

ΑΡΧΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2012

ΑΘΗΝΑ 2013

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2012

ΑΘΗΝΑ 2013

**ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
1.1.	ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ	12
1.2.	ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ	12
1.3.	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	13
1.4.	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	15
1.5.	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	16
2.	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	19
3.	ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	37
3.1.	ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ	38
	3.1.1. Έλεγχος του εθνικού τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν και του Εθνικού Καταλόγου Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών	40
	3.1.2. Έλεγχος Eurodac	43
3.2.	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	44
	3.2.1. Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα	44
	3.2.2. Διαβίβαση στοιχείων μεταξύ υπηρεσιών	45
	3.2.3. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση	46
	3.2.4. Φορολογικά	50
	3.2.5. Δήμοι	51
	3.2.6. Παιδεία και έρευνα	53
	3.2.6.1. Πρόσβαση για ερευνητικούς σκοπούς	53
	3.2.6.2. Διαχείριση δεδομένων εκπαιδευομένων	54
	3.2.6.3. Διοικητικός έλεγχος συστημάτων e-school, e-datacenter και υπηρεσίας δελτίου ειδικού εισιτηρίου/ακαδημαϊκής ταυτότητας	56
	3.2.7. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και Ηλεκτρονική Ταυτοποίηση	59
	3.2.7.1. Πρόγραμμα «Διαύγεια»	59
	3.2.7.2. Συμβολή της Αρχής στις ομάδες εργασίας για την ενοποίηση μητρώων και για το νέο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	60
	α. Ενιαίο Μητρώο Πολιτών	60
	β. Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	62
	3.2.7.3. Σχέδιο Κανονισμού σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά	62
	3.2.7.4. Παρατηρήσεις και συστάσεις της Αρχής σχετικά με τη λειτουργία του ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος COCKPIT	63
3.3.	ΥΓΕΙΑ	64
	3.3.1. Υποχρεώσεις υπευθύνων επεξεργασίας - περιστατικά παραβίασης δεδομένων	64
	3.3.2. Αποδέκτες δεδομένων υγείας/στοιχείων ιατρικού φακέλου	66
	3.3.3. Νέες τεχνολογίες - Ηλεκτρονικά μέσα	71

3.4.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	72
	3.4.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ασφαλιστικά ταμεία και οργανισμούς	72
	3.4.2. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από τον ΟΑΕΔ	73
	3.4.3. Έλεγχος Συστήματος Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης	74
3.5.	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75
3.6.	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	76
	3.6.1. Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	76
	3.6.2. Μαύρη λίστα επισφαλών ενοικιαστών ακινήτων	77
	3.6.3. Οχλήσεις από εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών	78
	3.6.4. Περιστατικά παραβίασης προσωπικών δεδομένων	79
	3.6.5. Ενημέρωση δια του Τύπου	80
	3.6.6. Τιτλοποίηση απαίτησης τραπεζών	82
	3.6.7. Υπηρεσίες Διαδικτύου - Νέες Τεχνολογίες	83
	3.6.7.1. Σύστημα ηλεκτρονικής αποθήκευσης ιδιόχειρης υπογραφής	83
	3.6.7.2. Επεξεργασία δεδομένων κατά την ανανέωση ηλεκτρονικής υπηρεσίας μέσω τηλεφώνου	83
	3.6.7.3. Υπηρεσίες γεωεντοπισμού και παρακολούθησης μέσω ειδικού κέντρου	84
	3.6.7.4. Παιδική, ηλεκτρονική συσκευή με δυνατότητα βιντεοσκόπησης και ηχογράφησης	85
	3.6.8. Διοικητικοί έλεγχοι και συνδρομή στην πραγματοποίηση ελέγχων τρίτων φορέων	85
3.7.	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	86
	3.7.1. Καταγραφή τηλεφωνικών κλήσεων	86
	3.7.2. Τηλεφωνικές κλήσεις με ανθρώπινη παρέμβαση - Μητρώο του άρθρου 11 παρ. 2 Ν. 3471/2006	86
	3.7.3. Καταχώριση στοιχείων συνδρομητή σε καταλόγους μετά από αλλαγή παρόχου	87
	3.7.4. Δράση της Αρχής για ενημέρωση των κομμάτων και των πολιτικών σχετικά με την πολιτική επικοινωνία κατά την προεκλογική περίοδο. Άμεση αντιμετώπιση των καταγγελιών	87
	3.7.5. Περιστατικά παραβίασης προσωπικών δεδομένων	88
	3.7.5.1. Απόψεις της Αρχής επί σχεδίου Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη γνωστοποίηση παραβιάσεων προσωπικών δεδομένων	88
	3.7.5.2. Ανάπτυξη μεθοδολογίας αποτίμησης της σοβαρότητας των περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων	88
	3.7.6. Αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία	88
3.8.	ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	89
	3.8.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας - Πρόσβαση σε στοιχεία εργαζομένων	89
	3.8.2. Παρακολούθηση εργαζομένων	90
	3.8.3. Συνυποψήφιοι σε θέσεις του δημόσιου τομέα	91
	3.8.4. Διοικητικοί έλεγχοι	92

3.9.	ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ	92
	3.9.1. Σωματεία	92
	3.9.2. Παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα	94
3.10.	ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	96
	3.10.1. Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές	96
	3.10.2. Τύπος (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή)	97
3.11.	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ	98
	3.11.1. Συστήματα βιντεοεπιτήρησης για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών	98
	3.11.2. Επεξεργασία δεδομένων εικόνας για σκοπούς άλλους από την προστασία προσώπων και αγαθών	101
	3.11.3. Σχέδιο προεδρικού διατάγματος για τις κάμερες κατ' εφαρμογή του Ν. 3917/2011	102
3.12.	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ	103
	3.12.1. Εξουσία της Αρχής επί αιτήσεων πρόσβασης τρίτων σε προσωπικά δεδομένα	103
	3.12.2. Ειδικά ζητήματα αρμοδιότητας που απασχόλησαν την Αρχή	104
	3.12.3. Προϋποθέσεις για υποβολή παραδεκτής προσφυγής στην Αρχή (διαδικασία άρθρων 12 και 13 του Ν. 2472/1997)	105
3.13.	ΓΕΝΕΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	105
3.14.	ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	106
3.15.	ΠΑΡΟΧΗ ΓΝΩΜΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	107
4.	ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	113
4.1.	ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ	114
4.2.	ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ	117
4.3.	ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ	119
4.4.	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ	123
4.5.	ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ	123
	4.5.1. Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών	125
4.6.	ΟΜΑΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ EURODAC	126
4.7.	ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ	128
4.8.	ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ	129
4.9.	ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CASE HANDLING WORKSHOP)	130
5.	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	133

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	145
ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ - ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	147
Απόφαση 7/2012	148
Απόρριψη αίτησης για την ανάκληση πράξης της Αρχής.	
Απόφαση 36/2012	153
Δημοσίευση φωτογραφίας, χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, σε δημοσίευμα σχετικό με ιατρικό θέμα, μη συνδεδεμένο με τους απεικονιζόμενους στη φωτογραφία.	
Απόφαση 40/2012	156
Άδεια χορήγησης βεβαίωσης επικόλλησης ενσήμων ΙΚΑ, αλλά άρνηση χορήγησης βεβαίωσης ανεργίας ΟΑΕΔ.	
Απόφαση 44/2012	158
Αναγραφή της πάθησης και του ποσοστού αναπηρίας στις γνωματεύσεις των υγειονομικών επιτροπών.	
Απόφαση 83/2012	161
Παράνομη επεξεργασία δεδομένων από τράπεζα - μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης και αντίρρησης.	
Απόφαση 105/2012	164
Παραβίαση των άρθρων 10 παρ. 3 και 12 του Ν. 2472/1997 από τράπεζα.	
Απόφαση 112/2012	166
Όροι και προϋποθέσεις για τη σύμφωνη με την προστασία δεδομένων παροχή υπηρεσιών γεωεντοπισμού ευπαθών ομάδων και ανηλίκων.	
Απόφαση 117/2012	171
Δημοσίευση φωτογραφίας χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων σε πολιτική αφίσα.	
Απόφαση 122/2012	175
Εκ νέου συζήτηση των υποθέσεων σχετικά με εκπομπή του τηλεοπτικού σταθμού «Extra Channel 3» και την αποκάλυψη σκανδάλων στο χώρο της δικαιοσύνης και της εκκλησίας. Οριοθέτηση αρμοδιοτήτων της ΑΠΔΠΧ και του ΕΣΡ.	
Απόφαση 128/2012	183
Δημοσίευση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων ποινικών διώξεων και καταδικών κατόπιν εισαγγελικής διάταξης (οροθετικές εκδιδόμενες γυναίκες, κατηγορούμενοι για πορνογραφία ανηλίκων).	

Απόφαση 131/2012	188
Επιβολή προστίμου στο ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ για παράβαση των άρθρων 10 παρ. 3 και 12 του Ν. 2472/1997.	
Απόφαση 140/2012	191
Παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων από τα ΜΜΕ.	
Απόφαση 155/2012	195
Απόρριψη αίτησης χορήγησης άδειας για τη διαβίβαση ιατρικών δεδομένων ασθενούς σε αιτούντα τρίτο για το σκοπό της θέσης του ασθενούς σε δικαστική συμπαράσταση, λόγω έλλειψης έννομου συμφέροντος.	
Απόφαση 165/2012	198
Παράνομη δημοσιοποίηση ευαίσθητων δεδομένων, σχετικών με ποινική δίωξη, στην ιστοσελίδα εφημερίδας.	
Απόφαση 166/2012	203
Δικαίωμα πρόσβασης προσώπου που απασχολείται με σύμβαση έργου στο πρακτικό της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου και στα έγγραφα, τα οποία ελήφθησαν υπόψη για την καταγγελία της σύμβασής του.	
Απόφαση 181/2012	206
Παράνομη επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων από δικηγορικό σύλλογο.	
Απόφαση 187/2012	211
Διενέργεια τακτικού διοικητικού ελέγχου στα πληροφοριακά συστήματα e-school και e-datacenter του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού.	
Απόφαση 193/2012	214
Απόρριψη αιτήματος εταιρειών διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας για ενημέρωση των υποκειμένων δια του Τύπου.	
Απόφαση 194/2012	216
Νόμιμο, υπό προϋποθέσεις, το νέο σύστημα θυρών ασφαλείας της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος.	
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	223
Γνωμοδότηση 3/2012	224
Καταχώριση και διαγραφή αλλοδαπών τρίτων χωρών από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (ΣΠΣ) και τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (ΕΚΑΝΑ).	
Γνωμοδότηση 5/2012	228
Ανάρτηση στο διαδίκτυο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης πολιτικών προσώπων.	

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ 233

ΝΟΜΟΙ

N. 4055/2012 (ΦΕΚ 51 Α/2012) 234

«Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής»

-Άρθρα 61, 110 και 112

«Τροποποίηση και συμπλήρωση της νομοθεσίας των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων αρχών».

N. 4070/2012 (ΦΕΚ 82 Α/2012) 243

«Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις»

-Άρθρα 168, 169, 170, 171, 172, 173

«Διατάξεις Υπουργείου Δικαιοσύνης για την ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009, κατά το μέρος που αφορά την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών».

Οι επίσης εκθέσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Αρχής

www.dpa.gr

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

---

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη Αρχή και έχει ως αποστολή της την εποπτεία της εφαρμογής του Ν. 2472/1997 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά. Εξυπηρετείται από δική της Γραμματεία και έχει δικό της προϋπολογισμό.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 2472/1997, ασκεί μια σειρά αρμοδιοτήτων, οι οποίες μπορούν να διακριθούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τις ρυθμιστικές εν ευρεία έννοια και τις ελεγκτικές.

Ρυθμιστικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εκδίδει οδηγίες προς το σκοπό ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, καλεί και επικουρεί τα επαγγελματικά σωματεία και τις λοιπές ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων που διατηρούν αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας. Εξετάζει αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας και απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπευθύνους επεξεργασίας. Συνεργάζεται με τις Αρχές άλλων κρατών μελών της ΕΕ στο πλαίσιο διαφόρων επιτροπών και ομάδων εργασίας, από τις οποίες σπουδαιότερη είναι η ομάδα εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Τέλος, η Αρχή γνωμοδοτεί για κάθε νομοθετική ή κανονιστική ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ελεγκτικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εξετάζει προσφυγές, καταγγελίες, αντιρρήσεις και παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων τους. Διενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς ελέγχους, στο πλαίσιο των οποίων, ελέγχονται η τεχνολογική υποδομή και άλλα, αυτοματοποιημένα ή μη, μέσα που υποστηρίζουν την επεξεργασία των δεδομένων. Εξετάζει τις γνωστοποιήσεις που υποβάλλονται και χορηγεί τις άδειες που προβλέπονται, δηλαδή άδειες ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ και διασύνδεσης αρχείων στις περιπτώσεις ευαίσθητων δεδομένων ή χρήσης ενιαίου κωδικού. Εξετάζει αιτήσεις για πρόσβαση σε δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα τρίτων. Αποφαίνεται επί αιτήσεων διαγραφής από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (ΕΚΑΝΑ).

1.2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Πρόεδρος και μέλη της Αρχής κατά το έτος 2012 διετέλεσαν οι κάτωθι:

Πέτρος Χριστόφορος, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, **Πρόεδρος**, με αναπληρωτή του τον **Γεώργιο Μπατζαλέξη**, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

Λεωνίδας Κοτσαλής, Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον **Σπυρίδωνα Βλαχόπουλο**, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Αναστάσιος Πράσσο, Επίτιμος Αρεοπαγίτης, με αναπληρωτή του τον **Πέτρο Τσαντίλα**, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής.

Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον **Γρηγόριο Λαζαράκο**, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής.

Αντώνιος Ρουπακιάτης, Δικηγόρος, τέως Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, τακτικό μέλος της Αρχής έως τον Ιούνιο 2012, οπότε η θητεία του έληξε κατόπιν υποβολής παραίτησης λόγω ανάληψης των καθηκόντων του ως Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με αναπληρωτή του τον **Κωνσταντίνο Χριστοδούλου**, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Δημήτριος Μπριόλας, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, με αναπληρωτή του τον **Χαράλαμπο Ανθόπουλο**, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Γραμματή Πάντζιου, Καθηγήτρια ΤΕΙ, με αναπληρωτή της τον **Αντώνιο Συμβώνη**, Καθηγητή Πολυτεχνείου.

Μετά τη λήξη της θητείας ορισμένων εκ των μελών, με την υπ' αριθμ. 289/25.01.2013 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ/34/30.01.2013) απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η παρούσα σύνθεση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει ως ακολούθως:

Πέτρος Χριστόφορος, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, **Πρόεδρος**, με αναπληρωτή του τον **Γεώργιο Μπατζαλέξη**, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

Λεωνίδα Κοτσαλής, Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον **Σπυρίδωνα Βλαχόπουλο**, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον **Γρηγόριο Λαζαράκο**, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής.

Δημήτριος Μπριόλας, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, με αναπληρωτή του τον **Χαράλαμπο Ανθόπουλο**, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Αντώνιος Συμβώνης, Καθηγητής στη Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών στο Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο, με αναπληρωτή του τον **Παναγιώτη Ροντογιάννη**, Αναπληρωτή Καθηγητή στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Αναπληρωτής Καθηγητής Αστικού Δικαίου του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Πέτρος Τσαντίλας, Δικηγόρος, Διδάκτωρ Νομικής

1.3. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Αρχή, σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 20 του ιδρυτικού της νόμου 2472/1997, εξυπηρετείται από Γραμματεία, η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης, και αποτελείται από τρία Τμήματα: **1. Το Τμήμα Ελεγκτών**, **2. Το Τμήμα Επικοινωνίας** και **3. Το Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων**.

1. Τμήμα Ελεγκτών

Έχει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ενδεικτικά, στο τμήμα αυτό ανήκει η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, η σύνταξη σχεδίων οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής νομοθεσίας για το άτομο, η εξέταση προσφυγών και καταγγελιών, η προπαρασκευή εισηγήσεων και η απάντηση σε ερωτήματα πολιτών και υπευθύνων επεξεργασίας. Ακόμη, το Τμήμα Ελεγκτών ασχολείται με τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής και αφιερώνει σημαντικό χρόνο στην εξέταση αιτήσεων και τη διαδικασία χορήγησης αδειών τήρησης και επεξεργασίας αρχείων

προσωπικών δεδομένων. Επίσης, οι ελεγκτές υποβοηθούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και υποστηρίζουν την ενημέρωσή τους σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με εισηγήσεις σε συνέδρια και ημερίδες. Εκπροσωπούν την Αρχή σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς επίσης και σε διεθνείς ομάδες εργασίας και συνέδρια. Τέλος, στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγεται η προετοιμασία φακέλων, η εκπόνηση μελετών, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Το τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες του κλάδου των επιστημών νομικής και πληροφορικής, μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης του κλάδου ελεγκτών σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, σύμφωνα με τον Ν. 4055/2012. Οι συμπληρωμένες οργανικές του θέσεις ανέρχονται πλέον σε είκοσι πέντε (25), μετά την παραίτηση μίας (1) δικηγόρου-ελέγκτριας τον Οκτώβριο του 2012. Ο αριθμός των υπηρετούντων δικηγόρων-ελεγκτών ανερχόταν σε δεκαπέντε (15) και των υπηρετούντων πληροφορικών ελεγκτών σε έντεκα (11), συμπεριλαμβανομένων του διευθυντή της Γραμματείας της Αρχής, ο οποίος σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία προέρχεται υποχρεωτικά από το Τμήμα Ελεγκτών και της προϊσταμένης του Τμήματος Ελεγκτών. Εξ αυτών, μία (1) δικηγόρος-ελέγκτρια παραιτήθηκε τον Οκτώβριο 2012, ενώ με άδεια άνευ αποδοχών απουσίαζαν μία (1) δικηγόρος-ελέγκτρια καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και τρεις επιπλέον, μία δικηγόρος-ελέγκτρια και δύο πληροφορικοί ελεγκτές, κατά ένα μέρος του έτους, μία (1) δικηγόρος-ελέγκτρια απουσίαζε κατά ένα μέρος του έτους με άδεια για ανατροφή ανήλικου τέκνου και μία (1) με μικράς διάρκειας άδεια για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και τέλος δύο (2) με απόσπαση κατά ένα μέρος του έτους.

Ακόμη, στο πλαίσιο βελτίωσης της λειτουργίας της Αρχής και αναβάθμισης της ποιότητας του έργου της, το Τμήμα Ελεγκτών λειτουργεί από το Νοέμβριο 2008, κατόπιν απόφασης του Προέδρου της Αρχής, ατύπως σε τέσσερα (4) γραφεία με τα ακόλουθα θεματικά αντικείμενα:

Α' γραφείο: δημόσια διοίκηση, εθνική άμυνα, διωκτικές αρχές και δημόσια τάξη, αυτοδιοίκηση, κρατική δράση γενικά.

Β' γραφείο: υγεία, κοινωνική και ιδιωτική σφάλιση, εργασιακές σχέσεις στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, λοιπά θέματα.

Γ' γραφείο: ιδιωτική οικονομία, χρηματοπιστωτικά, ηλεκτρονικές επικοινωνίες (πλην ανεπιθύμητων), μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Δ' γραφείο: έλεγχος πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, ανεπιθύμητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες, παρακολούθηση και εκπόνηση μελετών στα αντικείμενα των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και της ασφάλειας δεδομένων, συμβολή στην ανάπτυξη των υπολογιστικών και επικοινωνιακών συστημάτων της Αρχής.

2. Τμήμα Επικοινωνίας

Το Τμήμα Επικοινωνίας στελεχώνεται από επιστήμονες του κλάδου της επικοινωνίας, της μετάφρασης, και των κοινωνικών επιστημών. Στις αρμοδιότητές του ανήκει η συνδρομή της Αρχής στην άσκηση της επικοινωνιακής πολιτικής της, η μέριμνα των δημοσίων σχέσεων και της επικοινωνίας της με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, ιδιώτες και υπηρεσίες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και η διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων για θέματα σχετικά με το αντικείμενο της Αρχής. Επίσης, στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγεται η κατάρτιση ενημερωτικών φυλλαδίων, καταχωρίσεων στον Τύπο, καθώς και ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών

μηνυμάτων για την Αρχή, τις αρμοδιότητες και το έργο της, η μετάφραση κειμένων, η παρακολούθηση των ΜΜΕ για θέματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, η τήρηση της βιβλιοθήκης της Αρχής και η υπό τον συντονισμό του Διευθυντή Γραμματείας επιμέλεια της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων, σε συνεργασία με το Τμήμα Ελεγκτών, καθώς και η μέριμνα για την έκδοση και δημοσιοποίησή της.

Οι συμπληρωμένες οργανικές θέσεις του Τμήματος είναι πέντε (5), συμπεριλαμβανομένης της θέσης της προϊσταμένης αυτού. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους 2012 υπηρέτησαν η προϊσταμένη και μία (1) υπάλληλος, ενώ μία (1) υπάλληλος απουσίασε με άδεια κύησης, λοχείας και ανατροφής ανήλικου τέκνου και δύο (2) υπάλληλοι απουσίασαν κατά ένα μέρος αυτού με απόσπαση σε άλλες υπηρεσίες.

3. Το Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων

Το Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων αποτελείται από προσωπικό με γνώσεις δημόσιας διοίκησης και οικονομικών επιστημών. Οι υπάλληλοι του τμήματος είναι επιφορτισμένοι με τη γραμματειακή υποστήριξη της Αρχής (ηλεκτρονική τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, δακτυλογράφηση κειμένων, ταξινόμηση και διαρκής ενημέρωση κάθε αναγκαίου αρχείου και διαχείριση θεμάτων προσωπικού). Στα καθήκοντα του τμήματος υπάγεται, επίσης, η κατάρτιση και η μέριμνα για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής, η διαχείριση των οικονομικών υποθέσεων της (μισθοδοσία, διαχείριση δαπανών, έκδοση εντολών πληρωμής, προμήθεια υλικών), η μηχανοργάνωση των υπηρεσιών και η διαχείριση της υπολογιστικής και δικτυακής υποδομής.

Οι συμπληρωμένες οργανικές θέσεις ανέρχονταν σε δεκαέξι (16), συμπεριλαμβανομένης της θέσης της προϊσταμένης αυτού. Εξ αυτών, μία (1) υπάλληλος παραιτήθηκε λόγω συνταξιοδότησης και μία (1) μετατάχθηκε σε άλλη υπηρεσία.

Οι κενές οργανικές θέσεις όλων των τμημάτων της Αρχής ανέρχονται συνολικά σε τριάντα μία (31), εξ αυτών: είκοσι μία (21) Ελεγκτών, μία (1) Επικοινωνίας και εννέα (9) Διοικητικού-Οικονομικού.

1.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, έχει δικό της προϋπολογισμό, ο οποίος εγγράφεται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 3051/2002, που αφορά «Συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες Αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις», τον προϋπολογισμό της Αρχής εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ο Πρόεδρός της, ο οποίος σύμφωνα και με τις κείμενες διατάξεις είναι και ο διατάκτης των δαπανών της. Κατά το οικονομικό έτος 2012, ο προϋπολογισμός της Αρχής διαμορφώθηκε τελικά στο ποσό των δύο εκατομμυρίων διακοσίων δέκα τριών χιλιάδων επτακοσίων ογδόντα επτά ευρώ (2.213.787€), μειωμένος κατά περίπου 5% σε σύγκριση με αυτόν του προηγούμενου έτους (2.339.500€) και κατά περίπου 25% σε σύγκριση με αυτόν του έτους 2010 (2.923.500€) .

Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός της υπηρεσίας για το έτος 2013 ανέρχεται στο ποσό του ενός εκατομμυρίου οκτακοσίων δεκαέξι χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (1.816.500€), μειωμένος κατά περίπου 18% σε σύγκριση με τον τελικά διαμορφωμένο προϋπολογισμό έτους 2012 και κατά περίπου 38% σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό του έτους 2010.

1.5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ο ιδρυτικός νόμος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων προβλέπει πλήθος ρυθμιστικών, ελεγκτικών και γνωμοδοτικών αρμοδιοτήτων. Ωστόσο, από ιδρύσεώς της, η Αρχή δεν διαθέτει ανθρώπινο δυναμικό σε αριθμητική επάρκεια, ούτε χρηματικά ή άλλα μέσα τα οποία θα της επέτρεπαν να λύσει το πρόβλημα της ελλιπούς στελέχωσης και να εκπληρώσει αποτελεσματικά την αποστολή της. Νεότερα νομοθετικά κείμενα, ως ο Ν. 4054/2012 και ο σχεδιαζόμενος νέος Κανονισμός Προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αντικατάσταση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, θα επαυξήσουν τις αρμοδιότητες της Αρχής και θα τις περικλείσουν σε αυστηρά τηρούμενες μικρές προθεσμίες. Εκ των πραγμάτων, λοιπόν, η Αρχή θα πρέπει να ιεραρχήσει τη διάθεση του ανθρώπινου δυναμικού και των πόρων που διαθέτει με γνώμονα το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στη διαμόρφωση ενός φιλικού στην προστασία δεδομένων περιβάλλοντος λειτουργίας του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στη χώρα μας.

Όπως σημειώθηκε και στις εκθέσεις όλων των προηγούμενων ετών, η δυσλειτουργία της Αρχής προκαλείται κυρίως από τον δυσανάλογα, σε σχέση με το ενεργό ανθρώπινο δυναμικό, μεγάλο όγκο των εισερχόμενων υποθέσεων, προσφυγών-καταγγελιών, ερωτημάτων και γνωστοποιήσεων, οι οποίες περιορίζουν σημαντικά τα περιθώρια πλήρους ανταπόκρισης της Αρχής στο σύνολο των αρμοδιοτήτων της. Αν και το έτος 2012 δεν διαπιστώθηκε αύξηση του αριθμού των εισερχόμενων υποθέσεων σε σύγκριση με αυτές του έτους 2011, ο αριθμός αυτός είναι, όμως σημαντικά αυξημένος σε σύγκριση με τους αντίστοιχους αριθμούς των ετών 2008, 2009 και 2010. Αποτέλεσμα αυτής της εξέλιξης αποτελεί η διαρκής στο σύνολο των υποθέσεων συσσώρευση εκκρεμοτήτων, παρ' όλες τις προσπάθειες ομαδοποίησης και συστηματικής εξέτασής τους.

Στις εκθέσεις των ετών 2010 και 2011, είχαν αναφερθεί ρυθμίσεις, οι οποίες θα μπορούσαν εν μέρει να επιλύσουν το σοβαρό πρόβλημα της ελλιπούς στελέχωσης της Αρχής, και συγκεκριμένα η υπ' αριθμ. 2/63286/0021/06-10-2010 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών (Β' 1666), με την οποία είχε εγκριθεί, λαμβανομένης υπόψη και της ιδιαίτερα αρνητικής δημοσιονομικής συγκυρίας, η σταδιακή, κατανεμημένη σε τρία έτη, αύξηση των οργανικών θέσεων της Γραμματείας της κατά είκοσι πέντε, καθώς και η τροποποίηση του άρθρου 20 του νόμου 2472/1997, η οποία επήλθε με το άρθρο 15 παρ. 4 του νόμου 3917/2011 και η οποία προβλέπει την κατά παρέκκλιση της ισχύουσας νομοθεσίας απόσπαση στην Αρχή μέχρι δέκα υπαλλήλων κατηγορίας ΠΕ από δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ΟΤΑ και νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με σκοπό την εξειδίκευσή τους στα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Ωστόσο, καμία από τις ανωτέρω ρυθμίσεις δεν ήταν δυνατόν να εφαρμοστεί.

Τα τελευταία έτη, ένα ακόμα σοβαρό πρόβλημα προστίθεται, αυτό της ανεπάρκειας των διαθέσιμων πιστώσεων. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός έτους 2013 της Αρχής υπολείπεται αυτού του έτους 2010 κατά περίπου 38%, δυσχεραίνοντας, πρωτίστως, την ενεργό συμμετοχή της Αρχής σε ευρωπαϊκά όργανα και επιτροπές. Για παράδειγμα, το έτος 2012, η Αρχή δεν ήταν σε θέση να καλύψει τις δαπάνες για την εκπροσώπησή της στη Διεθνή Σύνοδο των Αρχών Προστασίας Δεδομένων και στη Διεθνή Ομάδα Εργασίας για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων στις Τηλεπικοινωνίες. Η οφειλόμενη στην ιδιαίτερα κρίσιμη οικονομική συγκυρία της χώρας δραστική μείωση των διαθέσιμων για τη λειτουργία της Αρχής πιστώσεων οδηγεί και σε επιδείνωση του προβλήματος στελέχωσης, λόγω αποχώρησης και στελεχών υψηλής επιστημονικής στάθμης σε αναζήτηση καλύτερων συνθηκών. Επίσης,

προκαλούνται σοβαροί περιορισμοί στην προμήθεια επιστημονικών συγγραμμάτων, στις συνδρομές πρόσβασης σε ηλεκτρονικές βάσεις επιστημονικού βιβλιογραφικού υλικού, στην εκπαίδευση, προμήθεια εξοπλισμού κ.ά., καθώς και στη συντήρηση και βελτίωση της υπολογιστικής και δικτυακής της υποδομής, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής υποδομής υποστήριξης του ελεγκτικού της έργου. Για την άμβλυση των δυσχερειών αυτών, η Αρχή συνεχίζει τις προσπάθειές της για την, κατά το δυνατόν, μείωση άλλων δαπανών, όπως των μισθωμάτων και της προμήθειας χαρτιού, γραφικών ειδών και τηλεφωνίας.

Λαμβάνοντας υπόψη την αποστολή της Αρχής και το σύνολο των αρμοδιοτήτων της, τον διαρκώς αυξανόμενο όγκο εισερχόμενων υποθέσεων, τις διεθνείς και εθνικές εξελίξεις σε νομικό, τεχνολογικό και πολιτικό επίπεδο, καθώς και εμπειρικά δεδομένα από τη 15ετή και πλέον λειτουργία της, βασικό στόχο της Αρχής μπορεί να αποτελέσει η μεγιστοποίηση της συμβολής της στη διαμόρφωση ενός φιλικού στην προστασία δεδομένων περιβάλλοντος στην Ελλάδα, υπό τους δεδομένους περιορισμούς σε ανθρώπινο δυναμικό, χρηματικά και άλλα μέσα. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ενδυνάμωση του προληπτικού της έργου, την περαιτέρω βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του έργου της και την καλύτερη επικοινωνία της με τους ενδιαφερόμενους πολίτες και υπευθύνους επεξεργασίας. Ειδικότερα, η Αρχή θα πρέπει να συνεχίσει σε ακόμα μεγαλύτερη ένταση την έγκαιρη παρέμβασή της σε σπουδαίους τομείς επεξεργασίας, γενικότερου ενδιαφέροντος, όπως αυτόν της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, των τεχνολογιών ταυτοποίησης, κατηγοριοποίησης και παρακολούθησης χρηστών, των υπηρεσιών διαδικτύου και εφαρμογών που βασίζονται στις κινητές επικοινωνίες. Επίσης, είναι κρίσιμης σημασίας η αύξηση του αριθμού και το εύρος των διοικητικών ελέγχων που πραγματοποιεί η Αρχή για την αποτίμηση του βαθμού ασφαλείας και προστασίας προσωπικών δεδομένων στις υπολογιστικές και δικτυακές υποδομές σημαντικών υπευθύνων επεξεργασίας, όπως η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, τα Υπουργεία Εσωτερικών, Μεταφορών και Υποδομών, και Κοινωνικής Ασφάλισης από το δημόσιο τομέα και οι εταιρίες εμπορίας δεδομένων, τα νοσοκομεία, οι ασφαλιστικές και οι εταιρείες παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών και υπηρεσιών κοινωνίας της πληροφορίας από τον ιδιωτικό τομέα. Επιπρόσθετα, η εκπόνηση ειδικών μελετών για τη φιλική στην προστασία δεδομένων χρήση νέων τεχνολογιών και υπηρεσιών, την ενημέρωση και υποστήριξη υπευθύνων επεξεργασίας για την κατάρτιση πλαισίων προστασίας και ανωνυμοποίησης προσωπικών δεδομένων και κωδίκων δεοντολογίας και την ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, ιδίως των ανηλίκων, για την ασφαλή χρήση των διαδικτυακών υπηρεσιών.

Όπως έχει επισημανθεί και στις ετήσιες εκθέσεις προηγούμενων ετών, πρέπει να αναληφθεί, κατά κύριο λόγο, νομοθετική πρωτοβουλία για την προώθηση των ακόλουθων θεμάτων:

α) Τροποποίηση του ιδρυτικού νόμου της ΑΠΔΠΧ, υπό το φως της σχεδόν δεκαεπταετούς εφαρμογής του, λαμβάνοντας υπόψη και τον προτεινόμενο Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που προαναφέρθηκε. Ενδεικτικά αναφέρονται η σαφέστερη και αποδοτικότερη κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ του συλλογικού οργάνου, του Προέδρου και της Γραμματείας, ο καθορισμός στόχων και ο προγραμματισμός των εργασιών της σε ετήσια ή διετή βάση, η κατάργηση ή τροποποίηση διατάξεων που δημιουργούν χωρίς αποχρώντα λόγο γραφειοκρατική επιβάρυνση (π.χ. γνωστοποίηση αρχείου), η επίλυση παραπόνων σε πρώτο βαθμό από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τα αρχεία ΜΜΕ, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για ερευνητικούς σκοπούς, τα ευαίσθητα δεδομένα και οι νέες τεχνολογίες.

β) Διερεύνηση των δυνατοτήτων πρόσληψης ειδικού επιστημονικού προσωπικού με μετάταξη, εφόσον δεν είναι δυνατός ο διορισμός, λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά προσόντα του κλάδου των ελεγκτών, που είναι αυξημένα.

γ) Νομοθετική κωδικοποίηση των διατάξεων πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα. Το θέμα ρυθμίζεται από το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, τα άρθρα 5 και 7 του Ν. 2472/1997, το άρθρο 25 του Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων και άλλες ειδικές διατάξεις, με συνέπεια να υποβάλλονται πολυάριθμα ερωτήματα από τις δημόσιες υπηρεσίες, που ζητούν την ερμηνευτική άποψη της Αρχής.

δ) Σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των Ανεξαρτήτων Αρχών και Κρατικών Οργάνων, ώστε να αποφεύγονται οι επικαλύψεις και οι συντρέχουσες αρμοδιότητες, ιδίως μεταξύ των Ανεξαρτήτων Αρχών.

ε) Ανεξάρτητα από την ψήφιση του νέου Κανονισμού, να καθιερωθεί ως υποχρεωτικός ο ορισμός φυσικού προσώπου ως υπεύθυνου προστασίας δεδομένων στις δημόσιες υπηρεσίες, τους δημόσιους φορείς και τις μεγάλες επιχειρήσεις, που θα παρακολουθεί την εξέλιξη της νομοθεσίας των προσωπικών δεδομένων και των πρακτικών που ακολουθούνται και θα ενημερώνει τους φορείς του, αλλά και θα συνεργάζεται ευχερέστερα με τα μέλη και το προσωπικό της Αρχής.

και τέλος

στ) Ο προϋπολογισμός των συνταγματικά κατοχυρωμένων Αρχών πρέπει να ενταχθεί στον προϋπολογισμό της Βουλής. Τούτο αποτελεί κοινό αίτημα των πέντε αρχών για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας τους και την αποτελεσματικότερη εκτέλεση των εργασιών διαχείρισης.

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

---

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το έτος 2012, το σύνολο των διεκπεραιωμένων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών ανέρχεται σε 2.210. Σε 194 περιπτώσεις η εξέταση των υποθέσεων ολοκληρώθηκε με την έκδοση απόφασης από την Ολομέλεια ή το Τμήμα. Επίσης, το 2012, η Αρχή εξέδωσε και 5 γνωμοδοτήσεις.

Ειδικότερα, η Αρχή εξέτασε 681 προσφυγές/καταγγελίες και 989 ερωτήματα υπευθύνων επεξεργασίας ή πολιτών σχετικά με τη νομιμότητα συγκεκριμένης επεξεργασίας ή τον τρόπο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας. Ερεύνησε 540 υποθέσεις γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών, από τις οποίες οι 335 αφορούσαν στην εγκατάσταση και λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης και οι 205 σε τήρηση αρχείων ή επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Εξέτασε 57 αιτήσεις διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ και χορήγησε ή ανανέωσε 81 άδειες τήρησης αρχείων ευαίσθητων δεδομένων, διασύνδεσης αρχείων και διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ. Περαιτέρω, η Αρχή ασχολήθηκε με 20 υποθέσεις πρόσβασης και αντίρρησης σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν.

Το 2012, η Αρχή πραγματοποίησε 11 τακτικούς ελέγχους, εκ των οποίων 10 ελέγχους σε υπευθύνους επεξεργασίας του ιδιωτικού τομέα και 1 σε υπεύθυνο επεξεργασίας του δημόσιου τομέα, καθώς και 2 έκτακτους ελέγχους σε υπευθύνους επεξεργασίας του ιδιωτικού τομέα. Ειδικότερα, οι ως άνω 10 τακτικοί έλεγχοι αποσκοπούσαν πρωτίστως στην αποτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης με το θεσμικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην εμπορία λιστών με προσωπικά δεδομένα, καθώς και στη διερεύνηση των πρακτικών που ακολουθούν καταγγελλόμενες εταιρείες για αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Ελέγχθηκαν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας Groupon Greece ΜΕΠΕ, Suntech ΑΕ, Airtouch, PANNEP Συλλογής & Διαχείρισης ΕΠΕ, AddOne Εμπορική-Εισαγωγική ΕΠΕ, Πειραιώς Direct Services ΑΕ, HSBC, ΑΤΤΡ ΑΕ, ΓΚΟΙΝΓΚ ΑΠ-ΑΕΕ Υπηρεσιών Κοινωνίας της Πληροφορίας και Άμεσου Μάρκετινγκ και VELTI ΑΕ Προϊόντων Λογισμικού & Συναφών Προϊόντων & Υπηρεσιών. Ένας, ακόμα, τακτικός έλεγχος αφορούσε το Ελληνικό Γραφείο SIRENE και το Εθνικό Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, στο πλαίσιο της κοινής δράσης ελέγχου των καταχωρίσεων, βάσει του άρθρου 95 της ΣΕΣΣ (Σύμβασης Εφαρμογής Συμφωνίας Σένγκεν) της Κοινής Αρχής Ελέγχου Σένγκεν. Επίσης, μετά από καταγγελίες, πραγματοποιήθηκαν και 2 έκτακτοι έλεγχοι. Ο πρώτος αφορούσε την εταιρεία Σταθάτος ΑΕΒΕ για την εγκατάσταση και λειτουργία κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης και λογισμικού επιτήρησης και ο δεύτερος τα Οικοτροφεία «Άγιος Νικόλαος» σχετικά με τη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης.

Επιπρόσθετα, το 2012 ολοκληρώθηκαν και τέσσερις έλεγχοι που είχαν αρχίσει το προηγούμενο έτος. Ο τρεις έλεγχοι αφορούσαν τα ηλεκτρονικά συστήματα του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων «ηλεκτρονική υπηρεσία έκδοσης ειδικού δελτίου εισιτηρίου», «e-School» και «e-DataCenter», και έγιναν με σκοπό την αποτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του Ν. 2472/97 και ιδίως την αξιολόγηση των οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφαλείας που εφαρμόζονται. Ο τέταρτος έλεγχος αφορούσε το Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων και έγινε στο πλαίσιο ανανέωσης αδειών επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων (βλ. ενότητα 3.4.3).

Τέλος, η Αρχή συνέδραμε την Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας σε τρεις περιπτώσεις, κατά τους ελέγχους σε κατοικία ιδιώτη, στην εταιρεία Φουλφιλ ΜΕΠΕ και σε κατάστημα στο κέντρο της Αθήνας, αξιοποιώντας

για τις δύο πρώτες περιπτώσεις ευρήματα προηγούμενων ελέγχων της σε εταιρείες εμπορίας δεδομένων και στην τρίτη περίπτωση, συμβάλλοντας στην έρευνα υπόθεσης της ΔΗΕ σχετικά με υπηρεσίας μαζικής αποστολής διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου έναντι αμοιβής.

Σε 38 από τις αποφάσεις της Αρχής επιβλήθηκαν κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας. Σε 5 περιπτώσεις επιβλήθηκε η κύρωση της προειδοποίησης, κυρίως για συμμόρφωση με τις συστάσεις των πορισμάτων, μετά από τακτικό έλεγχο που πραγματοποιήθηκε, και σε 33 περιπτώσεις επιβλήθηκε πρόστιμο, το ύψος του οποίου κυμάνθηκε από 2.500 έως 50.000 ευρώ. Διευκρινίζεται ότι σε 3 από τις αποφάσεις της Αρχής επιβλήθηκε τόσο η κύρωση της προειδοποίησης όσο και χρηματικό πρόστιμο. Συνολικά, επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους 486.500 ευρώ. Διευκρινίζεται, επίσης, ότι οι περισσότερες από τις ως άνω αποφάσεις της Αρχής, με τις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις το 2012, αφορούσαν σε ανακληθείσες αποφάσεις της Αρχής προηγούμενων ετών, με τις οποίες, επίσης, επιβλήθηκαν κυρώσεις και είχαν προσβληθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Η Αρχή επέβαλε τις κυρώσεις για παραβίαση των διατάξεων που αναφέρονται στις προϋποθέσεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, την ενημέρωση και το δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων, το απόρρητο και την ασφάλεια των δεδομένων, αλλά και διατάξεων σχετικά με τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών (οδηγία 1122/2000, όπως αντικαταστάθηκε από την οδηγία 1/2011). Οι ανωτέρω αποφάσεις της Αρχής κατηγοριοποιούνται στους κύριους θεματικούς τομείς ως εξής: 1 στη Δημόσια Διοίκηση, 5 στην Υγεία, 1 στα Ευρωπαϊκά-Διεθνή, 14 στο Χρηματοπιστωτικό Τομέα, 8 στην παράβαση βασικών εννοιών του Ν. 2472/1997, 3 στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, 1 στα Κλειστά Κυκλώματα Τηλεόρασης, 1 στην Παιδεία και Έρευνα και 4 στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες.

Το έτος 2012 δεν προσβλήθηκε καμία απόφαση της Αρχής στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Από την άλλη πλευρά, το Συμβούλιο Επικρατείας συζήτησε τρεις (3) αιτήσεις ακύρωσης αποφάσεων της Αρχής προηγούμενων ετών, για τις οποίες δεν εκδόθηκαν ακόμη αποφάσεις, και δεκατρείς (13) αιτήσεις ακύρωσης αποφάσεων της Αρχής που ανακλήθηκαν με τις υπ' αριθμ. 73/2011, 119/2011 και 120/2011 αποφάσεις της Αρχής, λόγω μη νόμιμης σύνθεσής της (συμμετοχή του ελεγκτή ως εισηγητή) κατά τις σχετικές συνεδριάσεις, για τις οποίες έπεται κατάργηση της δίκης. Επίσης για έξι (6) εκκρεμείς αιτήσεις ακύρωσης υποβλήθηκαν παραιτήσεις από το δικόγραφο, λόγω ανάκλησης των σχετικών αποφάσεων της Αρχής. Ακόμη, το 2012 εκδόθηκαν είκοσι (20) αποφάσεις του Συμβουλίου Επικρατείας επί υποβληθεισών αιτήσεων ακύρωσης προηγούμενων ετών κατά αποφάσεων της Αρχής, εκ των οποίων οι δέκα (10) αποφάσεις κατήργησαν τις σχετικές δίκες λόγω ανάκλησης των αποφάσεων της Αρχής, οι οκτώ (8) αποφάσεις απέρριψαν τις αιτήσεις ακύρωσης ως απαράδεκτες, λόγω απουσίας των αιτούντων ή των πληρεξούσιων δικηγόρων τους στη δίκη, μία (1) απόφαση κατήργησε τη δίκη λόγω παραίτησης του αιτούντος από το δικόγραφο και μία (1) έκανε δεκτή την υποβληθείσα αίτηση ακύρωσης και ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση της Αρχής, λόγω μη επαρκούς, νόμιμης αιτιολογίας.

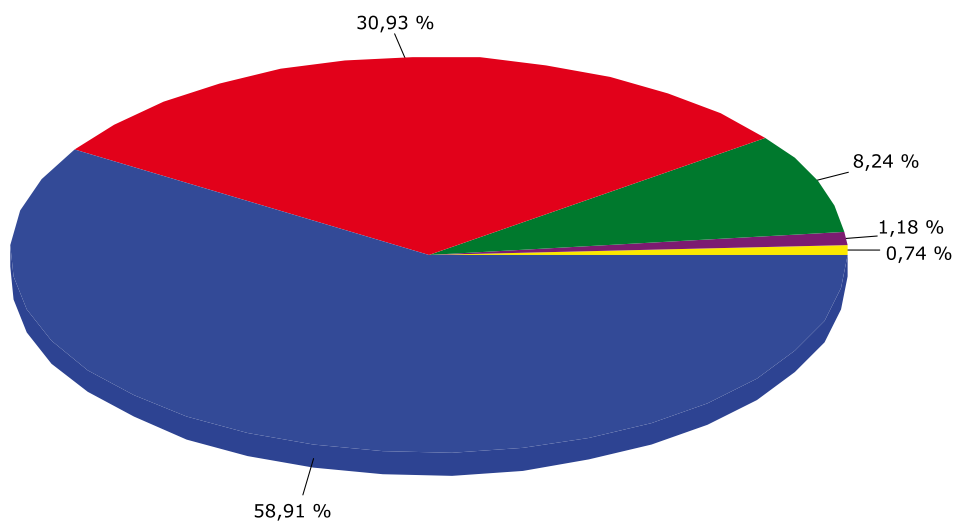
Στην ενότητα αυτή ακολουθούν στατιστικά στοιχεία, τα οποία αναφέρονται στα εισερχόμενα έγγραφα, την κατηγοριοποίηση και τον τρόπο υποβολής τους και στην ανάλυση των εισερχομένων, διεκπεραιωμένων και εκκρεμών υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων σε θεματικούς τομείς, καθώς και συγκριτικοί πίνακες των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του

άρθρου 13 για το διάστημα 1999 ή 2000 έως 2012. Επίσης, περιέχονται ειδικότερα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των εισερχόμενων και των διεκπεραιωμένων το έτος 2012 αιτήσεων που σχετίζονται με καταχωρίσεις αλλοδαπών στο Πληροφοριακό Σύστημα Σένγκεν και για τη χώρα προέλευσης των αιτούντων. Τέλος, περιλαμβάνονται και στοιχεία σχετικά με την κατηγοριοποίηση των σημαντικών γνωστοποιήσεων που υποβλήθηκαν το έτος 2012 και των αδειών που χορηγήθηκαν από την Αρχή, σύμφωνα με τον κλάδο δραστηριότητας του υπευθύνου επεξεργασίας, καθώς και συγκριτικά στοιχεία για το διάστημα 1999-2012.

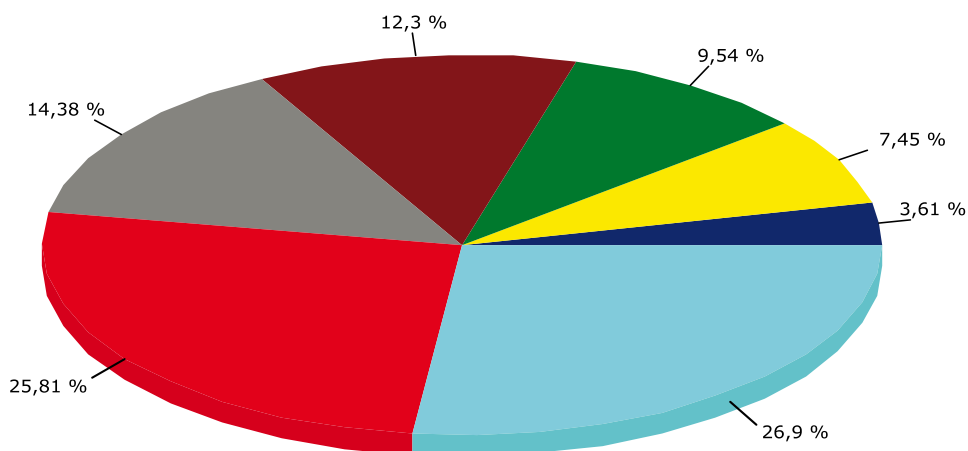
Στα ακόλουθα στατιστικά στοιχεία δεν περιλαμβάνονται οι προαναφερόμενες 5 γνωμοδοτήσεις που εξέδωσε η Αρχή το 2012, εκ των οποίων οι 2 είναι γενικού ενδιαφέροντος και το κείμενό τους παρουσιάζεται στο Παράρτημα, ενώ οι άλλες 3 αφορούν σε ζητήματα προσωπικού της Αρχής.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Εισερχόμενα Έγγραφα		
■	Προσφυγές / Ερωτήματα / Αιτήσεις	2308
■	Γνωστοποιήσεις Τήρησης Αρχείων	615
■	Απόρρητα Εισερχόμενα	55
■	Λοιπά Εισερχόμενα	4395
■	Λοιπά Απόρρητα Εισερχόμενα	88
	Σύνολο	7461

Τρόπος υποβολής		
	Ταχυδρομείο	712
	Courier	269
	Συστημένα	556
	Ιδιοχείρως	1926
	Δικτυακή πύλη	918
	E-mail	2007
	FAX	1073
Σύνολο		7461

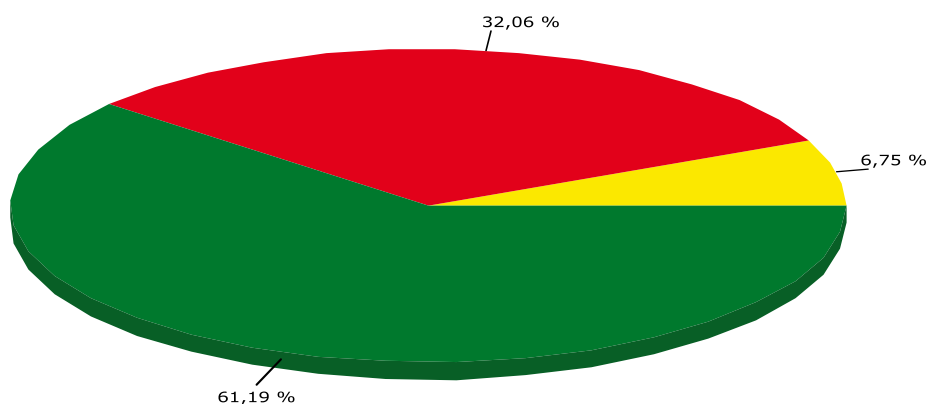

Κατηγοριοποίηση εισερχομένων εγγράφων επί προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεων στη λίστα του άρθρου 13

	Προσφυγές / Καταγγελίες	812
	Ερωτήματα	1550
	Αιτήσεις καταχώρησης σε λίστα άρθρου 13	171
Σύνολο		2533

Παρατηρήσεις:

1. Στο παραπάνω σύνολο Προσφυγών/Καταγγελιών προσμετρώνται και οι απόρρητες προσφυγές/καταγγελίες.
2. Ο αριθμός των εισερχομένων κατά κατηγορία εγγράφων δεν συμπίπτει με τον αριθμό των υποθέσεων που εμφανίζονται στους επόμενους πίνακες, διότι ορισμένα έγγραφα αφορούν την ίδια υπόθεση.

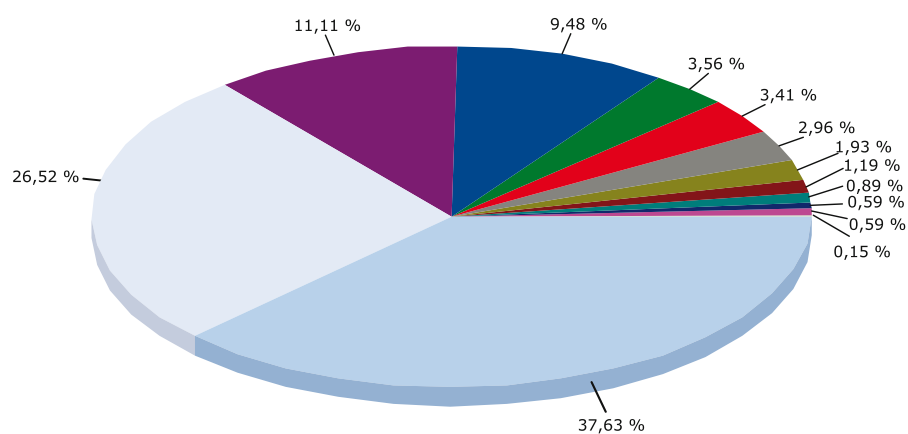

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ/ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

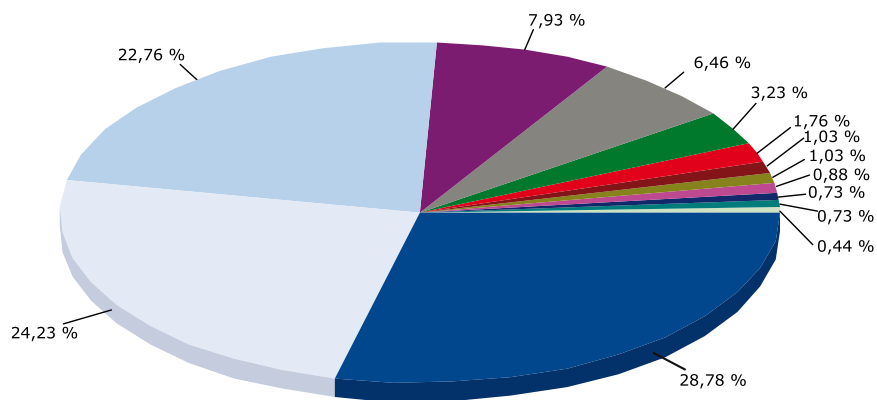
Εισερχόμενες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών το 2012

	Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	8
	Τομέας Εθνικής Άμυνας	1
	Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	24
	Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	6
	Τομέας Υγείας	13
	Τομέας Ασφάλισης	4
	Παιδεία και Έρευνα	4
	Χρηματοπιστωτικός Τομέας	75
	Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	64
	Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	254
	Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	20
	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	23
	Λοιπά	179
	Σύνολο	675

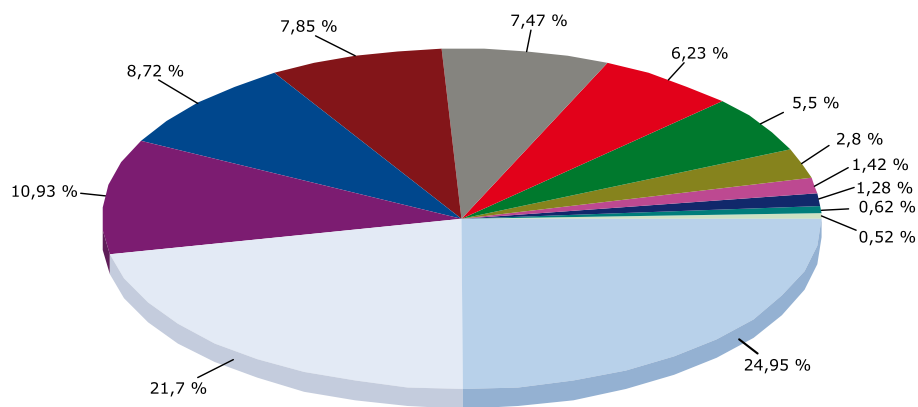
Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών το 2012

Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	7
Τομέας Εθνικής Άμυνας	3
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	22
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	5
Τομέας Υγείας	7
Τομέας Ασφάλισης	5
Παιδεία και Έρευνα	6
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	54
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	196
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	155
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	44
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	12
Λοιπά	165
Σύνολο	681

Εκκρεμείς υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών την 31/12/2012

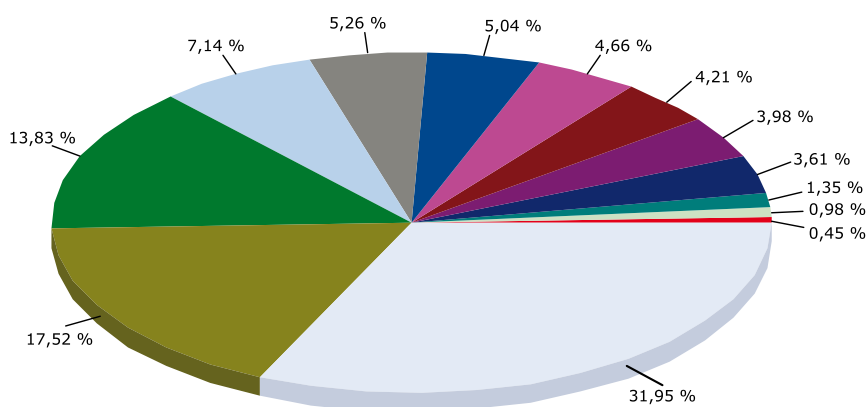
	Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	227
	Τομέας Εθνικής Άμυνας	15
	Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	159
	Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	18
	Τομέας Υγείας	81
	Τομέας Ασφάλισης	37
	Παιδεία και Έρευνα	41
	Χρηματοπιστωτικός Τομέας	316
	Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	252
	Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	721
	Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	216
	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	180
	Λοιπά	627
	Σύνολο	2890

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

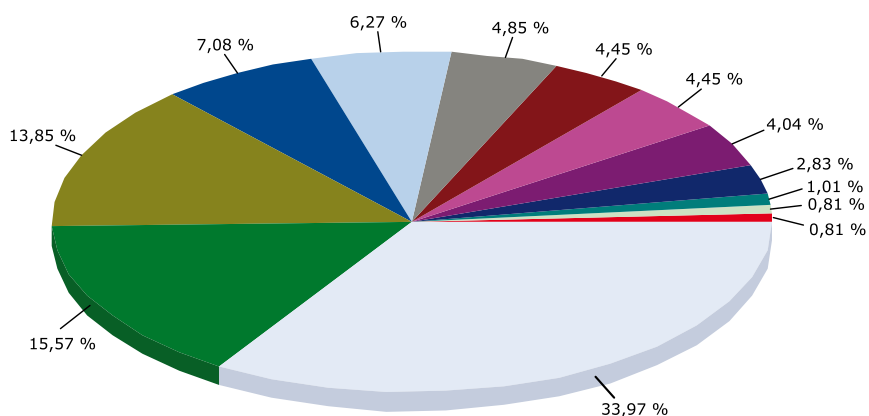
Εισερχόμενες υποθέσεις Ερωτημάτων το 2012

	Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	56
	Τομέας Εθνικής Άμυνας	13
	Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	184
	Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	18
	Τομέας Υγείας	233
	Τομέας Ασφάλισης	48
	Παιδεία και Έρευνα	62
	Χρηματοπιστωτικός Τομέας	53
	Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	67
	Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	95
	Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	70
	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	6
	Λοιπά	425
	Σύνολο	1330

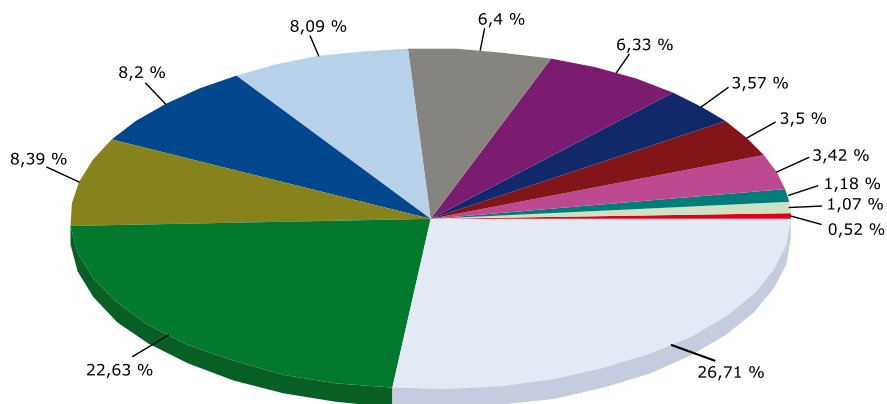
Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Ερωτημάτων το 2012

Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	44
Τομέας Εθνικής Άμυνας	8
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	154
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	10
Τομέας Υγείας	137
Τομέας Ασφάλισης	28
Παιδεία και Έρευνα	44
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	40
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	70
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	62
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	48
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	8
Λοιπά	336
Σύνολο	989

Εκκρεμείς υποθέσεις Ερωτημάτων την 31/12/2012

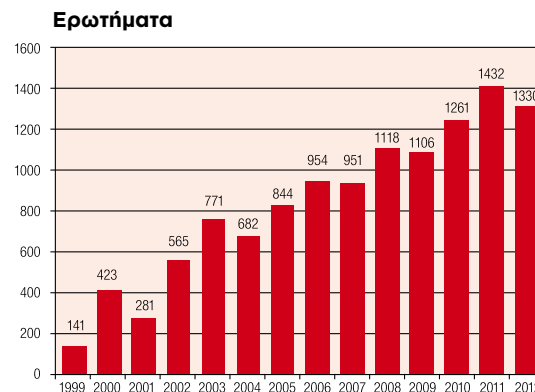
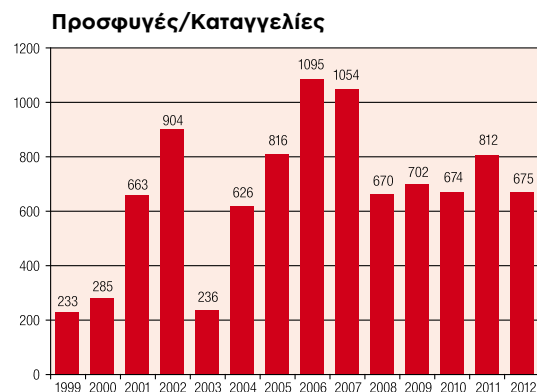
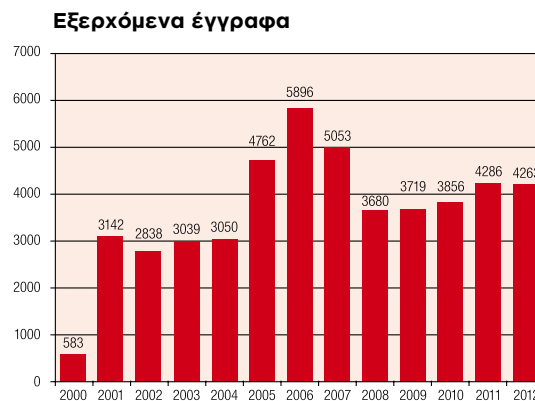
	Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	95
	Τομέας Εθνικής Άμυνας	29
	Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	615
	Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	32
	Τομέας Υγείας	228
	Τομέας Ασφάλισης	97
	Παιδεία και Έρευνα	93
	Χρηματοπιστωτικός Τομέας	172
	Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	223
	Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	220
	Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	174
	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	14
	Λοιπά	726
	Σύνολο	2718

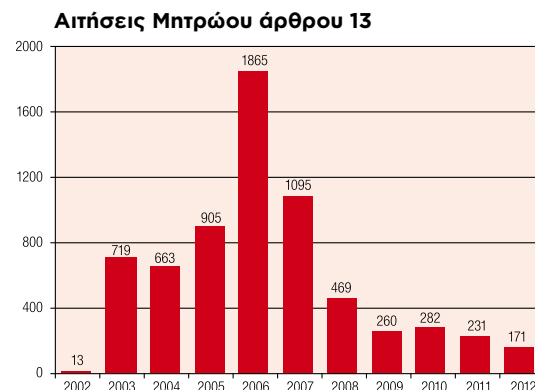
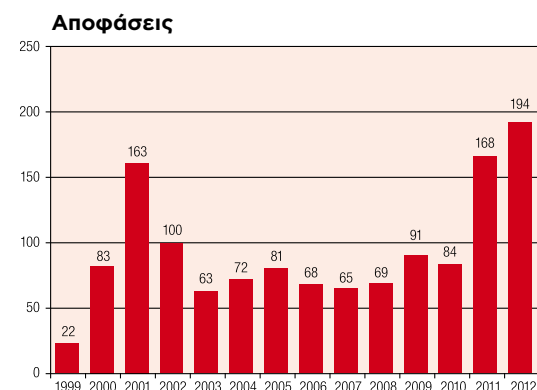

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ακόλουθα διαγράμματα απεικονίζουν τους ετήσιους αριθμούς των εισερχόμενων και εξερχόμενων εγγράφων, των υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 2000-2012.

Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων αντλούνται από το νέο Πληροφοριακό Σύστημα της Αρχής το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων κατά υποθέσεις.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ

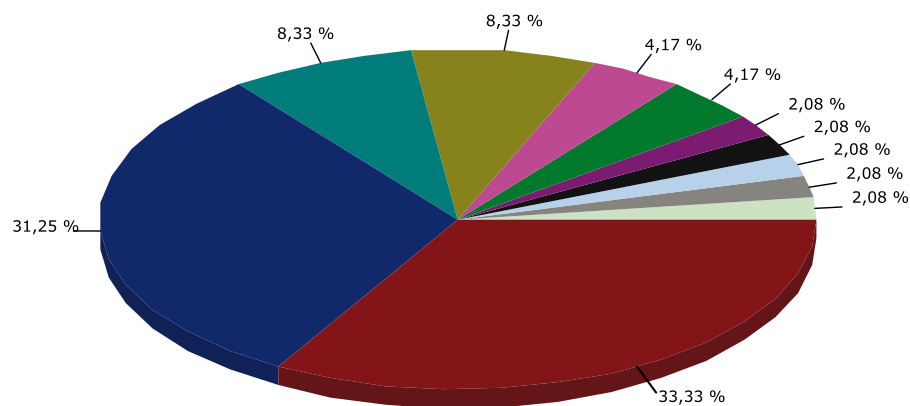
Αιτήσεις διαγραφής από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν το 2012

Κατατεθείσες αιτήσεις	48
Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν	20

Αιτήσεις ανά χώρα προέλευσης

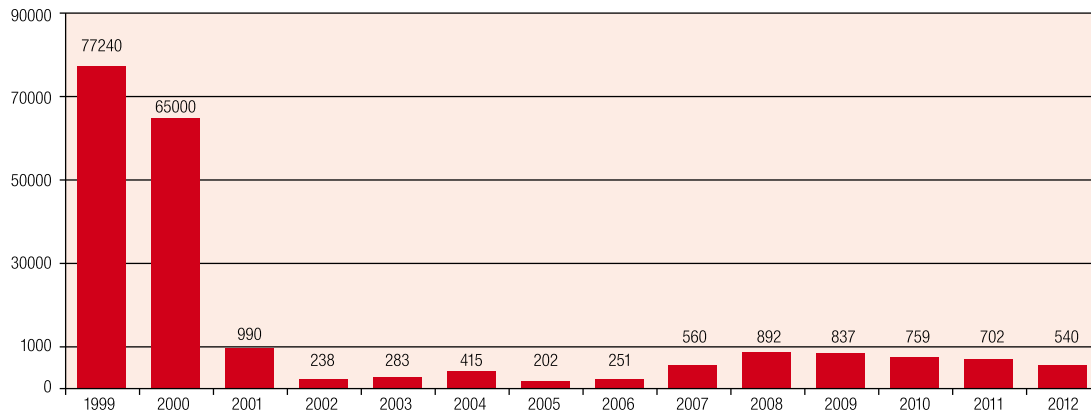
Αλβανία	16
Σαουδική Αραβία	1
Κόσσοβο	2
Ουκρανία	4
ΠΓΔΜ	4
Ρωσία	15
Τουρκία	2
Μολδαβία	1
Γεωργία	1
Συρία	1
Ιράκ	1
Σύνολο	48

*2 αιτούντες κατείχαν ταξιδιωτικά έγγραφα της μη αναγνωρισμένης «Δημοκρατίας του Κοσσουφεδίου»

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΩΝ

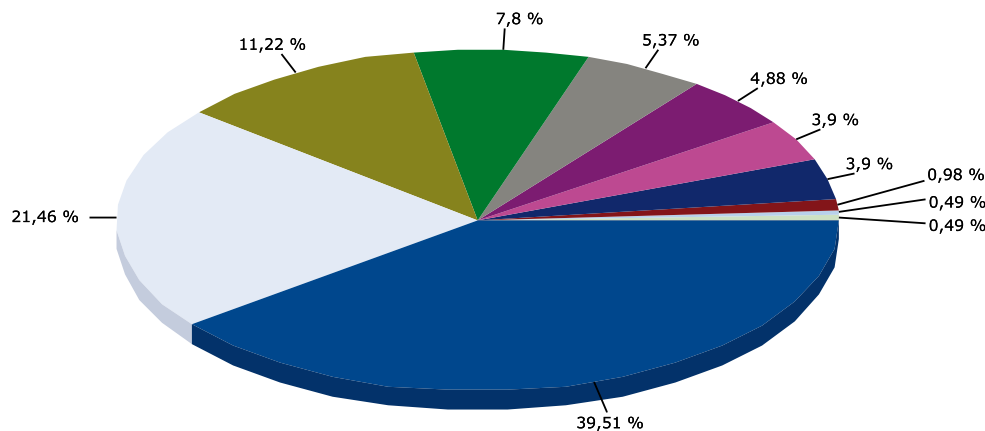
Γνωστοποιήσεις 1999-2011

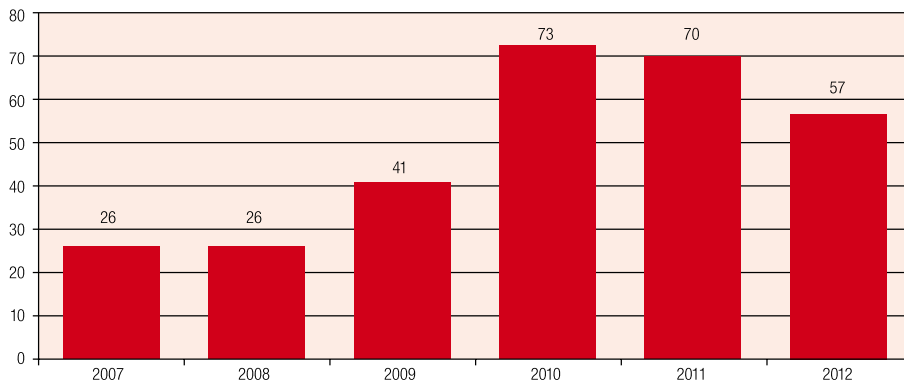
Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των γνωστοποιήσεων αντλούνται από το νέο πληροφοριακό σύστημα της Αρχής, το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχόμενων εγγράφων γνωστοποιήσεων κατά υποθέσεις. Επίσης, στον ετήσιο συνολικό αριθμό των υποθέσεων γνωστοποιήσεων δεν περιλαμβάνονται οι υποθέσεις διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ, επειδή συνήθως δημιουργούνται με εισερχόμενα συμπληρωματικά έγγραφα σε ήδη υπάρχουσες υποθέσεις γνωστοποίησης.

Κατηγοριοποίηση νέων γνωστοποιήσεων τήρησης αρχείου το 2012

Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	2
Τομέας Εθνικής Άμυνας	1
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	16
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	0
Τομέας Υγείας	23
Τομέας Ασφάλισης	8
Παιδεία και Έρευνα	8
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	10
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	81
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	1
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	11
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	0
Λοιπά	44
Σύνολο	205

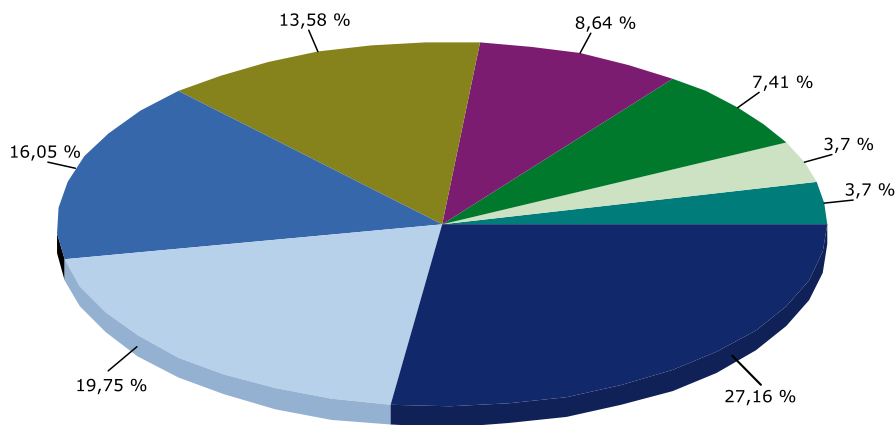

Γνωστοποιήσεις διαβίβασης σε χώρα εκτός ΕΕ 2007-2012

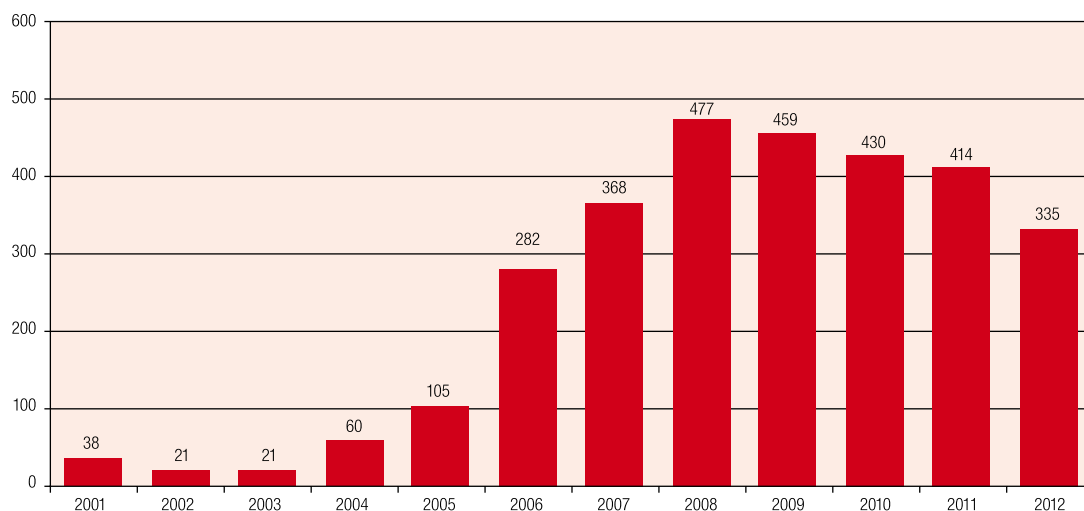

Κατηγοριοποίηση αδειών που χορηγήθηκαν το 2012

Ασφαλιστικές εταιρείες	0
Διαβίβαση Δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ	3
Έρευνητικό κέντρο - Ερευνητές	6
Εταιρείες Ερευνών	3
Κοινωνικές Υπηρεσίες Ιδιωτικού Τομέα	11
Νοσοκομεία - Ιατρικά Κέντρα - Κέντρα Περιθαλψής	22
Φαρμακευτικές εταιρείες	7
Δημόσιος Τομέας - Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης	13
Ανανεώσεις αδειών	16
Σύνολο	81

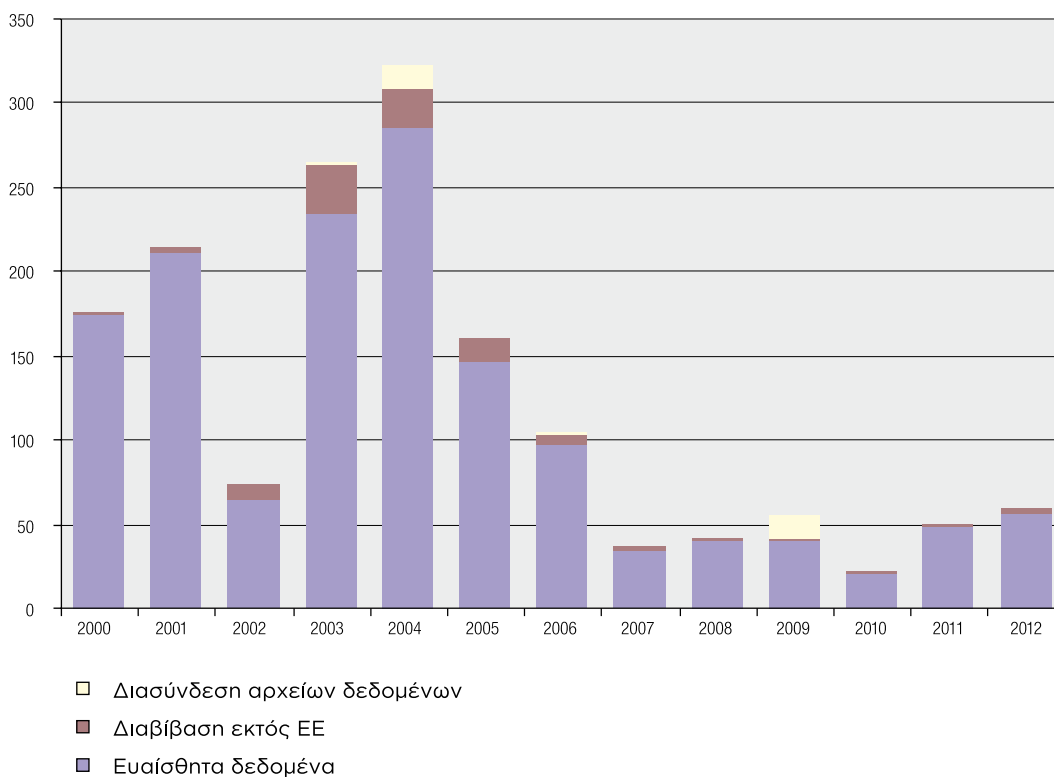

Εξέλιξη γνωστοποιήσεων συστημάτων βιντεοεπιτήρησης 2001-2012

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΕΤΗΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΝΕΩΝ ΑΔΕΙΩΝ

Έτος	Ευαίσθητα δεδομένα	Διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ	Διασύνδεση αρχείων δεδομένων	Σύνολο
2000	174	2	-	176
2001	212	3	-	215
2002	64	10	-	74
2003	234	30	1	265
2004	286	22	15	323
2005	146	14	-	160
2006	97	7	1	105
2007	34	3	-	37
2008	40	2	-	42
2009	40	1	15	56
2010	22	2	-	24
2011	50	1	-	51
2012	62	3	-	65

Παρατήρηση: Στον ανωτέρω πίνακα όπως και στον αντίστοιχο πίνακα των στατιστικών του έτους 2011, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους πίνακες προηγούμενων ετών, δεν εμφανίζονται πλέον οι άδειες παράτασης χρόνου τήρησης δεδομένων σχετικά με κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, αφού κατ' αρχάς δεν προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης σχετικής άδειας από τη νέα Οδηγία 1/2011.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

---

3. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

3.1. ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής η Αρχή εξέτασε σειρά ετερόκλητων ζητημάτων που τέθηκαν ενώπιόν της από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη (Ελληνική Αστυνομία) και από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Το πρώτο από αυτά αφορά στην πρόσβαση του καταγγέλλοντος πειθαρχικό παράπτωμα αστυνομικού υπαλλήλου στο φάκελο της διενεργηθείσας σε βάρος του αστυνομικού Προφορικής/Ενορκης Διοικητικής Εξέτασης. Κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, όπως και των προηγούμενων, η Αρχή εξέτασε πλήθος σχετικών αιτημάτων και, εφαρμόζοντας την απόφαση 57/2009, κρίνει παγίως πως επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων η χορήγηση του πορίσματος διοικητικής εξέτασης στον καταγγέλλοντα πειθαρχικό παράπτωμα αστυνομικού υπαλλήλου. Ωστόσο, για τη χορήγηση των συνοδευόντων το πόρισμα στοιχείων, απαιτείται η συνδρομή υπέρτερου έννομου συμφέροντος, το οποίο πρέπει να επικαλείται και να αποδεικνύει ο αιτών. Η δε χορήγηση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που τυχόν περιέχονται στη δικογραφία της ΠΔΕ/ΕΔΕ είναι νόμιμη μόνο μετά από άδεια της Αρχής και εφόσον τα έγγραφα που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου (απόφαση 17/2012). Επιπλέον, με την απόφαση 90/2012 η Αρχή έκρινε ότι στην περίπτωση που ο καταγγέλλων πειθαρχικό παράπτωμα αστυνομικού υπαλλήλου εκπροσωπείται από τρίτο, ο τελευταίος υποχρεούται να αποδεικνύει την πληρεξουσιότητά του, προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση στο φάκελο της διοικητικής δικογραφίας.

Εξετάζοντας μία εντελώς διαφορετική θεματική, η Αρχή με την απόφαση 95/2012 ήρε, με βάση το άρθρο 11 παρ. 4 του Ν. 2472/1997, την υποχρέωση ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων, που βαρύνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας (εν προκειμένω το Γραφείο Ταυτοτήτων της Ελληνικής Αστυνομίας), πριν από την ανακοίνωση των δεδομένων του σε τρίτο, βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997. Στη συγκεκριμένη περίπτωση η Αρχή έκρινε ότι η ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων μπορεί να αρθεί, καθώς η επεξεργασία των δεδομένων από την Ελληνική Αστυνομία λάμβανε χώρα με σκοπό τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών αξιόποινων πράξεων.

Με την απόφαση 152/2012 (που αφορά την ανακληθείσα απόφαση 4/2007) η Αρχή εξέτασε τη νομιμότητα επεξεργασίας από την Ελληνική Αστυνομία οικονομικών δεδομένων υπαλλήλου της στο πλαίσιο πειθαρχικού ελέγχου. Με την εν λόγω απόφαση η Αρχή έκρινε ότι είναι νόμιμη η επεξεργασία από την Ελληνική Αστυνομία προσωπικών δεδομένων υπαλλήλου της που περιήλθαν σε αυτή μέσω καταγγελιών ιδιωτών, καθώς η άσκηση πειθαρχικής δίωξης από τα αρμόδια όργανά της για πειθαρχικά παραπτώματα αστυνομικών, που περιέρχονται σε γνώση της, αποτελεί υποχρέωση της Αστυνομίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο (άρθρο 22 παρ. 1 του ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο π.δ/τος 22/1996). Η παραπάνω επεξεργασία κρίθηκε ότι είναι νόμιμη και για τον πρόσθετο λόγο ότι η άσκηση πειθαρχικής δίωξης και η ολοκλήρωση αυτής αποτελεί κατεξοχήν έργο που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή (βλ. άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997).

Το Εθνικό Γραφείο Πληροφοριών Ποδοσφαίρου, που λειτουργεί στη Διεύθυνση Γενικής Αστυνόμευσης του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, ζήτησε την άδεια της Αρχής για τη διαβίβαση των στοιχείων που τηρεί στο αυτοματοποιημένο αρχείο του για τα μέτρα τάξης και ασφάλειας στις αθλητικές εκδηλώσεις στα αντίστοιχα Εθνικά Γραφεία Πληροφοριών Ποδοσφαίρου της Πολωνίας και της Ουκρανίας, ενόψει της διεξαγωγής του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου (EURO 2012) στις δύο αυτές χώρες

από τις 8 Ιουνίου έως την 1η Ιουλίου 2012. Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση 2002/348/ΔΕΥ του Συμβουλίου της ΕΕ, το π.δ. 14/2001 για τις αρμοδιότητες του Εθνικού Γραφείου Πληροφοριών Ποδοσφαίρου, καθώς και τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, επέτρεψε με την απόφαση 103/2012 τη διαβίβαση στο αντίστοιχο Γραφείο της Πολωνίας, καταρχάς, των στοιχείων των προσώπων (ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, ημερομηνία γέννησης, φύλο, υπηκοότητα καθώς και ημερομηνία λήξης της παρεπόμενης ποινής - αν υπάρχει), στα οποία έχει επιβληθεί η παρεπόμενη ποινή της απαγόρευσης προσέλευσης και παρακολούθησης αθλητικών εκδηλώσεων. Για την αντίστοιχη διαβίβαση των ίδιων δεδομένων στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές της Ουκρανίας, η Αρχή επιφυλάχθηκε να κρίνει εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις της διάταξης του άρθρου 9 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997, μετά την υποβολή σε αυτήν του μνημονίου συνεργασίας που επρόκειτο να συναφθεί μεταξύ των αρμοδίων Υπουργών των δύο χωρών, το οποίο θα πρέπει να παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η Αρχή, κατά το ίδιο έτος, κλήθηκε να εξετάσει τη νομιμότητα της δημοσίευσης ευαίσθητων δεδομένων ποινικών διώξεων, κατόπιν εισαγγελικής διάταξης, σε μία υπόθεση, η οποία έτυχε μεγάλης δημοσιότητας. Ειδικότερα, η Αρχή κλήθηκε να κρίνει εάν είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων η δημοσιοποίηση, μετά την έκδοση σχετικών εισαγγελικών διατάξεων, της ποινικής δίωξης που ασκήθηκε για βαριά σκοπούμενη σωματική βλάβη κατά είκοσι τεσσάρων (24) εκδιόμενων γυναικών, οι οποίες, μετά από έρευνα που διενήργησαν οι αρμόδιες υπηρεσίες του Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ), αποδείχθηκε ότι είναι φορείς του ιού HIV. Τη δημοσίευση των ονομάτων των ανωτέρω γυναικών συνόδεψε η δημοσίευση των φωτογραφιών τους και των λοιπών προσδιοριστικών της ταυτότητάς τους στοιχείων. Εξετάζοντας την ανωτέρω υπόθεση, η Αρχή με την απόφαση 128/2012 κατέληξε στα παρακάτω συμπεράσματα: α) η δημοσιοποίηση των ποινικών διώξεων και των λοιπών προσδιοριστικών της ταυτότητας του κατηγορουμένου στοιχείων ρυθμίζεται αποκλειστικά από την ειδικότερη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. β' εδαφ. β' του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με την οποία, αυτή επιτρέπεται για συγκεκριμένα αδικήματα και μόνο μετά από διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών/Εφετών και αποσκοπεί στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων, των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων στην ευχερέστερη πραγμάτωση της αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των αδικημάτων, β) η Αρχή δεν δύναται να ασκήσει τις ελεγκτικές και λοιπές αρμοδιότητες που τις απονέμει η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 και κατ' ακολουθία να ελέγξει τις εισαγγελικές αρχές, αφού κάτι τέτοιο αντίκειται στην συνταγματική αρχή της διάκρισης των εξουσιών (άρθρο 26 Συντάγματος) και γ) οι εισαγγελικές αρχές, κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητάς τους, ως εγγυητές της τήρησης του Συντάγματος και του νόμου, εφαρμόζουν τη διάταξη του άρθρου 9Α Σ, καθώς και τις ουσιαστικές διατάξεις του Ν. 2472/1997 και ειδικότερα την αρχή της αναλογικότητας.

Στο πλαίσιο της ίδιας θεματικής, η Αρχή, με την υπ' αριθμ. ΓΝ/ΕΞ/567/11-04-2012 άδεια, επέτρεψε στην Ελληνική Αστυνομία τη δημιουργία βάσης δεδομένων για την καταχώριση των χορηγούμενων σε κρατούμενους φυλακών αδειών και των εφαρμοζόμενων εναλλακτικών μορφών έκτισης των στερητικών της ελευθερίας ποινών, για σκοπούς παροχής υπηρεσιών πρόληψης και προστασίας της δημόσιας τάξης. Ειδικότερα, έγινε δεκτό ότι η εν λόγω επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων θα συμβάλει στην εξιχνίαση εγκλημάτων, στα οποία συμμετέχουν άτομα που τελούν εν αδεία κατά την έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής.

Για το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, εκδόθηκαν, στο πλαίσιο της παρούσας θεματικής, δύο αποφάσεις. Με την πρώτη από αυτές, την υπ' αριθμ. 123/2012 (η οποία εκδόθηκε μετά την ανάκληση της απόφασης 54/2003), η Αρχή έκρινε ότι η δημοσίευση στο ΦΕΚ των στοιχείων υγείας υπαλλήλου του Υπουργείου, όπως αυτά αναγράφονται στην απόφαση απόλυσής του, δεν εμπίπτει σε καμιά από τις εξαιρέσεις του άρθρου 7 του Ν. 2472/1997 και, ως εκ τούτου, είναι παράνομη. Για το λόγο αυτό επέβαλε στο Υπουργείο κύρωση προστίμου ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

Με τη δεύτερη απόφαση (25/2012) η Αρχή παρείχε άδεια στο Στρατολογικό Γραφείο Αττικής να χορηγήσει σε τρίτο ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα συγκεκριμένου φυσικού προσώπου και ειδικότερα αντίγραφο του πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης τύπου Α', στο οποίο να αναγράφονται οι λόγοι απαλλαγής του εν λόγω προσώπου από την εκπλήρωση της στρατιωτικής του θητείας με σκοπό τη δικαστική χρήση αυτών (άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' Ν. 2472/1997), υπό την απαραίτητη προϋπόθεση της προηγούμενης ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων.

Τέλος, η Αρχή, με σχετικό έγγραφο της (Γ/ΕΞ/6283/03-10-2012), διέγραψε τα όρια του δικαιώματος πρόσβασης και έκρινε ότι οι αναφορές και οι αγωγές, που στρέφονται κατά συγκεκριμένου προσώπου (εν προκειμένω, κατά υπαλλήλου του Υπουργείου) και υποβάλλονται σε μια υπηρεσία, δεν αποτελούν μόνο δεδομένα του συντάκτη των αναφορών αλλά και του ίδιου του καθ' ου η αναφορά, ο οποίος έχει πρόσβαση σε αυτές με βάση το άρθρο 12 του Ν. 2472/1997.

3.1.1. Έλεγχος του εθνικού τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν και του Εθνικού Καταλόγου Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών

Η Συμφωνία Σένγκεν του 1985 και η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (στο εξής και ΣΕΣΣ), η οποία τέθηκε σε εφαρμογή το 1995, οδήγησαν στην κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα των κρατών που την είχαν υπογράψει, καθώς και στη δημιουργία ενιαίων εξωτερικών συνόρων, στα οποία οι έλεγχοι εισόδου στο «χώρο Σένγκεν» πραγματοποιούνται με βάση τις ίδιες διαδικασίες. Με την ίδια Σύμβαση καθιερώθηκαν κοινοί κανόνες για την έκδοση θεωρήσεων, την παροχή ασύλου και τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, ώστε να είναι εφικτή η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό του «χώρου Σένγκεν», χωρίς παράλληλα να διαταράσσεται η δημόσια ασφάλεια. Το σημαντικότερο από τα αποκαλούμενα «αντισταθμιστικά» μέτρα στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί η δημιουργία και λειτουργία ενός κοινού συστήματος πληροφοριών, του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν [(Schengen Information System – SIS) στο εξής και ΣΠΣ], το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών και δικαστικών αρχών. Το ΣΠΣ είναι μια βάση δεδομένων που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές των κρατών Σένγκεν την ανταλλαγή δεδομένων αναφορικά με ορισμένες κατηγορίες προσώπων και πραγμάτων. Ειδικότερα, στο ΣΠΣ καταχωρούνται πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα που καταζητούνται από τις δικαστικές αρχές, ανεπιθύμητους αλλοδαπούς, πρόσωπα που έχουν εξαφανισθεί, καθώς και πρόσωπα τα οποία τίθενται υπό διακριτική παρακολούθηση. Ως εγγύηση των δικαιωμάτων των πολιτών η ΣΕΣΣ προβλέπει, μεταξύ άλλων, τη λειτουργία μιας ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος, η οποία είναι αρμόδια να εξετάζει αν από την επεξεργασία θίγονται τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων προσώπων (άρθρο 114 ΣΕΣΣ). Στην Ελλάδα η αρμοδιότητα αυτή έχει ανατεθεί με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. ιε' του Ν. 2472/1997 στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Παράλληλα, με βάση τη νομοθεσία για την είσοδο και διαμονή

αλλοδαπών στην Ελλάδα (άρθρο 82 του Ν. 3386/2005), τηρείται και ο Εθνικός Κατάλογος Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (στο εξής και ΕΚΑΝΑ). Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτόν καθορίζονται με την υπ' αριθ. 4000/4/32- λα' /5.10.2012 (ΦΕΚ Β' 2805/17.10.2012) κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Η Αρχή είναι αρμόδια να ελέγχει (στο πλαίσιο εξέτασης των αντιρρήσεων των υποκειμένων των δεδομένων - άρθρο 13 του Ν. 2472/1997) και τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στον ΕΚΑΝΑ.

Στην Αρχή υποβάλλεται κάθε έτος ένας ικανός αριθμός προσφυγών αλλοδαπών, οι οποίοι αιτούνται τη διαγραφή τους από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και από τον ΕΚΑΝΑ (98 προσφυγές το 2006, 84 προσφυγές το 2007, 79 προσφυγές το 2008, 90 προσφυγές το 2009, 83 προσφυγές το 2010, 81 προσφυγές το 2011 και 48 προσφυγές το 2012). Αντικείμενο όλων των προσφυγών αποτελεί η διαγραφή καταχωρίσεων που έλαβαν χώρα βάσει του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ. Για το λόγο αυτό η Αρχή εξέδωσε τη Γνωμοδότηση 3/2012, η οποία, ερμηνεύοντας τις σχετικές διατάξεις, κατέληξε στα παρακάτω συμπεράσματα:

α) η καταχώριση αλλοδαπού τρίτης χώρας στον κατάλογο ΕΚΑΝΑ δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως την εγγραφή στο ΣΠΣ,

β) η καταχώριση στο ΣΠΣ γίνεται εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ,

γ) η δικαστική ή διοικητική απέλαση, κατ' εφαρμογήν της εθνικής νομοθεσίας για την είσοδο και διαμονή υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια, δικαιολογεί την καταχώριση του αλλοδαπού και στους δύο καταλόγους (ΕΚΑΝΑ και ΣΠΣ),

δ) η καταδίκη αλλοδαπού από εθνικό δικαστήριο για αδίκημα, για το οποίο προβλέπεται ποινή τουλάχιστον ενός (1) έτους, συνιστά λόγο εγγραφής στο ΣΠΣ, εφόσον η πράξη αξιολογείται ότι συνιστά απειλή της δημόσιας τάξης και ασφάλειας,

ε) αποχρώσες ενδείξεις για διάπραξη ή προπαρασκευαστικές ενέργειες σοβαρής αξιόποινης πράξης, δικαιολογούν την εγγραφή στο ΣΠΣ, εφόσον η πράξη αξιολογείται ότι συνιστά απειλή της δημόσιας τάξης και ασφάλειας,

στ) ως σοβαρές αξιόποινες πράξεις νοούνται αυτές, για τις οποίες προβλέπεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους και όσες αναφέρονται ρητά στη διάταξη του άρθρου 76 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 3386/2005, δηλαδή τα εγκλήματα της προσβολής του πολιτεύματος, της προδοσίας της χώρας, τα εγκλήματα σχετικά με την εμπορία και διακίνηση ναρκωτικών, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τα διεθνή οικονομικά εγκλήματα, τα εγκλήματα με χρήση μέσων υψηλής τεχνολογίας, τα εγκλήματα περί το νόμισμα, τα εγκλήματα αντίστασης, αρπαγής ανηλίκου, κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβίασης, τοκογλυφίας, του νόμου περί μεσαζόντων, πλαστογραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας, τα εγκλήματα που αφορούν τα όπλα, τις αρχαιότητες, την προώθηση λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της χώρας ή τη διευκόλυνση της μεταφοράς ή προώθησής τους ή της εξασφάλισης καταλύματος σε αυτούς για απόκρυψη,

ζ) η διοικητική απέλαση για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 76 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 3386/2005, καθώς και για το λόγο ότι η παρουσία ενός αλλοδαπού κρίνεται αιτιολογημένα ως επικίνδυνη για τη δημόσια τάξη ή την ασφάλεια της χώρας, δικαιολογεί την εγγραφή του αλλοδαπού στον ΕΚΑΝΑ,

η) ο αλλοδαπός διαγράφεται από το ΣΠΣ, αν παρέλθει τριετία από την καταχώριση

και δεν εκδοθεί αιτιολογημένη απόφαση για την αναγκαιότητα διατήρησης της καταχώρισης.

Η Γνωμοδότηση 3/2012 αντικατέστησε την παλαιότερη 3/2010, η οποία είχε επίσης εκδοθεί με σκοπό την ενιαία αντιμετώπιση των προσφυγών «Σένγκεν». Για το λόγο αυτόν, οι υποθέσεις που εξετάστηκαν στο σχηματισμό του Τμήματος της Αρχής και συνακόλουθα οι αποφάσεις που εκδόθηκαν από αυτό εντός του έτους 2012, ακολούθησαν τις παραδοχές της παλαιότερης Γνωμοδότησης (3/2010), η οποία όμως δεν τροποποιήθηκε από τη νεότερη (3/2012) στα κρίσιμα για την έκδοση των ανωτέρω αποφάσεων σημεία. Ειδικότερα, η Αρχή εξέτασε σε σχηματισμό Τμήματος οκτώ προσφυγές αλλοδαπών για τη διαγραφή τους από το ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ. Μία προσφυγή έγινε δεκτή και με αντίστοιχη απόφαση της Αρχής διατάχθηκε η διαγραφή του αλλοδαπού από τα παραπάνω συστήματα (απόφαση 26/2012), ενώ επτά απορρίφθηκαν και οι καταχωρίσεις κρίθηκαν νόμιμες (αποφάσεις 8/2012, 9/2012, 57/2012, 58/2012, 94/2012, 111/2012 και 126/2012). Συγκεκριμένα, στην περίπτωση που έγινε δεκτή η προσφυγή του αλλοδαπού, η Αρχή έκρινε ότι, βάσει του άρθρου 91 παρ. 11 του Ν. 3386/2005, διαγράφονται αυτοδίκαια από τον ΕΚΑΝΑ (και κατά συνεκδοχή και από το ΣΠΣ, αφού η καταχώριση στο τελευταίο προϋποθέτει μια εθνική καταχώριση) οι αλλοδαποί, σε βάρος των οποίων έχει επιβληθεί το μέτρο της δικαστικής απέλασης, όταν στη συνέχεια οι ίδιοι έλαβαν άδεια παραμονής, βάσει της νομοθεσίας που αφορά στην είσοδο και παραμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα. Τέλος, όπως και παραπάνω αναφέρθηκε, σε επτά περιπτώσεις οι προσφυγές των αλλοδαπών απορρίφθηκαν. Σε τρεις περιπτώσεις (αποφάσεις, 94/2012, 111/2012 και 126/2012) κρίθηκε ότι η δικαστική απέλαση για λόγους παράνομης εισόδου και διαμονής στη χώρα δικαιολογεί την καταχώριση αλλοδαπού στο ΣΠΣ, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 96 παρ. 3 της ΣΕΣΣ. Το ίδιο κρίθηκε ότι ισχύει και σε τέσσερις περιπτώσεις (αποφάσεις 8/2012, 9/2012, 57/2012 και 58/2012), στις οποίες είχε χωρήσει διοικητική απέλαση του αλλοδαπού για παράβαση του νόμου σχετικά με την είσοδο και διαμονή υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια.

Στο πλαίσιο της ίδιας θεματικής, η Αρχή με την απόφαση 175/2012 (η οποία εκδόθηκε μετά την ανάκληση απόφασης που είχε ληφθεί και αποτυπώθηκε στα πρακτικά της από 6.10.2005 συνεδριάσής της) αντιμετώπισε το ζήτημα της άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών, καθώς και τους λόγους περιορισμού αυτού. Από τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 της υπ' αριθμ. 4000/4/32 - Ιβ'/4.9.2006 (ΦΕΚ Β' 1353/14.9.2006) κοινής υπουργικής απόφασης και του άρθρου 112 της ΣΕΣΣ η Αρχή έκρινε ότι προκύπτουν τα παρακάτω: η καταχώριση στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών ισχύει για μία τριετία, ενώ για τη διατήρηση της καταχώρισης για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα αναγκαία καθίσταται η ύπαρξη ειδικά αιτιολογημένης απόφασης του αποφασίζοντος την καταχώριση οργάνου, που να δικαιολογεί την ανάγκη διατήρησής της για το χρονικό διάστημα πέραν της τριετίας. Επειδή στη συγκεκριμένη περίπτωση είχε παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της τριετίας από την αρχική καταχώριση του προσφεύγοντος στον ΕΚΑΝΑ και ο τελευταίος δεν είχε επανέλθει με νέα αίτησή του προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας για την κατ' άρθρο 12 του Ν. 2472/1997 άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στην πράξη παράτασης του μέτρου της απαγόρευσης εισόδου και διατήρησης της καταχώρισης στον ΕΚΑΝΑ, η Αρχή έκρινε ότι η προσφυγή του στερείται αντικειμένου και, ως εκ τούτου, την απέρριψε.

Τέλος, με το υπ' αριθμ. πρωτοκόλλου Γ/ΕΞ/6940/30-10-2012 έγγραφό της, η Αρχή αντιμετώπισε το ζήτημα της πρόσβασης τρίτου στα δεδομένα που τηρούνται στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, με σκοπό τη δικαστική χρήση τους και συγκεκριμένα τη

χρήση τους ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων. Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 101, 101Α, 101Β, 102Α, 109 και 114 της Σύμβασης Εφαρμογής της Συνθήκης Σένγκεν, οι οποίες ρυθμίζουν την πρόσβαση στα δεδομένα του ΣΠΣ, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πρόσβαση στα ανωτέρω δεδομένα παρέχεται, ρητά και περιοριστικά, για συγκεκριμένους και περιγεγραμμένους σκοπούς, μόνο σε συγκεκριμένες υπηρεσίες και αρχές και στα υποκείμενα των δεδομένων. Με δεδομένο, επιπλέον, ότι στις αρχές που έχουν πρόσβαση στα δεδομένα του ΣΠΣ περιλαμβάνονται και οι εθνικές δικαστικές αρχές, στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας (άρθρο 101 της ΣΕΣΣ), οι οποίες μπορούν να αναζητήσουν όσα στοιχεία κρίνουν απαραίτητα για την εκδίκαση μιας υπόθεσης σύμφωνα με την ποινική διαδικασία (ανακριτικό σύστημα), η Αρχή έκρινε ότι δεν περιγράφεται το δικαίωμα του αιτούντος τρίτου για παροχή έννομης προστασίας.

3.1.2. Έλεγχος Eurodac

Το σύστημα Eurodac θεσπίστηκε με τον υπ' αριθμ. 2725/2000/ΕΚ Κανονισμό (εφεξής, Κανονισμός Eurodac) του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2000, κατ' εφαρμογή της Σύμβασης του Δουβλίνου (Dublin Convention), για το σκοπό της διευκόλυνσης στον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι αρμόδιο για την εξέταση αίτησης ασύλου που έχει υποβληθεί στην επικράτεια της ΕΕ¹. Επιπρόσθετα, ο υπ' αριθμ. 407/2002/ΕΚ Κανονισμός του Συμβουλίου της 28ης Φεβρουαρίου 2002 θεσπίζει ορισμένους κανόνες εφαρμογής του Κανονισμού Eurodac.

Το σύστημα Eurodac αποτελείται από μια κεντρική μονάδα, την οποία διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και εθνικές μονάδες που διαχειρίζονται τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη πρέπει, σύμφωνα με τον Κανονισμό Eurodac, να διασφαλίζουν την προστασία και ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων στο τμήμα του συστήματος Eurodac που τα αφορά, καθ' όλη τη διάρκεια επεξεργασίας των δεδομένων (π.χ. συλλογή, διαβίβαση, διατήρηση, διαγραφή). Αρμόδιες για τον έλεγχο της εφαρμογής των παραπάνω απαιτήσεων είναι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων.

Η Αρχή πραγματοποίησε εντός του 2011 (βλ. και Ετήσια Έκθεση 2011, σελ. 134-135) επιτόπιο έλεγχο στην Εθνική Μονάδα Eurodac, αναφορικά με τα οργανωτικά, τεχνικά και φυσικής ασφάλειας μέτρα που εφαρμόζονται, λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 10 του Ν. 2472/1997 αλλά και το άρθρο 14 του Κανονισμού Eurodac, όπου και αναφέρονται τα αναγκαία μέτρα ασφαλείας που πρέπει να λαμβάνονται στις εθνικές μονάδες.

Τα βασικά ευρήματα του ελέγχου, όπως καταγράφηκαν στο πόρισμα αυτού, έγκεινται στη μη επαρκή τεκμηρίωση των εφαρμοζόμενων μέτρων ασφαλείας, στην έλλειψη συστηματικής επίβλεψής τους, καθώς, επίσης, και στην έλλειψη ισχυρών διαδικασιών πιστοποίησης της ταυτότητας των χρηστών του πληροφοριακού συστήματος. Η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 110/2012 απόφασή της, απύθυνε προειδοποίηση στην Εθνική Μονάδα Eurodac να συμμορφωθεί με τις συστάσεις που αναφέρονται στο πόρισμα του ελέγχου και να ενημερώσει σχετικά την Αρχή, εντός χρονικού διαστήματος ενός έτους.

1. Τα κριτήρια και οι μηχανισμοί προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου η οποία υποβάλλεται σε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από υπήκοο τρίτης χώρας θεσπίζονται πλέον με τον Κανονισμό 343/2003/ΕΚ (Δουβλίνο II).

3.2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

3.2.1. Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα

Η Αρχή δέχεται κάθε χρόνο πλήθος ερωτημάτων από δημόσιες υπηρεσίες σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης σε διοικούμενους δημοσίων εγγράφων/πληροφοριών που περιέχουν/αφορούν σε προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων. Στα σχετικά απαντητικά/γνωμοδοτικά της έγγραφα η Αρχή, προβαίνοντας σε συνδυαστική εφαρμογή του Ν. 2472/1997 και του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ, έχει κρίνει ότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, όπως είναι και η ανακοίνωση δεδομένων κάποιου προσώπου σε τρίτους μέσω της πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα, επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, εάν είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο. Τέτοια υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας συνιστά και το προβλεπόμενο στο άρθρο 5 ΚΔΔιαδ δικαίωμα πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα («διοικητικά» κατά το άρθρο 5 παρ. 1 και «ιδιωτικά» που φυλάσσονται από δημόσιες αρχές κατά το άρθρο 5 παρ. 2), όταν τα έγγραφα αυτά δεν αναφέρονται στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου και δεν παραβιάζεται απόρρητο προβλεπόμενο από ειδικές διατάξεις (άρθρο 5 παρ. 3). Ως διοικητικά έγγραφα θεωρεί η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη της τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και όσα έγγραφα δεν προέρχονται μεν από δημόσιες υπηρεσίες, αλλά χρησιμοποιήθηκαν ή ελήφθησαν υπόψη για τον καθορισμό της διοικητικής δράσης ή τη διαμόρφωση γνώμης ή κρίσης διοικητικού οργάνου.

Ως προς την έννοια της «ιδιωτικής ή οικογενειακής ζωής» του άρθρου 5 παρ. 3 ΚΔΔιαδ, μάλιστα, η Αρχή έχει κρίνει ότι αυτή δεν ταυτίζεται αλλά είναι στενότερη της έννοιας των προσωπικών δεδομένων, αντιπαράτασσεται στη «δημόσια ζωή» και αφορά μια γενικά παραδεκτή, σύμφωνα με τις κοινωνικές αντιλήψεις, «σφαίρα του απορρήτου» του ατόμου. Στην περίπτωση που στα δημόσια έγγραφα περιέχονται προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων, τα οποία σχετίζονται με την ιδιωτική ή οικογενειακή τους ζωή και είναι ευαίσθητα δεδομένα, δηλαδή εκείνα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή και στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, απαιτείται έκδοση προηγούμενης άδειας της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 2472/1997.

Στην περίπτωση, αντίθετα, που στα δημόσια έγγραφα περιέχονται προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων, τα οποία σχετίζονται με την ιδιωτική ή οικογενειακή τους ζωή, χωρίς όμως να είναι ευαίσθητα δεδομένα, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η χορήγησή τους σε τρίτο χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, όταν η χορήγηση τους είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο τρίτος και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέρχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα, και ταυτόχρονα δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι η Αρχή είναι αρμόδια να γνωμοδοτεί μόνο για ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή του Ν. 2472/1997. Για το λόγο αυτό, σε υπόθεση, στην οποία κλήθηκε να γνωμοδοτήσει σχετικά με την άρνηση της ΔΟΥ Πόρου να χορηγήσει σε ιδιώτη αντίγραφα από το τηρούμενο αρχείο της, η Αρχή έκρινε ότι δεν έχει αρμοδιότητα να επιληφθεί της υπόθεσης, καθώς η απορριπτική απάντηση της Διοίκησης στηρίχθηκε στην αιτιολογία ότι ο αιτών δεν αποδεικνύει το απαιτούμενο από το

άρθρο 5 του ΚΔΔιαδ εύλογο ενδιαφέρον και όχι στο Ν. 2472/1997. Ως εκ τούτου, ο ενδιαφερόμενος έχει μόνο το δικαίωμα άσκησης αίτησης ακύρωσης, καθώς και τα λοιπά δικαιώματα που προβλέπονται σε περίπτωση μη έγκαιρης απάντησης από τη Διοίκηση (Γ/ΕΞ/2832-1/28-09-2012).

3.2.2. Διαβίβαση στοιχείων μεταξύ υπηρεσιών

Πολλές από τις υποθέσεις που απασχόλησαν την Αρχή αφορούν σε αιτήματα υπηρεσιών του δημόσιου τομέα για πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα που τηρούνται σε άλλες υπηρεσίες. Στις περιπτώσεις αυτές η Αρχή εξετάζει κατά πόσο πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 4 (συνάφεια, προσφορότητα, αναλογικότητα της επεξεργασίας), του άρθρου 5 (για την επεξεργασία των απλών προσωπικών δεδομένων) και του άρθρου 7 του Ν. 2472/1997 (για την επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων). Συγκεκριμένα, η Αρχή ελέγχει εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την κατ' εξαίρεση επεξεργασία των δεδομένων, χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων και εάν οι υπηρεσίες δύνανται να διαβιβάσουν τα αιτούμενα στοιχεία νομίμως. Επιπλέον, εξετάζεται εάν τηρείται η υποχρέωση του άρθρου 11 παρ. 3 του νόμου για την ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων σχετικά με τη διαβίβαση/ επεξεργασία των δεδομένων του.

Σε ερώτημα που υποβλήθηκε από το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, σχετικά με το εάν δύναται να χορηγήσει στο Επικουρικό Κεφάλαιο Ασφάλισης Ευθύνης από Ατυχήματα Αυτοκινήτων στοιχεία που τηρεί στο αρχείο του (ήτοι αριθμούς κυκλοφορίας οχημάτων, ονοματεπώνυμο και διευθύνσεις ιδιοκτητών οχημάτων, είδη και τύπους οχημάτων), η Αρχή απάντησε ότι η εν λόγω χορήγηση είναι νόμιμη, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν.2472/1997, για το λόγο ότι αποτελεί υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας που προβλέπεται από νόμο, στην προκειμένη περίπτωση το άρθρο 27β του Ν. 489/1976 (Γ/ΕΞ/2823-1/06-09-2012).

Στην ίδια συλλογιστική κινήθηκε η Αρχή και στο ερώτημα του Δήμου Λαυρεωτικής σχετικά με τη γνωστοποίηση στην Πολεοδομία Μαρκοπούλου στοιχείων που τηρεί ο Δήμος στο αρχείο του και αφορούν σε ιδιοκτήτες αυθαίρετων κτισμάτων, για τα οποία έχουν συνταχθεί εκθέσεις αυτοψίας, ήτοι ονοματεπώνυμο, διεύθυνση κατοικίας, ΑΔΤ, ΑΦΜ και αρμόδια ΔΟΥ, προκειμένου να βεβαιωθούν και να εισπραχθούν τα σχετικά πρόστιμα από τις αρμόδιες οικονομικές εφορίες. Η Αρχή έκρινε ότι η παροχή στοιχείων στην Πολεοδομία εμπίπτει στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, αφού η διαβίβαση των αιτούμενων στοιχείων προκύπτει από υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από νόμο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 1 του π.δ. 267/1998, η διαπίστωση και ο χαρακτηρισμός ενός ακινήτου ως αυθαίρετου γίνεται ύστερα από αυτοψία υπαλλήλου της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας, που συντάσσει επιτόπια έκθεση, αντίγραφο της οποίας αποστέλλεται στον οικείο δήμο, ο οποίος με τη σειρά του οφείλει να ερευνήσει και να ενημερώσει εντός 30 ημερών την πολεοδομική υπηρεσία για την ορθότητα των στοιχείων που αναφέρει η έκθεση (Γ/ΕΞ/2244/26-03-2012).

Αντίστοιχα, κατά την εξέταση ερωτήματος της Διεύθυνσης Αστυνομικού Προσωπικού του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης στο Γραφείο του Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου αντιγράφου του πορίσματος της Προκαταρκτικής Διοικητικής Εξέτασης που διενεργήθηκε αναφορικά με την εγκατάσταση και παραλαβή του συστήματος Ολυμπιακής Ασφάλειας (C4I), καθώς και του συνόλου των εγγράφων της, η Αρχή έκρινε ότι δεν τίθεται θέμα χορήγησης σε τρίτο, αφού πρόκειται

για τον ίδιο υπεύθυνο επεξεργασίας που είναι το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, ακόμα και αν το Γραφείο του Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου θεωρηθεί τρίτος, η επεξεργασία είναι νόμιμη, γιατί επιβάλλεται από νόμο, δηλαδή το άρθρο 2 του Ν. 3086/2002, σύμφωνα με το οποίο «κάθε δημόσια αρχή και υπηρεσία υποχρεούται σε άμεση παροχή προς τα Γραφεία και τα μέλη του ΝΣΚ των πληροφοριών και στοιχείων, τα οποία προσφέρονται για την υποστήριξη των δικαιωμάτων του δημοσίου ή απόκρουση των κατ' αυτού αξιώσεων τρίτων» (Γ/ΕΞ/7403-1/20-12-2012).

3.2.3. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής, την Αρχή απασχόλησε, σε δύο αποφάσεις, το ζήτημα της πρόσβασης σε δεδομένα συνυποψηφίου σε μειοδοτικό διαγωνισμό, στα οποία περιέχονται και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Συγκεκριμένα, σε ερώτημα του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Νάξου σχετικά με τη δυνατότητα χορήγησης στο δεύτερο πλειοδότη διαγωνισμού αντιγράφων των δικαιολογητικών, μεταξύ των οποίων υπήρχαν και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (απόσπασμα ποινικού μητρώου) που υποβλήθηκαν από τους υπόλοιπους δύο πλειοδότες στον εν λόγω διαγωνισμό, η Αρχή έκρινε ότι η εν λόγω χορήγηση ήταν νόμιμη. Ειδικότερα, η Αρχή χορήγησε στο Ταμείο άδεια για την προαναφερθείσα χορήγηση για το λόγο ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997, τα αιτούμενα στοιχεία είναι αναγκαία για την άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου, αλλά και για τον επιπλέον λόγο ότι η διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής (πρόσβαση του ενός υποψηφίου στα δικαιολογητικά του επιτυχόντος συνυποψηφίου) συνδέεται άρρηκτα με την αρχή της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας της κρατικής δράσης. Ωστόσο, ο αιτών έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δικαιολογητικά του πρώτου μόνο (επιτυχόντος) πλειοδότη, γιατί δεν στοιχειοθετείται αντίστοιχο έννομο συμφέρον για τον υποψήφιο που δεν πλειοδότησε. Όσον αφορά στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, αυτά μπορούν να χορηγηθούν, εφόσον ελήφθησαν υπόψη για την εν λόγω απόφαση (απόφαση 4/2012).

Σε αντίστοιχη περίπτωση, σε ερώτημα του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ), για χορήγηση σε υποψήφια εταιρεία μειοδοτικού διαγωνισμού αντιγράφων των δικαιολογητικών που υποβλήθηκαν στον εν λόγω διαγωνισμό από τη μειοδότη εταιρεία, η Αρχή, με το ίδιο παραπάνω σκεπτικό, έδωσε άδεια για χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων (52/2012). Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις η Αρχή δεν παρέλειψε να καταστήσει σαφή και την υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας να ενημερώσουν τα υποκείμενα των δεδομένων.

Με την υπ' αριθμ. 10/2012 απόφαση, η Αρχή έδωσε άδεια στην Περιφερειακή Δ/νση Αττικής και Νήσων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού για χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων σε συνυποψήφια διαγωνισμού για την άσκηση των εκ του νόμου δικαιωμάτων της. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, όπως και στις παραπάνω, η Αρχή έκρινε ότι η υποψήφια σε διαγωνισμό είχε έννομο συμφέρον, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, να πληροφορηθεί όλα τα στοιχεία (αιτήσεις και δικαιολογητικά) των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνυποψηφίων της σε διαγωνισμό του ΟΑΕΔ, που προηγούνταν αυτής στην τελική λίστα κατάταξης. Για το λόγο, εξάλλου, ότι στα δικαιολογητικά περιλαμβάνονταν και δεδομένα υγείας, η Αρχή έκρινε ότι, εφόσον αυτά ελήφθησαν υπόψη για την τελική κατάταξη και αποτέλεσαν τη βάση της αξιολόγησης, μπορούσαν να χορηγηθούν στην αιτούσα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997.

Εκτός από τις ανωτέρω υποθέσεις που αφορούν σε πρόσβαση συμμετεχόντων σε διαγωνισμούς στους φακέλους συνυποψηφίων, την Αρχή απασχόλησαν και άλλα θέματα σχετικά με τις προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση. Συγκεκριμένα, με την υπ' αριθμ. 44/2012 απόφασή της η Αρχή έκρινε ότι είναι νόμιμη η αναγραφή δεδομένων υγείας σε γνωματεύσεις σχετικά με την υπαγωγή των υποκειμένων στο Ν. 2643/1998 για ανεύρεση εργασίας και στο Ν. 1798/1988 για ατελή εισαγωγή αυτοκινήτου, εφόσον, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, στις γνωματεύσεις αυτές αναφέρονται τόσο η φύση (η χρόνια πάθηση ή βλάβη του ενδιαφερόμενου αιτούντος) όσο και τα ποσοστά αναπηρίας αυτού. Αναλυτικότερα, η Αρχή επιλήφθηκε υπόθεσης κατόπιν καταγγελίας, κατά την οποία η Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή Νομού Ευβοίας και η Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή Λαμίας, στις ιατρικές γνωματεύσεις που χορήγησαν στον καταγγέλλοντα προκειμένου να τις καταθέσει στο Τελωνείο Χαλκίδας και να τύχει της ευνοϊκής ρύθμισης ατελούς εισαγωγής αυτοκινήτου λόγω αναπηρίας, έκαναν λεπτομερή αναφορά της κατάστασης υγείας του και, ειδικότερα, αναγράφηκε το ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο ότι πάσχει από σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας (λοίμωξη HIV), δημοσιοποιώντας έτσι την κατάσταση της υγείας του, ενώ κατά την άποψή του, θα αρκούσε να γίνει η αναφορά από τους ιατρούς των επιτροπών που τον εξέτασαν ότι έχει ή δεν έχει την αναπηρία που προβλέπει ο νόμος για ατελή εισαγωγή αυτοκινήτου. Η Αρχή μελετώντας το ισχύον νομικό πλαίσιο έκρινε ότι η αναγραφή δεδομένων υγείας στις εν λόγω γνωματεύσεις αποτελεί νόμιμη επεξεργασία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7Α στοιχ. α' του Ν. 2472/1997, εφόσον η αναφορά των δεδομένων υγείας στις συγκεκριμένες γνωματεύσεις επιβάλλεται από τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 23 παρ. 3 του Ν. 1882/1990 και 18 παρ. 2 του Ν. 2736/1999. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις, οι Υγειονομικές Επιτροπές είναι αρμόδιες να γνωματεύουν εάν κάποιος έχει τη φύση και τα ποσοστά αναπηρίας που απαιτούνται για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών, καθώς και για την ατελή εισαγωγή επιβατικού αυτοκινήτου, συνεπώς στις αποφάσεις τους θα πρέπει να προσδιορίζεται η χρόνια σωματική ή πνευματική ή ψυχική πάθηση ή βλάβη του αιτούντος, καθώς και το ποσοστό αναπηρίας του, προκειμένου αυτός να υπαχθεί στις ρυθμίσεις των σχετικών νόμων (44/2012).

Με την υπ' αριθμ. 54/2012 απόφαση η Αρχή τροποποίησε παλαιότερη απόφασή της (απόφαση 36/2004) και επέβαλε μειωμένο, σε σχέση με την τροποποιημένη απόφαση, χρηματικό πρόστιμο στο Υπουργείο Εξωτερικών για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης λόγω πεπλανημένης πεποίθησης του Υπουργείου σχετικά με τη νομική του υποχρέωση που απορρέει από το άρθρο 12 του Ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα, η Αρχή με την υπ' αριθμ. απόφαση 36/2004 είχε επιβάλει κύρωση στο Υπουργείο Εξωτερικών για τη μη συμμόρφωση των αρμοδίων υπηρεσιών του με το διατακτικό των με αρ. 21/2003 και 45/2003 αποφάσεων, με τις οποίες υποχρεούνταν το Υπουργείο για άμεση ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του προσφεύγοντος, δηλαδή του υποψήφιου επίτιμου προξένου σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 2472/97, στο σχετικό φάκελο με τα προσωπικά δεδομένα που τον αφορούσαν και που τηρούνταν στη Διεύθυνση Εθιμοτυπίας του Υπουργείου Εξωτερικών. Ύστερα από αίτηση θεραπείας του Υπουργού Εξωτερικών για την ανάκληση της εν λόγω απόφασης η Αρχή εξέδωσε την υπ' αριθμ. 54/2012 απόφαση, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο Εξωτερικών είχε την πεπλανημένη πεποίθηση ότι στέλνοντας τα αιτούμενα έγγραφα στην Αρχή είχε ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος. Η Αρχή αποδέχθηκε ότι το Υπουργείο Εξωτερικών είχε υποπέσει σε πλάνη, ωστόσο, για το λόγο ότι η Αρχή είχε καταστήσει σαφή στην υπ' αριθμ. 45/2003 απόφαση την υποχρέωση του ίδιου

του Υπουργείου να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος, προέβη απλώς σε μείωση του χρηματικού προστίμου που είχε επιβάλει με την τροποποιημένη απόφασή της.

Η Αρχή με την απόφαση 43/2012, η οποία εκδόθηκε μετά την ανάκληση της υπ' αριθμ. 66/2002 απόφασής της, έκρινε ότι η σύσταση και λειτουργία ηλεκτρονικού αρχείου «Υποψηφίων οδηγών ή οδηγών με ελλείψεις προϋποθέσεις» βάσει της υπ' αριθμ. 43206/6028/4.8.2008 κοινής υπουργικής απόφασης στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων είναι νόμιμη. Ειδικότερα, η Αρχή έκρινε ότι με βάση την ανωτέρω κοινή υπουργική απόφαση το εν λόγω ηλεκτρονικό αρχείο δεν περιλαμβάνει ιατρικά δεδομένα, όπως το είδος της πάθησης ή ανικανότητας του υποψήφιου οδηγού, παρά μόνον την ένδειξη ότι ο πολίτης του οποίου τα προσωπικά στοιχεία καταγράφονται εμπίπτει στους περιορισμούς του π.δ. 155/96, το οποίο μετέφερε στο εθνικό δίκαιο την Οδηγία 91/439/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με τη χορήγηση αδειών οδήγησης στα κράτη μέλη της ΕΕ, και, ως εκ τούτου, η λειτουργία του δεν έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, όπως συνέβαινε με το ηλεκτρονικό αρχείο που προϋπήρχε και περιελάμβανε ευαίσθητα δεδομένα υγείας (είδος πάθησης) των υποψήφιων οδηγών.

Σε αίτημα που υποβλήθηκε από το Αρχηγείο Τακτικής Αεροπορίας σχετικά με το εάν και υπό ποιες προϋποθέσεις είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 η πρόσβαση του εγκαλουμένου στο σύνολο των εγγράφων της πειθαρχικής υπόθεσης, πριν από την κλήση του σε απολογία, η Αρχή έκρινε ότι από το συνδυασμό των άρθρων 7Α παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997 –σύμφωνα με το οποίο δεν απαιτείται ούτε συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ούτε άδεια της Αρχής, όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται για σκοπούς που συνδέονται άμεσα με παροχή υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα και είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλει ο νόμος και το υποκείμενο έχει προηγουμένως ενημερωθεί- και 40 παρ. 7 στοιχ. α' του Ν. 3883/2010 –σύμφωνα με το οποίο ο εγκαλούμενος έχει δικαίωμα να λάβει το σύνολο των εγγράφων της πειθαρχικής υπόθεσης που εκκρεμεί εναντίον του προκειμένου να απολογηθεί- η εν λόγω επεξεργασία δεν αντίκειται στις διατάξεις του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/575-1/24-04-2012).

Σε αντίστοιχη περίπτωση και συγκεκριμένα σε ερώτημα του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής σχετικά με τη νομιμότητα της χορήγησης σε ιδιώτη αντιγράφων της αναφοράς του τελευταίου, καθώς και του συνόλου του φακέλου της ΕΔΕ που διενεργήθηκε κατόπιν αυτής της αναφοράς, η Αρχή έκρινε ότι, ως προς την αναφορά, ο αιτών είναι υποκείμενο των δεδομένων και κατά συνέπεια μπορεί να λάβει αντίγραφο της ασκώντας το εκ του άρθρου 12 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 δικαίωμα πρόσβασης. Όσον αφορά στο φάκελο της διενεργηθείσας ΕΔΕ και ειδικότερα στα δεδομένα των τρίτων προσώπων που αναφέρονται σε αυτήν, ο αιτών οφείλει να επικαλεστεί και να αποδείξει υπέρτερο έννομο συμφέρον. Αυτό υφίσταται, ιδίως, στην περίπτωση κατά την οποία τα στοιχεία είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου (βλ. άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997 για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, το οποίο ισχύει κατά μείζονα λόγο και στα απλά). Αν στο φάκελο της ΕΔΕ περιλαμβάνονται και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα ή απόρρητα διαβαθμισμένα στοιχεία του Αρχηγείου του Λιμενικού Σώματος, η Αρχή ζήτησε είτε την απάλειψή τους είτε την αίτηση του Αρχηγείου για χορήγηση της απαιτούμενης από τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 άδειας της Αρχής. Τέλος, η Αρχή τόνισε ότι η εξυπηρέτηση του εννόμου συμφέροντος ενώπιον δικαστηρίου αποσκοπεί στην άσκηση ατομικού δικαιώματος παροχής έννομης προστασίας από το δικαστήριο

(άρθρο 20 παρ. 1 Σ) και για το λόγο αυτό η χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων δεν μπορεί να καμφθεί από τη μη συγκατάθεση ή την άρνηση συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων (Γ/ΕΞ/5462-1/14-12-2012).

Ύστερα από καταγγελία πολίτη σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων στην οποία προέβη ο Δήμος Κερκυραίων, προκειμένου να εκδώσει σήμα μόνιμου κατοίκου, η Αρχή έκρινε ότι, με βάση τα άρθρα 2, 4 παρ. 1 και 5 παρ. 1 και 2 του Ν. 2472/1997, μόνο όσα δεδομένα δεν εμπίπτουν στο ειδικό φορολογικό απόρρητο (για παράδειγμα στοιχεία του λογαριασμού της ΔΕΗ, άδεια κυκλοφορίας αυτοκινήτου, ΔΑΤ και όχι τα έντυπα Ε1, Ε2 και Ε9) μπορούν να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας. Ειδικότερα, η Αρχή υπογράμμισε ότι ακόμα και αν τα ανωτέρω δικαιολογητικά δεν επαρκούν για την απόδειξη της ιδιότητας του μόνιμου κατοίκου η συλλογή των εντύπων Ε1, Ε2 και Ε9 δεν μπορεί να θεωρηθεί νόμιμη λόγω του ειδικού απορρήτου (Γ/ΕΞ/3857/28-05-2012).

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής, η Αρχή εξέτασε ερώτημα του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με τη νομιμότητα της χορήγησης σε ιδιώτη στοιχείων διεύθυνσης υπαλλήλου του Υπουργείου προκειμένου να επιδοθούν στον υπάλληλο έγγραφα (αγωγές, εξώδικα, κ.λπ.). Η Αρχή έκρινε ότι, επειδή η επίδοση μπορεί να γίνει κατά νόμο στο χώρο εργασίας, η χορήγηση της διεύθυνσης κατοικίας είναι αναγκαία και νόμιμη, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, εφόσον η επίδοση στο χώρο εργασίας καθίσταται για οποιονδήποτε λόγο αντικειμενικά δυσχερής, γεγονός που επιβεβαιώνει ο εκάστοτε δικαστικός επιμελητής. Σε περίπτωση χορήγησης των αιτούμενων στοιχείων παραμένει η υποχρέωση προηγούμενης ενημέρωσης του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/6346-1/01-11-2012).

Σε ερώτημα σχετικά με τη δυνατότητα λήψης δικαιολογητικών που κατατέθηκαν στο πλαίσιο γραπτού διαγωνισμού και των γραπτών δοκιμίων αυτού που τηρούνται στο ΑΣΕΠ, η Αρχή απάντησε παραπέμποντας και στην απόφασή της με αριθμό 16/2008 ότι ο συμμετέχων σε διαγωνισμό έχει δικαίωμα να λάβει αντίγραφα των δικαιολογητικών που έχει προσκομίσει στο πλαίσιο διαγωνισμού αλλά και αντίγραφα των γραπτών δοκιμίων του. Όσον αφορά στην τήρηση των γραπτών τετραδίων και των απαντητικών φύλλων του διαγωνισμού, η Αρχή έκρινε ότι σύμφωνα με την ΥΑ 429/2003 αυτά πρέπει να καταστραφούν, εφόσον έχει παρέλθει το χρονικό διάστημα των 6 μηνών από τη δημοσίευση των πινάκων διοριστέων και στην προκειμένη περίπτωση δεν υφίσταται εκκρεμοδικία. Για την εν λόγω καταστροφή το ΑΣΕΠ οφείλει να λάβει υπόψη του την Οδηγία της Αρχής 1/2005 για την ασφαλή καταστροφή προσωπικών δεδομένων και να χορηγήσει στον ενδιαφερόμενο αντίγραφο του πρωτοκόλλου καταστροφής (Γ/ΕΞ/2995/25-04-2012).

Σε ερώτημα του Φαρμακευτικού Συλλόγου Αιγιαλείας σχετικά με τη νομιμότητα του ανοίγματος των φακέλων, με τους οποίους ο κάθε φαρμακοποιός-μέλος του Συλλόγου υποβάλλει τα δικαιολογητικά πληρωμής του (συνταγές κ.λπ.), προκειμένου να γίνει έλεγχος των ημερομηνιών έκδοσης και εκτέλεσης των συνταγών, ούτως ώστε να εντοπιστούν φαρμακοποιοί που δεν συμμορφώθηκαν με την απόφαση του Συλλόγου περί μη εκτέλεσης συνταγών σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, η Αρχή απάντησε ότι μια τέτοια επεξεργασία αντίκειται στον Ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα, η Αρχή έκρινε ότι η εν λόγω επεξεργασία συνεπάγεται και επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (δεδομένα υγείας ασθενών/πελατών του κάθε φαρμακοποιού) και για το λόγο αυτό απαραίτητη είναι η άδεια της Αρχής. Ωστόσο, ο σκοπός της εν λόγω επεξεργασίας (δηλαδή ο έλεγχος συμμόρφωσης των μελών του Συλλόγου με την απόφαση του Συλλόγου περί μη εκτέλεσης συνταγών για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα - συνδικαλιστικός σκοπός) δεν μπορεί να υπαχθεί σε καμία από τις στο άρθρο 7 του Ν. 2472/1997 αναφερόμενες περιπτώσεις και άρα η ανωτέρω επεξεργασία δεν είναι νόμιμη (Γ/ΕΞ/5803-1/01-10-2012).

Σε ερώτημα πολίτη σχετικά με το εάν η Εφορία μπορεί να κοινοποιεί στους μισθωτές ακινήτων του πληροφορίες σχετικές με οφειλές του προς το Δημόσιο προκειμένου η Εφορία να προβεί σε κατάσχεση του μισθώματος που οι μισθωτές καταβάλλουν στον εν λόγω πολίτη, η Αρχή έκρινε ότι η κατάσχεση απαιτήσεων στα χέρια τρίτου προβλέπεται ως μέτρο αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη δημόσιων εσόδων και η χρήση του μέτρου αυτού εναπόκειται στην κρίση του προϊστάμενου της αρμόδιας ΔΟΥ. Επομένως, η χρήση του εν λόγω μέτρου, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997 είναι νόμιμη, για το λόγο ότι συνιστά έργο που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας (είσπραξη δημόσιων εσόδων) (Γ/ΕΞ/4421-1/19.7.2012).

Τέλος, σε ερώτημα μέλους του Συλλόγου Κέντρων Ξένων Γλωσσών Νομού Ηρακλείου σχετικά με το εάν η χορήγηση από το Σύλλογο προς την Επιτροπή Ανταγωνισμού πληροφοριών για τις ακαθάριστες εισπράξεις των μελών του είναι σύμφωνη με τον Ν. 2472/1997, η Αρχή απάντησε ότι η εν λόγω χορήγηση είναι νόμιμη, με βάση το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, για το λόγο ότι η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 στοιχ. ν' του Ν. 3959/2011, έχει αρμοδιότητα να συλλέγει, επεξεργάζεται και αξιολογεί τα αναγκαία για την εκπλήρωση της αποστολής της στοιχεία και πληροφορίες. Το δε άρθρο 38 του Ν. 3959/2011 ορίζει ότι η Επιτροπή δύναται να ζητά εγγράφως πληροφορίες από επιχειρήσεις, ενώσεις επιχειρήσεων ή άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες ή άλλες αρχές στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων της. Συνεπώς, υπάρχει υποχρέωση του Συλλόγου για την εν λόγω χορήγηση που προκύπτει από νόμο (Γ/ΕΞ/2069/20.3.2012).

3.2.4. Φορολογικά

Η Αρχή κατά τη διάρκεια του 2012 κλήθηκε να αντιμετωπίσει και πάλι ερωτήματα που αφορούν είτε σε χορήγηση φορολογικών στοιχείων είτε σε διαβίβαση στοιχείων πολιτών σε δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες. Χαρακτηριστική υπόθεση αποτελεί το αίτημα της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για παροχή γνωμοδότησης από την Αρχή σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης από το αρχείο της στη ΔΟΥ Λιβαδειάς αντιγράφων των μισθωτηρίων συμβολαίων αγροτών που αναφέρονται στις υποβληθείσες δηλώσεις τους ΟΣΔΕ (Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου) για ορισμένη χρονική περίοδο. Τα συγκεκριμένα στοιχεία ζητούσε η ΔΟΥ προκειμένου να ολοκληρώσει έλεγχο για την επιστροφή ΦΠΑ σε αγρότες κατά τα προβλεπόμενα στο Ν. 2859/2000 σχετικά με το ειδικό καθεστώς αγροτών. Η Αρχή στην περίπτωση αυτή έκρινε ότι κατ' εξαίρεση και σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 2 στοιχ. β' και δ' του Ν. 2472/1997 επιτρέπεται η διαβίβαση των στοιχείων αυτών, ως μορφή επεξεργασίας, χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, λόγω της ύπαρξης ρητής διάταξης νόμου, η οποία προβλέπει τον έλεγχο αυτόν και δεδομένου ότι η επεξεργασία πρόκειται να πραγματοποιηθεί από τη ΔΟΥ Λιβαδειάς στο πλαίσιο άσκησης της ελεγκτικής αρμοδιότητάς της. Παράλληλα, η Αρχή σημείωσε ότι πρέπει να τηρηθεί και η υποχρέωση της προηγούμενης ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων για τη χορήγηση αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997.

Η Αρχή, επίσης, δέχεται πληθώρα ερωτημάτων σχετικά με τη νομιμότητα της συλλογής εκκαθαριστικού σημειώματος της εφορίας ή φορολογικής δήλωσης ή/και την τήρηση αντιγράφων αυτών από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς. Η Αρχή έκρινε ότι η κατάθεση των ανωτέρω στοιχείων είναι νόμιμη μόνο στις περιπτώσεις που ρητά ο νόμος το ορίζει ή όταν είναι αναγκαία για το συγκεκριμένο σκοπό επεξεργασίας, τονίζοντας ότι

χωρίς την αναφορά του συγκεκριμένου υπευθύνου επεξεργασίας και την εξειδίκευση, ιδίως εκ μέρους του, του επιδιωκόμενου σκοπού της επεξεργασίας, δεν μπορεί να απαντηθεί το ζήτημα της νομιμότητας της συγκεκριμένης επεξεργασίας. Αναφορικά με τη συλλογή στοιχείων εισοδήματος γονέων από δημοτικούς παιδικούς σταθμούς, η Αρχή έκρινε ότι, εάν με την εγγραφή του τέκνου στο δημοτικό παιδικό σταθμό καθορίζεται συνακόλουθα (π.χ. βάσει νόμου) και το ύψος των διδάκτρων (τροφείων) ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος των γονέων, ενδέχεται να βοηθούν ως αναγκαία τα δικαιολογητικά που ζητεί ο παιδικός σταθμός. Στην περίπτωση αυτή δεν υφίσταται κώλυμα εκ του Ν. 2472/1997. Ωστόσο, εάν δεν ορίζεται ρητά από διάταξη νόμου ή όταν δεν είναι απαραίτητο ενόψει του σκοπού επεξεργασίας, μπορεί, ενδεχομένως, να αρκεί η απλή επίδειξη του εκκαθαριστικού και όχι η κατάθεσή του. Επίσης, μπορεί να αρκεί κάθε πρόσφορο μέσο, λ.χ. η κατάθεση δικαιολογητικών που περιορίζονται στα απολύτως αναγκαία δεδομένα αντί της κατάθεσης του εκκαθαριστικού σημειώματος ή της φορολογικής δήλωσης που περιλαμβάνει περισσότερα δεδομένα (Γ/ΕΞ/784-1/21-05-2012).

3.2.5. Δήμοι

Η Αρχή κατά την επανεξέταση ανακληθείσας υπόθεσης που είχε κριθεί ήδη το 2007, συζήτησε εκ νέου την προσφυγή μέλους της τοπικής επιτροπής πολιτών Ιαλυσού Ρόδου κατά του προέδρου της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης Ιαλυσού (ΔΕΥΑΙ), ο οποίος κατήγγειλε, αφενός, ότι ο προαναφερθείς πρόεδρος ανακοίνωνε δημοσίως προσωπικά δεδομένα του και, αφετέρου, ότι δεν είχε ικανοποιηθεί το δικαίωμα πρόσβασης.

Η Αρχή στην περίπτωση αυτή, εμμένοντας στις εκπεφρασμένες, στην προηγούμενη -ανακληθείσα- απόφαση, θέσεις της, αποφάνθηκε ότι, καθώς η προφορική και μόνον αναφορά πληροφοριών στο πλαίσιο προφορικής συζήτησης χωρίς σύνδεση με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τηρούνται σε διαρθρωμένο αρχείο δεν συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δεν έχει αρμοδιότητα να εξετάσει την καταγγελία. Εν τούτοις, έκρινε ότι η μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του προσφεύγοντος συνιστά παραβίαση του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997, που θεσπίζει απόλυτο δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων και αντίστοιχη απόλυτη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να απαντήσει εντός αποκλειστικής προθεσμίας 15 ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης. Το δικαίωμα πρόσβασης αποτελεί έκφανση του συνταγματικά κατοχυρωμένου (άρθρο 9Α Σ) δικαιώματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Συνεπώς, η μη συμμόρφωση του υπευθύνου επεξεργασίας προς την υποχρέωση αυτή συνιστά ιδιαίτερα βαρεία παραβίαση του νόμου και για το λόγο αυτό επέβαλε πρόστιμο αντίστοιχο με τη βαρύτητα της παραβίασης αυτής (5.000 ευρώ) στη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Δήμου Ρόδου (ΔΕΥΑΡ), ως διάδοχο της καταγγελλόμενης Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης Ιαλυσού (ΔΕΥΑΙ). (Απόφαση 77/2012).

Ομοίως, στο συμβούλιο της Αρχής εισήχθη υπόθεση ανακληθείσας απόφασής της, που αφορούσε σε υποβληθείσα προσφυγή κατά της Δημοτικής Επιχείρησης Προστασίας και Ανάδειξης Βιομηχανικού-Αρχαιολογικού Πάρκου Αθηνών «Τεχνόπολις», η οποία μετετράπη σε Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία, για τη μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του προσφεύγοντος σε προσωπικά του δεδομένα. Ο προσφεύγων μετά την καταγγελία της σύμβασης ανάθεσης έργου (ο νομικός χαρακτηρισμός της σύμβασης αμφισβητείται) που τον συνέδεε με τη δημοτική επιχείρηση, ζήτησε τη χορήγηση των σχετικών με την καταγγελία της σύμβασης εγγράφων, ασκώντας με

τον τρόπο αυτό το δικαίωμα πρόσβασης του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997. Η δημοτική επιχείρηση «Τεχνόπολις» είχε αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού, ενώ δεν είχε καν διαβιβάσει τα επίμαχα έγγραφα στην Αρχή, μολονότι είχε ακολουθήσει σχετική αλληλογραφία εκ μέρους της Αρχής, με το επιχείρημα ότι τα αιτούμενα έγγραφα δεν είχαν σχέση με το κύρος της προαναφερθείσας καταγγελίας της σύμβασης. Κατά την επανεξέταση της υπόθεσης, η «Τεχνόπολις» επανέλαβε τους ισχυρισμούς που είχε προβάλει και στην αρχική συζήτηση της υπόθεσης, υποστηρίζοντας, εξάλλου, ότι τα αιτούμενα έγγραφα δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς ουδέποτε περιήλθαν στο αρχείο της, αλλά αντίθετα αποτελούσαν μέρος της προσωπικής αλληλογραφίας του Προέδρου της. Η Αρχή ακολουθώντας το σκεπτικό της προηγούμενης -ανακληθείσας- απόφασής της έκρινε εκ νέου ότι υφίστατο παραβίαση του δικαιώματος πρόσβασης, σημειώνοντας ότι το δικαίωμα πρόσβασης είναι ευρύτερο του δικαιώματος του άρθρ. 902 ΑΚ, υπό την έννοια ότι υφίσταται έννομο συμφέρον έστω και ηθικό του υποκειμένου των δεδομένων να λάβει γνώση των πληροφοριών που το αφορούν και που τηρεί σε αρχείο ο υπεύθυνος επεξεργασίας. Άλλωστε, η Αρχή έχει παγίως κρίνει ότι το δικαίωμα αυτό κατοχυρώνεται ειδικότερα ως υποχρέωση χορήγησης αντιγράφων και δεν περιορίζεται στην απλή επίδειξη. Για το λόγο αυτό και επειδή η δημοτική εταιρεία παρέλειψε να χορηγήσει πρόσβαση στο υποκείμενο των δεδομένων, τόσο στο πρακτικό της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου, κατά την οποία αποφασίστηκε η καταγγελία της σύμβασής του, όσο και στα έγγραφα τα οποία προσκομίστηκαν και ελήφθησαν υπόψη κατά τη συνεδρίαση αυτή, καθώς και επειδή ακολούθησε παρελκυστική πολιτική απέναντι στην Αρχή, η Αρχή επέβαλε τη διοικητική ποινή του χρηματικού προστίμου ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ στην εταιρεία. (Απόφαση 166/2012).

Εξάλλου, ο Οργανισμός Αθλητισμού Πολιτισμού & Παιδικής Αγωγής του Δήμου Βάρης, Βούλας, Βουλιαγμένης ζήτησε τη γνώμη της Αρχής προκειμένου να ανταποκριθεί σε αίτημα τρίτου για χορήγηση αντιγράφων των φακέλων με τα δικαιολογητικά όλων των παιδιών που έγιναν δεκτά στους παιδικούς σταθμούς του δήμου. Η αιτούσα ζητούσε από το δήμο τα αντίγραφα αυτά, προκειμένου να προσβάλει τη σχετική απόφαση του δήμου, βάσει της οποίας, το παιδί της δεν είχε συμπεριληφθεί στην τελική λίστα των ονομάτων των παιδιών που θα φιλοξενούνταν στους βρεφονηπιακούς σταθμούς του δήμου, μολονότι, κατά τους ισχυρισμούς της, πληρούσε τα κριτήρια. Η Αρχή κρίνοντας ότι συνέτρεχε στο πρόσωπο της αιτούσας η ύπαρξη υπέρτερου έννομου συμφέροντος, ήτοι το δικαίωμα να ασκήσει τα εκ του νόμου δικαιώματα της προσβολής της σχετικής απόφασης του δήμου περί απόρριψης της αίτησης εγγραφής του τέκνου της στους παιδικούς σταθμούς, προχώρησε στην έκδοση άδειας προς το δήμο, ώστε να δοθεί πρόσβαση στην αιτούσα στα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη για τη διαμόρφωση της προαναφερθείσας τελικής λίστας. Η δε παρεχόμενη πρόσβαση περιελάμβανε την πρόσβαση και σε ευαίσθητα δεδομένα των παιδιών που έγιναν δεκτά στους βρεφονηπιακούς σταθμούς, καθώς και φορολογικά στοιχεία που περιέχονταν στους φακέλους των δικαιολογητικών, τα οποία, όμως, δεν ενέπιπταν στο φορολογικό απόρρητο. (Απόφαση 144/2012).

3.2.6. Παιδεία και έρευνα

3.2.6.1. Πρόσβαση για ερευνητικούς σκοπούς

Το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 ρητά προβλέπει τη δυνατότητα επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, εάν η επεξεργασία πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς, υπό τις προϋποθέσεις: α) της τήρησης της ανωνυμίας και β) της λήψης των απαραίτητων μέτρων για την προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

Η Αρχή χορηγεί ανάλογη άδεια στον υπεύθυνο επεξεργασίας για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για επιστημονικούς/ερευνητικούς σκοπούς, επιτρέποντας την πρόσβαση του ερευνητή στο σχετικό αρχείο με τους εξής όρους: α) η πρόσβαση στο αρχείο των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων να γίνεται στο χώρο τήρησής τους, β) ο ερευνητής να εξάγει μόνο τα δεδομένα που, κατά την επιστημονική του κρίση, είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση της μελέτης του, να καταγράφει μόνο το ιστορικό της υπόθεσης και όχι τα στοιχεία που ταυτοποιούν το ιστορικό με συγκεκριμένα πρόσωπα, να εξάγει τα στοιχεία σε ανώνυμη μορφή και να τηρεί την ανωνυμοποίηση σε κάθε μεταγενέστερη χρήση των δεδομένων. Ανάλογα ισχύουν και στην περίπτωση της ιστορικής έρευνας, όταν ο ιστορικός ερευνητής ζητά την πρόσβαση σε αρχείο, το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Όπως έχει κρίνει η Αρχή, «στην περίπτωση της ιστορικής έρευνας, όταν αυτή αφορά επαρκώς εξατομικευμένα πρόσωπα της ιστορίας που βρίσκονται ακόμα εν ζωή, θα πρέπει ο ερευνητής, με μέριμνα του υπευθύνου επεξεργασίας, να λαμβάνει προηγουμένως τη σχετική άδεια της Αρχής». Οπότε η Αρχή χορηγεί τη σχετική άδεια προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας του αρχείου, από τον οποίο ζητά ο ερευνητής την πρόσβαση προς εκπλήρωση του ερευνητικού του σκοπού, «υπό τον όρο ότι θα τηρηθεί η ανωνυμία των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα αιτούμενα στοιχεία, ώστε να αποφευχθεί κάθε δυνατότητα ταυτοποίησης», σε κάθε περίπτωση, δηλαδή, με τήρηση της ανωνυμίας κατά τη δημοσιοποίηση των πορισμάτων της σχετικής έρευνας.

Η Αρχή με μια σειρά αποφάσεών της χορήγησε σε ερευνητές την προβλεπόμενη στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για επιστημονικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

Ειδικότερα, η Αρχή με τις αποφάσεις της 1/2012 και 3/2012 χορήγησε άδεια στο Εφετείο Θεσσαλονίκης και το Αναθεωρητικό Δικαστήριο να επιτρέψουν την πρόσβαση ερευνητών στα αρχεία τους για την πραγματοποίηση ιστορικής-επιστημονικής έρευνας, υπό τους όρους που αναφέρονται παραπάνω.

Επίσης, η Αρχή με τις αποφάσεις της 34/2012 και 143/2012 χορήγησε άδεια στο Στρατοδικείο Αθηνών προκειμένου να επιτρέψει την πρόσβαση σε ερευνητές στο αρχείο των δικαστικών του αποφάσεων, στην πρώτη περίπτωση αναφορικά με το ζήτημα της σεξουαλικής παρενόχλησης και στη δεύτερη περίπτωση αναφορικά με τις υποθέσεις των Εκτάκτων Στρατοδικείων κατά τα έτη 1946-1951, για το σκοπό της επιστημονικής έρευνας και μελέτης με τους ίδιους ανωτέρω αναφερόμενους όρους. Ακόμη, αντίστοιχη άδεια χορήγησε η Αρχή α) με την απόφασή της 96/2012 στην Δ/νση Εφέδρων Πολεμιστών Αγωνιστών Θυμάτων και Αναπήρων Πολέμου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας προκειμένου να επιτρέψει την πρόσβαση στο τηρούμενο αρχείο της σε τρεις ερευνητές, συνεργαζομένους με το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, στο πλαίσιο έρευνας

για συγγραφή μελέτης, και β) με την απόφαση 106/2012, στην υπηρεσία στρατιωτικών αρχείων του Γενικού Επιτελείου Στρατού προκειμένου να επιτρέψει την πρόσβαση στο αρχείο που τηρεί σε ερευνήτρια στο πλαίσιο επιστημονικής έρευνας.

Επίσης, η Αρχή με τις 2/2012 και 93/2012 αποφάσεις της χορήγησε αντίστοιχες άδειες στο Δήμο Ηρακλείου Κρήτης και στο Δήμο Λεχαινών Ηλείας να επιτρέψουν την πρόσβαση ερευνητών στα ληξιαρχικά βιβλία του Ληξιαρχείου Ηρακλείου και στις ληξιαρχικές πράξεις γεννήσεων και θανάτων του Δήμου Λεχαινών για ερευνητικούς σκοπούς.

Τέλος, η Αρχή με την απόφαση 113/2012 χορήγησε άδεια στο Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών προκειμένου να επιτρέψει την πρόσβαση σε ερευνήτρια στο Αρχείο Έκθετων Βρεφών του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών των ετών 1870-1950, στο πλαίσιο ερευνητικού της έργου, με αντικείμενο την κοινωνική ιστορία της Αθήνας κατά την ως άνω περίοδο και με τους ίδιους όρους που παραπάνω αναφέρθηκαν.

3.2.6.2. Διαχείριση δεδομένων εκπαιδευομένων

Η Αρχή, στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής, εξέτασε το ζήτημα της επεξεργασίας των δεδομένων οροθετικών μαθητών από τις σχολικές μονάδες φοίτησής τους και κατέληξε στα εξής:

Όσον αφορά τη νομιμότητα της επεξεργασίας των δεδομένων των οροθετικών μαθητών και ενδεχομένως και των γονέων τους από τη σχολική μονάδα, αυτή προϋποθέτει τη συνδρομή μιας ή περισσότερων από τις προϋποθέσεις νομιμότητας που προβλέπει το άρθρο 7 του Ν. 2472/1997, καθώς και την προηγούμενη εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων των υπευθύνων επεξεργασίας και ειδικότερα των υποχρεώσεων γνωστοποίησης στην Αρχή και λήψης αδειάς για επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας. Όσον αφορά τη νομιμότητα της συλλογής των σχετικών πληροφοριών, τα τηρούμενα δεδομένα που αφορούν την οροθετικότητα πρέπει να συλλέγονται νομίμως. Εφόσον η σχετική πληροφορία αντλείται είτε από τον ίδιο το μαθητή ή τους γονείς ή κηδεμόνες του, η σχετική επεξεργασία γίνεται με τη συγκατάθεσή τους. Πρόβλημα τίθεται, όταν η πληροφορία αντλείται από τον κοινωνικό περίγυρο του οροθετικού μαθητή. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να γίνεται δεκτό ότι, καταρχάς, η πληροφορία δεν μπορεί να τηρηθεί αν προηγουμένως δεν επιβεβαιωθεί. Μετά την επιβεβαίωση και, αφού ενημερωθεί ο μαθητής ή οι γονείς ή κηδεμόνες του, θα πρέπει να γίνεται δεκτό ότι η τήρηση του σχετικού δεδομένου επιτρέπεται για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας (άρθρο 7 παρ. 2 περ. ε στοιχ. γγ του Ν. 2472/1997). Υποχρεωτική υποβολή των μαθητών σε εξέταση για οροθετικότητα δεν μπορεί κατ' αρχήν να συζητηθεί, καθώς αυτό θα συνιστούσε παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας, στο μέτρο που δεν υπάρχει σχετική υποχρέωση από το νόμο. Όσον αφορά την ενημέρωση των παραγόντων που εργάζονται ή φοιτούν στη σχολική μονάδα και ενδεχομένως των προσώπων του άμεσου οικογενειακού τους περιβάλλοντος, ο σχολίατρος έχει υποχρέωση να ενημερώνει το διευθυντή της σχολικής μονάδας για τυχόν προβλήματα υγείας μαθητών που επηρεάζουν τη σχολική ζωή και τη λειτουργία της μονάδας. Στην ειδικότερη περίπτωση των οροθετικών μαθητών θα πρέπει να εξετασθεί επίσης η δυνατότητα του διευθυντή του σχολείου να ενημερώνει μέλη της σχολικής κοινότητας για το σκοπό είτε προστασίας της υγείας τους είτε για λόγους ιατρικής ή ψυχολογικής στήριξης των οροθετικών μαθητών. Στο μέτρο που οι οροθετικοί μαθητές έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους, η ενημέρωση αυτή είναι νόμιμη. Σε κάθε άλλη περίπτωση ο διευθυντής του σχολείου θα πρέπει να εξετάζει με ιδιαίτερη προσοχή όλες τις συνθήκες κάθε περίπτωσης

ξεχωριστά, και, ενδεχομένως, σε συνεργασία με το σχολίατρο ή το σχολικό ψυχολόγο, ώστε η όποια ενημέρωση προς τρίτους να περιορίζεται στα απολύτως απαραίτητα πρόσωπα και με μοναδικό γνώμονα τη στήριξη των οροθετικών μαθητών και την προστασία της υγείας των μελών της σχολικής κοινότητας, χωρίς να θίγεται η προσωπικότητα και το δικαίωμα των οροθετικών μαθητών στην προστασία των προσωπικών τους δεδομένων, στην ισότιμη συμμετοχή στη ζωή της σχολικής κοινότητας, στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους (Γ/ΕΞ/2301-1/7.12.2012).

Επίσης, η Αρχή απαντώντας σε ερώτημα σχολείου σχετικά με τη διαβίβαση στοιχείων μαθητών με ειδικές ανάγκες στη Διεύθυνση Σχολικής Μέριμνας του Δήμου Αθηναίων για την οργάνωση της μετακίνησής τους στα σχολεία, έκρινε ότι η διαβίβαση αυτή είναι νόμιμη και δεν προσκρούει στις διατάξεις του Ν. 2472/1997 (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β' ή 7Α παρ. 1 στοιχ. α', ανάλογα εάν πρόκειται για απλά ή για ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα), με την προϋπόθεση η Δ/νση της σχολικής μονάδας να ενημερώσει προηγουμένως τους γονείς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, ως νομίμους αντιπροσώπους, ή τους ίδιους τους μαθητές, εφόσον είναι ενήλικοι, για τη διαβίβαση αυτή (Γ/ΕΞ/389-1/25.1.2012).

Ακόμη, η Αρχή με την απόφασή της 35/2012 χορήγησε άδεια στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών να επιτρέψει σε υποψήφιο που δεν επελέγη την πρόσβαση σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα συνυποψήφιου για μετεγγραφή για λόγους υγείας, ώστε να του χορηγηθούν αντίγραφα των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, αντίγραφα των πρακτικών που τηρήθηκαν, καθώς και αντίγραφα όλων των εγγράφων που ελήφθησαν υπόψη από το Τμήμα Χημείας του Πανεπιστημίου για τη λήψη της απόφασής του προκειμένου ο υποψήφιος να ασκήσει τα εκ του νόμου δικαιώματά του για τη δικαστική προσβολή της σχετικής απόφασης επιλογής, αφού προηγουμένως ενημερωθούν τα υποκείμενα των δεδομένων για τη διαβίβαση αυτή.

Η Αρχή, επίσης, ασχολήθηκε με το ζήτημα της ανάρτησης βαθμολογιών φοιτητών στο διαδίκτυο, και έκρινε ότι σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και αναγκαιότητας, που προβλέπονται στο άρθρο 4 του Ν. 2472/1997, μπορούν να αναρτώνται μόνον οι αριθμοί μητρώου των φοιτητών και όχι άλλα στοιχεία, όπως το ονοματεπώνυμο ή το πατρώνυμό τους, λόγω του ότι αυτά είναι δυσανάλογα του επιδιωκόμενου σκοπού επεξεργασίας, ο οποίος στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι η ενημέρωση των φοιτητών για ζητήματα σχετικά με μαθήματα που παρακολουθούν (Γ/ΕΞ/7046/2.11.2012).

Τέλος, η Αρχή χορήγησε στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων δύο άδειες επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Η πρώτη αφορούσε την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων μαθητών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από περιοχές με χαμηλούς εκπαιδευτικούς και κοινωνικοοικονομικούς δείκτες, μέσω της εισαγωγής του θεσμού των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ), και ειδικότερα τη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων φυλετικής ή εθνικής προέλευσης, θρησκευτικών πεποιθήσεων, φιλοσοφικών πεποιθήσεων, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας των μαθητών αυτών των περιοχών από ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς και επιστημονικούς συνεργάτες που συμμετέχουν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα του ΕΣΠΑ 2007-2013 «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», το οποίο αποσκοπεί στην ισότιμη ένταξη των μαθητών αυτών στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Η δεύτερη άδεια αφορούσε την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας αποφοίτων ΑμεΑ, που πρόκειται να συμμετέχουν στο πρόγραμμα του ΕΣΠΑ μαθητείας αποφοίτων τεχνικής εκπαίδευσης για απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας, το οποίο έχει ως σκοπό τη χορήγηση υποτροφιών σε απόφοιτους τεχνικής εκπαίδευσης-δημοσίων ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ (Επαγγελματικά Λύκεια-Επαγγελματικές Σχολές) και αντίστοιχων δομών

της Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου για την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας μέσω μαθητείας 2-6 μηνών σε επιχειρήσεις, σχετικές με τις σπουδές των αποφοίτων, ώστε να ενισχυθούν οι γνώσεις και δεξιότητές τους και να καταστεί ευκολότερη η είσοδός τους στην αγορά εργασίας.

3.2.6.3. Διοικητικός έλεγχος συστημάτων e-school, e-datacenter και υπηρεσίας δελτίου ειδικού εισιτηρίου/ακαδημαϊκής ταυτότητας

Η Αρχή πραγματοποίησε, στο τέλος του 2011, διοικητικό έλεγχο στα πληροφοριακά συστήματα e-school και e-datacenter, καθώς και στο σύστημα της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Έκδοσης Δελτίου Ειδικού Εισιτηρίου, νυν Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας (εφεξής υπηρεσία δελτίου ειδικού εισιτηρίου/ακαδημαϊκής ταυτότητας) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού (εφεξής ΥΠΑΙΘΠΑ), ο οποίος συνεχίστηκε και ολοκληρώθηκε το 2012.

Ο έλεγχος εστιάστηκε στην προστασία και ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων που τηρούνται στα παραπάνω συστήματα, τα οποία αναπτύχθηκαν προκειμένου να επιτρέψουν την κεντρική διαχείριση, βελτίωση και έλεγχο ήδη παρεχόμενων υπηρεσιών. Βασικό χαρακτηριστικό τους αποτελεί η συγκέντρωση των προσωπικών δεδομένων που αποτελούν αντικείμενο της επεξεργασίας σε αντίστοιχες κεντρικές βάσεις δεδομένων, στις οποίες έχουν απομακρυσμένη πρόσβαση οι αρμόδιοι εμπλεκόμενοι φορείς, όπως οι σχολικές μονάδες, οι διευθύνσεις πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και οι γραμματείες των πανεπιστημίων της χώρας μέσω σχετικών διαδικτυακών (web-based) εφαρμογών. Οι κεντρικές βάσεις δεδομένων φιλοξενοούνται σε κέντρα υπολογιστών που βρίσκονται στους χώρους του ΥΠΑΙΘΠΑ.

Τα συστήματα e-school και e-datacenter βασίζονται στην υποδομή του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου, μέσω του οποίου διασυνδέονται οι σχολικές και διοικητικές μονάδες εκπαίδευσης σε ένα ενδοδίκτυο (intranet) και αποκτούν πρόσβαση στο διαδίκτυο (internet). Την ανάπτυξη και διαχείρισή τους έχει αναλάβει η εκτελούσα την επεξεργασία εταιρεία «ΕΠΑΦΟΣ Συστήματα Πληροφορικής ΕΠΕ».

Την ανάπτυξη και διαχείριση της υπηρεσίας δελτίου ειδικού εισιτηρίου/ακαδημαϊκής ταυτότητας έχει αναλάβει για λογαριασμό του ΥΠΑΙΘΠΑ το Εθνικό Ίδρυμα Έρευνας και Τεχνολογίας ΑΕ (ΕΔΕΤ ΑΕ).

Σύστημα e-school

Η ανάπτυξη του συστήματος e-school αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό του τρόπου λειτουργίας των σχολικών μονάδων, μέσω της παροχής υπηρεσιών γραμματειακής υποστήριξης, καθώς και στην έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση των διοικητικών υπηρεσιών του ΥΠΑΙΘΠΑ για τις ανάγκες και τη λειτουργία των σχολικών μονάδων της χώρας.

Η κάθε σχολική μονάδα καταχωρεί τα στοιχεία των μαθητών της και του εκπαιδευτικού της προσωπικού στο σύστημα e-school, με χρήση της διαδικτυακής εφαρμογής της γραμματειακής υποστήριξης. Η καταχώριση των στοιχείων πραγματοποιείται στην τοπική βάση δεδομένων που είναι εγκατεστημένη σε κάθε σχολική μονάδα, από τους αρμόδιους εκπαιδευτικούς της σχολικής αυτής μονάδας, που αποτελούν χρήστες του συστήματος.

Στο εν λόγω σύστημα καταχωρούνται τα στοιχεία ταυτότητας των μαθητών και των γονέων-κηδεμόνων τους, τα στοιχεία κατοικίας (διεύθυνση) και επικοινωνίας, οι βαθμολογίες, οι απουσίες, οι ποινές, οι ηθικές αμοιβές, η διαγωγή, οι μετεγγραφές, το θρή-

σκευα και δεδομένα που αφορούν την υγεία των μαθητών, ειδικά αυτά που σχετίζονται με μαθησιακές δυσκολίες και αναπηρίες. Όσον αφορά στο εκπαιδευτικό προσωπικό της σχολικής μονάδας, καταχωρούνται μόνο τα στοιχεία των αρμόδιων εκπαιδευτικών που αποτελούν χρήστες του συστήματος e-school, παρότι το σύστημα διαθέτει λειτουργικότητα για τη δημιουργία μητρώου εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας, επειδή λειτουργεί το κατωτέρω περιγραφόμενο σύστημα e-datacenter, το οποίο περιλαμβάνει πλήρες μητρώο των εκπαιδευτικών της χώρας.

Τα νέα, κάθε φορά, στοιχεία που καταχωρούνται στην τοπική βάση μεταφέρονται στην κεντρική βάση δεδομένων, μέσω της διαδικασίας του συγχρονισμού της κεντρικής βάσης με την εκάστοτε τοπική. Στην κεντρική βάση δεδομένων αποθηκεύονται τα στοιχεία των μαθητών και των επιφορτισμένων με τη διαχείριση του συστήματος e-school εκπαιδευτικών των σχολικών μονάδων της χώρας, δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων.

Κάθε σχολική μονάδα έχει πρόσβαση μόνο στα στοιχεία των μαθητών και των εκπαιδευτικών της. Σε περίπτωση μετεγγραφής μαθητών, μεταφέρονται από την κεντρική βάση δεδομένων στην αντίστοιχη τοπική, τα στοιχεία της προηγούμενης σχολικής χρονιάς του μαθητή που μετεγγράφηκε.

Σύστημα e-datacenter

Η ανάπτυξη του συστήματος e-datacenter έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός ενοποιημένου κεντρικού πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης δεδομένων προσωπικού, εκπαιδευτικού και διοικητικού, εγγράφων και διοικητικών μονάδων του ΥΠΑΙΘΠΑ, το οποίο επικοινωνεί με υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα (ΟΠΣΥΔ, ΔΙΠΟΔΕ κ.λπ.) που περιέχουν κοινά δεδομένα.

Οι χρήστες των διοικητικών μονάδων εκπαίδευσης, ήτοι: Περιφερειακές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις και Γραφεία Α΄/θμιας και Β΄/θμιας Εκπαίδευσης, Γραφεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και τα Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης (ΚΕΔΔΥ) καταχωρούν και ενημερώνουν, με χρήση της σχετικής διαδικτυακής εφαρμογής, το σύστημα e-datacenter με τα στοιχεία που αφορούν το εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό που έχουν υπό την ευθύνη τους οι μονάδες αυτές. Καταχωρούνται στοιχεία ταυτότητας και επικοινωνίας του εκπαιδευτικού ή του διοικητικού υπαλλήλου, οικογενειακής κατάστασης, σπουδών, αξιοσημείωτου έργου, ηθικών αμοιβών, ποινών, αδειών, υπηρετήσεων, μετατάξεων, μεταθέσεων, αποσπάσεων, ειδικών εκπαιδευτικών ή διοικητικών καθηκόντων. Στοιχεία υγείας του εργαζομένου, καθώς και της συζύγου και των τέκνων του, καταχωρούνται, εφόσον υπάρχουν, στην περίπτωση που αποτελούν κριτήρια μετάθεσης.

Κάθε διοικητική μονάδα εκπαίδευσης έχει πρόσβαση μόνο στα στοιχεία του προσωπικού των μονάδων που εποπτεύει. Πρόσβαση στο σύστημα e-datacenter έχουν και οι υπάλληλοι των τμημάτων της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΥΠΑΙΘΠΑ που εμπλέκονται σε θέματα σχετικά με τη διαχείριση του προσωπικού και των διοικητικών μονάδων του Υπουργείου, προκειμένου για την επιτέλεση των διοικητικών τους καθηκόντων, όπως τα τμήματα προσωπικού, διορισμών, μεταθέσεων, διοικητικών υποθέσεων διευθύνσεων Α΄/θμιας, Β΄/θμιας και εκκλησιαστικής εκπαίδευσης, ειδικής αγωγής, οικονομικής υποστήριξης και ανάπτυξης σχετικών εφαρμογών.

Υπηρεσία δελτίου ειδικού εισιτηρίου/ακαδημαϊκής ταυτότητας

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Φ.5/114196/Β3/4-10-2011 ΚΥΑ, η διαδικασία για την αίτηση και έκδοση δελτίου ειδικού εισιτηρίου από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και μετά γίνεται αποκλειστικά και μόνο ηλεκτρονικά, μέσω υπηρεσίας κεντρικού πληροφορια-

κού συστήματος, η οποία παρέχεται από το ΥΠΑΙΘΠΑ και τον ΟΑΣΑ, με την τεχνική υποστήριξη του ΕΔΕΤ ΑΕ. Μετά την τροποποίηση της ως άνω ΚΥΑ από την υπ' αριθμ. Φ.593259/Β3/27-8-2012 ΚΥΑ, το σύστημα ονομάζεται Ηλεκτρονική Υπηρεσία Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας και χρησιμοποιείται για την αίτηση και έκδοση ακαδημαϊκής ταυτότητας, η οποία έχει ισχύ για όσα έτη διαρκεί η φοιτητική ιδιότητα και στην οποία αναγράφεται η περίοδος ισχύος του δικαιώματος φοιτητικού εισιτηρίου. Η υπηρεσία παρέχεται μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης <https://submit-paso.minedu.gov.gr> ή <https://submit-academicid.minedu.gov.gr/>.

Για τη λειτουργία του συστήματος της παραπάνω υπηρεσίας δημιουργήθηκε κεντρική βάση δεδομένων, στην οποία καταχωρούνται τα προσωπικά δεδομένα των φοιτητών της χώρας, που είναι απαραίτητα για την έκδοση δελτίου ειδικού εισιτηρίου (νυν ακαδημαϊκής ταυτότητας), καθώς και διαδικτυακή εφαρμογή για την πρόσβαση των φοιτητών και των υπαλλήλων των γραμματειών των πανεπιστημίων στο εν λόγω σύστημα. Τα στοιχεία των προπτυχιακών φοιτητών αντλούνται ηλεκτρονικά από τους αντίστοιχους καταλόγους χρηστών των ιδρυμάτων τους, ΑΕΙ και ΤΕΙ, μέσω ειδικού πρωτοκόλλου (shibboleth), το οποίο χρησιμοποιείται για την αυθεντικοποίησή τους και στη συνέχεια συμπληρώνονται από τους φοιτητές (φωτογραφία, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αριθμός κινητού τηλεφώνου). Το σύνολο των στοιχείων των μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών καταχωρούνται στο σύστημα από τους ίδιους, συμπεριλαμβανομένων του ονόματος χρήστη και του κωδικού πρόσβασης. Τα στοιχεία των φοιτητών ελέγχονται από τις γραμματείες των οικείων ιδρυμάτων πριν από την έκδοση του δελτίου ειδικού εισιτηρίου (νυν ακαδημαϊκής ταυτότητας).

Στα στοιχεία των φοιτητών περιλαμβάνονται το ονοματεπώνυμο, το ίδρυμα, η σχολή, το τμήμα, ο αριθμός μητρώου, το αναγνωριστικό χρήστη, ο αριθμός ταυτότητας ή διαβατηρίου, το εξάμηνο φοίτησης, η ταχυδρομική διεύθυνση, η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ο αριθμός κινητού τηλεφώνου, μήνας/έτος εισαγωγής, τίτλος σπουδών και η φωτογραφία τους. Οι φοιτητές έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα τους και οι γραμματείες στα δεδομένα των φοιτητών του οικείου ιδρύματος.

Πορίσματα του διοικητικού ελέγχου

Το πόρισμα του διοικητικού ελέγχου των συστημάτων e-school και e-datacenter εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 187/2012 απόφαση της Αρχής και το πόρισμα της υπηρεσίας δελτίου ειδικού εισιτηρίου/ακαδημαϊκής ταυτότητας με την υπ' αριθμ. 27/2013 απόφαση.

Στα πορίσματα παρουσιάζονται τα ευρήματα της Αρχής σχετικά με ελλείψεις που εντοπίστηκαν στα μέτρα ασφαλείας (οργανωτικά, τεχνικά και φυσικής ασφάλειας) και προστασίας προσωπικών δεδομένων, καθώς και οι προτεινόμενες συστάσεις για την αντιμετώπιση των κινδύνων που δημιουργούνται. Ειδικότερα, οι τομείς του ελέγχου που πραγματοποίησε η Αρχή περιλαμβάνουν τα εξής: α) οργανωτικά μέτρα ασφαλείας ήτοι πολιτική και σχέδιο ασφαλείας, υπεύθυνος ασφαλείας, δέσμευση εμπιστευτικότητας του προσωπικού, διαχείριση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων, σχέδιο ανάκαμψης από καταστροφές, διαδικασίες ελέγχου ευπαθειών, διαδικασίες καταστροφής δεδομένων ή/και υλικού/εξοπλισμού, διαχείριση αλλαγών, εκτελούντες την επεξεργασία, β) τεχνικά μέτρα ασφαλείας ήτοι ασφάλεια επικοινωνιών, διαχείριση χρηστών και δικαιωμάτων πρόσβασης, αρχεία καταγραφής ενεργειών και κρίσιμων συμβάντων ασφαλείας, αντίγραφα ασφαλείας, ασφάλεια υπολογιστών, γ) μέτρα φυσικής ασφαλείας, ήτοι φυσική ασφάλεια κέντρου υπολογιστών και κτιρίου, ασφάλεια φυσικού αρχείου, δ) υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας που απορρέουν από το

N. 2472/1997, ήτοι γνωστοποίηση της επεξεργασίας και ικανοποίηση των δικαιωμάτων ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης.

Όσον αφορά τα συστήματα e-school και e-datacenter, η Αρχή διαπίστωσε ότι εφαρμόζονται οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που αποτελούν αντικείμενο της επεξεργασίας και εντόπισε ελλείψεις, κυρίως, ως προς την επαρκή τεκμηρίωση των εφαρμοζόμενων μέτρων ασφαλείας και τη συστηματική επίβλεψή τους. Όσον αφορά την υπηρεσία δελτίου ειδικού εισιτηρίου/ακαδημαϊκής ταυτότητας, η Αρχή διαπίστωσε τη γενικά ικανοποιητική εφαρμογή οργανωτικών και τεχνικών μέτρων, καθώς και μέτρων φυσικής ασφάλειας.

3.2.7. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και Ηλεκτρονική Ταυτοποίηση

3.2.7.1. Πρόγραμμα «Διαύγεια»

Η Αρχή συνέχισε να δέχεται και κατά το 2012 σημαντικό αριθμό ερωτημάτων και καταγγελιών που αφορούσαν στην εφαρμογή του Ν. 3861/2010 (πρόγραμμα «Διαύγεια»), ο οποίος, αποσκοπώντας στην ενίσχυση της διαφάνειας της κυβερνητικής και διοικητικής λειτουργίας και δράσης, προβλέπει την ανάρτηση στο διαδίκτυο των νομοθετικών και διοικητικών πράξεων, τις οποίες απαριθμεί αποκλειστικά.

Από τη διετή εφαρμογή του νόμου για το πρόγραμμα «Διαύγεια» προέκυψε ότι ορισμένες πρακτικές της Διοίκησης δεν είναι σύμφωνες με το Ν. 2472/1997 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, καθώς επίσης και ότι το νομοθετικό πλαίσιο χρήζει συμπλήρωσης/αναθεώρησης, προκειμένου να είναι σύμφωνο με τις θεμελιώδεις αρχές της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, όπως αυτές κατοχυρώνονται στο άρθρο 9Α του Συντάγματος. Για το λόγο αυτό η Αρχή απέστειλε στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης έγγραφο (Γ/ΕΞ/5209/30-07-2012) με τις σχετικές παρατηρήσεις της, καλώντας ταυτόχρονα το Υπουργείο να της γνωρίσει σε ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί, προκειμένου να περιοριστούν, κατά το δυνατό, τα προβλήματα που έχουν ανακύψει από τη διετή σχεδόν εφαρμογή του Ν. 3861/2010. Οι παρατηρήσεις της Αρχής συνοψίζονται στα παρακάτω:

Επισημαίνεται ότι, παρά την πρόβλεψη του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν. 3861/2010 (που απαγορεύει την ανάρτηση ευαίσθητων δεδομένων), παρατηρείται ανάρτηση πράξεων στο «πρόγραμμα Διαύγεια», οι οποίες περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, καθώς επίσης και πράξεων που δεν είναι αναρτητέες.

Παρατηρείται ότι, λόγω της έλλειψης πρόβλεψης σχετικά με τη χρονική διάρκεια της ανάρτησης, οι πράξεις των διοικητικών οργάνων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα, παραμένουν αναρτημένες στο διαδίκτυο για αόριστο χρονικό διάστημα.

Επισημαίνεται ότι η γενική επιφύλαξη υπέρ της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, που περιέχεται στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν. 3861/2010, δημιουργεί ζητήματα, καθώς, λόγω της διατύπωσής της, δημιουργείται η εντύπωση ότι τα διοικητικά όργανα τα οποία καλούνται να εφαρμόσουν τη σχετική διάταξη θα πρέπει να κρίνουν ad hoc εάν η ανάρτηση μιας συγκεκριμένης πράξης είναι σύμφωνη με τις διατάξεις περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Η Αρχή επανέλαβε ότι η ανάρτηση στο διαδίκτυο των πράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 3861/2010 καταρχήν δεν εμποδίζεται από τη νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων, εφόσον οι εν λόγω πράξεις δεν περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα, καθώς πρόκειται για επεξεργασία δεδομένων που προβλέπεται σε νόμο και συνεπώς συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν.

2472/1997. Επισήμανε, όμως, ότι σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να εξετάζεται και η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, όπως αυτή κατοχυρώνεται στο άρθρο 25 του Συντάγματος, και ως εκ τούτου περιπτώσεις πρόδηλης παράβασης της εν λόγω αρχής, όπως η ανάρτηση του αριθμού φορολογικού μητρώου, του αριθμού του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας και του τραπεζικού λογαριασμού, που περιέχονται στα χρηματικά εντάλματα πληρωμής ή σε άλλες διοικητικές πράξεις, θα πρέπει να αποφεύγονται.

Επισημαίνεται ότι για τους παραπάνω λόγους κρίνεται σκόπιμη η τροποποίηση των άρθρων 2 και 5 του Ν. 3861/2010, κατά την οποία θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να αποφευχθεί η ανασφάλεια δικαίου, την οποία υποκρύπτει η ανάθεση σε όλα τα διοικητικά όργανα της χώρας της ad hoc κρίσης σχετικά με το εάν η ανάρτηση μιας διοικητικής πράξης είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας ή όχι.

Επισημαίνεται ότι μέχρι το χρόνο σύνταξης της ετήσιας αυτής έκθεσης δεν έχει εκδοθεί η κατά το άρθρο 6 παρ. 7 του Ν. 3861/2010 κανονιστική απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τη ρύθμιση των επιμέρους ζητημάτων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου αυτού (συλλογή, ταξινόμηση, καταχώριση και επεξεργασία των κειμένων των αναρτητέων πράξεων, τεχνικές λεπτομέρειες της ανάρτησης στους δικτυακούς τόπους των φορέων και οργάνων που υποχρεούνται σε ανάρτηση, ίδρυση και λειτουργία του δικτυακού τόπου στον οποίο λαμβάνει χώρα η κεντρική ανάρτηση).

3.2.7.2. Συμβολή της Αρχής στις ομάδες εργασίας για την ενοποίηση μητρώων και για το νέο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

α. Ενιαίο Μητρώο Πολιτών

Η Αρχή συμμετείχε με εκπροσώπους της στις συναντήσεις της Υποστηρικτικής Ομάδας Μητρώων, στις 23/02/2012, 8/03/2012 και 29/03/2012, στις εγκαταστάσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Διοικητική Μεταρρύθμιση». Η Ομάδα αυτή είχε ως κύριο έργο την ανάλυση του ζητήματος της δημιουργίας ενιαίου Μητρώου Πολιτών. Ειδικότερα, το ενιαίο Μητρώο Πολιτών θα έχει ως αφετηρία τη διασύνδεση των Μητρώων του Υπουργείου Οικονομικών (ΑΦΜ), Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ), Προστασίας του Πολίτη (Αρ. ταυτότητας) και Εσωτερικών (Αρ. Δημοτολογίου). Απώτερος στόχος του ενοποιημένου μητρώου είναι αφενός η βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών, αφού δεν θα απαιτείται πλέον από την πλευρά του πολίτη η ενημέρωση πολλών φορέων για κάθε αλλαγή των στοιχείων του και, αφετέρου, η διευκόλυνση της Δημόσιας Διοίκησης ως προς την τήρηση ακριβών και επικαιροποιημένων στοιχείων των πολιτών για την καταπολέμηση φαινομένων «κακοδιαχείρισης» όπως, για παράδειγμα, η χορήγηση συντάξεων σε θανόντες. Στις συναντήσεις συμμετείχαν εκπρόσωποι από τους ακόλουθους φορείς: α) Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, β) Υπουργείο Εσωτερικών, γ) Υπουργείο Οικονομικών/Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού/Μητρώο TAXIS ΓΓΠΣ, δ) ΗΔΙΚΑ ΑΕ (Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης), ε) Ελληνική Αστυνομία, στ) Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ, ζ) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση».

Στις συναντήσεις αυτές, η Αρχή εξέφρασε, δια των εκπροσώπων της, τις ακόλουθες απόψεις:

Για την ως άνω διασύνδεση των μητρώων, είναι απαραίτητο να υπάρξει μια αναλυτική καταγραφή των στοιχείων που τηρεί κάθε φορέας, καθώς και των στοιχείων άλλων φορέων για τα οποία υπάρχει ανάγκη διασύνδεσης – δηλαδή σε ποια δεδομένα ή πλη-

ροφορία (π.χ. έχει ή δεν έχει ΑΦΜ το φυσικό πρόσωπο Χ) που τηρεί ο φορέας Α χρειάζεται να έχει πρόσβαση ο φορέας Β. Ειδικότερα, θα πρέπει να είναι σαφές για ποια επιχειρησιακή ανάγκη απαιτείται η τήρηση κάθε προσωπικού δεδομένου που περιέχεται στα μητρώα των φορέων. Επίσης, η ανάγκη πρόσβασης σε πληροφορία που τηρεί άλλος φορέας θα πρέπει όχι μόνο να δικαιολογείται επιχειρησιακά αλλά και να στηρίζεται σε συγκεκριμένη νομοθεσία.

Τα προσωπικά δεδομένα δεν θα πρέπει να είναι προσβάσιμα σε τρίτους. Κατά συνέπεια, πρέπει σε κάθε περίπτωση να τηρηθούν αξιόπιστες τεχνικές λύσεις, που να διασφαλίζουν την ασφάλεια κατά την τήρηση και διαβίβαση της πληροφορίας. Επίσης, πρέπει να διασφαλίζεται η ακεραιότητα των δεδομένων.

Κάθε συνδιαλλαγή που αφορά στη διαβίβαση/διασταύρωση προσωπικών δεδομένων πρέπει να είναι απόλυτα σαφής και να καταγράφεται (σκοπός, φορείς που εμπλέκονται, είδος δεδομένων που μεταβιβάζονται).

Ο κάθε φορέας πρέπει να έχει πρόσβαση μόνο στα στοιχεία που είναι απολύτως απαραίτητα. Προς τούτο, επισημαίνεται ότι η Αρχή δεν προκρίνει τη χρήση μίας κεντρικής βάσης δεδομένων, η οποία θα περιλαμβάνει τα στοιχεία ταυτοποίησης που χρησιμοποιούνται από όλα τα Μητρώα και τούτο διότι η πληροφορία που θα φέρει αυτή η βάση, ενδεχομένως, να μη συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, υπό την έννοια ότι συγκεντρώνονται πληροφορίες στις οποίες ενδεχομένως δεν επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση όλοι οι φορείς, ενώ παράλληλα αυξάνει τους κινδύνους σε περίπτωση παραβίασης της ασφάλειας. Κατά συνέπεια, μια τέτοια κεντρική βάση, με το σύνολο των δεδομένων, θα μπορούσε να είναι σύμφωνη με τις θεμελιώδεις αρχές της προστασίας δεδομένων μόνο στην περίπτωση εφαρμογής κατάλληλων τεχνικών μέτρων που θα διασφαλίζουν την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, όπως για παράδειγμα με την κατάλληλη κωδικοποίηση και κρυπτογράφηση των δεδομένων, ενδεχομένως με τη βοήθεια υποδομής δημόσιου κλειδιού (PKI) και τον αυστηρό προσδιορισμό και εφαρμογή των δικαιωμάτων πρόσβασης. Επίσης, η Αρχή επισήμανε ότι θα μπορούσαν να προτιμηθούν και τεχνικές πιο «φιλικές» προς την ιδιωτικότητα, όπως, για παράδειγμα, η επικοινωνία ανά δύο των φορέων μεταξύ τους.

Έμφαση πρέπει επίσης να δοθεί και στο είδος των πληροφοριών που θα ζητά ο κάθε φορέας. Για παράδειγμα, αν κάποιος φορέας χρειάζεται απλά την πληροφορία αν έχει εκδοθεί ΑΦΜ για κάποιο φυσικό πρόσωπο, ενδεχομένως να του αρκεί ένα ΝΑΙ ή ΟΧΙ και όχι η γνώση του ίδιου του αριθμού. Πρέπει, συνεπώς, να προβλεφθεί ότι η αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων θα εφαρμοστεί στις λειτουργίες του ενοποιημένου μητρώου.

Η αντιστοίχιση ενός μοναδικού αναγνωριστικού σε κάθε φυσικό πρόσωπο, βάσει του οποίου θα ταυτοποιείται από όλους τους φορείς, πρέπει να αποφευχθεί γιατί αυξάνει τον κίνδυνο παράνομης διασύνδεσης δεδομένων.

Περαιτέρω, θα πρέπει να επανεξεταστεί, υπό το πρίσμα του νέου μητρώου, εάν πρέπει να τηρούνται στα επιμέρους μητρώα των φορέων, δεδομένα ταυτοποίησης πολιτών για την αρχική εγγραφή σε κάποιο μητρώο. Εφόσον με το νέο μητρώο υπάρξει αξιόπιστος τρόπος επαλήθευσης της ταυτότητας του πολίτη, τότε εκλείπει, ενδεχομένως, ο λόγος τήρησής τους στα επιμέρους μητρώα.

Εν κατακλείδι, αφού προσδιοριστούν οι λειτουργικές ανάγκες που επιβάλλουν τη διασύνδεση των μητρώων, η ροή πληροφορίας που απαιτείται, καθώς και τυχόν μελλοντική αξιοποίηση του εν λόγω νέου μητρώου σε γενικότερες εφαρμογές, όπως για παράδειγμα η ενσωμάτωση άλλων μητρώων, θα πρέπει να εκπονηθεί μελέτη ανάλυσης επικινδυνότητας ως προς την προστασία προσωπικών δεδομένων. Η Αρχή εξεδήλωσε

την προθυμία της να συνδράμει στα διάφορα στάδια σχεδίασης και υλοποίησης του παραπάνω έργου, βοηθώντας τους εμπλεκόμενους φορείς να εντοπίσουν και να αντιμετωπίσουν ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που ανακύπτουν, στοχεύοντας σε μια τελική λύση, φιλική στην προστασία των προσωπικών δεδομένων.

β. Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Η Αρχή συμμετείχε με εκπροσώπους της στο Εργαστήριο Διαβούλευσης και Συνεργασίας για το Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, στις 26-27/01/2012. Αντικείμενο του Εργαστηρίου ήταν η συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων επί του σχεδίου του Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, το οποίο είχε ήδη τεθεί σε δημόσια διαβούλευση τις προηγούμενες μέρες. Το εν λόγω Πλαίσιο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, αρχές για την υλοποίηση και την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων της Δημόσιας Διοίκησης, καθώς και κανόνες για την εγγραφή, ταυτοποίηση και ψηφιακή αυθεντικοποίηση πολιτών και επιχειρήσεων σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες του δημόσιου τομέα. Η Αρχή υπέβαλε παρατηρήσεις και προτάσεις για τα σχετικά με την αποστολή της ζητήματα, ιδίως δε αναφορικά με την ανάπτυξη και λειτουργία των διαδικτυακών τόπων της Δημόσιας Διοίκησης, αλλά και με την εγγραφή, ταυτοποίηση και ηλεκτρονική αναγνώριση πολιτών σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες του δημόσιου τομέα. Οι προτάσεις αυτές αποβλέπουν στη χρήση των ισχυρότερων δυνατών μηχανισμών αυθεντικοποίησης στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Το νέο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης κυρώθηκε με την Υπουργική Απόφαση ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989 (ΦΕΚ 1301/Β'/12-04-2012).

3.2.7.3. Σχέδιο Κανονισμού σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά

Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6556-1/23-10-2012 έγγραφο, υπέβαλε στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κατόπιν σχετικού αιτήματος, τις παρατηρήσεις της επί του Σχεδίου Κανονισμού, ο οποίος πρόκειται να αντικαταστήσει την Οδηγία 1999/93/ΕΚ για τις ηλεκτρονικές υπογραφές και ταυτόχρονα ρυθμίζει και άλλες συναφείς υπηρεσίες εμπιστοσύνης, καθώς και το προηγούμενο της ηλεκτρονικής υπογραφής στάδιο, δηλαδή αυτό της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης. Η Αρχή επισήμανε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

α) Το σχέδιο Κανονισμού προβλέπει ανεξάρτητο εποπτικό όργανο με συγκεκριμένες αρμοδιότητες, οι οποίες όμως επικαλύπτονται με αυτές των εθνικών αρχών προστασίας προσωπικών δεδομένων, όταν πρόκειται για υποχρεώσεις των παρόχων που άπτονται ζητημάτων προστασίας προσωπικών δεδομένων. Κατά συνέπεια, προκειμένου να αποφευχθεί η θετική σύγκρουση αρμοδιοτήτων, θα πρέπει να υπάρξει ρητή ρύθμιση της κατανομής αρμοδιότητας. Η Αρχή εξέφρασε τη γνώμη ότι θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων θα πρέπει να παραμείνουν, λόγω τεχνογνωσίας και άρα αποτελεσματικής οργάνωσης της Διοίκησης, στις εθνικές αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων ή, εφόσον αυτό δεν γίνει δεκτό, θα πρέπει να προβλέπεται προηγούμενη γνώμη τους.

β) Τα κριτήρια σχετικά με το χαρακτηρισμό των περιστατικών ασφαλείας βάσει της σπουδαιότητάς τους θα πρέπει να εξειδικεύονται στον ίδιο τον Κανονισμό, αφού αποτελεί ουσιώδες στοιχείο, το οποίο δεν πρέπει να αποτελεί αντικείμενο κατ' εξουσιοδότη-

τηση ρύθμισης ή εκτελεστών πράξεων σύμφωνα με τα άρθρα 290 και 291 ΣΛΕΕ (βλ. και την υπ' αριθμ. 8/2012 Γνώμη της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29, σελ. 29-30, σχετικά με αντίστοιχα ζητήματα που εγείρει το σχέδιο Κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων). Περαιτέρω, στο μέτρο που και το σχέδιο Κανονισμού για την προστασία προσωπικών δεδομένων προβλέπει γνωστοποίηση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων στις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων, θα πρέπει τα κριτήρια, εφόσον αφορούν το ίδιο δικαίωμα, να είναι ενιαία και, συνεπώς, να υπάρξει συντονισμός μεταξύ των δύο Κανονισμών ή να γίνεται παραπομπή στον Κανονισμό για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Επίσης, θα πρέπει να επιλυθεί το ζήτημα της αρμόδιας εποπτικής αρχής για την υποχρέωση γνωστοποίησης των περιστατικών αυτών.

γ) Θα πρέπει να γίνει ρητή αναφορά στην αρχή της προστασίας των προσωπικών δεδομένων ήδη κατά το σχεδιασμό των συστημάτων (privacy-by-design), κατ' αντιστοιχία με το άρθρο 23 του σχεδίου Κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και του άρθρου 7 του Ν. 3979/2011 για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, καθώς επίσης και στα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, τα οποία οφείλουν να ικανοποιούν οι πάροχοι υπηρεσιών εμπιστοσύνης, ιδίως του δικαιώματος ενημέρωσης και πρόσβασης στα δεδομένα. Η δε ενημέρωση θα πρέπει να αφορά σε όλες τις σημαντικές πτυχές της επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένης και της δημιουργίας εφεδρικών αντιγράφων που περιγράφεται στον Κανονισμό.

δ) Ως εξειδίκευση της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων ήδη κατά το σχεδιασμό των συστημάτων, σημειώνεται ότι θα πρέπει να ορίζεται ότι κάθε υπηρεσία εμπιστοσύνης και τα πιστοποιητικά ηλεκτρονικών υπογραφών περιέχουν τα αναγκαία μόνο στοιχεία ενόψει της συγκεκριμένης υπηρεσίας. Εφόσον δεν ορίζονται τα στοιχεία που περιέχει ένα πιστοποιητικό (κατ' ελάχιστον ορίζεται το ονοματεπώνυμο και ο αριθμός μητρώου για τα αναγνωρισμένα πιστοποιητικά) και συνεπώς, ανάλογα με τις εθνικές επιλογές, θα μπορούσε να περιέχει και άλλα στοιχεία, τότε είναι απαραίτητο να προβλεφθεί ότι ο πάροχος του πιστοποιητικού υλοποιεί διαδικασίες που επιτρέπουν την επιλεκτική ανακοίνωση των στοιχείων του πιστοποιητικού σε τρίτους, ανάλογα με την υπηρεσία για την οποία αυτό χρησιμοποιείται. Για παράδειγμα, για μια υπηρεσία που απαιτεί επαλήθευση της ηλικίας και μόνον, θα πρέπει το πιστοποιητικό να επιτρέπει την ανακοίνωση μόνον αυτού του στοιχείου.

3.2.7.4. Παρατηρήσεις και συστάσεις της Αρχής σχετικά με τη λειτουργία του ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος COCKPIT

Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1335/22-02-2012 έγγραφό της προς το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, προέβη σε συγκεκριμένες παρατηρήσεις σχετικά με ευρωπαϊκό ερευνητικό έργο, με την ονομασία COCKPIT, στο πλαίσιο του οποίου συλλέγονται δεδομένα που αφορούν στη γνώμη των χρηστών των υπηρεσιών που παρέχονται από τη Δημόσια Διοίκηση, έτσι όπως αυτοί (οι χρήστες) την έχουν εκφράσει σε διάφορους διαδικτυακούς τόπους ή κοινωνικά δίκτυα ή ιστολόγια με σκοπό την ενδυνάμωση της συμμετοχής των χρηστών του διαδικτύου στις αποφάσεις που λαμβάνονται για την παροχή υπηρεσιών από τη Δημόσια Διοίκηση.

Η Αρχή, μετά από μελέτη των στοιχείων που τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι στο πλαίσιο του ανωτέρω ερευνητικού έργου πραγματοποιείται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997, εφόσον από το όνομα ενός χρήστη μπορεί να προκύπτει ευθέως η ταυτότητά του, ενώ,

ακόμα και στην περίπτωση χρήσης ψευδωνύμου, δεν είναι δυνατόν να αποκλεισθεί ότι από το ψευδώνυμο μπορεί να συναχθεί η ταυτότητα ενός συγκεκριμένου χρήστη. Η Αρχή, επιπλέον, έκρινε ότι η επεξεργασία δεδομένων που λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο του ανωτέρω ερευνητικού έργου είναι σύμφωνη με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του Ν. 2472/1997. Ειδικότερα, θεώρησε νόμιμη τη συλλογή των δεδομένων, καθώς αυτή λαμβάνει χώρα μόνο από δημόσια προσπελάσιμους διαδικτυακούς τόπους, καθώς και το σκοπό της επεξεργασίας, ο οποίος συνίσταται στη βελτίωση της υπηρεσίας για την οποία το υποκείμενο των δεδομένων έχει εκφράσει τη γνώμη του. Περαιτέρω, κρίθηκε ότι συντρέχει η εξαιρετική βάση νομιμότητας της επεξεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997 (υπέρτερο έννομο συμφέρον του υπευθύνου επεξεργασίας) και κατά συνέπεια η επεξεργασία είναι νόμιμη και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, καθώς το έννομο συμφέρον του Υπουργείου να πληροφορηθεί την άποψη των ληπτών μιας υπηρεσίας υπερτερεί των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, τα οποία έχουν εκφράσει την άποψή τους αυτή δημόσια.

Επιπλέον, η Αρχή, προκειμένου η επεξεργασία να είναι σύμφωνη και με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 11 του Ν. 2472/1997, ζήτησε την υποβολή γνωστοποίησης της επεξεργασίας, η οποία θα συνοδεύεται από πολιτική ασφαλείας που θα περιγράφει όλα τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφαλείας, καθώς και την ενημέρωση των υποκειμένων, η οποία σκόπιμο είναι να πραγματοποιείται μέσω της ιστοσελίδας του έργου ή, ενδεχομένως και μέσω ανάρτησης στους δικτυακούς τόπους από τους οποίους λαμβάνει χώρα η συλλογή των στοιχείων. Τέλος, η Αρχή ζήτησε και τη διερεύνηση της δυνατότητας μη συλλογής των ψευδωνύμων των υποκειμένων.

3.3. ΥΓΕΙΑ

3.3.1. Υποχρεώσεις υπευθύνων επεξεργασίας - Περιστατικά παραβίασης δεδομένων

Η Αρχή χορήγησε άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα στο Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ) για την τήρηση του Εθνικού Αρχείου Νεοπλασιών, στο οποίο καταχωρίζονται τα στοιχεία των ασθενών που πάσχουν από νεοπλασία (Ν. 3941/1959, άρθρο 29 παρ. 3 του Ν. 3209/2003 και άρθρο 20 παρ 2 του Ν. 3370/2005). Χαρακτηριστικό της λειτουργίας του αρχείου αυτού αποτελεί η δημιουργία αντίστοιχης κεντρικής βάσης δεδομένων, στην οποία καταχωρίζονται τα στοιχεία των υποκειμένων των δεδομένων από τους αρμόδιους εμπλεκόμενους φορείς μέσω ειδικής διαδικτυακής εφαρμογής. Συγκεκριμένα, η καταχώριση των στοιχείων των ασθενών στην κεντρική βάση δεδομένων του Εθνικού Αρχείου Νεοπλασιών διενεργείται από συγκεκριμένους υπαλλήλους των νοσοκομείων και των ιδιωτικών κλινικών της χώρας (ένας υπάλληλος ανά νοσοκομείο ή κλινική), στους οποίους ανατίθεται ο ρόλος του καταγραφέα και οι οποίοι δεσμεύονται και συμβατικά για την τήρηση του απορρήτου. Η Αρχή έδωσε γενικές, αλλά και ειδικές, κατευθύνσεις ως προς τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας, που πρέπει να ληφθούν. Συγκεκριμένα: α) Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να χρησιμοποιεί τους πλέον σύγχρονους και ισχυρούς αλγόριθμους κρυπτογράφησης, με κλειδιά επαρκούς μήκους, κατά τη διατήρηση, αποθήκευση και μετάδοση των προσωπικών δεδομένων μέσω του διαδικτύου, σύμφωνα με τα ευρέως αποδεκτά διεθνή πρότυπα. β) Τα στοιχεία των υποκειμένων των δεδομένων που οδηγούν άμεσα ή έμμεσα στην ταυτοποίησή τους πρέπει να τηρούνται κρυπτογραφημένα στην αντίστοιχη κεντρική βάση δεδομένων. γ) Καταχώριση προσωπικών δεδομένων στη βάση δεδομένων επιτρέπεται μόνο στα ειδικά εξουσιοδοτημένα πρόσωπα που έχουν οριστεί

από τη διοίκηση του αρμόδιου φορέα. Στα εξουσιοδοτημένα αυτά πρόσωπα πρέπει να αποδίδεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας μοναδικός ατομικός λογαριασμός πρόσβασης και κάθε πρόσβαση πρέπει να καταγράφεται πλήρως σε σχετικό αρχείο. δ) Οι καταγραφείς έχουν δικαίωμα πρόσβασης μόνο στα στοιχεία της βάσης δεδομένων που αφορούν ασθενείς του οικείου νοσοκομείου ή ιδιωτικής κλινικής και μπορούν να τροποποιούν μόνο τα δεδομένα των ασθενών που έχουν καταχωρίσει οι ίδιοι στην κεντρική βάση δεδομένων (ΓΝ/ΕΞ/953/13-07-2012).

Η Αρχή χορήγησε σε τρεις περιπτώσεις άδειες λήψεως εικόνας ή βιντεοσκόπησης ασθενών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας ή εκπαίδευσης ιατρών. Η περίπτωση λήψης εικόνας για εκπόνηση επιστημονικής έρευνας αφορούσε κέντρο αποκατάστασης και οι δύο περιπτώσεις βιντεοσκόπησης για την εκπαίδευση ιατρών αφορούσαν φαρμακευτικές εταιρείες σχετικά με τη χρήση συγκεκριμένων φαρμακευτικών σκευασμάτων. Οι βασικές προϋποθέσεις είναι οι εξής: (α) η επεξεργασία να γίνεται με τη συγκατάθεση των ασθενών, (β) κατά την προβολή του υλικού πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες (π.χ. θόλωση της εικόνας), ώστε να μην αποκαλύπτεται η ταυτότητα των ασθενών και οποιαδήποτε δημοσίευση να γίνεται με ανωνυμοποίηση των δεδομένων και (γ) η τήρηση των εντύπων συγκατάθεσης και του βιντεοσκοπημένου υλικού να γίνεται χωριστά (ΓΝ/ΕΞ/1493/02-11-2012, ΓΝ/ΕΞ/560-1/31-05-2012, ΓΝ/ΕΞ/1385/17-10-2012).

Η Αρχή επέβαλε πρόστιμο σε κλινική για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης ασθενούς και για παράλειψη λήψης των κατάλληλων μέτρων για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων. Συγκεκριμένα, ασθενής κατήγγειλε ότι, μετά από μη επιτυχημένη χειρουργική επέμβαση στο χέρι του λόγω κατάγματος, ζήτησε εγγράφως από την κλινική να του χορηγήσει τον ιατρικό του φάκελο στον οποίο έπρεπε να περιλαμβάνεται και σχετική ακτινογραφία, προκειμένου να τον αποστείλει στις ΗΠΑ για να διαπιστωθεί αν μπορούσε να αποκατασταθεί η βλάβη. Η κλινική δεν απάντησε στον προσφεύγοντα, ως είχε υποχρέωση από το άρθρο 12 του Ν. 2472/1997 (δικαίωμα πρόσβασης). Περαιτέρω, από τον έλεγχο που διενήργησε η Αρχή προέκυψε ότι η κλινική τηρούσε ιατρικό φάκελο του προσφεύγοντος, από τον οποίο έλειπε η σχετική ακτινογραφία, χωρίς αυτό να μπορεί να αιτιολογηθεί από την κλινική. Κατά συνέπεια, η Αρχή έκρινε ότι υπήρξε αφενός μεν παραβίαση του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997, αφού δεν ικανοποίησε, ως είχε υποχρέωση, το δικαίωμα πρόσβασης του ασθενούς στον ιατρικό του φάκελο, αφετέρου δε παραβίαση του άρθρου 10 παρ. 3 του ίδιου νόμου, γιατί δεν έλαβε όλα τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη απώλεια. Κατά την Αρχή, αυτή η υποχρέωση γίνεται ακόμη πιο επιτακτική στην περίπτωση που τα δεδομένα περιέχονται έστω και προσωρινά στο αρχείο του υπευθύνου, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση (απόφαση 131/2012 που εκδόθηκε μετά την ανάκληση της 9/2008).

Η Αρχή, ύστερα από σχετικό δημοσίευμα εφημερίδας, εξέτασε περιστατικό παραβίασης απορρήτου και ασφάλειας των αρχείων που τηρεί ο Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ) και επέβαλε πρόστιμο ύψους 3.000 ευρώ για την παραβίαση του άρθρου 10 του Ν. 2472/1997, που επιβάλλει τη λήψη κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων για την ασφάλεια των δεδομένων. Συγκεκριμένα, έγγραφα, μεταξύ των οποίων, καταστάσεις με αναλύσεις ούρων και αποτελέσματα μετρήσεων βενζοδιαζεπινών και οπιοειδών που περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας θεραπευομένων-μελών, έγιναν αντικείμενο παράνομης διάδοσης σε τρίτους, καθώς βρέθηκαν σε κάδους απορριμμάτων κοντά σε κτίριο πρώην Μονάδας του ΟΚΑΝΑ. Ο ΟΚΑΝΑ παραδέχτηκε ότι, στο πλαίσιο της διακοπής εργασιών της εν λόγω μονάδας και της μεταφοράς της σε άλλες εγκαταστάσεις, πετάχτηκαν έγγραφα τα οποία προορίζονταν για

φύλαξη, σημειώνοντας πως το ατυχές αυτό περιστατικό συνέβη εκ παραδρομής, κυρίως λόγω των πιεστικών χρόνων και των δυσκολιών της μετακόμισης. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου η Αρχή έλαβε υπόψη τη φύση των προσωπικών δεδομένων τα οποία περιέχονται στα εγκαταλειμμένα έγγραφα (ιδιαίτερα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας των θεραπευομένων-μελών), καθώς και το συνολικό αριθμό των εγγράφων που βρέθηκαν στον κάδο απορριμμάτων από όπου και περισυλλέγησαν. Έλαβε όμως υπόψη και το γεγονός ότι ο ΟΚΑΝΑ, ευαισθητοποιούμενος στο περιστατικό, πρόβη άμεσα στη σύνταξη και κοινοποίηση στο προσωπικό του εγκυκλίου σχετικά με θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων των θεραπευομένων-μελών του και τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται, όταν διενεργείται μεταφορά και μετεγκατάσταση θεραπευτικής μονάδας του ΟΚΑΝΑ (απόφαση 114/2012).

Μετά από σχετικά αιτήματα ιδιωτικών κλινικών, η Αρχή έκρινε ότι στις περιπτώσεις ελέγχου των κλινικών από το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ), οι οποίοι διενεργούνται στο πλαίσιο του Ν. 2920/2001, η χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων, στα οποία περιλαμβάνονται συχνά και έγγραφα που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα υγείας των ασθενών, είναι νόμιμη, καθόσον η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημοσίου συμφέροντος που εκτελείται από δημόσια αρχή, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη άδεια της Αρχής, λαμβανομένων υπόψη της αποστολής και των κατά το Ν. 2920/2001 δραστηριοτήτων του ΣΕΥΥΠ και τις κατηγορίες πληροφοριών στις οποίες, κατά το νόμο αυτό, επιτρέπεται η πρόσβαση της ειδικής αυτής δημόσιας υπηρεσίας για την εκπλήρωση της αποστολής της (άρθρα 4, 5 παρ. 2 στοιχ. δ και 7Α παρ. 1 στοιχ. δ του Ν. 2472/1997). Επίσης, η Αρχή έκρινε ότι, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 2 στοιχ. θ και 7Α παρ. 1 στοιχ. δ εδ. β του Ν. 2472/1997, προκύπτει ότι για την ως άνω επεξεργασία δεν απαιτείται προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων, γιατί η διαβίβαση επιβάλλεται από τις διατάξεις του Ν. 2920/2001 που καθορίζουν την αποστολή και τις αρμοδιότητες του ΣΕΥΥΠ, το οποίο δεν λογίζεται ως τρίτος στις περιπτώσεις αυτές (Γ/ΕΞ/7823-1/7-12-12, Γ/ΕΞ/7908-1/10-12-12).

3.3.2. Αποδέκτες δεδομένων υγείας/στοιχείων ιατρικού φακέλου

Στην Αρχή υποβλήθηκαν αιτήσεις νοσηλευτικών ιδρυμάτων, με την ιδιότητα των υπευθύνων επεξεργασίας, προκειμένου να τους χορηγηθεί η απαιτούμενη από το άρθρο 7 του Ν. 2472/1997 άδεια πρόσβασης τρίτων στα τηρούμενα αρχεία τους.

Η Αρχή παρέιχε άδεια στο Νοσοκομείο Παίδων «Η Αγία Σοφία» να χορηγήσει στην εντεταλμένη για τη διενέργεια ΕΔΕ Διοικητική Διευθύντρια του Νοσοκομείου «Αμαλία Φλέμιγκ» πληροφορίες σχετικά με τα ονοματεπώνυμα και τηλέφωνα επικοινωνίας των γονέων και κηδεμόνων των παιδιών τα οποία πάσχουν από Ινώδη Κυστική Νόσο και εξετάστηκαν ή/και νοσηλεύτηκαν στο Τμήμα Ινοκυστικής Νόσου του Νοσοκομείου, εντός συγκεκριμένου τρίμηνου χρονικού διαστήματος, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από αυτήν στο πλαίσιο της διενεργούμενης συμπληρωματικής ένορκης διοικητικής εξέτασης, αφού προηγουμένως το Νοσοκομείο Παίδων «Η Αγία Σοφία» ενημερώσει τα ενδιαφερόμενα υποκείμενα (απόφαση 32/2012).

Στην Αρχή υποβλήθηκαν αιτήσεις νοσηλευτικών ιδρυμάτων, με τις οποίες διαβιβάζονται σχετικά αιτήματα ερευνητών, ιατρών, νοσηλευτών και άλλων επαγγελματιών, για πρόσβαση στα τηρούμενα από τα νοσηλευτικά ιδρύματα αρχεία με ευαίσθητα δεδομένα ασθενών, στο πλαίσιο εκπόνησης επιστημονικών ερευνών, διπλωματικών εργασιών ή διδακτορικών διατριβών. Ορισμένα από τα νοσηλευτικά ιδρύματα είχαν ήδη γνωστοποιήσει στην Αρχή την τήρηση αρχείου ευαίσθητων δεδομένων ασθενών για το σκοπό της

παροχής υπηρεσιών υγείας και έχουν λάβει τη σχετική άδεια από την Αρχή. Στις άδειες αυτές δεν περιλαμβάνεται ειδικός όρος που να καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις, υπό τις οποίες θα μπορεί το νοσηλευτικό ίδρυμα να επιτρέψει την πρόσβαση τρίτων στα τηρούμενα αρχεία και μάλιστα για σκοπό άλλον από αυτόν της παροχής υπηρεσιών υγείας, διασφαλίζοντας την ιδιωτικότητα των ασθενών, την επαγγελματική εχεμύθεια και το απόρρητο. Η Αρχή κρίνοντας κατά την πάγια θέση της ότι ο σκοπός της διενέργειας επιστημονικής έρευνας συνιστά νόμιμο σκοπό επεξεργασίας, κατά την έννοια του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997, μεταξύ άλλων και λόγω του ότι, σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 1 του Συντάγματος, η ανάπτυξη και προαγωγή της έρευνας αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, παρέιχε την άδεια στα νοσηλευτικά ιδρύματα να επιτρέψουν την πρόσβαση τρίτων στα τηρούμενα αρχεία, υπό τους εξής όρους: α) η πρόσβαση να πραγματοποιηθεί στους χώρους του νοσοκομείου, β) ο ερευνητής να εξάγει από τα αρχεία του Νοσοκομείου μόνο όσα στοιχεία είναι κατά την επιστημονική του κρίση απαραίτητα για την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου ερευνητικού του έργου και γ) η ανωνυμοποίηση των δεδομένων των ασθενών να γίνει από τον ίδιο τον ερευνητή και δη κατά τη διάρκεια της πρόσβασης στα δεδομένα, υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπεται να καταγραφούν και να συνδεθούν τα στοιχεία που ταυτοποιούν τα υπό έρευνα άτομα (π.χ. ονοματεπώνυμο) με τα ευαίσθητα δεδομένα που συλλέγονται και που τα αφορούν (αποφάσεις 49/2012, 50/2012, 53/2012, 64/2012, 65/2012, 86/2012, 87/2012, 159/2012, 164/2012 και 178/2012). Σε άλλες περιπτώσεις, κατά τις οποίες ο ερευνητής ήθελε, στο πλαίσιο εκπόνησης επιστημονικών εργασιών, να συλλέξει πληροφορίες με τη συμπλήρωση σχετικού ερωτηματολογίου από το ιατρικό, νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό των νοσηλευτικών ιδρυμάτων, η Αρχή χορήγησε στα νοσηλευτικά ιδρύματα την απαιτούμενη άδεια, επιβάλλοντας τους ακόλουθους όρους: α) η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου να πραγματοποιηθεί στο χώρο του νοσοκομείου, β) να προηγηθεί η γραπτή συγκατάθεση των συμμετεχόντων στην έρευνα και γ) οι απαντήσεις να είναι ανωνυμοποιημένες (αποφάσεις 157/2012 και 158/2012).

Στην Αρχή υποβλήθηκε αίτημα ψυχιάτρου-ιδιώτου να της χορηγηθεί άδεια να χρησιμοποιήσει στοιχεία από ιατρικό φάκελο ασθενούς που τηρούσε στο αρχείο της, προκειμένου να υπερασπιστεί τον εαυτό της ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών και ενώπιον της τακτικής δικαιοσύνης για την αντίκρουση αγωγής αποζημίωσης που είχε εγείρει σε βάρος της η ασθενής, ζητώντας χρηματική αποζημίωση λόγω ηθικής βλάβης (932 ΑΚ) και λόγω εξύβρισης και συκοφαντικής δυσφήμισης (361, 362, 363 και 367 ΠΚ). Η Αρχή έκρινε ότι ο προβαλλόμενος από την ψυχίατρο σκοπός υπεράσπισης των δικαιωμάτων της ενώπιον πειθαρχικού οργάνου και δικαστηρίου συνιστούν, μεν, νόμιμους σκοπούς επεξεργασίας (άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997), η χορήγηση, ωστόσο, των αιτούμενων στοιχείων για τον προβαλλόμενο σκοπό παραβιάζει την αρχή της προσφορότητας των δεδομένων (άρθρο 4 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997). Και τούτο, διότι τα ιδιόχειρα σημειώματα της ασθενούς, καθώς και τα λοιπά στοιχεία του ιατρικού φακέλου, που συνελέγησαν από την ψυχίατρο, στο πλαίσιο της σχέσης ασθενούς-ιατρού κατά την παροχή των ψυχιατρικών υπηρεσιών και κάτω από ιδιάζουσες συνθήκες, υστερούν σε αντικειμενικότητα και κατά συνέπεια σε αποδεικτική αξία σε σχέση με άλλα αποδεικτικά μέσα, όπως λ.χ. μαρτυρικές καταθέσεις, δεδομένου μάλιστα ότι η ψυχίατρος επικαλέστηκε ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου του ΙΣΑ μαρτυρικές καταθέσεις, προκειμένου να αντικρούσει την σε βάρος της αποδιδόμενη πράξη της οικονομικής εκμετάλλευσης. Επιπλέον, η προσκόμιση και χρήση από την ψυχίατρο των ιδιόχειρων σημειωμάτων και λοιπών στοιχείων του ιατρικού φακέλου της ασθενούς, ενώπιον του δικαστηρίου, για την αντίκρουση της αγωγής αποζημίωσης, παραβιάζει τόσο την

αρχή της προσφορότητας όσο και την αρχή της συνάφειας (άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997), καθώς βάση της ασκηθείσας αγωγής αποτελεί η προσβολή της προσωπικότητας (57, 59 και 932 ΑΚ) και η προσβολή της τιμής (361, 362, 363 και 367 ΠΚ), που ουδεμία πάντως σχέση έχουν με την παροχή ή μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από χαριστική ή επαχθή αιτία. Για τους λόγους αυτούς, η Αρχή δεν χορήγησε στην ψυχίατρο την αιτούμενη άδεια. Επιπλέον, η Αρχή, θεωρώντας ότι ο ιδιώτης ιατρός απαλλάσσεται μεν από την υποχρέωση γνωστοποίησης αρχείου και λήψης της σχετικής άδειας (άρθρο 7Α παρ. 1 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997), δεν απαλλάσσεται όμως από τις υπόλοιπες αρχές και υποχρεώσεις του Ν. 2472/1997, έκρινε ότι η προσκόμιση από την ψυχίατρο ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου του ΙΣΑ στοιχείων του ιατρικού φακέλου της ασθενούς, χωρίς την προηγούμενη άδεια της Αρχής και χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση της ασθενούς, συνιστά παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (παραβίαση των διατάξεων 7 παρ. 2 και 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997). Για το λόγο αυτό επέβαλε στην ψυχίατρο πρόστιμο ύψους 3.000 ευρώ. Τέλος, επειδή από τα προσκομισθέντα στοιχεία και την ακροαματική διαδικασία διαπιστώθηκε ότι η ψυχίατρος, πέραν της ανωτέρω χρήσης στοιχείων του ιατρικού φακέλου της ασθενούς στο Πειθαρχικό Συμβούλιο του ΙΣΑ, αποκάλυψε αυτά σε άλλον ασθενή προκειμένου να συναφθεί μεταξύ τους συναισθηματική σχέση, απαγόρευσε την καθ' οιονδήποτε τρόπο επεξεργασία εκ μέρους της ψυχιάτρου των προσωπικών δεδομένων της ασθενούς για σκοπούς που δεν συνδέονται άμεσα με τον πρωτογενή σκοπό συλλογής τους, δηλαδή αυτόν της παροχής των ιατρικών υπηρεσιών (απόφαση 51/2012).

Στην Αρχή υποβλήθηκαν αιτήσεις νοσηλευτικών ιδρυμάτων με τις οποίες διαβιβάζονται σχετικές αιτήσεις τρίτων προσώπων που, στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς για την ανάθεση της επιμέλειας ή τη ρύθμιση της επικοινωνίας με ανήλικα τέκνα ή για τη λύση του γάμου λόγω ισχυρού κλονισμού από αποκλειστική υπαιτιότητα του ενός συζύγου, ζητούν να λάβουν ιατρικά πιστοποιητικά για την κατάσταση της υγείας των πρώην συντρόφων-συζύγων τους. Η Αρχή με τις αποφάσεις 5/2012, 6/2012, 18/2012, 23/2012, 37/2012, 39/2012, 47/2012, 56/2012, 60/2012, 84/2012, 85/2012, 107/2012, 118/2012, 125/2012, 134/2012, 137/2012, 138/2012, 151/2012, 176/2012, 179/2012 και 189/2012 χορήγησε την άδεια στα νοσηλευτικά ιδρύματα να διαβιβάσουν ιατρικά πιστοποιητικά σχετικά με την κατάσταση της υγείας ασθενών σε τρίτα πρόσωπα ενόψει της συγκεκριμένης ένδικης διαφοράς. Αντίστοιχα αιτήματα υποβλήθηκαν και από ιδιώτες ιατρούς, όπου η Αρχή με τις αποφάσεις 14/2012 και 31/2012 παρείχε την απαιτούμενη από το άρθρο 7 του Ν. 2472/1997 άδεια για τη χορήγηση σε τρίτους ευαίσθητων δεδομένων υγείας.

Σε άλλες περιπτώσεις διαβιβάστηκαν στην Αρχή από νοσηλευτικά ιδρύματα αιτήματα τρίτων με τα οποία ζητούν, ενόψει της συζήτησης ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων της αίτησης που έχουν καταθέσει για την υποβολή ενός προσώπου σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης, να τους χορηγηθεί ιατρικό πιστοποιητικό σχετικά με την κατάσταση της υγείας των προσώπων αυτών. Η Αρχή με τις αποφάσεις 15/2012, 21/2012, 24/2012, 45/2012, 62/2012, 67/2012, 68/2012, 88/2012, 101/2012, 115/2012, 124/2012, 133/2012, 135/2012, 141/2012, 142/2012, 145/2012, 146/2012, 153/2012, 172/2012, 173/2012, 182/2012 και 183/2012 χορήγησε την απαιτούμενη από το άρθρο 7 του Ν. 2472/1997 άδεια στα νοσηλευτικά ιδρύματα για τη διαβίβαση ιατρικών πιστοποιητικών σχετικά με την κατάσταση της υγείας των ασθενών ενόψει της συγκεκριμένης ένδικης διαφοράς.

Τέλος, από διάφορους υπευθύνους επεξεργασίας υποβλήθηκαν αιτήματα διαβίβασης σε τρίτους ευαίσθητων δεδομένων, που ως επί το πλείστον αφορούσαν στην υγεία ασθενών για το σκοπό της δικαστικής χρήσης στο πλαίσιο εκκρεμούς εργατι-

κής διαφοράς, διενεργούμενης ένορκης διοικητικής εξέτασης ή άλλης ειδικής ένδικης ιδιωτικής διαφοράς και η Αρχή με τις αποφάσεις 12/2012, 13/2012, 16/2012, 38/2012, 42/2012, 55/2012, 66/2012, 79/2012, 80/2012, 100/2012, 102/2012, 108/2012, 119/2012, 121/2012, 139/2012, 149/2012, 154/2012, 156/2012, 161/2012, 163/2012, 167/2012, 168/2012, 169/2012, 170/2012, 171/2012, 174/2012, 177/2012, 184/2012, 185/2012 και 186/2012 χορήγησε την αιτούμενη άδεια.

Στην Αρχή υποβλήθηκαν αιτήσεις ανάκλησης ή τροποποίησης πράξεων και αποφάσεών της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 21 και 24 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Η Αρχή εξέτασε την αίτηση ανάκλησης της υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1230/16.02.2011 πράξης της. Με την προσβαλλόμενη πράξη η Αρχή απέρριψε ως αβάσιμες καταγγελίες κατά του ΤΑΥΤΕΚΩ Καλαμάτας για παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά την τιμολόγηση για την καταβολή σχετικής ιατρικής δαπάνης, καθώς έκρινε ότι οι επίμαχες επεξεργασίες της επίδειξης των προσωπικών δεδομένων του καταγγέλλοντος από την υπάλληλο του ΤΑΥΤΕΚΩ Καλαμάτας στον Διευθυντή του ΟΤΕ και της φωτοτύπησης τους προς το σκοπό της καταβολής της σχετικής δαπάνης, είναι νόμιμες σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 4, 5 παρ. 2 στοιχ. β' και 7 παρ. 2 στοιχ. ε' περ. δδ' του Ν. 2472/1997 και το άρθρο 3 παρ. 1 του Κανονισμού Περίθαλψης Ασφάλισης Προσωπικού ΟΤΕ (Π.Δ. 577/1985). Η Αρχή απέρριψε την αίτηση για ανάκληση ή τροποποίηση της προσβαλλόμενης πράξης της, καθώς έκρινε ότι ο καταγγέλλων με την αίτηση θεραπείας δεν θέτει υπόψη της Αρχής νέα πραγματικά περιστατικά ικανά να θεμελιώσουν την ανάκληση ή την τροποποίηση της προσβαλλόμενης πράξης, καθώς και ότι ορθώς η προσβαλλόμενη πράξη της Αρχής απέρριψε τις καταγγελλόμενες πράξεις ως αβάσιμες, καθόσον η καταγγελλόμενη Υπηρεσία δεν προέβη σε παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Περαιτέρω, όπως προέκυψε από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, ο καταγγέλλων είχε κοινοποιήσει την καταγγελία του στην Εισαγγελία Αθηνών, η οποία, με βάση τη συνταγματική αρχή της διάκρισης των εξουσιών (άρθρο 26 του Συντάγματος), είναι καθ' ύλην αρμόδια να διερευνήσει ενδεχόμενη ποινική ευθύνη του ΤΑΥΤΕΚΩ (απόφαση 30/2012).

Η Αρχή έκρινε το αίτημα ανάκλησης της απόφασης 143/2011. Με την απόφαση αυτή η Αρχή είχε ασχοληθεί με το ζήτημα χορήγησης ευαίσθητων δεδομένων συζύγου που τηρούνταν από την ΕΥΔΑΠ στον πρώην σύζυγο προκειμένου να αντικρούσει την αγωγή διατροφής που είχε καταθέσει η σύζυγος ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, στην οποία, μεταξύ άλλων, υποστήριζε ότι λόγω της συμπεριφοράς του εναγομένου, κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσης, πάσχει από μείζονα κατάθλιψη και χρήζει συνεχούς αγωγής και παρακολούθησης. Η σύζυγος κατέθεσε αίτηση στην Αρχή, με την οποία ζήτησε να ανακληθεί ή να τροποποιηθεί η ως άνω απόφαση 143/2011 της Αρχής, διότι τα ζητούμενα στοιχεία έχουν ήδη δοθεί κατ' επανάληψη σε προηγούμενα δικαστήρια, καθώς και ότι η περαιτέρω χορήγηση των δεδομένων αποτελεί προσβολή της προσωπικότητάς της. Η Αρχή έκρινε ότι δεν συντρέχει περίπτωση ανάκλησης της προηγούμενης απόφασής της, εφόσον με την αίτηση αυτή ούτε νέα πραγματικά περιστατικά, ικανά να θεμελιώσουν ανάκληση ή τροποποίηση της ανωτέρω απόφασης, προβάλλονται, ούτε, άλλωστε, προβάλλεται συγκεκριμένος λόγος που να κωλύει τη χορήγηση της συγκεκριμένης βεβαίωσης ούτε, τέλος, ειδικότερο έννομο συμφέρον της αιτούσας που να δικαιολογεί την ανάκληση της ανωτέρω απόφασης υπάρχει (απόφαση 48/2012).

Διαβιβάστηκαν στην Αρχή από νοσηλευτικά ιδρύματα αιτήσεις για λήψη άδειας για χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων σε τρίτα πρόσωπα, τα οποία, ενόψει εκκρεμούς δίκης για τη θέση προσώπου σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης, ζητούν να λάβουν

ιατρικά πιστοποιητικά σχετικά με την κατάσταση της υγείας των ασθενών. Η Αρχή σε δύο περιπτώσεις δεν χορήγησε στα νοσηλευτικά ιδρύματα τις αιτούμενες άδειες, καθώς έκρινε ότι οι αιτούντες δεν ανήκουν στα ενεργητικώς νομιμοποιούμενα πρόσωπα, δυνάμει του άρθρου 1667 παρ. 1 του ΑΚ, να ζητήσουν την υποβολή προσώπων σε δικαστική συμπαράσταση. Επειδή, εξάλλου, και στις δυο αυτές περιπτώσεις, την αίτηση για την υποβολή των προσώπων σε δικαστική συμπαράσταση είχε καταθέσει ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών, μπορεί ως αιτών-διάδικος να ζητήσει από το δικαστήριο την προσκόμιση κάθε αναγκαίου στοιχείου για την υποστήριξη της αίτησης, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του ΚΠολΔ, χωρίς να απαιτείται προς τούτο η έκδοση ειδικής άδειας από την Αρχή (αποφάσεις 19/2012 και 155/2012).

Η Αρχή δεν χορήγησε σε νοσηλευτικό ίδρυμα άδεια διαβίβασης ευαίσθητων δεδομένων υγείας σε τρίτο πρόσωπο για το σκοπό της δικαστικής χρήσης, καθώς από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προέκυψε ότι η ημερομηνία συζήτησης της αγωγής αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου είχε παρέλθει (απόφαση 116/2012).

Αντίστοιχα, η Αρχή δεν χορήγησε σε νοσηλευτικό ίδρυμα άδεια διαβίβασης ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για το σκοπό της δικαστικής χρήσης, καθώς από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προέκυψε ότι τα αιτούμενα ευαίσθητα δεδομένα δεν συνδέονταν αιτιωδώς με τον προβαλλόμενο σκοπό επεξεργασίας, που ήταν στη συγκεκριμένη υπόθεση η υποστήριξη της μηνυτήριας αναφοράς της αιτούσας και του σχετικού κατηγορητηρίου ενώπιον του αρμοδίου ποινικού δικαστηρίου (απόφαση 188/2012).

Στην Αρχή υποβλήθηκε αίτηση ψυχιατρικής κλινικής, με την οποία ζητήθηκε η χορήγηση άδειας για τη διαβίβαση ιατρικού ιστορικού ασθενούς σε αστυνομικό τμήμα κατόπιν σχετικής εισαγγελικής παραγγελίας. Από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προέκυψε ότι ο εισαγγελέας ζήτησε τα αιτούμενα ευαίσθητα δεδομένα στο πλαίσιο της διαδικασίας για την υποβολή του ασθενούς σε ακούσια νοσηλεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 1687 ΑΚ και 95 επ. του Ν. 2071/1992. Η Αρχή έκρινε ότι η διαβίβαση των ευαίσθητων δεδομένων υγείας του ασθενούς από το νοσηλευτικό ίδρυμα στο αστυνομικό τμήμα διέπεται από τις ειδικότερες προαναφερόμενες διατάξεις, η εφαρμογή των οποίων τελεί υπό την εγγύηση του αρμόδιου δικαστηρίου (σύμφωνα και με τη γνωμοδότηση Εισαγγελέα Αρείου Πάγου 12/2006), λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της διάκρισης των εξουσιών (26 Σ.) και ότι δεν απαιτείται προς τούτο η έκδοση ειδικής άδειας από την Αρχή (Γ/ΕΞ/471/23-1-2012).

Στην Αρχή υποβλήθηκε ερώτημα του ΚΕΕΛΠΝΟ σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης προσωπικών δεδομένων, που αφορούν την οροθετικότητα εκδιδόμενων γυναικών, τα οποία έχει συλλέξει και επεξεργάζεται στο πλαίσιο των ελεγκτικών του αρμοδιοτήτων, σε ανακριτικούς υπαλλήλους που διενεργούν προανάκριση. Η Αρχή ενημέρωσε ότι παρ' όλο που η διαβίβαση των πληροφοριών αυτών συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, σύμφωνα με τη γνωμοδότηση 3/2009 της Αρχής, η εισαγγελική παραγγελία είναι δεσμευτική και δεν απαιτείται ειδική άδεια για τη διαβίβαση των δεδομένων αυτών, όταν στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του ο εισαγγελέας ζητεί την παροχή στοιχείων λόγω άσκησης ποινικής δίωξης ή όταν τούτο ρητά ορίζεται και επιτάσσεται από το νόμο και συνεπώς η αναζήτηση εγγράφων που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από τον εισαγγελέα και τις ανακριτικές αρχές κατά το στάδιο προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή κύριας ανάκρισης είναι νόμιμη, καθόσον γίνεται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες, ως ειδικότερες, κατισχύουν του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/3951-1/7-6-2012).

Αντίστοιχα, η Αρχή, σε ερώτημα που υποβλήθηκε από μη κυβερνητική οργάνωση που δραστηριοποιείται στο χώρο του AIDS, σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης ευαίσθητων δεδομένων οροθετικών ιερόδουλων γυναικών σε ανακριτικούς υπαλλήλους, ενημέρωσε ότι η αναζήτηση εγγράφων από τον εισαγγελέα και τις ανακριτικές αρχές κατά το στάδιο της προανάκρισης είναι νόμιμη και κρίνεται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες ως ειδικότερες κατισχύουν του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/4420-1/6-12-2012).

Πληρεξούσια δικηγόρος νοσοκομείου υπέβαλε ερώτημα στην Αρχή, αν, ενόψει αγωγών που πρόκειται να καταθέσει στα αρμόδια δικαστήρια κατά όσων εμπλέκονται σε ενέργειες που αφορούν στην προμήθεια λαπαροσκοπικών και λοιπών υλικών, από την οποία προέκυψε ζημία του νοσοκομείου, κατόπιν και σχετικού πορίσματος του ΣΕΥΥΠ, υποχρεούται να λάβει άδεια από την Αρχή για την προσκόμιση και χρήση των στοιχείων του ως άνω πορίσματος ενώπιον των δικαστηρίων. Η Αρχή ενημέρωσε τη δικηγόρο ότι οι επίμαχες πληροφορίες συνιστούν απλά προσωπικά δεδομένα και ότι η επεξεργασία τους συνάδει με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997. Εξάλλου, η αιτούσα ως πληρεξούσια δικηγόρος του νοσοκομείου δεν είναι τρίτη (κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. θ' του Ν. 2472/1997) και συνεπώς δεν απαιτείται έκδοση ειδικής άδειας από την Αρχή για την επεξεργασία των επίμαχων προσωπικών δεδομένων (Γ/ΕΞ/5407/10-8-2012).

3.3.3. Νέες τεχνολογίες - Ηλεκτρονικά μέσα

Η εταιρεία «ΙΝΤΡΑΚΟΜ» υπέβαλε ερώτημα στην Αρχή αναφορικά με τις προϋποθέσεις νομιμότητας της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων κατά την παροχή Υπηρεσίας Διαχείρισης και Αποθήκευσης Ιατρικής Απεικόνισης (Picture Archiving and Communication Systems Hosting - PACS), βάσει υποδομής «υπολογιστικής νέφους» (cloud computing) με εγκατάσταση σε κέντρο δεδομένων (data center) της ίδιας της εταιρείας. Η Αρχή διευκρίνισε ότι η εταιρεία λειτουργεί ως εκτελούσα την επεξεργασία, καθώς ενεργεί για λογαριασμό του εκάστοτε πελάτη, ο οποίος, με την ιδιότητα του υπευθύνου επεξεργασίας, καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας. Συνεπώς, ο εκάστοτε πελάτης του συστήματος PACS βαρύνεται με τις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα, ιδίως, στις διατάξεις των άρθρων 6, 7 και 10 του Ν. 2472/1997. Αν ο πελάτης έχει ήδη γνωστοποιήσει την τήρηση αρχείου με προσωπικά δεδομένα και έχει λάβει σχετική άδεια από την Αρχή, θα πρέπει να γνωστοποιήσει συμπληρωματικά στην Αρχή την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων σε υπηρεσία υπολογιστικού νέφους (Γ/ΕΞ/4411/20-06-2012 και Γ/ΕΞ/4884-1/15-11-2012).

Υποβλήθηκε στην Αρχή ερώτημα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) σχετικά με τη νομιμότητα και τη διασφάλιση της ιδιωτικότητας στην τήρηση ιατρικών φακέλων εργαζομένων σε ηλεκτρονική μορφή από τον ιατρό εργασίας. Η Αρχή ενημέρωσε το ΣΕΠΕ ότι ο ιατρικός φάκελος εργαζομένου μπορεί, σύμφωνα με το Ν. 3850/2010, να τηρείται είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή, καθώς και ότι την ευθύνη της τήρησης του αρχείου αυτού φέρει ο εργοδότης (νομικό πρόσωπο), ως υπεύθυνος επεξεργασίας. Ο εκάστοτε ιατρός εργασίας είναι εκτελών την επεξεργασία και φέρει εκ της ιδιότητας αυτής όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Ν. 2472/1997. Περαιτέρω, η Αρχή ενημέρωσε ότι ο εργοδότης, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 6 και λήψης άδειας του άρθρου 7 για το αρχείο των ιατρικών φακέλων των εργαζομένων που τηρεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7Α παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997. Η απαλλαγή αυτή του υπευθύνου επεξεργασίας δεν συνεπάγεται, ωστόσο, και την απαλλαγή από τις

υπόλοιπες υποχρεώσεις που απορρέουν από το Ν. 2472/1997, ειδικά όσον αφορά την τήρηση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας με τη λήψη κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων. Για το λόγο αυτό η Αρχή ενδεικτικά προσδιόρισε τις προδιαγραφές της ηλεκτρονικής εφαρμογής την οποία χρησιμοποιεί ο ιατρός εργασίας κατά την επεξεργασία του ιατρικού φακέλου του ασθενούς. Τα κύρια σημεία αφορούν την κρυπτογράφηση των ευαίσθητων δεδομένων των εργαζομένων, τον αυστηρό περιορισμό της πρόσβασης μόνο στον ιατρό εργασίας και στο βοηθητικό προσωπικό του ιατρού εργασίας, το οποίο δεσμεύεται από ιατρικό ή άλλο απόρρητο, τους ασφαλείς μηχανισμούς αναγνώρισης και αυθεντικοποίησης των χρηστών, την ασφάλεια στη διαμόρφωση των υπολογιστικών συστημάτων και του δικτύου που φιλοξενεί την εφαρμογή, τη λειτουργία αρχείων καταγραφής, την ύπαρξη πολιτικής λήψης αντιγράφων ασφαλείας, την ασφαλή καταστροφή των προσωπικών δεδομένων, τα μέτρα φυσικής ασφάλειας των υπολογιστικών συστημάτων και, τέλος, την ενημέρωση των εργαζομένων για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων και τον τρόπο ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης (ΓΝ/ΕΞ/6301/03-10-2012).

3.4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

3.4.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ασφαλιστικά ταμεία και οργανισμούς

Με σειρά αποφάσεων, που εξέδωσε η Αρχή καθ' όλο το έτος 2012, εξέτασε τις ειδικές προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από ασφαλιστικά ταμεία και οργανισμούς. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή έκρινε, κατ' αρχάς, υποθέσεις σχετικά με αιτήσεις παροχής άδειας, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997, για τη διαβίβαση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ σε τρίτους ευαίσθητων δεδομένων ασφαλισμένων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Ειδικότερα, σε μία περίπτωση, η Αρχή χορήγησε στην αρμόδια υπηρεσία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, άδεια για τη διαβίβαση στον αιτούντα τρίτο, πρώην εργοδότη ασφαλισμένου του ιδρύματος, αποκλειστικά της πληροφορίας σχετικά με το ποσοστό αναπηρίας του ασφαλισμένου αυτού, λόγω εργατικού ατυχήματος, προκειμένου ο αιτών να κάνει χρήση της πληροφορίας αυτής ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων (απόφαση 33/2012). Εξάλλου, σε άλλη περίπτωση, η Αρχή χορήγησε επίσης στην αρμόδια υπηρεσία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ άδεια, για τη διαβίβαση στους εναγόμενους αιτούντες τρίτους αντιγράφου ιατρικού πιστοποιητικού, στο οποίο αναγράφονται τα διαστήματα νοσηλείας του ενάγοντος-υποκειμένου των δεδομένων, καθώς και η αιτία νοσηλείας αυτού και, ειδικότερα, εάν υφίσταται αναπηρία οποιουδήποτε είδους, που καθιστά το πρόσωπο αυτό ανίκανο να εργαστεί και εάν αυτή η ανικανότητα οφείλεται στο αυτοκινητικό ατύχημα, για το οποίο έχει ασκήσει αγωγή κατά των αιτούντων τρίτων (απόφαση 46/2012). Αντίθετα, σε άλλη περίπτωση, η Αρχή απέρριψε αίτημα χορήγησης της ως άνω άδειας στην αρμόδια υπηρεσία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τη διαβίβαση στον αιτούντα τρίτο βεβαίωσης, σχετικά με την αναπηρία της ενδιαφερόμενης συνταξιούχου του ιδρύματος για το σκοπό της αντίκρουσης αγωγής διανομής, για το λόγο ότι δεν προέκυψε η προσφορότητα και αναλογικότητα της ζητηθείσας επεξεργασίας των επίμαχων ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων με τον προβαλλόμενο σκοπό της αντίκρουσης της αγωγής διανομής, που το υποκείμενο των δεδομένων έχει ασκήσει (απόφαση 92/2012). Τέλος, σε μία άλλη περίπτωση, η Αρχή χορήγησε μεν στην αρμόδια υπηρεσία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ άδεια για τη διαβίβαση στον αιτούντα τρίτο βεβαίωσης, από την οποία να προκύπτει αν σε συγκεκριμένη εβδο-

μάδα, εντός της οποίας περιλαμβάνεται συγκεκριμένη ημερομηνία, επικολλήθηκαν ένσημα για το υποκείμενο των δεδομένων, προκειμένου ο αιτών τρίτος να τη χρησιμοποιήσει για υπεράσπιση των δικαιωμάτων του ενώπιον δικαστηρίου. Ωστόσο, με την ίδια απόφασή της, η Αρχή απέρριψε αίτημα χορήγησης άδειας στην αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ για τη διαβίβαση στον αιτούντα τρίτο βεβαίωσης, από την οποία να προκύπτει εάν το υποκείμενο των δεδομένων ελάμβανε επίδομα ανεργίας κατά το έτος 2009, για το λόγο ότι η εγγραφή ενός προσώπου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ ούτε δύναται να αποκλείσει την ύπαρξη σχέσης εργασίας, που να τον συνδέει με συγκεκριμένο εργοδότη, ούτε επιδρά στο κύρος της εν λόγω σχέσης εργασίας και γι' αυτό δεν συνιστά πρόσφορο και αναγκαίο αποδεικτικό μέσο, μη πληρουμένης, συνεπώς, της αρχής της αναλογικότητας σε σχέση με το σκοπό της υποστήριξης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου (απόφαση 40/2012). Στο ίδιο πλαίσιο, με άλλη απόφασή της, η Αρχή χορήγησε στο NAT άδεια για τη διαβίβαση στην αιτούσα τρίτη εταιρεία Ελληνικός Νηογώμονας ΑΕ αντιγράφου ιατρικής γνωμάτευσης, που αφορά σε εργαζόμενο της εταιρείας αυτής, για το σκοπό της δικαστικής χρήσης (απόφαση 63/2012).

3.4.2. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από τον ΟΑΕΔ

Όσον αφορά την εξέταση των προϋποθέσεων νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΑΕΔ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, καταρχάς, με απόφασή της η Αρχή αποφάνθηκε ότι η υπό κρίση αίτηση του Δήμου Ν. Ιωνίας προς τον ΟΑΕΔ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για τη διαβίβαση στον εν λόγω Δήμο ονομαστικού καταλόγου των δημοτών του, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, ως μακροχρόνια άνεργοι, προκειμένου ο εν λόγω Δήμος να προβεί σε μείωση των προβλεπόμενων από τις οικείες διατάξεις δημοτικών τελών αυτών, ερείδεται μεν στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (α') του Ν. 2472/1997. Ωστόσο, η Αρχή έκρινε ότι δεν συνάδει με τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του ως άνω νόμου προϋποθέσεις επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, χωρίς τη συγκατάθεση ή παρά τη ρητή άρνηση των υποκειμένων των δεδομένων και, συνεπώς, δεν χορήγησε τη σχετική άδεια. Εξάλλου, με την ίδια απόφαση, η Αρχή αποφάνθηκε ότι η συλλογή από το Δήμο Ν. Ιωνίας πληροφοριών για την εγγραφή δημοτών του στα μητρώα του ΟΑΕΔ, ως μακροχρόνια ανέργων, για το σκοπό της μείωσης των δημοτικών τελών, που αναλογούν σε καθέναν από αυτούς με βάση τις οικείες διατάξεις, μπορεί να διενεργηθεί μόνο με τη συγκατάθεση καθενός από τους ενδιαφερόμενους δημότες του και απευθείας από τους δημότες αυτούς (απόφαση 97/2012).

Σε άλλη υπόθεση, η Αρχή αποφάνθηκε ότι η διαβίβαση από τον ΟΑΕΔ σε αιτούντα τρίτο πληροφοριών σχετικά με τις ενέργειες, στις οποίες ενδεχομένως έχει προβεί ο ΟΑΕΔ σε σχέση με καταγγελία που έχει υποβάλει ο ίδιος κατά της πρώην συζύγου του, για το σκοπό της προσκόμισης σε δίκη, για τον προσδιορισμό διατροφής, αντιβαίνει στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 και, συνεπώς, δεν χορήγησε τη ζητηθείσα άδεια (απόφαση 150/2012).

Τέλος, με σειρά περισσότερων αποφάσεων και πράξεων, που εξέδωσε η Αρχή καθ' όλο το έτος 2012, απέρριψε κατά τρόπον ομοιόμορφο και συστηματικό -στη συνέχεια σειράς σχετικών αποφάσεων της Ολομέλειας και του Τμήματος της Αρχής, που εκδόθηκαν κατά το έτος 2011- αιτήσεις χορήγησης σε αιτούντες τρίτους-εργοδότες από τις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΑΕΔ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, βεβαιώσεων εγγραφής των ενδιαφερόμενων υποκειμένων-πρώην εργαζομένων στα μητρώα ανέργων, στο πλαίσιο δικαστικής αντιδικίας τους, με αντικείμενο την ύπαρξη ή μη σχέσης εξαρ-

τημένης εργασίας, κρίνοντας ότι οι εν λόγω επεξεργασίες (διαβιβάσεις) αντιβαίνουν καταρχήν στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997. Ειδικότερα, στις υποθέσεις αυτές η Αρχή παγίως έκρινε ότι ο σκοπός επεξεργασίας, τον οποίο προέβλεψαν οι αιτούντες τρίτοι εργοδότες για τη διαβίβαση των επίμαχων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερόμενων υποκειμένων -πρώην εργαζομένων τους- συνίσταται στην αντίκρουση αγωγών, που είχαν ασκήσει οι πρώην εργαζόμενοι, με αίτημα την επιδίκαση απαιτήσεων από σύμβαση εξαρτημένης εργασίας κατά τα επίδικα χρονικά διαστήματα, δηλαδή στην ανάγκη αναγνώρισης, άσκησης και υπεράσπισης των νόμιμων δικαιωμάτων τους ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και διοικητικών αρχών και, υπό την έννοια αυτή, καταρχήν ερείδεται στις διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 2 στοιχ. γ και 4 παρ. 1 στοιχ. α του Ν. 2472/1997. Ωστόσο, από τα στοιχεία του φακέλου των υποθέσεων αυτών, προέκυπτε κάθε φορά ότι η ζητηθείσα από τους αιτούντες διαβίβαση των επίμαχων ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων τους συνιστά δυσανάλογο μέτρο σε σχέση με τον προβαλλόμενο από τους αιτούντες σκοπό επεξεργασίας και, συνεπώς, δεν συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. β του Ν. 2472/1997, καθόσον δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία η χορήγηση σε αυτούς από τις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΑΕΔ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, βεβαιώσεων για την ενδεχόμενη εγγραφή των ενδιαφερομένων υποκειμένων στα μητρώα του ΟΑΕΔ, ως ανέργων, κατά τα επίμαχα χρονικά διαστήματα. Και τούτο, διότι η εγγραφή ενός προσώπου, ως ανέργου, στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ ούτε δύναται να αποκλείσει την ύπαρξη σχέσης (εξαρτημένης ή ανεξάρτητης) εργασίας, που να τον συνδέει με συγκεκριμένο εργοδότη, ούτε επιδρά στο κύρος της εν λόγω σχέσης εργασίας, αλλά δύναται μόνο να επισύρει -ενδεχομένως- διοικητικές ή άλλες κυρώσεις σε βάρος του εν λόγω προσώπου, εφόσον συνεχίσει να λαμβάνει από τον ΟΑΕΔ κοινωνικές παροχές, ως άνεργος, ενώ στην πραγματικότητα εργάζεται και λαμβάνει μισθό, ως αντιπαροχή της εργασίας του (βλ. αποφάσεις 40/2012 και 89/2012 και τα με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/280-1/08-02-2012, Γ/ΕΞ/232-1/09-02-2012, Γ/ΕΞ/1523-1/09-04-2012, Γ/ΕΞ/2733/12-04-2012, Γ/ΕΞ/2734/12-04-2012, Γ/ΕΞ/3126/30-04-2012 και Γ/ΕΞ/3884-2/05-07-2012 έγγραφα της Αρχής).

Αντιθέτως, η Αρχή, εισάγοντας μεμονωμένη εξαίρεση στην προαναφερόμενη νομολογία, έκρινε ότι η χορήγηση βεβαίωσης από τον ΟΑΕΔ, σχετικά με την ενδεχόμενη κατάσταση ανεργίας ασφαλισμένου του για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, είναι αναγκαία και πρόσφορη για την αντίκρουση εργατικής αγωγής, μεταξύ άλλων, για αποζημίωση λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας του, που άσκησε ο τελευταίος. Και τούτο διότι το χρονικό διάστημα που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας είναι κρίσιμο για τον προσδιορισμό του πραγματικού χρόνου εργασίας του αιτούντος και, αντίστοιχα, για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας για την καταγγελία της σύμβασης εργασίας αποζημίωσης, που συναρτάται άμεσα με το στοιχείο αυτό (απόφαση 20/2012).

3.4.3. Έλεγχος Συστήματος Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης

Ο διοικητικός έλεγχος που ξεκίνησε στα τέλη του 2011 στο Σύστημα της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης-ΣΗΣ (βλ. σελ. 69-70 Ετήσιας Έκθεσης 2011) συνεχίστηκε κατά το 2012 με πρόσθετες επιτόπιες επισκέψεις της ομάδας ελέγχου στις εγκαταστάσεις του εκτελούντος την επεξεργασία, που είναι η εταιρεία ΗΔΙΚΑ ΑΕ. Συγκεκριμένα, εντός του 2012, η ΗΔΙΚΑ, λόγω σοβαρών τεχνικών προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στο ΣΗΣ, ανέπτυξε και εγκατέστησε νέα διαδικτυακή εφαρμογή σε νέα πλατφόρμα, η οποία τέθηκε σε λειτουργία το Μάιο 2012. Η ομάδα ελέγχου της Αρχής, ανταποκρινόμενη σε αυτήν

την εξέλιξη και λόγω της μη ως τότε ολοκλήρωσης του ελέγχου, αποφάσισε να συμπεριλάβει στο εύρος του διοικητικού ελέγχου τη νέα αυτήν εφαρμογή. Έτσι, ο διοικητικός έλεγχος χωρίστηκε σε 2 φάσεις: η πρώτη φάση αφορά στην προηγούμενη έκδοση του ΣΗΣ, ενώ η δεύτερη φάση στη νέα έκδοση, που ξεκίνησε τη λειτουργία της το Μάιο 2012. Η δεύτερη φάση του ελέγχου, επίσης, καλύπτει και το περιστατικό ασφαλείας, που σημειώθηκε τον Απρίλιο 2012, και αφορούσε σε απόπειρα παράνομης διείσδυσης στο σύστημα. Ο έλεγχος αναμένεται να ολοκληρωθεί με την έκδοση της σχετικής απόφασης της Ολομέλειας της Αρχής εντός του 2013.

3.5. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Η Αρχή επέβαλε πρόστιμο σε νοσοκομείο, επειδή ανακοίνωσε ευαίσθητα δεδομένα υγείας από ιατρικό φάκελο ασθενούς σε ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία, κατ' εφαρμογήν όρου ασφαλιστικής σύμβασης περίθαλψης, χωρίς να τον ενημερώσει πριν από τη διαβίβαση, και πρόστιμο στην ασφαλιστική εταιρεία για παράληψη λήψης των κατάλληλων μέτρων ασφαλείας για τυχαία, απαγορευμένη διάδοση ευαίσθητων δεδομένων υγείας του προσφεύγοντος, καθώς επέλεξε να του κοινοποιήσει έγγραφα με θυροκόλληση. Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων είχε συνάψει ιδιωτική σύμβαση ασφάλισης υγείας, στην οποία είχε περιληφθεί ρητή και έγγραφη δήλωσή του ότι εξουσιοδοτεί όλους τους ιατρούς που τον εξέτασαν καθ' οιονδήποτε χρόνο να εφοδιάσουν την ασφαλιστική εταιρεία με οποιοδήποτε πιστοποιητικό ή πληροφορία τους ζητήσει. Στο πλαίσιο της σύμβασης αυτής η ασφαλιστική εταιρεία ζήτησε στοιχεία από νοσοκομείο σχετικά με το χρόνο κατά τον οποίο εμφανίστηκαν για πρώτη φορά συμπτώματα συγκεκριμένης ασθένειας στον προσφεύγοντα, προσκομίζοντας και σχετική εισαγγελική παραγγελία. Το νοσοκομείο διαβίβασε, βάσει των ανωτέρω, τα αιτούμενα στοιχεία στην ασφαλιστική εταιρεία, χωρίς όμως να ενημερώσει πριν από τη διαβίβαση τον προσφεύγοντα, ως είχε υποχρέωση από το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, παρά μόνο μετά από τη σχετική άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης από αυτόν. Η Αρχή έκρινε ότι η διαβίβαση ήταν νόμιμη, αλλά υπήρξε παραβίαση σε σχέση με την προηγούμενη ενημέρωση. Επιπλέον, η ασφαλιστική εταιρεία κατήγγειλε εξώδικως τη σύμβαση, κοινοποιώντας την εξώδικη καταγγελία, στην οποία επισυνάπτονταν και έγγραφα με ευαίσθητα δεδομένα υγείας του προσφεύγοντος, τα οποία δεν ήταν καν εσώκλειστα σε φάκελο, δια θυροκολλήσεως με δικαστικό επιμελητή. Η Αρχή έκρινε ότι ο συγκεκριμένος τρόπος κοινοποίησης των ως άνω εγγράφων που επέλεξε η ασφαλιστική εταιρεία, χωρίς να είναι υποχρεωμένη προς τούτο, δεν προστατεύει τα σχετικά δεδομένα από τυχόν αθέμιτη επεξεργασία, αλλά αντιθέτως ενέχει διακινδύνευση για απώλεια, απαγορευμένη διάδοση ή απαγορευμένη πρόσβαση τόσο από τον δικαστικό επιμελητή όσο και από οιονδήποτε διερχόμενο τρίτο, κατά παράβαση του άρθρου 10 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 (78/2012 που εκδόθηκε μετά την ανάκληση της 61/2006).

Η Αρχή έκρινε ότι τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ασφαλιστικά συμβόλαια που δεν αφορούν ζωή και περίθαλψη, καθώς και το πόρισμα γραφολόγου σχετικά με τη γνησιότητα της υπογραφής των συμβεβλημένων, δεν συνιστούν ευαίσθητα αλλά απλά δεδομένα. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται άδεια της Αρχής για τη χορήγηση των στοιχείων αυτών από την ασφαλιστική εταιρεία σε συνεργαζόμενο με αυτήν ασφαλιστικό πράκτορα, προκειμένου ο τελευταίος να τα χρησιμοποιήσει για να υποστηρίξει τα δικαιώματά του ενώπιον πταισματοδίκου, κατηγορούμενος για υπεξαίρεση από τον ασφαλισμένο. Εν προκειμένω εφαρμόζεται το άρθρο 5 παρ. 2 περ. ε του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/5729-1/12-9-12).

3.6. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

3.6.1. Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Μετά την ανάκληση σειράς αποφάσεών της το 2011 με τις αποφάσεις 73/2011 και 120/2011, η Αρχή συζήτησε εκ νέου τις σχετικές προσφυγές κατά τραπεζών και εξέδωσε αποφάσεις με τις οποίες επανέλαβε την αρχική θέση της, όπως αυτή είχε διατυπωθεί στις ανακληθείσες αποφάσεις της, μειώνοντας στις περισσότερες περιπτώσεις το ύψος του αρχικώς επιβληθέντος προστίμου. Συγκεκριμένα, πρόστιμο πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ επέβαλε η Αρχή με την 27/2012 (ανακληθείσα 49/2007) απόφασή της στη Γενική Τράπεζα ΑΕ για τη μη επίδοση της καταγγελίας σύμβασης δανείου στον οφειλέτη και στον εγγυητή και είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ στην Τειρεσίας ΑΕ για τη μη βεβαίωση της επίδοσης πριν από την καταχώριση των δεδομένων στο αρχείο της. Επίσης, για τη μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης επιβλήθηκε πρόστιμο στην Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ με την απόφαση 82/2012 (ανακληθείσα 30/2003) και στην Eurobank Ergasias ΑΕ είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ με την 105/2012 (ανακληθείσα 28/2003). Περαιτέρω, με την απόφαση 83/2012 (ανακληθείσα 35/2007) επιβλήθηκε πρόστιμο είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ στην Εθνική Τράπεζα ΑΕ για παράνομη επεξεργασία δεδομένων συναλλαγματικής και για τη μη ικανοποίηση δικαιωμάτων πρόσβασης και δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ στην Τειρεσίας ΑΕ για τη μη ικανοποίηση του δικαιώματος αντίρρησης. Παράνομες επεξεργασίες διαπίστωσε η Αρχή και επέβαλε πρόστιμα με τις 104/2012 (ανακληθείσα 41/2006) στην τράπεζα Eurobank Ergasias ΑΕ και την εταιρεία Eurobank ΑΕΔΑΚ από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ σε κάθε μία για παράνομη επεξεργασία δεδομένων και αποστολή στοιχείων σε μη δικαιούμενο πρόσωπο, αλλά και στην ALPHA BANK ΑΕ πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ με την απόφαση 147/2012 (ανακληθείσα 39/2005) για παράνομη έκδοση πιστωτικής κάρτας σε μεγάλο αριθμό προσφευγόντων και για τη μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης και ενημέρωσης.

Περαιτέρω, στη με αριθμ. 194/2012 (ανακληθείσα 45/2009) απόφασή της, η Αρχή εξέτασε εκ νέου την τήρηση των υποχρεώσεων της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ΑΕ που απορρέουν από το Ν. 2472/1997 σε σχέση με την εγκατάσταση συστήματος ασφαλείας εισόδου σε υποκαταστήματα της τράπεζας. Ειδικότερα, κατά την εκ νέου εξέταση της υπόθεσης, η Αρχή έλαβε υπόψη τα συμπληρωματικά στοιχεία που υπεβλήθησαν από την Εθνική Τράπεζα σε συνέχεια της με αριθμ. 45/2009 απόφασης, συμπεριλαμβανομένου του κειμένου ενημέρωσης των φυσικών προσώπων για τη λειτουργία του συστήματος στα καταστήματα της τράπεζας. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή εξέδωσε την 194/2012 απόφαση, με την οποία έκρινε νόμιμη την εγκατάσταση και λειτουργία του εν λόγω συστήματος ασφαλείας, το οποίο αποτελείται από ειδικές καμπίνες ασφαλείας με κάμερες και βασίζεται σε τεχνολογία ανάλυσης της γεωμετρίας του προσώπου, μόνον μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Διευθυντή της οικείας Διεύθυνσης Ασφαλείας ή Αστυνομικής Διεύθυνσης. Η απόφαση αυτή θα λαμβάνει, ιδίως, υπόψη την εγκληματικότητα, την πραγματοποίηση συναθροίσεων ή συγκεντρώσεων στην περιοχή, τη διάπραξη στο συγκεκριμένο κατάστημα φθορών ή ληστείας κατά το παρελθόν, την απόστασή του από το πλησιέστερο αστυνομικό τμήμα, καθώς και τη διακίνηση από το συγκεκριμένο κατάστημα μεγάλων χρηματικών ποσών ή τη φύλαξη σε αυτό αντικειμένων σημαντικής αξίας. Συνεπώς, σε όσα καταστήματα δεν συντρέχουν οι όροι νομιμότητας, πρέπει το σύστημα να απεγκατασταθεί. Καθόσον αφορά το ζήτημα του χρόνου τήρησης των φωτογραφικών δεδομένων η Αρχή έκρινε ότι τα δεδομένα πρέπει να τη-

ρούνται για χρονικό διάστημα είκοσι τεσσάρων (24) ωρών. Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη την παράλειψη της Εθνικής Τράπεζας να υποβάλει γνωστοποίηση του συστήματος στην Αρχή, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η επεξεργασία αφορά μεγάλο αριθμό φυσικών προσώπων, η Αρχή επέβαλε στην Εθνική Τράπεζα πρόστιμο ύψους τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ για την παράβαση του άρθρου 6 του Ν. 2472/1997.

Με την απόφαση 180/2012, η Αρχή έκρινε το αίτημα της τράπεζας Marfin Εγνατία Τράπεζα ΑΕ, σχετικά με το εάν νομιμοποιείται να αποστείλει δεδομένα που είναι αποθηκευμένα σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές πρώην και νυν διευθυντικών στελεχών και μελών του Δ.Σ. της τράπεζας στα κεντρικά γραφεία της μητρικής εταιρείας "CYPRUS POPULAR BANK PUBLIC CO LTD" (Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου) από όπου, σε δεύτερο στάδιο, θα παραδοθούν όλα τα στοιχεία στην Κεντρική Τράπεζα Κύπρου (ΚΤΚ), η οποία διερευνά τυχόν ευθύνες για οικονομική ζημία του κυπριακού δημοσίου από την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών. Η Αρχή, εφαρμόζοντας το ελληνικό δίκαιο, έκρινε ότι η διαβίβαση είναι νόμιμη βάσει νόμου που προβλέπει δικαίωμα διενέργειας ελέγχου και πλήρους πρόσβασης της αρμόδιας εποπτικής αρχής της Κύπρου στα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα της μητρικής εταιρείας, άρα και δυνατότητα διαβίβασης των σχετικών στοιχείων στην Κύπρο. Περαιτέρω, η Αρχή διαπίστωσε ότι η τράπεζα έχει ενημερώσει τα υποκείμενα μέσω Τύπου, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του Ν. 2472/97, ιδίως, αναφορικά με το σκοπό της επεξεργασίας, όπως για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της τράπεζας που απορρέουν από το ισχύον νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο έναντι των δικαστικών, εποπτικών, ελεγκτικών και λοιπών αρχών, καθώς και τους αποδέκτες και τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων τους. Εξάλλου, όπως κρίθηκε, η σκοπούμενη επεξεργασία αποτελεί διαδικασία γνωστή στα ανώτατα διοικητικά στελέχη της τράπεζας, επιπροσθέτως δε, αυτά γνωρίζουν ότι τα αρχεία και έγγραφα που απέστειλαν και έλαβαν στον υπηρεσιακό λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που τους είχε παρασχεθεί, λόγω της θέσης τους, από την τράπεζα, είναι υπηρεσιακά έγγραφα. Πάντως, σε περίπτωση που τυχόν διαπιστωθεί ότι στα σχετικά στοιχεία περιλαμβάνονται και προσωπικές επικοινωνίες, πρέπει, εφόσον αυτό είναι δυνατόν, να γίνει διαχωρισμός τους πριν από τη διαβίβαση.

3.6.2. Μαύρη λίστα επισφαλών ενοικιαστών ακινήτων

Στην Αρχή υποβλήθηκε ερώτημα από υπό σύσταση εταιρεία παροχής μεσιτικών υπηρεσιών, σχετικά με τη νομιμότητα της δημιουργίας αρχείου αξιολόγησης υπόψηφρων μισθωτών ακινήτων, ανάλογα με το κατά δήλωση εισόδημα, επάγγελμα και την οικογενειακή τους κατάσταση, καθώς και με πληροφορίες σχετικά με τη συνέπεια που αυτοί είχαν επιδείξει, ως προς τις συμβατικές τους υποχρεώσεις στο πλαίσιο προηγούμενων συμβάσεων μίσθωσης που είχαν συνάψει. Στην προκειμένη περίπτωση, η Αρχή έκρινε ότι η υπό σύσταση εταιρεία αφενός δεν εκπροσωπεί τα συμφέροντα του συνόλου των εκμισθωτών που ενδέχεται να υποστούν ζημία από την αθέτηση των συμβατικών υποχρεώσεων των αντισυμβαλλομένων τους μισθωτών, αφετέρου ο κίνδυνος που διατρέχει η ίδια δεν συνδέεται με την πορεία της σύμβασης μίσθωσης, αφού η σύμβαση μεσιτείας συνάπτεται πριν από τη σύμβαση μίσθωσης και, ως εκ τούτου, τυχόν αθέτηση των συμβατικών υποχρεώσεων του μισθωτή δεν θα μπορούσε κατ' ουδένα τρόπο να συνδέεται με το έννομο συμφέρον της εταιρείας. Εξάλλου, η ζημία που ενδεχομένως υφίσταται ένας εκμισθωτής από την αθέτηση των συμβατικών υποχρεώσεων εκ μέρους του μισθωτή του μπορεί να αντιμετωπιστεί με τα διαθέσιμα ένδικο βοηθήματα. Επιπλέον, κατά την κρίση της Αρχής, η απαιτούμενη συγκατάθεση των υποψήφιων μισθωτών, με την οποία αυτοί

δέχονται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα προσωπικά τους δεδομένα, δεν πληροί τις προϋποθέσεις της διάταξης του αρ. 2 στ. ια' Ν. 2472/1997, καθόσον δεν είναι ειδική, όσον αφορά το σκοπό της επεξεργασίας, τις κατηγορίες των συλλεγόμενων δεδομένων, τις πηγές προέλευσης και τους πιθανούς αποδέκτες αυτών.

Η Αρχή επισήμανε επίσης ότι η αρνητική εκ μέρους της εταιρείας αξιολόγηση ενός μισθωτή βάσει της αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων, προτού το αρμόδιο δικαστήριο επιληφθεί και εκφέρει δεσμευτική δικαιοδοτική κρίση επί της επίδικης διαφοράς, παρουσιάζει προβλήματα νομιμότητας και κατέληξε ότι η τεθείσα υπόψη της σκοπούμενη επεξεργασία χρήζει υποβολής σε πλείονες προϋποθέσεις, προκειμένου να συνάδει με το Ν. 2472/1997.

3.6.3. Οχλήσεις από εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών

Ο Ν. 3758/2009 «Εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και άλλες διατάξεις» τροποποιήθηκε με το άρθρο 36 του Ν. 4038/2012, όπου ενσωματώθηκαν πολλές από τις παρατηρήσεις που είχε υποβάλει η Αρχή στο πλαίσιο της σχετικής δημόσιας διαβούλευσης (βλ. Ετήσια Έκθεση ΑΠΔΠΧ έτους 2011, σελ. 75-77). Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Ανάπτυξης (Γενική Γραμματεία Καταναλωτή) έχει τη γενική αρμοδιότητα εποπτείας τόσο των εταιριών ενημέρωσης οφειλετών, όσο και των δανειστών που προβαίνουν οι ίδιοι σε σχετική ενημέρωση των οφειλετών τους. Η Αρχή έχει ειδική, κατ' εξαίρεση, αρμοδιότητα για συγκεκριμένες μόνο παραβάσεις του Ν. 3758/2009 (βλ. άρθρο 10 παρ. 1 του Ν. 3758/2009, δύο τελευταία εδάφια που προστέθηκαν με το άρθρο 36 παρ. 5 του Ν. 4038/2012), ήτοι για παραβάσεις σχετικές με: α) την ενημέρωση του οφειλέτη (άρθρο 4 παρ. 4 εδ. α' του Ν. 3758/2009), β) την επιβεβαίωση οφειλής ή/και ταυτοποίηση του οφειλέτη (άρθρο 4 παρ. 4 εδ. α' του Ν. 3758/2009), γ) το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας (άρθρο 4 παρ. 5 του Ν. 3758/2009), δ) το ηλεκτρονικό αρχείο με στοιχεία πραγματοποιηθείσας επικοινωνίας (άρθρο 6 παρ. 7 του Ν. 3758/2009) και ε) το αρχείο καταγεγραμμένων συνομιλιών (άρθρο 8 παρ. 2 σε συνδυασμό με άρθρο 9 παρ. 6 του Ν. 3758/2009).

Το έτος 2012 συνέχισε να υποβάλλεται στην Αρχή μεγάλος αριθμός αιτήσεων πολιτών σχετικά με τη δραστηριότητα των εταιριών ενημέρωσης οφειλετών, εκ των οποίων οι περισσότερες είναι προσφυγές/καταγγελίες και οι λοιπές ερωτήματα. Όλες οι υποθέσεις έχουν πλέον ομαδοποιηθεί κατ' αντικείμενο και η Αρχή, για τις υποθέσεις που υπάγονται στην εξαιρετική αρμοδιότητά της, έχει απευθύνει έγγραφα προς τις τράπεζες και τις εταιρείες πιστωτικών καρτών που είναι οι δανειστές, με τα οποία ζητήθηκαν διευκρινήσεις επί των αιτιάσεων που διατυπώθηκαν από τους οφειλέτες (για καταγγελλόμενες παραβάσεις του άρθρου 4 παρ. 4 εδ. α' του Ν. 3758/2009, βλ. ανωτέρω υπό α' και β'). Μέσα στο πρώτο τρίμηνο του έτους 2013 αναμένονται οι απαντήσεις, οι οποίες και θα καθορίσουν τον περαιτέρω χειρισμό των υποθέσεων. Οι υποθέσεις, οι οποίες δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα της Αρχής, διαβιβάζονται στη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης, που έχει τη γενική αρμοδιότητα παρακολούθησης της δραστηριότητας των εταιριών ενημέρωσης οφειλετών (άρθρο 10 παρ. 1 εδαφ. α' Ν. 3758/2009). Σημειώνεται, τέλος, ότι η Αρχή βρίσκεται σε διαρκή επαφή με τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή για την κατά το δυνατόν ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των σχετικών υποθέσεων.

3.6.4. Περιστατικά παραβίασης προσωπικών δεδομένων

Η Αρχή πραγματοποίησε έλεγχο το 2011 στην εταιρεία Sony Music Entertainment ΑΕ αναφορικά με περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων 8.385 εγγεγραμμένων χρηστών του διαδικτυακού τόπου της εταιρείας (βλ. Ετήσια Έκθεση ΑΠΔΠΧ 2011, σελ. 80, παράγραφος 3.6.8.). Ο έλεγχος έγινε αυτεπάγγελτα μετά από σχετικά δημοσιεύματα στον Τύπο και στο διαδίκτυο και εστίασε στα παρακάτω ιδίως σημεία: α) αναλυτική καταγραφή των συνθηκών και χαρακτηριστικών του περιστατικού, β) προσωπικά δεδομένα που διέρρευσαν, γ) μέτρα ασφάλειας του διαδικτυακού τόπου, δ) μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση του περιστατικού. Μετά από αναλυτική εξέταση των πρακτικών και των ψηφιακών πειστηρίων του ελέγχου, συντάχθηκε πόρισμα, στο οποίο καταγράφονται ευρήματα αναφορικά με ελλείψεις ως προς τα μέτρα ασφαλείας και τις διαδικασίες προστασίας προσωπικών δεδομένων του υπεύθυνου επεξεργασίας που επέτρεψαν να συμβεί το εν λόγω περιστατικό. Η Αρχή εξέδωσε σχετικά την Απόφαση 59/2012, με την οποία επέβαλε πρόστιμο 10.000 ευρώ στον υπεύθυνο επεξεργασίας και έθεσε συγκεκριμένες προϋποθέσεις για την ασφαλή επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μέσω διαδικτυακών τόπων. Ειδικότερα, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει:

να χρησιμοποιεί τεχνικές ασφαλούς συγγραφής κώδικα για το λογισμικό εφαρμογών που χρησιμοποιείται για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων - να φροντίζει γενικότερα για τη συντήρηση των εφαρμογών του και την άμεση διόρθωση κάθε κενού ασφαλείας που εντοπίζεται, είτε από τους δικούς του προληπτικούς ελέγχους είτε από τρίτους,

να ελέγχει περιοδικά την ορθότητα του περιεχομένου των ιστοσελίδων, οι οποίες φιλοξενούνται στο διαδικτυακό του τόπο, και να εξασφαλίζει ότι δεν φιλοξενείται στη σελίδα του κώδικας τρίτων χωρίς την έγκρισή του,

να εφαρμόζει κατάλληλους μηχανισμούς κρυπτογράφησης των κωδικών των εγγεγραμμένων χρηστών στη βάση δεδομένων του,

να φροντίζει ώστε τα αρχεία καταγραφής να επιβλέπονται ανά τακτά διαστήματα από αρμόδιο πρόσωπο (π.χ. διαχειριστή ή/και υπεύθυνο ασφαλείας) για τυχόν ανίχνευση και αναγνώριση αθέμιτων ενεργειών - να εφαρμόζει τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία της ακεραιότητας των αρχείων καταγραφής,

σε περίπτωση που χρησιμοποιεί εκτελούντες την επεξεργασία, να περιλαμβάνει σχετικές προβλέψεις στις μεταξύ τους συμβάσεις, τόσο στα στάδια σχεδιασμού, υλοποίησης και παράδοσης των εφαρμογών που χρησιμοποιεί, όσο και στο στάδιο παραγωγικής λειτουργίας τους,

Κατά τον προσδιορισμό του ύψους του προστίμου, η Αρχή έλαβε υπόψη τον μεγάλο αριθμό των υποκειμένων των δεδομένων που αφορά το περιστατικό, τη διαρροή των δεδομένων στο διαδίκτυο, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν και κωδικοί-συνθηματικά των χρηστών, καθώς και το γεγονός ότι η εταιρεία ήταν ήδη εν γνώσει των περιστατικών παραβίασης που είχε δεχθεί ο όμιλος Sony εκείνο το χρονικό διάστημα παγκοσμίως. Συνεκτιμήθηκε όμως και η άμεση αντιμετώπιση του περιστατικού από τον υπεύθυνο επεξεργασίας (άμεση διακοπή της λειτουργίας του διαδικτυακού τόπου και ανάθεση της τεχνικής ανάλυσης του περιστατικού σε αρμόδια εταιρεία), καθώς και η συνεργασία του με την Αρχή κατά τον έλεγχο.

Ως προς τα περιστατικά μη ασφαλούς καταστροφής προσωπικών δεδομένων, που είχαν γνωστοποιηθεί στην Αρχή κατόπιν εγγράφων που παραδόθηκαν από την οργάνωση «ΣΕΑ Πρωτοβουλία Πολιτών» και περιείχαν προσωπικά δεδομένα πελατών και

για τα οποία είχαν εκδοθεί οι ανακληθείσες αποφάσεις 11/2005, 18/2006 και 14/2007, εξετάστηκε εκ νέου το θέμα της ενδεχόμενης παραβίασης των κανόνων επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από τους υπευθύνους επεξεργασίας «Alpha Τράπεζα ΑΕ», «Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ», «Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ», «Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης Δήμου Καλλιθέας (ΔΕΠΚΑ)», «Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ», «Millennium Bank ΑΕ» (πρώην Novabank ΑΕ), «Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος ΑΤΕ», ως ειδικό διάδοχο της «Τ-Bank ΑΤΕ» (πρώην Aspis Bank), τη «Ζιώγας και ΣΙΑ ΟΕ» και τη «Marfin Εγνατία Τράπεζα ΑΕ».

Η Αρχή, με τις αποφάσεις 72/2012, 76/2012, 71/2012 και 129/2012 επέβαλε πρόστιμο ύψους τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ στην «Alpha Τράπεζα ΑΕ», δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ στην «Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ», δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ στην «Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ» και πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ στην «Marfin Εγνατία Τράπεζα» για παραβίαση του άρθρου 10 Ν. 2472/1997 και τις κάλεσε να εφαρμόσουν πλήρως τις διατάξεις της Οδηγίας 1/2005 της Αρχής σχετικά με την ασφαλή καταστροφή των προσωπικών δεδομένων μετά το πέρας της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού επεξεργασίας. Για το ύψος του προστίμου η Αρχή έλαβε υπόψη τον αριθμό των εγγράφων, το πλήθος των καταστημάτων που αφορούσαν και το γεγονός ότι διαρροή προσωπικών δεδομένων πελατών προέκυψε σε χρόνο μεταγενέστερο της έκδοσης της Οδηγίας 1/2005 της Αρχής, που καταδεικνύει ότι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεν είχαν επαρκώς συμμορφωθεί με τις διατάξεις της Οδηγίας αυτής και ότι συνεχίστηκαν οι ελλείψεις στην εφαρμογή της διαδικασίας καταστροφής των δεδομένων. Ειδικότερα, για τη «Marfin Εγνατία Τράπεζα» η Αρχή διαπίστωσε και ελλείψεις στα μέτρα ασφαλείας που εφαρμόζονται από τα καταστήματά της.

Αντιθέτως, με τις αποφάσεις 69/2012, 73/2012, 74/2012 η Αρχή έκρινε ότι δεν συντρέχει λόγος επιβολής διοικητικών κυρώσεων κατά το άρθρο 21 του Ν. 2472/1997 στην «Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ», στη «Millennium Bank ΑΕ» (πρώην Novabank ΑΕ), και στο «Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος ΑΤΕ», ως ειδικό διάδοχο της «Τ-Bank ΑΤΕ» (πρώην Aspis Bank), λαμβάνοντας υπόψη το είδος των εγκαταλειμμένων εγγράφων, το γεγονός ότι ο συνολικός αριθμός των προσκομισθέντων στοιχείων είναι μικρός και αφορά ένα συγκεκριμένο κατάσταση, καθώς επίσης και το ότι δεν περιήλθαν σε γνώση της Αρχής ανάλογα περιστατικά παραβίασης του αρ. 10 του Ν. 2472/1997 σε χρόνο μεταγενέστερο της έκδοσης της ανακληθείσας απόφασης 11/2005. Ομοίως, η Αρχή, με την απόφαση 70/2012, λαμβάνοντας υπόψη το είδος των εγκαταλειμμένων εγγράφων, το γεγονός ότι δεν περιήλθαν σε γνώση της Αρχής ανάλογα περιστατικά παραβίασης του αρ. 10 του Ν. 2472/1997 σε χρόνο μεταγενέστερο της έκδοσης της ανακληθείσας απόφασης 1/2005 και το γεγονός ότι πρόκειται για μια πολύ μικρή εταιρεία, η οποία απασχολούσε μόνο δύο άτομα, έκρινε ότι δεν συντρέχει λόγος επιβολής διοικητικών κυρώσεων στην «Ζιώγας και ΣΙΑ ΟΕ». Όσον αφορά τη «Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης Δήμου Καλλιθέας (ΔΕΠΚΑ)», η Αρχή, με την απόφαση 75/2012 έκρινε ότι δεν συντρέχει λόγος επιβολής κυρώσεων, αφού δεν είναι υπεύθυνος ή εκτελών την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για τα έγγραφα που παραδόθηκαν στην Αρχή.

3.6.5. Ενημέρωση δια του Τύπου

Η Αρχή με τρεις αποφάσεις της το 2012 έκρινε αιτήματα υπευθύνων επεξεργασίας που αφορούσαν τη δυνατότητα ενημέρωσης μέσω Τύπου των υποκειμένων σχετικά με τη διαβίβαση των δεδομένων τους.

1. Η εταιρεία FORD MOTOR ΕΛΛΑΣ ΑΕΒΕ γνωστοποίησε στην Αρχή τη διαβίβαση -δυνάμει των πρότυπων συμβατικών ρητρών υπ' αριθμ. 2010/87- στην εκτελούσα την επεξεργασία μητρική της εταιρεία FORD MOTOR COMPANY στις ΗΠΑ προσωπικών δεδομένων που τηρεί, σχετικά με τους κατόχους αυτοκινήτων που εισάγει, τους διανομείς της, τους υπαλλήλους της, τους προσωρινούς εργαζομένους της, τους μετόχους των διανομέων της και τα τρίτα συμβεβλημένα με αυτήν πρόσωπα, για το σκοπό της συγκέντρωσης των δεδομένων σε έναν κεντρικό διακομιστή για λόγους εξοικονόμησης πόρων και βέλτιστης διαχείρισης. Στη συνέχεια, γνωστοποίησε στην Αρχή τη σύναψη συμβάσεων υπεργολαβικής επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μεταξύ αφενός της εταιρείας FORD MOTOR COMPANY και αφετέρου άλλων εταιρειών του Ομίλου Ford και τρίτων εταιρειών δυνάμει της Ρήτρας 11 των υπ' αριθμ. 2010/87 πρότυπων συμβατικών ρητρών, η οποία ρυθμίζει την υπεργολαβία επεξεργασίας. Σκοπός της υπεργολαβικής αυτής ανάθεσης ήταν η αποτελεσματική διαχείριση δεδομένων και πόρων και σε αυτό το πλαίσιο η εταιρεία FORD MOTOR ΕΛΛΑΣ ΑΕΒΕ ζήτησε από την Αρχή να της χορηγήσει νέα άδεια προκειμένου να ενημερώσει δια του Τύπου τους αγοραστές αυτοκινήτων μάρκας FORD για τη σύναψη των παραπάνω συμβάσεων υπεργολαβίας.

Η Αρχή, αφού διαπίστωσε ότι η μόνη επεξεργασία στην οποία υποβάλλονται τα δεδομένα μετά τη διαβίβασή τους στη μητρική εταιρεία και την περαιτέρω διαβίβασή τους στους υπεργολάβους είναι αυτή της αποθήκευσης και ότι δεν πραγματοποιείται περαιτέρω επεξεργασία από κανέναν αποδέκτη και ότι, σύμφωνα με τις ρήτρες υπ' αριθμ. 2010/87, η υπό εξέταση διαβίβαση διέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο εξαγωγέας των δεδομένων, ήτοι στην προκειμένη περίπτωση το ελληνικό δίκαιο και δη ο Ν. 2472/1997, χορήγησε στην αιτούσα εταιρεία, με την απόφαση 148/2012, άδεια για τη δια του Τύπου ενημέρωση των ιδιοκτητών αυτοκινήτων μάρκας FORD, σχετικά με την εκχώρηση από την εδρεύουσα στις ΗΠΑ εταιρεία FORD MOTOR COMPANY των απορρεουσών από τις υπ' αριθμ. 2010/87 πρότυπες συμβατικές ρήτρες υποχρεώσεων της σε υπεργολάβους, σύμφωνα με τη Ρήτρα 11 αυτών, πριν από τη διαβίβαση των δεδομένων τους στους υπεργολάβους εκτελούντες την επεξεργασία, με μνεία των κατά τα άρθρα 12 και 13 Ν. 2472/1997 δικαιωμάτων τους.

2. Η Αρχή, μετά την ανάκληση της 41/2008 απόφασής της, συζήτησε εκ νέου το αίτημα της εταιρείας διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας INFOBANK-INTERLEASE SA, η οποία ζήτησε να επιτραπεί η δια του Τύπου ενημέρωση των υποκειμένων που τηρεί και επεξεργάζεται στο αρχείο της για τη διαβίβαση των δεδομένων σε τρίτους, καθώς και για το αίτημα που υπέβαλε η εταιρεία από κοινού με τις εταιρείες ICAP Group και HELLASTAT ΑΕ για την τροποποίηση της υπ' αρ. 26/2004 απόφασης της Αρχής. Οι εταιρείες επικατέστηκαν τη δυσανάλογη προσπάθεια που απαιτείται για την ενημέρωση εξαιτίας της παροχής ελλιπών στοιχείων επικοινωνίας των υποκειμένων από τις πηγές (πρωτοδικεία κ.λπ.) καθώς και του υψηλού κόστους. Η Αρχή με την απόφαση 193/2012 έκρινε ότι η απόφαση 26/2004 αποτελεί ειδική ρύθμιση σε σχέση με την κανονιστική πράξη 1/1999, υπό την έννοια ότι στις περιπτώσεις των εταιρειών πιστοληπτικής ικανότητας κρίθηκε από την Αρχή με την κανονιστική απόφαση 26/2004, ότι δεν πρέπει να ισχύσει γι' αυτές η εξαίρεση της ενημέρωσης δια του Τύπου και για το λόγο αυτό αποφασίστηκε να υποχρεωθούν οι εταιρείες αυτές να ενημερώνουν ατομικά τα υποκείμενα, μετά τη συλλογή των δεδομένων και πριν από κάθε διαβίβαση. Στη δε εταιρεία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, στην οποία επιτράπη η ενημέρωση δια του Τύπου με την απόφαση 24/2004, υπάρχει περιορισμένος και προσδιορισμένος εξ αρχής, ακόμα και κατά το στάδιο της συλλογής, κύκλος αποδεκτών των δεδομένων, εν αντιθέσει με τις λοιπές εταιρείες πιστοληπτικής ικανότητας, όπου οι αποδέκτες ή η κατηγορία αποδεκτών δεν

είναι ορισμένοι ή οριστοί. Δεδομένου εξάλλου ότι δεν προτάθηκε από τις αιτούσες εταιρείες τρόπος πρόσφορος και σαφής, όπως ορίζεται στο άρθρο 11 παρ. 1 και 3 του Ν. 2472/97, για την ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων κατά τη συλλογή και πριν από τη διαβίβασή τους, ούτε κατέθεσαν σχέδιο με το οποίο να αποδεικνύεται ότι θα εξασφαλίσουν την ομαλή άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων με θέσπιση κατάλληλων διαδικασιών και επαρκούς στελέχωσης γραφείων εξυπηρέτησης κοινού, η Αρχή έκρινε ότι προς το παρόν δεν συντρέχει περίπτωση τροποποίησης της με αρ. 26/2004 κανονιστικής απόφασής της.

3. Η Αρχή, και με την απόφασή της 162/2012 (αφορά ανακληθείσα απόφαση 5/2004), έκρινε ότι οι εταιρείες συλλογής και εμπορίας πληροφοριών δεν έχουν υποχρέωση να ενημερώνουν ατομικά τα υποκείμενα των δεδομένων σχετικά με τα οικονομικά δεδομένα που τηρούν στο αρχείο τους για αυτά, με την προϋπόθεση τα δεδομένα αυτά να έχουν συλλεχθεί νομίμως και να μην έχουν διαβιβασθεί σε τρίτους αποδέκτες. Με την ίδια απόφαση, η Αρχή επέβαλε σε εταιρεία συλλογής και εμπορίας πληροφοριών πρόστιμο ύψους δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, επειδή ως υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απάντησε, ως όφειλε, στις υποβληθείσες αντιρρήσεις του προσφεύγοντος.

3.6.6. Τιτλοποίηση απαίτησης τραπεζών

Η Αρχή δέχθηκε σημαντικό αριθμό παραπόνων για παράνομη επεξεργασία τραπεζικών δεδομένων λόγω της γενόμενης τιτλοποίησης των σχετικών απαιτήσεων. Συγκεκριμένα, οι πολίτες διαμαρτύρονταν ότι ουδέποτε έδωσαν τη συγκατάθεσή τους, ως υποκείμενα των δεδομένων, για την ανακοίνωση των οφειλών τους από τις τράπεζες σε εταιρείες ειδικού σκοπού.

Με μια σειρά απαντητικών εγγράφων (βλ. ενδεικτικά Γ/ΕΞ/717/31-01-2012, Γ/ΕΞ/1306-1/25-09-2012, Γ/ΕΞ/6262/02-10-2012, Γ/ΕΞ/6629/17-10-2012, Γ/ΕΞ/6630/17-10-2012), η Αρχή ενημέρωσε τους αιτούντες ότι τα ανωτέρω στοιχεία εμπίπτουν στη νομική έννοια των απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά το άρθρο 2 περ. α' του Ν. 2472/1997 και ότι η συγκατάθεση του υποκειμένου δεν αποτελεί προϋπόθεση επιτρεπού της συγκεκριμένης επεξεργασίας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 21 και 22 του Ν. 3156/2003 για την τιτλοποίηση απαιτήσεων, δεν απαιτείται άδεια της Αρχής ή συγκατάθεση του οφειλέτη για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων οφειλετών κατά το μέτρο που είναι αναγκαία για τους σκοπούς τιτλοποίησης απαιτήσεων, η δε εταιρεία ειδικού σκοπού στην οποία εκχωρήθηκε η απαίτηση, όπως και τα άλλα μέρη της διαδικασίας, έχει το δικαίωμα να αντλεί δεδομένα σχετικά με τις απαιτήσεις και τους αντίστοιχους οφειλέτες από την εκχωρήτρια τράπεζα. Περαιτέρω, η μεταβιβάζουσα τράπεζα διαβιβάζει τα σχετικά δεδομένα στην εταιρεία ειδικού σκοπού όχι μόνο έχοντας δικαίωμα προς τούτο, αλλά και υποχρέωση, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 456 ΑΚ που εφαρμόζεται και στη συγκεκριμένη περίπτωση. Ως εκ τούτου, η διαβίβαση των στοιχείων οφειλών από την τράπεζα στην εταιρεία ειδικού σκοπού μπορεί να θεωρηθεί αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσής της που επιβάλλεται από νόμο, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 περ. β' του Ν. 2472/97. Αλλά και η ιδιότητα της αποκτώντας εταιρείας ως εταιρείας ειδικού σκοπού -η οποία, σημειωτέον, έχει συσταθεί ειδικά και αποκλειστικά για την τιτλοποίηση και δεν απαιτείται από τον ανωτέρω νόμο να είναι πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα- θεμελιώνει στο πρόσωπό της τη συνδρομή υπερέχοντος εννόμου συμφέροντος για τη διαβίβαση των στοιχείων των οφειλετών. Επιπλέον, τηρούνται και οι όροι και προϋποθέσεις που τάσσει το άρθρο 5 παρ. 2 περ. 2 περ. ε' του Ν. 2472/97, ήτοι διαβίβαση απολύτως αναγκαία για την επιδίωξη και είσπραξη των σχετικών απαιτήσεων,

απαράλλακτα όπως ήταν αναγκαία και στην αρχική δικαιούχο των απαιτήσεων αυτών τράπεζα, η οποία υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των οφειλετών, χωρίς να θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες τους, εφόσον η επεξεργασία γίνεται στο πλαίσιο του νόμου 3156/2003 από περιορισμένο κύκλο αποδεκτών. Αυτονόητο είναι ότι διαβιβάζονται μόνο τα απολύτως αναγκαία στοιχεία για το σκοπό της τιτλοποίησης.

3.6.7. Υπηρεσίες Διαδικτύου - Νέες Τεχνολογίες

3.6.7.1. Σύστημα ηλεκτρονικής αποθήκευσης ιδιόχειρης υπογραφής

Υποβλήθηκε στην Αρχή ερώτημα από εταιρεία, αναφορικά με μια ολοκληρωμένη εφαρμογή διαχείρισης παραστατικών ταμείου τράπεζας, που έχει αναπτύξει με σκοπό τη διάθεσή της σε πελάτες της, κατά κύριο λόγο τράπεζες. Το εν λόγω σύστημα θα επιτρέψει την ηλεκτρονική αποθήκευση της ιδιόχειρης υπογραφής των πελατών μιας τράπεζας, μέσω χρήσης κατάλληλης συσκευής (digital pad), στην οποία οι τελευταίοι θα επιθέτουν την υπογραφή τους. Η εκάστοτε τράπεζα θα τηρεί ένα ηλεκτρονικό αντίγραφο, το οποίο θα είναι προστατευμένο από ενδεχόμενη τροποποίηση ή αλλοίωση, με σκοπό τη βελτιστοποίηση των υπαρχουσών διαδικασιών, καθώς και τη μείωση του κόστους. Η Αρχή, με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2352-1/30-05-2012 έγγραφο, ενημέρωσε την εταιρεία ότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μέσω του συγκεκριμένου συστήματος πληροί καταρχήν τις προϋποθέσεις των άρθρων 4 και 5 του Ν. 2472/1997. Ωστόσο, σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη επεξεργασία είναι διαφορετικής «έντασης» από αυτήν που συνεπάγεται η ιδιόχειρη υπογραφή έντυπων παραστατικών, και τούτο διότι η χρήση του συγκεκριμένου συστήματος αυξάνει τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που υφίστανται επεξεργασία, σε σχέση με την επεξεργασία ιδιόχειρης υπογραφής σε έντυπο και όχι ηλεκτρονικό μέσο. Ως εκ τούτου, πρέπει να λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα για τη συνολική ασφάλεια της επεξεργασίας. Ειδικότερα, πρέπει μεταξύ άλλων να διασφαλίζεται η γνησιότητα και ακεραιότητα οποιουδήποτε ηλεκτρονικού παραστατικού φέρει υπογραφή φυσικού προσώπου (για παράδειγμα, με κατάλληλη χρήση ψηφιακού πιστοποιητικού και δημιουργία ψηφιακής υπογραφής), προκειμένου να μην είναι εφικτή η πλαστογράφηση εγγράφων. Επίσης, πρέπει κατ' ελάχιστο να διασφαλίζεται ότι πρόσβαση στα ηλεκτρονικά αρχεία που εμπεριέχουν τις ιδιόχειρες υπογραφές των φυσικών προσώπων θα έχουν μόνο απολύτως εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, και μόνον όταν αυτό είναι απολύτως αναγκαίο (αρχή «need-to-know»).

3.6.7.2. Επεξεργασία δεδομένων κατά την ανανέωση ηλεκτρονικής υπηρεσίας μέσω τηλεφώνου

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά της εταιρείας Αττικές Διαδρομές ΑΕ από πελάτη αυτής, αναφορικά με το γεγονός ότι για τη χρήση της υπηρεσίας «Ανανέωση e-pass μέσω τηλεφώνου» ζητήθηκαν τηλεφωνικά τα στοιχεία της πιστωτικής του κάρτας. Μετά την εξέταση της υπόθεσης, η Αρχή ενημέρωσε τον καταγγέλλοντα με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/665-1/08-03-2012 έγγραφο ότι, αφού παρέχονται από την εταιρεία διάφοροι εναλλακτικοί τρόποι για την ανανέωση της εν λόγω υπηρεσίας και εφόσον ενημερώθηκε από την αρχή της τηλεφωνικής συνομιλίας περί του είδους της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων που θα λάβει χώρα, συνάγεται ότι έδωσε τη συγκατάθεσή του για τη συγκεκριμένη επεξεργασία. Η Αρχή ενημέρωσε, τέλος, τον καταγγέλλοντα ότι, σε κάθε περίπτωση, μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα πρόσβασης στην εταιρεία.

3.6.7.3. Υπηρεσίες γεωεντοπισμού και παρακολούθησης μέσω ειδικού κέντρου

Η Αρχή έλαβε γνωστοποιήσεις από δύο εταιρείες στις οποίες περιγράφεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό την παροχή υπηρεσιών γεωεντοπισμού και 24ωρης παρακολούθησης μέσω ειδικού κέντρου. Συνοπτικά, οι υπηρεσίες επιτρέπουν στο «συνδρομητή» της υπηρεσίας, να λαμβάνει γνώση της γεωγραφικής θέσης του «φέροντα» τη συσκευή γεωεντοπισμού. Η συσκευή είναι μικρού μεγέθους, μπορεί να έχει μορφή κουτιού ή ρολογιού, περιλαμβάνει κύκλωμα κινητής τηλεφωνίας (GSM), σύστημα γεωγραφικού προσδιορισμού θέσης (GPS) και κουμπί «πανικού». Ως «συνδρομητής» νοείται ο αιτών τη συνδρομή ενώ ως «κάτοχος» της συσκευής θεωρείται ο φέρων τη συσκευή εντοπισμού. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες απευθύνονται και σε φυσικά πρόσωπα, όπως άτομα με προβλήματα υγείας, άτομα επιφορτισμένα με το καθήκον της φροντίδας εκείνων που έχουν τέτοια προβλήματα υγείας, καθώς και σε γονείς ανηλίκων.

Η λειτουργία ενός συστήματος εντοπισμού μέσω GPS και η καταγραφή πληροφοριών συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που αφορά σε συγκεκριμένα πρόσωπα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2 στοιχ. α' και δ' του Ν. 2472/1997 και 2 στοιχ. 3 και 4 του Ν. 3471/2006 και η οποία εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του νόμου περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 και άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 3471/2006). Τα δεδομένα υγείας των φερόντων, τα οποία καταγράφονται από τον υπεύθυνο και τον εκτελούντα την επεξεργασία με σκοπό την παροχή υπηρεσιών παρακολούθησης και ασφαλείας από κέντρο παρακολούθησης, αποτελούν κατά το άρθρο 2 εδ. β' του Ν. 2472/1997 ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.

Η Αρχή με την 112/2012 απόφασή της αποφάσισε την έκδοση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 2 εδ. α., υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις:

Για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα θα πρέπει να υπάρχει η έγγραφη συγκατάθεση του φέροντος τη συσκευή παρακολούθησης. Σύμφωνα με τα άρθρα 11, 12, 13 του Ν. 2472/97, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ικανοποιεί το δικαίωμα ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης των φερόντων τη συσκευή γεωεντοπισμού. Η πρόσβαση σε δεδομένα γεωεντοπισμού και ευαίσθητα δεδομένα υγείας των φερόντων πρέπει να περιορίζεται στα πρόσωπα (υπάλληλοι του υπευθύνου και των εκτελούντων την επεξεργασία), τα οποία, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, μπορούν νόμιμα να τα επεξεργάζονται με γνώμονα το σκοπό, όπως αυτός ορίζεται σύμφωνα με τους όρους παροχής της υπηρεσίας για κάθε συνδρομητή. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να λαμβάνει όλες τις αναγκαίες προφυλάξεις, ώστε να διατηρούνται τα δεδομένα ασφαλή και να παρεμποδίζεται η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε αυτά.

Η χρήση υπηρεσιών γεωεντοπισμού με φέροντες ανηλίκους από τους γονείς τους (συνδρομητές της υπηρεσίας), μέσω κέντρου 24ωρης παρακολούθησης, πρέπει να αξιολογηθεί ως προς το εάν το δικαίωμα του παιδιού στην ιδιωτικότητα υπερισχύει του δικαιώματος πρόσβασης του γονέα και του υπευθύνου επεξεργασίας στα δεδομένα γεωεντοπισμού του παιδιού. Κατά τη στάθμιση αυτή, το συμφέρον του παιδιού, που αποτελεί και το μείζον, έχει ιδιαίτερη σημασία. Τα παιδιά πρέπει να συμμετέχουν στην απόφαση για τη χρήση μια τέτοιας υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, εφόσον το επίπεδο ωριμότητας του παιδιού είναι επαρκώς υψηλό (γεγονός που πιθανολογείται ότι ισχύει σε παιδιά άνω των 14 ετών (βλ. σχετικά διάταξη άρθρου 134 ΑΚ), ενδείκνυται, πέραν της συγκατάθεσης των γονέων που ασκούν τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια, αν έχει ανατεθεί σε έναν

απ αυτούς, αφού ενημερωθεί για τη χρήση της υπηρεσίας γεωεντοπισμού, να ληφθεί και εκτιμηθεί η γνώμη του ανηλίκου, ως προς τη χρησιμοποίηση ή μη της συσκευής, η οποία (χρησιμοποίηση) θα κατατείνει στην προστασία του και συνακόλουθα αφορά το συμφέρον του.

3.6.7.4. Παιδική, ηλεκτρονική συσκευή με δυνατότητα βιντεοσκόπησης και ηχογράφησης

Η Αρχή απάντησε με το Γ/ΕΞ/1175-1/06-06-2012 έγγραφό της σχετικά με την αρμοδιότητά της σε ερώτημα του Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη για την επεξεργασία δεδομένων εικόνας και ήχου που παρέχει η συσκευή «spywatch», παιδικό ηλεκτρονικό ρολόι που διαθέτει τη δυνατότητα βιντεοσκόπησης και ηχογράφησης. Στην περίπτωση αυτή, η αποθήκευση και διαβίβαση εικόνας ή/και ήχου προσώπου θεωρήθηκε προσωπική δραστηριότητα σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 2472/1997, η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του νόμου, εφόσον δεν γίνεται συστηματική διαβίβαση ή διάδοση δεδομένων σε τρίτους, όπως συμβαίνει στην περίπτωση που γίνεται ανάρτηση στο διαδίκτυο ή δημοσίευση σε εφημερίδες του συλλεγέντος οπτικοακουστικού υλικού. Στην περίπτωση που το παιδί που χρησιμοποιεί το «spywatch» δημοσιεύσει καταγεγραμμένο υλικό, τότε έχει εφαρμογή ο Ν. 2472/1997 και απαιτείται, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1, τα υποκείμενα των δεδομένων να έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους για τη δημοσίευση αυτή.

3.6.8. Διοικητικοί έλεγχοι και συνδρομή στην πραγματοποίηση ελέγχων τρίτων φορέων

Σε εκτέλεση του ετήσιου προγράμματος ελέγχων για τη συμμόρφωση των υπευθύνων επεξεργασίας με τις διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, η Αρχή πραγματοποίησε το τελευταίο τρίμηνο του 2012 σειρά ελέγχων σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εμπορίας προσωπικών δεδομένων. Κατά τους ελέγχους των εταιρειών αυτών, προέκυψαν σημαντικά ευρήματα για μη νόμιμη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και οικονομικών στοιχείων, που αφορούν ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό ατόμων σε όλη την επικράτεια. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι έλεγχοι αφορούσαν και την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (spam) από τις ελεγχόμενες εταιρείες. Μετά την αρχική αξιολόγηση των ευρημάτων, η Αρχή παρέπεμψε δύο από τις υποθέσεις αυτές στην Υπηρεσία Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, ενώ ειδικοί επιστήμονες της Αρχής συνέδραμαν το έργο της Αστυνομίας σε τρεις περιπτώσεις. Παράλληλα ξεκίνησε διαδικασία διερεύνησης για την αντιμετώπιση της διαρροής προσωπικών δεδομένων από τους αρμόδιους φορείς. Η τελική αξιολόγηση των ευρημάτων και η σύνταξη των σχετικών πορισμάτων αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός του έτους 2013. Σχετικό δελτίο Τύπου εξέδωσε η Αρχή το Νοέμβριο του 2012.

Η Αρχή, κατόπιν καταγγελίας που της κοινοποιήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή και αφορούσε στις διαδικασίες τήρησης δεδομένων πιστωτικών καρτών πελατών της εταιρείας Groupon Greece ΜΕΠΕ, πραγματοποίησε έλεγχο στις εγκαταστάσεις της εταιρείας στις 11-07-2012. Ο έλεγχος εστιάστηκε στην ασφάλεια των συναλλαγών και ειδικότερα στην επεξεργασία των δεδομένων πιστωτικών καρτών των πελατών (είδος τηρούμενων δεδομένων, μηχανισμοί αυθεντικοποίησης πελατών). Περαιτέρω, δεδομένου ότι υπήρξαν επίσης καταγγελίες προς την Αρχή για την ίδια εταιρεία αναφορικά με την αποστολή αζήτητων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (spam),

ο έλεγχος εστιάστηκε και στις διαδικασίες που ακολουθούνται προκειμένου να διασφαλίζεται η νόμιμη αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από την εταιρεία προς εγγεγραμμένους χρήστες. Μετά την ολοκλήρωση του επιτόπιου ελέγχου και την αποστολή συμπληρωματικών εγγράφων από την εταιρεία (κατόπιν διευκρινίσεων που ζητήθηκαν από την Αρχή), συντάχθηκε το πόρισμα του ελέγχου, το οποίο αναμένεται να εξεταστεί από την Αρχή εντός του έτους 2013.

3.7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

3.7.1. Καταγραφή τηλεφωνικών κλήσεων

Ασφαλιστική εταιρεία γνωστοποίησε στην Αρχή την πρόθεση καταγραφής τηλεφωνικών συνδιαλέξεων των υπαλλήλων της με συναλλασσόμενους πελάτες της, για το σκοπό της αρτιότερης εξυπηρέτησης και της ασφάλειας των συναλλαγών και σχέσεων με αυτούς. Ενημέρωσε την Αρχή ότι η Διεύθυνση Εσωτερικών Υπηρεσιών θα προβαίνει σε ακρόαση των καταγεγραμμένων κλήσεων δειγματοληπτικά.

Η Αρχή με το ΓΝ/ΕΞ/46/30-01-2012 απαντητικό έγγραφο ενημέρωσε ότι με βάση το άρθ. 4 παρ. 2 και 3 του Ν. 3471/2006 η καταγραφή τηλεφωνικών συνδιαλέξεων με συναλλασσόμενους της εταιρείας επιτρέπεται για το σκοπό της παροχής αποδεικτικών στοιχείων εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα, ενώ απαραίτητη προϋπόθεση είναι η προηγούμενη ενημέρωση, π.χ. με σχετικό ηχητικό μήνυμα, του μέρους που δεν έχει την πρωτοβουλία της καταγραφής, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 2472/97. Καθώς η δειγματοληπτική ακρόαση των καταγεγραμμένων κλήσεων δεν φαίνεται να πραγματοποιείται ή να είναι συμβατή με τον ανωτέρω σκοπό, η Αρχή κάλεσε την εταιρεία να προσαρμοστεί με την προαναφερθείσα διάταξη του Ν. 3471/2006. Με απαντητική της επιστολή η εταιρεία ενημέρωσε ότι συμμορφώθηκε με τις παρατηρήσεις της Αρχής.

3.7.2. Τηλεφωνικές κλήσεις με ανθρώπινη παρέμβαση - Μπτρώο του άρθρου 11 παρ. 2 Ν. 3471/2006

Συνδρομητής, κάτοχος τηλεφωνικού αριθμού, δηλωμένου ως απόρρητου, δηλαδή μη ανακοινώσιμου σε καταλόγους συνδρομητών, ερώτησε την Αρχή για το πώς μπορεί να προστατευθεί από τηλεφωνικές κλήσεις διαφημιστικού χαρακτήρα. Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7647-1/12-01-2012 έγγραφό της, απάντησε ότι το γεγονός ότι ο αριθμός δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνεται σε καταλόγους συνδρομητών δεν τον προστατεύει από προωθητικές κλήσεις. Για παράδειγμα, ο συνδρομητής μπορεί να δέχεται τυχαίες κλήσεις, αν κάποιος υπεύθυνος επεξεργασίας επιλέξει να καλέσει τυχαίο εύρος τηλεφωνικών αριθμών (π.χ. 210647XXXX) χωρίς να γνωρίζει τα στοιχεία ταυτότητας του συνδρομητή. Συνεπώς, προκειμένου να μη λαμβάνει προωθητικές κλήσεις, ο συνδρομητής θα πρέπει να ζητήσει από τον πάροχό του να εγγραφεί στο μπτρώο του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006, το οποίο θεσπίσθηκε ακριβώς για το σκοπό αυτό.

Πέραν αυτού, η Αρχή δέχεται σειρά ερωτημάτων και παραπόνων για τηλεφωνικές οχλήσεις διαφημιστικού περιεχομένου. Η Αρχή επισημαίνει εν προκειμένω την ύπαρξη του ανωτέρω μπτρώου, και ότι οι συνδρομητές μπορούν να απευθύνονται στον πάροχό τους, ώστε να εγγραφούν σε αυτό. Παράλληλα, εφόσον ο συνδρομητής δεν επιθυμεί κλήσεις από συγκεκριμένο καλούντα (εταιρεία), μπορεί να ασκεί το δικαίωμα αντίρρησης απευθείας σε αυτόν.

3.7.3. Καταχώριση στοιχείων συνδρομητή σε καταλόγους μετά από αλλαγή παρόχου

Με το Γ/ΕΞ/402/20-01-2012 η Αρχή απάντησε σε παράπονο συνδρομητή υπηρεσίας τηλεφωνίας, ο οποίος διαπίστωσε ότι, μετά από αλλαγή παρόχου, οι τηλεφωνικοί του αριθμοί, που είχαν δηλωθεί ως μη ανακοινώσιμοι στους καταλόγους του αρχικού παρόχου του, ανακοινώθηκαν σε υπηρεσίες καταλόγων από το νέο πάροχο.

Η Αρχή, αφού εξέτασε τα έγγραφα αιτήσεων και σύμβασης, επισήμανε ότι όταν συνάφθηκε συνδρομή με το νέο πάροχο δεν δηλώθηκε εκ νέου η επιθυμία να μην περιλαμβάνονται τα στοιχεία του συνδρομητή σε καταλόγους. Αρμόδιος κάθε φορά πάροχος για την καταχώριση ή μη των στοιχείων σε καταλόγους συνδρομητών είναι ο εκάστοτε πάροχος του συνδρομητή. Η δήλωση που είχε υποβάλει ο συνδρομητής στον παλιό του πάροχο, δεν έχει ισχύ και θα πρέπει να υποβληθεί εκ νέου τέτοια δήλωση στο νέο πάροχο. Ο πάροχος έχει υποχρέωση κατά το στάδιο σύναψης της σύμβασης να ενημερώνει τους συνδρομητές, πριν από την αποστολή των στοιχείων σε υπηρεσίες καταλόγου, για τους σκοπούς και τις λειτουργίες του καταλόγου. Εν προκειμένω, διαπιστώθηκε ότι στην αίτηση συνδρομητή υπήρξε ενημέρωση και σχετική δυνατότητα επιλογής.

3.7.4. Δράση της Αρχής για ενημέρωση των κομμάτων και των πολιτικών σχετικά με την πολιτική επικοινωνία κατά την προεκλογική περίοδο. Άμεση αντιμετώπιση των καταγγελιών

Η Αρχή, όπως και σε παλαιότερες προεκλογικές περιόδους, έτσι και κατά το 2012 δέχθηκε παράπονα από πολίτες, οι οποίοι λαμβάνουν μηνύματα πολιτικής επικοινωνίας είτε με ηλεκτρονικά μέσα (τηλέφωνο, τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, σύνομα γραπτά μηνύματα και μηνύματα πολυμέσων – SMS, MMS) είτε με το παραδοσιακό ταχυδρομείο.

Στο πλαίσιο της προληπτικής της δράσης και ενόψει της προεκλογικής περιόδου, η Αρχή απέστειλε εκ νέου στα πολιτικά κόμματα την Οδηγία 1/2010 (για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προς το σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας). Συγκεκριμένα, η οδηγία εστάλη στα πολιτικά κόμματα με κοινοβουλευτική εκπροσώπηση αμέσως μετά την προκήρυξη των βουλευτικών εκλογών, καθώς και στα λοιπά κόμματα αμέσως μετά την οριστική ανακοίνωση των υποψηφίων συνδυασμών. Τα κόμματα κλήθηκαν να ενημερώσουν σχετικά και τους υποψήφιους βουλευτές τους.

Με την Οδηγία 1/2010 εξειδικεύονται οι κανόνες για τη σύνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προς το σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας, που πραγματοποιείται σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο, συμπεριλαμβανομένης της προεκλογικής, από πολιτικά κόμματα, βουλευτές, ευρωβουλευτές, παρατάξεις και κατόχους αιρετών θέσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση ή υποψηφίους στις βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις εκλογές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Εκτός από την προληπτική δράση, η Αρχή απέστειλε άμεσα συστάσεις και στους υποψηφίους στις περιπτώσεις που υποβλήθηκε καταγγελία εναντίον τους. Τέτοιες συστάσεις, που είχαν πρωτίστως ενημερωτικό χαρακτήρα, εστάλησαν σε περίπου δεκαπέντε (15) περιπτώσεις. Σε δύο από αυτές η Αρχή προχώρησε σε περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης, εκ των οποίων σε μία ζητήθηκε από Βουλευτή, με το Γ/ΕΞ/3941-2/10-10-2012 έγγραφο, η καταστροφή των σχετικών δεδομένων.

3.7.5. Περιστατικά παραβίασης προσωπικών δεδομένων

3.7.5.1. Απόψεις της Αρχής επί σχεδίου Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη γνωστοποίηση παραβιάσεων προσωπικών δεδομένων

Με την αναθεώρηση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ, εισήχθη στο άρθρο 4 νέα υποχρέωση των παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, διαθέσιμων στο κοινό, για την ανακοίνωση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων προς τις αρμόδιες αρχές και τους θιγόμενους συνδρομητές ή χρήστες (σ.σ. η παραπάνω διάταξη ενσωματώθηκε στο άρθρο 12 ν. 3471/2006). Με σκοπό τον καθορισμό των λεπτομερειών αναφορικά με το μορφότυπο, τις περιστάσεις και τον τρόπο της εν λόγω ανακοίνωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε σχέδιο Κανονισμού με εκτελεστικά μέτρα, βάσει της παρ. 5 του άρθρου 4 της αναθεωρημένης Οδηγίας 2002/58/ΕΚ.

Η Αρχή, ως μέλος της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, δηλαδή της ολομέλειας των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων της Ε.Ε., συμμετείχε ενεργώς στην κατάρτιση της Γνώμης 6/2012 επί του σχεδίου Κανονισμού. Επίσης, με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/6806-1/29-10-2012 έγγραφό της, κατέθεσε τις απόψεις της επί του ανωτέρω σχεδίου Κανονισμού σε απάντηση σχετικού αιτήματος του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Ειδικότερα, η Αρχή επισήμανε τα ζητήματα που δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς στο σχέδιο Κανονισμού (ανάπτυξη ασφαλούς μέσου ανακοινώσεων παραβιάσεων προσωπικών δεδομένων προς τις αρμόδιες αρχές, συνεργασία μεταξύ αρμόδιων αρχών, μεθοδολογία αποτίμησης σοβαρότητας των περιστατικών).

3.7.5.2. Ανάπτυξη μεθοδολογίας αποτίμησης της σοβαρότητας των περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων

Η Αρχή συμμετείχε, ως εισηγητής μαζί με τις αρχές της Γαλλίας και της Γερμανίας και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια (ENISA), στο πλαίσιο της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, στην ανάπτυξη μεθοδολογίας για την αποτίμηση της σοβαρότητας των περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων. Η εν λόγω μεθοδολογία στοχεύει στην υποστήριξη της διαδικασίας της γνωστοποίησης των εν λόγω περιστατικών από τους υπευθύνους επεξεργασίας, καθώς και της εξέτασής τους από τις αρμόδιες αρχές, με στόχο τη διατύπωση κοινώς αποδεκτών κριτηρίων για την εκτίμηση της σοβαρότητας των περιστατικών. Λαμβάνοντας υπόψη και τις σχετικές διατάξεις της πρότασης Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (Γενικός Κανονισμός που θα αντικαταστήσει την Οδηγία 95/46/ΕΚ), η μεθοδολογία είναι προσανατολισμένη στο σύνολο των υπευθύνων επεξεργασίας (και όχι αποκλειστικά των παρόχων, για τους οποίους υπάρχει αυτή τη στιγμή σχετική εκ του νόμου υποχρέωση). Η ολοκλήρωση της μεθοδολογίας αναμένεται εντός του έτους 2013.

3.7.6. Αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία

Η Αρχή απέστειλε, μετά από προσφυγές, εκατόν είκοσι έξι (126) επιστολές εντός του έτους 2012 για την ενημέρωση και συμμόρφωση των υπευθύνων επεξεργασίας με τις διατάξεις του άρθρου 11 Ν. 3471/2006 αναφορικά με την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας.

Επίσης, μετά από σειρά προσφυγών για την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας από τις εταιρείες Suntech A.E. και Airtouch (πρώην Airconnection), η Αρχή πραγματοποίησε αυτεπαγγέλτως επιτόπιους ελέγχους στις εγκαταστάσεις των παραπάνω εταιρειών στις 11/10/2012 και 09/11/2012 αντίστοιχα. Με τους ελέγχους επιβεβαιώθηκε ότι οι ανωτέρω εταιρείες συνέλλεγαν παρανόμως και επεξεργάζονταν περαιτέρω προσωπικά δεδομένα για το σκοπό της αποστολής αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email spam), χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση των παραληπτών (παραβίαση του άρθρου 11 Ν. 3471/2006). Η Αρχή, επί τη βάση των πορισμάτων των διοικητικών ελέγχων, πρόκειται να αποφασίσει εντός του έτους 2013 (πβλ. ήδη αποφάσεις 25/2013 και 42/2013, οι οποίες θα περιληφθούν στην επόμενη ετήσια έκθεση). Επισημαίνεται ότι η αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας αποτέλεσε μέρος και άλλων γενικότερων ελέγχων στον τομέα της ιδιωτικής οικονομίας (βλ. ενότητα 3.6.)

3.8. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

3.8.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας - Πρόσβαση σε στοιχεία εργαζομένων

Η Αρχή επιλήφθηκε καταγγελίας εργαζομένου σε ερευνητικό ίδρυμα, σύμφωνα με την οποία, μετά την καταγγελία της σύμβασής του, ο εργοδότης διέκοψε την πρόσβασή του στο server και στη διεύθυνση του προσωπικού επαγγελματικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ενώ ταυτόχρονα τροποποίησε εξ αποστάσεως τον κωδικό εισόδου στον επαγγελματικό φορητό υπολογιστή του. Συνεπεία των ανωτέρω, δεν υπήρξε ομαλή παράδοση και παραλαβή των αρχείων που χειριζόταν ο καταγγέλλων, μεταξύ των οποίων υπήρχαν προσωπικά του αρχεία και ιδιωτική ηλεκτρονική αλληλογραφία. Παράλληλα, η ως άνω διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου παρέμεινε ενεργή, με αποτέλεσμα και μετά την αποχώρηση του καταγγέλλοντος να λαμβάνονται προσωπικά ηλεκτρονικά μηνύματα, στα οποία είχε πρόσβαση το ερευνητικό ίδρυμα. Η Αρχή αποφάνθηκε ότι οι ηλεκτρονικές επικοινωνίες των εργαζομένων προστατεύονται ακόμη και όταν λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο της εργασιακής σχέσης για την επίτευξη αυστηρά επαγγελματικών σκοπών και ότι οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα για έναν ορισμένο βαθμό προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον τόπο εργασίας, το οποίο πρέπει να ισορροπεί με το δικαίωμα του εργοδότη να ελέγχει τη λειτουργία της επιχείρησής του και να προστατεύεται από ενδεχόμενες παράνομες ενέργειες των εργαζομένων. Για το λόγο αυτό είναι ευκαταίρι οι όροι χρήσης των ηλεκτρονικών επικοινωνιών από τους εργαζομένους να είναι ορισμένοι εκ των προτέρων και οι εργαζόμενοι να έχουν πλήρως ενημερωθεί. Όταν κάτι τέτοιο δεν υπάρχει, η Αρχή δέχεται ότι, μετά από καταγγελία σύμβασης εργασίας, ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να ανακτήσει και να ζητήσει να διαγραφούν τα προσωπικά του αρχεία και η προσωπική του ηλεκτρονική αλληλογραφία, ακόμη κι αν αυτά ήταν παρανόμως αποθηκευμένα. Προκειμένου τα ανωτέρω να γίνουν ασφαλώς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 10 παρ. 2 και 3 του Ν. 2472/1997, θα πρέπει η σχετική επεξεργασία να γίνεται παρουσία του πρώην εργαζομένου και εκπροσώπου του εργοδότη και να υπογράφεται σχετικό πρωτόκολλο καταστροφής των συγκεκριμένων δεδομένων (Γ/ΕΞ/1862-1/21-5-12).

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία διοικητικής υπαλλήλου νοσοκομείου ότι ο διοικητής κοινοποίησε σε διαφορετικά τμήματα του νοσοκομείου απόφαση για τη μετακίνησή της σε άλλο τμήμα του νοσοκομείου, στην οποία αναφέρεται ότι η εργαζόμενη επικαλέστηκε ψυχολογικά προβλήματα υγείας. Η Αρχή έκρινε ότι η εν λόγω επεξεργασία πραγματοποιήθηκε μεν για σκοπό νόμιμο και θεμιτό που συνδεόταν άμεσα με τη δημοσιοϋπαλλη-

λική σχέση της καταγγέλλουσας και ειδικότερα με την αιτηθείσα από την ίδια εσωτερική μετακίνησή της, για την εκπλήρωσή του όμως δεν χρειαζόταν η ρητή αναφορά στην κατάσταση της υγείας της, αλλά αρκούσε ενδεικτικά η αναφορά σε σοβαρούς προσωπικούς λόγους, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας (άρθρο 4 παρ. 1 περ. β του Ν. 2472/1997). Κατόπιν αυτού η Αρχή απνύθυνε σχετική σύσταση στο νοσοκομείο (απόφαση 28/2012).

Σε ερώτημα, σχετικό με τον έλεγχο της ταυτότητας και της εργασιακής κατάστασης των προσώπων που εργάζονται στα νοσοκομεία ως αποκλειστικές νοσοκόμες, η Αρχή απάντησε ότι εφαρμόζεται η εγκύκλιος Υ7β/Γ.Π.160011/10 της 9-3-2011 η οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρεται στον τρόπο κατάρτισης σχετικού ονομαστικού καταλόγου ανά νοσοκομείο, την ευθύνη της τήρησης του οποίου έχουν το προσωπικό ασφαλείας του νοσοκομείου και η προϊσταμένη του νοσηλευτικού τμήματος, ενώ ο σχετικός έλεγχος ανήκει στην αρμοδιότητα του διοικητή του νοσοκομείου ή άλλου μέλους του ΔΣ, που ορίζεται από αυτόν. Κάθε σχετική επεξεργασία των συνθηκών νομιμότητας της απασχόλησης αποκλειστικών νοσοκόμων από άλλα πρόσωπα, πλην των ανωτέρω, συνιστούν παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (Γ/ΕΞ/3247-1/29-5-12).

Το Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων-Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων (ΑΠΕ- ΜΠΕ ΑΕ) ενημέρωσε την Αρχή ότι, σε εκτέλεση της υπ' αρ. πρωτ. ΔΙΠΙΔΔ/Β.10 Ε.Ε./8/οικ.23755 εγκυκλίου του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για την ένταξη του προσωπικού σε καθεστώς εργασιακής εφεδρείας, καλείται να αποστείλει άμεσα στα ασφαλιστικά ταμεία αναλυτικές καταστάσεις με στοιχεία του προσωπικού του που υπηρετεί με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και έχει γεννηθεί πριν από το 1958 και ρώτησε την Αρχή σχετικά με τη νομιμότητα της διαβίβασης των πληροφοριών αυτών. Η Αρχή ενημέρωσε ότι η επίμαχη διαβίβαση συνιστά επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων και ότι το άρθρο 34 παρ. 1 του Ν. 4024/2011 προβλέπει, μεταξύ άλλων, την έκδοση προεδρικού διατάγματος για τον καθορισμό των κριτηρίων υπαγωγής στο καθεστώς εργασιακής εφεδρείας, τη διαδικασία κατάρτισης πίνακα, κ.λπ. Η χορήγηση από το ΑΠΕ-ΜΠΕ ΑΕ στα ασφαλιστικά ταμεία ονομαστικής κατάστασης των ως άνω εργαζομένων, οι οποίοι ενδέχεται μάλιστα να πληρούν τα κατά περίπτωση έτη ασφάλισης για την ένταξή τους στο καθεστώς της εργασιακής εφεδρείας, συνάδει καταρχήν με το Ν. 2472/1997 (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β). Προϋπόθεση, ωστόσο, για τη νομιμότητα της συγκεκριμένης επεξεργασίας, ιδίως αναφορικά με την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997, συνιστά η έκδοση του σχετικού προεδρικού διατάγματος, που θα καθορίζει τα αντικειμενικά και αξιολογικά κριτήρια, τη διαδικασία κατάρτισης του πίνακα και κάθε άλλο σχετικό με την υπαγωγή των εργαζομένων στο καθεστώς της εργασιακής εφεδρείας (Γ/ΕΞ/811-1/14-03-2012).

3.8.2. Παρακολούθηση εργαζομένων

Μετά την ανάκληση της απόφασης 62/2007, η Αρχή επανεξέτασε τη σχετική καταγγελία εργαζομένων σε φαρμακαποθήκη σχετικά με τη λειτουργία κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης και συστήματος ελέγχου της εισόδου και εξόδου των εργαζομένων μέσω επεξεργασίας δακτυλικών αποτυπωμάτων. Ο λόγος της επιλογής της συγκεκριμένης επεξεργασίας που είχε προβάλλει η επιχείρηση είναι η αποφυγή κλοπής και νόθευσης των φαρμακευτικών σκευασμάτων, κατά τις προδιαγραφές ασφαλείας του ΕΟΦ. Όσον αφορά το σύστημα ελέγχου της εισόδου και εξόδου των εργαζομένων, μέσω επεξεργασίας δακτυλικών αποτυπωμάτων, η Αρχή έκρινε ότι λόγω της ιδιαιτερότητας της συγκεκριμένης επεξεργασίας δεν αρκεί η συγκατάθεση των εργαζομένων και ότι

η επεξεργασία στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι δυσανάλογη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Όσον αφορά τη λειτουργία του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, η Αρχή έκρινε ότι ο συγκεκριμένος τρόπος που λειτουργεί δεν πληροί τις προϋποθέσεις αναλογικότητας και διέταξε την εταιρεία (α) να αφαιρέσει τις κάμερες που είναι τοποθετημένες στο χώρο εργασίας των διοικητικών υπαλλήλων και εστιάζουν στα γραφεία τους, (β) να αφαιρέσει τις κάμερες στους χώρους αποθήκευσης που λαμβάνουν εικόνα εργαζομένων, (γ) να αφαιρέσει τις κάμερες στους χώρους προετοιμασίας των παραγωγeliών, εκτός από αυτές που καλύπτουν τμήματα της γραμμής παραγωγής όπου σπάνια διακινούνται εργαζόμενοι, (δ) να απεγκαταστήσει το λογισμικό παρακολούθησης από τους σταθμούς εργασίας του ιδιοκτήτη και του διευθυντή της εταιρείας και να ορίσει ασφαλές όνομα χρήστη και κωδικό πρόσβασης στο λογισμικό παρακολούθησης εικόνας και (ε) να ενημερώσει γραπτώς και πλήρως τους εργαζομένους για τους όρους λειτουργίας του κλειστού κυκλώματος. Επίσης, η Αρχή επέβαλε πρόστιμο και για τις δύο ως άνω επεξεργασίες (Απόφαση 81/2012 μετά από ανάκληση της 62/2007).

Η Αρχή απαγόρευσε την εγκατάσταση βιομετρικού συστήματος από τον Οργανισμό Λιμένος Ηρακλείου για το σκοπό του ελέγχου τήρησης του ωραρίου εργασίας από τους υπαλλήλους του. Ειδικότερα, η Αρχή έκρινε ότι, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας (αρ. 4 Ν. 2472/1997), το εν λόγω σύστημα εισάγει μια επαχθή και δυσανάλογη για τα υποκείμενα επεξεργασία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος μπορεί να πραγματοποιηθεί επαρκώς με άλλα ηπιότερα, εναλλακτικά μέσα, όπως οι μαγνητικές κάρτες χωρίς βιομετρικά στοιχεία (Απόφαση 127/2012).

Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας κοινοποίησε στην Αρχή δύο καταγγελίες που υποβλήθηκαν από σωματεία εργαζομένων επιχειρήσεων, αναφορικά με τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας. Και για τις δύο περιπτώσεις, η Αρχή ζήτησε την απεγκατάσταση όλων των καμερών από χώρους εργασίας, με εξαίρεση τους χώρους που προσδιορίζονται ρητώς στην Οδηγία 1/2011 (όπως είναι οι είσοδοι και οι αποθηκευτικοί χώροι). Περαιτέρω, η Αρχή, και στις δύο περιπτώσεις, ενημέρωσε τους υπευθύνους επεξεργασίας ότι οι κάμερες στους χώρους εργασίας πρέπει να απεγκατασταθούν, ακόμα και αν δεν λειτουργούν παρά μόνο εκτός του ωραρίου εργασίας. (ΓΝ/ΕΞ/324/29-02-2012 και ΓΝ/ΕΞ/412-1/18-05-2012).

Επίσης, η Αρχή εξέτασε καταγγελία του Σωματείου Ορυχείων-Σταθμών ΔΕΗ Μεγαλόπολης αναφορικά με τη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης (σχετικό ερώτημα κατατέθηκε και στη Βουλή των Ελλήνων από βουλευτές, το οποίο προωθήθηκε στην Αρχή από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων). Η Αρχή ζήτησε από την επιχείρηση να απομακρυνθούν οι οθόνες παρακολούθησης από το γραφείο της Διεύθυνσης και των Τομεαρχών, επισημαίνοντας ότι πρόσβαση στις οθόνες θα πρέπει να έχει μόνο το προσωπικό που είναι επιφορτισμένο με τη φύλαξη του σταθμού, ενώ περαιτέρω η κινητή κάμερα στην κεντρική είσοδο του Σταθμού θα πρέπει να περιστρέφεται μόνο όταν απαιτείται η παρακολούθηση κινήσεων φυσικών προσώπων σε πραγματικό χρόνο προκειμένου να αποτραπεί κάποιο συμβάν, σύμφωνα με τα όσα προδιαγράφονται στην Οδηγία 1/2011 της Αρχής (Γ/ΕΞ/5015-1/30-07-2012).

3.8.3. Συνυποψήφιοι σε θέσεις του δημόσιου τομέα

Σε σχετικά ερωτήματα δημόσιων φορέων για τη χορήγηση αντιγράφων των δικαιολογητικών που υπέβαλαν υποψήφιοι για την πλήρωση συγκεκριμένων θέσεων εργασίας, αλλά και των σχετικών φύλλων αξιολόγησης, σε συνυποψηφίους τους για την άσκη-

ση των νόμιμων δικαιωμάτων τους, η Αρχή αποφάνθηκε ότι τα έγγραφα αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν είτε απλά είτε ευαίσθητα δεδομένα, στο μέτρο που ενδέχεται να υπάρχει αναφορά σε δεδομένα υγείας ή κοινωνικής πρόνοιας που μπορεί να είναι κρίσιμα για την αξιολόγηση των υποψηφίων. Επίσης, τα φύλλα αξιολόγησης περιλαμβάνουν τις κρίσεις των αξιολογητών. Η χορήγηση των δεδομένων αυτών επιτρέπεται, κατ' αρχήν, με τη συγκατάθεση των υποκειμένων τους. Εάν δεν υπάρχει συγκατάθεση, η διαβίβαση είναι νόμιμη μόνο αν πληρούται μία ή περισσότερες από τις εξαιρέσεις των άρθρων 5 παρ. 2 και 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997. Βάσει αυτών, η Αρχή παγίως θεωρεί ότι η ανακοίνωση στοιχείων συνυποψηφίων σε άλλον υποψήφιο είναι νόμιμη όταν (α) τα δεδομένα ζητούνται με τη νόμιμη διαδικασία (έγγραφο αίτηση, τεκμηρίωση υπέρτερου εννόμου συμφέροντος), (β) περιορίζεται στη χορήγηση μόνο των στοιχείων εκείνων που αποτέλεσαν τη βάση της αξιολόγησης, (γ) δεν περιλαμβάνει ευαίσθητα δεδομένα, εκτός αν αυτά αποτέλεσαν τη βάση της αξιολόγησης, οπότε μπορούν να δοθούν μετά από άδεια της Αρχής και (δ) το υποκείμενο των δεδομένων έχει προηγουμένως ενημερωθεί. Σε πέντε περιπτώσεις, όπου, μεταξύ των κρίσιμων στοιχείων, υπήρχαν ευαίσθητα δεδομένα (δεδομένα υγείας ΑΜΕΑ), η Αρχή χορήγησε τη σχετική άδεια (Γ/ΕΞ/8285/27-12-12, απόφ. 10/2012, απόφ. 98/2012, 99/2012, 120/2012 και απόφ. 136/2012).

3.8.4. Διοικητικοί έλεγχοι

Η Αρχή, κατόπιν σχετικής καταγγελίας, και προκειμένου να προχωρήσει στην έκδοση της απαιτούμενης άδειας για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων από το οικοτροφείο ατόμων με αυτισμό «Άγιος Νικόλαος», διεξήγαγε έλεγχο στις εγκαταστάσεις του οικοτροφείου, ώστε να εξακριβωθούν οι ακριβείς συνθήκες λειτουργίας του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης. Η Αρχή εξέδωσε σχετική άδεια για το σκοπό της παροχής υπηρεσιών υγείας, στην οποία περιλαμβάνονται και οι όροι και προϋποθέσεις για τη λειτουργία του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, έχοντας λάβει υπόψη τα ευρήματα του πορίσματος του επιτόπιου διοικητικού ελέγχου. Συγκεκριμένα, επιπλέον των όρων λειτουργίας που αναφέρονται στο άρθρο 20 της Οδηγίας 1/2011 της Αρχής σχετικά με την εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας, η εγκατάσταση των καμερών πρέπει να περιορίζεται αποκλειστικά στους χώρους που λαμβάνουν εικόνα από τα υπνοδωμάτια των τροφίμων, καθώς και τους διαδρόμους μπροστά από τα υπνοδωμάτια. Επίσης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να τηρεί αρχείο με τις αιτήσεις πρόσβασης των υποκειμένων στα δεδομένα του συστήματος βιντεοεπιτήρησης που υποβλήθηκαν και τον τρόπο με τον οποίο ικανοποιήθηκαν αυτές (Γ/ΕΞ/583-1/20-01-2012 - α/α Αδείας 1119).

3.9. ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

3.9.1. Σωματεία

Μετά από καταγγελία τριών προσώπων ότι τα πρόσωπά τους εμφανίζονταν σε αφίσα πολιτικού κόμματος, από φωτογραφία που είχε ληφθεί σε εκδήλωση των «Αγανακτισμένων» στην Πλατεία Συντάγματος, χωρίς να έχει ληφθεί η προηγούμενη συγκατάθεσή τους, η Αρχή έκρινε ότι το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων (9Α Σ) συχνά συγκρούεται με τα δικαιώματα ελευθερίας της έκφρασης και διάδοσης της γνώμης (14 παρ. 1 Σ) και ελευθερίας του Τύπου (14 παρ. 2 Σ), στην έννοια του οποίου περι-

λαμβάνονται και οι πολιτικές αφίσες, η τοιχοκόλληση των οποίων προστατεύεται τόσο από το δικαίωμα στην πληροφόρηση (5Α Σ) όσο και από το δικαίωμα συμμετοχής στην πολιτική ζωή (5 παρ. 1 Σ). Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει *in abstracto* επικράτηση του ενός δικαιώματος επί του άλλου και, συνεπώς, πρέπει να γίνει μία *in concreto* οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της *ad hoc* στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορρόπησης, εφαρμόζοντας και την αρχή της αναλογικότητας, που κατοχυρώνεται πλέον και από το 25 παρ. 1 Σ., με τρόπο ώστε τα προστατευόμενα αγαθά να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια. Βάσει των ανωτέρω, η Αρχή αποφάνθηκε ότι η δημοσίευση των φωτογραφιών των καταγγελλόντων στη συγκεκριμένη αφίσα συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων τους, η οποία δεν δικαιολογείται από λόγους πληροφόρησης του κοινού, η δε φωτογραφία δεν βρίσκεται σε άμεση σχέση με το περιεχόμενο της αφίσας. Πέραν τούτου, η δημοσίευση της φωτογραφίας θα μπορούσε να δημιουργήσει στο μέσο πολίτη την πεπλανημένη εντύπωση ότι οι εικονιζόμενοι ανήκουν πολιτικά στο χώρο του κόμματος που εξέδωσε την αφίσα και, συνεπώς, πρέπει να θεωρηθεί ότι περιέχει ευαίσθητα δεδομένα που αφορούν πολιτικές πεποιθήσεις. Για τους παραπάνω λόγους, η Αρχή επέβαλε πρόστιμο στο πολιτικό κόμμα και διέταξε τη διαγραφή της επίμαχης φωτογραφίας από το αρχείο του κόμματος, υπό την έννοια και της απαγόρευσης της αναδημοσίευσης σε άλλες αφίσες (απόφαση 117/2012).

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά δικηγόρου και δικηγορικού συλλόγου, σύμφωνα με την οποία δικηγόρος, ο οποίος είχε αναλάβει δικαστική υπόθεση του καταγγέλλοντος, ενημέρωσε με ηλεκτρονικό μήνυμα τον οικείο δικηγορικό σύλλογο ότι ο πελάτης του δεν έχει καταβάλει την αμοιβή του για περαιωμένη υπόθεση και ότι επιθυμεί να μην αποδεχθεί κανένα άλλο μέλος του συλλόγου να αναλάβει τη δικαστική του υποστήριξη. Στη συνέχεια, ο πρόεδρος του δικηγορικού συλλόγου απέστειλε ηλεκτρονικό μήνυμα στα μέλη του συλλόγου, ενημερώνοντάς τα για την επιστολή του συναδέλφου τους. Η Αρχή έκρινε καταρχάς ότι η αποστολή των ηλεκτρονικών μηνυμάτων συνιστά επεξεργασία απλών δεδομένων. Περαιτέρω, όσον αφορά την ενέργεια του δικηγόρου, συνάγεται ότι σκοπός της ήταν η ενημέρωση του δικηγορικού συλλόγου στο πλαίσιο άσκησης του δικαιώματος αναφοράς του Κώδικα περί Δικηγόρων, προκειμένου να ασκήσει ο σύλλογος τις προβλεπόμενες μεσολαβητικές αρμοδιότητές του και, ως εκ τούτου, είναι νόμιμη και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 περ. ε του Ν. 2472/1997, καθώς πραγματοποιήθηκε με σκοπό την ικανοποίηση του υπέρτερου εννόμου συμφέροντός του για τη λήψη της δικηγορικής αμοιβής του. Η διατύπωση ενός, έστω και παράνομου αιτήματος, για τη μη ανάληψη της δικαστικής υποστήριξης του καταγγέλλοντος, με μορφή επιθυμίας σε μια αναφορά που υποβάλλεται νομίμως, η οποία περιέχει και παράνομο αίτημα, χωρίς ο αναφέρων να προβαίνει ο ίδιος σε περαιτέρω ενέργεια για την πραγμάτωση του παρανόμου αιτήματος, δεν προσδίδει αυτή καθαυτή παράνομο χαρακτήρα στην επεξεργασία που διενεργήθηκε κατ' αυτόν τον τρόπο. Όσον αφορά όμως την ενέργεια του προέδρου του δικηγορικού συλλόγου, η Αρχή την έκρινε παράνομη, δεχόμενη ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι σκοπός ήταν η, έστω, υπερβάλουσα έμπρακτη έκφραση αλληλεγγύης του συλλόγου προς το μέλος του, αλλά ούτε και η προστασία του δικαιώματος των μελών του να εισπράττουν την αμοιβή τους και ότι κείται πέραν του σκοπού των διατάξεων του Κώδικα περί Δικηγόρων και του Κώδικα Δεοντολογίας του Δικηγορικού Συλλόγου η έμμεση προτροπή να μην αναλάβουν τα μέλη του την κατά νόμο εκπροσώπηση του καταγγέλλοντος στη δίκη με αντίδικο τον δικηγόρο μέλος του, καθόσον αυτό θα οδηγούσε στο άτοπο ο αντίδικος δικηγόρος να

διατρέχει τον κίνδυνο να μην μπορεί να εκπροσωπηθεί σε επίπεδο τουλάχιστον τοπικού δικηγορικού συλλόγου από δικηγόρο της επιλογής του. Βάσει της σκέψης αυτής, η Αρχή απνύθυνε σχετική σύσταση στο δικηγορικό σύλλογο (απόφαση 181/2012).

Σε ερώτημα επαγγελματικού σωματείου αν είναι νόμιμη η χορήγηση του μητρώου των μελών του στις συνδικαλιστικές παρατάξεις που θα δραστηριοποιούνταν στις εκλογές για την ανάδειξη των αιρετών μελών της διοίκησής του, η Αρχή αποφάνθηκε ότι τα μέλη του σωματείου, εφόσον ζητούν προσωπικά δεδομένα άλλων μελών με την ιδιότητά τους ως μέλη και για τους σκοπούς του σωματείου, δεν λογίζονται ως τρίτοι, βάσει του άρθρου 7Α παρ. 1 εδ. γ του Ν. 2472/1997. Η συμμετοχή, μάλιστα, των μελών του σωματείου στις αρχαιρεσίες για την ανάδειξη των αιρετών μελών της διοίκησης αποτελεί υποχρέωση των μελών και μέσο για την επίτευξη των σκοπών του σωματείου. Συνεπώς, η χορήγηση απλών προσωπικών δεδομένων επικοινωνίας των μελών του σωματείου στις συνδικαλιστικές παρατάξεις και στα μέλη που είναι υποψήφια στις επικείμενες εκλογές, προκειμένου να τους ενημερώσουν προεκλογικά, είναι σύμφωνη με τους σκοπούς του σωματείου και, ως εκ τούτου, δεν θεωρείται διαβίβαση προσωπικών δεδομένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας σε τρίτο (Γ/ΕΞ/635-1/16-3-12).

3.9.2. Παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα

Η Αρχή χορήγησε άδεια επεξεργασίας δεδομένων που αναφέρονται στα περιστατικά που καταγγέλλονται σε Γραμμή Πληροφόρησης για την Εμπορία Ανθρώπων και αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, υγεία, κοινωνική πρόνοια, ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες. Τα δεδομένα αναφέρονται, ιδίως, στους καταγγέλλοντες/θύματα εμπορίας ανθρώπων, παράνομης βίας και σεξουαλικής εκμετάλλευσης, τα οποία μπορεί να καταγραφούν ως σημαντικά για την επεξεργασία του περιστατικού. Σκοπός της επεξεργασίας είναι η παροχή φιλανθρωπικής και ανθρωπιστικής βοήθειας στα ανωτέρω πρόσωπα και, ειδικότερα, στην παροχή ουσιαστικής βοήθειας για την καταγγελία των ανωτέρω, π.χ. σε θύματα που δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα και χρειάζονται υπηρεσίες διερμνεύα ή σε θύματα που χρειάζονται συμβουλευτική/ψυχολογική στήριξη ή νομική υποστήριξη προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματά τους ενώπιον εισαγγελικής ή δικαστικής αρχής ή οποιαδήποτε άλλη συνδρομή. Οι βασικοί όροι που έθεσε η Αρχή είναι: (α) τα δεδομένα να διατηρούνται σε μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας του υποκειμένου τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής και επεξεργασίας τους, (β) μετά την παρέλευση της περιόδου αυτής μπορούν, για στατιστικούς σκοπούς, να τηρούνται μόνο στοιχεία ανωνυμοποιημένα ή συγκεντρωτικά στατιστικά. (ΓΝ/ΕΞ/505-2/14-06-2012).

Η Αρχή χορήγησε τρεις άδειες ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) για την εκπλήρωση των σκοπών (α) της λειτουργίας και παρακολούθησης του Συστήματος Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης των αιτούντων άσυλο αλλοδαπών και ασυνόδευτων ανηλίκων, (β) της τήρησης του Εθνικού Μητρώου Υιοθεσιών και (γ) της τήρησης του Εθνικού Μητρώου Παιδιών σε Κίνδυνο, ως ειδικού μητρώου στο πλαίσιο του Εθνικού Μητρώου Παιδικής Προστασίας, το οποίο χρησιμοποιείται για την καταγραφή και παρακολούθηση των ανηλίκων που έχουν κακοποιηθεί, παραμεληθεί, εγκαταλειφθεί ή εκτεθεί σε κίνδυνο. Η λειτουργία του Συστήματος Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης βασίζεται στη δημιουργία κεντρικής βάσης δεδομένων που φιλοξενείται στο ΕΚΚΑ, στην οποία καταχωρούνται τα στοιχεία των αιτούντων άσυλο αλλοδαπών και ασυνόδευτων ανηλίκων, από τις δομές που παρέχουν

υπηρεσίες φιλοξενίας, καθώς και από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές ή τους συνεργαζόμενους φορείς υπηρεσιών υποδοχής και κοινωνικής στήριξης που παραπέμπουν στο ΕΚΚΑ τα αιτήματα στέγασης των παραπάνω προσώπων. Η καταχώριση στοιχείων στο παραπάνω σύστημα από τις δομές φιλοξενίας και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές πραγματοποιείται απομακρυσμένα με χρήση ειδικής διαδικτυακής εφαρμογής (web-based). Η καταχώριση στοιχείων στο Εθνικό Μητρώο Υιοθεσιών και στο Εθνικό Μητρώο Παιδικής Προστασίας πραγματοποιείται από τους αρμόδιους υπαλλήλους του ΕΚΚΑ σε αντίστοιχες βάσεις δεδομένων που φυλάσσονται σε χώρο του ΕΚΚΑ. Η Αρχή έθεσε τους εξής ειδικότερους όρους:

α) Το ΕΚΚΑ πρέπει να χρησιμοποιεί τους πλέον σύγχρονους και ισχυρούς αλγόριθμους κρυπτογράφησης, με κλειδιά επαρκούς μήκους, κατά τη διατήρηση, αποθήκευση και μετάδοση των προσωπικών δεδομένων μέσω του διαδικτύου, σύμφωνα με τα ευρέως αποδεκτά διεθνή πρότυπα (π.χ. χρήση της πλέον πρόσφατης έκδοσης του πρωτοκόλλου SSL/TLS, χρήση εικονικών ιδιωτικών δικτύων, VPN).

β) Τα στοιχεία των υποκειμένων των δεδομένων, που οδηγούν άμεσα ή έμμεσα στην ταυτοποίησή τους, πρέπει να τηρούνται κρυπτογραφημένα στην κεντρική βάση δεδομένων.

γ) Η καταχώριση και διαχείριση των προσωπικών δεδομένων που περιλαμβάνονται στα παραπάνω αρχεία επιτρέπεται μόνο σε συγκεκριμένα, περιορισμένα σε αριθμό, άτομα του ΕΚΚΑ, κατόπιν ειδικής έγγραφης εξουσιοδότησης, εφόσον είναι απολύτως απαραίτητη για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί και μόνο για το σκοπό της επεξεργασίας. Στην περίπτωση της απομακρυσμένης καταχώρισης στοιχείων σε σύστημα του ΕΚΚΑ από τους αρμόδιους εμπλεκόμενους φορείς, τα πρόσωπα που καταχωρούν, προτού εξουσιοδοτηθούν εγγράφως από το ΕΚΚΑ, πρέπει να έχουν οριστεί εγγράφως από τη διοίκηση του κάθε φορέα.

δ) Στα κατάλληλα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα αποδίδεται από το ΕΚΚΑ μοναδικός ατομικός λογαριασμός πρόσβασης και κάθε πρόσβαση καταγράφεται πλήρως σε σχετικό αρχείο.

ε) Οι φορείς που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα και αρμοδίως καταχωρούν στοιχεία σε σύστημα του ΕΚΚΑ έχουν δυνατότητα πρόσβασης μόνο στα στοιχεία των υποκειμένων των δεδομένων στα οποία παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές. Οι λοιποί φορείς, όπως οι αρμόδιες δημόσιες αρχές, έχουν δικαίωμα πρόσβασης μόνο στα στοιχεία που καταχωρούν στο σύστημα (ΓΝ/ΕΞ/522-1/11-07-2012, ΓΝ/ΕΞ/76-1/18-06-2012 και ΓΝ/ΕΞ/364-1/18-06-2012).

Επίσης, η Αρχή χορήγησε άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα, στην οποία περιλαμβάνονται όροι σχετικά με την ασφάλεια των δεδομένων, την καταγραφή τυχόν τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και τη διατήρηση των δεδομένων στους εξής υπευθύνους επεξεργασίας:

α) το σύλλογο «Χαμόγελο του Παιδιού», για το σκοπό της παροχής κοινωνικών, υποστηρικτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ανηλίκους και τις οικογένειές τους, που αντιμετωπίζουν προβλήματα διαβίωσης και υγείας, στις οποίες περιλαμβάνεται η λήψη, καταγραφή και διαβίβαση στις αρμόδιες αρχές καταγγελιών για περιστατικά παιδικής κακοποίησης,

β) την ένωση «Μαζί για το Παιδί» για το σκοπό της παροχής οικονομικής, υλικής και ηθικής μέριμνας και φροντίδας για ανηλίκους που είτε αναξιοπαθούν είτε είναι αντιμέτωποι με χρόνια ή σοβαρή απειλητική αρρώστια ή αντιμετωπίζουν το θάνατο πολύ αγαπημένου τους προσώπου ή έχουν νοητική υστέρηση, κινητική ή αισθητηριακή αναπηρία ή ψυχικές διαταραχές ή νοσηλεύονται σε μονάδες εντατικής θεραπείας νοσηλευτικών κέντρων της χώρας, καθώς και ψυχοκοινωνική στήριξη των οικογενειών τους,

γ) τη μη κυβερνητική οργάνωση «Διεθνής Υποστήριξη Γυναικών-WOMEN IN NEED HELLAS» για το σκοπό της ενημέρωσης των γυναικών για την πρόληψη της βίας και των δυσμενών συνεπειών της, καθώς και της στήριξης των γυναικών-θυμάτων (ΓΝ/ΕΞ/1009/20-07-2012, ΓΝ/ΕΞ/1008/20-07-2012 και ΓΝ/ΕΞ/1511-1/20-12-2012).

3.10. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

3.10.1. Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές

Με τις αποφάσεις 122, 140 και 190/2012, η Αρχή έκρινε ότι μετά τη συνταγματική αναθεώρηση το 2001, με την οποία αντικαταστάθηκε η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος, ο έλεγχος σχετικά με το περιεχόμενο των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ). Συνεπώς, η αρμοδιότητα της Αρχής αναφορικά με τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα έχει περιοριστεί και δεν εκτείνεται πλέον στη διάδοση προσωπικών δεδομένων μέσω ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών. Αντίθετα, υφίσταται συντρέχουσα αρμοδιότητα της Αρχής και του ΕΣΡ, καθόσον αφορά μόνο στον έλεγχο της νόμιμης συλλογής και τήρησης του οπτικοακουστικού υλικού που έχει αποτελέσει αντικείμενο ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται η γενική αρχή του δικαίου non bis in idem, η οποία έχει την έννοια ότι απαγορεύεται η διπλή δίωξη ή καταδίκη εάν έχει εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας της υποθέσεως από άλλο φορέα. Συνεπώς, όταν η Αρχή διαπιστώνει ότι το ΕΣΡ έχει ήδη εκδώσει απόφαση για τα πραγματικά περιστατικά, περατώνει κάθε διαδικασία ελέγχου του ραδιοτηλεοπτικού μέσου. Ειδικότερα:

Με την απόφαση 77/2012 κρίθηκε ότι η προφορική αναφορά και μόνο πληροφοριών στο πλαίσιο προφορικής συζήτησης σε τηλεοπτική εκπομπή, χωρίς σύνδεση με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τηρούνται σε διαρθρωμένο αρχείο, εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του Ν. 2472/1997 (άρθρο 3 παρ. 1) και ότι η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να εξετάσει την καταγγελία κατά το σκέλος που αφορά στην ως άνω ανακοίνωση προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος σε τρίτους.

Με την απόφαση 122/2012 (εκδοθείσα κατόπιν ανάκλησης των αποφάσεων 25 και 26/2005), η Αρχή κλήθηκε να εξετάσει την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που διενεργήθηκε μέσω σειράς εκπομπών τηλεοπτικού σταθμού συγκεκριμένου δημοσιογράφου, αναφορικά με αποκάλυψη σκανδάλων στο χώρο της Δικαιοσύνης και της Εκκλησίας. Κατ' αρχάς, η Αρχή διαπίστωσε ότι το ΕΣΡ έχει ήδη εκδώσει απόφαση επιβολής προστίμου για τα αυτά πραγματικά περιστατικά και, ως εκ τούτου, περατώνεται άνευ ετέρου κάθε διαδικασία ελέγχου του τηλεοπτικού σταθμού. Απεφάνθη, επίσης, ότι η ύπαρξη διαρθρωμένου αρχείου είναι αναγκαίο στοιχείο για την εφαρμογή του Ν. 2472/1997 και ότι στην κρινόμενη περίπτωση αναφορικά με την εκ μέρους του δημοσιογράφου συλλογή και τήρηση των επίμαχων μαγνητοταινιών σε αρχείο δεν συντρέχει περίπτωση επιβολής κυρώσεων. Τέλος, η Αρχή απέρριψε τις υπό κρίση προσφυγές του αρχιμανδρίτη που φερόταν ότι εμπλεκόταν στο αποκαλυφθέν παραδικαστικό κύκλωμα.

Με την απόφαση 140/2012 (εκδοθείσα κατόπιν ανάκλησης της απόφασης 53/2004), η Αρχή εξέτασε προσφυγή κατά εφημερίδας που δημοσίευσε αυτολεξεί το κείμενο αγωγής, την οποία είχε ασκήσει η προσφεύγουσα κατά συγκεκριμένων προσώπων, αναφέροντας και το ονοματεπώνυμό της (βλ. ακολούθως στην Ενότητα 3.10.2.). Η αγωγή αυτή αποτέλεσε και θέμα ρεπορτάζ τηλεοπτικού σταθμού στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων, παρά τη ρητή άρνηση της προσφεύγουσας προς το σταθμό για τη δημοσιοποίηση

της υπόθεσής της. Η Αρχή διαπίστωσε ότι και σε αυτή την περίπτωση το ΕΣΡ έχει ήδη εκδώσει απόφαση για τα αυτά πραγματικά περιστατικά και, ως εκ τούτου, περατώνεται άνευ ετέρου κάθε διαδικασία ελέγχου του τηλεοπτικού σταθμού.

Με την απόφαση 190/2012 (εκδοθείσα κατόπιν ανάκλησης της απόφασης 24/2005), η Αρχή επιλήφθηκε αυτεπάγγελτα σχετικά με τη νομιμότητα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μέσω τηλεοπτικών εκπομπών συγκεκριμένου δημοσιογράφου, αναφορικά με αποκάλυψη σκανδάλων στο χώρο της Δικαιοσύνης. Στην κρινόμενη περίπτωση, δεν προέκυψε ότι το ΕΣΡ επιλήφθηκε σχετικά με τις ως άνω εκπομπές. Συνεπώς, σε καμία περίπτωση, αναφορικά με τη συλλογή των στοιχείων που προβλήθηκαν στις ως άνω εκπομπές (ακόμα και αν ήθελε θεωρηθεί ο τηλεοπτικός σταθμός «υπεύθυνος επεξεργασίας» με την έννοια του Ν. 2472/1997) δεν τίθεται ζήτημα εκ της αρχής *non bis in idem*. Προέκυψε, ωστόσο, ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας του αρχείου με τα στοιχεία που προβλήθηκαν στις ως άνω εκπομπές δεν είναι ο τηλεοπτικός σταθμός, αλλά η παραγωγός εταιρεία, την οποία εκπροσωπούσε ο συγκεκριμένος δημοσιογράφος. Για τους λόγους αυτούς, η Αρχή αποφάσισε να περατώσει τη διαδικασία ελέγχου του τηλεοπτικού σταθμού και να αναβάλει την έκδοση απόφασης αναφορικά με τη συλλογή και τήρηση των στοιχείων που προβλήθηκαν στις ως άνω εκπομπές, προκειμένου να κληθούν σε ακρόαση η παραγωγός εταιρεία και ο δημοσιογράφος.

3.10.2. Τύπος (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή)

Με την απόφαση 36/2012 εξετάστηκε προσφυγή κατά εφημερίδας που δημοσίευσε σε ρεπορτάζ, σχετικό με την ενδομητρίωση, μια φωτογραφία μητέρας με παιδί που αναπαύονταν σε δημόσιο χώρο, χωρίς τη συγκατάθεση της εικονιζομένης. Η Αρχή έκρινε ότι η δημοσίευση της φωτογραφίας, η οποία δεν συνδεόταν με το περιεχόμενο του ρεπορτάζ και δεν συνέβαλλε στην ενημέρωση του αναγνωστικού κοινού, θα μπορούσε να δημιουργήσει στο μέσο αναγνώστη την εσφαλμένη εντύπωση ότι η εικονιζόμενη μητέρα σχετίζεται με την παθολογική κατάσταση που περιγράφει το ρεπορτάζ. Για το λόγο αυτό, επιβλήθηκε πρόστιμο τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, το οποίο κρίθηκε ανάλογο, αφενός, με τη βαρύτητα των παραβάσεων αυτών –δεδομένου ότι αυτές αφορούν και υποκείμενο ανήλικο, κατά το χρόνο των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών– και, αφετέρου, με την οικονομική κατάσταση του υπευθύνου επεξεργασίας. Η Αρχή διέταξε, επίσης, τη διαγραφή των επίμαχων δεδομένων από το αρχείο της εφημερίδας με την έννοια της καταστροφής της φωτογραφίας και της απαγόρευσης της αναδημοσίευσης των συγκεκριμένων φύλλων της, ειδικώς και μόνο με το περιεχόμενο αυτό.

Περαιτέρω, με την απόφαση 140/2012 (εκδοθείσα κατόπιν ανάκλησης της απόφασης 53/2004), η Αρχή εξέτασε προσφυγή κατά εφημερίδας που δημοσίευσε αυτολεξεί το κείμενο αγωγής, την οποία είχε ασκήσει η προσφεύγουσα κατά συγκεκριμένων προσώπων, αναφέροντας και το ονοματεπώνυμό της. Στην περίπτωση αυτή, η Αρχή επέβαλε πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ στην εφημερίδα, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για παραβίαση των άρθρων 5 παρ. 1 και 2 του Ν. 2472/1997 και διέταξε τη διαγραφή των επίδικων δεδομένων από το αρχείο της εφημερίδας με την έννοια της απαγόρευσης της αναδημοσίευσης του φύλλου της, ειδικώς και μόνο με το περιεχόμενο αυτό.

Τέλος, με την απόφαση 165/2012 (εκδοθείσα κατόπιν ανάκλησης της απόφασης 8/2010), αφού επισημάνθηκε ότι οι δημοσιεύσεις στο διαδίκτυο θίγουν δυσανάλογα τα δικαιώματα των ατόμων, γιατί συνεπάγονται ελεύθερη, καθολική, μη ελεγχόμενη πρόσβαση στις πληροφορίες, χωρίς χρονικό περιορισμό, μέσω μηχανών αναζήτησης, κρίθηκε παράνομη η δημοσιοποίηση ευαίσθητων δεδομένων, σχετικών με ποινική δί-

ωξη, από εφημερίδα στην ηλεκτρονική έκδοσή της που αναρτάται στο διαδικτυακό της τόπο. Για το λόγο αυτό, η Αρχή επέβαλε πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ στην εφημερίδα ως υπεύθυνο επεξεργασίας και διέταξε την πλήρη ανωνυμοποίηση των στοιχείων του προσφεύγοντος στο δημοσίευμα που είναι αναρτημένο στο διαδικτυακό της τόπο με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην είναι δυνατή η ανεύρεση αυτού ακόμη και όταν πραγματοποιείται έρευνα με βάση την ημερομηνία δημοσίευσης. Απευθύνθηκε δε σύσταση στην εφημερίδα να εξετάζει το δικαίωμα αντίρρησης των υποκειμένων των δεδομένων για τα δημοσιεύματα που είναι αναρτημένα στο διαδικτυακό της τόπο, ώστε είτε να το ικανοποιεί ανωνυμοποιώντας τα στοιχεία του ενδιαφερόμενου προσώπου είτε να το απορρίπτει με ειδική αιτιολογία.

3.11. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

3.11.1. Συστήματα βιντεοεπιτήρησης για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών

Γενικά

Το 2012 υποβλήθηκαν 53 προσφυγές και 121 ερωτήματα σχετικά με συστήματα βιντεοεπιτήρησης, δηλαδή ποσοστό περίπου 8,6% επί του συνόλου των υποθέσεων. Η έκδοση της οδηγίας 1/2011 (πβλ. παρουσίαση της οδηγίας στην Ετήσια Έκθεση 2011, ενότητα 3.10.1.) έχει διευκολύνει το έργο της Αρχής, καθώς βελτιώθηκε σημαντικά ο ρυθμός απόκρισής της, ενώ παράλληλα δημιουργείται ασφάλεια δικαίου για τους υπευθύνους επεξεργασίας. Το έτος 2012 διεκπεραιώθηκαν 37 υποθέσεις καταγγελιών και απαντήθηκαν 126 ερωτήματα. Παράλληλα, ως απάντηση σε γνωστοποιήσεις συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, απεστάλησαν 142 έγγραφα, με τα οποία η Αρχή ζήτησε τροποποιήσεις στην εγκατάσταση των συστημάτων, ώστε να συνάδει με την ως άνω οδηγία.

Από την επεξεργασία των γνωστοποιήσεων προκύπτει ότι προβλήματα εντοπίζονται σε χώρους εστίασης και αναψυχής, όπου δηλώνεται ότι επιτηρούνται οι χώροι των πελατών, κατά παράβαση του άρθρ. 19 παρ 4 της οδηγίας, σε χώρους εργασίας όπου δηλώνεται ότι επιτηρούνται διάδρομοι χώρων γραφείων ή χώροι που προορίζονται αποκλειστικά για το προσωπικό, όπως μαγειρεία, κατά παράβαση των άρθρων 7 και 19 παρ. 4 της οδηγίας, στο χρόνο τήρησης, που σε πολλές περιπτώσεις δηλώνεται χωρίς περαιτέρω αιτιολογία ότι υπερβαίνει τις δεκαπέντε ημέρες κατά παράβαση του άρθρ. 8 της οδηγίας. Επίσης, ένα ποσοστό γνωστοποιήσεων αφορά περιπτώσεις προσωπικής ή/και οικιακής χρήσης και υποβάλλονται απαραδέκτως αφού η συγκεκριμένη επεξεργασία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και του Ν. 2472/1997.

Από την εξέταση των προσφυγών που υποβάλλονται διαπιστώνεται ότι ποσοστό μεγαλύτερο του 60% αφορά σε παράπονα για εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης από γείτονες, σε μονοκατοικίες και πολυκατοικίες. Σε πολλές μάλιστα από τις περιπτώσεις αυτές τα εμπλεκόμενα μέρη έχουν και άλλου είδους διαφορές μεταξύ τους. Η δεύτερη μεγαλύτερη κατηγορία υποθέσεων αφορά προσφυγές για χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας (περίπου 20% των καταγγελιών).

Βιντεοεπιτήρηση σε ξενοδοχεία

Με την απόφαση 192/2012 η Αρχή επανεξέτασε την υπόθεση καταγγελίας Σωματίου Εργαζομένων σε μεγάλο αθηναϊκό ξενοδοχείο, η οποία είχε αντιμετωπισθεί με την ανακληθείσα απόφαση 41/2009. Η απόφαση αυτή είχε εκδοθεί μετά από αίτηση θεραπείας του υπευθύνου επεξεργασίας, που κατέθεσε νέα στοιχεία και ζήτησε τη μεταρρύθμιση

της απόφασης 59/2007, με την οποία είχαν τεθεί όροι στη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο ξενοδοχείο και είχε διαταχθεί η απεγκατάσταση καμερών από διάφορα σημεία. Συγκεκριμένα, ζητήθηκε να τροποποιηθεί η αρχική απόφαση της Αρχής ώστε: α) να επιτραπεί η εστίαση των εξωτερικών καμερών στις παράπλευρες οδούς και πεζοδρόμια, β) να επιτραπεί η τοποθέτηση μιας σταθερής κάμερας ανά όροφο, ακριβώς απέναντι από την έξοδο των ανελκυστήρων, ώστε να ελέγχεται η είσοδος/έξοδος σε κάθε όροφο, λόγω των αυξανόμενων περιστατικών κλοπών, γ) να τροποποιηθεί η σύσταση της Αρχής, η οποία επέβαλε την τήρηση των δεδομένων κλειστού κυκλώματος μόνον για τρεις ημέρες και δ) να επιτραπεί η τοποθέτηση κάμερας στο γυμναστήριο του ξενοδοχείου, καθώς διαφορετικά επιβαρύνεται οικονομικώς η εταιρεία. Η Αρχή, εφαρμόζοντας πλέον την οδηγία 1/2011, ιδίως, εν προκειμένω, το άρθρ. 6 παρ. 1, το άρθρ. 8 και το άρθρ. 17 παρ. 1 και 2, έκανε δεκτά τα τρία πρώτα αιτήματα του ξενοδοχείου, ενώ απέρριψε το τελευταίο αίτημα, καθώς έκρινε, εκ νέου, ότι η κάμερα στο γυμναστήριο επιφέρει ιδιαίτερη προσβολή στην ιδιωτική ζωή των πελατών, ενώ ο επιδιωκόμενος σκοπός, δηλαδή η προστασία των πελατών, μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο επαχθή μέσα ή με άλλο ηπιότερο τρόπο, εξίσου αποτελεσματικό, όπως η φυσική παρουσία κάποιου υπαλλήλου του ξενοδοχείου.

Βιντεοεπιτήρηση σε κατάσταση σε χώρο αεροδρομίου

Με την απόφαση 191/2012 η Αρχή επανεξέτασε την υπόθεση εγκατάστασης συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε κατάσταση κυλικείου και πώλησης ειδών λαϊκής τέχνης στον Αερολιμένα Ιωαννίνων, η οποία είχε αντιμετωπισθεί με την ανακληθείσα 3/2005 απόφασή της.

Η Αρχή έκρινε εκ νέου ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας παραβίασε τα άρθρα 4 και 5 παρ. 2 στοιχ. ε) του Ν. 2472/1997, συλλέγοντας δεδομένα περισσότερα από όσα απαιτούνταν για την ικανοποίηση του σκοπού της προστασίας προσώπων και αγαθών, ήτοι δεδομένα από δύο κάμερες που λάμβαναν εικόνα από χώρο εκτός των εγκαταστάσεων του υπευθύνου επεξεργασίας και ήχο σχετικά με διαλόγους των υπαλλήλων με τους πελάτες. Επιπρόσθετα, τα δεδομένα ήχου και εικόνας χρησιμοποιούνταν ως ουσιαστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς των εργαζομένων, κατά παράβαση των οδηγιών της Αρχής. Στον υπεύθυνο επεξεργασίας επιβλήθηκε συνολικό πρόστιμο 10.000 ευρώ, για την ανωτέρω παράβαση, καθώς και για την έλλειψη ενημερωτικής πινακίδας και τη μη υποβολή γνωστοποίησης. Το πρόστιμο ήταν χαμηλότερο σε σχέση με την παλαιότερη απόφαση, καθώς η Αρχή έλαβε υπόψη ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας είχε συμμορφωθεί με την ανακληθείσα απόφαση, δεν λειτουργούν πλέον τα εν λόγω καταστήματά του, και την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του καταγγελλομένου.

Βιντεοεπιτήρηση σε χώρο επιχείρησης φαρμακαποθήκης

Με την απόφαση 81/2012 η Αρχή, μετά την ανάκληση της 62/2007 απόφασής της, εξέτασε εκ νέου καταγγελία εργαζομένων φαρμακαποθήκης σχετικά με τη λειτουργία κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης σε χώρους εργασίας και συστήματος ελέγχου εισόδου και εξόδου των εργαζομένων με τη μέθοδο των δακτυλικών αποτυπωμάτων. Η Αρχή έκρινε, εκ νέου, παράνομη τη λειτουργία του βιομετρικού συστήματος για τον έλεγχο εισόδου και εξόδου εργαζομένων και τη λειτουργία του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στους χώρους εργασίας, επιβάλλοντας συνολικό πρόστιμο 14.000 ευρώ για τις δύο παραβάσεις. Συγκεκριμένα, με την απόφαση αυτή η Αρχή έκρινε ότι δε συνάδει με το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών η βιντεοεπιτήρηση σε χώρο

γραφείων, όπου γίνεται τηλεφωνική λήψη παραγγελιών και σε χώρους αποθήκης και προετοιμασίας παραγγελιών. Εξαίρεση έγινε μόνο για κάμερες που τοποθετούνται σε τμήματα της γραμμής παραγωγής που είναι «κρυφά» και σπάνια διακινούνται εργαζόμενοι και τις οποίες χειρίζεται ο προϊστάμενος βάρδιας. Επίσης, η Αρχή έκρινε ότι ο ιδιοκτήτης και ο διευθυντής της εταιρείας δεν επιτρέπεται να έχουν διαρκή πρόσβαση στις εικόνες του συστήματος και όρισε την απεγκατάσταση του σχετικού λογισμικού από τους σταθμούς εργασίας τους.

Βιντεοεπιτήρηση σε αθλητικούς χώρους

Υποβλήθηκε στην Αρχή γνωστοποίηση συστήματος βιντεοεπιτήρησης από αθλητικό σύλλογο για κλειστό γήπεδο καλαθοσφαίρισης. Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, ο σύλλογος σκόπευε να παρακολουθεί τους εισερχομένους στο χώρο των κερκίδων του γηπέδου του σύμφωνα με τον αθλητικό νόμο. Η Αρχή ενημέρωσε το σύλλογο με το με αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/1259-1/10-10-2012 έγγραφο ότι η εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε γήπεδα και αθλητικές εγκαταστάσεις επιτρέπεται υπό τους όρους των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων (Υ.Α. αριθ. 24560/24.7.2003 των Υπουργών Δικαιοσύνης, Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης - ΦΕΚ Β' 1071/1.8.2003). Σύμφωνα με αυτές, η χρήση και λειτουργία των συστημάτων ανήκει αποκλειστικά στην Ελληνική Αστυνομία, ενώ ο σύλλογος έχει την ευθύνη για την ορθή λειτουργία, τη συντήρηση και την αποκατάσταση τυχόν ζημιών σε αυτό. Κατά συνέπεια, ο Σύλλογος δεν μπορεί να είναι ο ίδιος υπεύθυνος επεξεργασίας για το εν λόγω σύστημα βιντεοεπιτήρησης, το οποίο πρέπει να τίθεται υπό τον έλεγχο της Ελληνικής Αστυνομίας.

Χορήγηση δεδομένων σε τρίτους

Υποβλήθηκε στην Αρχή ερώτημα από το Αστυνομικό Τμήμα ΟΑΚΑ, αναφορικά με τη νομιμότητα χορήγησης αντιγράφου βιντεοληπτικού υλικού από το Ηλεκτρονικό Σύστημα Εποπτείας Αθλητικής Εγκατάστασης (ΗΣΕΑΕ) του Ολυμπιακού Σταδίου του ΟΑΚΑ στην Υποδ/νση Ασφαλείας Β/Α Αττικής, στο πλαίσιο διενέργειας Προκαταρκτικής Διοικητικής Εξέτασης που αφορά πειθαρχική υπόθεση μεταξύ αστυνομικών. Για το συγκεκριμένο σύστημα υπεύθυνος επεξεργασίας είναι η Ελληνική Αστυνομία και ο χειρισμός γίνεται από το αρμόδιο ΑΤ. Η Αρχή, με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3314-1/29-05-2012 έγγραφο, ενημέρωσε την Υπηρεσία ότι, εφόσον το βιντεοσκοπημένο υλικό είναι απαραίτητο για τη διερεύνηση τυχόν πειθαρχικών ευθυνών αστυνομικού, ισχύουν οι προϋποθέσεις νομιμότητας του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997 (και υπό την προϋπόθεση ότι θα διαβιβαστεί ακριβώς εκείνο το τμήμα του βιντεοσκοπημένου υλικού που είναι αναγκαίο για την ως άνω διερεύνηση), διότι ο σκοπός της εν λόγω επεξεργασίας του βιντεοσκοπημένου υλικού, καίτοι διαφορετικός από τον αρχικό σκοπό, είναι συμβατός ως προς αυτόν.

Υπεύθυνος επεξεργασίας ενημέρωσε την Αρχή ότι στο σύστημα βιντεοεπιτήρησης που διατηρεί νομίμως έχουν καταγραφεί περιστατικά, τα οποία ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά μέσα σε ποινική διαδικασία κατά στελεχών του. Ο υπεύθυνος ζήτησε την παράταση του χρόνου τήρησης των δεδομένων αυτών και παράλληλα τη χορήγηση προσωρινής διαταγής αναστολής επεξεργασίας, δηλαδή αναστολής της διαγραφής των δεδομένων αυτών. Η Αρχή με το ΓΝ/ΕΞ/1044-1/06-08-2012 έγγραφό της επισήμανε ότι ο σκοπός για τον οποίο ζητήθηκε η χρήση των δεδομένων είναι η υπεράσπιση δικαιώματος σε δικαστήριο. Ο συγκεκριμένος σκοπός δεν ταυτίζεται με την προστασία προσώπων ή αγαθών του υπευθύνου επεξεργασίας, για τον οποίο έχει εγκατασταθεί το εν λόγω σύστημα βιντεοεπιτήρησης. Αποτελεί όμως σκοπό συμβατό με αυτόν. Η Αρχή επισήμανε ότι ήδη στο άρθρο 8 παρ. 3 της οδηγίας 1/2011 προβλέπεται η τήρηση δεδομένων για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, για την υπεράσπιση δικαιώματος

τρίτου, ενώ και στο άρθρο 9 παρ. 4 προβλέπεται η διαβίβαση δεδομένων που ενδέχεται να αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία αξιόποινης πράξης σε τρίτα πρόσωπα. Προκύπτει, λοιπόν, ότι η Αρχή έχει ήδη προβλέψει τη χρήση των δεδομένων που συλλέγονται από σύστημα βιντεοεπιτήρησης και για την υπεράσπιση δικαιώματος τρίτου, θεωρώντας ότι ο σκοπός αυτός είναι συμβατός με αυτόν για τον οποίο εγκαθίσταται ένα σύστημα βιντεοεπιτήρησης. Συνεπώς, ενημέρωσε ότι θα πρέπει να εφαρμοστούν, κατ' αναλογία, τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 παρ. 3 της οδηγίας, οπότε και ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιτρέπεται να τηρήσει τα δεδομένα του συγκεκριμένου συμβάντος για 3 μήνες και του επιτρέπεται να τα διαβιβάσει στα πρόσωπα που επιθυμούν να τα χρησιμοποιήσουν για την υπεράσπισή τους, ενημερώνοντας για τη διαβίβαση αυτή κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 11 του Ν. 2472/1997.

Με το Γ/ΕΞ/6292-1/10-10-2012 έγγραφό της η Αρχή απάντησε σε ερώτημα αερολιμένα, κατά πόσο μπορεί να διαβιβάσει αντίγραφο καταγραφής κάμερας ασφαλείας στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ), με σκοπό τη διερεύνηση συμβάντος, στο πλαίσιο διαδικασίας προανάκρισης, που διενεργείται σύμφωνα με τα ειδικά ανακριτικά καθήκοντα της ΥΠΑ.

Η Αρχή επισήμανε ότι στο άρθρο 9 παρ. 2 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής, σχετικά με τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, ορίζεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να διαβιβάζει στις αρμόδιες δικαστικές, εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές δεδομένα που οι τελευταίες ζητούν νομίμως, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η διάταξη αυτή, ουσιαστικά, αποσκοπεί στο να χορηγούνται τα στοιχεία που οι αρμόδιες προανακριτικές αρχές κρίνουν απαραίτητα για τη διερεύνηση αξιόποινων πράξεων, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων τους. Συνεπώς, δεν υπάρχει κώλυμα από το Ν. 2472/1997 στη διαβίβαση των αιτούμενων δεδομένων.

3.11.2. Επεξεργασία δεδομένων εικόνας για σκοπούς άλλους από την προστασία προσώπων και αγαθών

Με το Γ/ΕΞ/3320-1/14-09-2012 έγγραφό της η Αρχή απάντησε σε ερωτήματα της Ορνιθολογικής Εταιρείας, σχετικά με την εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης για τη γενική επίβλεψη προστατευόμενων περιοχών διαβίωσης πτηνών και τον εντοπισμό κινούμενων αντικειμένων, χωρίς όμως δυνατότητα προσδιορισμού του κινούμενου αντικειμένου, ως προς το αν πρόκειται για άνθρωπο, όχημα ή οτιδήποτε άλλο, με αντίστοιχο μέγεθος. Η ταυτοποίηση μπορεί να αποτρέπεται είτε λόγω απόστασης είτε λόγω ποιότητας εικόνας, είτε μέσω ψηφιακής επεξεργασίας (θόλωμα προσώπου/αριθμού κυκλοφορίας).

Η Αρχή επισήμανε ότι δεδομένα τα οποία δεν επιτρέπουν την ταυτοποίηση ενός φυσικού προσώπου δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, συνεπώς ένα σύστημα που επεξεργάζεται τέτοια δεδομένα, εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του Ν. 2472/1997. Προσέθεσε ότι, σε περίπτωση που ένα σύστημα βιντεοεπιτήρησης λαμβάνει εικόνα που περιέχει στοιχεία προσώπων που είναι δυνατό να οδηγήσουν σε ταυτοποίηση προσώπων, θεωρείται ότι πραγματοποιείται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ακόμα κι αν κατόπιν επεξεργασίας (π.χ. θόλωσης) τα δεδομένα αυτά ανωνυμοποιούνται σε επόμενο στάδιο. Μια τέτοια επεξεργασία, που πραγματοποιείται, εκ των πραγμάτων, χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων μπορεί να είναι νόμιμη με βάση τη διάταξη του άρθρ. 5 παρ. 2 στοιχ. ε) Ν. 2472/1997. Επιπλέον, ο επιδιωκόμενος σκοπός θα πρέπει να είναι νόμιμος, με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997. Για τη γενική εποπτεία του χώρου για κινούμενα αντικείμενα,

δεν απαιτείται η καταγραφή προσωπικών δεδομένων. Όταν, μέσω μη αναστρέψιμης θόλωσης των προσωπικών δεδομένων (π.χ. προσώπων/πινακίδων οχημάτων), αποκλείεται οποιαδήποτε περαιτέρω χρήση των λαμβανόμενων προσωπικών δεδομένων και στο βαθμό που εκ των τεχνικών χαρακτηριστικών των καμερών δεν είναι δυνατή η τοποθέτησή τους με τρόπο που να μη λαμβάνονται καθόλου δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ένα τέτοιο σύστημα, μπορεί να θεωρηθεί νόμιμο.

Απαντώντας σε σκέλος του ερωτήματος κατά πόσο τα δεδομένα αυτά μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την πάταξη της λαθροθηρίας, η Αρχή απάντησε ότι ο σκοπός της δίωξης όσων επιχειρούν λαθροθηρία δεν μπορεί να αποτελεί σκοπό της εταιρείας αυτής, αλλά της αρμόδιας δημόσιας αρχής (π.χ. Δασοφυλακή, Αστυνομία). Η χρήση συστημάτων επιτήρησης σε δημόσιους χώρους από δημόσιες αρχές για τους σκοπούς εξιχνίασης αξιόποινων πράξεων ρυθμίσθηκε πρόσφατα με το άρθρ. 14 του Ν. 3917/2011. Για τις λεπτομέρειες της εφαρμογής της διάταξης αυτής αναμένεται η έκδοση σχετικού προεδρικού διατάγματος.

Με το Γ/ΕΞ/6822-1/07-11-2012 έγγραφό της η Αρχή απάντησε σε ερώτημα του Μουσείου της Πόλεως των Αθηνών για το κατά πόσο μπορεί να είναι νόμιμη η λήψη φωτογραφιών και βίντεο επισκεπτών του μουσείου, με σκοπό την ανάρτησή τους στο Διαδίκτυο για σκοπούς προβολής. Στις προθέσεις του μουσείου ήταν να συμμετέχουν επισκέπτες του στα διαφημιστικά βίντεο, εκφράζοντας τις εντυπώσεις τους από την περιήγηση στο μουσειακό χώρο.

Η Αρχή επισήμανε ότι ο σκοπός που επιδιώκει το μουσείο είναι μεν νόμιμος, ωστόσο, με βάση το άρθρο 5 του Ν. 2472/1997, θα πρέπει να υπάρχει η ρητή συγκατάθεση των εικονιζόμενων προσώπων (και, ειδικότερα, για την περίπτωση των ανήλικων επισκεπτών, η συγκατάθεση των ατόμων που έχουν τη γονική μέριμνα αυτών). Επισήμανε, μάλιστα, ότι δεν μπορεί γενικά να θεωρηθεί ως συγκατάθεση η ελεύθερη διέλευση των επισκεπτών από τα σημεία που βρίσκονται τοποθετημένες οι κάμερες, ακόμα και αν υπάρχει ακριβής ενημέρωσή τους περί των σημείων και του σκοπού τοποθέτησής τους. Και τούτο διότι όσοι δεν συναινούν στην εν λόγω επεξεργασία δεν έχουν, ουσιαστικά, τη δυνατότητα να αποφύγουν τη διέλευση από τα σημεία τοποθέτησης των καμερών κατά την ξενάγησή τους.

Σε περίπτωση, βέβαια, που οι εικόνες που θα χρησιμοποιηθούν είναι τέτοιες ώστε να μην αναγνωρίζονται άμεσα τα πρόσωπα των επισκεπτών του μουσείου (για παράδειγμα, μέσω απομακρυσμένης λήψης), τότε η επεξεργασία μπορεί να επιτραπεί και χωρίς συγκατάθεση, κατόπιν κατάλληλης ενημέρωσης και αφού εξασφαλιστούν τα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης.

3.11.3. Σχέδιο προεδρικού διατάγματος για τις κάμερες κατ' εφαρμογή του Ν. 3917/2011

Εκπρόσωποι της Αρχής μετείχαν στην Ομάδα Εργασίας που συνέστησε το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας, & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, υπό την προεδρία του πρώην Προέδρου της Αρχής κ. Χρίστου Γεραρή, προκειμένου να συντάξει σχέδιο προεδρικού διατάγματος για τη χρήση συστημάτων επιτήρησης σε δημόσιους χώρους, κατ' εφαρμογή της εξουσιοδότησης του άρθρου 14 παρ. 4 του Ν. 3917/2011. Η Ομάδα Εργασίας συνήλθε, υπό μερική και πλήρη σύνθεση, σε δεκαεπτά συνεδριάσεις και τελικά υπέβαλε στον Υπουργό το σχέδιο στις 5 Απριλίου 2012.

Το σχέδιο εξειδικεύει τη ρύθμιση για την εγκατάσταση και λειτουργία από δημόσιες αρχές συστημάτων εικόνας και ήχου σε δημόσιους χώρους. Κατατείνει στην εναρμόνιση των κατά την εξουσιοδοτική διάταξη σκοπών της επεξεργασίας, ήτοι της διασφά-

λίσσης της εθνικής άμυνας, της αποτροπής και καταστολής αξιόποινων πράξεων και της διαχείρισης της κυκλοφορίας, με το σεβασμό του ατομικού δικαιώματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων και του δικαιώματος του συνέρχεσθαι. Για την κατάρτιση του σχεδίου η Ομάδα Εργασίας έλαβε υπόψη νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ιδίως Γερμανίας, Αυστρίας, Γαλλίας, Βελγίου), τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, την οδηγία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα 1/2011 «Χρήση συστημάτων βιντεοπτήρησης για την προστασία ανθρώπων και αγαθών», το προτεινόμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή νομοθετικό πλαίσιο που θα αντικαταστήσει την ισχύουσα Οδηγία 95/46/ΕΚ, την αιτιολογική έκθεση στο άρθρο 14 του Ν. 3917/2011 και τη γνωμοδότηση 2/2010 της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 4 του Ν. 3917/2011 και, όπως τόνισε ο Πρόεδρος της Ομάδας Εργασίας διαβιβάζοντας το σχέδιο στον αρμόδιο Υπουργό, απαιτείται πριν από την αποστολή του σχεδίου διατάγματος στο Συμβούλιο της Επικρατείας η γνωμοδότηση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας έκθεσης δεν έχει ωστόσο προχωρήσει η επεξεργασία του σχεδίου από το αρμόδιο Υπουργείο με αποτέλεσμα να παραμένουν σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρ. 3 παρ. 2 στοιχ. β) τρία τελευταία εδάφια και στοιχ. γ) Ν. 2472/1997, ενώ η Αρχή ήδη με τη γνωμοδότηση 1/2009 έθεσε ζήτημα συνταγματικότητας του υπό κρίση εδ. γ), στη συνέχεια εξέδωσε, κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Δικαιοσύνης, τη γνωμοδότηση 2/2010, η οποία τελικώς οδήγησε στη θέσπιση του άρθρ. 14 Ν. 3917/2011. Η διάταξη όμως του Ν. 3917/2011 δεν εφαρμόζεται πριν από την έκδοση του προβλεπόμενου προεδρικού διατάγματος.

3.12. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

3.12.1. Εξουσία της Αρχής επί αιτήσεων πρόσβασης τρίτων σε προσωπικά δεδομένα

Ο Ν. 2472/1997 αναγνωρίζει υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας μόνον έναντι του υποκειμένου των δεδομένων και όχι των τρίτων υπό την έννοια ότι δεν θεμελιώνει αξιώσεις τρίτων για χορήγηση των αιτούμενων δεδομένων. Ειδικότερα, οι διατάξεις του Ν. 2472/1997, αφού πρώτα θεσπίζουν την καταρχήν απαγόρευση της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, προβλέπουν τους όρους και τις προϋποθέσεις, με βάση τις οποίες επιτρέπεται η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, τα άρθρα 5 και 7 του παραπάνω νόμου δεν ιδρύουν αξιώσεις τρίτων για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του υποκειμένου, παρά μόνο θέτουν τα περιθώρια νόμιμης συμπεριφοράς του υπευθύνου επεξεργασίας. Οι διατάξεις αυτές αποτελούν τις νομιμοποιητικές βάσεις επεξεργασίας και σε καμία περίπτωση δεν είναι νομικές βάσεις αξίωσης επεξεργασίας. Κατά συνέπεια, η Αρχή, που κατά την αρμοδιότητά της επιβάλλει κυρώσεις μόνο για παραβιάσεις του Ν. 2472/1997, δεν έχει την αρμοδιότητα να διατάξει την ικανοποίηση αιτημάτων τρίτων για παροχή πληροφοριών ούτε δύναται να επιβάλλει κυρώσεις για μη χορήγηση προσωπικών δεδομένων σε τρίτους αιτούντες (βλ. ήδη τη Γνωμοδότηση 4/2009) παρά μόνον να αποφανθεί αν η χορήγηση επιτρέπεται -χωρίς να επιβάλλεται- με βάση τις διατάξεις για τα προσωπικά δεδομένα. Η απόφαση για τη διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων στον αιτούντα τρίτο ανήκει τελικά στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος, μπορεί να υποχρεωθεί στη χορήγηση μόνον από τα αρμόδια δικαστήρια.

Με βάση όλα τα παραπάνω, τέθηκε στο αρχείο η αίτηση πολίτη, με την οποία ο τελευταίος ζητούσε να υποχρεώσει η Αρχή τον Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας ΑΕ στην Αθήνα και τη ΔΕΗ ΑΕ/Διεύθυνση Περιφέρειας Πελοποννήσου-Ηπείρου να του χορηγήσουν στοιχεία που αναφέρονται στην ηλεκτροδότηση των προσώπων, την οποία ο πολίτης είχε καταγγείλει ως παράνομη (βλ. Γ/ΕΞ/5611/17-09-2012). Σημειώνεται δε ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, οι παραπάνω εταιρείες είχαν ήδη πολλαπλάκι ενημερώσει τον πολίτη σχετικά με την υπόθεση και θεώρησαν τα επανειλημμένα αιτήματά του, με τα οποία επανερχόταν συνεχώς στο ίδιο θέμα, καταχρηστικά.

3.12.2. Ειδικά ζητήματα αρμοδιότητας που απασχόλησαν την Αρχή

Η Αρχή, με αφορμή αιτήματα να χορηγήσει άδειες για την προσκόμιση και χρήση προσωπικών δεδομένων τρίτων ενώπιον δικαστηρίου, επανέλαβε την πάγια θέση της ότι δεν επιλαμβάνεται σχετικά με τη συλλογή και χρήση προσωπικών δεδομένων που βρίσκονται ήδη στη δικογραφία δίκης ή αποτελούν μέρος προανακριτικού ή ανακριτικού υλικού (βλ. Απόφαση 147/2001). Αρμόδιος να κρίνει, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αποδεικτικών μέσων ή του ανακριτικού υλικού, αν η συλλογή των δεδομένων είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του νόμου, δεδομένου μάλιστα ότι το δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων του ατόμου κατοχυρώνεται και συνταγματικά στο άρθρο 9Α του Συντάγματος, είναι ο δικαστικός/εισαγγελικός λειτουργός ενώπιον του οποίου εκκρεμεί κάθε φορά η υπόθεση (Γ/ΕΞ/257-1/03-02-2012, Γ/ΕΞ/6012-1/09-10-2012).

Περαιτέρω, η Αρχή απέρριψε, λόγω αναρμοδιότητας, αίτημα άρσης του ιατρικού απορρήτου προκειμένου να καταθέσει ως μάρτυρας ενώπιον δικαστηρίου ιατρός σχετικά με το ψυχολογικό προφίλ ενός εκ των διαδίκων. Η Αρχή έκρινε ότι στην προκειμένη περίπτωση εφαρμόζονται οι ειδικότερες διατάξεις των άρθρων 400 επ. ΚΠολΔ (Απόφαση 14/2012). Αντίθετα, η Αρχή ασκεί πλήρως την αρμοδιότητά της, όταν τα δεδομένα δεν έχουν ακόμα περιληφθεί σε δικογραφία και ο ενδιαφερόμενος υπεύθυνος επεξεργασίας υποβάλλει αίτηση για να του επιτραπεί να χορηγήσει στοιχεία σε τρίτους αιτούντες για δικαστική χρήση. Στο πλαίσιο αυτό με την ίδια ανωτέρω απόφαση, η Αρχή απεφάνθη ότι είναι αρμόδια να παράσχει στον ιατρό (υπεύθυνο επεξεργασίας) άδεια για να χορηγήσει στον αντίδικο της ασθενούς βεβαίωση εξέτασης και διάγνωσης σχετικά με την ψυχολογική κατάσταση αυτής, προκειμένου η βεβαίωση να χρησιμοποιηθεί από τον αιτούντα/αντίδικο για την υποστήριξη αίτησης ασφαλιστικών μέτρων με αντικείμενο τη ρύθμιση της επικοινωνίας με το ανήλικο τέκνο τους. Ο ιατρός ωστόσο οφείλει να ενημερώσει προηγουμένως την ασθενή του (υποκείμενο των δεδομένων).

Απαντώντας σε αίτηση, η οποία κοινοποιήθηκε στην Αρχή και με την οποία καταγγέλθηκε διαρροή στοιχείων από φάκελο δικογραφίας, χωρίς να έχει ασκηθεί προσφυγή από το υποκείμενο των δεδομένων, η Αρχή επισήμανε ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 24 παρ. 5 του Ν. 2472/1997, δεν ασκεί εποπτεία στο ποινικό μητρώο και στα υπηρεσιακά αρχεία που τηρούνται από τις δικαστικές αρχές για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας της ποινικής δικαιοσύνης και στο πλαίσιο της λειτουργίας της (Γ/ΕΞ/5088-1/18-10-2012).

Όσον αφορά την αρμοδιότητα της Εισαγγελίας να δημοσιοποιεί ποινικές διώξεις ή καταδίκες υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 στοιχ. β' εδ. β' του Ν. 2472/1997, κατά τη διάρκεια του 2012 η Αρχή κλήθηκε να διασαφηνίσει την έκταση της δίκης της ελεγκτικής αρμοδιότητας επ' αυτής και απεφάνθη ότι, προεχόντως για λόγους διάκρισης

εξουσιών (άρθρο 26 του Συντάγματος), δεν δύναται να ελέγξει τις εισαγγελικές αρχές (βλ. Απόφαση 128/2012, ενότητα 3.1.).

Τέλος, σχετικά με αίτημα ανακοίνωσης στοιχείων τραπεζικού λογαριασμού θανόντος, η Αρχή επανέλαβε ότι στο προστατευτικό πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υπάγονται μόνο φυσικά πρόσωπα, δηλαδή ζώντες (Γ/ΕΞ/4360-1/15-11-2012).

3.12.3. Προϋποθέσεις για υποβολή παραδεκτής προσφυγής στην Αρχή (διαδικασία άρθρων 12 και 13 του Ν. 2472/1997)

Η Αρχή, επ' αφορμή ερωτημάτων που τέθηκαν υπ' όψιν της, διευκρίνισε ξανά τις προϋποθέσεις υποβολής παραδεκτής προσφυγής στην περίπτωση που έχει παραβιαστεί κάποιο από τα δικαιώματα πρόσβασης ή αντίρρησης, τα οποία κατοχυρώνονται στις διατάξεις των άρθρων 11-13 του Ν. 2472/1997. Τα δικαιώματα αυτά πρέπει τα υποκείμενα των δεδομένων να τα ασκήσουν διαδοχικώς απευθυνόμενα κατά πρώτο λόγο στον υπεύθυνο επεξεργασίας και όχι στην Αρχή. Αν, όμως, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εμπροθέσμως ή εάν η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, έχουν τότε δικαίωμα να προσφύγουν στην Αρχή σύμφωνα με τις πιο πάνω διατάξεις, προσκομίζοντας όλα τα σχετικά στοιχεία (βλ. Γ/ΕΞ/5894-1/18-10-2012, Γ/ΕΞ/5635-3/25-09-2012). Αντίθετα, αν δεν τηρηθεί η ανωτέρω προηγούμενη διαδικασία, η προσφυγή στην Αρχή είναι πρόωρη και ως εκ τούτου απαράδεκτη. Ομοίως, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων επιθυμεί εκτενέστερη ενημέρωση κατά το στάδιο της συλλογής των δεδομένων σε σχέση με τα δεδομένα και το σκοπό της επεξεργασίας θα πρέπει κατ' αρχάς να απευθύνεται στον υπεύθυνο επεξεργασίας.

3.13. ΓΕΝΕΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Η Αρχή με την απόφαση 29/2012 εξέτασε εκ νέου -λόγω ανάκλησης της απόφασης 44/2009 για τους λόγους που αναφέρονται στην απόφαση 73/2011- το ζήτημα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων σε ιστοσελίδα του διαδικτύου. Ειδικότερα, καταγγέλθηκε στην Αρχή ότι η αποκάλυψη προσωπικών δεδομένων θανόντος, η ανάρτηση γενετικών αποτυπωμάτων καθώς και η ανάρτηση χειρόγραφου σημειώματος, χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, συνιστά παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Η Αρχή με την απόφαση αυτή, οριοθετώντας την έκταση της αρμοδιότητάς της στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μόνον φυσικών προσώπων, δηλαδή ζώντων, έκρινε ότι η ανάρτηση γενετικών δεδομένων (γενετικοί τόποι - STRs) της καταγγέλλουσας σε ιστοσελίδα του διαδικτύου συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997. Ανεξαρτήτως του ειδικού χαρακτηρισμού τους ως ευαίσθητα ή απλά προσωπικά δεδομένα, η Αρχή έκρινε ότι η δημοσίευσή τους σε ιστοσελίδα του διαδικτύου, ακόμα και αν τα δεδομένα παραμείνουν δημοσιεύσιμα επί μικρό χρονικό διάστημα, ενόψει του ότι είναι δυνατόν να αποθηκευτούν και να τύχουν περαιτέρω επεξεργασίας και αναδημοσίευσης σε μεταγενέστερο χρόνο, ενέχει διακινδύνευση του δικαιώματος στην ιδιωτικότητα του ατόμου, ενώ θα έπρεπε να είχε ληφθεί και άδεια της Αρχής (άρ. 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997). Δεδομένου, ωστόσο, ότι υπάρχει αμφισβήτηση στην επιστημονική κοινότητα για την ακριβή πληροφοριακή αξία των γενετικών τόπων STRs, η Αρχή δεν επέβαλε διοικητική κύρωση στον κάτοχο του ονόματος χώρου της συγκεκριμένης ιστοσελίδας για τη μη λήψη άδειας από την Αρχή που απαιτείται για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων. Όσον αφορά στο σκοπό

της πληροφόρησης, τον οποίο επικαλείται ο καταγγελλόμενος, επί τη βάσει της αρχής της αναγκαιότητας (άρ. 4 Ν. 2472/1997), η Αρχή έκρινε ότι αρκούσε η ανάρτηση του αποτελέσματος της εργαστηριακής ανάλυσης της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών της Ελληνικής Αστυνομίας, δηλαδή αν υφίσταται εν προκειμένω συγγένεια. Τέλος, η Αρχή αναγνωρίζοντας ως ελαφρυντική περίπτωση το γεγονός ότι οι γενετικοί τύποι STRs ήταν αναρτημένοι για σύντομο χρονικό διάστημα στην ιστοσελίδα, μετά την πάροδο του οποίου, «μαυρίστηκαν» από τον καταγγελλόμενο, ώστε να μην είναι αναγνώσιμοι, καθώς και τα στοιχεία της οικονομικής κατάστασής του, από τα οποία προέκυψε αδυναμία πληρωμής υψηλού προστίμου, επέβαλε πρόστιμο ύψους δύο χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (2.500 €).

3.14 ΑΠΟΦΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Στις 13 Δεκεμβρίου 2012, κατά την κοινή συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης & Δικαιοσύνης και της Ειδικής Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων, ο Πρόεδρος της Αρχής ενημέρωσε τα μέλη των δύο Επιτροπών για το νέο νομοθετικό πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων, ήτοι την Πρόταση Κανονισμού και Οδηγίας που θα αντικαταστήσουν την ισχύουσα Οδηγία 95/46/ΕΚ και την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ. Προς τούτο υποβλήθηκαν και έγγραφες παρατηρήσεις, οι οποίες κοινοποιήθηκαν και στο αρμόδιο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η Αρχή στις παρατηρήσεις της αναφέρθηκε κατ' αρχάς στον έλεγχο της τήρησης της αρχής της επικουρικότητας ως προς την επιλογή του νομοθετικού εργαλείου του Κανονισμού, όπου εξέφρασε την άποψη ότι με αυτό διασφαλίζεται καλύτερα η ενότητα της ενωσιακής έννομης τάξης. Στη συνέχεια ανέπτυξε τα κύρια χαρακτηριστικά της Πρότασης Κανονισμού, όπου χαιρετίζεται η διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου προστασίας, το οποίο αποτυπώνεται στον ευρύ και τεχνολογικά ενήμερο ορισμό των προσωπικών δεδομένων, στην εγκαθίδρυση της αρχής της υπευθυνότητας των υπευθύνων επεξεργασίας με παράλληλη μείωση της γραφειοκρατίας, στη θέσπιση υποχρεώσεων και για τους εκτελούντες την επεξεργασία, που ολοένα περισσότερο αναλαμβάνουν σημαντικό μέρος της επεξεργασίας, ιδίως όσον αφορά τα μέτρα ασφάλειας των δεδομένων, στην ενίσχυση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, ιδίως ενόψει των τεχνολογικών εξελίξεων, καθώς και στην ενίσχυση των αρμοδιοτήτων των αρχών προστασίας προσωπικών δεδομένων. Παράλληλα, επισημάνθηκαν τα σημεία, τα οποία χρήζουν βελτίωσης, όπως η ενιαία εφαρμογή των κανόνων στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, η ελάφρυνση από τις υποχρεώσεις με βάση τη φύση των δεδομένων και την επικινδυνότητα της επεξεργασίας και όχι με γνώμονα το μέγεθος μιας επιχείρησης, και τέλος, η ενίσχυση της συνεργασίας των αρχών σε διασυνοριακού χαρακτήρα υποθέσεις αντί της ανάθεσης αρμοδιότητας σε μία μόνον αρχή. Επιπλέον η Αρχή επισήμανε την ισχυροποίηση των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία αποτυπώνεται στη δυνατότητα έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων και εκτελεστικών πράξεων για την ενιαία εφαρμογή του Κανονισμού όσο και σε σχέση με τη δυνατότητα να αναστείλει τη λήψη μέτρων που προτίθεται να λάβει μια εθνική αρχή προστασίας δεδομένων με στόχο την ενιαία εφαρμογή του Κανονισμού. Ταυτόχρονα, επισήμανε την ανάγκη ενίσχυσης των αρμοδιοτήτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, δηλαδή της ολομέλειας των εθνικών αρχών, το οποίο αφενός μπορεί να συμβάλει στην εξειδίκευση των διατάξεων του Κανονισμού αντί της Ε. Επιτροπής, ενώ σαφώς θα πρέπει να

έχει συμβουλευτική αρμοδιότητα κατά τη θέσπιση μέτρων από την Ε. Επιτροπή. Τέλος, η Αρχή αναφέρθηκε στις αρμοδιότητες των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων τόσο σε γνωμοδοτικό, ρυθμιστικό επίπεδο όσο και για την επίλυση των προσφυγών και επισήμανε την ανάγκη εξειδίκευσης της διάταξης σχετικά με την πρόβλεψη επαρκούς προϋπολογισμού για τις αρχές έτσι ώστε αυτές να μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στο ρόλο τους.

Ως προς την Πρόταση Οδηγίας, η Αρχή παρατήρησε ότι αξιολογείται θετικά η εναρμόνιση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων στον αστυνομικό και δικαστικό τομέα σε αντίθεση με τις μέχρι τούδε κατακερματισμένες ρυθμίσεις που αφορούν μόνον στις περιπτώσεις ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών, όπως για παράδειγμα προβλέπει η Απόφαση-Πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ, και τούτο εξάλλου διότι τα δεδομένα που τηρούνται σε εθνικό επίπεδο εν δυνάμει μπορεί στο μέλλον να διαβιβασθούν. Ωστόσο η Αρχή επισήμανε τις αδυναμίες της Οδηγίας επί συγκεκριμένων διατάξεων που όλες αφορούν το μειωμένο, χωρίς ουσιώδη λόγο, επίπεδο προστασίας σε σχέση με αυτό που προβλέπει η Πρόταση Κανονισμού.

3.15. ΠΑΡΟΧΗ ΓΝΩΜΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Αρχή, λόγω της τεχνογνωσίας που διαθέτει στα ζητήματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων, κλήθηκε να συνδράμει το Υπουργείο Εξωτερικών (μέσω του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) στην ερμηνεία της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, στο πλαίσιο τριών προδικαστικών ερωτημάτων που υπέβαλαν δικαστήρια της Ισπανίας, της Ολλανδίας και της Πορτογαλίας στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (υποθέσεις C-131/12, C-141/12 και C-342/12 αντίστοιχα).

Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα (υπόθεση C-131/12), που υποβλήθηκε στο ΔΕΕ από ισπανικό δικαστήριο, αφορούσε στην ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 1 στοιχ. α' και γ' (για το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο), 2 στοιχ. β (για την έννοια της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων), 12 στοιχ. β' (για το δικαίωμα πρόσβασης) και 14 στοιχ. α' (για το δικαίωμα αντίρρησης) της Οδηγίας στο πλαίσιο της λειτουργίας της μηχανής αναζήτησης της Google. Η Αρχή στις παρατηρήσεις της επισήμανε κυρίως τα παρακάτω:

Το άρθρο 4 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, το οποίο ορίζει το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της ενωσιακής και, κατ' επέκταση, εθνικής ρύθμισης ως προς την προστασία των δεδομένων, προβλέπει στο εδάφιο α' της παραγράφου 1 ότι οι εθνικές διατάξεις κάθε κράτους μέλους εφαρμόζονται στην περίπτωση που η επεξεργασία εκτελείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων υπευθύνου επεξεργασίας, εγκατεστημένου στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους. Κατά συνέπεια, τόσο η ίδρυση γραφείου όσο και η σύσταση θυγατρικής εταιρείας στην Ισπανία θα μπορούσαν να θεμελιώσουν την εφαρμογή του ισπανικού δικαίου προστασίας των προσωπικών δεδομένων, εφόσον η επεξεργασία που πραγματοποιείται μέσω της μηχανής αναζήτησης γίνεται στο πλαίσιο/προς όφελος των δραστηριοτήτων του συγκεκριμένου γραφείου ή της θυγατρικής. Στην προκειμένη περίπτωση το γραφείο/θυγατρική εταιρεία έχει ως κύριο σκοπό δραστηριότητας την προώθηση και πώληση του διαφημιστικού χώρου της μηχανής αναζήτησης. Εφόσον για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού, πέραν της επεξεργασίας του πελατολογίου, προβαίνει και σε στοχευμένη ευρετηρίαση ή αποθήκευση προσωπικών δεδομένων, θα μπορούσε να εφαρμοσθεί το ισπανικό δίκαιο.

Το άρθρο 4 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ προβλέπει στο εδάφιο γ' της παραγράφου 1 ότι οι εθνικές διατάξεις ενός κράτους μέλους εφαρμόζονται στην περίπτωση που ο υπεύθυνος της επεξεργασίας δεν είναι εγκατεστημένος στο έδαφος της Κοινότητας και για τους σκοπούς της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσφεύγει σε μέσα, αυτοματοποιημένα ή όχι, ευρισκόμενα στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους, εκτός εάν τα μέσα αυτά χρησιμοποιούνται μόνον με σκοπό τη διέλευση από το έδαφος της Ένωσης. Όπως γίνεται δεκτό, η ερμηνεία «του κριτηρίου των μέσων» είναι ευρεία και περιλαμβάνει τόσο ανθρώπινους, όσο και τεχνικούς πόρους, ενώ επίσης δεν θεωρείται απαραίτητο ο υπεύθυνος επεξεργασίας να έχει την κυριότητα ή τον απόλυτο έλεγχο των μέσων. Ως τέτοια μέσα νοούνται και οι ηλεκτρονικοί εξυπηρετητές ή/και υπολογιστές, ευρισκόμενοι στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, όταν συντελούν στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, είτε όταν αυτοί λειτουργούν ως κέντρα δεδομένων (data centers) του υπευθύνου επεξεργασίας στο εν λόγω κράτος μέλος, είτε όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί με την εγκατάσταση συγκεκριμένων αρχείων ή/και προγραμμάτων σε αυτούς (π.χ. cookies, javascripts, banners, κατασκοπευτικό λογισμικό, κ.λπ.) να τους χρησιμοποιεί για τη συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Στις παραπάνω περιπτώσεις δεν περιλαμβάνεται η ανίχνευση και ευρετηρίαση δημόσια διαθέσιμου περιεχομένου με τη χρήση ειδικών αυτόματων προγραμμάτων (web crawlers, web robots). Παρά το γεγονός ότι μια τέτοια λειτουργία, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, μπορεί να οδηγήσει στη συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η επεξεργασία πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνον με την ανάκτηση περιεχομένου που είναι ήδη διαθέσιμο μέσω των εξυπηρετητών στο διαδίκτυο και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας προσφεύγει ειδικά σε μέσα ευρισκόμενα στην επικράτεια του κράτους μέλους (σε αντιδιαστολή με τη στοχευμένη συλλογή προσωπικών δεδομένων μέσω της ενεργούς εγκατάστασης cookies ή άλλων συναφών προγραμμάτων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στον υπολογιστή του χρήστη). Το ίδιο ισχύει και όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας χρησιμοποιεί όνομα τομέα ενός κράτους μέλους (π.χ. google.gr) και κατευθύνει τα αποτελέσματα και τις αναζητήσεις αναλόγως της γλώσσας του κράτους μέλους, καθώς και πάλι δεν πραγματοποιείται ειδική συλλογή δεδομένων με μέσα ευρισκόμενα στο κράτος μέλος, αλλά αντίθετα ευρετηρίαση και ταξινόμηση του δημόσια διαθέσιμου περιεχομένου βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων (εν προκειμένω της πηγής προέλευσης και της γλώσσας του περιεχομένου).

Σχετικά με την έννοια της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων κατ' αρχάς διευκρινίσθηκε ότι η μηχανή αναζήτησης επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα των χρηστών κατά πρώτον ως πάροχος υπηρεσίας και όχι ως πάροχος περιεχομένου. Επεξεργάζεται, δηλαδή, δεδομένα που προκύπτουν από τα αρχεία καταγραφής (log files) της χρήσης της υπηρεσίας μηχανής αναζήτησης από συγκεκριμένα φυσικά πρόσωπα (καταγραφή ερωτημάτων, περιεχόμενο ερωτήσεων αναζήτησης, ημερομηνία και ώρα), τις διευθύνσεις IP, καθώς και δεδομένα που προκύπτουν από τη χρήση των «cookies». Ως πάροχοι περιεχομένου, οι μηχανές αναζήτησης, στο μέτρο που επεξεργάζονται προσωπικές πληροφορίες διερευνώντας, αναλύοντας και ευρετηριάζοντας τον παγκόσμιο ιστό, προβαίνουν σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 στοιχ. β' της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Εντούτοις, σε αυτή τη δεύτερη περίπτωση, οι μηχανές αναζήτησης ενεργούν απλώς ως μεσολαβητές, καθώς δεν ασκούν ουσιαστικό έλεγχο επί των δεδομένων που αναρτούν οι ιστοσελίδες, και, για το λόγο αυτό, δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως «υπεύθυνοι επεξεργασίας» για την πραγματοποιούμενη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συνδέεται με το περιεχόμενο. Στην

περίπτωση αυτή «υπεύθυνος επεξεργασίας» είναι ο πάροχος των πληροφοριών, δηλαδή η κάθε κατ' ιδίαν ιστοσελίδα. Μια μηχανή αναζήτησης μπορεί να θεωρηθεί «υπεύθυνος επεξεργασίας» των προσωπικών δεδομένων που συνδέονται με το περιεχόμενο σε δύο περιπτώσεις: α) όταν αναπτύσσει δραστηριότητες προστιθέμενης αξίας που συνδέονται με τα χαρακτηριστικά ή τα είδη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχουν οι πληροφορίες που επεξεργάζεται και β) με τη λειτουργία αποθήκευσης σε κρυφή μνήμη, επεξεργασία η οποία, όταν υπερβαίνει το χρονικό διάστημα που είναι απαραίτητο για να αντιμετωπισθεί ένα πρόβλημα προσωρινής αδυναμίας πρόσβασης στο δικτυακό τόπο, θα πρέπει να θεωρείται ως ανεξάρτητη αναδημοσίευση και, κατά συνέπεια, η μηχανή αναζήτησης θα πρέπει να εφαρμόζει (ως «υπεύθυνος επεξεργασίας») τις διατάξεις περί προστασίας των δεδομένων, όπως για παράδειγμα την αρχή της ακρίβειας των δεδομένων και να προβαίνει σε τροποποίηση του αντιγράφου που είναι αποθηκευμένο στην κρυφή μνήμη, σε περίπτωση τροποποίησης της αρχικής δημοσίευσης.

Ως προς το δικαίωμα αντίρρησης, αυτό θα έπρεπε να ασκηθεί στον κατ' αρχήν υπεύθυνο επεξεργασίας, δηλαδή σε αυτόν που προέβη στην πρώτη δημοσίευση. Εφόσον θεωρηθεί ότι η μηχανή αναζήτησης είναι πάροχος περιεχομένου σε σχέση με τη συγκεκριμένη επεξεργασία, το δικαίωμα αντίρρησης θα πρέπει να σταθμισθεί με το δικαίωμα ελεύθερης ανάπτυξης οικονομικής δραστηριότητας και ελευθερίας της έκφρασης.

Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα (υπόθεση C-141/12), που υποβλήθηκε στο ΔΕΕ από ολλανδικό δικαστήριο, αφορούσε στην ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 2 (για την έννοια των προσωπικών δεδομένων) και του άρθρου 12 (για το δικαίωμα πρόσβασης) της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Ειδικότερα, το ολλανδικό δικαστήριο υπέβαλε στο ΔΕΕ το ερώτημα, εάν τα δεδομένα που περιλαμβάνονται σε πρακτικό της Διοίκησης (το οποίο σχετίζεται με την έκδοση απορριπτικής απόφασης επί αίτησης ενός προσώπου για χορήγηση άδειας προσωρινής διαμονής), καθώς και η νομική ανάλυση αυτού αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Σε καταφατική περίπτωση, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας (δημόσια αρχή) υποχρεούται να παράσχει στον ενδιαφερόμενο πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα και εάν το δικαίωμα πρόσβασης στο πρακτικό υποχρεώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας στη χορήγηση αντιγράφου του εν λόγω εγγράφου. Η Αρχή στις παρατηρήσεις της επισήμανε κυρίως τα παρακάτω:

Ο ορισμός των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» στην Οδηγία 95/46/ΕΚ αντικατοπτρίζει την πρόθεση του ενωσιακού νομοθέτη να αποδώσει ευρεία έννοια στον όρο αυτό. Κατά συνέπεια, στο πρακτικό, το οποίο σχετίζεται με την έκδοση απόφασης που απορρίπτει την αίτηση χορήγησης άδειας προσωρινής διαμονής συγκεκριμένου αιτούντος, περιλαμβάνονται με βεβαιότητα και δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του εν λόγω αιτούντος αλλοδαπού. Αναφορικά με τη νομική ανάλυση που περιέχεται στο ανωτέρω πρακτικό, πρέπει να σημειωθεί ότι καταρχήν αυτή δεν εμπίπτει στην προαναφερθείσα έννοια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, στο μέτρο που δεν περιέχει πληροφορίες που αναφέρονται στον αιτούντα. Κατά συνέπεια, εάν η νομική ανάλυση περιέχει μόνο μία μείζονα πρόταση, η οποία περιλαμβάνει την αναφορά, ανάλυση και ερμηνεία των κρίσιμων νομικών διατάξεων, τότε αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως προσωπικό δεδομένο. Αντίθετα, εάν περιλαμβάνει και ελάσσονα πρόταση, τότε εμπίπτει στον ανωτέρω ορισμό, καθώς στο σημείο αυτό λαμβάνει χώρα η υπαγωγή και υπάρχει βεβαιότητα ότι αναφέρονται και πληροφορίες που αφορούν το πρόσωπο του αιτούντος.

Με βάση τα ανωτέρω ο υπεύθυνος επεξεργασίας, εν προκειμένω η δημόσια αρχή, υποχρεούται να παράσχει στον ενδιαφερόμενο πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εκτός αν το εθνικό δίκαιο έχει προβλέψει περιορισμό του συγκεκριμένου δικαιώματος για κάποιον από τους λόγους που αναφέρονται στην παρ. 1 του

άρθρου 13 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Κατά την ελληνική Αρχή (βλ. αποφάσεις 40/2006 και 66/2006, διαθέσιμες στον διαδικτυακό τόπο της Αρχής www.dpa.gr, μάλιστα, το άρθρο 12 του Ν. 2472/1997 κατοχυρώνει πλήρες δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, με την ειδικότερη έννοια ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την υποχρέωση να χορηγεί στο υποκείμενο αντίγραφα των ζητηθέντων εγγράφων και να μην περιορίζεται στην απλή επίδειξή τους.

Το τρίτο προδικαστικό ερώτημα (υπόθεση C-342/12), που υποβλήθηκε στο ΔΕΕ από πορτογαλικό δικαστήριο, αφορούσε στην ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 2 (για την έννοια των προσωπικών δεδομένων) και του άρθρου 17 (για τα μέτρα ασφαλείας) της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Ειδικότερα, το εθνικό δικαστήριο υπέβαλε στο ΔΕΕ το ερώτημα, εάν η καταγραφή του χρόνου εργασίας, ήτοι η ένδειξη για κάθε εργαζόμενο της ώρας έναρξης και της ώρας λήξης της εργασίας, καθώς και των διακοπών ή διαλειμμάτων, εμπίπτει στην έννοια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σε καταφατική περίπτωση, εάν η διάταξη του άρθρου 17 παράγραφος 1 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να προβλέπουν τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφαλείας των δεδομένων, ιδίως εάν η επεξεργασία περιλαμβάνει και διαβίβαση των δεδομένων μέσω δικτύου. Τέλος, στην περίπτωση που το κράτος μέλος δεν θεσπίζει κανένα μέτρο για να συμμορφωθεί με το άρθρο 17 παράγραφος 1 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, ο δε υπεύθυνος για την επεξεργασία των εν λόγω προσωπικών δεδομένων εργοδότης καθιερώνει σύστημα περιορισμένης πρόσβασης σ' αυτά, το οποίο δεν παρέχει στην αρμόδια για τον έλεγχο των συνθηκών εργασίας εθνική αρχή αυτόματη πρόσβαση σε αυτά τα δεδομένα, εάν έχει η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης την έννοια ότι το κράτος μέλος δεν δύναται να επιβάλει στον εν λόγω εργοδότη κυρώσεις για τη συμπεριφορά του αυτή. Η Αρχή στις παρατηρήσεις της επισήμανε κυρίως τα παρακάτω:

Ο ορισμός των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» στην Οδηγία 95/46/ΕΚ αντικατοπτρίζει την πρόθεση του ενωσιακού νομοθέτη να αποδώσει ευρεία έννοια στον όρο αυτό. Κατά συνέπεια, δεδομένα, σχετικά με το χρόνο εργασίας, εμπίπτουν, πέραν κάθε αμφιβολίας, στην έννοια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Οι διατάξεις του άρθρου 17 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, καταρχήν, δεν θεσπίζουν υποχρέωση για κάθε κράτος μέλος να προβλέπει οπωσδήποτε για κάθε διακριτή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια τους, ακόμα και εάν η επεξεργασία περιλαμβάνει και διαβίβαση των δεδομένων μέσω δικτύου. Η πρόβλεψη των μέτρων αυτών αποτελεί καταρχήν υποχρέωση που βαρύνει τον εκάστοτε υπεύθυνο επεξεργασίας.

Ανεξάρτητα από την απάντηση στο δεύτερο ερώτημα, ο εκάστοτε υπεύθυνος επεξεργασίας δεν έχει δικαίωμα να αρνηθεί στην αρμόδια για τον έλεγχο των συνθηκών εργασίας εθνική αρχή την πρόσβαση στα επίμαχα (σχετικά με το χρόνο εργασίας) δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όποια και αν είναι τα μέτρα ασφαλείας των δεδομένων που έχει λάβει, καθώς μια τέτοια επίκληση των διατάξεων της Οδηγίας θα μπορούσε να θεωρηθεί προσχηματική.

Τέλος, το Υπουργείο Εξωτερικών ζήτησε τις απόψεις της Αρχής σχετικά με τη συμβατότητα της Συμφωνίας ΑCΤΑ (εμπορική συμφωνία κατά της παραποίησης/απομίμησης) με το ενωσιακό δίκαιο και συγκεκριμένα με το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, στο πλαίσιο αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για παροχή γνωμοδότησης από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά το άρθρο 218 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Αρχή προέβη κατ' αρχάς σε κάποιες παρατηρήσεις σχετικά με το παραδεκτό της αίτησης προς γνωμοδότηση, αφού, εν τω μεταξύ, το αρμόδιο σύμφωνα με τη Συνθήκη

για τη λειτουργία της ΕΕ Κοινοβούλιο δεν ενέκρινε τη Συμφωνία και, ως προς την ουσία, επισήμανε τα παρακάτω:

Το κύριο ζήτημα που τίθεται από την εν λόγω σχεδιαζόμενη διεθνή συμφωνία είναι το κατά πόσον οι διατάξεις της συμφωνίας που αφορούν την παροχή πληροφοριών, σε σχέση με πρόσωπα που παραβιάζουν ή εμπλέκονται στην παραβίαση δικαιωμάτων της πνευματικής ιδιοκτησίας, αντιβαίνουν στο κοινοτικό κεκτημένο και τη νομοθεσία των κρατών μελών ή θα μπορούσαν να το θέσουν υπό αμφισβήτηση στο μέλλον, προκαλώντας τυχόν τροποποίησή του, ώστε να εναρμονισθεί με αυτή.

Παρά το γεγονός ότι η Επιτροπή κρίνει ότι δεν απομειώνεται η προστασία του ατομικού δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, εφόσον οι διατάξεις, κυρίως, των άρθρων 4, 6, 27 (3) και (4) αφενός διατυπώνουν επιφύλαξη υπέρ της ισχύουσας νομοθεσίας της Ένωσης και των κρατών μελών, αφετέρου οι διατάξεις του άρθρου 27 (3) και (4) είναι δυνητικές, καταλείπονται αμφιβολίες, λόγω της διεθνούς διάστασης της συμφωνίας για τους παρακάτω λόγους:

Το άρθρο 27 (4) προβλέπει δυνητικώς τη δυνατότητα του συμβαλλόμενου μέρους να εξασφαλίζει στις αρμόδιες αρχές την εξουσία να διατάσσουν έναν πάροχο υπηρεσιών διαδικτύου να αποκαλύπτει στο δικαιούχο πληροφορίες σχετικά με τον εντοπισμό του παραβάτη. Στις αρμόδιες αρχές η συμφωνία ACTA (σε αντίθεση με την Οδηγία 2004/48/ΕΚ) περιλαμβάνει εκτός από τις δικαστικές, τις διοικητικές αρχές, καθώς και τις αρχές επιβολής του νόμου, οι οποίες, όμως, δεν φέρουν τις ίδιες εγγυήσεις αμεροληψίας και εξασφάλισης του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη.

Οι διατάξεις που αφορούν στη συνεργασία των αρχών και στην ανταλλαγή πληροφοριών (άρθρα 29, 33, 34 και 11) δεν αποσαφηνίζουν αν τυχόν η ανταλλαγή πληροφοριών επιτρέπεται και μεταξύ ιδιωτών βάσει της διάταξης του άρθρου 27 (3), ποιες κατηγορίες δεδομένων ανταλλάσσονται και ούτε περιέχουν τις υπόλοιπες εγγυήσεις που σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο απαιτούνται για α) τη διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες, δηλαδή είτε την ύπαρξη ικανοποιητικού επιπέδου προστασίας στην τρίτη χώρα ή δεσμευτικών κανόνων σχετικά με τις κατηγορίες των διαβιβαζόμενων δεδομένων, β) ή και την περαιτέρω διαβίβασή τους και γ) την έννομη προστασία των υποκειμένων των δεδομένων. Τέτοιες διατάξεις δεν περιέχει η συμφωνία ACTA, όπως αντίστοιχα προβλέπουν τα άρθρα 25 και 26 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ ή άλλες διεθνείς συμφωνίες, π.χ. οι Συμφωνίες της Ένωσης με τις ΗΠΑ για τη διαβίβαση δεδομένων επιβατών (PNR) και το TFTP. Η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 της ACTA μόνη δεν αρκεί, καθόσον ορίζει απλώς ότι η χρήση των δεδομένων από την αποδέκτρια χώρα για άλλους σκοπούς υπόκειται στη συγκατάθεση της χώρας που διαβιβάζει τα δεδομένα.

Οι διατάξεις του άρθρου 27 αλλά και των υπόλοιπων διατάξεων της συμφωνίας ACTA, εκτός του Τμήματος 4 (επιβολή ποινικών κυρώσεων), δεν περιορίζονται στις πράξεις που διενεργούνται σε εμπορική κλίμακα, σε αντίθεση με την Οδηγία 2004/48/ΕΚ, με αποτέλεσμα σχετικές πληροφορίες να είναι δυνατό να συλλεχθούν από τρίτα κράτη για κατοίκους της Ένωσης, με τρόπους αντίθετους με το ισχύον δίκαιο των κρατών μελών.

Τελικά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέσυρε το αίτημα προς Γνωμοδότηση και η υπόθεση δεν θα κριθεί δικαστικώς.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

---

4. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

4.1. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ

Στην επονομαζόμενη «Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29» που συστάθηκε βάσει του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ συμμετέχουν ως τακτικά μέλη όλοι οι πρόεδροι ή επίτροποι των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόεδρος της Ομάδας Εργασίας για τη διετία 2012-2013 είναι ο Πρόεδρος της ολλανδικής Αρχής, αντιπρόεδροι ο Επίτροπος της Αρχής του Η.Β. και ο Πρόεδρος της Αρχής της Τσεχίας. Στις συνεδριάσεις δύνανται να συμμετέχουν ως παρατηρητές, χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι πρόεδροι ή επίτροποι των κρατών του ΕΟΧ καθώς και χωρών που έχουν λάβει επίσημη υποψηφιότητα προς ένταξη στην ΕΕ.

Οι αρμοδιότητες της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 συνίστανται κυρίως στην εξέταση της ομοιόμορφης εφαρμογής της Οδηγίας 95/46/ΕΚ στα κράτη μέλη, αλλά και στις μεταγενέστερες Οδηγίες 2002/58/ΕΚ και 2006/24/ΕΚ που αφορούν στον ειδικότερο τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η Ομάδα γνωμοδοτεί, επίσης, για κάθε νομοθετικό ή διοικητικό μέτρο ή δράση των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και αν η νομοθεσία τρίτης χώρας παρέχει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας, το οποίο επιτρέπει τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων από κράτος μέλος της ΕΕ προς αυτή.

Υπό αυτήν την ιδιότητα, εκδίδει Γνώμες και κείμενα εργασίας που έχουν ως αποδέκτες τα ευρωπαϊκά νομοθετικά όργανα, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους υπευθύνους επεξεργασίας, καθώς και τον εφαρμοστή του δικαίου, όπως τις ίδιες τις εθνικές αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων. Εκτός από τα ανωτέρω μέσα δράσης, προβαίνει –με δική της πρωτοβουλία ή όταν της τεθεί σχετικό ερώτημα– σε έγγραφες ή προφορικές τοποθετήσεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, διεθνείς οργανισμούς ή τις εκάστοτε αρμόδιες εθνικές αρχές τρίτων χωρών καθώς και προς υπεύθυνους επεξεργασίας που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο, καλεί σε ακρόαση εκπροσώπους διεθνών οργανισμών και υπευθύνων επεξεργασίας, πάντα για ζητήματα που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων, και δίνει κατά την κρίση της δημοσιότητα σε αυτές τις δράσεις. Η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 επιδιώκει με τη δραστηριότητα που αναπτύσσει να έχει κομβικό ρόλο στα θέματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο. Για το λόγο αυτό καλλιεργεί, τα τελευταία έτη, ιδιαιτέρως το διάλογο με την Ομοσπονδιακή Επιτροπή Εμπορίου των ΗΠΑ, που είναι αρμόδια για θέματα καταναλωτή, συμπεριλαμβανομένης της ιδιωτικής ζωής των καταναλωτών, καθώς και με τον ΟΟΣΑ και ιδίως κατά το έτος 2012 επιτάχυνε τις ενέργειες για τη δημιουργία διεθνούς δικτύου συνεργασίας με αρχές τρίτων χωρών.

Για την αποτελεσματικότερη οργάνωση των εργασιών της η Ομάδα συγκροτεί μόνιμες υποομάδες για συγκεκριμένες κατηγορίες θεμάτων, όπως τις νέες τεχνολογίες, τα ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που ανακύπτουν στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, την ομοιόμορφη ερμηνεία των βασικών εννοιών της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, καθώς και ad hoc υποομάδες για την επεξεργασία επίκαιρων ζητημάτων. Για τον ίδιο σκοπό αποφασίζει ανά διετία πρόγραμμα εργασίας, το οποίο δημοσιεύει.

Σε επίπεδο γνωμοδοτήσεων η Ομάδα ασχολήθηκε με τα εξής θέματα: α) το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, β) τις νέες τεχνολογίες, γ) τις διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες.

Όσον αφορά το νέο κανονιστικό πλαίσιο, στη δημιουργία του οποίου η Ομάδα συνέβαλε σημαντικά (βλ. Ετήσια Έκθεση 2011, ενότητα 4.1), κατά το έτος 2012 η Ομάδα Εργασίας εξέδωσε δύο γνωμοδοτήσεις (1 και 8/2012), πλέον επί των Προτάσεων της Ε.

Επιτροπής που δημοσιεύθηκαν στις 25/1/2012. Στις Γνωμοδοτήσεις αυτές προτείνονται τροποποιήσεις σε διάφορα θέματα που άπτονται των ουσιαστικών ρυθμίσεων καθώς και των αρμοδιοτήτων των εθνικών αρχών αλλά και της Ε. Επιτροπής, της οποίας η θέση, κατά τη γνώμη της Ομάδας, ισχυροποιείται υπέρμετρα. Ειδικά ως προς τις αρμοδιότητες των αρχών προστασίας δεδομένων, οι οποίες προβλέπονται πολυσιχιδείς, η Ομάδα ζήτησε με έγγραφο προς την αρμόδια Επίτροπο και Αντιπρόεδρο της Επιτροπής, V. Reding, να εξειδικευθεί επί τη βάσει ανεξάρτητης μελέτης εμπειρογνομόνων η διάταξη που ορίζει ότι οι αρχές πρέπει να έχουν επαρκή προϋπολογισμό. Και τούτο ώστε οι αρχές να λειτουργούν πράγματι ως επιταχυντές της καινοτομίας και όχι ως εμπόδιο, εφόσον χωρίς τους απαιτούμενους πόρους θα καθυστερεί η εξέταση των υποθέσεων.

Όσον αφορά στις νέες τεχνολογίες η Ομάδα, συνεχίζοντας την ενασχόλησή της με την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 5 παρ. 3 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ και πιο συγκεκριμένα με την αποθήκευση μικρών αρχείων κειμένων (cookies), εξέτασε στη Γνώμη 4/2012 ποιες κατηγορίες αυτών των αρχείων μπορούν να εξαιρεθούν από τον κανόνα της συγκατάθεσης. Παράλληλα η Ομάδα, σε συνέχεια της Γνώμης 16/2011 με την οποία απορρίφθηκε η προταθείσα εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Ένωσης Εταιρειών Διαδικτυακής Διαφήμισης, απέστειλε στην Ένωση έγγραφο με το οποίο την καλεί να συμμορφωθεί με το υπό δημιουργία πρότυπο Do not Track.

Στη Γνώμη 2/2012 η Ομάδα ασχολήθηκε με εφαρμογές αναγνώρισης προσώπου, οι οποίες χρησιμοποιούν βιομετρικά δεδομένα και εξαπλώνονται όλο και περισσότερο σε επιγραμμικές υπηρεσίες, όπως στις υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης όπου με τον τρόπο αυτό ο χρήστης μπορεί να εντοπισθεί με το όνομά του. Η Ομάδα ρητώς κατέληξε ότι η χρήση τέτοιων εφαρμογών πρέπει να βασίζεται στη συγκατάθεση του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα.

Σχετικά με τις ιδιαιτερότητες και τα ζητήματα που αναφέρονται σε εφαρμογές υπολογιστικής νέφους, οι οποίες εξαπλώνονται λόγω του δυναμικού τους στη δημιουργία οικονομιών κλίμακος και λόγω της κατά τεκμήριο ανώτερης ποιότητας υπηρεσιών που παρέχουν, η Ομάδα εξέδωσε τη Γνώμη 5/2012. Στη Γνώμη αυτή οριοθετούνται οι υποχρεώσεις του παρόχου υπηρεσιών υπολογιστικής νέφους και του πελάτη, ο οποίος θεωρείται υπεύθυνος επεξεργασίας, και δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στα μέτρα ασφάλειας.

Σχετικά με την υποχρέωση των παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, διαθέσιμων στο κοινό, να γνωστοποιούν στα θιγόμενα πρόσωπα περιστατικά παραβίασης των προσωπικών τους δεδομένων, η Ομάδα εξέδωσε τη Γνώμη 6/2012, στην οποία επισημαίνονται τα ζητήματα που δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς στο σχέδιο εκτελεστικού Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σημειώνουμε ότι η ενασχόληση της Ομάδας ξεκίνησε ήδη το έτος 2011, κατά το οποίο εξέδωσε το υπ' αριθμ. 1/2011 Κείμενο Εργασίας (πρβ. Ετήσια Έκθεση 2011, ενότητα 4.1.).

Τέλος, η Ομάδα στο Κείμενο Εργασίας 1/2012 εξέτασε το ευρωπαϊκό έργο ePSOS που αφορά στη διασυνωριακή παροχή υπηρεσιών υγείας και κατέληξε ότι προς το παρόν η πιλοτική εφαρμογή του πρέπει να βασίζεται στη συγκατάθεση των ασθενών, ενώ επίσης τα εθνικά σημεία επαφής πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα τεχνικά μέτρα για την αποθήκευση των δεδομένων και τη λήψη της συγκατάθεσης.

Όσον αφορά στις διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες η Ομάδα προχώρησε στην επεξεργασία προϋποθέσεων για την εφαρμογή των εταιρικών δεσμευτικών κανόνων σε εκτελούντες την επεξεργασία. Ως γνωστόν οι κανόνες αυτοί χρησιμοποιούνται για τη διαβίβαση δεδομένων από εταιρείες ενός ομίλου εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης σε άλλες εταιρείες του ομίλου εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποτελούν εναλλακτική στη σύναψη διμερών συμβάσεων ή τη διαβίβαση δεδομένων στις ΗΠΑ βάσει των

αρχών του ασφαλούς λιμένα. Επιπλέον, οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονταν σε εταιρείες που χαρακτηρίζονται ως υπεύθυνοι επεξεργασίας ενώ τώρα η Ομάδα τους επέκτεινε και για εκτελούντες την επεξεργασία, όταν αυτοί διαβιβάζουν τα δεδομένα σε άλλους εκτελούντες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τους εταιρικούς δεσμευτικούς κανόνες διευκολύνεται κατά πολύ η διαβίβαση σε περισσότερους ενώ μέχρι τώρα θα έπρεπε ο υπεύθυνος, ή ο εκτελών για λογαριασμό και κατ' εντολήν του υπευθύνου, να συνάψει διμερείς συμβάσεις. Στο πλαίσιο αυτό η Ομάδα εξέδωσε το υπ' αριθμ. 2/2012 Κείμενο Εργασίας που αναφέρει τις γενικές αρχές και τα διάφορα στοιχεία που πρέπει να περιέχουν οι εταιρικοί δεσμευτικοί κανόνες, καθώς και ένα υπόδειγμα της αίτησης που υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή προστασίας δεδομένων. Αιτήσεις για έγκριση των εταιρικών δεσμευτικών κανόνων για εκτελούντες την επεξεργασία υποβάλλονται από το έτος 2013. Τέλος, η Ομάδα με την υπ' αριθμ. 7/2012 Γνώμη έκρινε ότι η νομοθεσία του Μονακό παρέχει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας και, κατά συνέπεια, η διαβίβαση δεδομένων σε υπευθύνους επεξεργασίας που εδρεύουν εκεί είναι ελεύθερη, όπως και εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εκτός των Γνωμών και Κειμένων Εργασίας, η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 παρεμβαίνει και με έγγραφα προς τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ζητήματα που αφορούν νομοθετικές πρωτοβουλίες ή εφαρμογή των κανόνων προστασίας προσωπικών δεδομένων. Επίσης, καλεί κατά την κρίση της υπευθύνους επεξεργασίας για παροχή εξηγήσεων ή τους επισημαίνει πρακτικές που αντίκεινται στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, όταν πρόκειται για υπευθύνους που δραστηριοποιούνται σε διάφορα κράτη μέλη και άρα θίγονται τα δικαιώματα των πολιτών της Ένωσης. Έτσι κατά το έτος 2013 η Ομάδα απευθύνθηκε στην αρμόδια Επιτροπή για τις Θεμελιώδεις Ελευθερίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε σχέση με α) το πόρισμα ελέγχου του συστήματος TFTP, β) την Πρόταση Οδηγίας για τα δεδομένα επιβατών καθώς και την επικείμενη διεθνή Συμφωνία με τις ΗΠΑ για τη διαβίβαση δεδομένων επιβατών, γ) την πρωτοβουλία ορισμένων κρατών μελών για Πρόταση Οδηγίας σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Έρευνας σε ποινικές υποθέσεις. Επίσης, απευθύνθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σχέση με α) ζητήματα που αναφύονται από την εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας και του Διεθνούς Προτύπου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Καταπολέμηση του Ντόπινγκ, β) τη διαβίβαση δεδομένων από τα κράτη μέλη στην εποπτική αρχή ελέγχου των ετήσιων και ενοποιημένων λογαριασμών των εταιρειών των ΗΠΑ όπου καλείται η Επιτροπή να συμβάλει στην εναρμόνιση των δεδομένων που αποστέλλονται, γ) τη νομοθεσία των ΗΠΑ για τη φορολογική συμμόρφωση αλλοδαπών λογαριασμών που τηρούν χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλες εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων (FATCA), δ) την Πρόταση Κανονισμού σε σχέση με το σύστημα επιτήρησης των συνόρων (EUROSUR), ε) την πρωτοβουλία της Ε. Επιτροπής για τη δημιουργία ευφυών συστημάτων ελέγχου της εισόδου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τέλος, η Ομάδα Εργασίας απευθύνθηκε στην εταιρεία Google, σε σχέση με τη νέα πολιτική ιδιωτικότητας που εφαρμόζει στις υπηρεσίες της, και της ζήτησε διευκρινίσεις και εν τέλει τροποποιήσεις για την καλύτερη προστασία των δεδομένων των ατόμων που διαμένουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην ιστοσελίδα της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/index_en.htm δημοσιεύονται όλες οι Γνώμες, τα Κείμενα Εργασίας, τα έγγραφα που αποστέλλει στους διάφορους φορείς, δελτία τύπου και η ημερήσια διάταξη των ολομελειών.

4.2. ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ

Η Αρχή συμμετέχει με δύο τακτικά και ένα αναπληρωματικό μέλος στην Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Σένγκεν, η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΑΕ Σένγκεν δημιουργήθηκε βάσει του άρθρου 115 της Σύμβασης για την Εφαρμογή της Συμφωνίας Σένγκεν (εφεξής ΣΕΣΣ) με αρμοδιότητα τον έλεγχο της τεχνικής υποστήριξης του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (εφεξής ΣΠΣ) και τη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμογής ή ερμηνείας που μπορούν να τεθούν κατά τη λειτουργία του συστήματος αυτού, καθώς και την υιοθέτηση εναρμονισμένων συστάσεων, έτσι ώστε να προτείνονται κοινές λύσεις σε κοινά προβλήματα. Ήδη από το 2011 έχει τεθεί σε λειτουργία νέος ιστότοπος (<http://schengen.consilium.europa.eu/about.aspx?lang=el>) της ΚΑΕ Σένγκεν προκειμένου να ενημερώνονται πληρέστερα οι πολίτες, οι υπήκοοι τρίτων χωρών, καθώς και οποιοδήποτε άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς για τις δραστηριότητές της.

Κατά τη διάρκεια του 2012 η ΚΑΕ Σένγκεν ολοκλήρωσε τη διενέργεια ελέγχου των καταχωρίσεων του άρθρου 99 ΣΕΣΣ που αφορά σε εισαγωγή στο ΣΠΣ στοιχείων προσώπων ή οχημάτων με στόχο τη διακριτική παρακολούθηση ή τον ειδικό έλεγχο. Πρόκειται επί της ουσίας για παρακολούθηση του αρχικού ελέγχου που είχε διεξαχθεί παλαιότερα και κυρίως επικεντρώθηκε στην εξέταση των τριών βασικών συστάσεων που είχαν διατυπωθεί στο αρχικό πόρισμα και την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τη συμμόρφωση στις συστάσεις και τη διαπίστωση των απαιτούμενων βελτιώσεων. Στις συναντήσεις αναλύθηκαν και συζητήθηκαν τα αποτελέσματα του ελέγχου και ακολούθως συντάχθηκε έκθεση, η οποία εγκρίθηκε από την ΚΑΕ και απεστάλη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Επιτροπή και το Συμβούλιο.

Επίσης, η ΚΑΕ Σένγκεν συνέχισε να απασχολείται με τη διενέργεια ετέρου ελέγχου καταχωρίσεων του άρθρου 95 ΣΕΣΣ που αφορά στην καταχώριση ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης στο ΣΠΣ με τη μέθοδο της συμπλήρωσης ερωτηματολογίων από τα κράτη μέλη. Κατόπιν εκτενούς ανάλυσης και συζήτησης μεταξύ των μελών της ΚΑΕ επί των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο, παρατηρήθηκε, αφενός, πως υφίστανται διαφοροποιήσεις μεταξύ των κρατών μελών στην περίπτωση των διαγραφών των καταχωρίσεων, όταν έχει πλέον εκτελεστεί το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, καθώς και στην περίπτωση των αδρανών καταχωρίσεων και, αφετέρου, διαφάνηκε ελλιπής εφαρμογή της δεύτερης παραγράφου του άρθρου αυτού, που αφορά στον προβλεπόμενο έλεγχο από το κράτος μέλος που προβαίνει στην καταχώριση σχετικά με το εάν επιτρέπεται η σύλληψη στο κράτος, στο οποίο απευθύνεται η αίτηση. Αποφασίστηκε να εκδοθεί η σχετική έκθεση και να τονιστεί η ανάγκη για ενιαία εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Σχετικό με τις καταχωρίσεις του άρθρου 95 ήταν και το ζήτημα που απασχόλησε την ΚΑΕ, κατόπιν ενημέρωσης για την ύπαρξη επιστολής από την Επιτροπή Meijers (Standing Committee of Experts on International Immigration Refugee and Criminal Law) προς την Επίτροπο Malmström, αναφορικά με τη σχέση αλληλεπίδρασης μεταξύ της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών και τον Κανονισμό 1987/2006 σχετικά με τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και την πιθανή ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης προκειμένου να απαλειφθούν τυχόν αντιθέσεις και διαφορές ανάμεσα στα δύο νομοθετικά κείμενα. Μέσω ευρείας ανταλλαγής απόψεων, κρίθηκε ότι το ζήτημα που τίθεται, ήτοι η σχέση μεταξύ της απαγόρευσης εισόδου και των καταχωρίσεων του άρθρου 95, αφορά και την ΚΑΕ Σένγκεν, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι ενδέχεται να εμπίπτει

και στην αρμοδιότητα του Ευρωπαϊού Επόπτη για την Προστασία Δεδομένων ή και της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29. Συγκεκριμένα, θεωρήθηκε ότι σχετίζεται άμεσα με την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας των καταχωρίσεων στο ΣΠΣ και τονίστηκε ότι η χρήση του δεν θα πρέπει να βασίζεται σε αυτοματισμούς, υπό την έννοια ότι μια απαγόρευση εισόδου δεν πρέπει να οδηγεί απαρέγκλιτα σε καταχώριση του άρθρου 95, δίχως περαιτέρω αξιολόγηση για την αναγκαιότητα της καταχώρισης και την τήρηση των απαραίτητων προϋποθέσεων. Η ΚΑΕ έκρινε ότι είναι αναγκαίο να υιοθετηθεί κοινή πρόταση για εναρμόνιση τόσο των νομοθετικών κειμένων όσο και της αντίστοιχης πρακτικής και για το σκοπό αυτό συντάχθηκε σχετική επιστολή που απευθύνεται στην Επίτροπο Malmström και κοινοποιείται στην Επιτροπή Meijers, με την οποία η ΚΑΕ, αφενός, θα τονίζει ότι συμμερίζεται σε μεγάλο βαθμό τις ανησυχίες της Επιτροπή Meijers και, αφετέρου, θα εκθέτει τις θέσεις της.

Την ΚΑΕ απασχόλησε επίσης η δημιουργία και λειτουργία του προγράμματος SErious Criminals Hunt (SEarCH), άλλως αποκαλούμενο «Τσεχική πρωτοβουλία». Ουσιαστικά πρόκειται για χρήση αναζητήσεων στο ΣΠΣ, με άμεση ανάμειξη και συνεργασία με τα γραφεία SIRENE, με σκοπό τη σύλληψη των πιο καταζητούμενων κακοποιών, η οποία προτίθεται να αξιοποιήσει και παράλληλα να εμπλουτίσει την αποκτηθείσα εμπειρία των υφιστάμενων ομάδων ενεργούς αναζήτησης φυγόδικων (European Network of Fugitive Active Search Teams - ENFASTs) και του σχετικού δικτύου. Δημιουργήθηκε έντονος προβληματισμός για το εάν αυτή η συγκεκριμένη αναζήτηση εμπίπτει στις αρμοδιότητες των γραφείων SIRENE, καθώς και αμφιβολία για την ύπαρξη νομικής βάσης που να δικαιολογεί την εμπλοκή τους στην αναζήτηση εγκληματιών. Βάσει των παραπάνω ενδοιασμών και δεδομένης της λειτουργίας του εξειδικευμένου για το σκοπό αυτό δικτύου ENFAST, αποφασίστηκε η ΚΑΕ να εκδώσει γνωμοδότηση με την οποία κρίνει ότι η ενδεδειγμένη πλατφόρμα για την αναζήτηση κακοποιών/εγκληματιών είναι το ENFAST.

Αντικείμενο έντονου προβληματισμού και συζητήσεων καθ' όλη τη διάρκεια του 2012 αποτέλεσε και το Σχέδιο Κανονισμού του Συμβουλίου για τη μετάπτωση από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν πρώτης γενιάς (SIS I) στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II). Συγκεκριμένα, η ΚΑΕ ενημερώθηκε για το σχέδιο Κανονισμού και την εκτίμηση της Επιτροπής ότι το νέο σύστημα θα τεθεί σε λειτουργία εντός του πρώτου τριμήνου του 2013. Η δε εποπτεία του νέου συστήματος θα αποτελεί κοινή συντονιστική αρμοδιότητα της ΚΑΕ Σένγκεν με τον Ευρωπαϊό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Επί του θέματος εκφράστηκαν ανησυχίες για πιθανά τεχνικά και νομικά προβλήματα κατά τη μετάπτωση και, κυρίως, για τη διαθεσιμότητα του παλαιού συστήματος και τον τρόπο με τον οποίο θα γίνεται η διαγραφή των δεδομένων στη διάρκεια της μετάπτωσης. Ειδικότερα, συζητήθηκε η αναγκαιότητα ανανέωσης της εντολής προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το SIS II κάθε φορά που εκπνέει η προθεσμία και το σύστημα δεν είναι σε παραγωγική λειτουργία, καθώς και το νομικό καθεστώς για την περίοδο της μετάπτωσης από το παλιό στο νέο σύστημα. Η ΚΑΕ έκρινε ότι έως ότου ολοκληρωθεί η μετάπτωση στο SIS II, θα πρέπει να ισχύει η προγενέστερη νομική βάση (δηλ. η ΣΕΣΣ), με λογική συνέπεια η ΚΑΕ να διατηρεί την αρμοδιότητα της ως προς την επιτήρηση της μετάπτωσης. Εν τούτοις, παρατηρήθηκε ότι, με βάση τα οριζόμενα στο σχέδιο Κανονισμού, είναι πιθανό να δημιουργηθούν νομικά προβλήματα και ανασφάλεια δικαίου, στην περίπτωση που ένα κράτος μέλος ξεκινήσει τη χρήση του SIS II, ενώ κάποια άλλα κράτη ακόμη δεν έχουν ενταχθεί και παραμένουν στο προηγούμενο σύστημα, δεσμευόμενα από την προηγούμενη νομική βάση της ΣΕΣΣ. Αυτό, άλλωστε, αποτελεί μια αναμενόμενη εκδοχή, λόγω των οικονομικών (αλλά και τεχνικών) προβλημάτων που κάποια κράτη αντιμετωπίζουν και δεδομένου ότι πρόκειται για έργο μεγάλης κλίμακας,

που καθιστά ανέφικτη μια ομαλή και πλήρως συγχρονισμένη μετάβαση όλων των κρατών μελών. Για το λόγο αυτό, κρίνεται σκόπιμη η επιλογή μιας κοινής, τουλάχιστον, εποπτείας για το χρονικό διάστημα της μετάπτωσης. Οι προαναφερθείσες παρατηρήσεις και ανησυχίες της ΚΑΕ αποτυπώθηκαν σε επιστολή-γνωμοδότηση της ΚΑΕ Σένγκεν προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εξάλλου, η ΚΑΕ είχε αναλάβει από την αρχή του έτους τη δέσμευση για τη διεξαγωγή σχετικής έρευνας για τον τρόπο εφαρμογής του δικαιώματος πρόσβασης των υποκειμένων στα κράτη μέλη, προσδοκώντας με τον τρόπο αυτό να εντοπίσει τυχόν διαφοροποιήσεις ή και προβλήματα. Για το λόγο αυτό είχε συνταχθεί σχετικό ερωτηματολόγιο προς συμπλήρωση από κάθε κράτος μέλος. Η ολοκλήρωση της έρευνας αυτής αναμένεται να συντελεστεί το πρώτο τρίμηνο του 2013 και ακολούθως να αναλυθούν και αποτυπωθούν εγγράφως τα συμπεράσματα, καθώς και να υιοθετηθούν οι δέουσες συστάσεις.

Τέλος, κατά τη διάρκεια των συναντήσεων της ΚΑΕ, αναδείχθηκε η ανάγκη για ενδελεχή έλεγχο που επιβάλλεται να εκκινήσουν οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων, στις περιπτώσεις που οι προξενικές υπηρεσίες των κρατών μελών σε τρίτες χώρες και κυρίως οι σχετιζόμενες με την έκδοση θεωρήσεων υπηρεσίες παρέχονται από ιδιωτικές εταιρείες (βάσει σχετικών συμβάσεων ως εξωτερική ανάθεση). Μέσω ανταλλαγής εμπειριών από κράτη μέλη που έχουν ήδη προβεί σε παρόμοιους ελέγχους παρατηρήθηκε πως τα προβλήματα ανακύπτουν από εταιρείες που εδρεύουν σε τρίτες χώρες και οι οποίες συνάπτουν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με τα προξενία/πρεσβείες. Αντικείμενο συζήτησης αποτέλεσε το κατά πόσον οι εθνικές αρχές έχουν δυνατότητα ελέγχου, καθώς δεν είναι σαφής η δικαιοδοσία και αρμοδιότητα ελέγχου σε αυτές, αλλά ούτε και η τυχόν δυνατότητα των τρίτων χωρών να ελέγχουν τις εταιρείες αυτές. Ζήτημα αποτέλεσε και η διαπίστωση της χρήσης από τα προξενία διάφορων χωρών «μαύρων λιστών» (black lists), με ύποπτα άτομα που θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη κατά τη διαδικασία εξέτασης αίτησης χορήγησης θεώρησης. Αρκετά κράτη μέλη παραδέχθηκαν ότι κατά τους ελέγχους εντόπισαν τέτοιες λίστες, αν και οι προξενικές αρχές προέβησαν διάφορα επιχειρήματα για να δικαιολογήσουν την ύπαρξή τους. Το θέμα θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί η ΚΑΕ Σένγκεν.

4.3. ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνέχισε και κατά το έτος 2012 να εκπροσωπείται στην Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) για την Ευρωπόλ, που συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες, με δύο τακτικά μέλη και ένα αναπληρωματικό.

Η ίδρυση Κοινής Εποπτικής Αρχής-ΚΕΑ (Joint Supervisory Body), μιας ανεξάρτητης αρχής, η οποία είναι επιφορτισμένη με τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Ευρωπόλ προς τις βασικές αρχές της προστασίας δεδομένων, προβλέπεται στη Σύμβαση της Ευρωπόλ. Η Ευρωπόλ είναι οργανισμός που ιδρύθηκε με σκοπό να συνδράμει τα κράτη μέλη της ΕΕ στην πρόληψη και καταπολέμηση σοβαρών μορφών διεθνούς εγκληματικότητας, εφόσον στις συγκεκριμένες μορφές εγκληματικών πράξεων παρατηρείται δομή οργανωμένου εγκλήματος και θίγονται δύο τουλάχιστον κράτη μέλη. Σε πρακτικό επίπεδο, κύριο καθήκον της Ευρωπόλ είναι η διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών τεχνογνωσίας μεταξύ των κρατών μελών και η παροχή αναλυτικών υπηρεσιών εμπειρογνωμοσύνης. Με δεδομένο ότι η Ευρωπόλ επεξεργάζεται μεγάλο όγκο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (απλών και ευαίσθητων), η Σύμβαση της Ευρωπόλ περιέ-

χει διατάξεις, οι οποίες προβλέπουν ότι κατά την επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα δικαιώματα του ατόμου. Σημειώνεται ότι, ήδη από το 2010, η προαναφερθείσα Σύμβαση της Ευρωπόλ αντικαταστάθηκε από την Απόφαση του Συμβουλίου της 6ης Απριλίου 2009 (2009/371/ΔΕΥ) με απώτερο στόχο την απλούστευση και βελτίωση του νομικού πλαισίου που διέπει την Ευρωπόλ.

Η ΚΕΑ για την Ευρωπόλ κατά τη διάρκεια του έτους 2012 ασχολήθηκε κυρίως με τα παρακάτω ζητήματα:

A) ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η τακτική ετήσια επιθεώρηση της Ευρωπόλ πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του 2012 στην έδρα της Ευρωπόλ, στη Χάγη. Στη συνεδρίασή της στις 30 Νοεμβρίου 2011, η ΚΕΑ έδωσε τη σχετική εντολή στην ομάδα ελέγχου (η σύσταση της οποίας καθορίστηκε σε μεταγενέστερο στάδιο). Ο έλεγχος που ακολούθησε εστιάστηκε στα ακόλουθα θέματα:

α) το περιεχόμενο και την ποιότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζεται η Ευρωπόλ μέσω των αρχείων εργασίας προς ανάλυση (Analysis Work Files - AWFs), και του συστήματος πληροφοριών της Ευρωπόλ,

β) τον έλεγχο των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφαλείας,

γ) τη χρήση από τον οργανισμό του συστήματος ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών SIENA, καθώς και τη νέα έκδοση του εν λόγω συστήματος,

δ) τον έλεγχο των δεδομένων του προσωπικού της Ευρωπόλ (περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, έλεγχο του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, του συστήματος καταγραφής εισερχόμενων κλήσεων μέσω της ανοικτής τηλεφωνικής γραμμής της Ευρωπόλ, και των διαδικασιών επιτήρησης της χρήσης του διαδικτύου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), και

ε) την εποπτεία/παρακολούθηση των ενεργειών που έχουν γίνει για τη συμμόρφωση με τις συστάσεις των προηγούμενων επιθεωρήσεων.

Η ΚΕΑ, κατόπιν της παρουσίασης του πορίσματος από την ομάδα ελέγχου, προχώρησε στην έγκριση και υιοθέτησή του. Στη συνέχεια, το πόρισμα απεστάλη στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπόλ για τη λήψη σχετικών σχολίων.

B) ΣΥΜΦΩΝΙΑ «Προγράμματος Παρακολούθησης της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας» (ΠΠΧΤ)

Η Συμφωνία ΠΠΧΤ (TFTP Agreement-Terrorist Finance Tracking Program), η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου 2010, αφορά στην επεξεργασία και διαβίβαση δεδομένων χρηματοπιστωτικών συναλλαγών από την ΕΕ στις ΗΠΑ. Βάσει της Συμφωνίας αυτής, το Υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ (Treasury Department) αποκτά πρόσβαση σε δεδομένα χρηματοπιστωτικών συναλλαγών της SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) για τους σκοπούς του προγράμματος TFTP. Η Συμφωνία καθιστά την Ευρωπόλ αρμόδια να διασφαλίζει ότι κάθε αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ για πρόσβαση σε δεδομένα της SWIFT είναι δικαιολογημένο και αναγκαίο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και σύμφωνα με όσα ορίζονται στη Συμφωνία.

Η ΚΕΑ, τόσο το 2010 όσο και το 2011, είχε πραγματοποιήσει επιτόπιες επιθεωρήσεις στην Ευρωπόλ με αντικείμενο την αξιολόγηση του τρόπου εφαρμογής των σχετικών διατάξεων της Συμφωνίας. Εντός του 2012, συζητήθηκε και υιοθετήθηκε το πόρισμα της 2ης επιθεώρησης, του 2011. Όπως είχε γίνει και με το πόρισμα της προηγούμενης επιθεώρησης, η ΚΕΑ προχώρησε στη δημοσιοποίηση του δημόσια προσβάσιμου τμήματος του πορίσματος, τόσο στη δική της ιστοσελίδα όσο και στις ιστοσελίδες των εθνικών ΑΠΔΠΧ, ενώ, σύμφωνα και με την πρακτική των προηγούμενων επιθεωρήσεων, το πό-

ρισμα παρουσιάστηκε και ενώπιον της Επιτροπής LIBE (Επιτροπή για τις Πολιτικές Ελευθερίες, Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ταυτόχρονα, αποφασίστηκε και διενεργήθηκε νέα επιθεώρηση της Συμφωνίας ΠΠΧΤ το Νοέμβριο 2012, από την ίδια ομάδα ελέγχου που πραγματοποίησε και τις δύο προηγούμενες. Σημειώνεται ότι, για την επιθεώρηση αυτή, αποφασίστηκε να υπάρξει μόνο μία δημόσια προσβάσιμη έκδοση πορίσματος, που θα δημοσιευθεί. Η έκδοση αυτή θα περιγράφεται ως έκθεση παρακολούθησης της υλοποίησης των συστάσεων των προηγούμενων επιθεωρήσεων και αναμένεται να εγκριθεί και υιοθετηθεί στις αρχές του 2013.

Έτερο σχετικό θέμα, που αποτέλεσε αντικείμενο εκτενών συζητήσεων στις συναντήσεις της ΚΕΑ, αφορά σε αίτημα πρόσβασης της Επιτροπής LIBE στο απόρρητο πόρισμα της 2ης επιθεώρησης. Σημειώνεται ότι αντίστοιχο αίτημα είχε υποβάλει και το Γερμανικό Κοινοβούλιο το προηγούμενο έτος και στο οποίο η ΚΕΑ είχε απαντήσει αρνητικά. Λαμβάνοντας αυτό, μεταξύ άλλων, υπόψη, και αναφορικά με το αίτημα της Επιτροπής LIBE, συζητήθηκε εκτενώς ο ενδεδειγμένος τρόπος χειρισμού παρόμοιων αιτημάτων από την ΚΕΑ. Τελικά, αποφασίστηκε να χορηγηθεί πρόσβαση στην Επιτροπή LIBE, υπό την προϋπόθεση ότι η πρόσβαση αυτή θα πραγματοποιηθεί στα γραφεία της γραμματείας της ΚΕΑ, προκειμένου έτσι να τηρηθεί και η διαβάθμιση ασφαλείας, που θέτει η Ευρωπόλ για το πόρισμα επιθεώρησης, με το χαρακτηρισμό «Secret». Επιπλέον, αποφασίστηκε ο διάλογος που έχει ήδη ξεκινήσει με την Ευρωπόλ, για το θέμα αυτό, να ενταθεί, προκειμένου να υπάρξει μια οριστική απόφαση για τον τρόπο που θα πρέπει να αντιμετωπίζονται παρόμοια αιτήματα στο μέλλον.

Γ) ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΥΡΩΠΟΛ (ΕΜΕ)

Το 2012, συνεχίστηκε η διενέργεια ελέγχου του τρόπου με τον οποίο λειτουργούν οι ΕΜΕ, που είχε ξεκινήσει το 2011. Συγκεκριμένα, είχε αποφασιστεί να αναπτυχθεί συγκεκριμένη μεθοδολογία για τον έλεγχο του τρόπου με τον οποίο οι ΕΜΕ συλλέγουν, καταχωρούν και διαβιβάζουν δεδομένα στην Ευρωπόλ μέσω του Συστήματος Πληροφοριών Ευρωπόλ (ΣΠΕ), καθώς και για τον έλεγχο της ποιότητας και της ακρίβειας των δεδομένων αυτών, πριν τη διαβίβαση ή τη διάθεσή τους, προκειμένου να καταστεί σαφέστερος ο ακριβής προσδιορισμός των εφαρμοστέων μέτρων προστασίας δεδομένων. Η ΚΕΑ Ευρωπόλ είχε κρίνει πως θα πρέπει να εντατικοποιηθεί η προσπάθεια για ενιαία και συστηματική εφαρμογή των κανόνων αυτών από τα κράτη μέλη, καθώς είναι εκείνα που ουσιαστικά τροφοδοτούν το ΣΠΕ με πληροφορίες.

Η ΚΕΑ συζήτησε κάποια προκαταρκτικά ευρήματα του εν λόγω ελέγχου, αλλά, καθώς δεν έχει επιτευχθεί η συγκέντρωση των σχετικών αναφορών από όλα τα κράτη μέλη, ο έλεγχος θα συνεχιστεί και το 2013, οπότε και αναμένεται να ολοκληρωθεί με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης.

Δ) ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΚΕΑ

Κατά τη διάρκεια του 2012, ολοκληρώθηκε η επεξεργασία της νέας πολιτικής επικοινωνίας της ΚΕΑ. Σε σχετικό κείμενο καθορίζεται η στρατηγική της ΚΕΑ στον τομέα της επικοινωνίας, η οποία, πέρα από τη βελτίωση των δημόσιων σχέσεων και επικοινωνίας με τους φορείς που σχετίζονται με τις δραστηριότητές της, περιλαμβάνει και την ανάληψη πρωτοβουλιών με σκοπό την ευαισθητοποίηση για τη σημασία της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και το σεβασμό των ατομικών δικαιωμάτων σε σχέση με τα πληροφοριακά συστήματα της Ευρωπόλ και την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που πραγματοποιείται σε αυτά. Επίσης, διατυπώνονται οι στόχοι για τη βελτίωση τόσο

της εσωτερικής επικοινωνίας μεταξύ των μελών της ΚΕΑ και των αντίστοιχων εθνικών ΑΠΔΠΧ, όσο και της εξωτερικής επικοινωνίας, π.χ. με την ίδια την Ευρωπόλ και τις Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, τα εθνικά Κοινοβούλια και γενικότερα το ενδιαφερόμενο κοινό από τα κράτη μέλη. Εκτός από τους στόχους, παρουσιάζονται τα μέσα για την επίτευξη αυτών και γίνεται κατανομή των σχετικών αρμοδιοτήτων.

Ε) ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ Οκτώβριος 2008-Σεπτέμβριος 2012

Την ΚΕΑ απασχόλησε η σύνταξη της έκθεσης πεπραγμένων, η οποία θα καλύπτει τις δραστηριότητες της ΚΕΑ το χρονικό διάστημα Οκτωβρίου 2008-Σεπτεμβρίου 2012. Η ΚΕΑ, αφού ενέκρινε το κείμενο της έκθεσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 34 παρ. 6 της απόφασης Ευρωπόλ, το απέστειλε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπόλ προκειμένου να υποβάλει τυχόν παρατηρήσεις. Σημειώνεται ότι οι παρατηρήσεις αυτές, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, επισυνάπτονται στην έκθεση, η οποία ακολούθως διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

ΣΤ) ΝΕΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Εξάλλου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ξεκινήσει την αξιολόγηση της υφιστάμενης Απόφασης Ευρωπόλ και την προετοιμασία ενός νέου Κανονισμού. Η πρωτοβουλία αυτή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κρίθηκε αναγκαία προκειμένου, ύστερα από τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισαβόνας, να καταστεί εφικτό να ευθυγραμμιστούν με αυτήν τα νομοθετικά κείμενα στο χώρο της αστυνομικής συνεργασίας και επιβολής του νόμου.

Η ΚΕΑ με έγγραφό της εξέφρασε τη πρόθεσή της να συνδράμει ενεργά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε αυτή την εργασία. Εντούτοις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν συμπεριέλαβε την ΚΕΑ στην ομάδα εργασίας που ασχολείται με την προετοιμασία του νέου Κανονισμού, αλλά την κάλεσε να υποβάλει τυχόν παρατηρήσεις ή προτάσεις. Για το λόγο αυτό, η ΚΕΑ προχώρησε στη σύσταση ειδικής ομάδας εργασίας, και αποφασίστηκε να συνταχθεί, το συντομότερο δυνατό, επιστολή με τα βασικά σημεία που κατά τη γνώμη της ΚΕΑ θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στη σύνταξη του νέου Κανονισμού. Η επίσημη πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το νέο Κανονισμό της Ευρωπόλ αναμένεται να διατυπωθεί στα μέσα του 2013.

Ζ) ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 23 της Απόφασης Ευρωπόλ και ειδικότερα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 και 4 και άρθρο 6 της απόφασης 2009/934/ΔΕΥ του Συμβουλίου (απόφαση για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής που διέπουν τις σχέσεις της Ευρωπόλ με τους εταίρους της, περιλαμβανομένης της ανταλλαγής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και διαβαθμισμένων πληροφοριών) που εξουσιοδοτεί το διευθυντή της Ευρωπόλ να ξεκινά διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών με τρίτα κράτη και οργανισμούς εκτός ΕΕ, η διαβούλευση με την ΚΕΑ αποτελεί μέρος της διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπόλ οφείλει να συντάσσει έκθεση προς το Συμβούλιο, παρέχοντάς του, μέσω αυτής, όλες τις αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου να κρίνει εάν υπάρχουν ή όχι κωλύματα για την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Περαιτέρω, το άρθρο 3 παράγραφος 3 της Πράξης του Συμβουλίου για την έγκριση κανόνων που διέπουν τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ σε τρίτα κράτη και τρίτους οργανισμούς, και το άρθρο 2 παράγραφος 4 της Πράξης του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με τη λήψη πληροφοριών εκ μέρους της Ευρωπόλ από τρίτα μέρη, ορίζουν ρητά ότι η ΚΕΑ οφείλει να εκδίδει γνωμοδοτήσεις στο πλαίσιο της

διαδικασίας κατά την οποία το Συμβούλιο καλείται να αποφασίσει, εάν θα εγκρίνει ή όχι την εκάστοτε υπό διαπραγμάτευση συμφωνία μεταξύ της Ευρωπόλ και τρίτων κρατών.

Κατ' εφαρμογή των παραπάνω, η ΚΕΑ κλήθηκε να γνωμοδοτήσει σχετικά με τη νομοθεσία και τη διοικητική πρακτική στο Λιχτενστάιν στον τομέα της προστασίας των δεδομένων, βάσει του σχετικού φακέλου έκθεσης που υποβλήθηκε από την Ευρωπόλ το 2011.

Η ΚΕΑ, σε γνωμοδότησή της που εκδόθηκε το 2012, έκρινε ότι, από την άποψη της προστασίας των δεδομένων, δεν υφίστανται κωλύματα για την έναρξη διαπραγματεύσεων από την Ευρωπόλ με το Λιχτενστάιν, με σκοπό την κατάρτιση συμφωνίας για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ.

Η) ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ: SIENA και EC3

Η ΚΕΑ, κατά τη διάρκεια του 2012, ενημερώθηκε και συζήτησε σχετικά με τις εξελίξεις για τις νεότερες εργασίες/δραστηριότητες της Ευρωπόλ, και συγκεκριμένα τις περαιτέρω ενημερώσεις/τροποποιήσεις του συστήματος ασφαλούς επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών SIENA, καθώς και την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου για Εγκλήματα στον Κυβερνοχώρο (European Cybercrime Centre-EC3) στην Ευρωπόλ, το οποίο αναμένεται να ξεκινήσει τη λειτουργία του στις αρχές του 2013. Σημειώνεται ότι η ειδικά για το σκοπό αυτό συσταθείσα «ομάδα για τα νέα προγράμματα/δράσεις/έργα» της ΚΕΑ («new projects group») συναντάται τακτικά με την Ευρωπόλ προκειμένου να λαμβάνει σχετικές ενημερώσεις για την πρόοδο και τις εξελίξεις των νέων δράσεων.

4.4. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Αρχή συμμετέχει με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος στην Επιτροπή Προσφυγών της Ευρωπόλ, η οποία αποτελεί επιτροπή της Κοινής Εποπτικής Αρχής της Ευρωπόλ και συνεδριάζει στην έδρα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Έργο της, βάσει του άρθρου 34 παρ. 8 της νέας Απόφασης για την Ευρωπόλ (Απόφαση του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ της 6ης Απριλίου 2009), καθώς και του άρθρ. 24 παρ. 7 της προϋσχύουσας Σύμβασης Ευρωπόλ και συναφών διατάξεων του Κανονισμού Λειτουργίας της Κοινής Εποπτικής Αρχής, αποτελεί η εξέταση προσφυγών πολιτών κατά των αποφάσεων της Ευρωπόλ. Συγκεκριμένα, όλοι οι πολίτες έχουν δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες που διατηρεί η Ευρωπόλ για αυτούς, όπως επίσης και το δικαίωμα να ζητούν την επαλήθευση, τη διόρθωση ή τη διαγραφή των εν λόγω πληροφοριών. Εάν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών οι πολίτες δεν ικανοποιηθούν από τις απαντήσεις της Ευρωπόλ, έχουν το δικαίωμα να απευθυνθούν στην Επιτροπή Προσφυγών, προκειμένου να εξεταστούν οι καταγγελίες και να εκδοθεί απόφαση από την Επιτροπή, η οποία είναι οριστική για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τονίζεται ότι η Επιτροπή αυτή είναι ανεξάρτητη, αμερόληπτη και δεν επιδέχεται ούτε δεσμεύεται από τυχόν οδηγίες της Κοινής Εποπτικής Αρχής.

Στη διάρκεια του 2012 δεν πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις της Επιτροπής Προσφυγών Ευρωπόλ.

4.5. ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Η Αρχή συμμετέχει με δύο τακτικά μέλη και ένα αναπληρωματικό μέλος στην Κοινή Εποπτική Αρχή Τελωνείων, η οποία επίσης συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΕΑ Τελωνείων συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 18 της Σύμβασης σχετικά με τη χρήση της πληροφορικής στον τελωνειακό τομέα

του 1995, η οποία βασίζεται στο άρθρο Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι αρμόδια να εποπτεύει τη λειτουργία του τελωνειακού συστήματος πληροφοριών (ΤΣΠ), να εξετάζει τυχόν προβλήματα εφαρμογής ή ερμηνείας του συστήματος αυτού και να συνδράμει τις εθνικές ελεγκτικές αρχές στην άσκηση των εποπτικών τους καθηκόντων, κυρίως μέσω της εξεύρεσης και υιοθέτησης κοινών λύσεων στα προβλήματα που ανακύπτουν.

Το έτος 2012, η ΚΕΑ Τελωνείων ασχολήθηκε κυρίως με την υιοθέτηση του πορίσματος της επιθεώρησης του ΤΣΠ, την προετοιμασία φυλλαδίου αναφορικά με την εφαρμογή της 2008/977/ΔΕΥ απόφασης-πλαisiού, την έκδοση γνωμοδότησης σχετικά με το νέο εγχειρίδιο για το «Αρχείο Φακέλων Τελωνειακών Ερευνών» (FIDE - Customs Files Identification Database), και το αίτημα της «Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης» (OLAF - European Anti-fraud Office) σχετικά με την τροποποίηση των κατηγοριών προειδοποιήσεων στο ΤΣΠ.

Συγκεκριμένα, κατόπιν εκτενών συζητήσεων υιοθετήθηκε από την ΚΕΑ το πόρισμα της επιθεώρησης που διενεργήθηκε στις 12 και 13 Οκτωβρίου 2011, από ειδική προς τούτο συσταθείσα ομάδα ελέγχου, στις κεντρικές εγκαταστάσεις του ΤΣΠ, που βρίσκονται στην έδρα του OLAF, στις Βρυξέλλες. Ο έλεγχος αυτός είχε εστιάσει στα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας του ΤΣΠ, στις διαδικασίες χειρισμού των προσωπικών δεδομένων του ΤΣΠ και του Αρχείου Φακέλων Τελωνειακών Ερευνών (FIDE - Customs Files Identification Database), καθώς και στο περιεχόμενο των καταχωρίσεων στα συστήματα αυτά. Στο πόρισμα, μεταξύ άλλων, τονιζόταν η επί ετών περιορισμένη χρήση του συστήματος από τις σχετικές αρχές, και, κατά συνέπεια, εκφράζονταν επιφυλάξεις για την αναγκαιότητα του συστήματος. Η ΚΑΕ αποφάσισε να επανεξεταστεί η χρησιμοποίηση του συστήματος μετά από ένα έτος, προκειμένου να αξιολογηθεί η πιθανότητα εισήγησης της διακοπής λειτουργίας του.

Την ΚΕΑ απασχόλησε περαιτέρω η σύνταξη φυλλαδίου αναφορικά με τις υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 13 της απόφασης 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 2009, για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς, και το άρθρο 8 παρ. 2 της απόφασης-πλαisiού 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2008 (για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις σε σχέση με την απόφαση 2009/917/ΔΕΥ). Συγκεκριμένα, το ενημερωτικό αυτό φυλλάδιο θα απευθύνεται, κυρίως, προς τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές και θα περιγράφει πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζονται περιπτώσεις, κατά τις οποίες το κράτος που έχει εισάγει δεδομένα στο ΤΣΠ διαπιστώσει ή πληροφορηθεί ότι τα δεδομένα που καταχώρισε είναι ανακριβή ή φυλάσσονται στο ΤΣΠ κατά παράβαση της απόφασης 2009/917/ΔΕΥ. Αντίστοιχα, αναλύονται και οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα κράτος έχει αποδεικτικά στοιχεία ότι τα δεδομένα που εισήγαγε ένα άλλο κράτος είναι ανακριβή ή φυλάσσονται στο ΤΣΠ κατά παράβαση της ίδιας απόφασης. Η συζήτηση του περιεχομένου του φυλλαδίου θα συνεχιστεί στο επόμενο έτος, οπότε και αναμένεται η τελική υιοθέτησή του.

Καθόσον αφορά το εγχειρίδιο για το σύστημα FIDE, η ΚΕΑ, σε συνέχεια των συζητήσεων που πραγματοποιήθηκαν το προηγούμενο έτος, υιοθέτησε κοινή με την Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του ΤΣΠ γνωμοδότηση επί του εγχειριδίου. Υπογραμμίζεται ότι σχεδόν όλες οι συστάσεις της προαναφερθείσας γνωμοδότησης έχουν ήδη ληφθεί υπόψη στο επικαιροποιημένο εγχειρίδιο που δημοσιεύθηκε στα τέλη του 2012.

Τέλος, το 2012, η ΚΕΑ δέχθηκε αίτημα από τον OLAF σχετικά με την τροποποίηση των κατηγοριών προειδοποιήσεων στο ΤΣΠ. Ειδικότερα, ο OLAF ζήτησε από την ΚΕΑ

την έγκριση της διαγραφής συγκεκριμένων εναλλακτικών απαντήσεων από τη λίστα κατηγοριών προειδοποιήσεων που είναι διαθέσιμη στο ΤΠΣ για τα κράτη μέλη (ναρκομανείς, τάσεις αυτοκτονίας), ως μη συμβατές με τη νομική βάση, προκειμένου να υπάρχει για τις κατηγορίες αυτές αντίστοιχη αντιμετώπιση στο κεντρικό τμήμα του ΤΠΣ, δεδομένου ότι ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ - European Data Protection Supervisor) είχε ζητήσει τη διαγραφή τους. Η ΚΕΑ απέστειλε καταφατική απάντηση στο αίτημα αυτό του OLAF, σημειώνοντας ότι δεν κατέστη δυνατό να αποδειχθεί η αναγκαιότητα τήρησης των πεδίων αυτών.

4.5.1. Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών

Η Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών έχει συσταθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 παρ. 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 515/1997, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΚ) 766/2008. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ - European Data Protection Supervisor), ο οποίος με βάση την παρ. 3α του ίδιου άρθρου επιβλέπει τη συμμόρφωση του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (ΤΣΠ) προς τον κανονισμό (ΕΚ) 45/2001, συγκαλεί, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, συνάντηση με όλες τις εθνικές εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων που είναι αρμόδιες για θέματα εποπτείας του ΤΣΠ.

Η Ομάδα συνεδρίασε δύο φορές το 2012 στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η Αρχή εκπροσωπήθηκε στις συναντήσεις αυτές από ένα μέλος.

Συνολικά, το έτος 2012, η Ομάδα ασχολήθηκε, κυρίως, με την έκδοση γνωμοδότησης σχετικά με το νέο εγχειρίδιο για το «Αρχείο Φακέλων Τελωνειακών Ερευνών» (FIDE - Customs Files Identification Database), τις τελευταίες εξελίξεις στο νομοθετικό πλαίσιο και τη λειτουργία του ΤΣΠ, τις εξελίξεις στον έλεγχο των γνωστοποιήσεων των πληροφοριακών συστημάτων της «Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας καταπολέμησης της απάτης» (OLAF - European Anti-fraud Office), την παρακολούθηση τόσο του ελέγχου σε εθνικό επίπεδο για τα δικαιώματα των υποκειμένων, των οποίων τα δεδομένα τυγχάνουν επεξεργασίας στο ΤΣΠ όσο και του ελέγχου σε εθνικό επίπεδο της πρόσβασης στο ΤΣΠ, και τέλος τη σύνταξη και έκδοση της 1ης έκθεσης πεπραγμένων της Ομάδας.

Συγκεκριμένα, όπως και το προηγούμενο έτος, η Ομάδα συνέχισε τις εργασίες της σε στενή συνεργασία με την ΚΑΕ Τελωνείων. Ιδιαίτερης σημασίας ήταν η ολοκλήρωση της αξιολόγησης του εγχειριδίου FIDE, με την υιοθέτηση, από κοινού με την ΚΑΕ, γνωμοδότησης επί του εγχειριδίου (για περισσότερα βλ. Ενότητα 4.5. Κοινή Αρχή Ελέγχου Τελωνείων).

Στις συνεδριάσεις της Ομάδας συζητήθηκαν επίσης οι διάφορες εξελίξεις και οι αλλαγές στο θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο του ΤΣΠ, όπως η επικείμενη αναμόρφωση των υφιστάμενων σχετικών νομικών εργαλείων, συμπεριλαμβανομένης και της αναθεώρησης του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 515/97. Για την εν λόγω αναμόρφωση, απαιτείται αποτίμηση επιπτώσεων, η οποία έχει ήδη υποβληθεί και αναμένει την έγκριση της Επιτροπής Εσωτερικού Ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Την Ομάδα απασχόλησαν επίσης και οι νέες λειτουργίες του ΤΣΠ που παρέχονται ήδη ή πρόκειται να προστεθούν στο άμεσο μέλλον. Σχετική ενημέρωση για τα θέματα αυτά παρείχαν στην Ομάδα εκπρόσωποι τόσο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσο και του OLAF.

Περαιτέρω, η Ομάδα ενημερώθηκε από τον ΕΕΠΔ για τα αποτελέσματα του προκαταρκτικού ελέγχου (prior check) των γνωστοποιήσεων που υπέβαλε ο OLAF στον ΕΕΠΔ, και κυρίως για την πορεία της υλοποίησης των σχετικών συστάσεων που είχαν απευθυνθεί στον OLAF.

Παράλληλα, η Ομάδα συνέχισε τις δραστηριότητες που είχε ήδη δρομολογήσει από το 2011, όπως την έρευνα για τα δικαιώματα των υποκειμένων και την πρόσβαση στο ΤΣΠ. Ειδικότερα, είχε αποφασισθεί να διεξαχθεί έρευνα, ώστε να εντοπιστούν πιθανά προβλήματα ή ανάγκες βελτίωσης διαδικασιών, μέσω της αποστολής σχετικού ερωτηματολογίου αναφορικά με τον τρόπο που ικανοποιούνται τα δικαιώματα ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων, των οποίων τα δεδομένα τυγχάνουν επεξεργασίας στο ΤΣΠ. Η Ομάδα συζήτησε κάποια προκαταρκτικά ευρήματα, αλλά, καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί η συγκέντρωση των σχετικών αναφορών από όλα τα κράτη μέλη, η σύνταξη της σχετικής έκθεσης αναβλήθηκε για το 2013. Ομοίως και η έρευνα για τις εθνικές αρχές κάθε κράτους μέλους που έχουν πρόσβαση στο ΤΣΠ, η οποία αποσκοπεί στην επικύρωση/ επαλήθευση των αρχών που έχουν πρόσβαση, καθώς και την επιβεβαίωση της νομικής βάσης της πρόσβασης αυτής, θα συνεχιστεί και το επόμενο έτος, οπότε και αναμένεται η έκδοση της σχετικής έκθεσης.

Τέλος, η Ομάδα συνέταξε και εξέδωσε την 1η έκθεση πεπραγμένων της. Η έκθεση καλύπτει τις δραστηριότητές της κατά τα δύο πρώτα χρόνια της λειτουργίας της, δηλ. τα έτη 2010-2011.

4.6. ΟΜΑΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ EURODAC

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στην Ομάδα Ελέγχου της EURODAC, η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, υπό την προεδρία του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης από τα κράτη μέλη των ζητημάτων που ανακύπτουν κατά τη λειτουργία της βάσης δεδομένων EURODAC. Η βάση αυτή, ως γνωστόν, συστάθηκε κατ' εφαρμογή της Συνθήκης του Δουβλίνου προκειμένου να συλλέγονται αποτυπώματα των αιτούντων άσυλο και των παράνομων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και να ταυτοποιούνται ευχερέστερα οι αιτούντες άσυλο, κατά τη διαδικασία εξέτασης ασύλου. Δεδομένου ότι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων είναι υπεύθυνες για τη χρήση των δεδομένων που συλλέγονται στην κεντρική βάση και ο Ευρωπαίος Επόπτης για τον έλεγχο της επεξεργασίας στην κεντρική βάση και τη διαβίβαση των δεδομένων στα κράτη μέλη, η Ομάδα αυτή προβαίνει σε τακτικούς ελέγχους τόσο στην κεντρική βάση όσο και στις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών.

Στη διάρκεια του 2012 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις. Σημαντικός χρόνος και συζήτηση αφιερώθηκαν κατά τη διάρκεια και των δύο συναντήσεων στο ζήτημα που απασχολεί τα τελευταία χρόνια την Ομάδα και αφορά στην αναθεώρηση του Κανονισμού Eurodac. Ειδικότερα, τα μέλη της Ομάδας ενημερώθηκαν από εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις νεότερες εξελίξεις. Παρουσιάστηκε η τελευταία πρόταση, που αποτελεί σύνθεση δύο προηγούμενων προτάσεων, του 2009 και του 2010, και η οποία υιοθετεί και κάποιες από τις παρατηρήσεις που είχε εκθέσει το 2009 σε Γνωμοδότησή του ο Ευρωπαίος Επόπτης. Βάσει της πρότασης αυτής θα παρέχεται η δυνατότητα της πρόσβασης από αρχές επιβολής του νόμου (αστυνομικές, κ.λπ.) στα δεδομένα του συστήματος Eurodac. Επ' αυτού και σε απάντηση εκπεφρασμένων επιφυλάξεων και ανησυχιών της Ομάδας, τονίστηκε από τους εκπροσώπους της Επιτροπής ότι κάθε τέτοια πρόσβαση υπόκειται τόσο στην αρχή της επικουρικότητας όσο και στην αρχή της αναλογικότητας και θα κινείται μέσα στο πλαίσιο της νομοθεσίας περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την πρόταση αυτή, αναζητήσεις στο σύστημα Eurodac θα γίνονται μόνο για θέματα τρομοκρατίας και πολύ σοβαρά

εγκλήματα, τα οποία έχουν περιληφθεί σε κατάλογο και έχουν προσδιοριστεί βάσει της καθορισμένης έννοιας των «σοβαρών εγκλημάτων» στην ΕΕ καθώς και βάσει των όσων ορίζονται στο Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης. Επιπλέον, μια τέτοια αναζήτηση θα επιλέγεται πάντα ως έσχατη λύση, ενώ ταυτόχρονα προβλέπονται και ρυθμίσεις για τον έλεγχο και επαλήθευση της νομιμότητας της πρόσβασης των αρχών επιβολής του νόμου από ανεξάρτητη εποπτεύουσα αρχή. Περαιτέρω, δεν θα εξαγεται καμία πληροφορία από το σύστημα Eurodac παρά μόνο μια απάντηση του τύπου ΝΑΙ/ΟΧΙ (hit/no hit) αναφορικά με το αν συγκεκριμένο αποτύπωμα που έχει συλλεχθεί βρίσκεται στη βάση του Eurodac (σε περίπτωση θετικής απάντησης, για την περαιτέρω έρευνα θα χρησιμοποιούνται οι ίδιες -προϋφιστάμενες- διαδικασίες). Δεν θα γίνεται διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες, ενώ ο επιδιωκόμενος σκοπός αυτής της επεξεργασίας θα είναι πλήρως τεκμηριωμένος. Εξάλλου, διασαφηνίστηκε ότι θα χρειαστεί αναβάθμιση τόσο στο υλικό όσο και στο λογισμικό για τη νέα αυτή επεξεργασία, δεδομένου ότι η μορφή των δακτυλικών αποτυπωμάτων που λαμβάνονται από τόπους εγκλημάτων είναι τελείως διαφορετική σε σχέση με αυτή των αποτυπωμάτων που λαμβάνονται κατά την αίτηση ασύλου.

Παράλληλα, σχετικά με το θέμα της πρότασης της Επιτροπής για το νέο Κανονισμό Eurodac, κλήθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις τους και εκπρόσωποι της Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες, οι οποίοι έθεσαν στην Ομάδα τους έντονους προβληματισμούς και την αντίθεσή τους στην προτεινόμενη πρόσβαση των αρχών της επιβολής του νόμου στο σύστημα Eurodac, καθώς θεωρούν πως πιθανότατα θα επιφέρει δυσμενείς συνέπειες στους αιτούντες άσυλο και στις οικογένειές τους.

Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, ο Ευρωπαίος Επόπτης για την Προστασία των Δεδομένων γνωστοποίησε στην Ομάδα τα αποτελέσματα του διενεργηθέντα ελέγχου στις εγκαταστάσεις της Κεντρικής Μονάδας που πραγματοποιήθηκε το Φεβρουάριο του 2012, καθώς και τις απαντήσεις που έλαβε από τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Επιτροπής αναφορικά με τις συστάσεις που είχε απευθύνει. Ο έλεγχος εστιάστηκε τόσο σε τεχνικά όσο και σε νομικά θέματα, ενώ επικεντρώθηκε αποκλειστικά στα συστήματα της Κεντρικής Μονάδας και όχι στο δίκτυο διασύνδεσής της με τις αντίστοιχες εθνικές μονάδες. Μέσω του ελέγχου αυτού διαπιστώθηκε ότι υπάρχει υψηλό επίπεδο ασφάλειας και προστασίας των προσωπικών δεδομένων στην κεντρική βάση, τόσο σε επίπεδο οργανωτικών, όσο και τεχνικών μέτρων. Τα κύρια ευρήματα του ελέγχου αναφέρονται στο γεγονός ότι τα αρχεία καταγραφής (log files) των αντιγράφων ασφαλείας δεν διαγράφονται ποτέ. Βάσει δε του άρθρου 16 του Κανονισμού Eurodac, τα αρχεία καταγραφής όλων των εργασιών επεξεργασίας δεδομένων, στο πλαίσιο της Κεντρικής Μονάδας, πρέπει να διαγράφονται μετά την παρέλευση ενός έτους. Εν τούτοις, διαπιστώθηκε ότι, αν και αυτή η διαγραφή πράγματι λαμβάνει χώρα στα συστήματα που είναι σε λειτουργία, δεν πραγματοποιείται ανάλογη διαγραφή στα αντίγραφα ασφαλείας αυτών, λόγω παράλειψης των υπευθύνων. Το δεύτερο εύρημα αφορά το Σχέδιο Επιχειρησιακής Συνέχειας (Business Continuity Plan), το οποίο δεν έχει ποτέ ελεγχθεί ως προς την αποτελεσματικότητά του, με συνέπεια να τίθεται εν αμφιβολία η διασφάλιση της επιχειρησιακής συνέχειας του συστήματος, σε περίπτωση που αυτό ενεργοποιηθεί.

Η Ομάδα ενημερώθηκε, επίσης, από τον Ευρωπαίο Επόπτη, αλλά και από εκπροσώπους της Επιτροπής, για τις εξελίξεις αναφορικά με την επικείμενη μετάβαση του συστήματος στη νέα Υπηρεσία (Agency for the operational management of large-scale IT systems in the area of freedom, security and justice) της Επιτροπής που συστάθηκε για την επίβλεψη μεγάλων βάσεων δεδομένων με έδρα το Στρασβούργο. Σύμφωνα με την Επιτροπή η Υπηρεσία επρόκειτο να ξεκινήσει τη λειτουργία της το Δεκέμβριο του

2012. Σημειώνεται ότι το νέο σύστημα θα λειτουργεί παράλληλα με το παλαιό για κάποιο χρονικό διάστημα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή μετάπτωση. Υπολογίζεται δε ότι η ολοκλήρωση της διαδικασίας μετάπτωσης θα συντελεστεί εντός των πρώτων μηνών του 2014. Επιπλέον, τονίστηκε ότι έχουν ήδη τεθεί εγγυήσεις και διαδικασίες για τη διαγραφή των δεδομένων και την καταστροφή του σχετικού υλικού εξοπλισμού του παλαιού συστήματος, καθώς και για την αποφυγή διπλών εγγραφών-καταχωρίσεων από τα κράτη μέλη κατά την περίοδο που θα λειτουργούν παράλληλα τα συστήματα.

Το έτος 2012 ολοκληρώθηκε και η συζήτηση για την εκπόνηση ενός κοινού ερωτηματολογίου στο πλαίσιο οργανωμένης και συντονισμένης δράσης για τη διενέργεια ελέγχου στις Εθνικές Μονάδες Eurodac, που είχε ήδη ξεκινήσει το προηγούμενο έτος. Οι αρχές της Ελλάδας και της Ισπανίας, που είχαν συμβάλει ουσιαστικά στην κατάρτιση του ερωτηματολογίου, στο πλαίσιο ειδικής ομάδας εργασίας του Ευρωπαϊού Επόπτη, και είχαν προβεί σε σχετικούς εθνικούς ελέγχους, μετέφεραν στην Ομάδα την εμπειρία τους, ενώ όλα τα μέλη της Ομάδας κλήθηκαν να συνεισφέρουν τις απόψεις και παρατηρήσεις τους. Το ερωτηματολόγιο προτείνεται να χρησιμοποιηθεί ως οδηγός για τους ελέγχους, τους οποίους τα κράτη μέλη, σκόπιμο είναι, να διεξάγουν τουλάχιστον μία φορά κάθε τέσσερα έτη.

Τέλος, ο Ευρωπαϊός Επόπτης παρουσίασε στην Ομάδα τα ευρήματα που προκύπτουν από την ανάλυση των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων που είχαν αποστείλει τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο έρευνας που είχε αναληφθεί από το 2011, σχετικά με το καθεστώς που επικρατεί στα κράτη μέλη στην περίπτωση των μη αναγνώσιμων αποτυπωμάτων των αιτούντων άσυλο. Σκοπός της έρευνας ήταν ο εντοπισμός των τυχόν διαφορετικών διαδικασιών που υφίστανται στα κράτη μέλη, στην περίπτωση των μη αναγνώσιμων αποτυπωμάτων, καθώς και την εξακρίβωση των σχετικών συνεπειών για τους αιτούντες άσυλο. Μολονότι διαπιστώθηκε σχετικά χαμηλός αριθμός μη αναγνώσιμων αποτυπωμάτων, παρατηρήθηκε ότι σε κάποια κράτη μέλη το γεγονός αυτό δεν επιφέρει δυσμενείς συνέπειες στους αιτούντες άσυλο, ενώ σε άλλα κράτη μέλη οδηγεί τελικά σε απόρριψη των αιτήσεων παροχής ασύλου. Συνεπώς, η Ομάδα έκρινε ότι θα πρέπει το ζήτημα αυτό να διευθετηθεί μέσω της πρότασης του νέου Κανονισμού Eurodac και να καταβληθεί κάθε προσπάθεια για ενιαία αντιμετώπιση και πολιτική στο θέμα αυτό ανάμεσα στα κράτη μέλη.

4.7. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων, η οποία λαμβάνει χώρα κάθε έτος, το φθινόπωρο, χωρίζεται σε δύο μέρη: α. την Ανοικτή Σύνοδο, που έχει μορφή διεθνούς συνεδρίου και στην οποία μετέχουν εκτός των επίσημων εθνικών φορέων προστασίας δεδομένων και εκπρόσωποι του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και της ερευνητικής κοινότητας και β. την Κλειστή Σύνοδο, στην οποία μετέχουν μόνον οι Αρχές ή οι Επίτροποι Προστασίας Δεδομένων και κατά τη διάρκεια της οποίας συζητούνται και υιοθετούνται σχετικές με το αντικείμενο της ανοικτής Συνόδου Διακηρύξεις.

Η 34η Διεθνής Σύνοδος διοργανώθηκε από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων της Ουρουγουάης και πραγματοποιήθηκε στην Πούντα Δελ Έστε, στις 23-26 Οκτωβρίου 2012. Στη Σύνοδο αυτή, δεν κατέστη δυνατή η εκπροσώπηση της Αρχής, λόγω αδυναμίας κάλυψης της σχετικής δαπάνης.

Η Ανοικτή Σύνοδος είχε ως βασικό θέμα την εξισορρόπηση μεταξύ της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και της ανάπτυξης νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Στα θέματα που συζητήθηκαν περιλαμβάνονται και τα εξής: οι επιπτώσεις των νέων

τάσεων της κοινωνίας της πληροφορίας στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, ανοικτή και ηλεκτρονική διακυβέρνηση και ιδιωτικότητα, ασφάλεια και προστασία δεδομένων υγείας, επιγραμμική συμπεριφορική διαφήμιση, «ευφυή δεδομένα» και βιομετρικά δεδομένα και προστασία της ιδιωτικής ζωής. Επίσης, συζητήθηκαν ζητήματα σχετικά με το σχεδιαζόμενο νέο Κανονισμό προστασίας δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ζητήματα προστασίας δεδομένων στη Λατινική Αμερική.

Η Κλειστή Σύνοδος υιοθέτησε τα εξής Ψηφίσματα-Διακηρύξεις:

Ψήφισμα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων στην «υπολογιστική νέφος» (Resolution on Cloud Computing).

Ψήφισμα για το μέλλον της ιδιωτικής ζωής (Resolution on the future of privacy).

Διακήρυξη σχετικά με τη δημιουργία προφίλ (Declaration on profiling).

Περισσότερες πληροφορίες για τη Σύνοδο και τα κείμενα της Διακήρυξης βρίσκονται στην ιστοσελίδα <http://privacyconference2012.org/english/home/>. Η 35η Διεθνής Σύνοδος θα διοργανωθεί στη Βαρσοβία από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων της Πολωνίας.

4.8. ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Εαρινή Σύνοδος των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων των ευρωπαϊκών χωρών πραγματοποιήθηκε στις 3 και 4 Μαΐου 2012 στο Λουξεμβούργο, με θέμα: «Η μεταρρύθμιση της προστασίας προσωπικών δεδομένων της ΕΕ: ανταποκρίνεται στις προσδοκίες;» Η Εαρινή Σύνοδος φέτος ήταν ανοικτή σύνοδος, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι από τις Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων των ευρωπαϊκών χωρών, εκπρόσωποι ευρωπαϊκών οργάνων και διεθνών οργανισμών, όπως του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, των Κοινών Αρχών Ελέγχου Schengen και Eurojust, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από τη Διεύθυνση Δικαιοσύνης, της Αντιπροσωπείας για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΟΟΣΑ, καθώς και ειδικοί εμπειρογνώμονες στον τομέα των προσωπικών δεδομένων, ως επίσης εκπρόσωποι της Ομοσπονδιακής Επιτροπής Εμπορίου των ΗΠΑ (λόγω του ενδιαφέροντος αναφορικά με τις διαβιβάσεις σε τρίτες χώρες).

Κατά τη διάρκεια της Συνόδου συζητήθηκε διεξοδικά το νέο νομικό πλαίσιο της ΕΕ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών στην ψηφιακή εποχή και την εποχή της παγκοσμιοποίησης, και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων και των συνακόλουθων αλλαγών. Επίσης, επισημάνθηκε ότι οι Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, δεδομένου ότι έχουν πολύτιμη εμπειρία, θα έχουν ακόμα πιο σημαντικό ρόλο στις πανκοινοτικές διαδικασίες επιβολής του νόμου και στην πρακτική εφαρμογή του. Προς τούτο, τονίστηκε ότι είναι απαραίτητο οι Εθνικές Αρχές Προστασίας Δεδομένων να έχουν συνεχώς στη διάθεσή τους επαρκείς οικονομικούς, τεχνικούς, αλλά και ανθρώπινους πόρους, ώστε να μπορούν να εκπληρώνουν ουσιαστικά τα καθήκοντά τους και να ασκούν αποδοτικά όλες τις αρμοδιότητές τους (συμβουλευτικές, ρυθμιστικές και ελεγκτικές).

Ακολούθως, αφού η Εαρινή Σύνοδος ενημερώθηκε διεξοδικά για τα πεπραγμένα Ομάδων Εργασίας που αναφέρονται σε αυτήν, περάτωσε τις εργασίες της με την υιοθέτηση Ψηφίσματος σχετικά με την ευρωπαϊκή μεταρρύθμιση της προστασίας των δεδομένων. Στο Ψήφισμα αυτό οι εκπρόσωποι των Αρχών Προστασίας Δεδομένων των ευρωπαϊκών χωρών χαιρετίζουν τα θετικά σημεία του προτεινόμενου νομικού πλαισίου (δηλ. της πρότασης του Γενικού Κανονισμού για τα προσωπικά δεδομένα και της πρότασης της Οδηγίας για τον τομέα της Αστυνομίας και της Δικαιοσύνης), αλλά σημειώνουν

και αυτά που κατά την άποψή τους χρήζουν βελτίωσης. Τέλος, δηλώνουν ότι προτίθενται από τη μεριά τους να συμβάλλουν ενεργά για ένα επιτυχημένο, εκσυγχρονισμένο και αποτελεσματικό νομικό πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων στην Ευρώπη.

4.9. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CASE HANDLING WORKSHOP)

Στο πλαίσιο της τακτικής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των Αρχών Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων ευρωπαϊκών κρατών, εκπρόσωποι τους, οι οποίοι συγκροτούν την Ομάδα Εργασίας για την ανταλλαγή εμπειριών από την εξέταση υποθέσεων σχετικών με την προστασία προσωπικών δεδομένων (Case Handling Workshop), συναντώνται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο. Κατά τη συνάντηση ανταλλάσσουν απόψεις και εμπειρίες για συγκεκριμένα επίκαιρα ζητήματα που απασχολούν τις Αρχές και γίνεται σύγκριση μεταξύ των διαφόρων εθνικών νομοθεσιών, με σκοπό την προώθηση μιας περισσότερο εναρμονισμένης και συντονισμένης προσέγγισης σχετικά με ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Η ομάδα αυτή αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία, δεδομένου ότι με τον σχεδιαζόμενο νέο Κανονισμό για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ απαιτείται πλήρης εναρμόνιση των εθνικών νομικών πλαισίων και συνεργασία μεταξύ των Αρχών Ελέγχου σε υποχρεωτικό πλέον επίπεδο.

Στη διάρκεια του έτους 2012 πραγματοποιήθηκε μία μόνο συνάντηση της ομάδας εργασίας, το 24ο Case Handling Workshop, στη Βουδαπέστη, στις 3-4 Σεπτεμβρίου 2012, στο οποίο συμμετείχε η ελληνική Αρχή. Βασικά θέματα της συνάντησης ήταν: η μεθοδολογία εξέτασης υποθέσεων από τις Αρχές Ελέγχου, οι διοικητικοί έλεγχοι προστασίας προσωπικών δεδομένων και η επιβολή του νόμου. Άλλα θέματα που συζητήθηκαν ήταν ο δικαστικός έλεγχος των αποφάσεων των Αρχών Ελέγχου και ειδικά ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων αναφορικά με συστήματα βιντεοεπιτήρησης και καταγραφής ήχου σε δημόσια μέσα συγκοινωνίας, επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σε σχέση με τη δραστηριότητα θρησκευτικών ενώσεων και ειδικότερα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων σχετικά με ασθενείς AIDS/HIV. Παρουσιάστηκαν τα νομικά και πρακτικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και εξετάστηκαν case studies και συγκεκριμένα παραδείγματα.

Κατά την παρουσίαση εκ μέρους της Ελλάδας αναπτύχθηκε το πλαίσιο ελέγχου των αποφάσεων της Ελληνικής Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, αναφέρθηκαν οι προϋποθέσεις δικαστικού ελέγχου των αποφάσεων/πράξεων της Αρχής, η δικαιοδοσία και η αρμοδιότητα των δικαστηρίων, οι συνέπειες της ακύρωσης των αποφάσεων, κ.λπ. Επίσης, αναφέρθηκαν στατιστικά στοιχεία αναφορικά με τις αποφάσεις που προσβλήθηκαν ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και το αποτέλεσμα του δικαστικού ελέγχου, και αναπτύχθηκαν παραδείγματα με παρουσίαση των σημαντικότερων αποφάσεων της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, αυτών που συγκέντρωσαν έντονο ενδιαφέρον και που λόγω της σπουδαιότητάς τους απασχόλησαν την Ολομέλεια του ΣτΕ ή την Επταμελή Σύμβαση του Δ΄ Τμήματος, και συγκεκριμένα την υπόθεση σχετικά με τις ελληνικές ταυτότητες, τις κάμερες στο οδικό δίκτυο της Αθήνας και την ανακοίνωση των ονομάτων όσων εξαιρέθηκαν παράνομα, με ψευδείς ιατρικές βεβαιώσεις, από την υποχρέωση στράτευσης, παρουσιάζοντας παράλληλα τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων Ανθρώπου, όπου επιλήφθηκε.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

---

5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

---

5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η διαρκής ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με τα δικαιώματά τους, που απορρέουν από τη νομοθεσία για τα προσωπικά δεδομένα, και η διασφάλιση ότι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους, συνιστούν την κύρια επιδίωξη της Αρχής.

Οι σχετικές δράσεις κατά το έτος 2012 συμπεριέλαβαν διάφορες δραστηριότητες με την ευκαιρία της καθιερωμένης Ευρωπαϊκής Ημέρας Προστασίας Δεδομένων, με στόχο την πληρέστερη ενημέρωση των ενδιαφερομένων, καθώς και παρουσιάσεις εκπροσώπων της Αρχής σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και σεμινάρια, όπως επίσης και δημοσιεύσεις άρθρων σε εφημερίδες, επιστημονικά συγγράμματα και περιοδικά.

Εξειδικευμένα στελέχη της εξυπηρετούν καθημερινά το κοινό που προσέρχεται στα γραφεία της, επικοινωνεί τηλεφωνικά ή με ηλεκτρονικό τρόπο. Ειδικότερα, παρέχουν ενημέρωση σχετικά με τη νομοθεσία, τη νομιμότητα συγκεκριμένης επεξεργασίας και γενικά τη συμμόρφωση με το νόμο αλλά και συμβουλές στα υποκείμενα των δεδομένων για τον τρόπο διεκδίκησης των δικαιωμάτων τους που απορρέουν από τη σχετική νομοθεσία.

Από πλευράς ΜΜΕ, τα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, με τα οποία οι δημοσιογράφοι ασχολήθηκαν ιδιαίτερα το 2012 και για τα οποία πολλές φορές προσέφυγαν στην Αρχή, αναζητώντας το κατάλληλο υλικό, αφορούσαν:

τη νομοθετική πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υιοθέτηση Κανονισμού, στον οποίο καθορίζεται το γενικό πλαίσιο κανόνων της ΕΕ σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων, και Οδηγίας, όσον αφορά την προστασία προσωπικών δεδομένων στον ποινικό τομέα,

την πολιτική απορρήτου του Facebook,

την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών εφαρμογών των εταιρειών Google και Microsoft,

τη διαφωνία δικαστών στη δημοσιοποίηση των «πόθεν έσχες» τους,

τη δημοσίευση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων ποινικών διώξεων και καταδικών, κατόπιν εισαγγελικής διάταξης, οροθετικών εκδιδομένων γυναικών και των κατηγορουμένων για πορνογραφία ανηλίκων,

το πρόστιμο της Αρχής στην εταιρεία SONY για μη λήψη κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφαλείας, η οποία οδήγησε σε περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων των εγγεγραμμένων χρηστών του διαδικτυακού τόπου της,

το πρόστιμο της Αρχής σε πολιτική οργάνωση που δημοσίευσε φωτογραφίες διαδηλωτών σε αφίσα της χωρίς τη συγκατάθεσή τους,

την παροχή υπηρεσιών γεωεντοπισμού και εικοσιτετράωρης παρακολούθησης ευπαθών ομάδων και ανηλίκων, υπό όρους, σύμφωνα με την απόφαση της Αρχής 112/2012,

τη σύλληψη 35χρονου που είχε στην κατοχή του προσωπικά δεδομένα 9 εκατομμυρίων πολιτών, μετά από διενέργεια διοικητικού ελέγχου από ελεγκτές της Αρχής, με τη συνδρομή της Υπηρεσίας Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος.

Κατωτέρω παρατίθενται αναλυτικά οι επικοινωνιακές δράσεις της Αρχής.

Το Συμβούλιο Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει καθιερώσει την 28η Ιανουαρίου ως Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Ο εορτασμός της ημέρας αυτής αποσκοπεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των Ευρωπαίων πολιτών σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Επιδιώκεται, κυρίως, να κατανοήσουν οι πολίτες τι είδους προσωπικά τους δεδομένα συλλέγονται και τυγχάνουν επε-

ξεργασίας, για ποιους σκοπούς, καθώς και ποια είναι τα δικαιώματά τους, όσον αφορά την εκάστοτε επεξεργασία, αλλά και περαιτέρω η συνειδητοποίηση των κινδύνων που συνδέονται με παράνομη και αθέμιτη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Στο πλαίσιο του εορτασμού, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ανέλαβε πρωτοβουλίες με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών και των υπευθύνων επεξεργασίας ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Συγκεκριμένα, η Αρχή, για την πληρέστερη ενημέρωση των ενδιαφερομένων, βελτίωσε τη δομή και εμπλούτισε την ιστοσελίδα της με ειδικές πληροφορίες, οι οποίες καταχωρήθηκαν στις νέες θεματικές ενότητες που εισήχθησαν και αφορούν τους τομείς: δικτυακών αρχών-ασφάλειας, κοινωνικής ασφάλισης, νέων τεχνολογιών, παιδείας-έρευνας, υγείας και χρηματοπιστωτικό. Επιπλέον, ενημερώθηκαν οι ήδη υπάρχουσες θεματικές ενότητες και προστέθηκε κατάλογος βιβλιογραφίας σχετικής με την προστασία προσωπικών δεδομένων.

Ακόμα, με σκοπό το σχεδιασμό νέων στοχευμένων ενημερωτικών δράσεων, διαμορφώθηκε ειδικό ερωτηματολόγιο για τη διερεύνηση του επιπέδου γνώσης των πολιτών σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και ασφαλούς χρήσης υπηρεσιών διαδικτύου, το οποίο συμπλήρωσαν επισκέπτες της ιστοσελίδας της Αρχής εντός του έτους 2012 και σύντομα θα δημοσιευθούν τα ευρήματα της σχετικής έρευνας.

Επίσης, η Αρχή εξέδωσε το πρώτο τεύχος του Ηλεκτρονικού Ενημερωτικού Δελτίου της (newsletter), με το οποίο επιδιώκει να παρέχει σύντομη αλλά περιεκτική ενημέρωση για τις τρέχουσες εξελίξεις στο πεδίο των προσωπικών δεδομένων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Το περιεχόμενο του πρώτου αυτού τεύχους περιλάμβανε μεταξύ άλλων και τα εξής: χαιρετισμό του Προέδρου της Αρχής, συνοπτικά κείμενα και παραπομπές για μια σειρά θεμάτων, όπως η νομοθετική πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υιοθέτηση Κανονισμού, στον οποίο καθορίζεται το γενικό πλαίσιο κανόνων της ΕΕ σχετικά με την προστασία δεδομένων, γνωμοδοτήσεις ή αποφάσεις της Αρχής για την ηλεκτρονική κάρτα αποδείξεων, τη δημοσιοποίηση στοιχείων μεγαλο-οφειλετών στο διαδίκτυο, το πόθεν έσχες βουλευτών, την πολιτική επικοινωνία και τη διατήρηση δεδομένων στο πλαίσιο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και σύντομα νέα για πρόσφατες ή επικείμενες εκδηλώσεις, απλές απαντήσεις σε επίκαιρα ερωτήματα και χρήσιμους συνδέσμους σε διαδικτυακούς τόπους, σχετικούς με τα παραπάνω ζητήματα.

Περαιτέρω, τον Ιούλιο 2012, η Αρχή εξέδωσε το δεύτερο τεύχος του Ηλεκτρονικού Ενημερωτικού Δελτίου της (newsletter), στο περιεχόμενο του οποίου περιλαμβάνονταν, μεταξύ άλλων: κύριο άρθρο του Βασιλείου Ζορκάδη, Ηλ. Μπχ., Δρος Πληροφορικής, Διευθυντή της Αρχής, με τίτλο «Υπολογιστική Νέφος και Προστασία Δεδομένων», συνοπτικά κείμενα σχετικά με: την τροποποίηση του Ν. 3471/2006 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τον αυξανόμενο αριθμό καταγγελιών προς την Αρχή για περιστατικά παραβίασης προσωπικών δεδομένων, τη γνώμη 2/2012 της Ομάδας Εργασίας του άρ. 29 της ΕΕ αναφορικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων κατά τη χρήση βιομετρικών τεχνολογιών ανάλυσης προσώπου σε διαδικτυακές ή κινητές υπηρεσίες, την απόφαση 112/2012 της Αρχής, που αφορά τον γεωεντοπισμό ευπαθών ομάδων και ανηλίκων, τις παρατηρήσεις και προτάσεις της Αρχής για ζητήματα που άπτονται της προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατά τη δημόσια διαβούλευση του νέου πλαισίου παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, κ.λπ.

Εξάλλου, εκπρόσωποι της Αρχής συμμετείχαν ως ομιλητές ή συντονιστές σε εκπαιδευτικά προγράμματα, επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες. Συγκεκριμένα:

Η Μαρία Αλικάκου, δικηγόρος, και η Ευφροσύνη Σιουγλέ, πληροφορικός, αμφότερες ειδικοί επιστήμονες του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, ανέπτυξαν εισήγηση με τίτλο «Προσωπικά δεδομένα και διαδίκτυο» στις 3 Απριλίου 2012 σε μαθητές του 4ου Γυμνασίου Ιλίου και στις 5 Απριλίου 2012 σε μαθητές του 6ου Γυμνασίου Ιλίου, στο πλαίσιο της ημέρας σταδιοδρομίας που πραγματοποιήθηκε σε καθένα από τα ανωτέρω σχολεία, με τίτλο «Διερευνώ το Διαδίκτυο με Υπευθυνότητα και Ασφάλεια». Η εισήγηση περιλάμβανε την παρουσίαση των κινδύνων που ανακύπτουν για τα προσωπικά δεδομένα από τη χρήση του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών και υπηρεσιών, όπως είναι οι υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης, και των τρόπων αντιμετώπισής τους, καθώς και συμβουλές για ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο. Παρουσιάστηκαν, επίσης, αναλυτικά οι ρυθμίσεις απορρήτου του facebook, προκειμένου οι χρήστες του συστήματος αυτού να ενημερωθούν σχετικά με τη δυνατότητα επιλογής ρυθμίσεων, πιο φιλικών προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Η παρουσίαση ολοκληρώθηκε με συζήτηση επί των θεμάτων που ανέκυψαν από την εισήγηση.

Η Καλλιόπη Καρβέλη, δικηγόρος, ειδική επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε παρουσίαση με θέμα: «Ελεγκτική αρμοδιότητα της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και Ασφάλεια στο Διαδίκτυο», στις 23.4.2012, στο Α' Γυμνάσιο του Αρσακείου Ψυχικού.

Η Γεωργία Παναγοπούλου, μηχανικός, ειδική επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συμμετείχε σε δύο ημερίδες της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Γ' Αθήνας, Γραφείο Αγωγής Υγείας:

1. «Παιδί και διαδίκτυο: διεπιστημονικές προσεγγίσεις», 20.2.2012, 1ο Δημοτικό Σχολείο Περιστερίου,

2. «(Κατά)χρηση και ασφαλής χρήση του διαδικτύου», 4.4.2012, 4ο Δημοτικό Σχολείο Αγίων Αναργύρων, αναπτύσσοντας εισήγηση με τίτλο «Προστασία προσωπικών δεδομένων και διαδίκτυο».

Η Ευανθία Χατζηλιάση, δικηγόρος, ειδική επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε μία διάλεξη στη Σχολή Στρατολογικού ΓΕΕΘΑ, στο πλαίσιο του Σχολείου Εκπαίδευσης Ανθυπολοχαγών Σώματος Στρατολογικού-Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων, στις 16 Νοεμβρίου 2012. Η διάλεξη περιλάμβανε την παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, την παρουσίαση ειδικότερων θεμάτων σχετικών με την εφαρμογή του Ν. 2472/1997 από τα στρατολογικά γραφεία και ολοκληρώθηκε με τη συζήτηση των θεμάτων που ανέκυψαν από την παρουσίαση.

Εξάλλου, στο 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο EEN e-Θέμις με θέμα «Το Δίκαιο στην Ψηφιακή Εποχή», που πραγματοποιήθηκε στο Βόλο, στις 9 - 10 Μαρτίου 2012, συμμετείχαν, ως ομιλητές, οι παρακάτω εκπρόσωποι της Αρχής:

α. ο Γρηγόριος Λαζαράκος, δικηγόρος ΔΝ, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής, με την ομιλία του με τίτλο «Σύγχρονες μορφές διαφήμισης και προστασία προσωπικών δεδομένων»,

β. η Ζωή Καρδασιάδου, δικηγόρος ΔΝ, προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, με την εισήγησή της με τίτλο «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων υγείας από τους παρόχους υπηρεσιών υγείας και τους κοινωνικοασφαλιστικούς φορείς» και

γ. Η Ευανθία Χατζηλιάση, δικηγόρος, ειδικός επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, με την ομιλία της με τίτλο «Ηλεκτρονική ταυτότητα και προσωπικά δεδομένα: αποτίμηση της προσέγγισης του ν.Ν. 3979/2011».

Επίσης, στο 1ο Συνέδριο Ασφαλούς Πλοήγησης στο Διαδίκτυο, που διοργάνωσε η Ελληνική Αστυνομία, Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, στην Αθήνα, στις 8 Φεβρουαρίου 2012, την Αρχή εκπροσώπησαν:

α. ο Γρηγόριος Λαζαράκος, δικηγόρος ΔΝ, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής, πραγματοποιώντας ομιλία με τίτλο: «Η χρήση του Διαδικτύου από το Κράτος: Προβλήματα και σκέψεις με αφορμή την πρόσφατη νομολογία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα» και

β. η Ζωή Καρδασιάδου, δικηγόρος ΔΝ, προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, αναπτύσσοντας εισήγηση με τίτλο «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο και η νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων».

Η Ζωή Καρδασιάδου συμμετείχε, ακόμη, στα παρακάτω συνέδρια:

α. διεθνές συνέδριο που διοργάνωσε ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας στην Αθήνα το Σεπτέμβριο 2012, όπου ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Προστασία πνευματικής ιδιοκτησίας και προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο: η αναζήτηση της ορθής ισορροπίας» και

β. ετήσιο συνέδριο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ατομικών Δικαιωμάτων, που διοργανώθηκε στις Βρυξέλλες στις 6-7 Δεκεμβρίου 2012 με γενικό τίτλο «Η Δικαιοσύνη στην εποχή της ύφεσης». Ειδικότερα, συμμετείχε στο πάνελ με αντικείμενο την παροχή εξωδικαστικής έννομης προστασίας μέσω των φορέων που έχουν ως αποστολή την προάσπιση των ατομικών δικαιωμάτων και ανέπτυξε το θέμα ως προς τις αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Ο Δημήτριος Ζωγραφόπουλος, δικηγόρος, ΔΝ, ειδικός επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συμμετείχε, ως εισηγητής, με θέμα «Ζητήματα επεξεργασίας φορολογικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», στην ημερίδα με θέμα «Σύγχρονα ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων 2012», που διοργάνωσε το Τμήμα Αρχαιονομίας και Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου την 5η Δεκεμβρίου 2012, στην Αθήνα, στη Νομική Βιβλιοθήκη.

Ο ίδιος συμμετείχε, κατά το χειμερινό εξάμηνο 2012-2013, στη διδασκαλία του μαθήματος «Αστική και ποινική ευθύνη στο πεδίο των εργασιακών κινδύνων» στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Κατεύθυνσης Ιδιωτικού Δικαίου του Παντείου Πανεπιστημίου.

Ο ανωτέρω, εξάλλου, καθ' όλο το έτος 2012, συμμετείχε ως εισηγητής στα εκπαιδευτικά προγράμματα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ): «Κανόνες Νομιμότητας της Διοικητικής Δράσης», «Νομιμότητα και Διαφάνεια στη Δημόσια Διοίκηση και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση», «Κατάρτιση Εργαζομένων σε Μονάδες Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης», «Εισαγωγική Εκπαίδευση», αναπτύσσοντας εισηγήσεις με θέματα: «Η διασφάλιση της νομιμότητας και της διαφάνειας μέσα από τη λειτουργία των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών και της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων», «Νομιμότητα και έλεγχος της διοικητικής δράσης», «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας», «Πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», «Αρχές Διοικητικής Δράσης», «Κώδικας κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και υπαλλήλων ΝΠΔΔ», «Διοικητική επικοινωνία-Κανόνες σύνταξης, έκδοσης και δημοσίευσης δημόσιων εγγράφων», «Σύστημα Διοίκησης μέσω στόχων και μέτρησης της αποδοτικότητας: Θεσμικό πλαίσιο, εφαρμογή», «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και πολίτες», «Έλεγχος νομιμότητας διοικητικής δράσης, προσφυγές, μηχανισμοί ελέγχου».

Ο Δημήτριος Ζωγραφόπουλος και ο Αργύρης Χρυσάνθου, πληροφορικός, ειδικός επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, έλαβαν μέρος, ως εισηγητές, στις 03/12/2012, στο Μεταπτυχιακό Σεμινάριο Ποινικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με αντικείμενο εισηγήσεων «Ζητήματα προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα».

Οι δικηγόροι, ειδικοί επιστήμονες του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, Δρ. Δημήτριος Ζωγραφόπουλος, Κυριακή Λωσταράκου, και Δρ. Φερενίκη Παναγοπούλου δίδαξαν κατά το χειμερινό εξάμηνο 2012-2013, μαζί με τον Αν. Καθηγητή Κωνσταντίνο Χριστοδούλου, τακτικό μέλος της Αρχής, το μάθημα «Προσωπικά Δεδομένα» στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Αστικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, πληροφορικός, ειδικός επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε:

α. παρουσίαση με τίτλο: «Αλγεβρικές επιθέσεις σε κρυπτογραφικούς αλγορίθμους ροής», στο συνέδριο «Κρυπτογραφία και εφαρμογές στις Ένοπλες Δυνάμεις», που διοργάνωσε η Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, το Τμήμα Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών και η Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία. Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε στις 6 Απριλίου 2012, στην έδρα της Σχολής Ευελπίδων. Το θέμα της παρουσίασης ήταν οι αλγεβρικές επιθέσεις σε σύγχρονα κρυπτογραφικά συστήματα, καθώς και οι μέθοδοι κατασκευής συστημάτων που να είναι ανθεκτικά ως προς αυτές, παρουσιάζοντας τόσο τα πρόσφατα όσο και κάποια νέα αποτελέσματα του χώρου.

β. διάλεξη σε φοιτητές του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών «Οικονομική και Διοίκηση των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων» στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο πλαίσιο του μαθήματος της ασφάλειας συστημάτων, στις 6 Ιουνίου 2012. Κύριο αντικείμενο της διάλεξης ήταν η παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και της ασφάλειας των επικοινωνιών.

Ο Φίλιππος Μίτλεπτον, δικηγόρος, ειδικός επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συμμετείχε στο Συνέδριο με θέμα: «Επικοινωνία, Τεχνολογίες και Εξουσία», που οργανώθηκε από το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου-Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου στο Ινστιτούτο Goethe Αθηνών στις 24 Απριλίου 2012, πραγματοποιώντας ομιλία με θέμα «Η συνάρθρωση των αρμοδιοτήτων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων στην ψηφιακή εποχή: Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων».

Η Αθηνά Μπούρκα, Δρ. μηχανικός, ειδική επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο: «Personal data protection as a driving force for online industry», Βρετανική Πρεσβεία, Εκδήλωση «Digital is Great», 01/11/2012.

Η παρουσίαση έγινε στο πλαίσιο της γενικότερης εκδήλωσης που διοργανώθηκε στην οικία του Βρετανού Πρέσβη για την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών στην Ελλάδα. Η Αρχή εξέθεσε τους κινδύνους κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σε ψηφιακές υπηρεσίες, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην έννοια της ψηφιακής ταυτότητας και τον τρόπο με τον οποίο αυτή μπορεί να οδηγήσει στην αναγνώριση των υποκειμένων των δεδομένων στο διαδίκτυο, καθώς και στη δημιουργία ψηφιακών προφίλ. Επίσης, τόνισε την ανάγκη για λήψη των κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφαλείας για την αποφυγή, μεταξύ άλλων, περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο. Τέλος, αναφέρθηκε εν συντομία και στο σχέδιο Κανονισμού της ΕΕ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ιδίως στο μέρος που αφορά την ενδυνάμωση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων κατά τη χρήση διαδικτυακών υπηρεσιών.

Η Φερενίκη Παναγοπούλου, δικηγόρος ΔΝ, ειδική επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συμμετείχε στα παρακάτω συνέδρια:

α. συνέδριο Ιονίου Πανεπιστημίου με τίτλο «Η σύγχρονη προστασία προσωπικών

δεδομένων», με την εισήγηση: «Η δημοσιοποίηση λιστών για την καταπολέμηση παραβατικών συμπεριφορών», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, Δεκέμβριος 2012.

β. 5th International Conference on Information Law (ICIL) με τίτλο «Equity, Integrity & Beauty in Information Law & Ethics», με την εισήγηση: «The right to be forgotten in the digital era», και προήδρευσε στην ενότητα: «Young Scholars Papers», Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα, 29-30 Ιουνίου 2012.

γ. Workshop «Surveillance and Academia», με την εισήγηση: «Utilization of Technical Means for the Electronic Surveillance of Universities», Athens, Nomiki Vivliothiki, 23-24 February 2012.

Ακόμα, στη Φερενίκη Παναγοπούλου ανατέθηκε διδασκαλία στο:

α. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης-Ινστιτούτο Επιμόρφωσης, Κατάρτιση εργαζομένων σε Μονάδες Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του μαθήματος: «Α. Το πρόγραμμα Διαύγεια Β. Το θεσμικό πλαίσιο για την ενίσχυση της διαφάνειας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Γ. Νομιμότητα και Διαφάνεια στη Δημόσια Διοίκηση».

β. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα της Ιατρικής Σχολής Αθηνών, Αττικό Νοσοκομείο του μαθήματος: «Η έρευνα σε πλεονάζοντα γονιμοποιημένα ωάρια».

γ. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Τμήμα Φιλολογίας, των μαθημάτων «Βιοηθική», «Δίκαιο και Ηθική».

δ. Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, του μαθήματος: «Σύγχρονα Θέματα Βιοηθικής».

ε. Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Νοσηλευτικής, του μαθήματος: «Βιοηθική».

Ο Γεώργιος Ρουσόπουλος, Δρ., μηχανικός, ειδικός επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συμμετείχε στο συνέδριο «ExproSec 2012: 11th Homeland & Corporate Security Conference & Exhibition» στις 28-29 Φεβρουαρίου 2012, όπου ανέπτυξε παρουσίαση σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο για την ασφάλεια κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και ποιες αλλαγές επέρχονται με την πρόταση Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τονίστηκε ότι η προστασία προσωπικών δεδομένων συνιστά πλέον θεμελιώδες δικαίωμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ασφάλεια αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την εμπιστοσύνη των καταναλωτών κατά την πραγματοποίηση online διαδικασιών, ενώ οι εταιρείες απαιτούν σύγχρονους και συνεκτικούς κανόνες σε όλη την ΕΕ. Η παρουσίαση επικεντρώθηκε στις αλλαγές που εισάγει ο Κανονισμός, όπως με το «privacy by design» και το «privacy by default», την υποχρέωση αξιολόγησης των κινδύνων προ της υλοποίησης μέτρων ασφαλείας, τις μελέτες εκτίμησης επιπτώσεων, τον ορισμό Υπευθύνου Επεξεργασίας Δεδομένων, την άμεση κοινοποίηση περιστατικών παραβίασης δεδομένων στις αρχές ελέγχου και την άμεση ενημέρωση των προσώπων που επηρεάζονται ουσιαστικά από περιστατικά παραβίασης δεδομένων.

Ο Ανάργυρος Χρυσάνθου, πληροφορικός, ειδικός επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, στο πλαίσιο του IDC IT Security and Datacenters Transformation Roadshow 2012, το οποίο διοργανώθηκε στις 18.5.2012 στην Αθήνα, πραγματοποίησε ομιλία με θέμα «Περιστατικά Παραβίασης Προσωπικών Δεδομένων στην Ελλάδα: Μελέτες περίπτωσης από την εμπειρία της Αρχής». Στην ομιλία του αναφέρθηκε στην υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας με βάση το άρθρο 10 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 να λαμβάνουν τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Η παρουσίασή του επικεντρώθηκε κυρίως στις περιπτώσεις αποτυχίας των μέτρων ασφαλείας των υπευθύνων επεξεργασίας, παρουσιάζοντας συ-

νοπικά στο νομικό πλαίσιο, καθώς και τέσσερα πραγματικά περιστατικά παραβίασης προσωπικών δεδομένων, με τα οποία έχει ασχοληθεί η Αρχή. Ανέδειξε το γεγονός ότι ακόμα και αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει λάβει μέτρα φυσικής ασφάλειας (π.χ. συναγερμός) ή θεωρεί ότι η ιστοσελίδα του είναι ασφαλής, γιατί την έχει υλοποιήσει μια «αξιόπιστη» εταιρεία, δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι τα μέτρα ασφάλειας του υπευθύνου επεξεργασίας είναι επαρκή.

Ακόμα, ο Ανάργυρος Χρυσάνθου και ο Βασίλειος Κάτος, επίκουρος καθηγητής στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών, πραγματοποίησαν στο πλαίσιο του 7ου Διεθνούς Συνεδρίου Ψηφιακής Εγκληματολογίας και Ανάλυσης Περιστατικών Ασφάλειας (WDFIA 2012), το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης στις 6 και 7 Ιουνίου 2012, ομιλία με θέμα «Αξιολόγηση της ετοιμότητας σε επίπεδο συλλογής και ανάλυσης ψηφιακών πειστηρίων» (Assesing forensic readiness). Η ομιλία επικεντρώθηκε σε βέλτιστες πρακτικές, οι οποίες σχετίζονται με την ωριμότητα των διεργασιών, και διερεύνησε την επιτευξιμότητα και την καταλληλότητα τέτοιων προσεγγίσεων για την έκφραση της ετοιμότητας ενός οργανισμού αναφορικά με τη συλλογή και ανάλυση ψηφιακών πειστηρίων σε περίπτωση περιστατικού ασφάλειας. Ορίστηκαν επίπεδα ετοιμότητας σε μια κλίμακα από το 0 έως το 5. Χρησιμοποιήθηκε δε ένα εικονικό παράδειγμα ενός οργανισμού, ο οποίος έπεσε θύμα περιστατικού ασφάλειας, για να αξιολογηθεί πόσο έτοιμος ήταν ο οργανισμός για να αντιμετωπίσει το περιστατικό. Συμπερασματικά, η βελτίωση της ετοιμότητας ενός οργανισμού αναφορικά με τη συλλογή και ανάλυση ψηφιακών πειστηρίων θα πρέπει να γίνεται με δομημένο και ελεγχόμενο τρόπο, λαμβάνοντας πάντα υπόψη το τρέχον επίπεδο ετοιμότητας του οργανισμού.

Τέλος, μια σειρά άρθρων στελεχών της Αρχής δημοσιεύθηκαν σε εφημερίδες, επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα. Ειδικότερα:

Η Ζωή Καρδασιάδου, δικηγόρος ΔΝ, προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, δημοσίευσε άρθρο με τίτλο «Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων υγείας από τους φορείς υπηρεσιών υγείας και κοινωνικοασφαλιστικών παροχών», στο Δίκαιο στην Ψηφιακή Εποχή, Νομική Βιβλιοθήκη 2012, σελ. 13-32.

Ο Δημήτριος Ζωγραφόπουλος, δικηγόρος, ΔΝ, ειδικός επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, δημοσίευσε μελέτη με θέμα «Η προσπάθεια καταπολέμησης της αδήλωτης εργασίας στις ρυθμίσεις του Ν. 3996/2011 για την ηλεκτρονική επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», στην Επιθεώρηση Εργατικού Δικαίου (ΕΕΔ), Τ. 71, 2012, στο ειδικό τεύχος με θέμα «Μνημόνιο και εργασιακές σχέσεις», σσ. 573-582.

Ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, πληροφορικός, ειδικός επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής:

α. επιμελήθηκε την ελληνική έκδοση του βιβλίου «Cryptography and Network Security: Theory and Practice», του W. Stallings (ελληνική έκδοση: «Κρυπτογραφία και Ασφάλεια Δικτύων: Αρχές και Εφαρμογές, Εκδόσεις Ίων, 2012). Το βιβλίο καλύπτει ευρύ φάσμα ζητημάτων κρυπτογραφίας και ασφάλειας, όπως έννοιες και αλγορίθμους συμμετρικής και ασύμμετρης κρυπτογράφησης, ψηφιακές υπογραφές, αλλά και λοιπά θέματα ασφάλειας συστημάτων.

β. από κοινού με τον Νικόλαο Κολοκοτρώνη, επίκουρο καθηγητή του Τμήματος Επιστήμης και Τεχνολογίας Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, δημοσίευσαν δύο άρθρα στο διεθνές συνέδριο International Symposium on Information Theory and its Applications (ISITA), Οκτ. 2012. Το πρώτο άρθρο έχει τίτλο «On the second-order nonlinearity of cubic Maiorana-McFarland Boolean functions» (pp. 596-600) και μελετά το κρυπτογραφικό κριτήριο της μη γραμμικότητας δεύτερης τάξης μιας συγκεκριμέ-

νης οικογένειας κρυπτογραφικών συναρτήσεων, όπου αποδεικνύεται ότι συναρτήσεις αυτής της οικογένειας επιτυγχάνουν πάντοτε, εφόσον έχουν συγκεκριμένες ιδιότητες, υψηλή μη γραμμικότητα δεύτερης τάξης. Το δεύτερο άρθρο έχει τίτλο «A greedy algorithm for checking normality of cryptographic Boolean functions» (pp. 601-605), όπου και περιγράφεται ένας νέος αλγόριθμος, αποδοτικότερος σε σχέση με τους υπάρχοντες, για τον προσδιορισμό του εαν μια συνάρτηση πληροί το κρυπτογραφικό κριτήριο της κανονικότητας.

Η Αθηνά Μπούρκα, Δρ. μηχανικός, ειδική επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συνέγραψε άρθρο με τίτλο: «Προστασία προσωπικών δεδομένων σε υπηρεσίες γεωγραφικού εντοπισμού», «Ευρωπαϊών Πολιτεία», 2ο τεύχος, εκδόσεις Σάκκουλας, 2012. Το άρθρο εξετάζει την υπαγωγή των δεδομένων γεωγραφικής θέσης στην έννοια των προσωπικών δεδομένων και εκθέτει τους κινδύνους, καθώς και τις απαιτήσεις για τη νόμιμη επεξεργασία τους μέσω υπηρεσιών γεωγραφικού εντοπισμού που βασίζονται σε σύγχρονα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η Φερενίκη Παναγοπούλου, δικηγόρος ΔΝ, ειδική επιστήμων του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συνέγραψε τα εξής άρθρα:

α. «Η Δι@ύγεια στη δημόσια διοίκηση υπό το πρίσμα της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», Δικαιώματα του Ανθρώπου 2012, σ. 675-699.

Η μελέτη εξετάζει το πρόγραμμα «Δι@ύγεια» υπό την οπτική γωνία της προστασίας προσωπικών δεδομένων, αφού προηγουμένως διερευνηθεί η συνταγματική βάση της αρχής της διαφάνειας. Το ζήτημα που ερευνάται εν προκειμένω είναι, εάν η επαγγελματική διαφάνεια της κρατικής δράσης συμβαδίζει αρμονικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών, τα ονόματα και οι ενέργειες των οποίων αναρτώνται στο διαδίκτυο.

β. «Το δικαίωμα στη λήθη στην εποχή της αβάσταχτης μνήμης: Σκέψεις αναφορικά με την Πρόταση Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων», Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου 2012, σ. 264-278 .

Η μελέτη αναλύει τη θετικοποίηση ενός ήδη υπάρχοντος δικαιώματος στη λήθη από την Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αναφορικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και την ελεύθερη διακίνηση αυτών (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων). Έντονος είναι ο προβληματισμός αναφορικά με την υπέρμετρα μεγάλη μνήμη του διαδικτύου, αλλά και γενικότερα τις δυσβάσταχτες συνέπειες καταγραφής των πάντων, χωρίς όμως να λησμονείται η σημασία της καταγραφής των πληροφοριών για λόγους πληροφόρησης του κοινού και προστασίας της ιστορικής έρευνας. Ως εκ τούτου, μπορεί μία κοινωνία χωρίς μνήμη να καταλήγει σε μνημειώδεις καταστροφές, η μνήμη όμως, πέραν της ιστορικής της αξίας, λαμβάνει και τη μορφή Ερινύων, που κατατρέχουν το άτομο στερώντας του τη δυνατότητα να αναγεννηθεί.

γ. «Κοινωνικά δίκτυα και προσωπικότητα», ΔιΜΕΕ 2012, σ. 186-195.

Η μελέτη εξετάζει την επίδραση των κοινωνικών δικτύων στο δικαίωμα ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας. Όσα εκεί καταγράφουμε εμείς για εμάς ή για άλλους, όσα εκεί καταγράφουν άλλοι για εμάς, διαδίδονται με αστρονομική ταχύτητα σε περαιτέρω χρήστες, με αποτέλεσμα να διαδίδονται με εξαιρετική ευκολία στοιχεία που συνθέτουν την προσωπικότητά μας. Κρίσιμο είναι επίσης ότι το διαδίκτυο δεν ξεχνά τίποτα και, ως εκ τούτου, ό,τι καταγράφεται στα κοινωνικά δίκτυα μας συνοδεύει εσασί, σε όλη μας τη ζωή. Τα κοινωνικά δίκτυα, εκτός από τη διάδοση των στοιχείων της προσωπικότητάς μας και συνακόλουθα της επέμβασης στο δικαίωμα ιδιωτικότητας, έχουν συμβάλει αποφασιστικά στη διαμόρφωση της προσωπικότητας, μέσω ενός «διαδικτυα-

κώς κοινωνικού εξαναγκασμού» να συμμετέχουμε σε νέες υπηρεσίες και εφαρμογές, επηρεάζοντας τον τρόπο ζωής μας, τις συνήθειές μας, τις σχέσεις μας με τους γύρω μας και γενικότερα την έκφραση των συναισθημάτων μας.

δ. «Η δημοσιοποίηση φωτογραφιών οροθετικών εκδιδομένων ως μέτρο για την προστασία της δημόσιας υγείας», Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου 2012, σ. 459-469.

Η μελέτη εξετάζει κατά πόσον η δημοσιοποίηση των ονομάτων και των φωτογραφιών των οροθετικών εκδιδομένων συντελεί αφενός στην προστασία της δημόσιας υγείας και αφετέρου έρχεται σε αρμονία με την ανάγκη προστασίας των προσωπικών δεδομένων των οροθετικών εκδιδομένων. Περαιτέρω, αναζητούνται παραλληλισμοί με το φαινόμενο της παράνομης διακίνησης ανθρώπων, δεδομένου ότι πολλές από τις εκδιδόμενες οροθετικές γυναίκες μπορεί να είναι θύματα παράνομης σωματεμπορίας.

ε. «Η λίστα Λαγκάρντ και τα όρια της ελευθερίας του Τύπου», Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου 2012, σ.739-753.

Στο πλαίσιο της μελέτης αναζητείται η ανεύρεση εξισορρόπησης ανάμεσα στην ελευθερία του τύπου και την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με αφορμή την υπόθεση της δημοσίευσης λίστας ονομάτων μεγαλοκαταθετών σε ελβετική τράπεζα, αφού προηγουμένως αναλυθεί και αξιολογηθεί η επιλογή του νομοθέτη σε περιπτώσεις τέτοιου είδους συγκρούσεων, αλλά και η προηγούμενη πρακτική της δημοσιοποίησης παρομοίων λιστών εκ μέρους όχι μόνο του Τύπου, αλλά και των αρμόδιων κρατικών αρχών.

Ο Ανάργυρος Χρυσάνθου, ο Δρ. Ηρακλής Βαρλάμης, Λέκτορας στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο της Αθήνας, Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεματικής, ο Ιωάννης Σαριβουγιούκας, υποδιοικητής του ΙΚΑ, και ο Δρ. Ιωάννης Αποστολάκης, επισκέπτης καθηγητής της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, δημοσίευσαν στο περιοδικό *International Journal of Reliable and Quality E-Healthcare (IJRQEH)* της IGI Global την εργασία τους με θέμα «Αντικατάσταση Πληροφοριακών Συστημάτων Νοσοκομείων και Ποιότητα Υπηρεσιών Υγείας». Στόχος του άρθρου είναι να αναπτύξει μια μεθοδολογία λήψης απόφασης αναφορικά με το χρόνο αντικατάστασης ενός πληροφοριακού συστήματος νοσοκομείου (ΠΣΝ) και να πραγματοποιεί πώς η απόφαση αντικατάστασης ενός τέτοιου συστήματος επηρεάζει την ποιότητα των υπηρεσιών υγείας. Στο υποθετικό σενάριο του άρθρου, ένα ΠΣΝ είναι σε λειτουργία για κάποιο χρονικό διάστημα σε ένα υποθετικό νοσοκομείο και οι διευθυντές του νοσοκομείου καλούνται να λάβουν μια απόφαση αν θα συνεχίσουν να δουλεύουν με αυτό το σύστημα ή θα το αντικαταστήσουν με ένα καινούργιο. Η απόφαση αντικατάστασης ενός ΠΣΝ είναι δύσκολη και θα βασιστεί σε επιστημονικούς και τεχνολογικούς παράγοντες. Η προτεινόμενη στο άρθρο μεθοδολογία αξιοποιεί εσωτερικές πληροφορίες του νοσοκομείου, οι οποίες σχετίζονται με τη λειτουργία του ΠΣΝ, τη χρηστικότητα του, την ικανοποίηση γιατρών και ασθενών κ.λπ. Εξετάζει επίσης το συνολικό περιβάλλον εργασίας, καθώς και κοινούς παράγοντες που επηρεάζουν την απόφαση των διευθυντών του νοσοκομείου (π.χ. οικονομικοί περιορισμοί).

Ο Ανάργυρος Χρυσάνθου, η Δρ. Χαρίκλεια Λάτσιου, και ο Δρ. Ηρακλής Βαρλάμης, συμμετείχαν σε συλλογικό τόμο με τίτλο «*Virtual Communities, Social Networks and Collaboration*» (επιμέλεια Δρ. Αθηνάς Λαζακίδου, Λέκτορας Πληροφορικής Υγείας στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου-Τμήμα Νοσηλευτικής) του εκδοτικού οίκου Springer. Το κεφάλαιό τους είχε τίτλο «Ένα μοντέλο ασφάλειας με στόχο την επίτευξη της ασφάλειας σε εικονικές ιατρικές κοινότητες». Το κεφάλαιο παρουσιάζει την αρχιτεκτονική μιας διαδικτυακής πύλης, η οποία αφορά μια εικονική ιατρική κοινότητα. Δίνει έμφαση στα θέματα ασφάλειας πληροφοριών μιας τέτοιας κοινότητας. Ακολουθώντας μια προτυποποιημένη διαδικασία διαχείρισης ρίσκου, κατά την οποία αναγνωρίζονται, αποτι-

μούνται και αξιολογούνται όλοι οι πιθανοί κίνδυνοι για την κοινότητα, υλοποιείται η αρχιτεκτονική της κοινότητας και το μοντέλο ασφάλειάς της. Τέλος, χρησιμοποιούνται υποθετικά σενάρια, τα οποία βασίζονται σε πραγματικά περιστατικά ασφάλειας, προκειμένου να αναδειχθούν οι ανακύπτοντες κίνδυνοι ασφάλειας, καθώς και οι λύσεις που προσφέρει η προτεινόμενη αρχιτεκτονική της εικονικής ιατρικής κοινότητας για την αντιμετώπισή τους.

Ο Ανάργυρος Χρυσάνθου, ο Δρ. Ιωάννης Αποστολάκης, ο Δρ. Ηρακλής Βαρλάμης, ο Δρ. Γεώργιος Κουλιεράκης, επιστημονικός συνεργάτης της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, και ο Δρ. Αλέξανδρος Μπέρλερ, Πρόεδρος του HL7 Hellas, δημοσίευσαν στο περιοδικό Int. J. Electronic Healthcare της Inderscience Enterprises Ltd. την εργασία τους με τίτλο «Η χρήση των κοινωνικών μέσων από επαγγελματίες υγείας στην Ελλάδα». Το άρθρο αυτό εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο οι Έλληνες επαγγελματίες υγείας αντιμετωπίζουν το διαδίκτυο, τα κοινωνικά μέσα και τις κινητές τεχνολογίες. Εξετάζει την εξοικείωση των επαγγελματιών υγείας με τα κοινωνικά δίκτυα και συσχετίζει τις απαντήσεις τους με το επαγγελματικό τους προφίλ. Τα αποτελέσματα αυτής της ερευνητικής μελέτης εξετάζονται λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική διεθνή βιβλιογραφία.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ
ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ - ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 7/2012**ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ.****Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ**

Επειδή, το άρθρο 2 στοιχ. (α΄) και (β΄) του Ν. 2472/1997 προσδιορίζει για τους σκοπούς του νόμου αυτού τις έννοιες των απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Επειδή, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ρητά ορίζει ότι: «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. (...)».

Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται, για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (ε΄) και για τα ευαίσθητα δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα επιτρέπεται, στην πρώτη περίπτωση όταν «η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών», στη δε δεύτερη, που περιλαμβάνει και τα δεδομένα που αφορούν την υγεία, όταν «η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου».

Επειδή με τις διατάξεις αυτές καθιερώνονται ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη. Συνακόλουθα, τόσο για τα απλά όσο και για τα ευαίσθητα δεδομένα, πρέπει ο σκοπός επεξεργασίας να είναι νόμιμος, σαφής και καθορισμένος, και τα δεδομένα να μην υπερβαίνουν το σκοπό της επεξεργασίας. Ειδικότερα δε για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όπως και εκείνα που αφορούν την υγεία, η επεξεργασία επιτρέπεται, όπως λέχθηκε ανωτέρω, όταν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. Η προϋπόθεση αυτή ισχύει, όπως έχει κρίνει η Αρχή, κατά μείζονα λόγο και για τα απλά δεδομένα (βλ. αντί πολλών ιδίως τις αποφάσεις της Αρχής 27/2001, 75/2001 και πρόσφατες 92/2011 και 111/2011).

Επειδή, επιπλέον, το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ρητά ορίζει ότι «εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς».

Επειδή, περαιτέρω, το άρθρο 19 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι «1. Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: (...) ιγ. Εξετάζει τα παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων τους, όταν αυτά θίγονται από την επεξεργασία δεδομένων που τους αφορούν. Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας. Η Αρχή μπορεί να θέτει στο αρχείο αιτήσεις ή παράπονα που κρίνονται προδήλως αόριστα, αβάσιμα ή υποβάλλονται καταχρηστικώς ή ανωνύμως. Η Αρχή ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων και τους αιτούντες για τις ενέργειες της. (...)».

Επειδή, τέλος, το άρθρο 24 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚΔΔ), που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ Α΄ 45, 09.03.1999) ορίζει τα εξής: «Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής, ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των έννομων συμφερόντων του που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιεραρχική προσφυγή). (...)». Εξάλλου, το άρθρο 21 του ΚΔΔ ορίζει τα εξής: «1. Αρμόδιο για την ανάκληση ατομικής διοικητικής πράξης όργανο είναι εκείνο που την εξέδωσε ή που είναι αρμόδιο για την έκδοσή της. 2. Για την ανάκληση δεν είναι απαραίτητο να τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται για την έκδοση της πράξης, εκτός αν ανακαλείται πράξη νόμιμη ή πράξη παράνομη ύστερα από εκτίμηση πραγματικών περιστατικών».

Επειδή, στην υπό κρίση υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι ο Α ζητεί πρωτίστως την ανάκληση (αίτηση θεραπείας) της υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7139/09-11-2007 πράξης της Αρχής.

Επειδή, η προαναφερόμενη αίτηση θεραπείας του Α ασκείται παραδεκτώς, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 24 και 21 του ΚΔΔ, και πρέπει να εξεταστεί η βασιμότητα αυτής. Ο Α ζητεί την ανάκληση της υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7139/09-11-2007 πράξης της Αρχής λόγω του ότι θίγεται από παράνομες - κατά τους ισχυρισμούς του - ενέργειες της πρώην συζύγου του «βάναυσα η προσωπικότητα [του] και η πατρική [του] υπόσταση» και «διακυβεύονται θεμελιώδη δικαιώματα [του] και δικαιώματα της ανήλικης κόρης [του]». Ειδικότερα, ο Α ισχυρίζεται ότι παράνομως η πρώην σύζυγός του, Β, επικαλείται στην από ..-09-2011 αίτησή της ασφαλιστικών μέτρων της εναντίον του για την καταβολή μηνιαίας σε χρήμα διατροφής για λογαριασμό της ανήλικης κόρης τους, η οποία έχει κατατεθεί ενώπιον του αρμόδιου Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων) και πρόκειται να συζητηθεί την ..-01-2012, ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ιδίου, καθόσον τα δεδομένα αυτά παρέχουν πληροφορίες για τις ερωτικές του προτιμήσεις.

Επειδή, η Αρχή, εξέδωσε την κατά τα προαναφερόμενα προσβαλλόμενη πράξη της υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7139/09-11-2007 μετά από την υποβολή της υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7139/22-10-2007 έγγραφης αίτησης της Β προς την Αρχή, με την οποία η αιτούσα ζήτησε όπως η Αρχή της χορηγήσει την προβλεπόμενη από το άρθρο 7 παρ. 2 (γ΄) του Ν. 2472/1997 άδεια, προκειμένου να προσκομίσει ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του κατά την εποχή εκείνη εν διαστάσει συζύγου της, Α, στα αρμόδια δι-

καστήρια καθώς και στις αρμόδιες διοικητικές αρχές, για το σκοπό της αναγνώρισης, άσκησης ή υπεράσπισης των νομίμων δικαιωμάτων της ίδιας, καθώς και εκείνων της ανήλικης κόρης τους, η οποία ήταν τότε τεσσάρων ετών. Ειδικότερα, στην ως άνω αίτησή της η αιτούσα ανέφερε, ιδίως, ότι από τα μέσα Μαΐου 2007 βρισκόταν σε διάσταση με το σύζυγό της, ο οποίος είχε ήδη εγκαταλείψει την κοινή τους οικία. Ωστόσο, πριν από το γεγονός αυτό, είχε αντιγράψει ολόκληρο το σκληρό δίσκο του ηλεκτρονικού υπολογιστή, που είχαν στο σπίτι για οικιακή χρήση (και τον οποίο ο σύζυγός της πήρε μαζί του εγκαταλείποντας την κοινή της οικία) και μέσω του οποίου ο σύζυγός της περνούσε πολλές ώρες «επισκεπτόμενος» στο διαδίκτυο. Και τούτο, διότι – κατά τους ισχυρισμούς της – είχε υποψίες για το ότι ο σύζυγός της πραγματοποιούσε συστηματικά επισκέψεις σε ιστοτόπους με πορνογραφικό περιεχόμενο. Η αιτούσα ανέφερε, επίσης, (και υπέβαλε συνημμένα σχετικά δείγματα στην Αρχή) ότι στο σκληρό δίσκο του υπολογιστή αυτού βρήκε ενδεικτικά: 1) αρχεία με παιδικό πορνό, videos και φωτογραφίες, 2) αρχεία με videos και φωτογραφίες του συζύγου της με άσεμνο περιεχόμενο, 3) αρχεία με σαδομαζοχιστικό περιεχόμενο και καταγεγραμμένους σε ηλεκτρονική μορφή διαλόγους στο Net Meeting, 4) αρχεία με φωτογραφίες της ανήλικης κόρης τους, τις οποίες ο σύζυγός της είχε αποστείλει σε άτομα, με τα οποία είχε σεξουαλικού περιεχομένου συνομιλίες. Σχετικά με το περιεχόμενο αυτού του σκληρού δίσκου η αιτούσα ανέφερε ότι είχε ήδη υποβάλει σχετική αναφορά στο Τμήμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ασφάλειας Αττικής, όπου και υπέβαλε και αντίγραφο του δίσκου αυτού, και αναμένει έκτοτε τις σχετικές ενέργειες της υπηρεσίας αυτής. Με βάση τα προαναφερόμενα, με την ως άνω αίτησή της ζήτησε από την Αρχή όπως της χορηγήσει την προβλεπόμενη από το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997 άδεια για την προσκόμιση και επίκληση των στοιχείων αυτών ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και διοικητικών αρχών, για το σκοπό της αναγνώρισης, άσκησης ή υπεράσπισης των νομίμων δικαιωμάτων της ίδιας, όπως και εκείνων της ανήλικης κόρης τους, καθώς επρόκειτο να διενεργηθούν δίκες για την ανάθεση της άσκησης της γονικής μέριμνας (και επικουρικά της επιμέλειας) εκείνης.

Η Αρχή, με την υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7139/09-11-2007 πράξη της: (1) Έκρινε ότι η σκοπούμενη από τη Β επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του συζύγου της, Α, – δηλαδή, η προσκόμιση και χρήση των ως άνω ευαίσθητων δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων ή διοικητικών αρχών – ήταν όντως αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση των νομίμων δικαιωμάτων της – καθώς και εκείνων της ανήλικης κόρης τους – ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων ή διοικητικών αρχών, κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 2472/1997. Συνεπώς, η επεξεργασία αυτή επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συναίνεση του συζύγου της. (2) Χορήγησε στην Β την ως άνω ζητηθείσα άδεια, για την επεξεργασία των κρίσιμων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του συζύγου της, υπό τους εξής όρους: (α) Η προσκόμιση και χρήση από την ίδια των ως άνω ευαίσθητων δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα του συζύγου της θα διενεργηθεί αποκλειστικά ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων ή διοικητικών αρχών και για το σκοπό της αναγνώρισης, άσκησης ή υπεράσπισης των νομίμων δικαιωμάτων της, καθώς και εκείνων της ανήλικης κόρης τους, και μόνο καθ' ο μέρος και έκταση είναι αναγκαίες για την πλήρωση του σκοπού αυτού. Απαγορεύεται δε η διαβίβαση ή η κοινοποίηση των δεδομένων αυτών σε άλλους τρίτους. (β) Η αιτούσα έχει το δικαίωμα να διατηρήσει τα δεδομένα αυτά μέχρι του χρονικού σημείου της εκπλήρωσης του προβαλλόμενου σκοπού αναγνώρισης, άσκησης ή υπεράσπισης των νομίμων δικαιωμάτων της, καθώς και εκείνων της ανήλικης κόρης τους, ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων ή διοικητικών αρχών. Μετά από το προαναφερόμενο χρονικό σημείο, τα ευαίσθητα αυτά δεδομένα πρέπει να

καταστραφούν, με ευθύνη της. Εξαιρούνται από την υποχρέωση καταστροφής εκείνα τα δεδομένα, που, λόγω της προσκόμισης και χρήσης τους από την ίδια, είτε θα τηρηθούν στα αρχεία των αρμόδιων διοικητικών αρχών είτε θα αποτελέσουν στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας, που θα σχηματιστεί και τηρηθεί από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές.

Επειδή, ο Α, με την υπό κρίση αίτηση θεραπείας του, ούτε θέτει υπόψη της Αρχής νέα πραγματικά περιστατικά ικανά να θεμελιώσουν την ανάκληση ή την τροποποίηση της υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7139/09-11-2007 πράξης της Αρχής ούτε περαιτέρω επικαλείται για ποιους συγκεκριμένους λόγους η Αρχή εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις του Ν. 2472/1997.

Επειδή, από τα στοιχεία των φακέλων των δύο υποθέσεων σαφώς προκύπτει, καταρχάς, ότι τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του Α, τα οποία ισχυρίζεται η Β ότι ανακάλυψε στον οικιακό ηλεκτρονικό υπολογιστή της τότε κοινής τους οικίας, συνιστούν όντως ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ίδιου, υπό την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 στοιχ. (α') και (β') του Ν. 2472/1997, καθόσον παρέχουν πληροφορίες για τις ερωτικές του προτιμήσεις.

Επειδή, εξάλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 2 και 3 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 σαφώς προκύπτει ότι εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και η σύσταση και λειτουργία του σχετικού αρχείου, που διενεργούνται από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών. Με βάση τα προαναφερόμενα, η πρόσβαση της Β στα ως άνω ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του συζύγου της συνιστά πράγματι επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών, υπό την προαναφερόμενη έννοια, καθόσον πρόκειται για δεδομένα αποθηκευμένα στο σκληρό δίσκο του ηλεκτρονικού υπολογιστή, που είχαν στην κοινή τους οικία για οικιακή χρήση και στον οποίο είχαν - κατά τους ισχυρισμούς της Β, που δεν αποκρούει καν ο Α, στην υπό κρίση αίτηση θεραπείας του - ελεύθερα πρόσβαση ανά πάσα στιγμή, αφού η πρόσβαση σε αυτόν δεν εξαρτιόταν καν από τη χρήση κωδικού ασφαλείας γνωστού μόνο στο σύζυγό της. Συνεπώς, δεν εφαρμόζονται στην κρίσιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι διατάξεις του Ν. 2472/1997.

Επειδή, ακολούθως, από τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 2472/1997 σαφώς προκύπτει ότι η συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ή παρά τη ρητή άρνηση αυτού, υπό τις προϋποθέσεις ιδίως του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997, δηλαδή, εφόσον η επεξεργασία αφορά δεδομένα, που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. Συνεπώς, όσον αφορά τα επίμαχα ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ήδη πρώην συζύγου της, Α, καταρχάς, η προσκόμιση από τη Β, των δεδομένων αυτών ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και διοικητικών αρχών, ερείδεται στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του Ν. 2472/1997, για το σκοπό της υπεράσπισης των νομίμων δικαιωμάτων της, καθώς και εκείνων της ανήλικης κόρης τους.

Επειδή, στη συνέχεια, ο σκοπός επεξεργασίας, τον οποίο έχει επικαλεστεί η Β ενώπιον της Αρχής, είναι καθορισμένος, σαφής και νόμιμος. Εξάλλου, πληρούται και η αρχή

της αναλογικότητας των επίμαχων δεδομένων εν όψει του ως άνω προβαλλόμενου σκοπού επεξεργασίας, καθόσον τα επίμαχα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του Α ενδέχεται να αποκαλύπτουν πτυχές της προσωπικότητάς του, οι οποίες δύνανται να αξιολογηθούν από τις αρμόδιες διοικητικές αρχές και από τα αρμόδια δικαστήρια, που είτε έχουν ήδη επιληφθεί είτε θα επιληφθούν της αντιδικίας τους (λαμβανομένης υπόψη και της από ..-10-2007 και υπ' αρ. ΑΒΜ ..-/..... αναφοράς της Β, η οποία – όπως συνομολογεί και ο Α στην υπό κρίση αίτηση θεραπείας τους – εκκρεμεί έκτοτε για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξετάσεως ενώπιον του Σώματος Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αθηνών), συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης του διαζυγίου τους (ο Α έχει εφεσιβάσει την υπ' αρ. ..../2009 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία διατάχθηκε η λύση του γάμου τους, λόγω του ισχυρού κλονισμού που προκλήθηκε από τη συμπεριφορά του, η έφεσή του συζητήθηκε και αναμένεται απόφαση επί αυτής), καθώς, επίσης, και της ανάθεσης της άσκησης της γονικής μέριμνας (και επικουρικά της επιμέλειας) της ανήλικης κόρης τους και τη ρύθμισή της επικοινωνίας με την ανήλικη κόρη τους. Συνεπώς, η προσκόμιση από τη Β των επίμαχων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του πρώην συζύγου της ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και διοικητικών αρχών, για το σκοπό της αναγνώρισης, άσκησης ή υπεράσπισης των δικαιωμάτων της ίδιας και εκείνων του ανηλικού τέκνου τους, συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997.

Επειδή, τέλος, ο Α ζητεί, ακόμη, από την Αρχή «να απαγορευθεί με απόφαση [της] η χρήση από την πρώην σύζυγό [του] των “στοιχείων” που επικαλείται στην από 19.9.2011 αίτησή της ασφαλιστικών μέτρων και να υποχρεωθεί να απαλείψει τις αναφορές σε αυτά τα “στοιχεία” από το εν λόγω δικόγραφο». Ωστόσο, όπως παγίως κρίνει η Αρχή, εν όψει και της συνταγματικής κατοχύρωσης του δικαιώματος του ατόμου στην προστασία από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, κατά το άρθρο 9Α του Συντάγματος, καθώς επίσης και της κατοχυρωμένης αρχής της διάκρισης των λειτουργιών κατά το άρθρο 26 του Συντάγματος, όταν διενεργείται προανάκριση ή ανάκριση, ο δικαστικός ή εισαγγελικός λειτουργός και, αντίστοιχα, στο πλαίσιο εκκρεμούς δίκης, το αρμόδιο δικαστήριο έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα να κρίνουν, αξιολογώντας το (προ)ανακριτικό υλικό ή τα προσκομισθέντα αποδεικτικά μέσα, τη νομιμότητά τους (Πρβλ. Απόφαση της Αρχής 147/2001). Συνεπώς, η αξιολόγηση του περιεχομένου του ως άνω δικογράφου αίτησης ασφαλιστικών μέτρων εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της Αρχής και ανήκει αποκλειστικά στη δικαιοδοτική κρίση των αρμόδιων δικαστηρίων, τα οποία θα εξετάσουν την αίτηση αυτή και μη νομίμως υποβάλει στην Αρχή ο Α αίτημα απόσυρσης των επίμαχων δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα από το προαναφερθέν δικόγραφο.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

1) Απορρίπτει την υπό κρίση αίτηση του Α για την ανάκληση (αίτηση θεραπείας) της υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/...../...-11-2007 πράξης της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

2) Αποφαίνεται συνακολούθως ότι η προσκόμιση από τη Β των επίμαχων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του Α ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και διοικητικών αρχών, για το σκοπό της αναγνώρισης, άσκησης ή υπεράσπισης των δικαιωμάτων της ίδιας και εκείνων του ανηλικού τέκνου τους, ερείδεται στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ´) του Ν. 2472/1997 και, συνεπώς, η Β έχει την άδεια της Αρχής για την επεξεργασία αυτή.

3) Απορρίπτει ως μη νόμιμο το αίτημα του Α να υποχρεωθεί η Β να απαλείψει τις αναφορές στα επίμαχα ευαίσθητα δεδομένα του προσωπικού χαρακτήρα από το ως άνω δικόγραφο της από ..-09-2011 αίτησής της ασφαλιστικών μέτρων, η οποία εκκρεμεί ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 36/2012

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΧΩΡΙΣ ΤΗ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ ΣΧΕΤΙΚΟ ΜΕ ΙΑΤΡΙΚΟ ΘΕΜΑ, ΜΗ ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΟ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΤΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ.

Με την υπ' αρ. πρωτ. της Αρχής 11/02.01.2009 έγγραφη προσφυγή της Α και του Β (με την ιδιότητά τους ως νομίμων εκπροσώπων γονέων της ανήλικης κόρης τους) και κατά της εταιρίας που εκδίδει την εβδομαδιαία εφημερίδα με τον διακριτικό τίτλο Χ καταγγέλλεται ότι στα φύλλα της ..--2008 και ..--2008 σελ. ... και ... αντίστοιχα δημοσιεύθηκε φωτογραφία της Α μετά της ανήλικης κόρης τους ως επένδυση του άρθρου του δημοσιογράφου [...] με θέμα την ενδομητρίωση υπό τον τίτλο «Μάστιγα η ενδομητρίωση». Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων, η φωτογραφία που απεικονίζει την προσφεύγουσα με το ανήλικο τέκνο της ελήφθη εν αγνοία τους, χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεσή τους και χωρίς καν να ενημερωθούν για τη δημοσίευση και δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα για ένα θέμα σχετικό με την ενδομητρίωση, το οποίο, ωστόσο, κατά τους προσφεύγοντες αδικαιολογήτως συνδέεται με τους απεικονιζόμενους στη φωτογραφία (μητέρα με το ανήλικο τέκνο της). Σύμφωνα με τους προσφεύγοντες, ο συνδυασμός της φωτογραφίας με το εν λόγω ιατρικό θέμα οδηγεί τους αναγνώστες στο συμπέρασμα ότι η απεικονιζόμενη μητέρα/προσφεύγουσα πάσχει από ενδομητρίωση, με αποτέλεσμα να γίνεται αυτό αντικείμενο συζητήσεως στον ευρύτερο κοινωνικό περίγυρό της. [...]

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το δικαίωμα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων ενός ατόμου συχνά συγκρούεται με το δικαίωμα του τύπου να ενημερώνει το κοινό (άρθρο 14 παρ. 1 Σ. ελευθερία της έκφρασης, δικαίωμα του πληροφορέιν), καθώς και με το, συνταγματικά πλέον στο άρθρο 5Α κατοχυρωμένο, δικαίωμα της πληροφόρησης (δικαίωμα του πληροφορείσθαι), αναγκαίο για την ενεργοποίηση του δικαιώματος συμμετοχής καθενός στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος.

Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει *in abstracto* επικράτηση του ενός δικαιώματος επί του άλλου. Πρέπει, συνεπώς, να γίνεται μία *in concreto* οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της *ad hoc* στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορρόπησης, εφαρμόζοντας και την αρχή της αναλογικότητας που κατοχυρώνεται πλέον και συνταγματικά στο άρθρ. 25 παρ. 1 του Συντάγματος, με τέτοιον τρόπο ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (ελευθερία της πληροφόρησης, δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση - άρθρα 14 παρ. 1 και 5Α Σ. - από τη μία πλευρά και δικαίωμα στην προσωπικότητα, στην προστασία του ιδιωτικού βίου και στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό - άρθρα 5 παρ. 1, 9 παρ. 1 β' και 9Α Σ. - από την άλλη) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια. Η κρίση αν η συγκεκριμένη επεξεργασία ασκήθηκε νόμιμα ή, αντίθετα, αν παραβιάστηκε κατ' αυτή το δικαίωμα της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης των θιγόμενων.

μενων προσώπων και της ιδιωτικής ζωής, υπακούει τόσο στο κριτήριο του κατά πόσο η επεξεργασία αυτή εξυπνέτησε το συμφέρον της πληροφόρησης της κοινής γνώμης που υπερτερεί στη συγκεκριμένη περίπτωση του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής, όσο και στο κατά πόσο η εξεταζόμενη προσβολή ήταν στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος πληροφόρησης (για τις παραπάνω σκέψεις βλ. ενδεικτικά 24/2005, 25/2005, 26/2005, 17/2008, 135/2011 αποφάσεις της Αρχής).

2. Η Οδηγία 95/46/EK αναφέρεται ρητά στην ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 10 της ΕΣΔΑ (βλ. σκέψη 37 του προοιμίου της), το οποίο σύμφωνα με την νομολογία του ΕΔΔΑ κατοχυρώνει και την ελευθερία της δημοσιογραφικής πληροφόρησης. Τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέπουν τις κατάλληλες εξαιρέσεις ή παρεκκλίσεις από την προστασία των προσωπικών δεδομένων, προκειμένου τα μέσα ενημέρωσης να επιτελούν το «θεσμικό» τους ρόλο σε μια δημοκρατική κοινωνία, ώστε να συνυπάρχουν, στο βαθμό που είναι αναγκαίο, αφενός το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και αφετέρου η ελευθερία της έκφρασης και το δικαίωμα στην πληροφόρηση. Η εξασφάλιση αυτών των δικαιωμάτων δικαιολογεί παρεκκλίσεις από την προστασία των προσωπικών δεδομένων, αλλά μόνο εντός των ορίων που καθορίζονται από την αρχή της αναλογικότητας (βλ. Γνώμη 1/1997 σχετικά με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 της ως άνω Οδηγίας).

3. Στο άρθρο 4 του ν. 2472/1997 τίθενται οι γενικές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ των οποίων είναι η αρχή του σκοπού και της αναλογικότητας. Ειδικότερα, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται, και χωρίς τη συγκατάθεση, κατά το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, δηλαδή όταν συντρέχει υπέρτερο έννομο συμφέρον του υπευθύνου της επεξεργασίας ή τρίτου. Ως τέτοιο έννομο συμφέρον νοείται και το δικαίωμα της πληροφόρησης, τόσο του πληροφορείν όσο και του πληροφορείσθαι (άρθρα 14 παρ. 1-2 και 5Α Σ.).

4. Στο άρθρο 2 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997, ορίζεται ως “επεξεργασία” και “η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση”. Το άρθρο 3 παρ. 1 του ίδιου νόμου προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του, το οποίο καλύπτει την εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και τη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. Ακόμα και αν θεωρηθεί η δημοσίευση σε εφημερίδα ως μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (πρβλ. τις υπ' αριθ. 17 και 18/2008 αποφάσεις της Αρχής), εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997, αφού τα αρχεία των εφημερίδων αποτελούν διαρθρωμένα αρχεία με την έννοια του ν. 2472/1997 (πρβλ. Απόφαση 8/2010, Σκεπτ. 6), διότι τα προσωπικά δεδομένα καθίστανται προσιτά με την εφαρμογή συγκεκριμένων κριτηρίων, όπως π.χ. τίτλος, αρίθμηση και ημερομηνία του φύλλου της εφημερίδας (άρθρο 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, όπως ισχύει). Ακολούθως, στο άρθρο 4 τίθενται οι προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως ενόψει των θεμελιωδών αρχών του σκοπού και της αναλογικότητας.

5. Τέλος, το άρθρο. 16 της Διεθνούς Συμβάσεως για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών το 1989 και τέθηκε σε ισχύ την 2^η Σεπτεμβρίου 1990, ενώ κυρώθηκε με το Ν. 2101/1992 για την Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού (ΦΕΚ Α', 192) και έχει επίσης υπερνομοθετική ισχύ, κατά το άρ. 28 παρ. 1 του Συν/τος, ορίζει ότι: «1. Κανένα παιδί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του

ζωή, στην οικογένειά του, στην κατοικία του ή στην αλληλογραφία του, ούτε παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψής του. 2. Το παιδί δικαιούται να προστατεύεται από το νόμο έναντι τέτοιων επεμβάσεων ή προσβολών».

6. Εν προκειμένω η εφημερίδα Χ, δημοσίευσε τη φωτογραφία της μητέρας μετά του τέκνου της καθήμενη σε παγκάκι κάποιου πάρκου δηλαδή σε ουδέτερο χώρο μη σχετιζόμενο με παροχή υπηρεσιών υγείας και σε στιγμή προσωπικής ανάπαυσης, χωρίς τη συγκατάθεση της μητέρας και τη συναίνεση των γονέων της ανηλίκου χωρίς να συντρέχουν οι κατά νόμο προϋποθέσεις αναφορικά με το επιτρεπτό της έλλειψης της προηγούμενης συναίνεσης. Πέραν τούτου με τη δημοσίευση της φωτογραφίας, που δεν συνδέεται με το περιεχόμενο του ρεπορτάζ και δεν συμβάλλει στην ενημέρωση του αναγνωστικού κοινού, θα μπορούσε ενδεχομένως να δημιουργηθεί, στον μέσο αναγνώστη, η εσφαλμένη εντύπωση ότι η εικονιζόμενη μητέρα πάσχει από την ασθένεια που αφορούσε το δημοσίευμα (ενδομητρίωση). Περαιτέρω, η δημοσίευση δεν δικαιολογείται από λόγους πληροφόρησης του κοινού, η δε φωτογραφία δεν βρίσκεται σε άμεση σχέση με το περιεχόμενο του δημοσιεύματος, στο οποίο χρησιμοποιήθηκε ως επένδυση και με αυτή, πέραν του ότι προσβάλλεται παράνομα το δικαίωμα του ατόμου στην εικόνα του και συνακόλουθα στην προσωπικότητά του (Βλ. για τα την προστασία του δικαιώματος στην εικόνα και την προσβολή της προσωπικότητας ΑΠ 385/2011, Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ), διενεργείται επεξεργασία που δεν είναι νόμιμη. Συνεπώς, συντρέχει περίπτωση αθέμιτης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων των εικονιζόμενων προσώπων, ανεξαρτήτως αν είναι απλά ή ευαίσθητα, αφού έγινε κατά παράβαση των άρθρων 2, 4 παρ. 1 α, γ και 5 παρ. 1 και 2 ε' ή 7 παρ.2 α, γ Ν. 2472/1997, άρθρου 16 της Διεθνούς Συμβάσεως για τα δικαιώματα του παιδιού, που κυρώθηκε με τον Ν. 2101/1992. Οι προαναφερόμενες διατάξεις, των οποίων η παραβίαση έχει διαπιστωθεί στην κρινόμενη υπόθεση, αποτελούν σαφώς ρυθμίσεις, που αφορούν στην προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για την εφαρμογή των οποίων η Αρχή έχει επιφορτιστεί, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 2472/1997.

Η με τον προαναφερθέντα τρόπο διενεργηθείσα επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των ανωτέρω προσώπων, ανεξαρτήτως του χαρακτήρα τους ως απλών ή ευαίσθητων, δικαιολογεί, κατ' άρθρο 21 του ίδιου νόμου, που ορίζει ότι η Αρχή επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους τις από τη διάταξη αυτή προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις για παράβαση των υποχρεώσεών τους, που απορρέουν από το νόμο αυτό και από κάθε άλλη ρύθμιση, που αφορά στην προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την επιβολή προστίμου στην καθής η προσφυγή εταιρία (21 παρ, 1β του νόμου), που εκδίδει την εφημερίδα, το ύψος του οποίου, ενόψει της βαρύτητας της παράβασης, όπως αυτή εξειδικεύθηκε ανωτέρω, πρέπει να καθορισθεί, κατά πλειοψηφία, στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) €, το οποίο είναι ανάλογο, αφενός, με τη βαρύτητα των παραβάσεων αυτών - δεδομένου ότι αυτές αφορούν και υποκείμενο ανήλικο, κατά το χρόνο των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών - και, αφετέρου, με την οικονομική κατάσταση του υπευθύνου επεξεργασίας. Ένα μέλος είχε τη γνώμη ότι έπρεπε να επιβληθεί πρόστιμο χιλίων πεντακοσίων (1.500) €. Επίσης συντρέχει περίπτωση μη δημοσίευσης της φωτογραφίας στο μέλλον για οποιοδήποτε λόγο και καταστροφής της (αρ. 21 παρ. 1 ε' του ίδιου νόμου), κύρωση η οποία και επιβάλλεται, διότι, από κανένα αποδεικτικό στοιχείο, δεν βεβαιώθηκε η βασιμότητα του ισχυρισμού της καθής η προσφυγή ότι, αυτοβούλως, προέβη σε καταστροφή της φωτογραφίας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή

1) Αποφαίνεται ότι η κρινόμενη δημοσίευση στα αναφερόμενα στο ιστορικό φύλλα εφημερίδας Χ, ιδιοκτησίας της εκδοτικής εταιρείας Ψ, της επίμαχης φωτογραφίας, που αφορά ως υποκείμενο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα την προσφεύγουσα και το ανήλικο θήλυ τέκνο αυτής και του προσφεύγοντος συζύγου της, αντιβαίνει στις επιταγές των διατάξεων, που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης και με την εφαρμογή των οποίων έχει επιφορτιστεί η Αρχή. Επομένως, είναι παράνομη η κρινόμενη επεξεργασία αυτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και η σύσταση και λειτουργία του σχετικού αρχείου.

2) Επιβάλλει στην εκδοτική εταιρεία Ψ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για τις κατά τα ανωτέρω διαπιστωθείσες παραβιάσεις των προαναφερομένων διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, κατά πλειοψηφία, πρόστιμο ποσού τριών χιλιάδων (3.000) Ευρώ.

3) Διατάσσει τη διαγραφή των επίμαχων δεδομένων από το αρχείο της εφημερίδας με την έννοια καταστροφής της φωτογραφίας και της απαγόρευσης της αναδημοσίευσης των από 27 και 28/12/2008 φύλλων της, ειδικώς και μόνο με το περιεχόμενο αυτό των σελ. 27, 28 και 42, αντίστοιχα.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 40/2012

ΑΔΕΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΕΠΙΚΟΛΛΗΣΗΣ ΕΝΣΗΜΩΝ ΙΚΑ, ΑΛΛΑ ΑΡΝΗΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΟΑΕΔ.

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου αυτού νοούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην κοινωνική πρόνοια.

2. Επειδή, το άρθρο 4 παρ.1 του ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας (...)».

3. Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται, για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (ε') και για τα ευαίσθητα δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ') του ν. 2472/1997. Ειδικότερα επιτρέπεται, στην πρώτη περίπτωση όταν "η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις

ελευθερίες αυτών”., στην δε δεύτερη, που περιλαμβάνει και τα δεδομένα που αφορούν την κοινωνική πρόνοια, όταν “η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου”.

4. Επειδή με τις διατάξεις αυτές καθιερώνονται ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη. Επιπλέον, τόσο για τα απλά όσο και για τα ευαίσθητα δεδομένα πρέπει ο σκοπός επεξεργασίας να είναι νόμιμος, σαφής και καθορισμένος, και τα δεδομένα να μην υπερβαίνουν το σκοπό της επεξεργασίας.

5. Επειδή, το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ρητά ορίζει ότι «εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς».

6. Επειδή στη συγκεκριμένη περίπτωση ο αιτών ζητεί να χορηγήσει άδεια η Αρχή (α) στον ΟΑΕΔ ..... να του χορηγήσει βεβαίωση από την οποία να προκύπτει εάν ο Β ελάμβανε επίδομα ανεργίας κατά το έτος 2009 και (β) στο ΙΚΑ ..... να του χορηγήσει βεβαίωση από την οποία να προκύπτουν οι μήνες του 2009 για τους οποίους επικολλήθηκαν ένησημα για τον Β. Τα στοιχεία αυτά ο αιτών προτίθεται να τα χρησιμοποιήσει στο δικαστήριο για να αντικρούσει την κατηγορία του Β για ψευδή καταμήνυση, αποδεικνύοντας ότι την επίμαχη ημέρα αυτός δεν εργαζόταν στο πιο πάνω εστιατόριο.

7. Επειδή όσον αφορά τον ΟΑΕΔ, η χορήγηση της αιτούμενης βεβαίωσης είναι δυσανάλογη με τον επιδιωκόμενο σκοπό, καθόσον, όπως έχει ήδη κρίνει η Αρχή (βλ. αποφάσεις 45/2011 και 47/2011), αντιβαίνει καταρχήν στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997 η διαβίβαση από τον ΟΑΕΔ, ως υπεύθυνου επεξεργασίας, σε αιτούντα τρίτο πληροφοριών για την εγγραφή του υποκειμένου στα μητρώα του ΟΑΕΔ ως ανέργου, για το σκοπό της αντίκρουσης των ισχυρισμών ότι ο αιτών και το υποκείμενο συνδέονταν με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Και τούτο, διότι η εγγραφή ενός προσώπου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ ούτε δύναται να αποκλείσει την ύπαρξη σχέσης (εξαρτημένης ή ανεξάρτητης) εργασίας που να τον συνδέει με συγκεκριμένο εργοδότη ούτε επιδρά στο κύρος της εν λόγω σχέσης εργασίας, αλλά δύναται μόνο να επισύρει - ενδεχομένως - διοικητικές ή άλλες κυρώσεις σε βάρος του εν λόγω προσώπου, εφόσον συνεχίσει να λαμβάνει από τον ΟΑΕΔ κοινωνικές παροχές ως άνεργος, ενώ στην πραγματικότητα εργάζεται και λαμβάνει μισθό ως αντιπαροχή της εργασίας του (βλ. αποφάσεις της Αρχής 1/2009, 87/2009 και 2/2010). Η εγγραφή ενός προσώπου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ μπορεί να είναι πρόσφορο μέσο για την απόδειξη της ύπαρξης ή ανυπαρξίας σχέσης (εξαρτημένης ή ανεξάρτητης) εργασίας μεταξύ του αιτούντος τρίτου και του υποκειμένου των δεδομένων, μόνο στις περιπτώσεις που ο τρίτος ή το υποκείμενο των δεδομένων υποστηρίζουν ότι η εγγραφή του υποκειμένου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ συνιστά προϋπόθεση της πρόσληψής του από το φερόμενο ως εργοδότη του, όπως όταν η πρόσληψη αυτή διενεργήθηκε στο πλαίσιο εκτέλεσης ειδικού προγράμματος του ΟΑΕΔ για την απασχόληση συγκεκριμένων κατηγοριών ανέργων (βλ. απόφαση της Αρχής 2/2010). Συνεπώς η χορήγηση της σχετικής αιτούμενης βεβαίωσης δεν είναι νόμιμη.

8. Επειδή όσον αφορά το ΙΚΑ ....., η χορήγηση βεβαίωσης ότι επικολλήθηκαν ένησημα για τον Β προκειμένου να διαπιστωθεί αν αληθεύει ο ισχυρισμός ότι κατά την ημέρα

του συμβάντος αυτός εργαζόταν ή όχι, αν και δεν είναι μοναδικό αποδεικτικό μέσο για την απόδειξη του ως άνω ισχυρισμού, είναι όμως πρόσφορο μέσο για το σκοπό της υπεράσπισης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου και συνεπώς η χορήγηση συνιστά κατ' αρχήν νόμιμη επεξεργασία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997. Η χορήγηση όμως βεβαίωσης για το σύνολο των μηνών του έτους 2009 για τους οποίους επικολλήθηκαν ένσημα για τον Β είναι δυσανάλογη με τον επιδιωκόμενο σκοπό, αφού ο αιτών μπορεί να υποστηρίξει τους ισχυρισμούς του μόνο με μια σχετική βεβαίωση που να αναφέρει αν επικολλήθηκαν ένσημα τη συγκεκριμένη εβδομάδα εντός της οποίας περιλαμβάνεται η ...-12.-2009, ημέρα κατά την οποία συνέβη το γεγονός.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1) Η Αρχή αποφαινεται ότι η διαβίβαση από τον ΟΑΕΔ ....., ως υπεύθυνο επεξεργασίας, στον αιτούντα τρίτο Α βεβαίωσης από την οποία να προκύπτει εάν ο Β ελάμβανε επίδομα ανεργίας κατά το έτος 2009 αντιβαίνει στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997.

2) Η Αρχή χορηγεί άδεια στο ΙΚΑ .... να διαβιβάσει στον Α βεβαίωση από την οποία να προκύπτει αν τη συγκεκριμένη εβδομάδα εντός της οποίας περιλαμβάνεται η ..-12-2009, επικολλήθηκαν ένσημα για τον Β, προκειμένου ο Α να τη χρησιμοποιήσει για υπεράσπιση των δικαιωμάτων του ενώπιον δικαστηρίου, αφού προηγουμένως το ΙΚΑ ..... ενημερώσει τον Β.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 44/2012

ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΣΤΙΣ ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ.

Με την από 15.10.2003 (αρ. πρωτ. 2559) αναφορά του προς την Αρχή ο Α καταγγέλλει ότι η Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή Νομού Ευβοίας και η Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή Λαμίας στις ιατρικές γνωματεύσεις που του χορήγησαν προκειμένου να τις καταθέσει στο Τελωνείο Χαλκίδας και να τύχει της ευνοϊκής ρυθμίσεως ατελούς εισαγωγής αυτοκινήτου λόγω αναπηρίας, έγινε λεπτομερής αναφορά της καταστάσεως υγείας του και ειδικότερα αναγράφηκε το ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο ότι πάσχει από σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας (λοίμωξη HIV), δημοσιοποιώντας έτσι την κατάσταση της υγείας του, ενώ κατά την άποψή του, θα αρκούσε να γίνει η αναφορά από τους ιατρούς των επιτροπών που τον εξέτασαν ότι έχει ή δεν έχει την αναπηρία που προβλέπει ο νόμος για ατελή εισαγωγή αυτοκινήτου και συνεπώς εμπίπτει ή δεν εμπίπτει στις διατάξεις του νόμου αυτού.

Η ίδια επεξεργασία έγινε και από την Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή του ΙΚΑ Κεραμεικού. Συγκεκριμένα η επιτροπή αυτή στην υπ' αριθμ. .../..-2002 γνωμάτευση που χορήγησε στον προσφεύγοντα προκειμένου να την καταθέσει στον ΟΑΕΔ και να επιχορηγηθεί η επιχείρησή του σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2643/1998 «Μέριμνα για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών», αντί να αναφέρει μόνον την πληροφορία ότι ο ενδιαφερόμενος έχει ποσοστό αναπηρίας άνω του 50% και η πάθησή του είναι χρόνια, συνεπώς υπάγεται στον συγκεκριμένο νόμο, περιέλαβε στην γνωμάτευση και την πληροφορία ότι ο αιτών πάσχει από σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας, δημοσιοποιώντας έτσι ένα ευαίσθητο προσωπικό του δεδομένο.

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2^ο του Ν. 2472/97 «Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συνιστά κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων».

Το άρθρο 2^β του ανωτέρω νόμου ορίζει ότι ευαίσθητα δεδομένα είναι μεταξύ άλλων τα δεδομένα που αφορούν υγεία.

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 2^δ του ίδιου νόμου επεξεργασία προσωπικών δεδομένων νοείται κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται και εφαρμόζεται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα όπως η συλλογή, η καταχώριση, η εξαγωγή, η διαβίβαση, η διάδοση ή άλλης μορφής διάθεση.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2^ζ και 2^η του Ν. 2472/1997, υπεύθυνος επεξεργασίας θεωρείται οποιοσδήποτε καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, ενώ εκτελών την επεξεργασία είναι όποιος επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα για λογαριασμό του υπευθύνου επεξεργασίας.

Ακόμη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. β' και γ' του Ν. 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας θα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας, καθώς και να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση.

Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997, η επεξεργασία είναι καταρχήν νόμιμη, εφόσον το υποκείμενο έχει δώσει τη ρητή συγκατάθεσή του, ως συγκατάθεση δε του υποκειμένου των δεδομένων νοείται σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. ια' του νόμου «κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως, που εκφράζεται με τρόπο σαφή, και εν πλήρη επιγνώσει, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν».

Τέλος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7^Α παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997, ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης αδειάς λειτουργίας αρχείου ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται για σκοπούς που συνδέονται με παροχή υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα και είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλει ο νόμος.

Για το ζήτημα της αρμοδιότητας των Υγειονομικών Επιτροπών σε σχέση με την εφαρμογή του νόμου για ατελή εισαγωγή αυτοκινήτου λόγω αναπηρίας, το άρθρο 16 παρ. 5 του Ν. 1798/1988, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 παρ. 3 του Ν. 1882/1990, ορίζει ότι «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται οι Υγειονομικές Επιτροπές ή τα όργανα που θα έχουν την αρμοδιότητα για την εξέταση των αναπήρων που υπάγονται στις ρυθμίσεις του Ν. 1798/1988, για να διαπιστωθεί αν έχουν τη φύση και τα ποσοστά αναπηρίας, που απαιτούνται για την ατελή εισαγωγή επιβατικού αυτοκινήτου. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τον τρόπο και τον χρόνο εξέτασης και επανεξέτασης των παραπάνω αναπήρων». Συνεπώς οι Υγειονομικές Επιτροπές είναι αρμόδιες να γνωματεύουν εάν κάποιος έχει τη φύση και τα ποσοστά αναπηρίας που απαιτούνται για την ατελή εισαγωγή επιβατικού αυτοκινήτου και εμπίπτει στις σχετικές διατάξεις του νόμου που αφορούν την ατελή εισαγωγή αυτοκινήτου.

Οι ανωτέρω πρωτοβάθμιες ή δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές συστήνονται όπως ορίζει το άρθρο 165 του Ν. 3528/2007 με απόφαση του οικείου γενικού γραμματέα Περιφέρειας. Ειδικότερα για την περιφέρεια Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, αρμόδιο για τη συγκρότηση πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων Υγειονομικών Επιτροπών

των νομών της συγκεκριμένης περιφέρειας είναι το Τμήμα Υγείας και Πρόνοιας της Δ/νσης Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων του Οργανισμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 Κεφάλαιο Ε παρ. 1 στοιχ. δδ' του π.δ.138/2010.

Όσον αφορά την αρμοδιότητα των υγειονομικών επιτροπών αναπηρίας του ΙΚΑ σε σχέση με την εφαρμογή του Ν. 2643/1998 για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών μεταξύ αυτών και όσων έχουν αναπηρία τουλάχιστον 50%, το άρθρο 7 παρ. 1 στοιχ. η του Ν. 2643/1998, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 παρ. 2 του Ν. 2736/1999, ορίζει ότι για να υπαχθεί ο ενδιαφερόμενος στη ρύθμιση αυτή, θα πρέπει μεταξύ των άλλων δικαιολογητικών να προσκομίσει στην αρμόδια επιτροπή που θα κρίνει την αίτησή του και «απόφαση της πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής αναπηρίας του ΙΚΑ με την οποία να προσδιορίζεται η χρόνια σωματική, ή πνευματική ή ψυχική πάθηση ή βλάβη του αιτούντος, καθώς και το ποσοστό αναπηρίας του».

2. Από τα πραγματικά περιστατικά και από την ακρόαση των εκπροσώπων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και της Δ/νσης Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων του Οργανισμού Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας προέκυψαν τα εξής:

Ο προσφεύγων Α ζήτησε με αίτησή του να γνωματεύσει η Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή Ν. Ευβοίας, προκειμένου να υπαχθεί στη ρύθμιση του νόμου για ατελή εισαγωγή επιβατικού αυτοκινήτου λόγω αναπηρίας. Η εν λόγω Επιτροπή απέρριψε το αίτημά του, σύμφωνα και με την από .../-2003 Ιατρική Βεβαίωση του Περιφερειακού Γενικού Νοσοκομείου «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ», την οποία επισύναψε ο ίδιος ο προσφεύγων στην αίτησή του, γνωματεύοντας ότι πάσχει από σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας (λοίμωξη HIV), το οποίο δεν εμπίπτει στο νόμο για ατελή εισαγωγή αυτοκινήτου. Κατόπιν αυτού ο προσφεύγων με την από .../-2003 αίτησή του ζήτησε την επανεξέταση του θέματός του από τη Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή Λαμίας, η οποία εκ νέου απέρριψε το αίτημά του, γνωματεύοντας ότι η λοίμωξη HIV δεν εμπίπτει στις διατάξεις του νόμου περί ατελούς εισαγωγής αυτοκινήτου.

Επίσης, στα πλαίσια εφαρμογής του Ν. 2643/1998 για απασχόληση ατόμων με αναπηρίες, ο προσφεύγων ζήτησε με την υπ' αριθμ. πρωτ. .../-2002 αίτησή του προς την Τοπική Μονάδα Υγείας Κεραμεικού να του χορηγηθεί γνωμάτευση με την οποία θα προσδιορίζεται η χρόνια σωματική ή πνευματική ή ψυχική πάθηση ή βλάβη του, καθώς και το ποσοστό αναπηρίας του, για ανεύρεση εργασίας. Κατόπιν αυτού, έλαβε από την Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή Αναπηρίας του ΙΚΑ την υπ' αριθμ. .../-2002 σχετική ιατρική γνωμάτευση, προκειμένου να την καταθέσει στον ΟΑΕΔ και να επιχορηγηθεί η επιχείρησή του, στην οποία αναφερόταν ότι επειδή πάσχει από σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας (λοίμωξη HIV), το ποσοστό αναπηρίας του ανέρχεται στο 80%, η πάθησή του κρίνεται χρόνια, οπότε εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 2643/1998. Η συγκεκριμένη γνωμάτευση δεν διαβιβάσθηκε στον ΟΑΕΔ ή σε άλλη υπηρεσία, διότι την παρέλαβε ο ίδιος ο προσφεύγων προκειμένου να την καταθέσει στον ΟΑΕΔ.

3. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, στην κρινόμενη περίπτωση, κατά την άποψη της πλειοψηφίας η συγκεκριμένη καταχώριση από τις υγειονομικές επιτροπές στις γνωματεύσεις που εξέδωσαν και χορήγησαν στον προσφεύγοντα της πληροφορίας για τη φύση και το είδος της πάθησής του αποτελεί νόμιμη επεξεργασία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7^Α στοιχ. α' του Ν.2472/1997, εφόσον η αναφορά του δεδομένου αυτού στις συγκεκριμένες γνωματεύσεις αντίστοιχα επιβάλλεται από τις διατάξεις των άρθρων 23 παρ. 3 του Ν. 1882/1990 και 18 παρ. 2 του Ν. 2736/1999. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις οι Υγειονομικές Επιτροπές είναι αρμόδιες να γνωματεύουν εάν κάποιος έχει τη φύση και τα ποσοστά αναπηρίας που απαιτούνται για την απασχόληση

ση προσώπων ειδικών κατηγοριών καθώς και για την ατελή εισαγωγή επιβατικού αυτοκινήτου, συνεπώς στις αποφάσεις τους θα πρέπει να προσδιορίζεται η χρόνια σωματική, ή πνευματική ή ψυχική πάθηση ή βλάβη του αιτούντος, καθώς και το ποσοστό αναπηρίας του, προκειμένου αυτός να υπαχθεί στις ρυθμίσεις των σχετικών νόμων.

Εξάλλου, ο ίδιος ο προσφεύγων ζήτησε με αιτήσεις του να του χορηγηθούν οι αντίστοιχες γνωματεύσεις από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές, τόσο για ανεύρεση εργασίας όσο και προκειμένου να υπαχθεί στην ρύθμιση του νόμου για ατελή εισαγωγή επιβατικού αυτοκινήτου λόγω αναπηρίας, συνεπώς είχε δώσει τη ρητή συγκατάθεσή του για τη συγκεκριμένη επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών του δεδομένων.

Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας ενός μέλους της Αρχής, η συγκεκριμένη καταχώριση από τις υγειονομικές επιτροπές στις γνωματεύσεις που εξέδωσαν και χορήγησαν στον προσφεύγοντα της πληροφορίας για την κατάσταση της υγείας του αποτελεί παράνομη επεξεργασία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, διότι η αναφορά του δεδομένου αυτού στις συγκεκριμένες γνωματεύσεις δεν ήταν αναγκαία, πρόσφορη και συναφής με τον σκοπό που εξυπηρετούσαν οι συγκεκριμένες γνωματεύσεις, δηλ. την διαπίστωση ότι ο προσφεύγων έχει τη φύση και το ποσοστό αναπηρίας που απαιτείται για την ατελή εισαγωγή αυτοκινήτου και την ανεύρεση εργασίας και επομένως εμπίπτει στις αντίστοιχες διατάξεις των σχετικών νόμων. Επομένως θα πρέπει να επιβληθούν στους υπευθύνους επεξεργασίας οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. β' και ε' του Ν. 2472/1997.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή κρίνει κατά πλειοψηφία ότι η αναγραφή των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος Α στις γνωματεύσεις της Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής Νομού Ευβοίας και της Δευτεροβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής Λαμίας καθώς και της Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής του ΙΚΑ Κεραμεικού έγινε νομίμως, εφόσον κατά τις κείμενες διατάξεις στις γνωματεύσεις αυτές θα πρέπει να αναφέρονται τόσο η φύση (η χρόνια πάθηση ή βλάβη του ενδιαφερόμενου αιτούντος) όσο και τα ποσοστά αναπηρίας αυτού.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 83/2012

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΡΑΠΕΖΑ - ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΡΡΗΣΗΣ.

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του ν.2472/97, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών (στοιχ.α), καθώς και να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση (στοιχ.γ). Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ.3, «ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας.». Σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν.2472/97, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον υπεύθυνο

επεξεργασίας, χωρίς καθυστέρηση και κατά τρόπο εύληπτο και σαφή, όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και την προέλευσή τους, τους σκοπούς της επεξεργασίας, τους αποδέκτες, την εξέλιξη και τη λογική της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας. Το δικαίωμα αυτό ασκείται με την υποβολή σχετικής αίτησης στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος έχει την υποχρέωση να απαντήσει εγγράφως. Αν ο τελευταίος δεν απαντήσει εντός δέκα πέντε ημερών ή η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, το υποκείμενο έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή. Κατά το άρθρο 13, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προβάλλει οποτεδήποτε αντιρρήσεις για την επεξεργασία δεδομένων που το αφορούν. Οι αντιρρήσεις απευθύνονται εγγράφως στον υπεύθυνο επεξεργασίας και πρέπει να περιέχουν αίτημα για συγκεκριμένη ενέργεια, όπως διόρθωση, προσωρινή μη χρησιμοποίηση, δέσμευση, μη διαβίβαση ή διαγραφή.

2. Από τις ανωτέρω διατάξεις του ν.2472/97, συνάγεται σαφώς ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενός αρχείου έχει την ευθύνη για την ακρίβεια των στοιχείων που τηρεί στο αρχείο του. Κατά την υπ' αριθμ.24/2004 κανονιστική απόφαση της Αρχής σχετικά με τις προϋποθέσεις τήρησης αρχείου από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. ορίζεται ότι τα δυσμενή για το υποκείμενο προσωπικά δεδομένα που διαβιβάζονται κάθε φορά στον αποδέκτη πρέπει να είναι ακριβή και ενημερωμένα μέχρι το χρόνο της διαβίβασης. Η ακρίβεια και ενημέρωση των στοιχείων αποτελεί βάρος του υπεύθυνου της επεξεργασίας και σε καμιά περίπτωση του υποκειμένου.

3. Η ΕΤΕ, συσχέτισε στοιχεία της συναλλαγματικής και συγκεκριμένα όνομα, επώνυμο και διεύθυνση κατοικίας που αναγράφονταν στο σώμα του αξιογράφου με τον Α.Φ.Μ. που ανήκε στον προσφεύγοντα, ταύτισε τα στοιχεία αυτά με τον προσφεύγοντα ως αποδέκτη της συναλλαγματικής και τα ανήγγειλε περαιτέρω στο αρχείο οικονομικής συμπεριφοράς της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ. Ενώ η συναλλαγματική αφορούσε άλλο πρόσωπο, από αμέλεια των οργάνων της, τα οποία παρέλειψαν να ελέγξουν την ακρίβεια των στοιχείων και την εγκυρότητα του αξιογράφου, ως όφειλαν, η τράπεζα συμπλήρωσε το Α.Φ.Μ. και τον ΑΔΤ του προσφεύγοντα στο ηλεκτρονικό έντυπο αναγγελίας προς την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ με αποτέλεσμα να διαβιβάσει παρανόμως προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ. Η επεξεργασία και τήρηση των δεδομένων αυτών με μη ακριβή τρόπο είχε συνέπειες ως προς την ασφαλή τήρησή τους και στην επακόλουθη μη θεμιτή διαβίβασή τους.

Η Ε.Τ.Ε απάντησε εκπρόθεσμα και όχι ικανοποιητικά και στο δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης που άσκησε ο προσφεύγων με την τελευταία αίτησή του. Ενώ ο προσφεύγων επεσήμανε την ανακολουθία των ΑΦΜ και ΑΔΤ μεταξύ του σώματος της συναλλαγματικής και των στοιχείων αναγγελίας προς την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, η τράπεζα γνωστοποίησε μετά από έλεγχο που έκανε στα πινάκια εκχώρησης των συναλλαγματικών τον αριθμό ..... ως ΑΦΜ του προσφεύγοντος (ο οποίος, σημειωτέον, ήταν άλλος από αυτόν που είχε αναφέρει η ίδια σε προηγούμενη απάντησή της), ενώ παρέλειψε, παρά τις αιτιολογημένους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα, να προβεί σε έλεγχο του σώματος της συναλλαγματικής από όπου και θα προέκυπτε εύκολα η εσφαλμένη επεξεργασία.

4. Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, περαιτέρω, καταχώρισε στο αρχείο της τα ανωτέρω λανθασμένα στοιχεία και τα μετέδιδε σε τρίτους αποδέκτες χωρίς να έχει ελέγξει την ακρίβειά τους με την αιτιολογία ότι τα στοιχεία αναγγελίας ήταν πλήρη και δεν ήταν απαραίτητος, κατά το χρόνο καταχώρισης, επιπλέον έλεγχος αυτών. Λαμβανομένου υπόψη όμως ότι υπήρξε αίτημα πρόσβασης και διόρθωσης του προσφεύγοντος, η εταιρεία όφειλε να προβεί σε επανέλεγχο και εξακρίβωση των επίδικων στοιχείων.

Ο μεγάλος όγκος ανάλογων εκκρεμών αιτήσεων προς απάντηση από την εταιρεία και η διαδοχική αλληλογραφία με τον προσφεύγοντα μπορεί να δικαιολογήσουν κά-

ποια καθυστέρηση στις απαντήσεις προς τον προσφεύγοντα. Ωστόσο, η απάντηση στο αίτημα διόρθωσης ότι δεν είναι δυνατή καμιά ενέργεια εκ μέρους της εταιρείας πλην της αναγραφής των στοιχείων της συναλλαγματικής που της αναγγέλθηκε από την τράπεζα, είναι μη νόμιμη, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω για την υποχρέωση που υπέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας να τηρεί ακριβή αρχεία, αλλά και της ευθύνης της εταιρείας να καθορίζει ή ίδια, ως υπεύθυνη επεξεργασίας, τους σκοπούς και τον τρόπο επεξεργασίας των στοιχείων που τηρεί στο αρχείο της. Ήταν δε σε γνώση της εταιρείας, από την αλληλογραφία με τον προσφεύγοντα, ότι υπήρχαν βάσιμοι λόγοι να εξετάσει την νομιμότητα των στοιχείων της αναγγελίας, αλλά δεν το έπραξε. Σύμφωνα με τον Κανονισμό Επεξεργασίας της εταιρείας σχετικά με τις διορθώσεις δεδομένων που έχουν ενταχθεί στο αρχείο και τις διαγραφές δεδομένων που δεν ανήκουν στο υποκείμενο, προβλέπεται ρητά ο επανέλεγχος, μετά από αίτηση του υποκειμένου, των πρωτογενών δεδομένων είτε από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ είτε από την τράπεζα που έκανε την αναγγελία. Πρωτογενή δεδομένα είναι πρωτίστως το σώμα του αξιογράφου και δευτερευόντως τα εσωτερικά έγγραφα των δύο εταιρειών (έντυπα αναγγελίας, πινάκια εκχώρησης). Στην περίπτωση που αποδεικνυόταν αδύνατος ο έλεγχος της ορθότητας της εγγραφής, όφειλε η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ για την επίτευξη του σκοπού της, της προστασίας της εμπορικής πίστης και της εξυγίανσης των συναλλαγών, να μην διοχετεύει μια τέτοια ανέλεγκτη πληροφορία προς τις τράπεζες.

Επειδή, η ΕΤΕ επεξεργάστηκε και συσχέτισε εσφαλμένως προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος τα οποία διαβίβασε παρανόμως στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ κατά παράβαση των άρθρων 10 παρ.3 και 4 παρ.1 γ και περαιτέρω, δεν απάντησε νόμιμα και αποτελεσματικά στα αιτήματα πρόσβασης που άσκησε ο προσφεύγων, κατά παράβαση του άρθρου 12 του ν.2472/97,

Επειδή, η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, λόγω μη τήρησης των προϋποθέσεων των άρθρων 4 παρ.1γ και 10 παρ.3 του ν.2472/97, δεν ήταν σε θέση να επανεξετάσει αποτελεσματικά τα αιτήματα αντίρρησης που άσκησε ο προσφεύγων, κατά παράβαση του άρθρου 13 του ν.2472/97, και κατ'ουσίαν, παρέλειψε να διενεργήσει, ως όφειλε, επανέλεγχο των πρωτογενών δεδομένων,

Ενόψει της βαρύτητας των πράξεων που αποδείχθηκαν και της προσβολής της πιστοληπτικής ικανότητας του προσφεύγοντα που επήλθε από αυτές, αφού αυτός εμφανίστηκε στην τράπεζα με την οποία συναλλασσόταν, ως άτομο αναξιόπιστο στις οικονομικές του συναλλαγές, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθούν στους υπευθύνους της επεξεργασίας οι προβλεπόμενες στο άρθρο 21 παρ.1 εδαφ.β του ν.2472/97 κυρώσεις που αναφέρονται στο διατακτικό και οι οποίες κρίνονται ανάλογες με τη βαρύτητα των παραβάσεων, λαμβάνοντας υπόψη και την τροποποίηση των διαδικασιών που εφαρμόζει πλέον η τράπεζα ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος εμφάνισης παρόμοιων περιστατικών και την πάροδο ικανού χρονικού διαστήματος χωρίς να υπάρχει καταγγελία παρόμοιου περιστατικού.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1. Επιβάλλει στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος χρηματικό πρόστιμο είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000,00) ευρώ, από τα οποία δέκα πέντε χιλιάδες για παράβαση των άρθρων 4 παρ.1 γ και 10 παρ.3 του ν.2472/97 και δέκα χιλιάδες για παράβαση του άρθρου 12 του ν.2472/97.

2. Επιβάλλει στην εταιρία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. χρηματικό πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000,00) ευρώ, από τα οποία πέντε χιλιάδες για παράβαση των άρθρων 4 παρ.1 γ και 10 παρ.3 του ν.2472/97 και πέντε χιλιάδες για παράβαση του άρθρου 13 του ν.2472/97.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 105/2012**ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 10 ΠΑΡ. 3 ΚΑΙ 12 ΤΟΥ Ν. 2472/1997 ΑΠΟ ΤΡΑΠΕΖΑ.****Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ**

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.1δ του ν.2472/97, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας, πρέπει να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους. Σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν.2472/97, το υποκείμενο έχει δικαίωμα να γνωρίζει αν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν αποτελούν ή αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας. Προς τούτο έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, χωρίς καθυστέρηση, κατά τρόπο σαφή και εύληπτο, μεταξύ άλλων, και τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν καθώς και την προέλευσή τους.

2. Η εταιρία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, δικαιούται, σύμφωνα με την απόφαση 24/2004 της Αρχής, να τηρεί νόμιμα αρχείο με οικονομικά στοιχεία, μεταξύ άλλων, και στοιχεία διαταγών πληρωμής, ακάλυπτων επιταγών, απλήρωτων συναλλαγματικών κλπ. Τα στοιχεία του αρχείου αυτού διαβιβάζονται ηλεκτρονικά στην εταιρία από το αρχείο των τραπεζών - μελών του διατραπεζικού συστήματος, πρέπει δε να τηρούνται κατά το άρθρο 4 παρ.1δ για τη χρονική περίοδο που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους, δηλαδή για μια δεκαετία σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση που προβλέπεται στην υπ' αριθμ.25/2004 απόφαση της Αρχής. Επομένως, για το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα, η εταιρία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ και οι τράπεζες πρέπει να είναι σε θέση να ικανοποιούν τα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων κατά τα άρθρο 12 και 13 του ν.2472/97.

3. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, τα στοιχεία που αφορούσαν τις επίμαχες συναλλαγματικές καταχωρίστηκαν στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ πριν από την 1/5/1993 και σύμφωνα με την παραπάνω κατηγοριοποίηση η χρονική διάρκεια τήρησής τους είναι η δεκαετία. Κατά τη διάρκεια του χρόνου αυτού, η προσφεύγουσα υπέβαλε τις από 27/11/2000 και 26/9/2001 αιτήσεις προς την εταιρία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ ασκώντας το δικαίωμα πρόσβασης στα στοιχεία που την αφορούν, σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 1 του ν.2472/97. Στις αιτήσεις αυτές απάντησε η εταιρία με τα από 27/11/2000 και 19/10/2001 έγγραφά της γνωστοποιώντας σειρά των επίμαχων συναλλαγματικών, καθώς και την πηγή των στοιχείων αυτών και ενημερώνοντας παράλληλα την προσφεύγουσα ότι δεν τηρεί αντίγραφα αξιογράφων στο αρχείο της. Η προσφεύγουσα εξάλλου δεν επανήλθε για να προβάλλει γραπτώς τις αντιρρήσεις της, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 13 του ν.2472/97.

4. Όσον αφορά την τράπεζα EFG-EUROBANK Ergasias ΑΕ, αυτή δεν ήταν σε θέση, όπως ισχυρίζεται, να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης που άσκησε η προσφεύγουσα με την από 21/7/2001 αίτησή της, όπως αποδεικνύεται από την από 14/9/2001 απάντησή της προς την προσφεύγουσα όπου βεβαιώνεται αδυναμία ανεύρεσης των επίμαχων στοιχείων. Το γεγονός ότι τα σχετικά στοιχεία με βάση τα οποία έγινε η εγγραφή από την τράπεζα στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ χρονολογούνται σε προγενέστερο από την θέσπιση του Ν.2472/97 χρόνο δεν έχει καθοριστική σημασία για την εφαρμογή του νόμου. Αντιθέτως, αυτό που είναι κρίσιμο είναι ότι μετά το 1997 (χρόνος εφαρμογής του νόμου) παραβιάστηκαν διατάξεις του, όπως η υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας (τράπεζας) να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του άρθρου 12 του

ν.2472/97, το οποίο ασκήθηκε εντός του χρονικού διαστήματος τήρησης του σχετικού δεδομένου στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ (Ιούλιος 2001) κατά το οποίο η εγγραφή είχε διατηρηθεί και παρήγαγε τις δυσμενείς συνέπειές της.

Η απαίτηση της τράπεζας, προκειμένου να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης, να προσκομίσει η ίδια η προσφεύγουσα τους αριθμούς των συναλλαγματικών, μετακυλίοντας ουσιαστικά το βάρος τήρησης αρχείου στο υποκείμενο των δεδομένων, αναιρεί στην ουσία την ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού. Είναι αυτονόητο λοιπόν ότι η στάση αυτή της τράπεζας οδηγεί σε αναίρεση της άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης και αντίρρησης από την πλευρά του υποκειμένου και αδυναμία ελέγχου της νομιμότητας της επεξεργασίας που διενεργεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας του αρχείου. Η αδυναμία ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης που θα οφειλόταν στο λόγο αυτό, θα έπρεπε να οδηγήσει με εντολή της τράπεζας στη διαγραφή των σχετικών στοιχείων από το αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ. Η αδυναμία αυτή οφείλεται σε έλλειψη που αφορά τον τρόπο λειτουργίας του αρχείου της τράπεζας και συνιστά και έλλειψη των μέτρων επιμέλειας τα οποία όφειλε να τηρήσει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ώστε να αποφευχθεί το λάθος, αφού οι διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 10 παρ.3 του νόμου πρέπει να είναι τέτοιες, ώστε να εξασφαλίζουν την ακρίβεια και την ορθότητα των δεδομένων. Η παράλειψη αυτή της τράπεζας οδήγησε στην καταχώρηση και διαβίβαση ανέλεγκτων στοιχείων στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η τράπεζα, λόγω μη τήρησης των προϋποθέσεων του άρθρου 4 παρ.1 δ του ν.2472/97, δεν ήταν σε θέση να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας, κατά παράβαση των άρθρων 10 παρ.3 και 12 του ν.2472/97.

Επειδή με το υπόμνημά της η τράπεζα ισχυρίζεται ότι μετά την ανάκληση της υπ'αρ.28/2003 απόφασης της Αρχής και την πάροδο έκτοτε ικανού χρονικού διαστήματος, τυχόν επιβολή προστίμου εις βάρος της θα προσέκρουε στις αρχές της χρηστής διοίκησης και της μη καταχρηστικής άσκησης των δικαιωμάτων, αφού από το τέλος του 2001 που υποβλήθηκε η υπό κρίση προσφυγή μέχρι την επανεξέταση της υπόθεσης έχει επέλθει χρονικό διάστημα δέκα ετών τουλάχιστον. Προσέθεσε δε ότι, όπως έχει κριθεί σε παρεμφερείς περιπτώσεις επιβολής διοικητικής κύρωσης, το χρονικό διάστημα για την επιβολή κύρωσης δεν μπορεί να υπερβεί την πενταετία από την τέλεση της παράβασης. Η ως άνω θέση συμπορεύεται με τις αρχές του κοινοτικού δικαίου και του 1^{ου} πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ).

Όμως ο ισχυρισμός αυτός της καταγγελλόμενης είναι αβάσιμος για τον λόγο ότι, όπως στο ιστορικό της υπόθεσης αναφέρεται, η προσφεύγουσα υπέβαλε την προσφυγή της με το από 28/12/2001 έγγραφό της στην Αρχή, η Αρχή απέστειλε κλήση προς ακρόαση στην τράπεζα στις 23/4/2003, η δε απόφαση επιβολής προστίμου από την Αρχή εκδόθηκε στις 24/6/2003. Από την ημέρα έκδοσης της απόφασης και μέχρι την ανάκλησή της για λόγους νομιμότητας, η απόφαση είναι ισχυρή και παράγει τα αποτελέσματά της διακόπτοντας τη δυνατότητα «αποδυνάμωσης» του «δικαιώματος»-αρμοδιότητας της Αρχής για την επιβολή ή όχι κύρωσης. Περαιτέρω δε, από την έκδοση της 71/2011 απόφασης της Αρχής με την οποία ανακλήθηκε για λόγους νομιμότητας λόγω κακής σύνθεσης η 28/2003 απόφαση, παρήλθε μικρό χρονικό διάστημα.

Ενόψει της βαρύτητας της πράξης που αποδείχθηκε και της προσβολής που επήλθε από αυτή στο υποκείμενο δηλ. στην προσφεύγουσα, αφού η τελευταία, στερούμενη τη δυνατότητα να ελέγξει τη νομιμότητα της επεξεργασίας των στοιχείων της από την τράπεζα, συνέχιζε να εμφανίζεται ως οφειλέτης ως τη λήξη του προκαθορισμένου (για τους αποδεδειγμένα οφειλέτες) χρόνου τήρησης,

Η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθεί στον υπεύθυνο της επεξεργασίας η προβλεπόμενη στο άρθρο 21 παρ.1 εδαφ.β του ν.2472/97 κύρωση που αναφέρεται στο διατακτικό και η οποία κρίνεται ανάλογη με τη βαρύτητα της παράβασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Επιβάλλει πρόστιμο είκοσι χιλιάδων Ευρώ (20.000,00) στην τράπεζα EFG-EUROBANK Ergasias AE για παράβαση των άρθρων 10 παρ.3 και 12 του Ν.2472/1997.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 112/2012

ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΦΩΝΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΩΝΤΟΠΙΣΜΟΥ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΚΑΙ ΑΝΗΛΙΚΩΝ.

Η Αρχή έλαβε τις υπ' αρ. ΓΝ/ΕΙΣ/1270/03-11-2011, ΓΝ/ΕΙΣ/143/01-02-2012 γνωστοποιήσεις στις οποίες περιγράφεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό την παροχή υπηρεσιών γεωεντοπισμού και 24ωρης παρακολούθησης μέσω ειδικού κέντρου από δύο υπευθύνους επεξεργασίας, την εταιρεία «Α - Buddi» και την «Β Ο.Ε. - Acelesta».

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες απευθύνονται και σε φυσικά πρόσωπα, όπως άτομα, με προβλήματα υγείας, άτομα επιφορτισμένα με το καθήκον της φροντίδας εκείνων που έχουν τέτοια προβλήματα υγείας, καθώς και σε γονείς ανηλίκων.

Συνοπτικά, οι υπηρεσίες επιτρέπουν στον «συνδρομητή» της υπηρεσίας, να λαμβάνει γνώση της γεωγραφικής θέσης του «φέροντα» τη συσκευή γεωεντοπισμού. Η συσκευή είναι μικρού μεγέθους, μπορεί να έχει μορφή κουτιού ή ρολογιού, περιλαμβάνει κύκλωμα κινητής τηλεφωνίας (GSM), σύστημα γεωγραφικού προσδιορισμού θέσης (GPS) και κουμπί πανικού. Ως «συνδρομητής» νοείται ο αιτών τη συνδρομή και υπόχρεος για την ξόφληση των λογαριασμών της συνδρομητικής υπηρεσίας ενώ ως «κάτοχος» της συσκευής θεωρείται ο φέρων την συσκευή εντοπισμού.

Τα χαρακτηριστικά της υπηρεσίας, καθορίζονται από τον συνδρομητή. Παράδειγμα χαρακτηριστικών είναι ο ορισμός των συνθηκών στις οποίες ενεργοποιείται ο συναγερμός (π.χ έξοδος από ορισμένη γεωγραφική ζώνη, υπέρβαση ταχύτητας, πτώση του φέροντα κτλ) καθώς και ο τρόπος ενημέρωσης του συνδρομητή για τη γεωγραφική θέση του φέροντα, π.χ αποστολή των δεδομένων γεωεντοπισμού μέσω SMS, πρόσβαση μέσω διαδικτύου ή μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας με το κέντρο παρακολούθησης.

Τα δεδομένα γεωεντοπισμού των φερόντων καθώς και προσωπικά τους δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων και των δεδομένων υγείας τα οποία σχετίζονται με τις παρεχόμενες υπηρεσίες (π.χ. ασθενείς με άνοια που λαμβάνουν υπηρεσίες 24ωρης παρακολούθησης από ειδικό κέντρο) είναι αντικείμενο επεξεργασίας τόσο από τον συνδρομητή της υπηρεσίας όσο και από τον υπεύθυνο και τους εκτελούντες την επεξεργασία 24ωρης παρακολούθησης.

Να σημειωθεί ότι οι συσκευές δεν έχουν δυνατότητα απενεργοποίησης και διαθέτουν επαναφορτιζόμενες μπαταρίες.

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Η λειτουργία ενός συστήματος εντοπισμού μέσω GPS και η καταγραφή πληροφοριών συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που αφορά σε συγκεκριμένα πρόσωπα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2 στοιχ. α' και δ' του ν.2472/1997 και 2 στοιχ. 3 και 4 του ν.3471/2006 και η οποία εμπίπτει στο ρυθμιστικό

πεδίο του νόμου περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 3 παρ. 1 του ν.2472/1997 και άρθρο 3 παρ. 1 του ν.3471/2006).

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, κατά το άρθρο 2, παρ. ζ του ν. 2472/97, καθορίζει τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3. Τα δεδομένα υγείας των φερόντων, τα οποία καταγράφονται από τον υπεύθυνο και τον εκτελούνται την επεξεργασία με σκοπό την παροχή υπηρεσιών παρακολούθησης και ασφαλείας από κέντρο παρακολούθησης, αποτελούν κατά το άρθρο 2, εδ. β' του ν. 2472/1997 ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 2472/97 «κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Το υποκείμενο έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του εκτός εάν η συγκατάθεση έχει αποσπασθεί με τρόπο που αντίκειται στο νόμο ή τα χρηστά ήθη ή νόμος ορίζει ότι η συγκατάθεση δεν αίρει την απαγόρευση. β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου ή προβλεπόμενου από το νόμο συμφέροντος τρίτου, εάν το υποκείμενο τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή του»

Με βάση τα ανωτέρω, στην περίπτωση των υπηρεσιών γεωεντοπισμού, η καταγραφή πληροφοριών για τη γεωγραφική θέση συγκεκριμένου προσώπου που φέρει τη συσκευή, γίνεται από την εταιρεία που παρέχει την συνολική υπηρεσία παρακολούθησης του φέροντα. Ο σκοπός της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των φερόντων είναι η ατομική τους ασφάλεια και η παροχή υπηρεσιών σε περίπτωση εκτάκτου ανάγκης. Η επεξεργασία δεδομένων περιλαμβάνει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του φέροντα, όπως δεδομένα γεωεντοπισμού, «δημογραφικά» δεδομένα αλλά και ευαίσθητα δεδομένα υγείας.

Στην περίπτωση που ο φέρων και ο συνδρομητής είναι διαφορετικά πρόσωπα, και ο συνδρομητής είναι αυτός που παρέχει τα προσωπικά δεδομένα του φέροντα, τότε θα πρέπει ο φέρων να έχει προηγουμένως ενημερωθεί και συγκατατεθεί ως προς την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων.

Για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα θα πρέπει να υπάρχει η έγγραφη συγκατάθεση του φέροντα. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο φέρων είναι ενήλικος και στερείται δικαιπρακτικής ικανότητας τότε η συγκατάθεση για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων δίνεται εγγράφως από τον δικαστικό συμπαραστάτη. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο φέρων είναι ανήλικος τότε απαιτείται η συγκατάθεση των ασκούντων τη γονική μέριμνα του ανηλίκου.

4. Σύμφωνα με τα άρθρα 11, 12, 13 του ν.2472/97, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ικανοποιεί το δικαίωμα ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης υποκειμένων των οποίων τα προσωπικά δεδομένα είναι αντικείμενο επεξεργασίας.

Υποκείμενα των προσωπικών δεδομένων στην περίπτωσή μας είναι οι φέροντες τη συσκευή γεωεντοπισμού. Εφαρμόζοντας τις παραπάνω διατάξεις θα πρέπει ο υπεύθυνος επεξεργασίας να παρέχει πλήρη ενημέρωση των φερόντων σχετικά με τον ακριβή τρόπο επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, τον τρόπο πρόσβασης των συνδρομητών σε αυτά, τα ειδικά χαρακτηριστικά της υπηρεσίας που τους παρέχεται, τα μέτρα ασφαλείας που εφαρμόζει ο υπεύθυνος επεξεργασίας. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει το περιεχόμενο της ενημέρωσης και το χρόνο κατά τον οποίο έγινε αυτή. Επίσης, θα πρέπει να παρέχει διαδικασία πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα που τηρεί για τον φέροντα, είτε αυτά είναι τα ευαίσθητα δεδομένα υγείας του ή τα δεδομένα γεωεντοπισμού.

Ο φέρων πρέπει επίσης να έχει τη δυνατότητα να αντιταχθεί στην επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων, γεγονός που θα έχει σαν συνέπεια τη διακοπή της συνδρομής στην υπηρεσία.

5. Σύμφωνα με το άρθρο 10 ν.2472/97, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να διαφυλάττει το απόρρητο της επεξεργασίας και να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων ασφαλεία της επεξεργασίας.

Ειδικά για τους παρόχους υπηρεσιών γεωεντοπισμού:

Η πρόσβαση σε δεδομένα γεωεντοπισμού και ευαίσθητα δεδομένα υγείας των φερόντων πρέπει να περιορίζεται στα πρόσωπα (υπάλληλοι του υπευθύνου και των εκτελούντων την επεξεργασία), τα οποία, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, μπορούν νόμιμα να τα επεξεργάζονται με γνώμονα το σκοπό όπως αυτός ορίζεται σύμφωνα με τους όρους παροχής της υπηρεσίας για κάθε συνδρομητή.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να λαμβάνει όλες τις αναγκαίες προφυλάξεις, ώστε να διατηρούνται τα δεδομένα ασφαλή και να παρεμποδίζεται η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε αυτά, ιδίως με τη θέσπιση μέτρων επαλήθευσης και εξακρίβωσης της ταυτότητας. Ο λογαριασμός χρήστη και το συνθηματικό που αρχικά δίνεται στο συνδρομητή θα πρέπει να αλλάζεται υποχρεωτικά από τον ίδιο με την πρώτη του είσοδο στο διαδικτυακό τόπο. Θα πρέπει επίσης να έχει ελάχιστο μήκος 8 χαρακτήρες και να ορίζονται κανόνες πολυπλοκότητας.

Πρέπει να τηρούνται αρχεία καταγραφής για τις ατομικές προσβάσεις των χρηστών του συστήματος, καθώς και διαδικασίες τακτικής επίβλεψης των αρχείων καταγραφής, προκειμένου να ανιχνεύεται έγκαιρα περιστατικό παραβίασης ασφαλείας.

Κατά τη μεταφορά μέσω ανοικτών δικτύων, όπως το διαδίκτυο, προσωπικών δεδομένων γεωεντοπισμού, τα δεδομένα πρέπει να προστατεύονται μέσω κρυπτογράφησης. Αναγκαία είναι η εφαρμογή μέτρων φυσικής ασφαλείας των αποθηκευμένων δεδομένων των συστημάτων εντοπισμού GPS, ώστε να αποφεύγεται η διάδοσή τους σε μη νόμιμους αποδέκτες.

6. Σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων ανηλίκων, στην Γνώμη 2/2009 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29, αναφέρονται τα εξής:

“Τα παιδιά και οι μαθητές πρέπει να ανατρέφονται ώστε να γίνουν αυτόνομοι πολίτες της κοινωνίας της πληροφορίας. Για το σκοπό αυτό είναι πρωταρχικό να μάθουν από μικρή ηλικία για τη σπουδαιότητα της ιδιωτικότητας και της προστασίας δεδομένων. Αυτές οι αρχές θα τα καταστήσουν αργότερα ικανά να λαμβάνουν ενημερωμένες αποφάσεις σχετικά με ποια στοιχεία θέλουν να κοινοποιήσουν, σε ποιον και υπό ποιες προϋποθέσεις”. “Δεν πρέπει ποτέ να εμφανίζεται η περίπτωση κατά την οποία, για λόγους ασφαλείας, τα παιδιά αντιμετωπίζονται με υπερβολική επιτήρηση η οποία μειώνει την αυτονομία τους. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να βρεθεί ισορροπία μεταξύ της προστασίας της οικειότητας και της ιδιωτικής ζωής των παιδιών και της ασφαλείας τους.”

7. Το άρθρο 16 της Σύμβασης των ΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού προβλέπει ότι κανένα παιδί δεν θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του ζωή, στην οικογένειά του, στην κατοικία του ή στην αλληλογραφία του, άλλα ούτε παρανόμων προσβολών της τιμής και της υπόληψής του. Το δικαίωμα αυτό αποτελεί επιβεβαίωση του γενικού δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή που προβλέπεται στο άρθ. 12 της Παγκόσμιας Διακήρυξης, το άρθ. 17 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και το άρθ. 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Πρέπει να τηρείται από όλους, ακόμη και από τους νόμιμους εκπροσώπους του παιδιού.

8. Δεδομένου ότι το παιδί είναι πρόσωπο που ακόμα αναπτύσσεται, η άσκηση των δικαιωμάτων του – μεταξύ άλλων και αυτών που σχετίζονται με την προστασία δεδομένων – πρέπει να προσαρμόζεται στο επίπεδο της σωματικής και ψυχολογικής του ανάπτυξης. Τα παιδιά όχι μόνο βρίσκονται στη διαδικασία ανάπτυξης αλλά έχουν και δικαίωμα στην ανάπτυξη αυτή. Ο τρόπος με τον οποίο εξελίσσεται η διαδικασία αυτή στο νομικό σύστημα ποικίλει από κράτος σε κράτος αλλά σε κάθε κοινωνία τα παιδιά πρέπει να αντιμετωπίζονται σύμφωνα με το επίπεδο ωριμότητάς τους. Όσον αφορά τη συγκατάθεση, η λύση μπορεί να διαβαθμιστεί από την απλή διαβούλευση με το παιδί ως την παράλληλη συγκατάθεση του παιδιού και του νόμιμου εκπροσώπου.

9. Σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων ανηλίκων, στην Γνώμη 13/2011 για υπηρεσίες γεωεντοπισμού σε ευφυείς κινητές συσκευές, της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29, αναφέρονται τα εξής: «Αν οι γονείς κρίνουν ότι η χρήση μιας τέτοιας υπηρεσίας είναι δικαιολογημένη κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες, τα παιδιά πρέπει να είναι ενημερωμένα και, όσο το δυνατό συντομότερα να τους επιτραπεί να συμμετέχουν στην απόφαση για τη χρήση μια τέτοιας υπηρεσίας».

10. Η Αρχή, στην Οδηγία 1/2011 σχετικά με τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών, στο άρθρο 18, αναφέρει σχετικά με τη χρήση καμερών σε σχολεία και λοιπούς χώρους όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι, ότι η ύπαρξη και μόνο καμερών σε σχολεία και άλλους χώρους όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι (όπως παιδικόι σταθμοί, οικοτροφεία, φροντιστήρια κλπ.) χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, αφού δεν είναι εύκολο να αξιολογηθούν οι συνέπειες που μια τέτοια επεξεργασία μπορεί να έχει για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανηλίκων. Συγκεκριμένα, υπάρχει ο κίνδυνος να περιορισθεί η ανάπτυξη της έννοιας της ελευθερίας τους, εάν πιστέψουν από μικρή ηλικία ότι είναι φυσιολογικό να παρακολουθούνται μέσω καμερών (βλ. και Γνωμοδότηση 2/2009 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29, καθώς επίσης και την Απόφαση 77/2009 της Αρχής).

Με βάση τα παραπάνω, η χρήση υπηρεσιών γεωεντοπισμού με φέροντες ανηλίκους από τους γονείς τους (συνδρομητές της υπηρεσίας), μέσω κέντρου 24ωρης παρακολούθησης, πρέπει να αξιολογηθεί ως προς το εάν το δικαίωμα του παιδιού στην ιδιωτικότητα υπερισχύει του δικαιώματος πρόσβασης του γονέα και του υπευθύνου επεξεργασίας στα δεδομένα γεωεντοπισμού του παιδιού. Κατά τη στάθμιση αυτή, το συμφέρον του παιδιού, που αποτελεί και το μείζον, έχει ιδιαίτερη σημασία.

Όπως και η χρήση καμερών, η χρήση υπηρεσίας γεωεντοπισμού σε ανήλικο παιδί εγκαθιδρύει στο παιδί την ιδέα ότι η παρακολούθηση των κινήσεών του από τους γονείς και τους έχοντες αναλάβει κατ' εντολή αυτών το εν λόγω έργο, είναι κάτι το φυσιολογικό. Μάλιστα, μπορεί αυτή η πεποίθηση να οδηγήσει τα παιδιά στο να κινούνται σε μέρη και με τρόπο πιο «ριψοκίνδυνο», δεδομένης της επιπλέον προστασίας μέσω της υπηρεσίας γεωεντοπισμού που θεωρούν ότι απολαμβάνουν.

Οι γονείς από την πλευρά τους, δεδομένης της αύξησης της εγκληματικότητας, θεωρούν ότι μέσω τέτοιων υπηρεσιών έχουν μεγαλύτερο έλεγχο και σιγουριά για την ασφάλεια του παιδιού τους, γεγονός πραγματικό, που όμως ενδέχεται να τους οδηγήσει στο να «χαλαρώσουν» στην καθημερινή τους πραγματική επαφή με το παιδί, όπως επίσης και να διαταραχτεί η ίδια η σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ παιδιού και γονέα, λόγω της ύπαρξης αυτού του τεχνικού μέσου παρακολούθησης.

Η ισορροπία μεταξύ της προστασίας της οικειότητας και της ιδιωτικής ζωής των παιδιών και της ασφάλειάς τους και το κατά πόσο η χρήση μιας τέτοιας υπηρεσίας είναι δικαιολογημένη κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες, κρίνεται τελικά από τους ίδιους τους γονείς.

Με περιεχόμενο προσαρμοσμένο στην ηλικία του παιδιού, θα πρέπει να γίνεται ενημέρωση του παιδιού που φέρει τη συσκευή γεωεντοπισμού τόσο από τον πάροχο της υπηρεσίας όσο και από τον γονέα.

Τα παιδιά πρέπει να συμμετέχουν στην απόφαση για τη χρήση μια τέτοιας υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, εφόσον το επίπεδο ωριμότητας του παιδιού είναι επαρκώς υψηλό (γεγονός που πιθανολογείται ότι ισχύει σε παιδιά άνω των 14 ετών βλ. σχετικά διάταξη άρθρου 134 ΑΚ), ενδείκνυται, πέραν της συγκατάθεσης των γονέων που ασκούν την γονική μέριμνα, η την επιμέλεια αν έχει ανατεθεί σε έναν απ αυτούς, αφού ενημερωθεί, για τη χρήση της υπηρεσίας γεωεντοπισμού, να ληφθεί και εκτιμηθεί η γνώμη του ανηλίκου, ως προς την χρησιμοποίηση ή μη της συσκευής, η οποία (χρησιμοποίηση) θα κατατείνει στην προστασία του και συνακόλουθα αφορά το συμφέρον του.

Τούτο τυχάνει σύμφωνο και με την διάταξη του άρθρου 1511 παρ. 3 ΑΚ, που προβλέπει τη λήψη και συνεκτίμηση της γνώμης του τέκνου, ανάλογα με την ωριμότητά του, όταν πρόκειται να ληφθεί απόφαση που αφορά τα συμφέροντά του και σχετίζεται με την γονική μέριμνά του (1510 ΑΚ), μερικότερη εξουσία της οποίας αποτελεί η άσκηση της επιμέλειας του προσώπου του. Στην τελευταία, μεταξύ των άλλων, περιλαμβάνεται και η επίβλεψη του προσώπου του ανηλίκου, η οποία πραγματοποιείται πάντοτε με γνώμονα τον συμφέρον του (άρθρο 1518 παρ. 1 ΑΚ), επιτυγχάνεται δε με την χρήση της εν λόγω συσκευής, κάτω από τις ανωτέρω προϋποθέσεις.

Σύμφωνα όμως με τη γνώμη ενός μέλους του Τμήματος, η χρήση υπηρεσίας γεωεντοπισμού σε ανήλικο παιδί εγκυμονεί σοβαρούς και απρόβλεπτους σε μη ειδικούς κινδύνους για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανηλίκων και ιδίως για τη σωματική και ψυχολογική τους ανάπτυξη. Ενδεικτικά θα πρέπει να επισημανθεί ο κίνδυνος να πιστέψουν τα παιδιά ήδη από μικρή ηλικία ότι είναι φυσιολογικό -για την ασφάλειά τους- να παρακολουθούνται μέσω καμερών ή άλλων «έξυπνων» συσκευών, πεποίθηση, που αν εμπεδωθεί στην ευαίσθητη παιδική ηλικία, δύναται να διευκολύνει, μετά την ενηλικίωσή τους, την αποδοχή στενότερης παρακολούθησης καθ' υπέρβαση των σήμερα κοινώς αποδεκτών κοινωνικών και δικαιολογητικών αρχών και αξιών. Για τους λόγους αυτούς, η χρήση του συστήματος γεωεντοπισμού σε ανηλίκους θα πρέπει πρώτα να αξιολογηθεί ως προς τους κινδύνους της από τους αρμόδιους φορείς της Πολιτείας (π.χ. Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων Αθηνών, Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης, Συνήγορος του Παιδιού, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου κ.ά.) και εν συνεχεία να ληφθεί η σχετική απόφαση. Μέχρι τότε η χρήση του εν λόγω συστήματος σε ανηλίκους θα πρέπει να επιτραπεί μόνο για λόγους υγείας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή αποφασίζει ότι η σύμφωνη με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα παροχή υπηρεσιών γεωεντοπισμού ευπαθών ομάδων και ανηλίκων πρέπει να περιλαμβάνει τους όρους και προϋποθέσεις οι οποίοι αναλύονται στο σκεπτικό της παρούσας.

Για τους υπευθύνους επεξεργασίας αποφασίζει την έκδοση Αδειών ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 2 εδ. α.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 117/2012**ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΦΙΣΑ.**

Με την υπ' αρ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/4636/01.07.2011 έγγραφη προσφυγή της Α, του Β και του Γ κατά της πολιτικής ένωσης «Κομμουνιστικής Οργάνωσης Ελλάδας», συνιστώσας του «Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς» καταγγέλλεται ότι η καθ'ης η προσφυγή είχε εκτυπώσει και αναρτήσει σε κεντρικούς δρόμους της Αθήνας (οδός Χαριλάου Τρικούπη, πλατεία Εξαρχείων, οδός Μεσογείων), αλλά και σε άλλες πόλεις, όπως ο Πειραιάς (Καμίνια) και εκτός Αττικής (Πάτρα), μία μεγάλου μεγέθους έγχρωμη αφίσα, η οποία περιείχε φωτογραφίες των προσώπων τους, οι οποίες είχαν ληφθεί από την εκδήλωση των Αγανακτισμένων στην πλατεία Συντάγματος, δεδομένου ότι οι προσφεύγοντες εμφανίζονται σε αυτές να κρατάνε τα καπάκια από κατσαρόλες που είχαν μαζί τους. Στην πολιτική αυτή αφίσα αναγραφόταν το σύνθημα «Ο λαός στις πλατείες απαιτεί ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ». Στη μέση της αφίσας υπήρχε η φωτογραφία των προσφευγόντων χωρίς επικάλυψη των προσώπων τους να χτυπάνε καπάκια από κατσαρόλες στην εκδήλωση της 25.5.2011. Στην υπόλοιπη αφίσα υπάρχει πλαίσιο κάτω από τη φωτογραφία των προσφευγόντων που αναγράφει «να φύγουν τώρα κυβέρνηση-τρόικα». Κάτω από το πλαίσιο υπάρχει άλλη μία μικρή φωτογραφία ατόμων που φαίνεται μόνον η πλάτη τους καθώς εμφανίζονται να χειρονομούν κατά της Βουλής των Ελλήνων. Στο κάτω δεξί μέρος της αφίσας υπάρχει το σφυροδρέπανο, τα αρχικά «ΚΟΕ» με μαύρο χρώμα και η αναγραφή «Κομμουνιστική Οργάνωση Ελλάδος». Η χρήση των φωτογραφιών των προσφευγόντων έγινε χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεσή τους και χωρίς να ενημερωθούν αυτοί, όπως ισχυρίζονται οι καταγγέλλοντες.

[...] Η ΚΟΕ διευκρίνισε [...] ότι η συγκεκριμένη φωτογραφία που εικονίζεται στην αφίσα βρέθηκε από μέλος της ΚΟΕ στο διαδίκτυο, μετά από αναζήτηση στη μηχανή αναζήτησης Google στο μενού εικόνες. Η ΚΟΕ ισχυρίζεται ότι επέλεξε ορισμένες φωτογραφίες από τη μηχανή αναζήτησης και τις έστειλε σε γραφίστα, για να επιλέξει την καταλληλότερη από άποψη ευκρινείας για την έκδοση της αφίσας. Η ΚΟΕ ισχυρίζεται περαιτέρω ότι οι περισσότερες σχετικές φωτογραφίες που έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο έχουν ληφθεί από αγνώστους και κατά το πλείστον μη επαγγελματίες φωτογράφους και, ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατό να γνωρίζουν το φωτογράφο και τις συνθήκες λήψεως της φωτογραφίας πέρα από το προφανές γεγονός ότι η επίμαχη φωτογραφία ελήφθη κατά τη διάρκεια κινητοποιήσεως των Αγανακτισμένων στην πλατεία Συντάγματος το Μάιο του 2011. Η ΚΟΕ προβάλλει ως επιχείρημα ότι τέτοιου είδους απεικονίσεις εμφανίζονται σε πλήθος αφισών και άλλου εντύπου υλικού πολλών συλλογικοτήτων, χωρίς να υπονοείται συσχετισμός των εικονιζομένων με τη δημοσίευση. Επιπλέον, η ΚΟΕ υποστηρίζει στο διευκρινιστικό έγγραφό της ότι το σύνθημα «Ο λαός στις πλατείες απαιτεί δημοκρατία» με την υπογραφή της ΚΟΕ δεν οδηγεί σε ταύτιση του Κινήματος των Αγανακτισμένων με την ΚΟΕ. Ως εκ τούτου, υποκείμενο στη συγκεκριμένη αφίσα, κατά τους ισχυρισμούς της ΚΟΕ δεν είναι η ΚΟΕ ή και γενικότερα η Αριστερά, αλλά ο λαός - το σύνολο δηλαδή των εργαζομένων, ανέργων και νέων της Ελλάδας, όπως διευκρινίζει η ΚΟΕ. Η ΚΟΕ ισχυρίζεται ότι δεν υπονοείται ότι οι εικονιζόμενοι είναι μέλη ή έχουν οποιαδήποτε σχέση με την ΚΟΕ ή και γενικότερα με την Αριστερά. Τέλος η ΚΟΕ ζητεί συγγνώμη από τους καταγγέλλοντες, επειδή εν αγνοία της και χωρίς δική της πρόθεση, κατά τους ισχυρισμούς της, δημιούργησε παρεξηγήσεις από την πλευρά της για ενδεχόμενη σχέση των καταγγελλόντων με την οργάνωσή τους.

[...]Η πρώτη προσφεύγουσα, Α, υποστήριξε ότι την περίοδο, κατά την οποία αναρτήθηκε η αφίσα στην Αθήνα και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας, ήταν (και παραμένει σήμερα) υπεύθυνη επικοινωνίας του, τότε υπό σύσταση, σωματίου - και de facto ήδη από τότε λειτουργούσας ένωσης προσώπων ως μη κυβερνητική οργάνωση με την επωνυμία “.....”, η οποία ασχολείται με την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της κατάρτησης των διακρίσεων λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου. Λόγω της θέσης της στη μη κυβερνητική οργάνωση, η προσφεύγουσα όφειλε να τηρεί ίσες αποστάσεις από πολιτικά κόμματα, ακριβώς για να διατηρηθεί η ανεξάρτητη και αντικειμενική θέση της οργάνωσης ενώπιον των μελών της, αλλά κι ενώπιον του κράτους και της κοινωνίας. Η εμφάνιση, όμως, της φωτογραφίας της στην πολιτική αφίσα του κόμματος της καθ’ ης κλόνισε, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, την ανεξαρτησία της ενώπιον των μελών και φίλων της οργάνωσης, οι οποίοι την είδαν στην αφίσα και τους δημιουργήθηκε η πεποίθηση ότι είναι και μέλος ή πολιτικά φιλική προς την καθ’ ης, ενώ αυτό ήταν ανακριβές. Υποχρεώθηκε, κατά τους ισχυρισμούς της, να εξηγήσει σε μέλη και φίλους της οργάνωσης ότι δεν ανήκει στην καθ’ ης, η οποία χρησιμοποίησε την φωτογραφία της χωρίς την συγκατάθεσή της. Η πρώτη προσφεύγουσα επίσης είχε επικοινωνήσει με την καθ’ ης τηλεφωνικά, ζητώντας την αφαίρεση της αφίσας από την ιστοσελίδα της οργάνωσης (www.koel.gr), αίτημα το οποίο ικανοποιήθηκε. Ενώ, όμως, η καθ’ ης αφαίρεσε την αφίσα από την ιστοσελίδα της, δεν την αφαίρεσε από τους δρόμους, στους οποίους την είχε αναρτήσει σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας. Αποτέλεσμα ήταν ακόμη και μέλη της οικογένειάς της, όπως η μητέρα και ο παππούς της, οι οποίοι ζουν στην ..., να δουν αναρτημένη την αφίσα στην πόλη τους και να τους δημιουργηθεί η εντύπωση ότι η προσφεύγουσα είχε ενταχθεί στην καθ’ ης, δεδομένο, το οποίο ήταν ανακριβές. Έτσι η προσφεύγουσα βρέθηκε, κατά τους ισχυρισμούς της, υπόλογη ακόμη και σε συγγενείς της, καθώς υποχρεώθηκε να εξηγήσει και στο οικογενειακό της περιβάλλον ότι η χρήση της φωτογραφίας της είχε γίνει χωρίς τη συγκατάθεσή της και ότι η ίδια η προσφεύγουσα δεν είχε καμία σχέση με την καθ’ ης.

Ο δεύτερος προσφεύγων, Β, εξήγησε την ενόχλησή του για την χρήση της φωτογραφίας του, η οποία χρήση έγινε χωρίς τη συγκατάθεσή του και η λήψη της οποίας έγινε κατά την πρώτη συνάθροιση των “Αγανακτισμένων” στην πλατεία Συντάγματος στις 25.5.2011. Αντιμετώπισε, κατά τους ισχυρισμούς του, το ίδιο πρόβλημα με την πρώτη προσφεύγουσα, καθώς ο ίδιος ήταν ο γραμματέας της προσωρινής διοικούσας επιτροπής της “.....” με αποτέλεσμα να είναι υποχρεωμένος να απολογείται στα υπόλοιπα μέλη για την χρήση της εικόνας του στην πολιτική αφίσα της καθ’ ης. Επίσης, ως μέλος της διοργανώτριας αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας «...», του φεστιβάλ υπερηφάνειας “...”, το οποίο διοργανώθηκε στην Αθήνα το ... 2011, ο προσφεύγων υποχρεώθηκε, κατά τους ισχυρισμούς του, να απολογείται στα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής και σε φίλες και φίλους που συμμετείχαν στο φεστιβάλ που έγινε στην ... υπό την αιγίδα του Δήμου Αθηναίων, ότι δεν είχε καμία σχέση με την καθ’ ης και ότι η χρήση της φωτογραφίας του είχε γίνει χωρίς τη συγκατάθεσή του. Μετά την κυκλοφορία της αφίσας, είχε δει την πλήρη φωτογραφία, η οποία είχε χρησιμοποιηθεί στο περιοδικό “Κ” της εφημερίδας “Η Καθημερινή”, για ειδησεογραφικούς σκοπούς, με το πλήρες περιβάλλον απεικονιζόμενο σε αυτήν, δηλαδή με το φόντο της πλατείας Συντάγματος (κτίριο της Βουλής και άλλα πρόσωπα), το οποίο είχε αφαιρεθεί ψηφιακά κατά την επεξεργασία της από την καθ’ ης για την κατασκευή της αφίσας και ενοχλήθηκε με την απομονωμένη χρήση του προσώπου και της εικόνας του. Δήλωσε ότι δεν ανήκε πολιτικά στην καθ’ ης και ότι του αποδιδόταν το σύνθημα της αφίσας “να φύγουν η κυβέρνηση και η τρόικα”, με το οποίο διαφωνεί και το οποίο δεν τον αντιπροσωπεύει πολιτικά.

Ο τρίτος προσφεύγων, Γ, είναι Ισπανός πολίτης και δήλωσε στην Αρχή ότι συμφωνεί με τις καταθέσεις των δύο προηγούμενων και ότι ο ίδιος ενοχλήθηκε έντονα, όταν είδε την εικόνα του στην αφίσα της καθ' ης, στην οποία δεν ανήκει πολιτικά. [...]

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το δικαίωμα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων ενός ατόμου συχνά συγκρούεται με την ελευθερία της έκφρασης και διάδοσης της γνώμης (άρθρο 14 παρ. 1 Σ) και την ελευθερία του τύπου (άρθρο 14 παρ. 2 Σ.). Στην έννοια του τύπου κατά το άρθρο 14 παρ. 1 Σ όπως και κατά άρθρο 14 παρ. 2 Σ περιλαμβάνονται και οι αφίσες. Ειδικότερα, η τοιχοκόλληση πολιτικών αφισών αποτελεί έκφραση και διάδοση πολιτικών ιδεών και πεποιθήσεων και διευκολύνει την πολιτική πληροφόρηση και ενημέρωση των πολιτών, η οποία προστατεύεται τόσο από το άρθρο 5 Α Σ, που κατοχυρώνει το δικαίωμα στην πληροφόρηση όσο και από το άρθρο 5 παρ.1 Σ που κατοχυρώνει το δικαίωμα συμμετοχής στην πολιτική ζωή της Χώρας.

Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει *in abstracto* επικράτηση του ενός δικαιώματος επί του άλλου. Πρέπει, συνεπώς, να γίνεται μία *in concreto* οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της *ad hoc* στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορρόπησης, εφαρμόζοντας και την αρχή της αναλογικότητας που κατοχυρώνεται πλέον και συνταγματικά στο άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, με τέτοιο τρόπο, ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (ελευθερία της γνώμης και ελευθερία του τύπου- από τη μία πλευρά και δικαίωμα στην προσωπικότητα, στην προστασία του ιδιωτικού βίου και στην προστασία των προσωπικών δεδομένων- άρθρα 5 παρ. 1, 9 παρ. 1 β' και 9Α Σ. - από την άλλη πλευρά) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια. Η κρίση αν η συγκεκριμένη επεξεργασία ασκήθηκε νόμιμα, ή αντίθετα, αν παραβιάστηκε κατ' αυτή το δικαίωμα της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης των θιγόμενων προσώπων και της ιδιωτικής ζωής, πρέπει να εξισορροπεί τόσο το κριτήριο του κατά πόσο η επεξεργασία αυτή εξυπηρέτησε το συμφέρον της πληροφόρησης της κοινής γνώμης που υπερτερεί στη συγκεκριμένη περίπτωση του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής, όσο και το κατά πόσο η εξεταζόμενη προσβολή ήταν στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας αναγκαία για την άσκηση του δικαιώματος πληροφόρησης (για τις παραπάνω σκέψεις βλ., μεταξύ άλλων, την 135/2011 απόφαση της Αρχής).

2. Στο άρθρο 4 του ν. 2472/1997 τίθενται οι γενικές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ των οποίων είναι η αρχή του σκοπού και της αναλογικότητας. Ειδικότερα, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται, και χωρίς τη συγκατάθεση, κατά το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, δηλαδή όταν συντρέχει υπέρτερο έννομο συμφέρον του υπευθύνου της επεξεργασίας ή τρίτου. Ως τέτοιο έννομο συμφέρον νοείται και το δικαίωμα της πολιτικής πληροφόρησης, τόσο του πληροφορέιν όσο και του πληροφορείσθαι (άρθρα 14 παρ. 1-2 και 5Α Σ.).

3. Στο άρθρο 2 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997, ορίζεται ως "επεξεργασία" και "η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση". Το άρθρο 3 παρ. 1 του ίδιου νόμου προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του, το οποίο καλύπτει την εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και τη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. Οι δημοσιευθείσες φωτογραφίες των συγκεκριμένων καταγγελλόντων συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 του ν. 2472/1997. Περαιτέρω, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι οι δημοσιεύσεις

των φωτογραφιών αυτών σε πολιτική αφίσα συνιστούν ιδιαίτερες και διακριτές μορφές επεξεργασίας (καταχώριση και διάδοση) των δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. δ' του ν. 2472/1997. Αναφορικά με την χρήση ή μη αυτοματοποιημένης μεθόδου επεξεργασίας, τα δεδομένα των καταγγελλόντων υπέστησαν κατά τη διαδικασία παραγωγής της αφίσας, που αποτέλεσε το μέσο διάδοσης τους σε έναν ευρύτατο κύκλο προσώπων, περισσότερες διαδοχικές διακριτές ηλεκτρονικές επεξεργασίες, όπως την καταχώρισή τους σε ηλεκτρονικό αρχείο, τον αποχωρισμό από τα λοιπά πρόσωπα της φωτογραφίας, την περαιτέρω επεξεργασία τους ως εικόνων, προκειμένου να βελτιωθούν η ευκρίνεια και οι χρωματισμοί τους κ.ο.κ. Είναι προφανές ότι οι περισσότερες αυτές επεξεργασίες πραγματοποιήθηκαν με τη βοήθεια των αυτοματοποιημένων μεθόδων παραγωγής της αφίσας αυτής.

4. Εν προκειμένω, η Κομμουνιστική Οργάνωση Ελλάδος δημοσίευσε τη φωτογραφία της Α, του Β και του Γ κατά τη διαμαρτυρία τους στις εκδηλώσεις των Αγανακτισμένων χωρίς τη συγκατάθεση τους και άνευ προηγούμενης ενημέρωσης τους, χωρίς να συντρέχουν οι κατά νόμο προϋποθέσεις αναφορικά με το επιτρεπτό της έλλειψης της προηγούμενης συναίνεσης. Εξάλλου, η δημοσίευση δεν δικαιολογείται από λόγους πληροφόρησης του κοινού, η δε φωτογραφία δεν βρίσκεται σε άμεση σχέση με το περιεχόμενο της αφίσας, στο οποίο χρησιμοποιήθηκε ως βάση. Πέραν τούτου, η δημοσίευση της φωτογραφίας στη συγκεκριμένη αφίσα θα μπορούσε ενδεχομένως να δημιουργήσει, στον μέσο πολίτη, την πεπλανημένη εντύπωση ότι οι εικονιζόμενοι ανήκουν πολιτικά στο χώρο της Κομμουνιστικής Οργάνωσης Ελλάδος. Συνεπώς, η επεξεργασία αυτή πρέπει να θεωρηθεί ότι περιέχει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα που αφορούν πολιτικές πεποιθήσεις. Η μονταρισμένη φωτογραφία των προσφευγόντων συνιστά σε κάθε περίπτωση καταγραφή μιας ανακριβούς πολιτικής πεποίθησης και παραβιάζει έτσι την αρχή της ακρίβειας των δεδομένων, κατά το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997. Πέραν του ότι θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι προσβάλλεται το δικαίωμα του ατόμου στην εικόνα του και συνακόλουθα στην προσωπικότητά του (βλ. για τα την προστασία του δικαιώματος στην εικόνα και την προσβολή της προσωπικότητας ΑΠ 385/2011, Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ), συντρέχει περίπτωση αθέμιτης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων των εικονιζόμενων προσώπων, αφού έγινε κατά παράβαση των άρθρων 2, 4 παρ. 1 α, γ και 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997.

Η με τον προαναφερθέντα τρόπο διενεργηθείσα επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των ανωτέρω προσώπων, δικαιολογεί, κατ' άρθρο 21 του ίδιου νόμου, που ορίζει ότι η Αρχή επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους τις από τη διάταξη αυτή προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις για παράβαση των υποχρεώσεών τους, που απορρέουν από το νόμο αυτό και από κάθε άλλη ρύθμιση, που αφορά στην προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την επιβολή προστίμου στην καθ'ής η προσφυγή Κομμουνιστική Οργάνωση Ελλάδας (21 παρ. 1β του νόμου) το ύψος του οποίου, καθορίζεται στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) €, το οποίο είναι ανάλογο, αφενός, με τη βαρύτητα της παραβάσεως και, αφετέρου, με την οικονομική κατάσταση του υπευθύνου επεξεργασίας και την αμελή συμπεριφορά του. Επίσης συντρέχει περίπτωση μη δημοσίευσης της φωτογραφίας στο μέλλον για οποιοδήποτε λόγο και καταστροφής της (αρ. 21 παρ. 1 ε' του ίδιου νόμου), κύρωση η οποία και επιβάλλεται, διότι, από κανένα αποδεικτικό στοιχείο, δεν βεβαιώθηκε η βασιμότητα του ισχυρισμού της καθής η προσφυγή ότι, αυτοβούλως, προέβη σε καταστροφή της φωτογραφίας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή

1) Αποφαίνεται ότι η κρινόμενη δημοσίευση της επίμαχης φωτογραφίας σε πολιτική αίτση της Κομμουνιστικής Οργάνωσης Ελλάδας, που αφορά ως υποκείμενο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τους προσφεύγοντες αντιβαίνει στις επιταγές των διατάξεων, που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης και με την εφαρμογή των οποίων έχει επιφορτιστεί η Αρχή. Επομένως, είναι παράνομη η κρινόμενη επεξεργασία αυτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και η σύσταση και λειτουργία του σχετικού αρχείου.

2) Επιβάλλει στην Κομμουνιστική Οργάνωση Ελλάδος ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για τις κατά τα ανωτέρω διαπιστωθείσες παραβιάσεις των προαναφερομένων διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα πρόστιμο ποσού τριών χιλιάδων (3.000) Ευρώ.

3) Διατάσσει τη διαγραφή της επίμαχης φωτογραφίας από το αρχείο της Κομμουνιστικής Οργάνωσης Ελλάδας με την έννοια καταστροφής της φωτογραφίας και της απαγόρευσης της αναδημοσίευσης σε άλλες αίτησεις της Οργάνωσης.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 122/2012**ΕΚ ΝΕΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΕΚΠΟΜΠΗ ΤΟΥ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ «EXTRA CHANNEL 3» ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΣΚΑΝΔΑΛΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΑΠΔΠΧ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΣΡ.****Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ**

1. Το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος ορίζει ότι «Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είναι ανεξάρτητη, όπως νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους, που λαμβάνει και τη μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας, έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας. ...».

Η Αρχή με τις ήδη ανακληθείσες αποφάσεις της (αριθ. 25 και 26/2005) είχε απορρίψει τους προβληθέντες ισχυρισμούς περί αναρμοδιότητάς της λόγω αποκλειστικής αρμοδιότητας του ΕΣΡ να ελέγχει τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα, μετά τη συνταγματική αναθεώρηση το 2001 με την οποία αντικαταστάθηκε η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 15 του Συντάγματος, με την αιτιολογία ότι η αναθεωρημένη αυτή διάταξη είχε σκοπό να ενισχύσει τις αρμοδιότητες του ΕΣΡ σε σχέση με τις σχετικές αρμοδιότητες που είχε ως τότε ο Υπουργός Τύπου και ΜΜΕ, συναρμόδιοι υπουργοί ή άλλα διοικητικά όργανα (άρθρο 11 ν. 2863/2000), και όχι να θίξει την αρμοδιότητά της σύμφωνα με το νέο άρθρο 9Α του Συντάγματος.

Ωστόσο, η γραμματική διατύπωση του άρθρου 15 παρ. 2 Σ «Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είναι ανεξάρτητη, όπως νόμος ορίζει.» είναι σαφής και προφανώς δεν αφήνει περιθώριο άλλων ερμηνειών. Ο αναθεωρητικός νομοθέτης

επέλεξε με την παραπάνω απόλυτη διατύπωση, να ε π α υ ξ ή σ ε ι τις αρμοδιότητες του ΕΣΡ, αναθέτοντας α π ο κ λ ε ι σ τ ι κ ά στην ειδική αυτή Αρχή για τα ραδιοηλεκτρονικά μέσα τον έλεγχο σχετικά με το π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν ο τ ω ν ε κ π ο μ π ώ ν και την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων.

Την ερμηνεία αυτή δίνει το Συμβούλιο της Επικρατείας σε σχετικές αποφάσεις του. Ειδικότερα, με την απόφαση 49/2011, επιλύθηκε το ζήτημα της διάκρισης των αρμοδιοτήτων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοηλεκτρονικής (ΕΣΡ) και της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Συγκεκριμένα, κρίθηκε ότι στο άρθρο 15 παρ. 2 Σ., όπως αυτό ισχύει μετά την αναθεώρησή του με το Ψήφισμα της 6^{ης} Απριλίου 2001 της Ζ΄ Αναθεωρητικής Βουλής, προβλέπεται πλέον ρητώς ότι στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοηλεκτρονικής ανήκει η αρμοδιότητα επιβολής διοικητικών κυρώσεων για παραβάσεις της ραδιοηλεκτρονικής νομοθεσίας. Κατόπιν, συνεπώς, της συνταγματικής αναθεωρήσεως του έτους 2001, όπου στις κείμενες διατάξεις προβλέπονται διοικητικές κυρώσεις για παραβάσεις της ραδιοηλεκτρονικής νομοθεσίας, πρέπει να θεωρηθεί, εν όψει της ρητής προβλέψεως του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος, ότι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοηλεκτρονικής κατέστη αρμόδια αρχή για την επιβολή των κυρώσεων αυτών. Η ως άνω συνταγματικώς κατοχυρούμενη αποκλειστική αρμοδιότητα του ΕΣΡ αφορά, βεβαίως, προεχόντως, στον έλεγχο του περιεχομένου των τηλεοπτικών προγραμμάτων. Εκτείνεται, όμως, όπως έκρινε το ΣτΕ με την ανωτέρω απόφαση, και στην επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων για παραβάσεις των τεχνικών προδιαγραφών λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών, εφόσον ο κοινός νομοθέτης δεν έχει αναθέσει ειδικώς την αρμοδιότητα επιβολής των εν λόγω κυρώσεων σε άλλη εποπτική αρχή, επιφορτισμένη με την άσκηση εν γένει αρμοδιοτήτων ελέγχου στο τεχνικό πεδίο του φάσματος ραδιοσυχνοτήτων¹. Προχωρώντας την παραπάνω σκέψη, το ΣτΕ με τις 3704/2010 (Τμήμα) και 2719/2011 (Τμήμα 7μελή σύνθεση) αποφάσεις του, έκρινε ότι με τον ν. 3431/2006 και από την έναρξη ισχύος αυτού, η ΕΕΤΤ κατέστη πλέον αποκλειστικώς αρμόδια για την επιβολή των προβλεπόμενων στην κείμενη νομοθεσία κυρώσεων για παραβάσεις σχετιζόμενες με τη χρήση του φάσματος ραδιοσυχνοτήτων. Όπως ειδικώς επεσήμανε, αυτό δεν αντιβαίνει στο άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος, διότι δεν αφορά τα θέματα που το ίδιο το Σύνταγμα αναθέτει αποκλειστικά στο ΕΣΡ. Δηλαδή, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες σκέψεις του ΣτΕ, ο έλεγχος του π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν ο υ των ραδιοηλεκτρονικών προγραμμάτων ανήκει καθ' ύλην ή ως εκ του περιεχομένου του πλέον, κατά ρητή συνταγματική επιταγή, στην αποκλειστική αρμοδιότητα του ΕΣΡ και δ ε ν επιτρέπεται να ανατεθεί με διάταξη νόμου σε άλλη Αρχή.

Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001, η αρμοδιότητα της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα αναφορικά με τα ραδιοηλεκτρονικά μέσα έχει π ε ρ ι ο ρ ι σ τ ε ί, δηλαδή δεν εκτείνεται πλέον στο περιεχόμενο των ραδιοηλεκτρονικών εκπομπών, και τούτο ανεξαρτήτως του υπευθύνου της επεξεργασίας, δηλαδή, κατά περίπτωση, του ραδιοηλεκτρονικού σταθμού, του παραγωγού, δημοσιογράφου κλπ. της εκπομπής. Εξάλλου, αυτό δεν αντιβαίνει ούτε στην Οδηγία 95/46/ΕΚ, η οποία μάλιστα ρητά ορίζει στο άρθρο 9 ότι τα κράτη-μέλη για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται αποκλειστικώς για δημοσιογραφικούς σκοπούς ή στο πλαίσιο καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής

1. Το ΣτΕ, στην περίπτωση αυτή, αφού έλαβε υπόψη τις σχετικές διατάξεις (ν. 2328/1995, ν. 2863/2000, ν. 2867/2000), ακύρωσε το πρόστιμο που επέβαλε στον τηλεοπτικό σταθμό το ΕΣΡ για παράβαση των τεχνικών προδιαγραφών λειτουργίας του, διότι το ΕΣΡ, που κρίθηκε αποκλειστικά αρμόδιο για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων, έπρεπε να στηριχθεί για την διαπίστωση της πραγματικής βάσης της παράβασης στην κρίση τεχνικών υπηρεσιών της ΕΕΤΤ.

έκφρασης προβλέπουν τις κατάλληλες εξαιρέσεις ή παρεκκλίσεις από τις διατάξεις συγκεκριμένων κεφαλαίων της Οδηγίας (α) γενικές προϋποθέσεις σχετικά με τη θεμιτή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, β) διαβίβαση δεδομένων προς τρίτες χώρες και γ) αρμοδιότητες της αρχής ελέγχου), ώστε το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής να συμβιβάζεται με τους κανόνες που διέπουν την ελευθερία της έκφρασης².

Η αρμοδιότητα της Αρχής, ωστόσο, όπως κατά πλειοψηφία έγινε δεκτό, είναι, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 1 και 12 ν. 2328/1995 και του π.δ. 77/2003 (άρθρ. 4-6 και 8-11)³ ως και του ν. 2472/1997 εν σχέσει με τα άρθρα 15 παρ. 2 και 9Α του Συντάγματος, συντρέχουσα με αυτήν του ΕΣΡ, στην περίπτωση της συλλογής και τήρησης προσωπικών δεδομένων (ήχου, εικόνας, κειμένου) με αυτοματοποιημένα μέσα ή σε αρχείο, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 3 παρ. 1 και του άρθρου 2 στοιχ. δ' και ε' ν. 2472/1997, παρότι τα δεδομένα τούτα προβάλλονται μόνον μέσω της ρα-

2. Βλ. και σκ. 17 του προοιμίου της Οδηγίας, σύμφωνα με την οποία όσον αφορά στην επεξεργασία ήχου και εικόνας στο πλαίσιο δημοσιογραφίας ή λογοτεχνικής ή καλλιτεχνικής έκφρασης, και ιδίως στον οπτικοακουστικό τομέα, οι αρχές της οδηγίας εφαρμόζονται περιοριστικά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9.

3. Το άρθρο 3 παρ. 1 στοιχ. β' του ν. 2328/1995 ορίζει ότι: «Οι κάθε είδους εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων), που μεταδίδουν οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου μεταδίδονται». Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 12 του ν. 2328/1995 οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί υποχρεούνται να διατηρούν στο αρχείο τους μαγνητοφωνήσεις ή μαγνητοσκοπήσεις όλων των εκπομπών τους, όπως αυτές μεταδίδονται ή αναμεταδίδονται και ως τρεις τουλάχιστον μήνες από την ημέρα μετάδοσης, και να αποστέλλουν αυτές τις μαγνητοφωνήσεις ή μαγνητοσκοπήσεις στο ΕΣΡ μόλις τους το ζητήσει. Περαιτέρω, το π.δ. 77/2003 (Κώδικας Δεοντολογίας ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών και πολιτικών εκπομπών) που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 3 παρ. 15 ν. 2328/1995 θέτει με σαφείς λεπτομερείς διατάξεις το πλαίσιο νόμιμης δημοσιογραφικής ενημέρωσης. Έτσι, για παράδειγμα κατά το άρθρο 4, η προβολή προσώπου πρέπει να γίνεται με τρόπο ώστε να μην ενθαρρύνονται οι δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος του, βάσει ιδίως του φύλου, της φυλής της εθνικότητας, της γλώσσας, της ιδεολογίας, της ηλικίας, της ασθένειας ή αναπηρίας, του γενετήσιου προσανατολισμού ή του επαγγέλματος. Το άρθρο 5 του π.δ. 77/2003 ορίζει ότι η μετάδοση γεγονότων πρέπει να είναι αληθής, ακριβής και όσο το δυνατόν πλήρης. Σύμφωνα με το άρθρο 6: «1. Η ιδιωτική ζωή όλων, συμπεριλαμβανομένων και των δημοσίων προσώπων και των προσώπων της επικαιρότητας, είναι σεβαστή και απαραβίαστη. 2. Δεν επιτρέπεται να καταγράφονται, να απεικονίζονται και να δημοσιοποιούνται ιδιωτικές στιγμές ή συνομιλίες πολιτών χωρίς την άδειά τους. 3. Δεν επιτρέπεται η μετάδοση εικόνων οι οποίες έχουν ληφθεί χωρίς προειδοποίηση, με χρήση κάμερας ή μαγνητοφώνου για την καταγραφή, απεικόνιση ή δημοσιοποίηση μαρτυρίας ή συνεντεύξεως ή των κινήσεων οποιουδήποτε προσώπου». Το άρθρο 8 ορίζει ότι: «1. Δεν πρέπει να μεταδίδονται πληροφορίες χωρίς να έχουν ελεγχθεί. Η συλλογή στοιχείων και πληροφοριών πρέπει να γίνεται με θεμιτά μέσα. Ιδίως δεν επιτρέπεται η μετάδοση πληροφοριών που υποκλάπηκαν με παράνομες παρακολουθήσεις τηλεφώνων, κρυφά μικρόφωνα ή κάμερες ή οποιοδήποτε άλλο συναφές μέσο.» Το άρθρο 9 ορίζει ότι: «2. Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται στις εκπομπές πρέπει να απολαμβάνουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς. Ειδικότερα δεν επιτρέπεται η προσβολή της προσωπικότητας, της τιμής και της αξιοπρέπειάς τους. Πρέπει επίσης να γίνονται σεβαστά η ιδιωτική και οικογενειακή τους ζωή, η επαγγελματική τους δραστηριότητα και το δικαίωμα έκφρασής τους. ...» Το άρθρο 10 προβλέπει προϋποθέσεις για την παρουσίαση ανηλίκων, ώστε να επιτρέπεται μόνο εφόσον διασφαλίζεται η προστασία τους. Το άρθρο 11, με τον τίτλο «ποινική διαδικασία» ορίζει ότι οι εκπομπές πρέπει να σέβονται το τεκμήριο αθωότητας του κατηγορουμένου, ότι δεν πρέπει να αποκαλύπτεται η ταυτότητα συγγενών κατηγορουμένου ή καταδικασθέντος, εκτός και αν η αναφορά είναι απολύτως αναγκαία για την έκθεση των γεγονότων, ότι δεν πρέπει να αναφέρεται η καταδίκη προσώπου για ορισμένο έγκλημα μετά την έκταση της ποινής του, παρά μόνο για λόγους δημοσίου συμφέροντος, ότι δεν πρέπει να χρησιμοποιείται εικόνα, να αναφέρεται το όνομα και να αποκαλύπτεται αμέσως ή εμμέσως η ταυτότητα του θύματος εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας ούτε η ταυτότητα προσώπων που θεωρούνται ύποπτοι τέλεσης εγκλημάτων και ούτε να δημοσιοποιούνται έγγραφα ή άλλα στοιχεία που γίνονται γνωστά στις αρμόδιες αρχές κατά το στάδιο της εν γένει ποινικής διαδικασίας.

διοπτηλοπτικής εκπομπής, επειδή το μεν ΕΣΡ ελέγχει την νομιμότητα και ποιότητα της εκπομπής, η δε Αρχή την νομιμότητα της επεξεργασίας, εν προκειμένω της συλλογής και τήρησης, των προσωπικών δεδομένων, πλην βέβαια της δ ι α δ ο σ ή ς τους, αυτής καθεαυτήν μέσω της εκπομπής, η οποία όπως προαναφέρθηκε ανήκει μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001 στην αποκλειστική αρμοδιότητα του ΕΣΡ. Κατά τη γνώμη ενός μέλους δεν δύναται να νοηθεί αυτοτελής αρμοδιότητα της Αρχής, για το λόγο ότι η συλλογή και τήρηση των προσωπικών δεδομένων, σε αρχείο ή με αυτοματοποιημένα μέσα, αποτελεί αναγκαία προπαρασκευαστική πράξη της εκπομπής και απορροφάται από τον έλεγχο του περιεχομένου της, για τον οποίο αναμφισβήτητα αποκλειστικά αρμόδιο είναι το ΕΣΡ, το οποίο βάσει της κείμενης νομοθεσίας ελέγχει όλο το φάσμα του δικαιώματος επί της προσωπικότητας, το δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων (βλ. άρθρ. 3 ν. 2328/1995 και π.δ. 77/2003), συμπεριλαμβανομένου μάλιστα της νόμιμης συλλογής των δεδομένων που προβλήθηκαν στην εκπομπή (βλ. άρθρο 8 παρ. 1 π.δ. 77/2003). Εξάλλου, όπως προκύπτει από τη γενική αρχή του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α' και β' του ν. 2472/1997 καθώς και τις προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας των άρθρων 5 και 7 του ίδιου νόμου, για κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων δηλώνεται συγκεκριμένος σκοπός, σε σχέση με τον οποίο κρίνεται πάντα η νομιμότητα της επεξεργασίας, εν προκειμένω ο σκοπός είναι ένας, αυτός της προβολής των δεδομένων σε ραδιοτηλεοπτική εκπομπή. Τέλος, η ερμηνεία τούτη αποτρέπει πλήρως τη θετική σύγκρουση αρμοδιοτήτων μεταξύ των δύο Αρχών, δρώντας σε προγενέστερο στάδιο από την εφαρμογή της γενικής αρχής non bis in idem⁴. Κατ' άλλην αποκλίνουσα γνώμη η αρμοδιότητα της Αρχής προς επιβολή κυρώσεων ως προς τις προπαρασκευαστικές της εκπομπής ενέργειες συλλογής και τήρησης του υλικού ανακύπτει μόνο αν δεν έχει επιληφθεί επί του θέματος της εκπομπής το ΕΣΡ και η προσβολή των προσωπικών δεδομένων μέσω της εκπομπής κινδυνεύει να μείνει άνευ κυρώσεων.

2. Επειδή, κατόπιν της αποδοχής από την πλειοψηφία των μελών της Αρχής, της γνώμης, ότι υπάρχει (αν και σε πιο περιορισμένη έκταση, καθόσον εκφεύγει πλέον από την αρμοδιότητα της ΑΠΔΠΧ ο έλεγχος της νομιμότητας της διάδοσης προσωπικών δεδομένων μέσω της εκπομπής), συντρέχουσα αρμοδιότητα του ΕΣΡ και της Αρχής, καθόσον αφορά στον έλεγχο της νόμιμης συλλογής και τήρησης των προσωπικών δεδομένων που έχουν αποτελέσει περιεχόμενο τηλεοπτικής ή ραδιοφωνικής εκπομπής, γεννάται περαιτέρω το θέμα της εφαρμογής ή μη της γενικής αρχής του δικαίου non bis in idem, η οποία γίνεται δεκτή και από το ΕΔΔΑ⁵ και έχει την έννοια ότι απαγορεύεται η

4. Βλ. συναφώς την Πράσινη Βίβλο της Ε. Επιτροπής σχετικά με τις συγκρούσεις δικαιοδοσίας και την αρχή ne bis in idem στις ποινικές διαδικασίες, COM (2005) 696 τελ., σελ. 3 επ.

5. Βλ. ρητή κατοχύρωσή της στο άρθρο 4 παρ. 1 του 7ου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), που κυρώθηκε με το ν. 1705/1987 (Α' 89), σύμφωνα με το οποίο: «Κανένας δεν μπορεί να διωχθεί ή καταδικασθεί ποινικά από τα δικαστήρια του ιδίου Κράτους για μια παράβαση για την οποία ήδη αθώωθηκε ή καταδικάστηκε με αμετάκλητη απόφαση σύμφωνα με το νόμο και την ποινική δικονομία του Κράτους αυτού». Το ΕΔΔΑ, με τη νομολογία του, διευκρίνισε ότι η έννοια της «ποινικής διώξεως ή καταδίκης» στο άρθρο 4 παρ. 1 του 7ου Πρωτοκόλλου είναι αντίστοιχη της έννοιας της «κατηγορίας ποινικής φύσεως» του άρθρου 6 παρ. 1 ΕΣΔΑ, και για την υπαγωγή στην έννοια αυτή ισχύουν τρία κριτήρια, γνωστά ως «κριτήρια Engel» (απόφαση ΕΔΔΑ της 8.6.1976, Engel και λοιποί κατά Ολλανδίας, σκ. 82, 85, τα οποία εφαρμόζονται και στην απόφασή του Zolotukhin κατά Ρωσίας, σκ. 52 - 56): α) το αν η σχετική νομοθετική διάταξη ανήκει στην ύλη του εθνικού ποινικού δικαίου, β) η φύση της παραβάσεως, και γ) η φύση και ο βαθμός σοβαρότητας της κυρώσεως που κινδυνεύει να υποστεί ο ενδιαφερόμενος. Με βάση αυτά, έχει κριθεί ότι μπορούν να ενταχθούν στις ποινικής φύσεως και διοικητικές κυρώσεις π.χ. οι διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο ελληνικό δίκαιο για τελωνειακές παραβάσεις. Επιπλέον, ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, που απέκτησε δεσμευτική νομική ισχύ από 1.12.2009 (ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας), ανάγει την ως άνω αρχή σε θεμελιώδες δικαίωμα (άρθρο 50), και στο μέτρο που ένα κράτος μέλος εφαρμόζει δίκαιο της Ε.Ε. απο-

διπλή δίωξη ή καταδίκη στην περίπτωση που έχει εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας της υποθέσεως από άλλη αρμόδια αρχή.

Επί του θέματος αυτού η Αρχή, κατά πλειοψηφία, κρίνει ότι όταν για τα αυτά (ή ουσιωδώς όμοια) πραγματικά περιστατικά, που ενέχουν προσβολή των αυτών ή και διαφόρων εννόμων αγαθών, και τα οποία αναφέρονται στα αυτά υπαίτια πρόσωπα (ταυτότητα πράξεων και παραβατών), έχει επιληφθεί και εξέδωσε απόφαση η πρώτη αρμόδια αρχή, η δε κρίση της είναι επί της ουσίας της υποθέσεως, τότε δεν είναι δυνατόν να επιληφθεί της κρίσεως αυτών για ενδεχόμενη επιβολή κυρώσεων η δεύτερη αρμόδια αρχή⁶. Συνεπώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση αν έχει επιληφθεί το ΕΣΡ και κρίνει επί της ουσίας πραγματικά περιστατικά, τα οποία αποτελούν περιεχόμενο τηλεοπτικής ή ραδιοφωνικής εκπομπής, τα οποία συνιστούν ενδεχομένως και προσβολή του δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, τότε η ΑΠΔΠΧ όταν καλείται να επιληφθεί ως δεύτερο αρμόδιο όργανο, δεν είναι δυνατόν να ασκήσει την κυρωτική αρμοδιότητά της προβαίνοντας σε σχετική έρευνα, διαπίστωση της παράβασης και επιβολή κυρώσεων, αλλά υποχρεούται να προβεί στη διαπίστωση ότι για τα αυτά (ή ουσιωδώς όμοια) πραγματικά περιστατικά υπάρχει επί της ουσίας κρίση του ΕΣΡ και οφείλει να απόσχει της εξετάσεως των πραγματικών αυτών περιστατικών⁷.

Αν και κατά τη γνώμη τριών μελών η αρχή non bis in idem δεν καλύπτει απλώς τη σύμπτωση των αυτών πραγματικών περιστατικών και υπαιτίων προσώπων (ταυτότητα πράξεως και παραβάτου) αλλά εφαρμόζεται μόνον στην περίπτωση που τα αυτά πραγματικά περιστατικά αποτελούν προσβολή του αυτού εννόμου αγαθού και εξυπηρετούνται οι αυτοί σκοποί προστασίας του κοινωνικού συνόλου, και συνεπώς εφόσον η Αρχή έχει ως αποστολή την προστασία των προσωπικών δεδομένων, καθεαυτών και όχι της

λαύει κατά συνδυαστική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 6 παρ. 1 ΣΕΕ, 50 και 51 παρ. 1 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, την τυπική ισχύ θεμελιώδους δικαιώματος, ισόκυρου των Συνθηκών της Ε.Ε. 6. Έτσι, κατά την πρόσφατη νομολογία του ΕΔΔΑ, ίδια παράβαση συντρέχει όταν πρόκειται για ταυτόσημα ή ουσιωδώς όμοια πραγματικά περιστατικά, στα οποία εμπλέκεται ο ίδιος δράστης και τα οποία έχουν ενότητα τόπου και χρόνου, ανεξάρτητα από το νομικό τους χαρακτηρισμό (βλ., ιδίως απόφαση ΕΔΔΑ μείζ. συνθ. της 10.02.2009, Zolotukhin κατά Ρωσίας, 14939/03, σκ. 82-84, και την απόφαση της 16.06.2009, Ruotsalainen κατά Φιλανδίας, 13079/03, σκ. 49 επ., και απόφαση ΣΤΕ 2067/2011, σκ. 9, στην οποία αποτυπώνεται μεν η ως άνω νομολογία του ΕΔΔΑ, ενώ κατά πλειοψηφία δεν γίνεται δεκτή η εφαρμογή της με αυτή την έννοια στην υπό κρίση υπόθεση). Βλ. επίσης προτάσεις της Γενικής Εισαγγελέως του ΔΕΕ στην υπόθεση C-17/10, σκ. 114-124, σε σχέση με την εφαρμογή των ίδιων κριτηρίων, όπως αυτά διαπλάσθηκαν από το ΕΔΔΑ, σε υπόθεση δικαίου του ανταγωνισμού. Το ΔΕΕ, ωστόσο, μείζ. συνθ. της 14.02.2012, επανέλαβε την ανάγκη συνδρομής του τρίτου κριτηρίου, ήτοι του ίδιου έννομου συμφέροντος, σκ. 97, αν και πράγματι στην υπό κρίση υπόθεση κρίσιμο ήταν αν πρόκειται για τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Αντιθέτως, το ΔΕΕ σε υποθέσεις που αφορούν την εφαρμογή του άρθρου 54 της Συνθήκης Σένγκεν, το γράμμα του οποίου αναφέρεται σε «πράξεις» και όχι «αδίκημα» δεν απαιτεί την ταυτότητα του έννομου συμφέροντος ή του νομικού χαρακτηρισμού τους (πβλ. ΔΕΕ, C-436/04, σκ. 32, C-367/05, σκ. 26 και 28). Το Αυστριακό Συνταγματικό Δικαστήριο (VfGH, B559/08, 2.07.2009) σε υπόθεση, της οποίας τα πραγματικά περιστατικά ανάγονταν σε χρόνο προγενέστερο της ως άνω απόφασης Zolotukhin του ΕΔΔΑ, δέχθηκε την νομολογία τούτη υπό την έννοια ότι η διπλή δίωξη και επιβολή (ποινικών ή/και διοικητικών) κυρώσεων απαγορεύεται όταν τα πραγματικά περιστατικά αποτελούν ουσιώδη στοιχεία της αντικειμενικής υποστάσεως περισσότερων παραβάσεων (σκ. 6).

7. Και τούτο ανεξάρτητα από το αν τα ως άνω (αυτά ή ουσιωδώς όμοια) πραγματικά περιστατικά ενέχουν προσβολή των αυτών ή διαφόρων εννόμων αγαθών. Πάντως, ακόμα και αν απαιτείτο η προσβολή του αυτού εννόμου αγαθού, σημειώνεται ότι ο σκοπός του ν. 2472/1997 περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων απορρέει από το γενικότερο και πολύπτυχο δικαίωμα επί της προσωπικότητας καθώς και το δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής, σκοπό στον οποίο αποβλέπει και το π.δ. 77/2003. Επομένως, μπορεί να υποστηριχθεί ότι η ratio συγκεκριμένων διατάξεων του ν. 2472/1997 (άρθρα 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' και 5 παρ. 2 στοιχ. ε' σε συνδυασμό με το άρθρο 4 παρ. 1, ιδίως όπως οι ως άνω διατάξεις εφαρμόστηκαν με την ως τώρα νομολογία της Αρχής) και του π.δ. 77/2003 (βλ., για παράδειγμα τα άρθρα 6, 8 και 9) είναι η ίδια.

προσωπικότητας εν γένει, εξακολουθεί να διατηρεί την αρμοδιότητα επιβολής κυρώσεων καίτοι το ΕΣΡ, κατά τον έλεγχο των ραδιοηλεκτρονικών εκπομπών, έχει αρμοδιότητα επιβολής κυρώσεων για προσβολή του σεβασμού της αξίας του ανθρώπου και της προσωπικότητας εν γένει⁸.

3. Ο ν. 2472/1997 εφαρμόζεται στην εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. “Αρχείο” δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ορίζεται, κατά την αρχική έκδοση του νόμου, ένα σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία αποτελούν ή μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας. Μετά την τροποποίηση της σχετικής διάταξης προς τον σκοπό της πλήρους εναρμόνισης της εθνικής διάταξης με το άρθρο 2 στοιχ. γ’ της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, ως “αρχείο” δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με τη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. ε’ ν. 2472/1997, ορίζεται πλέον κάθε δ ι α ρ θ ρ ω μ έ ν ο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια⁹. Όπως διευκρινίζεται στην Οδηγία 95/46/ΕΚ, η ύπαρξη διάρθρωσης απαιτεί να υφίστανται ειδικά, όσον αφορά τα πρόσωπα, κριτήρια, έτσι, ώστε να είναι ευχερής η πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα¹⁰. Συνεπώς, η έννοια του αρχείου προϋποθέτει την ταξινόμηση των δεδομένων με κριτήρια, που έχουν τα ανωτέρω ποιοτικά χαρακτηριστικά, κατ’ αντιστοιχία με την ηλεκτρονική επεξεργασία, στην οποία η διάρθρωση είναι εγγενής και επιτρέπει την ευχερή αναζήτηση των προσωπικών δεδομένων.

4. Επειδή, στην κρινόμενη περίπτωση, από το σύνολο του αποδεικτικού υλικού και την εν γένει συζήτηση της υπόθεσης αποδείχτηκε ότι:

α) Ο τηλεοπτικός σταθμός «Extra Channel 3» μετέδιδε ενημερωτικές εκπομπές με τίτλο «.....».

β) Ο Α δημοσιογράφος και κεντρικός παρουσιαστής της εκπομπής «.....», δεν συνδεόταν με τον τηλεοπτικό σταθμό «Extra Channel 3» με σχέση εξαρτημένης εργασίας, και ουσιαστικά είχε τον κύριο λόγο και στην παραγωγή της ως άνω εκπομπής.

γ) Ο Α (και όχι ο τηλεοπτικός σταθμός, όπως προκύπτει και από τις 01-03-2012 καταθέσεις τους ενώπιον της Αρχής) είχε σχηματίσει αρχείο με απλά ή/και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, τα οποία διατήρησε για δημοσιογραφική έρευνα και για τηλεοπτική χρήση αυτών κατά τις αναφερόμενες εκπομπές, ορίζοντας ο ίδιος τον σκοπό της επεξεργασίας, οπότε και είναι “υπεύθυνος επεξεργασίας” κατά τον ν. 2472/1997. Στο αρχείο αυτό περιελήφθησαν οι ηχητικές μαγνητοφωνήσεις που στη συνέχεια προβλήθηκαν στις προαναφερθείσες εκπομπές, μεταξύ των οποίων, η συνομιλία της δικαστικής λειτουργού (Γ) με το «μεσολαβητή» με αντικείμενο την οργάνωση δωροδοκίας της και οι συνομιλίες ερωτικού περιεχομένου του Μητροπολίτη ..... με άγνωστο νεαρό. Όσον αφορά τα συλλεχθέντα έγγραφα, δεν προκύπτει ότι πρόκειται για αρχείο κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. ε’ ν. 2472/1997, δηλαδή διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων, εφόσον μόνον ο ίδιος, μετά από αναζήτησή τους ανάμεσα σε άλλα έγγραφα και μόνον εμπειρικά, μπορούσε, όπως κατέθεσε, να βρει τα κρίσιμα προσωπικά δεδομένα.

8. Βλ. και απόφαση ΣτΕ 3545/2002, σκ. 15 (η οποία όμως έκρινε με βάση το ισχύον δίκαιο πριν την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001).

9. Βλ. άρθρο 2 στοιχ. ε’ του ν. 2472/1997, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 3471/2006, προκειμένου ο ορισμός του αρχείου να ανταποκρίνεται στον ορισμό της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, όπως ρητά αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 3471/2006.

10. Βλ., σκ. 15 του προοιμίου της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Επίσης, σύμφωνα με την σκ. 27 του προοιμίου της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, ένας φάκελος ή σύνολο φακέλων, καθώς και το εξώφυλλό τους, εφόσον δεν είναι διαρθρωμένοι σύμφωνα με τέτοια ειδικά κριτήρια, δεν εμπίπτουν σε καμία περίπτωση στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας.

Αντίθετα, όσον αφορά τις παραπάνω μαγνητοταινίες, το αρχείο μπορεί να vonθεί ως διαρθρωμένο, έστω στοιχειωδώς, στο μέτρο που η αναζήτησή τους μπορούσε να γίνει με κριτήριο το αναγραφόμενο σε αυτές όνομα του αναφερόμενου προσώπου (π.χ. Μητροπολίτης .....).

5. Επειδή, αναφορικά με την νομιμότητα συλλογής και τήρησης των μαγνητοφωνημένων συνομιλιών σε αρχείο κατά την έννοια του ν. 2472/1997, πρέπει να γίνουν δεκτά τα εξής:

α) Το δημοσιογραφικό απόρρητο σε σχέση με τις πηγές της πληροφόρησης αποτελεί συνταγματική εγγύηση του ενεργητικού δικαιώματος στην πληροφόρηση, και η νομιμότητα της συλλογής των πληροφοριών, στο μέτρο που επιβάλλεται ιδίως σε σχέση με το δημόσιο ενδιαφέρον της είδησης, συμβαδίζει με την αναγνώριση της νομιμότητας της δημοσίευσης των πληροφοριών, εφόσον στην τυχόν παράνομη συλλογή / απόκτηση των στοιχείων δεν μετείχε ο δημοσιογράφος. Το ΕΔΔΑ δέχεται ότι η δημοσίευση δεν στερείται της προστασίας του άρθρου 10 της ΕΣΔΑ εξαιτίας της παρανομίας που διαπράχθηκε κατά την κτήση των πληροφοριών, αδιακρίτως του εάν η παρανομία (του τρίτου) ήταν διαγνώσιμη από τον δημοσιογράφο, εφόσον βέβαια πρόκειται για ζήτημα δημοσίου ενδιαφέροντος και όχι μόνον της ιδιωτικής ζωής και ο ίδιος ο δημοσιογράφος δεν μετέληθε παράνομα μέσα¹¹.

β) Κατόπιν τούτου, αναφορικά με τη νομιμότητα του παραπάνω αρχείου με τις μαγνητοταινίες, πρέπει να διαχωριστεί ο τρόπος της πρωτογενούς κτήσης τους, η οποία, υπό προϋποθέσεις συνιστά ποινικό αδίκημα (βλ. άρθρο 370Α ΠΚ, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, και σχετική νομολογία, ΑΠ 1317/2001, ΑΠ 874/2004) από την επακόλουθη συλλογή τους από το δημοσιογράφο, η οποία αν ο δημοσιογράφος δεν έχει λάβει μέρος στην πρωτογενή κτήση των στοιχείων μπορεί να θεωρηθεί ως νόμιμη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό¹². Στη συγκεκριμένη περίπτωση από το σύνολο του αποδεικτικού υλικού προκύπτει ότι οι μαγνητοταινίες νόμιμα περιήλθαν στη διάθεση του δημοσιογράφου από τους συνήθως μη κατονομαζόμενους ανώνυμους καταγγέλλοντες. Επιπλέον, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποδοθεί ευθύνη στον Α (ούτε στον τηλεοπτικό σταθμό) για την (ενδεχομένως παράνομη) καταγραφή των συνομιλιών, καθώς από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι η καταγραφή των συνομιλιών έγινε από αυτούς ή με τη συμμετοχή τους ή με δική τους ευθύνη ή/και σε εκτέλεση δικής τους εντολής.

6. Επειδή, στην κρινόμενη περίπτωση, το ΕΣΡ τιμώρησε τον τηλεοπτικό σταθμό για τις ίδιες εκπομπές για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας, κυρίως αναφορικά με την προσβολή της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής και τον τρόπο συλλογής και χρήσης των πληροφοριών (άρθρο 3 παρ. 1 στοιχ. β' του ν. 2328/1995

11. ΕΔΔΑ, απόφαση της 19.12.2006, Radio Twist κατά Σλοβακίας, απόφαση της 07.06.2007, Dupuis και λοιποί κατά Γαλλίας, απόφαση της 10.12.2007, Stoll κατά Ελβετίας, απόφαση της 17.1.2012, Lahtonen κατά Φιλανδίας (ιδίως σκ. 69, 72-76), απόφαση της 07.02.2012, Axel Springer κατά Γερμανίας, στην οποία το Δικαστήριο συστηματοποιεί τα κριτήρια για τη στάθμιση των δικαιωμάτων του άρθρου 10 και 8 της ΕΣΔΑ (σκ. 90-95), το ίδιο και στην απόφαση επίσης της 07.02.2012, von Hannover κατά Γερμανίας, (σκ. 109-113, 121-123), απόφαση της 17.01.2012, Krone Verlag κλπ. κατά Αυστρίας (σκ. 49-50, 56-59). Επισημαίνεται ότι, το ΕΔΔΑ, με την απόφαση της 19.12.2006, στην υπόθεση Radio Twist κατά Σλοβακίας, δικαιώνει το ραδιοφωνικό σταθμό, καθώς η παρανομία του τρίτου, δράστη αποκλοπής της τηλεφωνικής συνομιλίας, δεν μπορεί να επιρριφθεί στον ραδιοφωνικό σταθμό και να τον στερήσει από την προστασία που του παρέχει το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ. Βλ. και την ανάλυση του Αθ. Τσεβά, Προσωπικά δεδομένα και μέσα ενημέρωσης, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2010, σελ. 156-173. Επίσης, πβλ. και την 1213/2010 απόφαση Ολομέλειας του ΣτΕ, σύμφωνα με την οποία μπορεί υπό προϋποθέσεις να είναι επιτρεπτή η προβολή σε εκπομπή βίντεο ληφθέντων από τον δημοσιογράφο με τη μέθοδο της «κρυφής κάμερας».

12. Βλ. αναλυτικά στην με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6112/19.09.2006 έκθεση απόψεων της Αρχής στην αίτηση ακυρώσεως κατά της απόφασης 26/2005.

και άρθρα 4, 6 και 8 του π.δ. 77/2003) και συγκεκριμένα, με την απόφαση 74/01.03.2005 επέβαλε την κύρωση χρηματικού προστίμου ύψους 250.000 ευρώ, διότι έκρινε ότι οι ως άνω εκπομπές (που προβλήθηκαν τον Φεβρουάριο 2005) παραβίασαν την προσωπικότητα και την ιδιωτική ζωή του Μητροπολίτη ....., ενώ με το από 22.03.2005 πρακτικό, έκρινε ότι για τις εκπομπές για τις οποίες προσέφυγε ο αρχιμανδρίτης Β (που προβλήθηκαν τον Ιανουάριο 2005), δεν συντρέχει λόγος ενάρξεως κυρωτικής διαδικασίας, διότι οι παραβιάσεις της αυτής εκπομπής «.....», τιμωρήθηκαν ήδη επαρκώς με την παραπάνω 74/01.03.2005 απόφαση. Συνεπώς, δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, στη συγκεκριμένη περίπτωση έχει ήδη επιληφθεί το ΕΣΡ, αναφορικά με τη συλλογή των στοιχείων που προβλήθηκαν στις ως άνω εκπομπές (ακόμα και αν ήθελε θεωρηθεί ο τηλεοπτικός σταθμός “υπεύθυνος επεξεργασίας” με την έννοια του ν. 2472/1997) δεν επιτρέπεται να του επιβληθεί από την Αρχή δεύτερη κύρωση. Και τούτο διότι ο δεύτερος χρονικά έλεγχος του ίδιου υπαιτίου για τα ίδια (ή ουσιαδώς όμοια) πραγματικά περιστατικά θα παραβίαζε την αρχή non bis in idem και θα έθιγε αδικαιολόγητα την εμπιστοσύνη του πολίτη/διοικούμενου, που εύλογα πιστεύει ότι κατόπιν της αποφάσεως του ΕΣΡ έληξε οριστικά ο διοικητικός έλεγχός του για τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά και ότι δεν θα βρίσκεται πάλι αντιμέτωπος με νέο διοικητικό έλεγχο από άλλη ανεξάρτητη αρχή.

7. Επειδή, ο αρχιμανδρίτης Β, στρεφόμενος κατά του τηλεοπτικού σταθμού και λοιπών παραγόντων αυτού, προσέφυγε ενώπιον της Αρχής για την, κατά τους ισχυρισμούς του, παράνομη δημοσιοποίηση προσωπικών του δεδομένων από τις αναφερόμενες εκπομπές, επικαλούμενος, μεταξύ των άλλων, τη δημοσιοποίηση παράνομα, κατά τους ισχυρισμούς του, καταγραφείσας τηλεφωνικής συνομιλίας. Για τις ίδιες εκπομπές (και την ιδίου περιεχομένου προσφυγή του προς το ΕΣΡ), έχει ήδη επιληφθεί το ΕΣΡ, το οποίο και εξέδωσε το προαναφερόμενο από 22.03.2005 πρακτικό. Συνεπώς, όπως προαναφέρθηκε, αναφορικά με τη συλλογή των στοιχείων που προβλήθηκαν στις ως άνω εκπομπές (ακόμα και αν ήθελε θεωρηθεί ο τηλεοπτικός σταθμός “υπεύθυνος επεξεργασίας” με την έννοια του ν. 2472/1997) δεν επιτρέπεται να του επιβληθεί δεύτερη κύρωση, κατ’ εφαρμογή της αρχής non bis in idem. Περαιτέρω, αναφορικά με την εκ μέρους του Α συλλογή και τήρηση των μαγνητοταινιών με τις καταγεγραμμένες συνομιλίες της δικαστικής λειτουργού, επίσης όπως προαναφέρθηκε, οι ως άνω μαγνητοταινίες νόμιμα περιήλθαν στη διάθεση του δημοσιογράφου από τους συνήθως μη κατονομαζόμενους ανώνυμους καταγγέλλοντες. Επιπλέον, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποδοθεί ευθύνη στον Α (ούτε στον τηλεοπτικό σταθμό) για την (ενδεχομένως παράνομη) καταγραφή των συνομιλιών, καθώς από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι η καταγραφή των συνομιλιών έγινε από αυτούς ή με τη συμμετοχή τους ή με δική τους ευθύνη ή/και σε εκτέλεση δικής τους εντολής. Συνεπώς δεν τίθεται, κατά τα προαναφερθέντα στις προηγούμενες σκέψεις, θέμα επιβολής κυρώσεως στον Α για τη συλλογή και τήρηση των μαγνητοταινιών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα,

1. Διαπιστώνει ότι το ΕΣΡ έχει ήδη εκδώσει απόφαση επιβολής προστίμου για τα αυτά πραγματικά περιστατικά και, ως εκ τούτου περατώνεται άνευ ετέρου κάθε διαδικασία ελέγχου του τηλεοπτικού σταθμού.

2. Αποφαίνεται ότι αναφορικά με την εκ μέρους του Α συλλογή και τήρηση των ως άνω μαγνητοταινιών σε αρχείο δεν συντρέχει περίπτωση επιβολής κυρώσεων.

3. Απορρίπτει τις προσφυγές του αρχιμανδρίτη Β αναφορικά με την εκπομπή «.....» των ημερομηνιών 4, 5, 6, 7, 11 και 18 Ιανουαρίου 2005.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 128/2012**ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΩΞΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΔΙΚΩΝ ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ (ΟΡΟΘΕΤΙΚΕΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ).****Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

Την 27η Απριλίου 2012 κατά τη διάρκεια υγειονομικών ελέγχων από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ) προέκυψε ότι σε οίκο ανοχής της Αθήνας ευρέθησαν να εργάζονται πρόσωπα που ήταν φορείς του ιού HIV. Την ίδια ημέρα το ΚΕΕΛΠΝΟ προέβη σε σχετική ανακοίνωση με σκοπό την ενημέρωση κάθε ενδιαφερόμενου, χωρίς να αναφέρει προσωπικά δεδομένα των προσώπων αυτών. Την 28.4.2012 ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών Αθηνών με τη με αριθμ. 22/2012 διάταξή του παρήγγειλε την, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 2 στοιχ. β' εδ. β' του ν. 2472/1997, δημοσιοποίηση της ποινικής δίωξης που ασκήθηκε σε βάρος της Α για βαριά σκοπούμενη σωματική βλάβη και λοιπών αδικημάτων, την οποία συνόδευε φωτογραφία της και τα λοιπά προσδιοριστικά της ταυτότητάς της στοιχεία. Το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα και μέχρι την 5.5.2012 ακολούθησε η έκδοση πέντε ακόμα αντίστοιχων εισαγγελικών διατάξεων, με τις οποίες παραγγέλθηκε η δημοσιοποίηση της ασκηθείσης ποινικής δίωξης για το ίδιο αδίκημα, ως και της φωτογραφίας και των λοιπών στοιχείων ταυτότητας 23 ακόμα οροθετικών εκδιδόμενων γυναικών.

Για την ανωτέρω επεξεργασία υπεβλήθη ενώπιον της Αρχής η με αριθμ. πρωτοκόλλου Γ/ΕΙΣ/3200/3.5.2012 καταγγελία εννέα μη κυβερνητικών οργανώσεων, με την οποία κατήγγειλαν την παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς τους, επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των οροθετικών γυναικών που διώκονται για βαριά σκοπούμενη σωματική βλάβη και η οποία συνίσταται στη δημοσιοποίηση μέσω δελτίων τύπου από την Ελληνική Αστυνομία και κατόπιν εισαγγελικής διάταξης των φωτογραφιών αλλά και των υπόλοιπων προσδιοριστικών της ταυτότητας τους στοιχείων. Στην εν λόγω καταγγελία τους σωρεύεται επίσης και αίτημα έκδοσης προσωρινής διαταγής αναστολής της συγκεκριμένης επεξεργασίας. Η Αρχή έγινε, περαιτέρω, δέκτης και άλλων επώνυμων ή ανώνυμων αναφορών τρίτων προσώπων και φορέων σχετικά με το πιο πάνω γεγονός.

Ακολούθως με το με αριθμ. πρωτ. 492/5.6.2012 (αριθμ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/4095/6.6.2012) έγγραφό του ο Γενικός Γραμματέας Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης έθεσε στην Αρχή σειρά ερωτημάτων σχετικά με τη νομιμότητα της ανωτέρω περιγραφείσας επεξεργασίας και παράλληλα ζήτησε τη γνώμη της Αρχής για τυχόν αναγκαίες παρεμβάσεις στο νομοθετικό και εν γένει κανονιστικό πλαίσιο της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε παρόμοιες υποθέσεις.

Στην Αρχή εκκρεμεί επίσης και η από 23.1.2009 και με αριθμ. πρωτοκόλλου της Αρχής Γ/ΕΙΣ/383/23.1.2009 καταγγελία του Β με αντίστοιχο αντικείμενο. Ειδικότερα, ο καταγγέλλων, όπως προκύπτει και από τα συμπληρωματικά έγγραφα που έθεσε υπ' όψιν της Αρχής (Γ/ΕΙΣ/3833/18.6.2010, Γ/ΕΙΣ/2819/19.4.2011 και Γ/ΕΙΣ/4404/20.6.2012), παραπονείται για τη δημοσιοποίηση, κατόπιν εισαγγελικής διάταξης, προσωπικών του δεδομένων σχετικών με την ποινική δίωξη που είχε ασκηθεί σε βάρος του για το αδίκημα της πορνογραφίας ανηλικών (348Α ΠΚ), αδίκημα για το οποίο ακολούθως αθωώθηκε με την αμετάκλητη .../2011 απόφαση του Δ' Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών.

Για τη διερεύνηση των ανωτέρω καταγγελιών και προκειμένου να εξετάσει αν η εν λόγω δημοσίευση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997, η Αρχή απέστειλε τα

με αριθμ. πρωτοκόλλου Γ/ΕΞ/3232/4.5.2012 και Γ/ΕΞ/3457/14.5.2012, αντίστοιχα έγγραφα προς την Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής ζητώντας διευκρινίσεις σχετικά με τη δημοσιοποίηση των ανωτέρω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ζητώντας ειδικότερα την αποστολή των αναγκαίων στοιχείων από τα οποία να προκύπτει η ακριβής κατηγορία που έχει απαγγελθεί στα πιο πάνω άτομα καθώς και το νομικό πλαίσιο βάσει του οποίου κρίθηκε αναγκαία η δημοσιοποίηση.

Η Ελληνική Αστυνομία στη με αριθμ. πρωτοκόλλου 1016/53/11-γ/16.5.2012 (αριθμ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/3621/16.5.2012) έγγραφη απάντησή της, η οποία αφορά στη δημοσίευση των προσωπικών δεδομένων των οροθετικών εκδιδόμενων γυναικών, ανέφερε ότι η δημοσιοποίηση πραγματοποιήθηκε δυνάμει των με αριθμ. 22/2012, 23/2012, 24/2012, 25/2012, 26/2012 και 27/2012 εισαγγελικών διατάξεων, τις οποίες και επεσήναψε στην απάντησή της. Στη σχετική με την υπόθεση του Β απάντησή της (αριθμ. πρωτ. 7519/3/1286-α/8.6.2012 - αριθμ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/4359/15.6.2012) η Ελληνική Αστυνομία υποστήριξε ότι η σχετική επεξεργασία εκφεύγει της αρμοδιότητας της Αρχής βάσει της διάταξης του άρθρου 3 παρ. 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητές, κατά την πρώτη συνεδρίαση, (οι τελευταίοι δεν παρέστησαν στην δεύτερη συνεδρίαση), και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 2 στοιχ. β' εδαφ. β' του ν. 2472/1997, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 ογδούτου άρθρου του ν. 3625/2007, ορίζει ότι: «ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες (δεδομένα) δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Η δημοσιοποίηση αυτή αποσκοπεί στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων, των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και προς ευχερέστερη πραγμάτωση της αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων». Με την ανωτέρω διάταξη η διενέργεια της συγκεκριμένης επεξεργασίας, δηλαδή της δημοσιοποίησης προσωπικών δεδομένων σχετικών με ποινικές διώξεις ή καταδίκες και των λοιπών στοιχείων των κατηγορουμένων προσώπων, που συνδέονται με αυτές, ανατίθεται στην Εισαγγελική Αρχή. Η θεσπιζόμενη, κατά τα ανωτέρω, αρμοδιότητα των εισαγγελικών αρχών δεν αποτελεί αμιγώς διοικητική αρμοδιότητα του εισαγγελέως, η οποία επίσης εκφεύγει του δικαστικού ελέγχου, με βάση το οργανικό κριτήριο, ως πράξη προερχόμενη από όργανο της δικαστικής εξουσίας, αλλά μπορεί να ενταχθεί στο έργο της απονομής της δικαιοσύνης, με το οποίο είναι επιφορτισμένες κατά το Σύνταγμα (άρθρο 87 επ.) οι δικαστικές και εισαγγελικές αρχές, καθώς λαμβάνει χώρα κατά τη διερεύνηση μίας ποινικής υπόθεσης, με τη διενέργεια προανακρίσεως, ή κυρίας ανακρίσεως, που ως σκοπό έχουν την βεβαίωση εγκλημάτων, που αναφέρονται στην διάταξη και απαριθμούνται ενδεικτικώς σ' αυτή και κατατείνει στον κολασμό τους.

Με το άρθρο 9Α του Συντάγματος κατοχυρώνεται το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων. Οι θεμελιώδεις αρχές του δικαιώματος αυτού προκύπτουν όχι μόνο από την Οδηγία 95/46/ΕΚ αλλά και από διεθνή κείμενα που έχει κυρώσει η Ελλάδα. Ειδικότερα, πυρήνα του δικαιώματος που τυποποιείται στο άρθρο 9Α Σ, ο οποίος δεν μπορεί να θιγεί από τον κοινό νομοθέτη, αποτελούν η αρχή της θεμελίωσης της επεξεργασίας στο νόμο, η αρχή του σκοπού και της αναλογικότητας (με την ειδικότερη έννοια της αναγκαιότητας και της προσφορότητας), η καταρχήν απαγόρευση της

επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, η κατοχύρωση δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων καθώς και η ανάθεση του ελέγχου τήρησης των παραπάνω κανόνων σε ανεξάρτητη αρχή. Οι αρχές αυτές αποτελούν και περιεχόμενο του ν. 2472/1997 και ειδικότερα της διατάξεως του άρθρου 4 παρ. 1 εδαφ. α' - δ' (βλ. για τις σκέψεις αυτές γνμδ. 1/2009 της Αρχής, διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο www.dpa.gr, σελ. 4).

Το κατοχυρωμένο στο άρθρο 9Α του Συντάγματος δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων ερμηνεύεται πάντα σε συμφωνία με τις θεμελιώδεις αρχές του δημοκρατικού πολιτεύματος και ειδικότερα με την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών, όπως αυτή κατοχυρώνεται στο άρθρο 26 Σ. Κατά την εν λόγω αρχή απαγορεύεται όχι μόνο η ανάθεση σε ένα όργανο αρμοδιοτήτων, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στη δομή και στην κύρια λειτουργία του, αλλά επίσης απαγορεύεται να θιγεί και ο πυρήνας του κανονιστικού περιεχομένου ακόμα και των περαιτέρω συνταγματικών διατάξεων που εξειδικεύουν τη διάκριση των λειτουργιών, διαμορφώνοντας τη φυσιογνωμία των άμεσων κρατικών οργάνων ως τέτοιων, όπως θα ήταν για παράδειγμα η υπαγωγή των δικαστικών λειτουργιών σε καθεστώς ιεραρχικής εξέτασης υπαλληλικού τύπου.

Το ζήτημα που τίθεται στο πλαίσιο της παρούσας υπόθεσης είναι αν ο έλεγχος της Ανεξάρτητης Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων που, όπως λέχθηκε, εντάσσεται στις, κατά το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. α-ιε' ν. 2472/1997, αρμοδιότητές της και κατατείνει στην αποτελεσματική προστασία του συνταγματικά κατοχυρωμένου ως άνω δικαιώματος από παράνομη και μη σύμφωνη με τις προαναφερθείσες βασικές αρχές επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, μπορεί να εκτείνεται και στην επεξεργασία που πραγματοποιείται από τις Εισαγγελικές Αρχές, κατά την ενάσκηση της εν λόγω αρμοδιότητάς τους. Πέραν των αμέσως κατωτέρω εκτιθεμένων σχετικά με την εφαρμογή ή μη του ν. 2472/1997 στην περίπτωση της επεξεργασίας αυτής, πρέπει να σημειωθεί ότι κατάφαση της αρμοδιότητας της Αρχής για άσκηση τέτοιου ελέγχου, θα υπήγαγε ουσιαστικά τους λειτουργούς της εισαγγελικής αρχής, οι οποίοι, όπως και οι δικαστικοί λειτουργοί, απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και υπόκεινται κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους μόνο στο Σύνταγμα και στους νόμους, στο διοικητικό έλεγχο της Αρχής, πράγμα το οποίο τυγχάνει ευθέως αντίθετο προς την προαναφερθείσα συνταγματική αρχή της διάκρισης των εξουσιών. Για το λόγο αυτό πολλές διατάξεις του ν. 2472/1997, είτε αποκλείουν την εφαρμογή του σε επεξεργασία που διενεργείται από τις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές, αλλά και τις υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία τους στο πλαίσιο της απονομής της δικαιοσύνης (κατωτέρω αναφερόμενο και σχολιαζόμενο άρθρο 3 παρ. 2 εδαφ. β'), είτε αποκλείουν την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων σε επεξεργασίες που διενεργούν δικαστικές υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των αναγκών λειτουργίας της ποινικής δικαιοσύνης (άρθρο 24 παρ. 5, το οποίο αποκλείει την εφαρμογή των άρθρων 11, 12, 13, που θεσπίζουν τα δικαιώματα ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης του υποκειμένου και 19 παρ. 1 που θεσπίζει τις αρμοδιότητες της Αρχής), είτε απαλλάσσουν από την κατά το άρθρο 7 υποχρέωση λήψης αδείας επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, ως και ίδρυσης και λειτουργίας σχετικού αρχείου, όταν διενεργείται από τις δικαστικές αρχές ή υπηρεσίες άλλες εκτός των αναφερομένων στη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 2 εδαφ. β' του νόμου, που αναλύεται στην αμέσως επόμενη σκέψη (άρθρο 7 Α παρ. 1 στ').

2. Κατά τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 2 εδαφ. β' του ν. 2472/1997 «Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων η οποία πραγματοποιείται: ... β) από τις δικαστικές - εισαγγελικές αρχές και τις υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία τους στο πλαίσιο της απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους με σκοπό τη βεβαίωση εγκλημάτων, που

τιμωρούνται ως κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο και ιδίως εγκλημάτων κατά της ζωής, κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κατά της προσωπικής ελευθερίας, κατά της ιδιοκτησίας, κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων, παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, επιβουλής της δημόσιας τάξης, ως και τελουμένων σε βάρος ανηλίκων θυμάτων. Ως προς τα ανωτέρω εφαρμόζονται οι ισχύουσες ουσιαστικές και δικονομικές ποινικές διατάξεις». Η απαρίθμηση είναι ενδεικτική και μπορούν να περιληφθούν σ αυτή και τα εγκλήματα των σωματικών βλαβών από πρόθεση που τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος και πλημμελήματος (άρθρα 308-312 ΠΚ). Λόγω της συνταγματικής κατοχύρωσης του δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, διατάξεις που περιορίζουν την εφαρμογή των ουσιαστικών διατάξεων του ν. 2472/1997, που όπως προαναφέρθηκε αντικατοπτρίζουν τις θεμελιώδεις αρχές της προστασίας δεδομένων, θα πρέπει να ερμηνεύονται στενά. Εξάλλου, η τελευταία διάταξη (άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ. β'), η οποία, όπως λέχθηκε, είναι ερμηνευτέα στενώς, αποκλείει την εφαρμογή του ν. 2472/1997 μόνον στην επεξεργασία δεδομένων, η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο της απονομής της δικαιοσύνης, με σκοπό την βεβαίωση εγκλημάτων που τιμωρούνται ως κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο, τα οποία απαριθμεί ενδεικτικώς. Αντιθέτως, η διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. β' εδαφ. β' του ν. 2472/1997, παρότι μεταξύ των σκοπών της δημοσιοποίησης περιλαμβάνει και την τιμώρηση εγκλημάτων, δεν αποκλείει την εφαρμογή του νόμου αυτού. Η δημοσιοποίηση ποινικών διώξεων κατά το άρθρο 2 αποσκοπεί, εκτός από τον κολασμό των εν λόγω αδικημάτων, όπως και η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 2 εδαφ. β', και στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων και των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και συνεπώς οι σκοποί που εξυπηρετούνται με τη δημοσιοποίηση των ποινικών διώξεων είναι ευρύτεροι από το σκοπό που επιδιώκει να επιτύχει η επεξεργασία που περιγράφεται στο άρθρο 3 παρ. 2 εδαφ. β' του ν. 2472/1997, δηλαδή η βεβαίωση εγκλημάτων.

Την προστασία του κοινωνικού συνόλου και των ανηλίκων επικαλείται, ως αιτιολογική βάση της, η διάταξη του εισαγγελέως για δημοσιοποίηση της ποινικής δίωξης σε βάρος του καταγγέλλοντος, Β και κατηγορουμένου τότε για την πράξη του άρθρου 348 Α ΠΚ, δηλαδή σκοπούς που περιλαμβάνονται μόνον στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. β' εδαφ. β' του νόμου. Οι προαναφερθείσες εισαγγελικές διατάξεις, που εκδόθηκαν στην υπόθεση των οροθετικών γυναικών, στις οποίες αποδίδεται η κακουργηματική πράξη της σκοπούμενης βαριάς σωματικής βλάβης (άρθρο 310 παρ. 1, 3 σε συνδυασμό με 308 παρ. 1 ΠΚ), επικαλούνται ως αιτιολογική βάση τους ότι η δημοσιοποίηση των ποινικών διώξεων και των στοιχείων των κατηγορουμένων, ως και η δημοσίευση των φωτογραφιών τους επιβάλλεται, διότι θα προστατευθεί το κοινωνικό σύνολο και θα πραγματοποιηθεί ευχερέστερα η αξίωση της Πολιτείας για τον κολασμό των αδικημάτων υπό τη μορφή της αποκάλυψης της τυχόν τέλεσης εκ μέρους των κατηγορουμένων ομοίων πράξεων, της προτροπής όσων έχουν ήδη συνευρεθεί μαζί τους να υποβληθούν σε ιατρικές εξετάσεις και της αποτροπής του πανικού που θα μπορούσε να προκληθεί σε όσους έχουν συνευρεθεί με εκδιδόμενο πρόσωπο με όμοια χαρακτηριστικά, δηλαδή όλους τους σκοπούς που αναφέρει η αυτή διάταξη.

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η δημοσιοποίηση των ποινικών διώξεων και των λοιπών προσδιοριστικών της ταυτότητας του κατηγορουμένου στοιχείων ρυθμίζεται αποκλειστικά από την ειδικότερη ως άνω διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. β' εδαφ. β' του ίδιου νόμου, που διαγράφει τις προϋποθέσεις δημοσιοποίησης δεδομένων σχετικών με ποινικές δίωξεις και καταδίκες και των σύμφυτων με αυτές λοιπών προσωπικών δεδομένων των κατηγορουμένων προσώπων και δεν τυγχάνει επ' αυτής εφαρμογής η διάταξη του

άρθρου 3 παρ. 2 εδαφ. β' του ν. 2472/1997. Συνεπώς, δεν αποκλείεται η εφαρμογή του νόμου αυτού και των αρχών που θεσπίζει στη διενεργούμενη με τον τρόπο αυτό επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων που, ως αναφερόμενα σε ποινικές δίωξεις και καταδίκες, αλλά και, στην πρώτη από τις εξεταζόμενες περιπτώσεις και σε θέματα υγείας (φορείς του ιού HIV), τυγχάνουν ευαίσθητα.

Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι η Αρχή δύναται να ασκήσει τις ελεγκτικές και λοιπές αρμοδιότητες που τις απονέμει η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1 του ν. 2472/1997 και έτσι να ελέγξει τις εισαγγελικές αρχές, αν τήρησαν τις ανωτέρω βασικές αρχές που αυτός θεσπίζει, αφού αυτό, όπως ήδη λέχθηκε, προεχόντως, αντίκειται στην συνταγματική αρχή της διακρίσεως των εξουσιών (άρθρο 26 Συντάγματος). Περαιτέρω, κατά τα προεκτεθέντα, δεν απαιτείται για την επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που διενεργείται με τον τρόπο αυτό η προηγούμενη, κατ' άρθρο 7 του ν. 2472/1997, άδεια της Αρχής. Η διενέργεια όμως της επεξεργασίας αυτής σύμφωνα με τις αρχές του ως άνω νόμου, επαφίεται στον ενεργοποιούντα την ως άνω διάταξη εισαγγελέα, ο οποίος και εξυπακούεται ότι θα ενεργεί, όπως στην κατωτέρω σκέψη εκτίθεται.

3. Ειδικότερα τυγχάνει αυτονόητο ότι οι εισαγγελικές αρχές, κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητάς τους, ως εγγυητές της τήρησης του Συντάγματος και του νόμου, θα εφαρμόζουν τη διάταξη του άρθρου 9Α Σ, με το περιεχόμενο που ανωτέρω στην σκέψη 1 της αποδόθηκε, καθώς και τις ουσιαστικές διατάξεις του ν. 2472/1997 και ειδικότερα την αρχή της αναλογικότητας. Κατά συνέπεια, ενεργώντας σύμφωνα με την αρχή αυτή, θα κρίνουν, αν για την επίτευξη των σκοπών της ανωτέρω διατάξεως (η προσφυγή στην οποία πρέπει να γίνεται με φειδώ), κρίνεται επιβεβλημένη η δημοσιοποίηση δεδομένων σχετικών με ποινικές δίωξεις ή καταδίκες και θα λαμβάνουν υπόψη τους ότι η, κατ' εφαρμογή της ως άνω διάταξης, δημοσιοποίηση είναι ανεκτή, κατά το Σύνταγμα και το ν. 2472/1997, μόνον όταν τα δημοσιοποιούμενα προσωπικά δεδομένα είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου και αναφερόμενου, κατά περίπτωση, στην εισαγγελική διάταξη σκοπού της προστασίας του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων ή της βεβαίωσης καθ' όλη της την έκταση της συγκεκριμένης αξιόποινης πράξης, για την οποία ασκήθηκε ποινική δίωξη και διενεργείται προανάκριση ή κυρία ανάκριση, στο πλαίσιο της οποίας και αποφασίσθηκε η δημοσιοποίηση. Επίσης ο επιφορτισμένος να εκδώσει την διάταξη θα εκτιμά το γεγονός να εξυπηρετείται ο σκοπός αυτός με μόνη την αναφορά της ποινικής δίωξης και των απολύτως απαραίτητων και στενώς συνδεδεμένων με αυτή προσδιοριστικών του φερόμενου ως δράστη στοιχείων, και θα αποφεύγει, την πλεοναστική δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων και δη ευαίσθητων, ενόψει και των επαχθών συνεπειών της εκθέσεως στην δημοσιότητα των εν λόγω δεδομένων, που στο πλείστο των περιπτώσεων τυγχάνουν μη αναστρέψιμες.

4. Σε απάντηση του αιτήματος του Γενικού Γραμματέα Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης παρατηρείται ότι το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο χρήζει τροποποιήσεων, οι οποίες θα κατέτειναν στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή των θεμελιωδών αρχών της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και ειδικότερα αυτής της αναλογικότητας, αλλά και στον περιορισμό των δυσμενών συνεπειών που ενδέχεται να προκαλέσει σε ένα πρόσωπο η δημοσιοποίηση δεδομένων του σχετικά με ποινικές δίωξεις ή καταδίκες, αλλά και συνδεδεμένων με αυτές προσωπικών και δη ευαίσθητων δεδομένων του. Πιο συγκεκριμένα, η Αρχή θεωρεί ότι επιβάλλεται να αναληφθεί νομοθετική πρωτοβουλία, προκειμένου η ως άνω νομοθετική διάταξη να συμπληρωθεί ως ακολούθως:

α) να ορισθεί ότι η οικεία εισαγγελική διάταξη πρέπει να είναι ειδικώς και πλήρως αιτιολογημένη και να εξειδικεύει τον σκοπό που επιβάλλει, στην συγκεκριμένη περίπτωση, τη δημοσιοποίηση των στοιχείων που εξαντλητικά θα αναφέρει.

β) να οριστεί ότι η εισαγγελική διάταξη θα αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο θα πραγματοποιηθεί η δημοσιοποίηση, καθώς και το χρονικό διάστημα που θα διαρκέσει, για να μη καταλείπονται περιθώρια διακριτικής ευχέρειας στις Αρχές που θα κληθούν να την εφαρμόσουν,

γ) να θεσπισθεί δικαίωμα ασκήσεως από τον κατηγορούμενο, εντός πολύ σύντομης προθεσμίας, προσφυγής κατά της εισαγγελικής διάταξης, σε ανώτερο ιεραρχικά εισαγγελέα, που θα αποφαινεται σε πολύ σύντομη επίσης προθεσμία, η άσκηση της οποίας και θα έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, το μεν στα ζητήματα που τίθενται με το ως άνω έγγραφο του Γ.Γ. Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, προσήκουν οι προαναφερθείσες απαντήσεις και γίνονται οι με το ως άνω περιεχόμενο προτάσεις για ανάληψη νομοθετικής πρωτοβουλίας με τον προαναφερθέντα σκοπό, το δε οι καταγγελίες πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους. Κατ' επέκταση, καθίσταται άνευ αντικειμένου το αίτημα περί εκδόσεως προσωρινής διαταγής με το περιεχόμενο που αναφέρεται στην ανωτέρω πρώτη καταγγελία.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απορρίπτει τις καταγγελίες-προσφυγές και την αίτηση προσωρινής διαταγής αναστολής της επεξεργασίας που αναφέρονται στο ιστορικό.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 131/2012

ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΣΤΟ ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 10 ΠΑΡ. 3 ΚΑΙ 12 ΤΟΥ Ν.2472/1997.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Η Αρχή με την με αριθ. 120/2011 απόφασή της ανακάλεσε την με αριθ. 9/2008 απόφαση, προκειμένου η υπόθεση αυτή να εξετασθεί εκ νέου με νόμιμη σύνθεση.

Συγκεκριμένα η Αρχή μετά την ανάκληση της με αριθ. 9/2008 απόφασής της εξέτασε εκ νέου την με αριθ. πρωτ. 2129/27.3.2006 προσφυγή του Α κατά του Ιατρικού Αθηνών ΑΕ. (στο εξής Ιατρικό). Το ιστορικό της υπόθεσης έχει ως εξής: Μετά από χειρουργική επέμβαση στο χέρι ...ο προσφεύγων θέλησε να αποστείλει τον ιατρικό του φάκελο στις ΗΠΑ προκειμένου να διαπιστωθεί, εάν μπορεί να αποκατασταθεί η βλάβη που είχε επέλθει από την αρχική επέμβαση. Για το λόγο αυτό ο προσφεύγων ζήτησε εγγράφως από το Ιατρικό να του χορηγήσει δικά του ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (ιστορικό νοσηλείας και ακτινογραφία, την οποία,..., είχε προσκομίσει ο ίδιος στην κλινική προκειμένου να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση). Στην από 17.1.2006 γραπτή αίτησή του ο προσφεύγων δεν έλαβε ποτέ απάντηση από το Ιατρικό και για το λόγο αυτό απευθύνθηκε στην Αρχή με την πιο πάνω προσφυγή του.

Η Αρχή ζήτησε από το Ιατρικό με το με αριθ. πρωτ. 2129/1.12.2006 έγγραφό της να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης ..., καθώς και να ενημερώσει την Αρχή για τις ενέργειές του. Κανένα από τα δύο αιτήματα της Αρχής δεν υλοποιήθηκε. Με την με αρ. πρωτ. 3164/3.5.2007 εντολή της Αρχής διενεργήθηκε έλεγχος στο Ιατρικό Αθηνών ...

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το Ιατρικό τηρεί Βιβλίο Εξωτερικών Ασθενών ... που περιλαμβάνει ... Ειδικότερα, όσον αφορά στην κρίσιμη αιτούμενη ακτινογραφία δεν διαπιστώθηκε η προσκόμιση ή η λήψη της από τον προσφεύγοντα. Μετά από επίμονη απαίτηση της Αρχής, το Ιατρικό απέστειλε προς την Αρχή το με αρ. πρωτ. 4353/18.6.2007 έγγραφο-βεβαίωση, στο οποίο αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι «στα εξωτερικά ιατρεία της

Κλινικής, τηρείται μόνο Βιβλίο Εξωτερικών Ασθενών, το οποίο περιλαμβάνει τα ατομικά στοιχεία του ασθενούς, συμπτωματολογία της ασθένειάς του και απλή μνεία των τυχόν εργαστηριακών ή ιατρικών εξετάσεων, στις οποίες αυτός υποβλήθηκε στην Κλινική μας [...] η Κλινική μας δεν τηρεί αρχείο ούτε καν των διενεργηθεισών εξετάσεων στην Κλινική, πολλώ δε μάλλον εξετάσεων, που ο ασθενής διενήργησε σε άλλο Διαγνωστικό Κέντρο-Νοσοκομείο, όπως εν προκειμένω, και προσεκόμισε μαζί του προκειμένου να τις επιδείξει κατά την επίσκεψή του στον θεράποντα ιατρό του».

Η Αρχή μετά από εξέταση...

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2^β του Ν. 2472/97 τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν στην υγεία αποτελούν ευαίσθητα δεδομένα. Το άρθρο 12 παράγραφος 1 του ίδιου νόμου ορίζει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να απαντά εγγράφως σε κάθε φυσικό πρόσωπο που θέλει να γνωρίζει, εάν δικά του προσωπικά δεδομένα αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας. Η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου αναφέρεται στο δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων να λαμβάνει συγκεκριμένες πληροφορίες από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Περαιτέρω, η παράγραφος 4 προβλέπει ότι, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εγγράφως στα παραπάνω αιτήματα σε 15 μέρες ή η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα προσφυγής στην Αρχή. Το άρθρο 10 του πιο πάνω νόμου ορίζει ότι η επεξεργασία πρέπει να είναι απόρρητη και να διεξάγεται με ασφάλεια. Η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου αναφέρει μία ακόμα υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας, αυτή της λήψης κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους "...από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας...". Τέλος, τα άρθρα 19 και 21 του ίδιου νόμου καθορίζουν ως αρμοδιότητα της Αρχής, μεταξύ άλλων, να απευθύνει συστάσεις και να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις στους υπεύθυνους επεξεργασίας για παράβαση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον Ν. 2472/1997.

2. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι το υποκείμενο των δεδομένων δύναται σε οποιοδήποτε χρόνο να ζητήσει με γραπτή κατά κανόνα αίτησή του από τον υπεύθυνο επεξεργασίας να πληροφορηθεί αν συγκεκριμένα δεδομένα ή γενικά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν έχουν συλλεγεί ή τηρούνται στο αρχείο του υπεύθυνου. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να δίνει σαφή και αιτιολογημένη απάντηση στο αίτημα αυτό πρόσβασης του υποκειμένου, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία δεν έχει συλλέξει ούτε κατέχει τα αιτούμενα προσωπικά δεδομένα. Ειδικότερα, όταν πρόκειται για ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, π.χ. δεδομένα υγείας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να έχει τηρήσει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα, ώστε να δύναται ανά πάσα στιγμή να δώσει πλήρη και ακριβή απάντηση, αν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου έχουν περιέλθει κατά οποιονδήποτε τρόπο στην κατοχή υπαλλήλου ή συνεργάτη του, αν έχουν ή όχι τύχει επεξεργασίας από αυτόν και ποια είναι η περαιτέρω τύχη τους, αν δηλαδή χορηγήθηκαν ή επεστράφησαν στο υποκείμενο ή τον κομιστή τους ή τηρήθηκαν στο αρχείο του υπεύθυνου.

3. Στην υπό κρίση υπόθεση ο υπεύθυνος επεξεργασίας, δηλαδή το Ιατρικό, όφειλε να απαντήσει στο αίτημα του προσφεύγοντα σχετικά με την ύπαρξη των δεδομένων του,

τόσο αυτών που τηρούσε (ιατρικό ιστορικό), όσο και αυτών που κατά τους ισχυρισμούς του δεν τηρούσε (προεγχειρητική ακτινογραφία). Ειδικότερα σχετικά με εκείνα που δεν τηρούσε, δηλαδή την προεγχειρητική ακτινογραφία, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις το Ιατρικό όφειλε να έχει ρητά καταστήσει γνωστό ότι δεν τηρεί τέτοιου είδους δεδομένα ικανοποιώντας με αυτό τον τρόπο το γενικότερο δικαίωμα πληροφόρησης του υποκειμένου των δεδομένων (άρθρο 12 παρ. 1). Ο ισχυρισμός του Ιατρικού ότι δεν τηρεί τα αιτούμενα δεδομένα δεν συνεπάγεται ότι δεν οφείλει να απαντήσει, έστω αρνητικά, στο υποκείμενο.

Επίσης, όσον αφορά στα οργανωτικά μέτρα που τηρεί το Ιατρικό αυτά συμπεραίνεται ότι δεν είναι επαρκή, αφού δεν δύναται το Ιατρικό στην υπό κρίση υπόθεση να εξηγήσει τι απέγινε η αιτούμενη ακτινογραφία. Μολονότι από τον έλεγχο και τις έγγραφες διαβεβαιώσεις του προκύπτει ότι δεν τηρεί αρχείο με εξετάσεις για τους εξωτερικούς ασθενείς, το Ιατρικό πιθανολογείται σφόδρα ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση παρέλαβε μέσω του ιατρού του την προεγχειρητική ακτινογραφία και κατά αυτήν την έννοια η τελευταία περιελήφθη στο αρχείο του Ιατρικού, προκειμένου να προχωρήσει ο γιατρός στην χειρουργική επέμβαση. Αυτό γιατί, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, δεν νοείται να γίνει χειρουργική επέμβαση στο χέρι λόγω κατάγματος χωρίς να υπάρχει ακτινογραφία. Αυτό, άλλωστε, διαφαίνεται και από την από 07.10.2005 απάντηση του χειρουργού γιατρού προς τον Ιατρικό Σύλλογο Αθηνών κατόπιν καταγγελίας που υπέβαλε σε βάρος του ο προσφεύγων, σύμφωνα με την οποία παραδέχεται ο γιατρός ότι έλαβε την προεγχειρητική ακτινογραφία, αλλά την επέστρεψε στον προσφεύγοντα.

Εξάλλου, το γεγονός ότι το συγκεκριμένο είδος δεδομένων (κλινικοεργαστηριακό υλικό) δεν τηρείται για τους εξωτερικούς ασθενείς, δεν απαλλάσσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας από το να τηρεί τέτοια οργανωτικά μέτρα που να επιτρέπουν και στον ίδιο, αλλά και στα υποκείμενα των δεδομένων να γνωρίζουν τι επεξεργασία έχει λάβει χώρα σε σχέση με τα δεδομένα που ο γιατρός του έστω και προσωρινά έλαβε στην κατοχή του από τα υποκείμενα, όπως στην υπό κρίση υπόθεση, ή ο ίδιος παρήγαγε, στην περίπτωση που ο υπεύθυνος επεξεργασίας κάνει ο ίδιος τις κλινικοεργαστηριακές εξετάσεις. Αυτή η υποχρέωση γίνεται ακόμα πιο επιτακτική στην περίπτωση που τα δεδομένα περιέχονται έστω και προσωρινά στο αρχείο του υπεύθυνου, όπως στην υπό κρίση υπόθεση. Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται, επιπλέον, και η πεποίθηση στον καλόπιστο ασθενή - υποκείμενο των δεδομένων ότι τα δεδομένα του -και ιδιαίτερα τα ευαίσθητα- τηρούνται με ασφάλεια στην κλινική ή το εξωτερικό ιατρείο, το οποίο τα παρέλαβε προκειμένου να προχωρήσει στην ιατρική πράξη. Η προστασία, συνεπώς, των ευαίσθητων δεδομένων του υποκειμένου γίνεται αποτελεσματικότερη, όταν μπορεί να αποκλειστεί η πιθανότητα παράνομης πρόσβασης ή γενικότερα τυχαίας απώλειας¹.

4. Επειδή το Ιατρικό δεν απάντησε εγγράφως κατά παράβαση του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997 στο αίτημα του προσφεύγοντα σχετικά με τη χορήγηση της προεγχειρητικής ακτινογραφίας και του ιατρικού του ιστορικού (άρθρο 12 παρ. 1 Ν. 2472/1997). Το γεγονός, εξάλλου, ότι το Ιατρικό δεν τηρεί τα δεδομένα που ζήτησε ο προσφεύγων, δεν το απαλλάσσει από την υποχρέωση να του απαντήσει (δικαίωμα πληροφόρησης).

5. Επειδή, το Ιατρικό, κατά παράβαση του άρθρου 10 παρ. 3, δεν έχει λάβει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων που τηρεί, ώστε να είναι σε θέση να γνωρίζει και να μπορεί να αποδείξει τι έχει περιληφθεί στο αρχείο του, τι έχει παραληφθεί και τι έχει επιστραφεί στον κομιστή του. Τα μέτρα αυτά, μάλι-

1. Βλ. απόφαση ΕΔΔΑ της 17 Ιουλίου 2008 (I κατά Φιλανδίας).

στα, θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα αυστηρά, διότι τα δεδομένα που, κατά κύριο λόγο, το Ιατρικό επεξεργάζεται είναι δεδομένα υγείας, δηλαδή ευαίσθητα και ως τέτοια χρήζουν ιδιαίτερα μεγάλης προστασίας. Συνεπώς, το Ιατρικό έχει αυξημένη υποχρέωση επιμέλειας κατά την επεξεργασία των δεδομένων που συλλέγει και τηρεί. Αυτή η ιδιαίτερη επιμέλεια που οφείλει να επιδεικνύει ο υπεύθυνος επεξεργασίας κατά την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, αφορά στην επεξεργασία από την έναρξη αυτής, δηλαδή τη συλλογή τέτοιων δεδομένων, μέχρι και το τέλος της επεξεργασίας, όπως είναι, δηλαδή, ενδεικτικά, η καταστροφή ή η χορήγηση αυτών των δεδομένων στον ασθενή-υποκείμενο των δεδομένων. Όφειλε, συνεπώς, το Ιατρικό να έχει λάβει τα κατάλληλα οργανωτικά μέτρα, έτσι ώστε να μπορεί να γνωρίζει το ίδιο, αλλά και να αποδεικνύει, όποτε αυτό είναι αναγκαίο, ποιά είναι η τύχη των ευαίσθητων δεδομένων που περιήλθαν κάποτε στην κατοχή ιατρού ή υπαλλήλου του. Στην υπό κρίση υπόθεση, κατά την οποία ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το Ιατρικό έχει χάσει ευαίσθητα δεδομένα που τον αφορούν, το Ιατρικό αδυνατεί να αποδείξει ότι η ακτινογραφία για την ορθοπεδική επέμβαση έχει επιστραφεί στον προσφεύγοντα, γεγονός που επιβεβαιώνει την ελλιπή λήψη, από την πλευρά του Ιατρικού, των κατάλληλων οργανωτικών μέτρων για την ασφάλεια των ιατρικών δεδομένων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1. Επιβάλλει πρόστιμο εφτάμισι χιλιάδων (7.500) ευρώ στο Ιατρικό Αθηνών για την παράβαση του άρθρου 12 του Ν. 2472/1997.
2. Επιβάλλει πρόστιμο εφτάμισι χιλιάδων (7.500) ευρώ στο Ιατρικό Αθηνών για την παράβαση του άρθρου 10 παρ. 3 του Ν. 2472/1997.
3. Απευθύνει σύσταση στο Ιατρικό Αθηνών να τηρεί κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους, ιδιαίτερα αυστηρά λόγω της φύσης των δεδομένων που επεξεργάζονται.
4. Υποχρεώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας να ενημερώσει εγγράφως την Αρχή για την εκτέλεση της παραπάνω σύστασης εντός 30 ημερών από τη λήψη της.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 140/2012

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΜΜΕ.

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Όπως κατ' επανάληψη έχει κρίνει η Αρχή (βλ. ενδεικτικά Αποφάσεις 26/2007, 58/2007, 8/2010, 63/2010), το δικαίωμα για την προστασία της ιδιωτικής ζωής (άρθρο 9 παρ. 1 Σ) και των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9Α Σ) συχνά συγκρούεται με την ελευθερία της έκφρασης και του Τύπου για την ενημέρωση του κοινού (άρθρο 14 παρ. 1 Σ), καθώς και με το δικαίωμα στην πληροφόρηση (άρθρο 5Α Σ). Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει *in abstracto* επικράτηση του ενός ατομικού δικαιώματος επί του άλλου. Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνεται μία *in concreto* οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της *ad hoc* στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορρόπησης. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να εφαρμόζεται και η αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Σ) με τέτοιον τρόπο, ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (ελευθερία του Τύπου, δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση και δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής του ατόμου και στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια.

2. Η Οδηγία 95/46/ΕΚ αναφέρεται ρητά στην ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 10 της ΕΣΔΑ (βλ. σκέψη 37 του προοιμίου της), το οποίο σύμφωνα με την νομολογία του ΕΔΔΑ κατοχυρώνει την ελευθερία της δημοσιογραφικής πληροφόρησης. Τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέπουν τις κατάλληλες εξαιρέσεις ή παρεκκλίσεις από την προστασία των προσωπικών δεδομένων, προκειμένου τα μέσα ενημέρωσης να επιτελούν το «θεσμικό» τους ρόλο σε μια δημοκρατική κοινωνία, ώστε να συνυπάρχουν, στο βαθμό που είναι αναγκαίο, αφενός τα δικαιώματα της ιδιωτικής ζωής και του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού και αφετέρου της ελευθερίας της έκφρασης και της πληροφόρησης. Η εξασφάλιση της ελευθερίας έκφρασης και, συνακόλουθα, και του τύπου δικαιολογεί αποκλίσεις από την προστασία των προσωπικών δεδομένων, αλλά μόνο εντός των ορίων που καθορίζονται από την αρχή της αναλογικότητας (βλ. Σύσταση 1/97 σχετικά με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 της ως άνω Οδηγίας).

3. Η αρχή της αναλογικότητας στο ζήτημα αυτό καθιερώνεται από το άρθρο 9 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, κατά το οποίο «για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται αποκλειστικώς για δημοσιογραφικούς σκοπούς ή στο πλαίσιο καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης, τα κράτη μέλη προβλέπουν τις εξαιρέσεις ή παρεκκλίσεις από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου IV και του κεφαλαίου VI μόνο στο βαθμό που είναι αναγκαίες, ώστε το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής να συμβιβάζεται με τους κανόνες που διέπουν την ελευθερία έκφρασης».

4. Στο άρθρο 4 του ν. 2472/1997 τίθενται οι γενικές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενόψει των θεμελιωδών αρχών του σκοπού και της αναλογικότητας. Περαιτέρω, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται, και χωρίς τη συγκατάθεση, κατά το άρθρο 5 παρ. 2 περ. ε' του ν. 2472/1997, όταν: «είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών». Ως τέτοιο έννομο συμφέρον νοείται και το δικαίωμα της πληροφόρησης, τόσο του πληροφορείν όσο και του πληροφορείσθαι (άρθρα 14 παρ. 1-2 και 5Α Σ.).

5. Ειδικά για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (βλ. ορισμό ευαίσθητων δεδομένων στο άρθρο 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997) προβλέπεται το επιτρεπτό της επεξεργασίας για δημοσιογραφικούς σκοπούς (άρθρο 7 παρ. 2 περ. ζ' του ίδιου νόμου) με τις εξής προϋποθέσεις: 1) η επεξεργασία να αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, 2) η επεξεργασία να πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος, 3) άδεια της Αρχής, η οποία χορηγείται μόνο εφόσον (α) η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος και (β) εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

Η Αρχή δεν εφαρμόζει τη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του Ν. 2472/1997, στο μέτρο που αυτή απαιτεί άδεια της Αρχής για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Και τούτο, διότι η από τη διάταξη αυτή απαιτούμενη άδεια της Αρχής συνιστά προληπτικό μέτρο της ελευθερίας του Τύπου και ως τέτοιο απαγορεύεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14 παρ. 2 Σ (έτσι ρητά οι Αποφάσεις της Αρχής 26/2007 σκ. 11 και 17/2008 σκ.

18). Κατά τα λοιπά, όμως, η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχείο ζ' του Ν. 2472/1997 είναι εφαρμοστέα, δεδομένου ότι θέτει ουσιαστικά κριτήρια για την άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος.

6. Στο άρθρο 2 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997, ορίζεται ως "επεξεργασία" και "η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση". Επιπρόσθετα, το άρθρο 3 παρ. 1 προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του ίδιου νόμου, το οποίο καλύπτει την εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και τη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο.

Στη συγκεκριμένη υπόθεση, η δημοσίευση των προσωπικών δεδομένων της προσφεύγουσας στο επίμαχο φύλλο της εφημερίδας περιλαμβάνει ιδιαίτερες και διακριτές μορφές επεξεργασίας («καταχώριση» και «διάδοση») των δεδομένων αυτών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχείο (δ') του Ν. 2472/1997. Ειδικότερα, τα δεδομένα αυτά υπέστησαν κατά τη διαδικασία παραγωγής του εντύπου, που αποτέλεσε το μέσο διάδοσής τους σε έναν ευρύτατο κύκλο προσώπων, περισσότερες διαδοχικές διακριτές ηλεκτρονικές επεξεργασίες, όπως την ψηφιοποίησή τους μέσω ειδικών σαρωτών (scanners) την και την καταχώρισή τους σε ηλεκτρονικό αρχείο. Είναι προφανές ότι οι περισσότερες αυτές επεξεργασίες πραγματοποιήθηκαν με τη βοήθεια των αυτοματοποιημένων μεθόδων παραγωγής της εφημερίδας αυτής, ως εντύπου. Ως εκ τούτου, η δημοσίευση σε εφημερίδα ως αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997.

7. Η εφημερίδα "ESPRESSO" δημοσιεύοντας αυτολεξεί το κείμενο αγωγής της προσφεύγουσας με αναφορά του ονόματός της, επεξεργάστηκε (συνέλεξε και ανακοίνωσε) προσωπικά της δεδομένα σε σχέση με την εξαπάτηση που υπέστη, την οικονομική της κατάσταση, καθώς και πληροφορίες σχετικά με την προσωπικότητά της. Σύμφωνα με το δημοσίευμα η προσφεύγουσα απευθύνθηκε στο μέντιουμ ευρισκόμενη σε οικτρή ψυχολογική κατάσταση, ενώ στην αγωγή της ζητά να της επιδικαστεί αποζημίωση «διότι με την παράνομη συμπεριφορά τους, δηλαδή την εξαπάτηση και την εκμετάλλευση της ψυχικής της κατάστασης, της προκάλεσαν περιουσιακή ζημία και ηθική βλάβη.».

Η επεξεργασία αυτή είναι παράνομη, αφού δεν συντρέχει καμιά από τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 1 και 2 στοιχ. ε' ή του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997 (το οποίο εφαρμόζεται στα ευαίσθητα δεδομένα, αλλά κατά μείζονα λόγο και στα απλά). Η δημοσιοποίηση των ως άνω πληροφοριών δεν μπορούν να δικαιολογηθούν ως απολύτως αναγκαία για αποκλειστικά δημοσιογραφικό σκοπό πάνω σε θέματα, για τα οποία το κοινό έχει πράγματι υπερέχον δικαίωμα πληροφόρησης. Η ενημέρωση του κοινού για ένα προσωπικό θέμα της καταγγέλλουσας, η οποία δεν είναι "δημόσιο πρόσωπο", δεν υπερέχει της πληροφορικής της αυτοδιάθεσης, δεδομένου μάλιστα ότι η αναφορά του ονοματεπώνυμου της προσφεύγουσας δεν συνεισφέρει σε κάποιον διάλογο (εύλογου) δημοσίου ενδιαφέροντος, αλλά εν προκειμένω η ενημέρωση του κοινού για την περιπέτεια και εξαπάτηση της ανωτέρω από μελλοντολόγο, είχε τελικώς ως συνέπεια τη μείωση της υπόληψης της προσφεύγουσας. Ούτε βεβαίως ευσταθεί ο ισχυρισμός της εφημερίδας για οιονεί συγκατάθεση της προσφεύγουσας για δημοσιοποίηση των προσωπικών της δεδομένων με την κατάθεση της αγωγής της στο δικαστήριο, αφού η συγκατάθεση αφορά στο να λάβει γνώση μόνο ο δικαστής που θα κρίνει τη συγκεκριμένη υπόθεση για να εκφέρει γνώμη επί της διαφοράς καθώς και ο γραμματέας του δικαστηρίου, ενώ τρίτα πρόσωπα πρέπει να επικαλεστούν ειδικό έννομο συμφέρον για να λάβουν αντίγραφο του ένδικου βοηθήματος. Συνεπώς η εφημερίδα ESPRESSO έχει παραβεί το άρθρο 5 παρ.1 και 2 στοιχ.ε' του ν.2472/97 και συντρέχει περίπτωση επιβολής κυρώσεως κατά το άρθρο 21 του νόμου αυτού.

Το αρχείο της εφημερίδας (έγχαρτο και ηλεκτρονικό) εξυπηρετεί ιστορικούς, ερευνητικούς και δημοσιογραφικούς σκοπούς και δεν επιτρέπεται, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, να καταστρέφεται. Όταν όμως διαπιστώνεται παράβαση της νομοθεσίας προστασίας προσωπικών δεδομένων, μπορεί να διατάσσεται, ως μέτρο “διακοπής της επεξεργασίας” (άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. ε’ του Ν. 2472/1997), η απαγόρευση της αναδημοσίευσης του επίμαχου δημοσιεύματος. Προς τούτο επιβάλλεται να προστεθεί μια σαφής ένδειξη ότι δεν επιτρέπεται η αναδημοσίευση του επίμαχου δημοσιεύματος. Στο “εσωτερικό” πάντως αρχείο της εφημερίδας, επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση οι δημοσιογράφοι και οι ερευνητές-μελετητές.

8. Η αρμοδιότητα της Αρχής, όπως κατά πλειοψηφία έγινε δεκτό στην απόφαση 122/2012 της Αρχής, είναι συντρέχουσα με αυτήν του ΕΣΡ μόνο στην περίπτωση της συλλογής και τήρησης προσωπικών δεδομένων (ήχου, εικόνας, κειμένου) με αυτοματοποιημένα μέσα ή σε αρχείο, κατ’ εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 3 παρ. 1 και του άρθρου 2 στοιχ. δ’ και ε’ ν. 2472/1997, παρότι τα δεδομένα τούτα προβάλλονται μόνον μέσω της ραδιοηλεκτρονικής εκπομπής, επειδή το μεν ΕΣΡ ελέγχει την νομιμότητα και ποιότητα της εκπομπής, η δε Αρχή την νομιμότητα της επεξεργασίας, εν προκειμένω της συλλογής και τήρησης, των προσωπικών δεδομένων, πλην βέβαια της διάδοσής τους, αυτής καθεαυτήν μέσω της εκπομπής, η οποία ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του ΕΣΡ.

Ως προς την συντρέχουσα αρμοδιότητα κρίθηκε ότι εφαρμόζεται η γενική αρχή του δικαίου non bis in idem, όταν για τα αυτά (ή ουσιωδώς όμοια) πραγματικά περιστατικά, που ενέχουν προσβολή των αυτών ή και διαφόρων εννόμων αγαθών, και τα οποία αναφέρονται στα αυτά υπαίτια πρόσωπα (ταυτότητα πράξεων και παραβατών), έχει επιληφθεί και εξέδωσε απόφαση η πρώτη αρμόδια αρχή, η δε κρίση της είναι επί της ουσίας της υποθέσεως, τότε δεν είναι δυνατόν να επιληφθεί της κρίσεως αυτών για ενδεχόμενη επιβολή κυρώσεων η δεύτερη αρμόδια αρχή. Συνεπώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση αν έχει επιληφθεί το ΕΣΡ και κρίνει επί της ουσίας πραγματικά περιστατικά, τα οποία αποτελούν περιεχόμενο τηλεοπτικής ή ραδιοφωνικής εκπομπής, τα οποία συνιστούν ενδεχομένως και προσβολή του δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, τότε η ΑΠΔΠΧ όταν καλείται να επιληφθεί ως δεύτερο αρμόδιο όργανο, δεν είναι δυνατόν να ασκήσει την κυρωτική αρμοδιότητά της προβαίνοντας σε σχετική έρευνα, διαπίστωση της παράβασης και επιβολή κυρώσεων, αλλά υποχρεούται να προβεί στη διαπίστωση ότι για τα αυτά (ή ουσιωδώς όμοια) πραγματικά περιστατικά υπάρχει επί της ουσίας κρίση του ΕΣΡ και οφείλει να απόσχει της εξετάσεως των πραγματικών αυτών περιστατικών.

Επειδή στη συγκεκριμένη περίπτωση, το ΕΣΡ απεύθυνε σύσταση, με απειλή άλλων κυρώσεων, στον τηλεοπτικό σταθμό για την ίδια εκπομπή για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις της ραδιοηλεκτρονικής νομοθεσίας, κυρίως αναφορικά με την προσβολή της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής και τον τρόπο συλλογής και χρήσης των πληροφοριών (άρθρο 7 του Κανονισμού 1/1991, άρθρο 4 παρ.1, στοιχείο αα του Ν.2328/1995) και συγκεκριμένα, στην απόφαση 279/27.5.2003 έκρινε ότι η αναφορά στην ως άνω εκπομπή της 14^{ης} Απριλίου 2002 του ονοματεπώνυμου της προσφεύγουσας συνιστά έλλειψη σεβασμού στην ιδιωτική της ζωή και η μετάδοση της εν λόγω πληροφορίας δεν επιβαλλόταν για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Συνεπώς, δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, στη συγκεκριμένη περίπτωση έχει ήδη εκδώσει απόφαση επί της ουσίας το ΕΣΡ, αναφορικά με τη χρήση των στοιχείων που προβλήθηκαν στις ως άνω εκπομπές, δεν επιτρέπεται να επανεξεταστεί η υπόθεση του από την ΑΠΔΠΧ, δεύτερη αρμόδια Αρχή, και ενδεχομένως να του επιβληθεί από την Αρχή δεύτερη κύρωση.

Για τη διαπιστωθείσα παράνομη δημοσιοποίηση στον Τύπο προσωπικών δεδομένων των καταγγελλόντων χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 1 και 2 στοιχ. ε΄ του ν. 2472/1997, η Αρχή, ενόψει και της βαρύτητας της πράξης που αποδείχθηκε και της προσβολής που επήλθε από αυτή στο υποκείμενο δηλ. στην καταγγέλουσα, καθώς και της οικονομικής κατάστασης της εταιρίας, κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθούν στον υπεύθυνο της επεξεργασίας οι προβλεπόμενες στο άρθρο 21 παρ.1 εδαφ. β΄ του ν.2472/97 κυρώσεις που αναφέρονται στο διατακτικό, οι οποίες κρίνονται ανάλογες με τη βαρύτητα της παράβασης

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1. Διαπιστώνει ότι το ΕΣΡ έχει ήδη εκδώσει απόφαση για τα αυτά πραγματικά περιστατικά και, ως εκ τούτου περατώνεται άνευ ετέρου κάθε διαδικασία ελέγχου του τηλεοπτικού σταθμού.
2. Επιβάλλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας της εφημερίδας “ESPRESSO” πρόστιμο 10.000 ευρώ, για παραβίαση των άρθρων 5 παρ.1 και 2 του Ν.2472/1997.
3. Διατάσσει τη διαγραφή των επίδικων δεδομένων από το αρχείο της εφημερίδας με την έννοια απαγόρευσης της αναδημοσίευσης του φύλλου της, ειδικώς και μόνο με το περιεχόμενο αυτό.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 155/2012

ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΣΕ ΑΙΤΟΥΝΤΑ ΤΡΙΤΟ ΓΙΑ ΤΟ ΣΚΟΠΟ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΣΕ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ, ΛΟΓΩ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΕΝΝΟΜΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ.

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου αυτού νοούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην υγεία.
2. Επειδή, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, εναρμονιζόμενη, ιδίως, με τις διατάξεις των άρθρων 9Α, 25 παρ. 1 και 28 του Συν/τος, 8 και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΕ, ρητά ορίζει ότι: «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. (...)».
3. Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται, για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (ε΄) και για τα ευαίσθητα δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα επιτρέπεται, στην πρώτη περίπτωση όταν «η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώ-

κει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών», στη δε δεύτερη, που περιλαμβάνει και τα δεδομένα που αφορούν την υγεία, όταν «η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου».

4. Επειδή, με τις διατάξεις αυτές καθιερώνονται ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη. Συνακόλουθα, τόσο για τα απλά όσο και για τα ευαίσθητα δεδομένα, πρέπει ο σκοπός επεξεργασίας να είναι νόμιμος, σαφής και καθορισμένος, και τα δεδομένα να μην υπερβαίνουν το σκοπό της επεξεργασίας. Ειδικότερα δε για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όπως και εκείνα που αφορούν την υγεία, η επεξεργασία επιτρέπεται, όπως λέχθηκε ανωτέρω, όταν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. Η προϋπόθεση αυτή ισχύει, όπως έχει κρίνει η Αρχή, κατά μείζονα λόγο και για τα απλά δεδομένα (βλ. αντί πολλών ιδίως τις αποφάσεις της Αρχής 27/2001, 75/2001 και πρόσφατες 92/2011 και 111/2011).

5. Επειδή, επιπλέον, το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ρητά ορίζει ότι «εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς».

6. Επειδή, οι διατάξεις των άρθρων 14, σχετικά με την τήρηση των ιατρικών αρχείων, 5 παρ. 3, σχετικά με την έκδοση των ιατρικών πιστοποιητικών και γνωματεύσεων, και 13, σχετικά με την άρση του ιατρικού απορρήτου, του Ν. 3418/2005 για τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας δεν καθιερώνουν απόλυτη προστασία του ιατρικού απορρήτου και επιφυλάσσουν την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2472/1997 κατά την επεξεργασία ιατρικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προβλέπουν δε την κατ' εξαίρεση χορήγηση ιατρικών πιστοποιητικών σε τρίτο πρόσωπο, εφόσον έχει έννομο συμφέρον και το αποδεικνύει και τις προϋποθέσεις άρσης του ιατρικού απορρήτου.

7. Επειδή, το άρθρο 1666 ΑΚ ορίζει, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα: «Σε δικαστική συμπαράσταση υποβάλλεται ο ενήλικος: 1. Όταν λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής ή λόγω σωματικής αναπηρίας αδυνατεί εν όλω ή εν μέρει να φροντίζει μόνος για τις υποθέσεις του. 2. Όταν, λόγω ασωτίας, τοξικομανίας ή αλκοολισμού, εκθέτει στον κίνδυνο της στέρησης τον εαυτό του, το σύζυγό του, τους κατιόντες του ή τους ανιόντες του. (...)». Το άρθρο 1667 ΑΚ ορίζει ότι: «Η υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση αποφασίζεται από το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση του ίδιου του πάσχοντος ή του συζύγου του, εφόσον υπάρχει έγγαμη συμβίωση, ή των γονέων ή τέκνων του ή του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως. Στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1666, την αίτηση μπορεί να υποβάλει και ο επίτροπος του ανηλίκου. Όταν το πρόσωπο πάσχει αποκλειστικά από σωματική αναπηρία, το δικαστήριο αποφασίζει μόνο ύστερα από αίτηση του ίδιου». Το άρθρο 1672 ΑΚ ορίζει ότι: «Το δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, πριν ή και μετά την έναρξη της διαδικασίας για την υποβολή ενός προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση, να διορίσει, με αίτηση ενός από τα πρόσωπα του άρθρου 1667 ή και αυτεπαγγέλτως προσωρινό δικαστικό συμπαραστάτη. Η εξουσία του περιλαμβάνει

κάθε ασφαλιστικό μέτρο απαραίτητο για να αποφευχθεί σοβαρός κίνδυνος για το πρόσωπο ή την περιουσία του συμπαραστατέου. Για το διάστημα από τη δημοσίευση της απόφασης έως την τελεσιδικία της, ο διορισμός προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη είναι υποχρεωτικός». Το άρθρο 1680 ΑΚ ορίζει ότι: «Το δικαστήριο μπορεί να αναθέτει στον δικαστικό συμπαραστάτη εν όλω ή εν μέρει και την επιμέλεια του προσώπου του συμπαραστατουμένου. Κατά την άσκηση της επιμέλειας, ο δικαστικός συμπαραστάτης οφείλει να διαμορφώνει μόνος του τις προσωπικές του σχέσεις, εφόσον του το επιτρέπει η κατάσταση του».

8. Επειδή, στην υπό κρίση υπόθεση, το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, ζητεί από την Αρχή όπως χορηγήσει την απαιτούμενη από τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τη διαβίβαση στον αιτούντα τρίτο Α αντιγράφου πιστοποιητικού εξέτασης του εξαδέλφου του Β. Ο αιτών αναφέρει στην από ...-2012 αίτησή του προς το νοσοκομείο ότι θα χρησιμοποιήσει το εν λόγω αντίγραφο πιστοποιητικού για τη θέση σε δικαστική συμπαράσταση του Β. Από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στην Αρχή προκύπτουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: Αίτηση για τη θέση του Β σε δικαστική συμπαράσταση έχει ασκήσει, τη ...-2012, ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης και η συζήτηση της αίτησης αυτής έχει ορισθεί για την ...-2012. Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην ως άνω αίτηση, «ο Β που γεννήθηκε στις ../19.., πάσχει από την παιδική του ηλικία από βαρεία διανοητική καθυστέρηση συνεπεία εγκεφαλοπάθειας, παρουσιάζοντας έντονες διαταραχές γνωστικών λειτουργιών και ισχυρές διανοητικές ελλείψεις, οι οποίες συνίστανται σε μειωμένη δυνατότητα για αντίληψη και αναπαραγωγή σχημάτων και μορφών και δυσκολίες στην ομιλία και στη μνήμη. Ένεκεν της κατάστασής του, έχει κριθεί ανάπηρος από τις αρμόδιες κρατικές Υπηρεσίες σε ποσοστό 67%, με δυνατότητα να εργαστεί ως εργάτης γενικών καθηκόντων. Η ως άνω νόσος, από την οποία πάσχει ο καθ' ου, είναι μια διαρκής πνευματική νόσος που αποκλείει την χρήση του λογικού και τον καθιστά ανίκανο να κρίνει για τα συμφέροντα του. Ένεκεν της κατάστασής του, συντρέχει άμεση ανάγκη συνεχούς και καθημερινής φροντίδας του από συγγενικό ή άλλο πρόσωπο, το οποίο πρέπει να αναλάβει την επιμέλεια του». Ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης αναφέρει, επίσης, στην ως άνω αίτησή του, ότι η προαναφερόμενη ασθένεια του καθ' ου «είναι μόνιμη και ανίατη, όπως βεβαιώνεται από α) το με αρ. πρωτ. ....-2012 πιστοποιητικό εξέτασης του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης, β) τις από ...-1971 ψυχολογικές εξετάσεις της Ψυχιατρικής και Νευρολογικής Κλινικής Πανεπιστημίου του Γενικού Νοσοκομείου του Δήμου Βιέννης, γ) το με αρ. πρωτ. .... απόσπασμα της ...-1987 γνωμάτευσης της Υγειονομικής Επιτροπής Θεσσαλονίκης και δ) από το από ...-19.. Απολυτήριο Στρατού». Με βάση τα προαναφερόμενα, ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης ζητεί, με την ως άνω αίτησή του, από το Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης να γίνει δεκτή η αίτησή του αυτή, για τους εκεί αναφερόμενους λόγους, να τεθεί ο καθ' ου Β σε καθεστώς πλήρους στερητικής δικαστικής συμπαράστασης, να ορισθεί ο εξαδέλφος του καθ' ου Α προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης αυτού, για την άμεση ανάληψη της επιμέλειας του προσώπου του μέχρι την τελεσιδικία της εκδοθησομένης απόφασης, και οριστικός δικαστικός συμπαραστάτης αυτού, μετά από την τελεσιδικία της εκδοθησομένης απόφασης, και, επίσης, να ορισθεί εποπτικό συμβούλιο με συγκεκριμένη σύνθεση, για το χρονικό διάστημα μετά από την τελεσιδικία της εκδοθησομένης απόφασης.

9. Επειδή, το ως άνω ζητηθέν από τον αιτούντα τρίτο Α αντίγραφο πιστοποιητικού εξέτασης του εξαδέλφου του Β περιέχει πληροφορίες σχετικά με την εισαγωγή, τη διά-

γνωση, τη νοσηλεία και την εν γένει κατάσταση της υγείας του Β, οι οποίες συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 στοιχ. (β΄) του Ν. 2472/1997, καθόσον αφορούν την υγεία του.

10. Επειδή, ακολούθως, ο αιτών τρίτος Α ζητεί από το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, τη διαβίβαση στο ίδιο των επίμαχων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του εξαδέλφου του Β, για το σκοπό της θέσης αυτού σε δικαστική συμπαράσταση. Ωστόσο, η εν λόγω διαβίβαση των επίμαχων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του Β στον αιτούντα τρίτο Α δεν ερείδεται στις προαναφερόμενες διατάξεις, εν όψει του ως άνω προβαλλόμενου σκοπού επεξεργασίας. Και τούτο, διότι, όπως προαναφέρθηκε, αίτηση για τη θέση του Β σε δικαστική συμπαράσταση έχει ασκήσει - όπως δικαιούται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 1667 παρ. 1 εδ. (α) ΑΚ - ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης, ο οποίος ακριβώς επικαλείται, μεταξύ άλλων εγγράφων, για τη βεβαίωση της νόσου αυτού, το υπ' αρ. πρωτ. 9235/07-06-2012 πιστοποιητικό εξέτασής του στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, ως αιτών - διάδικος δε μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο την προσκόμιση κάθε αναγκαίου στοιχείου για την υποστήριξη της αίτησης, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του ΚΠολΔ (Βλ. σχετ. την απόφαση της Αρχής 19/2012). Ο αιτών δεν είναι εκ των προσώπων που μπορούν να ζητήσουν να τεθεί σε δικαστική συμπαράσταση ο ανωτέρω ψυχικά πάσχων, οπότε δεν έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει το ως άνω αντίγραφο ιατρικού πιστοποιητικού και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του Ν. 2472/1997.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

Δεν παρέχει, για τους λόγους που διεξοδικά αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης, την άδεια στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να διαβιβάσει στον αιτούντα τρίτο Α τα ως άνω ζητηθέντα ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του εξαδέλφου του Β, για το σκοπό της θέσης αυτού σε δικαστική συμπαράσταση.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 165/2012

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ, ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ.

Η Αρχή, μετά την ανάκληση της υπ' αριθμ. 8/2010 απόφασής της με την απόφαση 73/2011, εξέτασε εκ νέου την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3088/02.05.2007 προσφυγή του Α κατά της εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ» στη συνεδρίαση της 26.01.2012 κατά την οποία δεν παρέστη ο προσφεύγων ούτε εκπρόσωπος της καθ' ης, αν και εκλήθησαν αμφότεροι με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/341/18.01.2012 και Γ/ΕΞ/342/18.01.2012 κλήσεις προς εμφάνιση.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3088/02.05.2007 προσφυγή του, ο Α παραπονείται ότι η εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ προέβη σε παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών του δεδομένων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ως άνω προσφυγή, στην ιστοσελίδα που διαθέτει η εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ (και ειδικότερα στην τότε ιστοσελίδα <http://www.ta-nea.dolnet.gr> - σημερινή ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.tanea.gr>), είχε δημοσιευθεί

την ...-1999 ένα άρθρο που αναφερόταν σε βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Θεσσαλονίκης, με το οποίο ο προσφεύγων φερόταν να παραπέμπεται για απάτη.

Σε μερική συμμόρφωση προς την ανακληθείσα υπ' αριθμ. 8/2010 απόφαση της Αρχής, η οποία, μεταξύ άλλων, διέταξε την ανωνυμοποίηση των στοιχείων του προσφεύγοντος στο αναρτημένο στο διαδικτυακό τόπο της εφημερίδας δημοσίευμα, η καθ' ης προέβη στο κλείδωμα (δέσμευση) των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος, με την έννοια ότι το ονοματεπώνυμό του δεν αποτελεί λέξη-κλειδί για την αναζήτηση του κρίσιμου δημοσιεύματος στο διαδικτυακό τόπο της εφημερίδας. Ωστόσο, ύστερα από σχετική έρευνα στο διαδικτυακό τόπο της καθ' ης, διαπιστώθηκε ότι, όταν πραγματοποιείται έρευνα με βάση την ημερομηνία δημοσίευσης, ήτοι την ...-1999, το σχετικό δημοσίευμα παραμένει ηλεκτρονικά διαθέσιμο κατά την τελευταία συνεδρίαση της Αρχής (26.04.2012).

Η Αρχή μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά της 29.10.2009, 05.11.2009, 26.01.2012 και 22.03.2012 και άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Όπως κατ' επανάληψη έχει κρίνει η Αρχή (βλ. ενδεικτικά Αποφάσεις 26/2007, 58/2007), το δικαίωμα για την προστασία της ιδιωτικής ζωής (άρθρο 9 παρ. 1 Σ) και των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9Α Σ) συχνά συγκρούεται με την ελευθερία της έκφρασης και του Τύπου για την ενημέρωση του κοινού (άρθρο 14 παρ. 1 Σ), καθώς και με το δικαίωμα στην πληροφόρηση (άρθρο 5Α Σ). Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει *in abstracto* επικράτηση του ενός ατομικού δικαιώματος επί του άλλου. Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνεται μία *in concreto* οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της *ad hoc* στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορρόπησης. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να εφαρμόζεται και η αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Σ) με τέτοιον τρόπο, ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (ελευθερία του Τύπου, δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση και δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής του ατόμου και στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια.

2. Στο άρθρο 2 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997, ορίζεται ως "επεξεργασία" και "η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση". Επιπρόσθετα, το άρθρο 3 παρ. 1 προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του ίδιου νόμου, το οποίο καλύπτει την εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και τη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. Ακολούθως, στο άρθρο 4 τίθενται οι προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως ενόψει των θεμελιωδών αρχών του σκοπού και της αναλογικότητας. Περαιτέρω, το άρθρο 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997 ορίζει ως ευαίσθητα, μεταξύ άλλων, και τα δεδομένα που είναι σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες. Νομιμοποιητική βάση επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς αποτελεί το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ίδιου νόμου, το οποίο θέτει για το επιτρεπτό μιας τέτοιας επεξεργασίας τις εξής προϋποθέσεις: 1) η επεξεργασία να αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, 2) η επεξεργασία να πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος, 3) άδεια της Αρχής, η οποία χορηγείται μόνο εφόσον (α) η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων

δημοσίου ενδιαφέροντος και (β) εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Ως θέμα δημοσίου ενδιαφέροντος νοείται δε -μεταξύ άλλων- και κάθε υπόθεση, η οποία έχει ήδη λάβει ευρεία δημοσιότητα (π.χ. μέχρι το 2007, η διάπραξη σοβαρών εγκλημάτων που διερευνούνταν ήδη από τις αρμόδιες δικωτικές και δικαστικές αρχές). Τέλος, το άρθρο 13 του ίδιου νόμου καθιερώνει το δικαίωμα αντίρρησης του υποκειμένου των δεδομένων με σκοπό αφενός να προστατευτεί το συμφέρον αυτού ως θιγόμενου, και αφετέρου να εξασφαλιστεί ο έλεγχος της νομιμότητας της επεξεργασίας που πραγματοποιείται.

3. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, όπως η διάταξη τροποποιήθηκε με το άρθρο όγδοο παρ. 3 του Ν. 3625/2007 (ΦΕΚ 290 Α'), προβλέπεται ότι "Ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο." Δεδομένου ότι η υπό κρίση επεξεργασία έλαβε χώρα το έτος 1999, η διάταξη αυτή, που δεν έχει αναδρομική ισχύ, δεν τυχάνει εφαρμογής στην υπό κρίση υπόθεση.

4. Η διάθεση ενός δημοσιεύματος στον διαδικτυακό τόπο μιας εφημερίδας συνιστά επεξεργασία υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997 και, μάλιστα, εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του ίδιου νόμου. Και αυτό, διότι, όπως έχει κρίνει και το ΔΕΚ, "η αναγραφή στοιχείων σε ιστοσελίδα του Διαδικτύου προϋποθέτει, σύμφωνα με τις εφαρμοζόμενες σήμερα τεχνικές και μηχανογραφικές διαδικασίες, την εκτέλεση μιας εργασίας τοποθετήσεως της σελίδας αυτής σε ένα διακομιστή του Διαδικτύου (server), καθώς και τις αναγκαίες εργασίες για να μπορούν να έχουν πρόσβαση στη σελίδα αυτή τα πρόσωπα που συνδέονται με το Διαδίκτυο. Οι εργασίες αυτές πραγματοποιούνται, τουλάχιστον εν μέρει, κατά τρόπο αυτοματοποιημένο". Συνεπώς, καταλήγει το ΔΕΚ, "η εργασία, που συνίσταται στην αναφορά, επί ιστοσελίδας του Διαδικτύου, σε διάφορα πρόσωπα και στον προσδιορισμό τους είτε με το όνομά τους είτε με άλλα μέσα [...] συνιστά αυτοματοποιημένη, εν όλω ή εν μέρει, επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46" (Απόφαση της 06.11.2003, Υπόθεση C-101/01, Lindqvist, Σκέψεις 25-27 - πρβλ. σχετικά και Απόφαση 17/2008 της Αρχής, Σκέψεις 12-13).

5. Στην προαναφερθείσα στο ιστορικό της παρούσας έγγραφη εξώδικη απάντηση του υπεύθυνου επεξεργασίας προς τον προσφεύγοντα αναφέρονται τα εξής: "[...] Η ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας ΤΑ ΝΕΑ, που αναφέρετε στη δήλωσή σας, περιλαμβάνει όσα δημοσιεύονται στο φύλλο της εφημερίδας, που "ανασύρονται" σε κάθε αναζήτηση δημοσιευμάτων μέσω του διαδικτύου. Όπως γνωρίζετε, υπάρχει μάλιστα η τεχνική δυνατότητα με την αναζήτηση να "ανασύρεται" στην οθόνη του υπολογιστή -όχι απλώς το δημοσιευμένο κείμενο ή/και φωτογραφία- αλλά ακριβής "ηλεκτρονική φωτοτυπία" συγκεκριμένου δημοσιεύματος που περιλαμβάνει ακόμη και τις τυχόν διαφημίσεις που έχουν δημοσιευθεί δίπλα σε αυτό." Εξάλλου, στο διαδικτυακό τόπο της εφημερίδας αυτής η πρόσβαση στα τηρούμενα από την εφημερίδα αυτά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα επιτυγχάνεται μέσω του ονόματος ή/και επωνύμου των υποκειμένων τους, αρκεί να πληκτρολογήσει κανείς το όνομα στο ειδικό προς τούτο πεδίο της φόρμας αναζήτησης, η οποία είναι προσιτή σε κάθε επισκέπτη του τόπου αυτού. Η πρόσβαση αυτή καθίσταται επίσης δυνατή χάρη στα κριτήρια της ημερομηνίας της δημοσίευσης ή/και της κατηγορίας στην οποία ανήκει το δημοσίευμα (π.χ. κατηγορία "επικαιρότητα" με υποκατηγορίες "Ελλάδα", "κόσμος", "οικονομία", "πολιτισμός", κλπ.). Συνεπώς, η εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ διενεργεί, μέσω του διαδικτυακού της τόπου, εν μέρει

αυτοματοποιημένη επεξεργασία κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997.

6. Η Αρχή δεν εφαρμόζει τη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ΄ του Ν. 2472/1997, στο μέτρο που αυτή απαιτεί άδεια της Αρχής για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Και τούτο, διότι η από τη διάταξη αυτή απαιτούμενη άδεια της Αρχής συνιστά προληπτικό μέτρο της ελευθερίας του Τύπου και ως τέτοιο απαγορεύεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14 παρ. 2 Σ (έτσι ρητά οι Αποφάσεις της Αρχής 26/2007 σκ. 11 και 17/2008 σκ. 18). Κατά τα λοιπά, όμως, η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχείο ζ΄ του Ν. 2472/1997 είναι εφαρμοστέα, δεδομένου ότι θέτει ουσιαστικά κριτήρια για την άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος.

7. Ως δημόσια πρόσωπα κατά την έννοια του Ν. 2472/1997 νοούνται τα πρόσωπα που κατέχουν δημόσια θέση ή/και χρησιμοποιούν δημόσιο χρήμα ή ακόμα και όλοι όσοι διαδραματίζουν ρόλο στη δημόσια ζωή, όπως στην πολιτική, επιστημονική, θρησκευτική, οικονομική, καλλιτεχνική, κοινωνική, αθλητική (πρβλ. άρθρο 7 του Ψηφίσματος 1165 (1998) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, Απόφαση του ΕΔΔΑ “Καρολίνα του Αννόβερου κατά Γερμανίας”, 24.06.2004, σκ. 42 και 72 -όπου εξετάστηκε, μεταξύ άλλων, αν κατά την κρυφή φωτογράφησή της από δημοσιογράφους η προσφεύγουσα ασκούσε δημόσια καθήκοντα ή όχι- και Αποφάσεις 25/2005 και 26/2007 της Αρχής, σκ. 7, με περαιτέρω παραπομπή σε σχετική νομολογία ελληνικών δικαστηρίων).

8. Ο προσφεύγων δεν μπορεί να θεωρηθεί δημόσιο πρόσωπο υπό την προεκτεθείσα έννοια. Και αυτό, διότι από κανένα στοιχείο του φακέλου της υπόθεσης (ούτε καν από το επίμαχο δημοσίευμα) δεν προκύπτει ότι ο προσφεύγων κατέχει δημόσια θέση ή/και χρησιμοποιεί δημόσιο χρήμα ή ακόμα διαδραματίζει ρόλο στη δημόσια ζωή. Άλλωστε ο ίδιος ο υπεύθυνος επεξεργασίας παραδέχθηκε μέσω του δικηγόρου του ενώπιον της από 29.10.2009 Ολομέλειας της Αρχής ότι ο προσφεύγων ήταν “καθόλα άγνωστος” στην εφημερίδα κατά το χρόνο διάθεσης στο κοινό του επίμαχου δημοσιεύματος και ότι το όνομά του αναφέρθηκε στο δημοσίευμα επειδή προέκυπε από την πηγή αυτού, η οποία ήταν το αναφερόμενο στο δημοσίευμα βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Θεσσαλονίκης. Επομένως, ο προσφεύγων δεν είναι δημόσιο πρόσωπο, άρα ανάγκη ενημέρωσης του κοινού για το ονοματεπώνυμό του δεν υπάρχει. Δεδομένου μάλιστα ότι στο επίμαχο δημοσίευμα γίνεται αναφορά σε ευαίσθητα δεδομένα σχετικά με ποινική δίωξη (αναφορά σε παραπεμπτικό βούλευμα με την κατηγορία της απάτης), θίγεται καίρια η ιδιωτική ζωή του προσφεύγοντος, καθώς το δημοσίευμα αυτό μπορεί να συμβάλει στη διαπόμπευσή του. Η ανάγκη ενημέρωσης του κοινού για την ποινικά κολάσιμη συμπεριφορά ενός πολίτη θα μπορούσε να ικανοποιηθεί με απλή και ανωνυμοποιημένη αναφορά στο συμβάν. Δεδομένου ότι, όταν πραγματοποιείται έρευνα με βάση την ημερομηνία δημοσίευσης του κρίσιμου δημοσιεύματος, ήτοι την ...-1999, αυτό παραμένει ηλεκτρονικά διαθέσιμο, για την παράνομη δημοσιοποίηση των ευαίσθητων δεδομένων του προσφεύγοντος στον διαδικτυακό τόπο της, έχει συντελεστεί παράβαση του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ΄ ν. 2472/1997.

9. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν ικανοποίησε προσηκόντως το δικαίωμα αντίρρησης του προσφεύγοντος, καθώς με την από 02.03.2007 έγγραφη εξώδικη απάντησή της προς τον προσφεύγοντα απέρριψε τα αιτήματα του τελευταίου για μη χρησιμοποίηση και πλήρη διαγραφή των δεδομένων που τον αφορούν από το αρχείο της εφημερίδας, με την αιτιολογία ότι “[...]τα παλαιά δημοσιεύματα εφημερίδων -είτε σε φυσική (έγχαρτη), είτε σε ηλεκτρονική μορφή- αποτελούν κατά τα διδάγματα κοινής πείρας πολύτιμη πηγή για ερευνητές και μελετητές και κάθε τυχόν επέμβαση σε αυτά πρέπει ως

εκ τούτου να αποφεύγεται [...]”. Η γενική αυτή αιτιολογία δεν είναι ορθή, λαμβάνοντας υπόψη τις ακόλουθες σκέψεις:

- Ως προς τα δημοσιεύματα της εφημερίδας που αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο της με σκοπό την ελεύθερη πρόσβαση σε αυτά από το ευρύ κοινό: Η παράνομη διάθεση προσωπικών δεδομένων στο Διαδίκτυο -και μάλιστα μέσω μιας μηχανής αναζήτησης- θίγει δυσανάλογα τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων. Και αυτό, διότι, λαμβάνοντας υπόψη τους ιδιαίτερους κινδύνους που συνδέονται με τη φύση του Διαδικτύου (ελεύθερη, καθολική και μη ελεγχόμενη πρόσβαση χωρίς χρονικό περιορισμό σε κάθε είδους πληροφορίες σχετικά με ένα πρόσωπο - βλ. και ανάλογες σκέψεις στη Γνωμοδότηση 2/2006 της Αρχής), μέσω μιας τέτοιας επεξεργασίας το υποκείμενο των δεδομένων συνδέεται για πάντα με μια παρελθούσα συμπεριφορά του, ενώ παράλληλα οι σχετικές πληροφορίες καθίστανται εύκολα προσιτές σε οποιονδήποτε τις αναζητήσει, ήτοι όχι μόνο σε δημοσιογράφους, ερευνητές και μελετητές. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα αυτά μπορεί να χρησιμοποιηθούν και για άλλους σκοπούς πέραν της άσκησης του δημοσιογραφικού επαγγέλματος ή της ιστορικής έρευνας, π.χ. εμπορία πληροφοριών, έρευνα εργοδότη κατά τη διαδικασία πρόσληψης, δημιουργία προφίλ [πρβλ. και Walz in SIMITIS (Hrsg.), Kommentar zum Datenschutzgesetz=κατ’ άρθρον ερμηνεία του Γερμανικού Ομοσπονδιακού Νόμου για τα Προσωπικά Δεδομένα, Nomos 2006, 6. Auflage, σελ. 1320 - αριθμ. περιθ. 17]. Εξάλλου, ακόμα και αν γίνει δεκτό ότι τα δημοσιεύματα μιας εφημερίδας, που είναι αναρτημένα στο Διαδίκτυο, συνιστούν πιστή αναπαραγωγή εκείνων που περιλαμβάνονται και στην έντυπη έκδοσή της, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι για την πρόσβαση σε αυτά θα πρέπει κανείς να “επισκεφθεί” την ιστοσελίδα της εφημερίδας, όπου περιλαμβάνονται οι τρέχουσες κάθε φορά διαφημίσεις. Συνεπώς, η διάθεση του αρχείου μιας εφημερίδας στο Διαδίκτυο δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι επιτελεί αποκλειστικά και μόνο ιστορική και “εκπαιδευτική” λειτουργία (την οποία σε κάθε περίπτωση επιτελεί επαρκώς το φυσικό αρχείο), αλλά και εμπορική, καθώς συνιστά μια νέα υπηρεσία προσφερόμενη στους αναγνώστες-καταναλωτές με σκοπό το κέρδος από τα διαφημιστικά έσοδα. Με βάση όλα τα παραπάνω, κρίνεται απαραίτητο να ληφθεί ως προς τα δημοσιεύματα που είναι αναρτημένα στο Διαδίκτυο ένα μέτρο τεχνικής φύσεως, το οποίο αφενός θα παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων επαρκή και ικανοποιητική προστασία από την επίμαχη παράνομη επεξεργασία, και, αφετέρου δεν θα θίγει δυσανάλογα το δικαίωμα του Τύπου να ενημερώνει το κοινό μέσω του Διαδικτύου. Περαιτέρω, η εφαρμογή του μέτρου αυτού δεν θα πρέπει να επιφέρει στον υπεύθυνο επεξεργασίας δυσανάλογο οικονομικό και εργασιακό κόστος. Επιπρόσθετα, για την επιβολή του μέτρου αυτού είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη οι δυνατότητες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία. Συνεπώς, για όλους τους προαναφερόμενους λόγους και λαμβάνοντας υπόψη ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας συμμορφωθεί εν μέρει προς την ανακληθείσα υπ’ αριθμ. 8/2010 απόφαση της Αρχής προέβη στο κλείδωμα (δέσμευση) των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος, με την έννοια ότι το ονοματεπώνυμό του δεν αποτελεί λέξη - κλειδί για την αναζήτηση του κρίσιμου δημοσιεύματος στο διαδικτυακό τόπο της εφημερίδας, πρέπει να επιβληθεί η πλήρης ανωνυμοποίηση των στοιχείων του προσφεύγοντος στο κρίσιμο, ώστε να μην είναι δυνατή η ανεύρεση αυτού ακόμη και όταν πραγματοποιείται έρευνα με βάση την ημερομηνία δημοσίευσης, ήτοι την ...-1999.

10. Προκειμένου να μην επαναληφθούν οι ίδιες παραβάσεις στο μέλλον, κρίνεται σκόπιμο να απευθυνθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας η εξής σύσταση: Όταν τα υποκείμενα των δεδομένων ασκούν το δικαίωμα αντίρρησης για τα δημοσιεύματα που είναι αναρτημένα στο Διαδίκτυο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να εξετάζει το αίτημα

αυτό σύμφωνα με όσα ορίζονται στην προηγούμενη σκέψη, ώστε να κρίνει αν θα το ικανοποιήσει ανωνυμοποιώντας τα στοιχεία του ενδιαφερόμενου προσώπου ή αν θα το απορρίψει με ειδική αιτιολογία, καθώς η αιτιολογία ότι τα δημοσιεύματα κάθε μορφής αποτελούν πολύτιμη πηγή για ερευνητές και μελετητές είναι γενική και δεν δικαιολογεί καθεαυτή την απόρριψη των αντιρρήσεων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή,

1) Αποφαίνεται ότι η δημοσιοποίηση των υπό κρίση ευαίσθητων δεδομένων του προσφεύγοντος Α από την εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ στην ηλεκτρονική έκδοσή της που αναρτάται στον διαδικτυακό της τόπο, αντιβαίνει στο Ν. 2472/1997.

2) Επιβάλλει πρόστιμο ύψους 10.000 Ευρώ στον υπεύθυνο επεξεργασίας για την διαπιστωθείσα παράνομη δημοσιοποίηση των ευαίσθητων δεδομένων του Α.

3) Διατάσσει την πλήρη ανωνυμοποίηση των στοιχείων του προσφεύγοντος στο δημοσίευμα που είναι αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο της εφημερίδας με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην είναι δυνατή η ανεύρεση αυτού ακόμη και όταν πραγματοποιείται έρευνα με βάση την ημερομηνία δημοσίευσης, ήτοι την ...-1999.

4) Απευθύνει σύσταση στον υπεύθυνο επεξεργασίας, αναφορικά με τα δημοσιεύματα που είναι αναρτημένα στον διαδικτυακό τόπο της εφημερίδας, να εξετάζει το δικαίωμα αντίρρησης των υποκειμένων των δεδομένων σύμφωνα με το σκεπτικό της παρούσας, ώστε είτε να το ικανοποιεί ανωνυμοποιώντας τα στοιχεία του ενδιαφερόμενου προσώπου, είτε να το απορρίπτει με ειδική αιτιολογία.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 166/2012

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΕΙΤΑΙ ΜΕ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΟΥ ΣΤΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΤΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΣΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ, ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΥΠΟΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ.

Η Αρχή ... εξέτασε εκ νέου τη με αριθμ. πρωτοκόλλου 7604/7.11.2007 προσφυγή του Α κατά της Δημοτικής Επιχείρησης Προστασίας και Ανάδειξης Βιομηχανικού-Αρχαιολογικού Πάρκου Αθηνών «Τεχνόπολις», ... σύμφωνα με την οποία η καθ' ης παρέλειψε να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος σε προσωπικά του δεδομένα. ... Με τις από ...-2007 και ...-2007 εξώδικες δηλώσεις-προσκλήσεις του ο προσφεύγων άσκησε εγγράφως το εκ του άρθρου 12 του ν. 2472/1997 δικαίωμα πρόσβασης και ζήτησε να του χορηγηθούν αντίγραφα των σχετικών με την καταγγελία της σύμβασής του εγγράφων... η καθ' ης με το με αριθμ. πρωτοκόλλου 1032/10.12.2008 έγγραφό της υποστήριξε ότι τα αιτούμενα έγγραφα ουδεμία σχέση έχουν με το κύρος της καταγγελίας της σύμβασης που τη συνέδεε με τον Α, ενώ με το με αριθμ. πρωτοκόλλου 1039/11.12.2008 έγγραφό της διαβίβασε στην Αρχή μόνο την από ...-2007 απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της «Τεχνόπολις» για την καταγγελία της μεταξύ τους σύμβασης.

Με δεδομένο ότι η καθ' ης δεν ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος παρά την πάροδο χρονικού διαστήματος μεγαλύτερου του έτους, η Αρχή με τις με αριθμ. πρωτοκόλλου Γ/ΕΞ/206/16.1.2009 και Γ/ΕΞ/207/16.1.2009 κλήσεις της κάλεσε και τα δύο εμπλεκόμενα μέρη σε ακρόαση ενώπιόν της την 26.1.2009...

Η καθ' ης η προσφυγή, «Τεχνόπολις», με το με αριθμ. πρωτοκόλλου της Αρχής Γ/ΕΙΣ/719/3.2.2009 υπόμνημά της υποστήριξε ότι δύο από τα αιτούμενα έγγραφα (η από

15.10.2007 επιστολή του Προέδρου του διοικητικού συμβουλίου, Β, προς την «Τεχνόπολις» και η αναφορά τρίτου εργαζομένου κατά του Α) δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997 καθώς ουδέποτε περιελήφθησαν στο αρχείο της καθ' ης, αλλά αντίθετα αποτελούσαν μέρος της προσωπικής αλληλογραφίας του Προέδρου της. ...

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά της 26.1.2009, 13.2.2009 και της 1.12.2011, άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 2 στοιχ. α' και γ' του ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ορίζει ότι «α) Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα [είναι] κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων... γ) Υποκείμενο των δεδομένων [είναι] το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα...». Το άρθρο 12 παρ. 2 του ίδιου νόμου, το οποίο αναφέρεται στο δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων, προβλέπει ότι «Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, χωρίς καθυστέρηση και κατά τρόπο εύληπτο και σαφή, τις ακόλουθες πληροφορίες: α) Όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και την προέλευσή τους (...)». Η ικανοποίηση του εν λόγω δικαιώματος αποτελεί υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας, ενώ η λήψη των στη διάταξη προβλεπόμενων στοιχείων από τρίτο πρόσωπο / φορέα δεν συνιστά εκπλήρωση της υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας. Σύμφωνα δε με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου «Το δικαίωμα της προηγούμενης παραγράφου και τα δικαιώματα του άρθρου 13 ασκούνται με την υποβολή της σχετικής αίτησης στον υπεύθυνο της επεξεργασίας». Περαιτέρω, στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εντός δεκαπέντε (15) ημερών ή εάν η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή. Στην περίπτωση κατά την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνηθεί να ικανοποιήσει το αίτημα του ενδιαφερομένου, κοινοποιεί την απάντησή του στην Αρχή και ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο ότι μπορεί να προσφύγει σε αυτή».

2. Το άρθρο 12 του ν. 2472/1997, με το οποίο καθιερώνεται το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου, μεταφέροντας στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 12 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, θεωρεί δεδομένη την ύπαρξη έννομο συμφέροντος του υποκειμένου να λάβει γνώση των πληροφοριών που αναφέρονται στο πρόσωπό του. Υπό το πρίσμα αυτό, το δικαίωμα πρόσβασης, επί του οποίου καλείται να αποφανθεί η Αρχή, είναι ευρύτερο ακόμα και του δικαιώματος του άρθρου 902 Α.Κ., αφού θεωρείται δεδομένο το έννομο συμφέρον, έστω και ηθικό, του υποκειμένου να λάβει γνώση των πληροφοριών που το αφορούν, οι οποίες έχουν καταχωρησθεί σε αρχείο, που τηρεί υπεύθυνος επεξεργασίας (βλ. Απόφαση της Αρχής με αριθμ. 1/2006, διαθέσιμη στον διαδικτυακό της τόπο www.dpa.gr). Η Αρχή, επιπλέον, έχει κρίνει (βλ. Αποφάσεις της Αρχής με αριθμ. 40/2006 και 66/2006, διαθέσιμες στον διαδικτυακό της τόπο) ότι κατοχυρώνεται πλήρες δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, που το αφορούν, με την ειδικότερη έννοια ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να χορηγεί στο υποκείμενο αντίγραφα των ζητηθέντων εγγράφων και να μην περιορίζεται στην απλή επίδειξή τους. Το δικαίωμα πρόσβασης μπορεί να περιορίζεται μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπει η παρ. 5 του άρθρου 12: «Με απόφαση της Αρχής, ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας, η υποχρέωση πληροφόρησης, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου, μπορεί να αρθεί εν όλω ή εν μέρει, εφ' όσον η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα γίνεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Στην περίπτωση αυτή ο Πρόεδρος της Αρχής ή ο αναπληρωτής του προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες και έχει ελεύθερη πρόσβαση στο αρχείο».

3. Το πρακτικό της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου μιας εταιρείας, κατά την οποία το διοικητικό συμβούλιο συμφώνησε με την απόφαση του Προέδρου του και έδωσε την «έγκρισή» του για την καταγγελία της σύμβασης ενός εργαζομένου, περιλαμβάνει πληροφορίες που ανάγονται στο πρόσωπό του και, κατά συνέπεια, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997. Ο εργαζόμενος, συνεπώς, σύμφωνα με τις διατάξεις που προαναφέρθηκαν, δικαιούται να λάβει γνώση του αποσπάσματος των πρακτικών, στο οποίο περιλαμβάνονται προσωπικά του δεδομένα, καθώς και των όποιων σχετικών εγγράφων προσκομίστηκαν κατά τη συνεδρίαση (βλ. Απόφαση της Αρχής με αριθμ. 1/2006, ό.π.).

4. Το άρθρο 21 του ν. 2472/1997 προβλέπει ότι η Αρχή επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις στους υπευθύνους επεξεργασίας για παράβαση των υποχρεώσεών τους που προκύπτουν από τον παρόντα νόμο. Μεταξύ των προβλεπόμενων στο εν λόγω άρθρο διοικητικών κυρώσεων είναι και η επιβολή προστίμου.

5. Στην υπό κρίση περίπτωση, η καθής, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, παρέλειψε να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος. Ειδικότερα, παρέλειψε να του χορηγήσει αντίγραφα των πρακτικών της από 16.10.2007 συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου της «Τεχνόπολις», κατά την οποία το διοικητικό συμβούλιο συμφώνησε με την απόφαση του Προέδρου του και έδωσε την «έγκρισή» του για την καταγγελία της σύμβασης που τη συνέδεε με τον Α. Η εύρεση του αρμοδίου για την καταγγελία της σύμβασης οργάνου παρέλκει και δεν έχει ουσιώδη επιρροή στην κρίση της Αρχής, καθώς σε κάθε περίπτωση στην επίμαχη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου της καθής συζητήθηκε η καταγγελία της σύμβασης του προσφεύγοντος, ο οποίος ως υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να λάβει αντίγραφα των πρακτικών. Η καθής επίσης παρέλειψε να χορηγήσει στον προσφεύγοντα αντίγραφα των εγγράφων που, όπως προκύπτει από τη διατύπωση των πρακτικών («ο Πρόεδρος ... θέτει στη διάθεση των μελών του Συμβουλίου όλα τα σχετικά έγγραφα καθώς και το από 15/10/07 υπόμνημα του Α»), προσκομίστηκαν και ελήφθησαν υπόψη από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου κατά την παραπάνω συνεδρίαση και αναφέρονται στο πρόσωπο του προσφεύγοντος και ειδικότερα της από 15.10.2007 επιστολής του Προέδρου του διοικητικού συμβουλίου, Β, προς την «Τεχνόπολις» και της αναφοράς τρίτου εργαζομένου κατά του Α. Ακόμα και στην περίπτωση που γίνει δεκτό ότι η αρμοδιότητα για την καταγγελία της σύμβασης του Α ανήκει αποκλειστικά στον Πρόεδρο της καθής, και πάλι ο προσφεύγων έχει δικαίωμα πρόσβασης στα προαναφερθέντα έγγραφα, καθώς αυτά έλαβε υπόψη του το αρμόδιο όργανο προκειμένου να προχωρήσει στην καταγγελία της σύμβασης. Από το σώμα και το περιεχόμενο των εγγράφων, εξάλλου, προκύπτει ότι τα δύο παραπάνω έγγραφα δεν αποτελούν, όπως ισχυρίζεται η καθής, προσωπική αλληλογραφία του Προέδρου της, καθώς και τα δύο φέρουν αριθμούς πρωτοκόλλου (δεν διευκρινίζεται αν πρόκειται για το γενικό πρωτόκολλο της καθής ή για το πρωτόκολλο του γραφείου Προέδρου) και αφορούν σε υπηρεσιακά θέματα της «Τεχνόπολις», των οποίων ο Πρόεδρος της καθής λαμβάνει γνώση και επιλαμβάνεται ως καταστατικό της όργανο.

6. Βάσει των όσων εκτέθηκαν ανωτέρω προκύπτει ότι η καθής όχι μόνο παρέλειψε αδικαιολόγητα να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος, αλλά επιπλέον ακολούθησε παρελκυστική τακτική απέναντι στην Αρχή. Ως εκ τούτου από τις προβλεπόμενες στο ν. 2472/1997 διοικητικές κυρώσεις πρέπει να επιβληθεί στην καθής η κύρωση του προστίμου, ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) Ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή δέχεται τη με αριθμ. πρωτοκόλλου 7604/7.11.2007 προσφυγή του Α και επιβάλλει στη Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «Τεχνόπολις - Γκάζι Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. Προστασίας και Ανάδειξης Βιομηχανικού - Αρχαιολογικού Πάρκου Αθηνών» πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) Ευρώ για την παράβαση του άρθρου 12 του ν. 2472/1997.

ΑΠΟΦΑΣΗ 181/2012**ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΛΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ.**

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7103/27.10.2011 προσφυγή του προς την Αρχή, ο Α παραπονείται για παράνομη ανακοίνωση προσωπικών του δεδομένων σε τρίτους από τον δικηγόρο Β και τον πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου ... . Ειδικότερα, σύμφωνα με την ως άνω προσφυγή, ο δικηγόρος Β, ο οποίος είχε αναλάβει στο παρελθόν δικαστική υπόθεση του προσφεύγοντος, απέστειλε ηλεκτρονικό μήνυμα στον πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου ... με κοινοποίηση στην αντιπρόεδρο του Συλλόγου. [...] Κατόπιν τούτου, ο πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου ... απέστειλε με τη σειρά του νέο, δικό του ηλεκτρονικό μήνυμα σε όλα τα μέλη του Συλλόγου (περίπου 85 άτομα). [...] Στο πλαίσιο εξέτασης της ως άνω υπόθεσης, η Αρχή ζήτησε από τους δυο καταγγελλόμενους να εκθέσουν τις απόψεις τους [...]. Στη συνέχεια ο προσφεύγων και οι καταγγελλόμενοι κλήθηκαν νομίμως προς ακρόαση κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του Τμήματος της Αρχής στις 16.10.2012 [...] και παρέστησαν. Στη συνεδρίαση παρέστη επίσης ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών δια του πληρεξουσίου δικηγόρου του και δήλωσε ότι ασκεί πρόσθετη παρέμβαση υπέρ του Δικηγορικού Συλλόγου ... . Κατά τη συνεδρίαση οι κληθέντες και ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους, τις οποίες ανέπτυξαν κατόπιν διεξοδικώς με σχετικά υπομνήματά τους [...].

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Στο άρθρο 2 στοιχ. α', γ', δ', ε' και ζ' του ν. 2472/1997 ορίζονται οι έννοιες των απλών δεδομένων, του υποκειμένου αυτών, της επεξεργασίας, του αρχείου και του υπεύθυνου επεξεργασίας. Επιπρόσθετα, το άρθρο 3 παρ. 1 προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του ίδιου νόμου, το οποίο καλύπτει την εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και τη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. Ακολούθως, στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου ορίζονται οι βασικές αρχές της επεξεργασίας, ενώ στο άρθρο 5 ορίζονται οι επιμέρους προϋποθέσεις για τη νομιμότητά της. Σύμφωνα δε με το άρθρο 5 παρ. 1 του ίδιου νόμου, η επεξεργασία "απλών" δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνο όταν το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση, στην περίπτωση που συντρέχουν οι όροι που περιοριστικά αναφέρονται στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Τέλος, στο άρθρο 7Α παρ. 1 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997 προβλέπεται η απαλλαγή των δικηγόρων από την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 6 και λήψης άδειας του άρθρου 7 του ίδιου νόμου, ρύθμιση από την οποία προκύπτει σαφώς ότι οι δικηγόροι είναι κατ' αρχήν υπεύθυνοι επεξεργασίας των δεδομένων που τηρούν με αυτοματοποιημένα ή μη μέσα τόσο των εντολών τους, όσο και τρίτων προσώπων που συνδέονται με τις υποθέσεις που χειρίζονται προς εκπλήρωση της σύμβασης εντολής.

2. Σύμφωνα με τον Κώδικα περί Δικηγόρων [Ν.Δ. 3026/1954 (ΦΕΚ Α 235)], «Ο Δικηγόρος υποχρεούται να τηρή την προσήκουσαν ευπρέπεια και μετριοσύνη εκφράσεων κατά τις προφορικές και τις εγγράφους αυτού εκθέσεις, ιδιαίτερα δε εις τις μετὰ των συναδέλφων του κατ' αντιδικίαν συζητήσεις, οφείλει δε να επιδεικνύη έναντι αυτών αλληλεγγύην και αβρότητα.» (άρθρο 48). Περαιτέρω, ο Δικηγόρος υπόκειται, «ως εις προϊσταμένην αυτού αρχήν», στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, οφείλει δε να υπακούει στις αποφάσεις του Συλλόγου και του Διοικητικού Συμβουλίου (άρθρο 60 παρ. 1). Η παράβαση της τελευταίας αυτής υποχρέωσης μπορεί να προκαλέσει τον πειθαρχικό έλεγχο του Δικηγόρου (άρθρο 202 εδ. β'). Επίσης, οι Δικηγορικοί Σύλλογοι έχουν τη δυνατότητα να κανονίζουν τις αμοιβές σε ποσό έλασσον από αυτό που ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις (άρθρο 179 παρ. 2), ενώ ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου έχει τη δικαιοδοσία να καθορίσει τις προϋποθέσεις για την παράδοση του φακέλου όταν υπάρχουν οικονομικές διαφορές (άρθρο 179 παρ. 3 εδ. β'). Επιπρόσθετα, στο ίδιο νομοθέτημα ορίζεται ότι οι Δικηγορικοί Σύλλογοι είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (άρθρο 194 εδ. α'), στην αρμοδιότητα των οποίων ανήκει, μεταξύ άλλων, τόσο «η μέριμνα περί της εν γένει αξιοπρέπειας των Δικηγόρων και της απονομής παρά πάσης αρχής του προς αυτούς οφειλομένου σεβασμού, κατά την ενάσκησιν του λειτουργήματος αυτών» (άρθρο 199 περ. α'), όσο και «η συζητήσεις και η απόφασις περί παντός ζητήματος ενδιαφέροντος το Δικηγορικόν Σώμα ή τα μέλη του Συλλόγου ως τοιαύτα ή ως επαγγελματικήν τάξιν και επί παντός γενικωτέρου ζητήματος Εθνικού ή Κοινωνικού περιεχομένου.» (άρθρο 199 περ. δ'). Ακόμη, στο Διοικητικό Συμβούλιο κάθε Δικηγορικού Συλλόγου ανήκει η εποπτεία για την προσήκουσα και αξιοπρεπή άσκηση του λειτουργήματος εκ μέρους των Δικηγόρων, καθώς και ο διακανονισμός των μεταξύ Δικηγόρων διενέξεων (άρθρο 201 περ. 1 και 3). Παράλληλα, ως επιμέρους σκοποί της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας, Πρόεδρος της οποίας είναι ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, ορίζονται η μέριμνα για ζητήματα που αφορούν την άσκηση της δικηγορίας, καθώς και η εκπροσώπηση του δικηγορικού σώματος ενώπιον των αρχών (άρθρο 206 παρ. 1 και παρ. 2 περ. β' και ε').

3. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Κώδικα Δεοντολογίας του Δικηγορικού Συλλόγου ..., ο οποίος ψηφίστηκε από τη Γενική Συνέλευση του Συλλόγου στις 22.01.1990 και ισχύει από τότε (άρθρο 37 παρ. 2 σε συνδυασμό με τον Πρόλογο της έντυπης έκδοσης του ίδιου Κώδικα), «Ο Δικηγόρος είναι άμισθος δημόσιος λειτουργός και ένας από τους τρεις παράγοντες του τρίπτυχου της λειτουργίας και της απονομής της Δικαιοσύνης (Δικαστικοί Λειτουργοί, Δικηγόροι, Δικαστικοί Υπάλληλοι).». Περαιτέρω, κατά το άρθρο 19 του ίδιου Κώδικα, «Ο Δικηγόρος οφείλει να συμπεριφέρεται με ευγένεια, συναδελφικότητα και αλληλεγγύη προς τους συναδέλφους του.». Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 20 του ίδιου Κώδικα, «Ο Δικηγόρος πριν αναλάβει υπόθεση για την οποία ο εντολέας είχε προηγουμένως απασχολήσει άλλο δικηγόρο πρέπει: α) Να καταβάλει προσπάθεια να πείσει τον εντολέα του να μην ανακαλέσει την εντολή από τον προηγούμενο δικηγόρο, αν διαπιστώσει ότι δεν υπάρχει λόγος για ανάκληση της εντολής. β) Αν δεν επιτύχει τη διατήρηση της εντολής στον προηγούμενο συνάδελφο, να βεβαιωθεί πριν αναλάβει την υπόθεση, ότι ο προηγούμενος έχει λάβει την αμοιβή και τα έξοδά του από τον εντολέα του. γ) Σε περίπτωση που ο προηγούμενος δικηγόρος δεν έχει πληρωθεί, να αρνηθεί την ανάληψη της υπόθεσης, χωρίς την έγγραφη συγκατάθεσή του.». Επίσης, στο άρθρο 37 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα προβλέπεται ότι «Η παράβαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον Κώδικα περί Δικηγόρων ή άλλους νόμους, ως και από τον παρόντα Κώδικα Δεοντολογίας, αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα, που τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 66 έως 79 του Κώδικα περί Δικηγόρων.».

4. Τα στοιχεία που αναφέρονται και στα δυο ηλεκτρονικά μηνύματα που περιγράφονται στο ιστορικό της παρούσας (ονοματεπώνυμο και περιοχή κατοικίας του προσφεύγοντος, υπόθεση για την οποία οφείλεται η αμοιβή χωρίς περαιτέρω στοιχεία του ιστορικού αυτής, άσκηση αγωγής του δικηγόρου Β κατά του προσφεύγοντος για οφειλόμενη αμοιβή) αποτελούν απλά προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου τους (άρθρο 2 στοιχ. α' και γ' του ν. 2472/1997). Η καταγγελλόμενη διάδοση των ως άνω δεδομένων μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου συνιστά αυτοματοποιημένη επεξεργασία (άρθρο 2 στοιχ. δ' σε συνδυασμό με άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997, όπου για το χαρακτηρισμό μιας επεξεργασίας ως αυτοματοποιημένης αρκεί αυτή να είναι και εν μέρει αυτοματοποιημένη). Για παράδειγμα, στην προκειμένη περίπτωση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η επεξεργασία είναι τουλάχιστον εν μέρει αυτοματοποιημένη όσον αφορά στις μεθόδους / διαδικασίες που εφαρμόζονται στα δεδομένα, π.χ. η αποθήκευση των μηνυμάτων, η δυνατότητα ταυτόχρονης αποστολής σε μεγάλο αριθμό προσώπων κ.α., ενώ ως μη αυτοματοποιημένες θα μπορούσαν να θεωρηθούν οι ενέργειες της σύνταξης ενός μηνύματος και της εντολής αποστολής του [πρβλ. Απόφαση ΔΕΕ της 06.11.2003, Υπόθεση C-101/01, Lindqvist, σκ. (25) - (27)]. Ο ισχυρισμός του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών ότι δεν υπάρχει επεξεργασία επειδή δεν υφίσταται αρχείο δεν μπορεί να γίνει δεκτός, καθώς η ύπαρξη αρχείου, και μάλιστα διαρθρωμένου, είναι αναγκαία μόνο στην περίπτωση της μη αυτοματοποιημένης επεξεργασίας (πβλ. σκ. (14), (15) και (27) του προοιμίου της Οδηγίας 95/46/EK). Κι αυτό, διότι στην αυτοματοποιημένη (ηλεκτρονική) επεξεργασία η διάρθρωση είναι εγγενής επιτρέποντας την ευχερή αναζήτηση των προσωπικών δεδομένων βάσει κριτηρίων (πβλ. Απόφαση 122/2012 της Αρχής, σκ. 3). Περαιτέρω, ως σκοπός της εν λόγω επεξεργασίας προβάλλεται μεταξύ άλλων και η εκπλήρωση της υποχρέωσης που επιβάλλεται από τα άρθρα 19 και 20 του Κώδικα Δεοντολογίας του Δικηγορικού Συλλόγου ... (βλ. ανωτέρω υπό σκέψη 3 άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997). Οι συγκεκριμένες διατάξεις (άρθρα 19 και 20 του Κώδικα Δεοντολογίας του Συλλόγου) εξειδικεύουν την υποχρέωση αλληλεγγύης του άρθρου 41 Κώδικα περί Δικηγόρων [Ν.Δ. 3026/1954 (ΦΕΚ Α 235)]. Περαιτέρω, το καίριο ζήτημα της νομιμότητας του επιδιωκόμενου σκοπού και της αναγκαιότητας της υπό κρίση επεξεργασίας θα πρέπει να εξεταστεί για κάθε ένα από τα δυο αναφερόμενα στο ιστορικό της παρούσης μηνύματα ξεχωριστά.

5. Αναφορικά με το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) του καταγγελλόμενου δικηγόρου Β προς τον τότε Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου ..., η εν λόγω επεξεργασία θεμελιώνεται στο άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, καθώς, όπως βάσιμα ισχυρίζεται ο καταγγελλόμενος δικηγόρος, πραγματοποιήθηκε με σκοπό την ικανοποίηση του υπέρτερου έννομου συμφέροντος του για τη λήψη της δικηγορικής του αμοιβής. Συγκεκριμένα, η επεξεργασία αυτή έλαβε χώρα στο πλαίσιο άσκησης του δικαιώματος αναφοράς του δικηγόρου στο σύλλογό του, δικαίωμα που απορρέει εμμέσως από τα άρθρα 179 και 201 του Κώδικα περί Δικηγόρων, όπως βάσιμα ισχυρίζεται ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών (καθώς για να ασκήσει ο Δικηγορικός Σύλλογος τις προαναφερόμενες αρμοδιότητές του, θα πρέπει να του γνωστοποιείται η οικονομική διαφορά του δικηγόρου με τον πελάτη του και η αιτιολογική βάση αυτής), αλλά και από το άρθρο 10 του Συντάγματος. Τούτο σημαίνει ότι σκοπός του καταγγελλόμενου δικηγόρου, ως υπεύθυνου επεξεργασίας (σκέψη 1), ήταν η αναφορά στο σύλλογό του μιας οικονομικής διαφοράς με πελάτη του. Διάφορο δε είναι το ζήτημα αν στην αναφορά του αυτή συμπεριέλαβε την «επιθυμία» να μην αναλάβει κανένα μέλος του τοπικού συλλόγου τη δικαστική εκπροσώπηση του προσφεύγοντος. Δεδομένου ότι ο καταγγελλόμενος δικηγόρος έστειλε το σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα αποκλειστικά

προς δυο «καθ' ύλην» αρμόδια όργανα του Συλλόγου (πρόεδρο και αντιπρόεδρο) και άφηνε στην κρίση των αρμόδιων αυτών προσώπων, αλλά και του Δ.Σ. του Συλλόγου τη σχετική ενημέρωση των λοιπών δικηγόρων-μελών του Συλλόγου («...ώστε, αν το ΔΣ του Συλλόγου το κρίνει απαραίτητο, να λάβουν γνώση οι συνάδελφοι:...»), η έκφραση της προαναφερόμενης επιθυμίας δεν μπορεί να προσδώσει στην υπό κρίση επεξεργασία παράνομο χαρακτήρα, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο προσφεύγων. Και τούτο, διότι από την ως άνω ενέργεια του καταγγελλόμενου δικηγόρου προκύπτει σαφώς ότι ο τελευταίος δεν καθόρισε (κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997) τον σκοπό και τον τρόπο της περαιτέρω επεξεργασίας που έγινε από το Σύλλογο (ήτοι της διάδοσης των δεδομένων του προσφεύγοντος σε όλα τα μέλη του Συλλόγου μέσω νέου ηλεκτρονικού μηνύματος), ειδικά θα είχε ο ίδιος προβεί στην περαιτέρω αυτή επεξεργασία (για τις έννοιες του καθορισμού, του σκοπού και του τρόπου επεξεργασίας και τη σημασία των εννοιών αυτών για τον ορισμό του υπεύθυνου επεξεργασίας βλ. Γνώμη υπ' αριθμ. 1/2010 της Ομάδας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ σχετικά με τις έννοιες του «υπευθύνου της επεξεργασίας» και του «εκτελούντος την επεξεργασία», σελ. 10 επ.). Αντιθέτως, ο καταγγελλόμενος δικηγόρος περιορίστηκε σε μια νόμιμη επεξεργασία για νόμιμο σκοπό (ανακοίνωση δεδομένων στα αρμόδια όργανα του Συλλόγου στο πλαίσιο υποβολής αναφοράς), κατά την οποία εξέφρασε απλώς μια «επιθυμία», την υλοποίηση της οποίας άφησε στην κρίση του αρμόδιου οργάνου, ενώ ο ίδιος δεν προέβη σε κάποια σχετική υλική ενέργεια που να συνιστά περαιτέρω επεξεργασία των ως άνω απλών δεδομένων του πρώην εντολέα του, ούτε είχε την δυνατότητα να επιβάλλει την διενέργεια της εν λόγω επεξεργασίας, δηλαδή την περαιτέρω διάδοση της ως άνω επιθυμίας του.

6. Αναφορικά με το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) του καταγγελλόμενου τέως Πρόεδρου του Δικηγορικού Συλλόγου ... -ο οποίος (όπως βάσιμα υποστηρίζει και ο προσφεύγων) τότε δεν ενήργησε ατομικά, αλλά με την ιδιότητά του ως εκπροσώπου του εν λόγω δικηγορικού συλλόγου- προς όλα τα μέλη του (85 άτομα), πρέπει να εξεταστεί αν η εν λόγω διάδοση ήταν πράγματι αναγκαία προκειμένου ο Σύλλογος, όπως αυτός ισχυρίζεται, να εκπληρώσει την προαναφερόμενη υποχρέωση συναδελφικής αλληλεγγύης (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με άρθρο 41 Κώδικα περί Δικηγόρων και άρθρα 19 και 20 Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Συλλόγου ...), καθώς και να προστατεύσει το δικαίωμα των μελών του να εισπράττουν την αμοιβή τους (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με τις από τον Κώδικα περί Δικηγόρων προβλεπόμενες μεσολαβητικές του αρμοδιότητες). Ειδικότερα:

Οι σκοποί που προκύπτει ότι επεδίωκε ο Δικηγορικός Σύλλογος ... δεν στηρίζονται στις διατάξεις που ο ίδιος επικαλείται (άρθρο 41 Κώδικα περί Δικηγόρων σε συνδυασμό με άρθρα 19 και 20 Κώδικα Δεοντολογίας του Συλλόγου), καθώς, όπως βάσιμα ισχυρίζεται και ο προσφεύγων, η υποχρέωση των δικηγόρων να μην αναλαμβάνουν υπόθεση που προηγουμένως και πριν περαιωθεί οριστικώς χειριζόταν άλλος συνάδελφος αναφέρεται στην ίδια υπόθεση (εν προκειμένω στην εκδίκαση της ανακοπής και του επιτευχθέντος συμβιβασμού) και όχι σε άλλη (εν προκειμένω στην εκδίκαση της αγωγής του δικηγόρου Β κατά του προσφεύγοντος πρώην εντολέα του-φερόμενου ως οφειλέτη της αμοιβής του από τον χειρισμό της προηγούμενης με το ανωτέρω αντικείμενο υπόθεσης). Με άλλα λόγια, στην υπό εξέταση περίπτωση ο Δικηγορικός Σύλλογος ... ενημέρωσε τους δικηγόρους-μέλη του όχι με σκοπό να μην αναλάβουν υπόθεση την οποία ο δικηγόρος Β χειριζόταν (ανακοπή και συμβιβασμός - υπόθεση η οποία ούτως ή άλλως «έκλεισε»), αλλά με σκοπό να μην αναλάβουν τη δικαστική υποστήριξη του προσφεύγοντος - φερόμενου ως οφειλέτη του σε νέα υπόθεση, ήτοι στην αγωγή που ο

ίδιος ο δικηγόρος Β άσκησε εναντίον του προσφεύγοντος για την οφειλόμενη αμοιβή. Εξάλλου, δεν θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι η «προώθηση» της προαναφερόμενης επιθυμίας (να μην αναλάβει κανένας δικηγόρος του τοπικού δικηγορικού συλλόγου τη δικαστική εκπροσώπηση του προσφεύγοντος) αποτελεί έκφραση συναδελφικής αλληλεγγύης γενικότερα, καθώς η πιθανή «συμμόρφωση» των συναδέλφων δικηγόρων στην επιθυμία αυτή όχι απλώς δεν στηρίζεται σε καμία διάταξη νόμου, αλλά αντιθέτως μπορεί να οδηγήσει στην αποστέρηση της δυνατότητας του προσφεύγοντος να εκπροσωπηθεί από δικηγόρο (πρβλ. άρθρο 94 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως ισχύει, στην παρ. 3 του οποίου προβλέπεται ότι ο δικαστής έχει δικαίωμα, εκτιμώντας τις ιδιαίτερες περιπτώσεις, να υποχρεώσει κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου το διάδικο να προσλάβει δικηγόρο ακόμα και στις περιπτώσεις που επιτρέπεται η δικαστική παράσταση διαδίκου χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο, όπως και στις υποθέσεις του άρθρου 677 περ. 1 ΚΠολΔ, στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις που ρυθμίζουν τη διαδικασία ενώπιον των ειρηνοδικείων - 679 παρ. 1 ΚΠολΔ).

Αν ο Δικηγορικός Σύλλογος ... ήθελε πράγματι, όπως ισχυρίζεται, να εκφράσει εμπράκτως τη συμπαράστασή του σε έναν δικηγόρο-μέλος του που του οφείλεται αμοιβή, θα μπορούσε, σε εκπλήρωση των ως άνω μεσολαβητικών του αρμοδιοτήτων (σκέψη 2) να διαμεσολαβήσει για να επιτευχθεί εξωδικαστική επίλυση της διαμάχης αυτής ή να ασκήσει παρέμβαση στην εκκρεμή δίκη.

Η υπό κρίση ενέργεια του Συλλόγου, άλλωστε, έχει ιδιαίτερος δυσμενείς συνέπειες για το υποκείμενο-προσφεύγοντα, ενόψει του ότι, το μεν διαδίδονται προσωπικά του δεδομένα ενδεχομένως ανακριβή (εφόσον το ζήτημα της οφειλής, την ύπαρξη της οποίας αμφισβητεί ο προσφεύγων, δεν έχει ακόμα κριθεί δικαστικά) σε μεγάλο αριθμό ατόμων (μέλη του εκάστοτε δικηγορικού συλλόγου), το δε, σε περίπτωση που τελικά όλοι οι δικηγόροι-μέλη του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου κρίνουν ότι θέλουν να «συμμορφωθούν» με την ενημέρωση που έχουν λάβει από το Σύλλογό τους (παρά το μη δεσμευτικό χαρακτήρα ενός τέτοιου μηνύματος), το υποκείμενο-καταγγέλλον στερείται κατ' αποτέλεσμα τη δικαστική του εκπροσώπηση από τοπικό δικηγόρο της επιλογής του, οπότε αναγκάζεται να αναθέσει την εκπροσώπηση του σε δικηγόρο άλλου δικηγορικού συλλόγου και να επιβαρυνθεί με επιπλέον έξοδα, πράγμα που συνέβη στην υπό εξέταση περίπτωση, αφού ο καταγγέλλον δηλώνει και αποδεικνύει ότι ανέθεσε σε δικηγόρο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών την εκπροσώπηση του στην εκδίκαση της αγωγής που κατέθεσε εναντίον του ο δικηγόρος Β στα δικαστήρια της ...).

7. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, ιδίως από την εκφρασθείσα επιθυμία να μην εκπροσωπηθεί ο προσφεύγων από μέλη του τοπικού δικηγορικού συλλόγου σε νέα διαφορετική υπόθεσή του (αυτή τη φορά κατά του πρώην δικηγόρου του Β), συνάγεται ότι σκοπός της πρώτης επεξεργασίας (ανακοίνωση δεδομένων από το δικηγόρο στο Σύλλογο, - σκέψη 5) ήταν η ενημέρωση του Δικηγορικού Συλλόγου ... από ένα μέλος του για οφειλόμενη αμοιβή στο πλαίσιο άσκησης του δικαιώματος αναφοράς, προκειμένου να ασκήσει ο Σύλλογος τις προβλεπόμενες από τον Κώδικα περί Δικηγόρων μεσολαβητικές αρμοδιότητές του, όπως αυτές εκτίθενται στη σκέψη 2 της παρούσης. Η άποψη του προσφεύγοντος, ότι η επεξεργασία αυτή είναι παράνομη, δεν μπορεί να γίνει δεκτή, καθώς η διατύπωση ενός έστω παράνομου αιτήματος με μορφή «επιθυμίας» σε μια αναφορά που υποβάλλεται νομίμως σε σύλλογο η οποία περιέχει και παράνομο αίτημα χωρίς ο αναφέρων να προβαίνει ο ίδιος σε περαιτέρω ενέργεια για την πραγμάτωση του παράνομου αιτήματός του (αλλά αντιθέτως εξαρτά την περαιτέρω διαβίβαση του στα λοιπά μέλη του Δ.Σ. από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου), δεν προσδίδει αυτή καθαυτή παράνομο χαρακτήρα στην επεξεργασία που διενεργήθηκε με τον τρόπο αυτό.

Αναφορικά δε με τη δεύτερη επεξεργασία (διάδοση δεδομένων από το Σύλλογο σε όλα τα μέλη του, υπό σκέψη 6), δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι ο σκοπός της ήταν -κατά τον ισχυρισμό του Δικηγορικού Συλλόγου ..., άποψη την οποία υποστήριξε και ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών- η έστω υπερβάλλουσα έμπρακτη έκφραση αλληλεγγύης του Συλλόγου προς το μέλος του που τον ενημέρωσε για την οφειλόμενη αμοιβή, αλλά ούτε και η προστασία του δικαιώματος των μελών του να εισπράττουν την αμοιβή τους. Κείται δε πέραν του σκοπού των σχετικών διατάξεων του Κώδικα περί Δικηγόρων και του Κώδικα Δεοντολογίας του Δικηγορικού Συλλόγου ... η έμμεση προτροπή (διότι πως άλλως θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η προώθηση σε όλα τα μέλη της με το ανωτέρω περιεχόμενο επιθυμίας του καταγγελλομένου) των μελών του Δικηγορικού Συλλόγου να μην αναλάβουν την κατά νόμο εκπροσώπηση του καταγγέλλοντος στη δίκη με αντίδικο το δικηγόρο μέλος του. Προσχώρηση στην άποψη των καταγγελλομένων και του παρεμβαίνοντος θα οδηγούσε στο άτοπο ο αντίδικος δικηγόρος να διατρέχει τον κίνδυνο να μην μπορεί να εκπροσωπηθεί σε επίπεδο τουλάχιστον τοπικού δικηγορικού συλλόγου από δικηγόρο της επιλογής του.

Η Αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 περ. γ' του ν. 2472/1997, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα της παράβασης που αποδείχθηκε,

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1) Αποφαίνεται ότι η με τον ανωτέρω τρόπο πραγματοποιηθείσα ανακοίνωση των απλών δεδομένων του προσφεύγοντος Α από το δικηγόρο Β προς το Δικηγορικό Σύλλογο ... δεν αντιβαίνει στο ν. 2472/1997.

2) Αποφαίνεται ότι η διάδοση των απλών δεδομένων του προσφεύγοντος Α από το Δικηγορικό Σύλλογο ... προς όλους τους δικηγόρους-μέλη του αντιβαίνει στο ν. 2472/1997 ως επεξεργασία δεδομένων που πραγματοποιήθηκε για παράνομο σκοπό.

3) Απευθύνει σύσταση στον Δικηγορικό Σύλλογο ... για την τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη νομοθεσία των προσωπικών δεδομένων, εν προκειμένω από το άρθρο 5 σε συνδυασμό με το άρθρο 4 του ν. 2472/1997.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 187/2012

ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ E-SCHOOL ΚΑΙ E-DATACENTER ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ.

Η Αρχή, στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού των τακτικών ελέγχων της στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, πραγματοποίησε στις 12, 13 και 14 Δεκεμβρίου 2011 επιτόπιο έλεγχο στα πληροφοριακά συστήματα e-school και e-datacenter του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού (εφεξής «υπεύθυνος επεξεργασίας») αναφορικά με την προστασία και την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων που τηρούνται και τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο των συστημάτων αυτών. Συγκεκριμένα, το σύστημα e-school αφορά στη γραμματειακή υποστήριξη των σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τεχνικής - επαγγελματικής εκπαίδευσης και το σύστημα e-datacenter στη συγκρότηση ενός κεντρικού μητρώου διαχείρισης των δεδομένων του εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού του υπευθύνου επεξεργασίας.

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Τα ευρήματα του ελέγχου σχετίζονται ιδίως με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων που τηρούνται στα πληροφοριακά συστήματα e-school και e-datacenter του υπεύθυνου επεξεργασίας (άρθρο 10 του ν. 2472/1997). Στο πλαίσιο του ελέγχου, πέραν της ασφάλειας, ελέγχθηκε και η γενικότερη συμμόρφωση του υπεύθυνου επεξεργασίας ως προς τις προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων (άρθρα 4 και 6 του ν. 2472/1997), καθώς και τις υποχρεώσεις του αναφορικά με την ικανοποίηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων (άρθρα 11, 12 και 13 του ν. 2472/1997).

Το άρθρο 10 του ν. 2472/1997 ορίζει ότι: «1. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απόρρητη. Διεξάγεται αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και μόνον κατ' εντολή του. 2. Για τη διεξαγωγή της επεξεργασίας ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να επιλέγει πρόσωπα με αντίστοιχα επαγγελματικά προσόντα που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις από πλευράς τεχνικών γνώσεων και προσωπικής ακεραιότητας για την τήρηση του απορρήτου. 3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας. Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων, η Αρχή παρέχει οδηγίες ή εκδίδει κανονιστικές πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1' για τη ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τον βαθμό ασφαλείας των δεδομένων και των υπολογιστικών και επικοινωνιακών υποδομών, τα μέτρα ασφαλείας που είναι αναγκαίο να λαμβάνονται για κάθε κατηγορία και επεξεργασία δεδομένων, καθώς και για τη χρήση τεχνολογιών ενίσχυσης της ιδιωτικότητας. 4. Αν η επεξεργασία διεξάγεται για λογαριασμό του υπεύθυνου από πρόσωπο μη εξαρτώμενο από αυτόν, η σχετική ανάθεση γίνεται υποχρεωτικά εγγράφως. Η ανάθεση προβλέπει υποχρεωτικά ότι ο ενεργών την επεξεργασία την διεξάγει μόνο κατ' εντολή του υπεύθυνου και ότι οι λοιπές υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου βαρύνουν αναλόγως και αυτόν».

Περαιτέρω, το άρθρο 4 του ν. 2472/1997 προβλέπει ότι «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει : α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση. δ) Να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους...»

Επίσης, το άρθρο 6 του ν. 2472/1997 προβλέπει ότι «Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή, τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας...».

Επιπλέον, το άρθρο 11 του ν. 2472/1997 ορίζει ότι: «ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει με τρόπο πρόσφορο και σαφή το υποκείμενο για τα εξής τουλάχιστον στοιχεία: α. την ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του, β. τον σκοπό της επεξεργασίας, γ. τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων, δ. την ύπαρξη του

δικαιώματος πρόσβασης...». Το άρθρο 12 του ν. 2472/1997 προβλέπει ότι «1. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, χωρίς καθυστέρηση και κατά τρόπο εύληπτο και σαφή, τις ακόλουθες πληροφορίες: α) Όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και την προέλευσή τους, β) Τους σκοπούς της επεξεργασίας, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών, γ) Την εξέλιξη της επεξεργασίας για το χρονικό διάστημα από την προηγούμενη ενημέρωση ή πληροφόρησή του, δ) Τη λογική της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, ε) κατά περίπτωση, τη διόρθωση, τη διαγραφή ή τη δέσμευση (κλειδώμα) των δεδομένων των οποίων η επεξεργασία δεν είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ιδίως λόγω του ελλιπούς ή ανακριβούς χαρακτήρα των δεδομένων, και στ) την κοινοποίηση σε τρίτους, στους οποίους έχουν ανακοινωθεί τα δεδομένα, κάθε διόρθωσης, διαγραφής ή δέσμευσης (κλειδώματος) που διενεργείται σύμφωνα με την περίπτωση ε', εφόσο τούτο δεν είναι αδύνατον ή δεν προϋποθέτει δυσανάλογες προσπάθειες. Το δικαίωμα πρόσβασης μπορεί να ασκείται από το υποκείμενο των δεδομένων και με τη συνδρομή ειδικού». Το άρθρο 13 του ν. 2472/1997 προβλέπει ότι «1. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προβάλλει οποτεδήποτε αντιρρήσεις για την επεξεργασία δεδομένων που το αφορούν. Οι αντιρρήσεις απευθύνονται εγγράφως στον υπεύθυνο επεξεργασίας και πρέπει να περιέχουν αίτημα για συγκεκριμένη ενέργεια, όπως διόρθωση, προσωρινή μη χρησιμοποίηση, δέσμευση, μη διαβίβαση ή διαγραφή. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την υποχρέωση να απαντήσει εγγράφως επί των αντιρρήσεων μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών. Στην απάντησή του οφείλει να ενημερώσει το υποκείμενο για τις ενέργειες στις οποίες προέβη ή, ενδεχομένως, για τους λόγους που δεν ικανοποίησε το αίτημα. Η απάντηση σε περίπτωση απόρριψης των αντιρρήσεων πρέπει να κοινοποιείται και στην Αρχή».

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και μετά από εξέταση των ευρημάτων που αναφέρονται στο Πόρισμα, η Αρχή ενέκρινε τις προτάσεις της ομάδας ελέγχου. Ειδικότερα, η Αρχή διαπίστωσε συγκεκριμένες ελλείψεις ή/και παραλείψεις του υπεύθυνου επεξεργασίας αναφορικά με τα οργανωτικά, τεχνικά και τα μέτρα φυσικής ασφάλειας και προστασίας των προσωπικών δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο των συστημάτων e-school και e-datacenter, καθώς και τις γενικότερες υποχρεώσεις του κατά τα προβλεπόμενα στο ν.2472/1997.

Η αναλυτική παρουσίαση των ευρημάτων, των κινδύνων που αυτά ενδέχεται να δημιουργήσουν καθώς και των συστάσεων αντιμετώπισής τους καταγράφονται στο επισυναπτόμενο εμπιστευτικό Πόρισμα. Το Πόρισμα συνοδεύεται από Παράρτημα, το οποίο περιλαμβάνει τα Πρακτικά του ελέγχου καθενός εκ των ελεγχόμενων συστημάτων, καθώς και ειδικό έντυπο που πρέπει να συμπληρωθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας για την ενημέρωση της Αρχής σχετικά με τη συμμόρφωσή του με τις συστάσεις. Το Παράρτημα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Πορίσματος, το οποίο κοινοποιείται στον υπεύθυνο επεξεργασίας.

Τα ευρήματα που εντοπίστηκαν αφορούν σε ελλείψεις ως προς τις διαδικασίες και την οργάνωση της ασφάλειας, την επαρκή τεκμηρίωση των εφαρμοζόμενων μέτρων ασφάλειας και τη συστηματική επίβλεψή τους καθώς και ως προς την αυθεντικοποίηση των χρηστών και την διαχείριση και υποστήριξη των συστημάτων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απευθύνει προειδοποίηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας να συμμορφωθεί με τις συστάσεις που αναφέρονται στο επισυναπτόμενο Πόρισμα και να ενημερώσει σχετικά την Αρχή εντός έξι (6) μηνών από τη λήψη του Πορίσματος, συμπληρώνοντας το ειδικό έντυπο που περιέχεται στο Παράρτημα αυτού.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 193/2012**ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗΣ ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ.**

Η Αρχή, μετά την ανάκληση της με αρ. 41/2008 απόφασής της με την απόφαση 73/2011, εξέτασε εκ νέου το με αρ. πρωτ. 338/15.3.2007 αίτημα της εταιρείας INFOBANK-INTERLEASE SA. για χορήγηση άδειας από την Αρχή προκειμένου να ενημερώνει τα υποκείμενα μέσω τύπου. Λόγω συνάφειας, η Αρχή συνεξέτασε και το υπ' αρ. 1597/19.3.2009 αίτημα των εταιρειών INFOBANK-INTERLEASE SA, ICAP Group και HELLASTAT ΑΕ για την τροποποίηση της με αρ. 26/2004 απόφαση της Αρχής.

Η αιτούσα εταιρεία INFOBANK-INTERLEASE SA με το υπ' αριθμ. 338/15.3.2007 έγγραφό της ζήτησε να επιτραπεί η δια του τύπου ενημέρωση των υποκειμένων που τηρεί και επεξεργάζεται στο αρχείο της, σύμφωνα με την παρ.3 εδ.β του άρθρου 3 της Κανονιστικής Πράξης 1/1999 της Αρχής, όπου ρητά ορίζεται ότι επιτρέπεται η δια του τύπου ενημέρωση όταν αφορά μεγάλο αριθμό υποκειμένων. Η εταιρεία επικαλείται ότι η συμμόρφωση, όσον αφορά την υποχρέωση που υπέχει, όπως και οι λοιπές εταιρίες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας, σύμφωνα με την απόφαση 26/2004 της Αρχής (πρώην 50/2000), να ενημερώνει τα υποκείμενα για την επεξεργασία οικονομικών τους δεδομένων πριν από κάθε διαβίβαση, καθίσταται αντικειμενικά αδύνατη και καταλυτική της επιβιώσής της, λόγω του ιδιαίτερα μεγάλου αριθμού υποκειμένων που τηρεί στο αρχείο της. Όπως δε επισημαίνει, συντρέχουν και οι προϋποθέσεις ανάλογης, στην περίπτωσης της, εφαρμογής της απόφασης 24/2004 της Αρχής με την οποία κρίθηκε ότι η εταιρεία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ δύναται να ενημερώνει δια του τύπου εφόσον αφορά μεγάλο αριθμό υποκειμένων.

Περαιτέρω, η ως άνω εταιρεία έχει υποβάλει από κοινού με τις εταιρείες ICAP Group και HELLASTAT ΑΕ το υπ' αρ. 1597/19.3.2009 αίτημα για την τροποποίηση της υπ' αρ. 26/2004 απόφασης της Αρχής διότι, κατά τους ισχυρισμούς και των τριών εταιρειών, είναι αντίθετη με το γράμμα και το πνεύμα της διάταξης του άρθρου 24 παρ.3 του ν.2472/97. Καθόσον, μοναδικό κριτήριο εφαρμογής της ρύθμισης του άρθρου 24 παρ.3 του ν.2472/97- ρύθμιση που κατά τη νομολογία του ΑΠ δεν καλύπτει μόνο τις κατά την έναρξη ισχύος του νόμου επεξεργασίες, αλλά καλύπτει αναλόγως και τις μεταγενέστερες- είναι ο μεγάλος αριθμός των υποκειμένων και όχι το είδος ή ο αριθμός των αποδεκτών. Αυτό αποτυπώνεται και στην παρ.3 εδ.β του άρθρου 3 της καν. Πράξης 1/1999, όπου ορίζεται ότι η άδεια για την ενημέρωση δια του τύπου παρέχεται είτε για επί μέρους κλάδους ή τομείς δραστηριότητας είτε για συγκεκριμένο αρχείο, χωρίς να τίθενται άλλες προϋποθέσεις.

Η ΑΡΧΗ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1.Σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν.2472/97: Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει με τρόπο πρόσφορο και σαφή το υποκείμενο για τα εξής τουλάχιστον στοιχεία: α. την ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του β. τον σκοπό της επεξεργασίας. γ. τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων. δ. την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης. 2. Εάν για τη συλλογή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ο υπεύθυνος επεξεργασίας ζητεί την συνδρομή του υποκειμένου, οφείλει να το ενημερώνει ειδικώς και εγγράφως για τα στοιχεία της παρ. 1 του παρόντος άρθρου καθώς και για τα δικαιώματά του, σύμφωνα με τα άρθρα 11 έως και 13 του παρόντος νόμου. Με την

αυτή ενημέρωση ο υπεύθυνος επεξεργασίας γνωστοποιεί στο υποκείμενο εάν υποχρεούται ή όχι να παράσχει τη συνδρομή του, με βάση ποιες διατάξεις, καθώς και για τις τυχόν συνέπειες της αρνήσεώς του. 3. Εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς.

Σκοπός της διάταξης του άρθρου 11 του ν.2472/97, αλλά και της Κανονιστικής Πράξης 1/1999 είναι να γνωρίζουν τα υποκείμενα κατά τη συλλογή ή έστω πριν τη διαβίβαση των δεδομένων τους στους αποδέκτες τρίτους την ύπαρξη των προσωπικών τους δεδομένων στον υπεύθυνο, ώστε να είναι αποτελεσματική η δυνατότητα άσκησης των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης.

2.Σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ.3 του ν.2472/97, η ενημέρωση, εφόσον αφορά μεγάλο αριθμό υποκειμένων, μπορεί να γίνει και δια του τύπου. Στην περίπτωση αυτή, τις λεπτομέρειες καθορίζει η Αρχή. Σύμφωνα με την υπ.αριθ.1/1999 κανονιστική πράξη της Αρχής για την ενημέρωση του υποκειμένου βάσει του άρθρου 11 του ν.2472/97, -η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 24 παρ.3 και 19 παρ.1 στοιχ.ι του ν.2472/97- απαιτείται καταρχήν ατομική και έγγραφη ενημέρωση (άρθρο 3 παρ. 3 εδαφ.α). Κατ' εξαίρεση, ενημέρωση δια του τύπου επιτρέπεται, ύστερα από άδεια της Αρχής, η οποία παρέχεται είτε για επί μέρους κλάδους ή τομείς δραστηριότητας είτε για συγκεκριμένο κάθε φορά αρχείο, μετά από αίτηση του υπευθύνου επεξεργασίας, όταν αφορά μεγάλο αριθμό υποκειμένων (άρθρο 3 παρ.3 εδαφ.β της Καν. Πράξης 1/1999). Όσον αφορά το χρόνο ενημέρωσης, εφόσον η συλλογή δεν γίνεται από το ίδιο το υποκείμενο, αλλά από άλλες πηγές, η ενημέρωση πρέπει να γίνει αμελλητί και πάντως πριν από οποιαδήποτε περαιτέρω χρησιμοποίηση ή επεξεργασία των δεδομένων μετά την καταχώριση (άρθρο 2 παρ.1β της Καν. Πράξης 1/1999).

3. Η απόφαση 26/2004 της Αρχής σχετικά με τους «Όρους για την νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης και της διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας» προβλέπει ότι: «Μετά τη συλλογή των υπ. αρ. 1 δεδομένων και πριν από κάθε διαβίβαση ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να ενημερώσει ατομικά τα υποκείμενα βάσει του άρθρου 11 του ν. 2472/97, ώστε να ασκήσουν τα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13 του ανωτέρω νόμου» (υπό Β Ι παρ.2).

4. Από τις ως άνω διατάξεις προκύπτει ότι η απόφαση 26/2004 αποτελεί ειδική ρύθμιση σε σχέση με την Κανονιστική Πράξη 1/1999, υπό την έννοια ότι στις περιπτώσεις των εταιρειών πιστοληπτικής ικανότητας κρίθηκε από την Αρχή με την κανονιστική απόφαση 50/2000 (νυν 26/2004), ότι δεν πρέπει να ισχύσει γι αυτές η εξαίρεση της ενημέρωσης δια του τύπου και για το λόγο αυτό αποφασίστηκε να υποχρεωθούν οι εταιρείες αυτές να ενημερώνουν ατομικά τα υποκείμενα μετά τη συλλογή των δεδομένων και πριν από κάθε διαβίβαση (υπό Β Ι 2 της Καν.Πράξης 1/1999).

5. Με την απόφαση 24/2004 η Αρχή επέτρεψε στην εταιρεία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ να ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων μέσω τύπου με αναφορά της δυνατότητας διάθεσης των σχετικών πληροφοριών σε συγκεκριμένες κατηγορίες αποδεκτών, λαμβάνοντας υπόψη ότι στην περίπτωση αυτή υπάρχει περιορισμένος και προσδιορισμένος εξ αρχής, ακόμα και κατά το στάδιο της συλλογής, κύκλος αποδεκτών των δεδομένων, εν αντιθέσει με τις λοιπές εταιρείες πιστοληπτικής ικανότητας όπου οι αποδέκτες ή η κατηγορία αποδεκτών δεν είναι ορισμένοι ή οριστοί. Η λειτουργία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ εξυπηρετεί σκοπούς που έχουν σχέση με την τραπεζική πίστη και έχουν θεσμοθετηθεί και με ειδικές διατάξεις σε νόμους (βλ. άρθρο 70 παρ. 2 του ν.3746/2009 σχετικά με την τήρηση από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ αρχείου με στοιχεία δανείων και καρτών, απόφαση 234/11.12.2006 της ΕΤΠΘ της ΤτΕ για την αναγγελία ακάλυπτων επιταγών στην ΤΕΙ-

ΡΕΣΙΑΣ κ.α.). Η διαφοροποίηση προκύπτει και από την απόφαση 26/2004 που αφορά «εταιρίες εμπορίας πληροφοριών» που έχουν ως σκοπό την διαπίστωση πιστοληπτικής ικανότητας και αποδέκτες των δεδομένων «επιχειρηματίες που ασκούν νόμιμη δραστηριότητα». Συνεπώς, ο ισχυρισμός ότι η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ και οι άλλες εταιρείες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας έχουν τους ίδιους σκοπούς υπό τους αυτούς περιορισμούς δεν ευσταθεί.

6. Ενόψει διαφοροποίησης κατά τον κύριο σκοπό (προστασία εμπορικής πίστης) και της ευρύτητας των αποδεκτών (όλοι οι επιχειρηματίες), θα πρέπει να εξευρεθεί κατάλληλος τρόπος έγκαιρης και αποτελεσματικής ενημέρωσης πριν από τη διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων ή τουλάχιστον κατά τη διαβίβαση αυτών, ο οποίος να προέρχεται ή να συνδέεται άρρηκτα με τις εταιρίες διαπίστωσης της πιστοληπτικής ικανότητας. Περαιτέρω να προβλέπεται και να αναφέρεται αναλυτικά πλήρες και οργανωμένο σύστημα εξέτασης των αντιρρήσεων των υποκειμένων εντός της νόμιμης προθεσμίας ευχερώς προσιτό στα υποκείμενα των δεδομένων.

Πλν όμως, οι αιτούσες εταιρίες ούτε κατά την ακρόαση, αλλά και ούτε και στο ως άνω υπόμνημα πρότειναν συγκεκριμένο και σαφή τρόπο ενημέρωσης των υποκειμένων πριν τη διαβίβαση των δεδομένων τους ή τουλάχιστον κατά την πρώτη διαβίβαση των δεδομένων, όπως ορίζει η Οδηγία 95/46 ως και το σχετικό οργανωτικό σύστημα ενημέρωσης, ούτε κατέθεσαν σχέδιο με το οποίο να αποδεικνύεται ότι θα εξασφαλίσουν την ομαλή άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων με θέσπιση κατάλληλων διαδικασιών και επαρκούς στελέχωσης γραφείων εξυπηρέτησης κοινού.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει ότι προς το παρόν δεν συντρέχει περίπτωση τροποποίησης της με αρ. 26/2004 κανονιστικής απόφασής της, επειδή δεν προτάθηκε από τις αιτούσες εταιρίες τρόπος πρόσφορος και σαφής όπως ορίζεται στο άρθρο 11 παρ. 1 και 3 του ν.2472/97 για την ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων κατά τη συλλογή και πριν τη διαβίβασή τους, αλλά απλώς ζητήθηκε και πάλι η δια του Τύπου ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων κατ' εξαίρεση της ατομικής και έγγραφης ενημέρωσής τους.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 194/2012

ΝΟΜΙΜΟ, ΥΠΟ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΘΥΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Η Αρχή, μετά την ανάκληση της με αριθμ. 45/2009 απόφασής της με τη με αριθμ. 73/2011 απόφαση, εξέτασε εκ νέου την τήρηση των υποχρεώσεων της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής Εθνική Τράπεζα) που απορρέουν από το ν. 2472/1997 σε σχέση με την εγκατάσταση του νέου συστήματος ασφάλειας εισόδου σε υποκαταστήματα της τράπεζας.

Ειδικότερα, με τη με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2529/26.5.2008 καταγγελία της Α, τη με αριθμ. Γ/ΕΙΣ/1699/17.3.2009 καταγγελία του Β, καθώς και με τηλεφωνικές καταγγελίες πολιτών περιήλθε στη γνώση της Αρχής ότι η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος εφαρμόζει σταδιακά στα καταστήματά της ένα νέο σύστημα ασφάλειας εισόδου-εξόδου των πελατών της. Για το λόγο αυτό κλιμάκιο ελεγκτών πραγματοποίησε (...) έλεγχο

στο κατάστημα της τράπεζας που βρίσκεται στη Λεωφόρο Συγγρού 44 (κατάστημα Μακρυγιάννη) (...)

Η τράπεζα στη συνέχεια προέβη στη γνωστοποίηση της επεξεργασίας δεδομένων μέσω του νέου συστήματος με τη με αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/871/01.10.2008 γνωστοποίησή της, στην οποία επισυνάφθηκε και μέρος των τεχνικών χαρακτηριστικών του νέου συστήματος. Ακολούθως και βάσει της με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5455/15.10.2008 εντολής διενέργειας ελέγχου του Αναπληρωτή Προέδρου της Αρχής πραγματοποιήθηκε νέος έλεγχος στο κατάστημα της τράπεζας επί της οδού Πανόρμου 18 την 15.10.2008.

(...)

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα ευρήματα του ελέγχου, όπως αυτά αναφέρονται στο με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1442/5.3.2009 οριστικό πόρισμα των ελεγκτών, τα κυριότερα σημεία των οποίων είναι τα παρακάτω:

Τα δεδομένα συλλέγονται από το σύστημα με σκοπό την πρόληψη και την αποτροπή εγκληματικών ενεργειών και την προστασία του συναλλακτικού κοινού και του προσωπικού. Από τον έλεγχο προέκυψε ότι τα δεδομένα τυγχάνουν επεξεργασίας μόνο για τον ανωτέρω σκοπό.

Εύρημα 1^ο:

Το σύστημα, καταρχάς, συλλέγει και αποθηκεύει δεδομένα εικόνας αλλά ουσιαστικά επεξεργάζεται δεδομένα της γεωμετρίας του προσώπου. Αναλυτικότερα, το σύστημα εξάγει τα χαρακτηριστικά αυτά, τα οποία συγκρίνονται με πρότυπα χαρακτηριστικά, αποθηκευμένα στη βάση δεδομένων του. Τα δεδομένα γεωμετρίας του προσώπου εντάσσονται στην κατηγορία των βιομετρικών, καθώς είναι αποτέλεσμα επεξεργασίας των χαρακτηριστικών του προσώπου. Εντούτοις, δεν πραγματοποιείται καμία περαιτέρω χρήση των δεδομένων αυτών, ούτε είναι δυνατό σε κάποιον χρήστη του συστήματος να εξαγάγει εκ νέου αυτά τα χαρακτηριστικά για όλες τις αποθηκευμένες φωτογραφίες.

Εύρημα 2^ο:

Τα δεδομένα που συλλέγονται από το συγκεκριμένο σύστημα δεν είναι τα μόνα δεδομένα εικόνας που συλλέγει ο υπεύθυνος επεξεργασίας. Στα καταστήματα της Εθνικής Τράπεζας λειτουργούν ήδη κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, τα οποία αποθηκεύουν εικόνα από τις εισόδους των καταστημάτων καθώς και από τα ταμεία και τα οποία λειτουργούν σύμφωνα με τις αποφάσεις της Αρχής για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τα δεδομένα των δύο συστημάτων χρησιμοποιούνται από την τράπεζα συμπληρωματικά για το σκοπό της ασφάλειας. Το νέο σύστημα εξασφαλίζει μεγαλύτερη ακρίβεια στην αναγνώριση των προσώπων που εισέρχονται στην τράπεζα, καθώς αποθηκεύει μια καθαρή εικόνα του προσώπου τους, κάτι που δεν είναι πάντα εφικτό με τα συνήθη κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης.

Εύρημα 3^ο:

Τα δεδομένα εικόνας αποθηκεύονται στο σύστημα για χρονικό διάστημα επτά (7) ημερών. Κατά τη δήλωση της τράπεζας απαραίτητη είναι η τήρηση των δεδομένων για τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες, ώστε να υπάρχει ο απαραίτητος χρόνος αντίδρασης για συμβάντα που θα λάβουν χώρα κατά τη διάρκεια του Σαββάτου ή της Κυριακής σε καταστήματα της τράπεζας στα οποία τα μηχανήματα αυτόματης εξυπηρέτησης (ΑΤΜ) είναι εγκατεστημένα εντός των καταστημάτων.

Εύρημα 4^ο:

Η τράπεζα υποστηρίζει ότι η εν λόγω επεξεργασία είναι νόμιμη με βάση το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, καθώς από την έναρξη της πιλοτικής εφαρμογής του νέου συστήματος ασφαλείας, τους τελευταίους μήνες του 2008, έχει μειωθεί σημαντικά ο αριθμός των ληστειών στα καταστήματά της και δεν έχει σημειωθεί καμία ληστεία σε

κατάστημα που έχει εγκατασταθεί το σύστημα. Σημειώνεται επίσης, ότι στα καταστήματα που σημειώθηκαν ληστείες και υπάρχει εγκατεστημένο απλό σύστημα βιντεοσκόπησης, από τις βιντεοκασέτες που παραδίδονται στις αστυνομικές αρχές δεν είναι δυνατή η αναγνώριση των δραστών, επειδή -κατά κανόνα- αυτοί έχουν καλυμμένα τα πρόσωπά τους.

Εύρημα 5°:

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υπέβαλλε τη γνωστοποίηση για την έναρξη λειτουργίας των συστημάτων αυτών καθυστερημένα (την 1η Οκτωβρίου του 2008) και μόνο μετά τη διενέργεια του αρχικού ελέγχου από την Αρχή (τον Αύγουστο του 2008).

Εύρημα 6°:

Η ενημέρωση που παρέχεται από την τράπεζα προς τους εισερχόμενους πελάτες της δεν είναι πλήρης και απόλυτα σαφής. Τα υποκείμενα των δεδομένων, δεν ενημερώνονται για την ακριβή επεξεργασία που πραγματοποιείται (συλλογή και επεξεργασία εικόνων προσώπου, αυτοματοποιημένη επεξεργασία των χαρακτηριστικών του προσώπου), καθώς και για την ύπαρξη και την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης. Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται η εσφαλμένη εντύπωση ότι η επεξεργασία που πραγματοποιείται είναι περισσότερο επεμβατική για την ιδιωτικότητά τους (π.χ. δημιουργείται σε πολλούς η εντύπωση ότι πραγματοποιείται βιομετρική ανάλυση της ίριδας του ματιού).

Εύρημα 7°:

Κατά τη διενέργεια του ελέγχου διαπιστώθηκε ότι το σύστημα δεν έχει εγκατασταθεί σε ειδικό χώρο. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής βρισκόταν πάνω σε ένα από τα γραφεία της τράπεζας κι όχι ασφαλισμένος σε ειδικό χώρο. Επίσης, δεν διαπιστώθηκε ότι υπάρχει κάποιος κώδικας δεοντολογίας ή εσωτερικός κανονισμός για τον χειρισμό των δεδομένων του συστήματος από τους υπαλλήλους της τράπεζας.

Με έγγραφό της η Τράπεζα ενημέρωσε ότι η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών θα επανακαθορίσει το σημείο στο οποίο θα τοποθετείται ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, ώστε να ασφαρίζεται σε κατάλληλο χώρο. Επίσης, η Τράπεζα ενημέρωσε την Αρχή ότι εξέδωσε την Υπηρεσιακή Εγκύκλιο Β' 239/27.11.2008 με την οποία καθορίζεται το πλαίσιο λειτουργίας του νέου συστήματος ασφαλείας και δίδονται οδηγίες για το χειρισμό των θεμάτων που προκύπτουν κατά τη λειτουργία του.

Εύρημα 8°:

Στον ηλεκτρονικό υπολογιστή βρέθηκε εγκατεστημένο το λογισμικό VNC, το οποίο δίνει τη δυνατότητα απομακρυσμένου ελέγχου. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαπιστώθηκε ότι το σύστημα δεν ήταν δυνατό να χρησιμοποιηθεί, καθώς δεν υπήρχαν οι απαραίτητες δικτυακές υποδομές.

Ακολούθως, εταιρεία κλήθηκε νομίμως σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής στη συνεδρίαση της 30.4.2009 για να δώσει περαιτέρω διευκρινίσεις και να εκθέσει τις απόψεις της για το θέμα. (...)

Εν συνεχεία το θέμα επανήλθε προς συζήτηση στις 7.5.2009 και η Αρχή εξέδωσε τη με αριθμό 45/2009 απόφασή της, με την οποία: 1) Επιφυλάχθηκε να αποφανθεί οριστικά για τη νομιμότητα της επεξεργασίας, που διενεργείται με το νέο σύστημα εισόδου - εξόδου (...), 2) Επέτρεψε δοκιμαστικά τη λειτουργία του συστήματος μόνο στα καταστήματα της τράπεζας, στα οποία είχε ήδη εγκατασταθεί το εν λόγω σύστημα (...). Για τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω του συστήματος επέτρεψε την τήρησή τους για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των είκοσι τεσσάρων (24) ωρών από τη λήψη τους, με εξαίρεση την περίπτωση τέλεσης αξιόποινης πράξης, 3) Υποχρέωσε την τράπεζα να προβεί σε πληρέστερη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό της απόφασης και 4) Επέβαλε στην Εθνική Τράπεζα

πρόστιμο ύψους τριάντα χιλιάδων (30.000) Ευρώ για την παράβαση του άρθρου 6 του ν. 2472/1997.

(...)

Στη συνέχεια η Εθνική Τράπεζα με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3531/04.06.2010 έγγραφό της υπέβαλε ορισμένα σχετικά στοιχεία σε εφαρμογή των οριζομένων στην απόφαση 45/2009. (...). Τα προσκομισθέντα στοιχεία κρίθηκαν συνεπώς ως ανεπαρκή, καθώς δεν παρείχαν τη δυνατότητα να διερευνηθεί αν ο σκοπός της επεξεργασίας είναι δυνατό να επιτευχθεί, εξίσου αποτελεσματικά, με ηπιότερα για την προστασία προσωπικών δεδομένων συστήματα ασφαλείας και ειδικότερα με το σύστημα των διπλών θυρών ασφαλείας. Για το λόγο αυτό η Αρχή με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3531-1/22.06.2010 έγγραφό της κάλεσε την Τράπεζα να υποβάλει συμπληρωματικά στοιχεία (...). Η Τράπεζα τελικά υπέβαλε συμπληρωματικά στοιχεία με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5772/01.10.2010 έγγραφό της.

Ακολούθως η Αρχή με τις με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7579/15.11.2011 και Γ/ΕΞ/7581/15.11.2011 κλήσεις της κάλεσε την Εθνική Τράπεζα και τον Β αντίστοιχα να παραστούν στη συνεδρίαση της Αρχής την Πέμπτη 24.11.2011 και ώρα 10.00 π.μ., στην έδρα της Αρχής, προκειμένου να συζητηθεί εκ νέου η τήρηση των υποχρεώσεων της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος που απορρέουν από το ν. 2472/1997 σε σχέση με την εγκατάσταση του νέου συστήματος ασφαλείας εισόδου σε υποκαταστήματα της τράπεζας. (...)

Κατόπιν της ακρόασής τους, οι ανωτέρω υπέβαλαν εμπροθέσμως έγγραφα υπομνήματα (βλ. τα με αριθ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/8457/15.12.2011 και Γ/ΕΙΣ/7851/24.11.2011 έγγραφα αντίστοιχα, με τα συνημμένα σε αυτά στοιχεία) για την ανάπτυξη των θέσεών τους και τη συμπλήρωση του φακέλου της Αρχής που είχε σχηματιστεί για την ως άνω ανακληθείσα απόφαση.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά της 30.4.2009, 7.5.2009, 24.11.2011, 8.12.2011, 23.2.2012 και 28.6.2012, άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητή, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Η φωτογραφία ενός προσώπου και τα στοιχεία βιομετρίας (της γεωμετρίας του προσώπου στην υπό κρίση περίπτωση) αυτού αποτελούν προσωπικά δεδομένα κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997, καθώς αποτελούν πληροφορίες που αναφέρονται στο υποκείμενο των δεδομένων. Η επεξεργασία, συνεπώς, φωτογραφικών και βιομετρικών δεδομένων (της γεωμετρίας του προσώπου) φυσικών προσώπων, υπόκειται στις ρυθμίσεις του ν. 2472/1997 για την προστασία του προσώπου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. β' και δ' του ν. 2472/1997 προβλέπει ότι «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει ... β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας ... δ) Να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους». Η προαναφερθείσα διάταξη θέτει ως κριτήρια για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας τις αρχές της αναλογικότητας, υπό τις ειδικότερες εκφάνσεις της προσφορότητας και της αναγκαιότητας, καθώς και της χρονικά πεπερασμένης διατήρησης των προσωπικών δεδομένων. Κατά συνέπεια η νομιμότητα μίας επεξεργασίας εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που κάθε φορά

επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλει η επεξεργασία να είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού, ο οποίος δεν μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο επαχθή για το πρόσωπο μέσα, καθώς τα τελευταία έχουν κριθεί ή αποδεικνύονται ανεπαρκή για τη συγκεκριμένη περίπτωση. Επιπλέον, η προσφορότητα και η αναγκαιότητα μίας επεξεργασίας εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας θέλει να αντιμετωπίσει σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό (πρβλ. άρθρο 5 της Οδηγίας 1/2011 για τη χρήση συστημάτων βιγντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών, διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο της Αρχής www.dpa.gr). Η αρχή, περαιτέρω, της χρονικά πεπερασμένης τήρησης των προσωπικών δεδομένων επιβάλλει την τήρηση των δεδομένων μόνο για τη χρονική διάρκεια που είναι απαραίτητη για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας.

3. Η απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών για τον καθορισμό των όρων ασφαλείας των καταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΥΑ 3015/30/6/2009 ΦΕΚ536/Β/23.05.2009) στο άρθρο 2 παρ. 1 στοιχ. ε' προβλέπει ότι μεταξύ των μέτρων ασφάλειας που οφείλουν να λάβουν τα πιστωτικά ιδρύματα είναι «... ε. Η εγκατάσταση θυρών ασφαλείας εισόδου-εξόδου, διπλών ή περιστρεφόμενων τύπου «βαρέλι», με άθραυστους υαλοπίνακες και μηχανισμό ελεγχόμενης πρόσβασης όπως κομβίο ενεργοποίησης ή κάρτα πρόσβασης στα καταστήματα που λειτουργούν στην ηπειρωτική Ελλάδα και τη νήσο Κρήτη». Η ίδια υπουργική απόφαση ορίζει, επίσης, στο άρθρο 2 παρ. 3 στοιχ. α' ότι στα καταστήματα στα οποία έχει διαπραχθεί ληστεία δύο τουλάχιστον φορές κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες « α. Οι θύρες ασφαλείας της περ. ε' της παραγράφου 1 ενισχύονται υποχρεωτικά με σύγχρονο σύστημα ανίχνευσης μετάλλων, ώστε να αποτρέπεται η είσοδος στο κατάστημα ατόμων που φέρουν πυροβόλα όπλα ή άλλα μεταλλικά αντικείμενα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως όπλα...». Η λειτουργία των προβλεπόμενων στην προαναφερθείσα υπουργική απόφαση συστημάτων θυρών ασφαλείας δεν απαιτεί ως υποχρεωτική την επεξεργασία στοιχείων βιομετρίας.

4. Το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997 ορίζει ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων επιτρέπεται όταν «η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών». Ως υπέρτερο έννομο συμφέρον του υπεύθυνου επεξεργασίας έχει γίνει δεκτό ότι νοείται και το έννομο συμφέρον ή η νομική υποχρέωση του ιδιοκτήτη ή του διαχειριστή ενός χώρου να προστατεύσει το χώρο και τα αγαθά που βρίσκονται σε αυτόν από παράνομες πράξεις αλλά και την ασφάλεια της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας και της υγείας τρίτων που νόμιμα βρίσκονται στον επιτηρούμενο χώρο (βλ. άρθρο 2 της Οδηγίας 1/2011, ό.π).

5. Στο άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 2472/1997 προβλέπεται ότι «Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή, τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας». Η διάταξη αυτή, ερμηνευόμενη υπό το πρίσμα της αντίστοιχης διάταξης του άρθρου 18 παρ. 1 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η κοινοποίηση πραγματοποιείται από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας ή από τον τυχόν εκπρόσωπό του προς την αρχή ελέγχου του άρθρου 28, πριν από την εκτέλεση μιας επεξεργασίας ή συνόλου επεξεργασιών, αυτοματοποιημένων εν όλω ή εν μέρει, με στόχο την επίτευξη ενός ή περισσότερων συναφών σκοπών), έχει την έννοια ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να προβεί σε γνωστοποίηση πριν από την έναρξη της επεξεργασίας.

6. Η διάταξη του άρθρου 11 παρ. 1 του ν. 2472/1997 ορίζει ότι «Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει με τρόπο πρόσφορο και σαφή το υποκείμενο για τα εξής τουλάχιστον στοιχεία:

την ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του, τον σκοπό της επεξεργασίας, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων, την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης».

7. Το άρθρο 21 του ν. 2472/1997 προβλέπει ότι η Αρχή επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις στους υπευθύνους επεξεργασίας για παράβαση των υποχρεώσεών τους που προκύπτουν από τον παρόντα νόμο. Μεταξύ των προβλεπόμενων στο εν λόγω άρθρο διοικητικών κυρώσεων είναι και η επιβολή προστίμου.

8. Στην υπό κρίση περίπτωση ως σκοπός της επεξεργασίας δηλώνεται από την τράπεζα η πρόληψη και αποτροπή εγκληματικών ενεργειών καθώς και η προστασία του συναλλακτικού κοινού και του προσωπικού. Για τον ίδιο σκοπό η τράπεζα έχει ήδη εγκαταστήσει στα καταστήματά της κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, τα οποία λειτουργούν παράλληλα με το νέο σύστημα ασφάλειας εισόδου. Κατά τους ισχυρισμούς της τράπεζας το νέο σύστημα είναι αποτελεσματικότερο έναντι των μέχρι τούδε χρησιμοποιούμενων, διότι αποκλείει την είσοδο ατόμων που προτίθενται να προβούν σε εγκληματική ενέργεια με καλυμμένα ή αλλοιωμένα τα χαρακτηριστικά του προσώπου.

Σημειωτέον ότι το σύστημα αυτό κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμο και ενδείκνυται η περαιτέρω επέκτασή του από το υπ. αριθμ. ..../.../...-εβ' /...-2011 έγγραφο της Διεύθυνσης Ασφαλείας Αττικής.

Παραλλήλως επισημαίνεται ότι, όπως δέχθηκε και ο έλεγχος, τα λαμβανόμενα από τη φωτογραφική εικόνα γεωμετρικά στοιχεία του προσώπου δεν αποθηκεύονται, αλλά συγκρίνονται σε χρόνο δευτερολέπτου με υφιστάμενα πρότυπα και ότι σε καμία περίπτωση δεν γίνεται κατά την είσοδο αναγνώριση της ταυτότητας των εισερχομένων προσώπων με χρήση βιομετρικών δεδομένων.

9. Ο ανωτέρω σκοπός της επεξεργασίας (πρόληψη και αποτροπή εγκληματικών ενεργειών καθώς και προστασία του συναλλακτικού κοινού και του προσωπικού) παρίσταται νόμιμος. Όμως, προκειμένου η λειτουργία του υπό κρίση συστήματος ασφαλείας να είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας, υπό την ειδικότερη έκφανση της αναγκαιότητας, αυτή θα πρέπει να επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση που πληρούνται προϋποθέσεις ανάλογες με αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 2 παρ. 3 στοιχ. β' της υπουργικής απόφασης 3015/30/6/2009 για την εγκατάσταση άθραυστων υαλοπινάκων. Ειδικότερα η εγκατάσταση του υπό κρίση συστήματος και συνακόλουθα η περιγραφόμενη στο ιστορικό της παρούσας επεξεργασία θα επιτρέπεται μόνο μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Διευθυντή της οικείας Διεύθυνσης Ασφαλείας ή Αστυνομικής Διεύθυνσης, η οποία θα λαμβάνει ιδίως υπόψη την εγκληματικότητα, την πραγματοποίηση συναθροίσεων ή συγκεντρώσεων στην περιοχή, τη διάπραξη στο συγκεκριμένο κατάστημα φθορών ή ληστείας κατά το παρελθόν, την απόστασή του από το πλησιέστερο αστυνομικό τμήμα, καθώς και τη διακίνηση από το συγκεκριμένο κατάστημα μεγάλων χρηματικών ποσών ή τη φύλαξη σε αυτό αντικειμένων σημαντικής αξίας.

10. Περαιτέρω, καθόσον αφορά το ζήτημα του χρόνου τήρησης των φωτογραφικών δεδομένων η Αρχή κρίνει ότι τα δεδομένα πρέπει να τηρούνται για χρονικό διάστημα είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, με εξαίρεση τα Σαββατοκύριακα, οπότε η διαγραφή των δεδομένων θα πραγματοποιείται τις Δευτέρες, καθώς ο χρόνος αυτός επαρκεί για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας. Εξυπακούεται ότι, αν κατά τη διάρκεια του

24ώρου τελεσθεί αξιόποινη πράξη, το φωτογραφικό υλικό διατηρείται για τις ανάγκες της ποινικής δίωξης.

11. Από το φάκελο της υπόθεσης και συγκεκριμένα από το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3876/19.6.2009 έγγραφο της Εθνικής Τράπεζας προέκυψε, επίσης, ότι η ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων είναι επαρκής και σύμφωνη με το άρθρο 11 του ν. 2472/1997.

12. Τέλος διαπιστώνεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας, Εθνική Τράπεζα, παρέλειψε να γνωστοποιήσει εγκαίρως στην Αρχή την επεξεργασία φωτογραφικών και βιομετρικών δεδομένων (της γεωμετρίας προσώπου) των πελατών της, που διενεργείται μέσω της λειτουργίας του νέου συστήματος ασφάλειας εισόδου - εξόδου. Στη γνωστοποίηση προέβη μόνο μετά τη διενέργεια του πρώτου ελέγχου της Αρχής στο κατάστημα της τράπεζας που βρίσκεται στη Λεωφόρο Συγγρού 44 (κατάστημα Μακρυγιάννη) και ως εκ τούτου παραβίασε τη διάταξη του άρθρου 6 του ν. 2472/1997. Λόγω της σοβαρότητας της παράβασης, καθώς υπόκεινται σε επεξεργασία προσωπικά δεδομένα μεγάλου αριθμού φυσικών προσώπων, αλλά και της οικονομικής επιφάνειας του υπεύθυνου επεξεργασίας, η Αρχή κρίνει ότι από τις προβλεπόμενες στο ν. 2472/1997 διοικητικές κυρώσεις πρέπει να επιβληθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας η κύρωση του προστίμου ύψους τριάντα χιλιάδων (30.000) Ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή:

1) Θεωρεί νόμιμη την εγκατάσταση και λειτουργία του νέου συστήματος ασφάλειας εισόδου-εξόδου πελατών της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ΑΕ μόνον στην περίπτωση που πληρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας. Συνεπώς σε όσα καταστήματα δεν συντρέχουν οι όροι νομιμότητας πρέπει το σύστημα να απεγκατασταθεί.

2) Επιβάλλει στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ πρόστιμο ύψους τριάντα χιλιάδων (30.000) Ευρώ για την παράβαση του άρθρου 6 του 2472/1997.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡ. 3/2012**ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ (ΣΠΣ) ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ (ΕΚΑΝΑ).**

Η Αρχή συνεδρίασε προκειμένου να γνωμοδοτήσει σχετικά με τις νόμιμες προϋποθέσεις καταχώρισης και διαγραφής αλλοδαπών από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν βάσει του άρθρου 96 της Σύμβασης Εφαρμογής της Συνθήκης Σένγκεν και από τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών ενόψει και συναφών εκκρεμών υποθέσεων του Τμήματος.

Η Αρχή, αφού άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητές, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Η Συμφωνία Σένγκεν του 1985 και η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (στο εξής και ΣΕΣΣ)¹, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή το 1995, οδήγησαν στην κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα των κρατών που την είχαν υπογράψει, καθώς και στη δημιουργία ενιαίων εξωτερικών συνόρων, στα οποία οι έλεγχοι εισόδου στο «χώρο Σένγκεν» πραγματοποιούνται με βάση τις ίδιες διαδικασίες. Με την ίδια Σύμβαση καθιερώθηκαν κοινοί κανόνες για την έκδοση θεωρήσεων, την παροχή ασύλου και τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, ώστε να είναι εφικτή η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό του «χώρου Σένγκεν» χωρίς παράλληλα να διαταράσσεται η δημόσια ασφάλεια. Το σημαντικότερο από τα αποκαλούμενα «αντισταθμιστικά» μέτρα στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί η δημιουργία και λειτουργία ενός κοινού συστήματος πληροφοριών, του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν [(Schengen Information System - SIS) στο εξής και ΣΠΣ], το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών και δικαστικών αρχών. Το ΣΠΣ είναι μία βάση δεδομένων που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές των κρατών Σένγκεν την ανταλλαγή δεδομένων αναφορικά με ορισμένες κατηγορίες προσώπων και πραγμάτων². Ειδικότερα στο ΣΠΣ καταχωρούνται πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα που καταζητούνται από τις δικαστικές αρχές, με ανεπιθύμητους αλλοδαπούς, με πρόσωπα που έχουν εξαφανισθεί καθώς και με πρόσωπα τα οποία τίθενται υπό διακριτική παρακολούθηση. Ως εγγύηση των δικαιωμάτων των πολιτών η ΣΕΣΣ προβλέπει, μεταξύ άλλων³, τη λειτουργία μιας ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος, η οποία είναι αρμόδια να εξετάζει, αν από την επεξεργασία θίγονται τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων προσώπων (άρθρο 114 ΣΕΣΣ). Στην Ελλάδα η αρμοδιότητα αυτή έχει ανατεθεί με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. ιε' του ν. 2472/1997 στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Παράλληλα, με βάση τη νομοθεσία για την είσοδο και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα (άρθρο 82 του ν. 3386/2005), τηρείται και ο Εθνικός Κατάλογος Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (στο εξής και ΕΚΑΝΑ). Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτό καθορίζονται με την υπ' αριθ. 4000/4/32 - ιβ'/4.9.2006

1. Η Ελλάδα με το ν. 2514/1997 κύρωσε τη Συμφωνία Σένγκεν, τη Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν καθώς και τα πρωτόκολλα και τις συμφωνίες προσχώρησης των υπολοίπων κρατών μελών της ΕΕ.

2. Η εγκατάσταση, η λειτουργία και χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν ρυθμίζεται στα άρθρα 92-101 της ΣΕΣΣ.

3. Η ΣΕΣΣ περιέχει ειδικό κεφάλαιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την ασφάλεια αυτών στο πλαίσιο λειτουργίας του ΣΠΣ (άρθρα 102 - 118).

(ΦΕΚ Β´ 1353/14.9.2006) κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης (στο εξής και ΚΥΑ). Η Αρχή είναι αρμόδια να ελέγχει (στο πλαίσιο εξέτασης των αντιρρήσεων των υποκειμένων των δεδομένων - άρθρο 13 του ν. 2472/1997) και τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στον ΕΚΑΝΑ.

2. Το άρθρο 96 της ΣΕΣΣ ορίζει ότι: «1. Τα δεδομένα σχετικά με αλλοδαπούς καταχωρούνται σε αρχείο βάσει μιας εθνικής καταχώρισης, η οποία έχει έρεισμα στις αποφάσεις των αρμοδίων διοικητικών αρχών και δικαστηρίων, σύμφωνα με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας. 2. Οι αποφάσεις μπορούν να έχουν ως αιτιολογία την απειλή της δημόσιας τάξεως και ασφαλείας καθώς και της εθνικής ασφάλειας που ενδέχεται να συνιστά η παρουσία ενός αλλοδαπού επί του εθνικού εδάφους. Αυτή μπορεί, κυρίως, να είναι η περίπτωση: α) Αλλοδαπού, ο οποίος έχει καταδικασθεί για αξιόποινη πράξη επισύρουσα ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους, β) Αλλοδαπού, εις βάρος του οποίου υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις ότι διέπραξε σοβαρές αξιόποινες πράξεις, συμπεριλαμβανομένων και όσων αναφέρονται στο άρθρο 71 ή εις βάρος του οποίου υπάρχουν συγκεκριμένες ενδείξεις ότι έχει προβεί σε προπαρασκευαστικές ενέργειες τέτοιων αξιόποινων πράξεων επί του εδάφους ενός Συμβαλλόμενου Μέρους. 3. Οι αποφάσεις μπορούν επίσης να έχουν αιτιολογία ότι εις βάρος του αλλοδαπού έχει επιβληθεί το μέτρο της απομακρύνσεως, αποπομπής ή απέλασεως, το οποίο δεν αναβλήθηκε ούτε ανεστάλη και περιέχει ως παρεπόμενη κύρωση την απαγόρευση εισόδου ή διαμονής, στηριζόμενη στη μη τήρηση του εθνικού δικαίου ως προς την είσοδο και διαμονή των αλλοδαπών».

Από το παραπάνω άρθρο της ΣΕΣΣ προκύπτει ότι η καταχώριση στο ΣΠΣ λαμβάνει χώρα βάσει μίας εθνικής καταχώρισης, η οποία έχει έρεισμα στις αποφάσεις των αρμοδίων διοικητικών αρχών και δικαστηρίων. Στην Ελλάδα η τήρηση του Εθνικού Καταλόγου Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών προβλέπεται στο άρθρο 82 του ν. 3386/2005, το οποίο ορίζει ότι «Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης τηρεί κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτόν καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης». Με βάση την ανωτέρω εξουσιοδοτική διάταξη εκδόθηκε η με αριθμό 4000/4/32-ιβ´/4.9.2006 ΚΥΑ, το άρθρο 1 της οποίας προβλέπει ότι: «1. Στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (Ε.Κ.ΑΝ.Α.) εγγράφονται: α. Οι αλλοδαποί σε βάρος των οποίων διατάχθηκε η απέλαση από τη χώρα, βάσει δικαστικής ή διοικητικής απόφασης. β. Αλλοδαποί, των οποίων η παρουσία στο ελληνικό έδαφος, αποτελεί απειλή για την εθνική ή τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη. Τέτοια απειλή υπάρχει ιδίως όταν σε βάρος του αλλοδαπού υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις ότι τέλεσε σοβαρή αξιόποινη πράξη ή ενδείξεις ότι προέβη σε προπαρασκευαστικές πράξεις για την τέλεση τέτοιας πράξης [(άρθρο 96 Σύμβασης Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (SCHENGEN) (Σ.Ε.Σ.Σ.), όπως αυτή κυρώθηκε με το ν. 2514/1997 (Α´-140)]. γ. Αλλοδαποί σε βάρος των οποίων συντρέχουν λόγοι δημόσιας υγείας κατά τα οριζόμενα στο εδάφιο δ´ της παρ.1 του άρθρου 76 του ν. 3386/2005. 2 Οι αλλοδαποί που εγγράφονται στον Ε.Κ.ΑΝ.Α. εγγράφονται παράλληλα και στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SCHENGEN), εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 94 της Σ.Ε.Σ.Σ.».

3. Σύμφωνα με το άρθρο 1 της ανωτέρω ΚΥΑ εγγράφονται υποχρεωτικά στον ΕΚΑΝΑ οι αλλοδαποί σε βάρος των οποίων έχει διαταχθεί δικαστική ή διοικητική απέλαση. Η διοικητική απέλαση διατάσσεται όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 76 παρ. 1 του ν. 3386/2005 για την είσοδο, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια, το οποίο ορίζει ότι: «Η διοικητική απέλαση αλλοδαπού επιτρέπεται

εφόσον: α) Έχει καταδικασθεί τελεσίδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους ή, ανεξαρτήτως ποινής, για εγκλήματα προσβολής του πολιτεύματος, προδοσίας της Χώρας, εγκλήματα σχετικά με την εμπορία και διακίνηση ναρκωτικών, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διεθνή οικονομικά εγκλήματα, εγκλήματα με χρήση μέσων υψηλής τεχνολογίας, εγκλήματα περί το νόμισμα, εγκλήματα αντίστασης, αρπαγής ανηλίκου, κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβίασης, τοκογλυφίας, του νόμου περί μεσαζόντων, πλαστογραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας, για εγκλήματα που αφορούν τα όπλα, αρχαιότητες, την προώθηση λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της Χώρας ή τη διευκόλυνση της μεταφοράς ή προώθησης τους ή της εξασφάλισης καταλύματος σε αυτούς για απόκρυψη και εφόσον η απέλαση του δεν διατάχθηκε από το αρμόδιο δικαστήριο, β) Έχει παραβιάσει τις διατάξεις του νόμου αυτού, γ) Η παρουσία του στο ελληνικό έδαφος είναι επικίνδυνη για τη δημόσια τάξη ή την ασφάλεια της Χώρας. (Ο αλλοδαπός θεωρείται επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια ιδίως όταν σε βάρος του ασκηθεί ποινική δίωξη για αδίκημα που τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον τριών (3) μηνών ⁴⁾, δ) Η παρουσία του στο ελληνικό έδαφος συνιστά κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, επειδή πάσχει από λοιμώδες νόσημα ή ανήκει σε ομάδες ευάλωτες σε λοιμώδεις ασθένειες, ιδίως λόγω της κατάστασης της δημόσιας υγείας στη χώρα προέλευσης τους ή της χρήσης ενδοφλέβιων μη σύνομων ουσιών ή του ότι είναι εκδιδόμενο πρόσωπο, κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 2734/1999, ή του ότι διαμένει υπό συνθήκες που δεν πληρούν τους στοιχειώδεις κανόνες υγιεινής, όπως τα θέματα αυτά καθορίζονται από υγειονομικές διατάξεις».

4. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 96 της ΣΕΣΣ και 1 της ΚΥΑ 4000/4/32-Ιβ´/4.9.2006 προκύπτει ότι δεν είναι αυτοδίκαιη η καταχώριση στο ΣΠΣ κάθε προσώπου που εγγράφεται στον ΕΚΑΝΑ. Η καταχώριση στο ΣΠΣ επιτρέπεται μόνον όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ.

5. Οι διατάξεις της ΚΥΑ δεν προβλέπουν πρωτογενείς προϋποθέσεις εγγραφής στον ΕΚΑΝΑ, αλλά αντίθετα παραπέμπουν στις διατάξεις του ποινικού κώδικα για τη δικαστική απέλαση, στο άρθρο 76 του ν. 3386/2005 για τη διοικητική απέλαση και επαναλαμβάνουν τις διατυπώσεις του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ ως προς τους «ανεπιθύμητους» αλλοδαπούς, των οποίων η παρουσία στο ελληνικό έδαφος ενδέχεται να συνιστά «απειλή για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια ή για την εθνική ασφάλεια». Για το λόγο αυτό οι επιφυλάξεις σχετικά με τη συνταγματικότητα της ρυθμίσεως του θέματος εγγραφής και διαγραφής από τον ΕΚΑΝΑ με τον τύπο της υπουργικής απόφασης, δεδομένου ότι κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας οι περιορισμοί των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς, με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, δεν τυχάνουν περαιτέρω έρευνας, διότι δεν ασκούν επιρροή στην επίλυση των υπό έρευνα ζητημάτων.

6. Περαιτέρω, από τη συνδυαστική ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 96 παρ. 3 της ΣΕΣΣ και 76 παρ. 1 στοιχ. β´ του ν. 3386/2005 προκύπτει ότι οποιαδήποτε παραβίαση του τελευταίου νόμου σχετικά με την είσοδο και διαμονή υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια, η οποία έχει οδηγήσει στη διοικητική απέλαση του αλλοδαπού (όπως για παράδειγμα η χρήση πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων ή η ανάκληση ιθαγένειας λόγω χρήσης πλαστών πιστοποιητικών) δικαιολογεί την καταχώριση του στον ΕΚΑΝΑ και στο ΣΠΣ. Το ίδιο ισχύει και στις περιπτώσεις που έχει διαταχθεί η δικαστική απέλαση αλλοδαπού βάσει του άρθρου 74 του ΠΚ λόγω καταδίκης για τις αξιόποι-

4. Το δεύτερο εδάφιο της περ. γ´ (όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 άρθρου 48 του ν. 3772/2009) ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την παρ.2 β του άρθρου 25 του ν.3938/2011,ΦΕΚ Α 61/31.3.2011.

νες πράξεις που προβλέπονται στο ν. 3386/2005 (άρθρο 82, παράνομη επάνοδος στη χώρα αλλοδαπού ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στον ΕΚΑΝΑ, άρθρο 83 είσοδος/έξοδος αλλοδαπού από την Ελλάδα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις).

7. Το άρθρο 96 παρ. 2 της ΣΕΣΣ προβλέπει ότι η καταχώριση ενός αλλοδαπού στο ΣΠΣ μπορεί να έχει ως αιτιολογία το γεγονός ότι η παρουσία του τελευταίου επί του εθνικού εδάφους συνιστά απειλή «για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια ή για την εθνική ασφάλεια». Ως τέτοια απειλή μπορεί να θεωρείται ο αλλοδαπός, ο οποίος είτε α) έχει καταδικαστεί για αξιόποινη πράξη που επισύρει ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους (για αξιόποινες πράξεις, δηλαδή, των οποίων το κατώτερο πλαίσιο της στερητικής της ελευθερίας ποινής είναι ένα έτος) είτε β) σε βάρος του οποίου υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις ότι διέπραξε σοβαρές αξιόποινες πράξεις ή συγκεκριμένες ενδείξεις ότι έχει προβεί σε προπαρασκευαστικές ενέργειες τέτοιων αξιόποινων πράξεων. Από τη συνδυαστική ερμηνεία του άρθρου 96 παρ. 2 της ΣΕΣΣ και του άρθρου 76 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 3386/2005 προκύπτει ότι ως «σοβαρές αξιόποινες πράξεις» νοούνται όχι μόνο αυτές που επισύρουν ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους αλλά και όσες ρητά απαριθμούνται στη διάταξη του 76 παρ. 1 στοιχ. α' του ανωτέρω νόμου, καθώς ο εθνικός νομοθέτης έχει αξιολογήσει ότι η τέλεση και αυτών των πράξεων συνιστά απειλή της δημοσίας τάξης και ασφάλειας ή τις εθνικής ασφάλειας και για το λόγο είναι δυνατόν να οδηγήσουν στην απέλαση ενός αλλοδαπού. Πιο συγκεκριμένα ως «σοβαρές αξιόποινες πράξεις» νοούνται και τα εγκλήματα της προσβολής του πολιτεύματος, της προδοσίας της Χώρας, τα εγκλήματα σχετικά με την εμπορία και διακίνηση ναρκωτικών, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τα διεθνή οικονομικά εγκλήματα, τα εγκλήματα με χρήση μέσων υψηλής τεχνολογίας, τα εγκλήματα περί το νόμισμα, τα εγκλήματα αντίστασης, αρπαγής ανηλίκου, κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβίασης, τοκογλυφίας, του νόμου περί μεσαζόντων, πλαστογραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας, τα εγκλήματα που αφορούν τα όπλα, τις αρχαιότητες, την προώθηση λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της Χώρας ή τη διευκόλυνση της μεταφοράς ή προώθησης τους ή της εξασφάλισης καταλύματος σε αυτούς για απόκρυψη.

8. Για τη νομιμότητα της καταχώρισης τόσο σε περίπτωση καταδίκης όσο και σε περίπτωση ύπαρξης αποχρωσών ενδείξεων για την τέλεση «σοβαρής αξιόποινης πράξης» η απόφαση του αρμοδίου οργάνου θα πρέπει επιπλέον να λαμβάνει υπόψη και να συνεκτιμά όλες τις συνθήκες τέλεσης ενός αδικήματος και να εκφέρει ειδικώς αιτιολογημένη κρίση για την «απειλή» που συνιστά η παρουσία ενός αλλοδαπού επί του εθνικού εδάφους. Η ερμηνεία αυτή συμβαδίζει και με τη νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων. Πράγματι, προκειμένου τα διοικητικά δικαστήρια να θεωρήσουν νόμιμη την αιτιολογία της Διοίκησης για την απέλαση αλλοδαπού τόσο για λόγους καταδίκης για κάποια από τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2910/2001 (αντίστοιχη διάταξη με αυτή του άρθρου 76 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 3386/2005) όσο και για λόγους «απειλής της δημοσίας τάξης ή ασφάλειας της χώρας», απαιτούν από την τελευταία, κατά την άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της αναλογικότητας, να λαμβάνει υπόψη και να συνεκτιμά όλες τις συνθήκες τέλεσης ενός αδικήματος και να εκφέρει ειδικώς αιτιολογημένη κρίση για την εν λόγω «απειλή»⁵. Επιπλέον, έχει γίνει δεκτό ότι για την

5. Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 374/2011 (καταδίκη για αδίκημα που προβλέπεται στο άρθρο 44 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2910/2001), ΣτΕ 427/2009, ΣτΕ 1127/2009, ΣτΕ 2414/2008 (αλλοδαποί επικίνδυνοι για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας). Οι αποφάσεις αυτές εκδόθηκαν υπό το προϊσχύσαν δικαίο του ν. 2910/2001, το άρθρο 44 παρ. 1 στοιχ. α' και γ' του οποίου είχε αντίστοιχη διατύπωση με αυτή του άρθρου 76 παρ. 1 στοιχ. α' και γ' του ισχύοντος νόμου 3386/2005.

αναλογικότητα του μέτρου της απέλασης θα πρέπει να εκτιμάται το χρονικό διάστημα που παρήλθε από την αξιόποινη συμπεριφορά και την καταδίκη και το κατά πόσο ο αλλοδαπός υπέπεσε έκτοτε σε νέα αδικήματα.

9. Το άρθρο 112 της ΣΕΣΣ ορίζει ότι: «1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν καταχωρηθεί στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν για την αναζήτηση προσώπων, διατηρούνται μόνον όσο χρονικό διάστημα είναι απαραίτητο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Το αργότερο τρία χρόνια μετά την καταχώρισή τους σε αρχείο η αναγκαιότητα διατηρήσεώς τους πρέπει να εξετάζεται από το καταχωρούν Συμβαλλόμενο Μέρος. Για τις καταχωρίσεις του άρθρου 99 η προθεσμία αυτή διαρκεί ένα έτος».

Η Κοινή Αρχή Ελέγχου Σένγκεν (η οποία έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 115 της ΣΕΣΣ) έχει κρίνει ότι για την αναγκαιότητα διατήρησης της καταχώρισης πρέπει να υφίσταται αιτιολογημένη απόφαση. Κατά συνέπεια έλλειψη αιτιολογημένης απόφασης καθιστά την καταχώριση παράνομη και διαγραπτέα.

Συμπερασματικά η Αρχή δέχθηκε ότι:

α) η καταχώριση αλλοδαπού τρίτης χώρας στον κατάλογο ΕΚΑΝΑ δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως την εγγραφή στο ΣΠΣ,

β) η καταχώριση στο ΣΠΣ γίνεται εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ,

γ) δικαστική ή διοικητική απέλαση κατ' εφαρμογήν της εθνικής νομοθεσίας για την είσοδο και διαμονή υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια δικαιολογεί την καταχώριση του αλλοδαπού και στους δύο καταλόγους (ΕΚΑΝΑ και ΣΠΣ),

δ) καταδίκη αλλοδαπού από εθνικό δικαστήριο σε αδίκημα, για το οποίο προβλέπεται ποινή τουλάχιστον ενός (1) έτους, συνιστά λόγο εγγραφής στο ΣΠΣ, εφόσον η πράξη αξιολογείται ότι συνιστά απειλή της δημόσιας τάξης και ασφάλειας,

ε) αποχρώσεις ενδείξεις για διάπραξη ή προπαρασκευαστικές ενέργειες σοβαρής αξιόποινης πράξης, δικαιολογούν την εγγραφή στο ΣΠΣ, εφόσον η πράξη αξιολογείται ότι συνιστά απειλή της δημόσιας τάξης και ασφάλειας,

στ) ως σοβαρές αξιόποινες πράξεις νοούνται αυτές για τις οποίες προβλέπεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους και όσες αναφέρονται ρητά στη διάταξη του άρθρου 76 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 3386/2005

ζ) διοικητική απέλαση για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 76 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 3386/2005 καθώς και για το λόγο ότι η παρουσία ενός αλλοδαπού κρίνεται αιτιολογημένα ως επικίνδυνη για τη δημόσια τάξη ή την ασφάλεια της χώρας δικαιολογεί την εγγραφή του αλλοδαπού στον ΕΚΑΝΑ,

η) ο αλλοδαπός διαγράφεται από το ΣΠΣ, αν παρέλθει τριετία από την καταχώριση και δεν εκδοθεί αιτιολογημένη απόφαση για την αναγκαιότητα διατήρησης της καταχώρισης.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡ. 5/2012

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΤΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.

Η ΑΡΧΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:

Η Βουλή των Ελλήνων με το από 30.11.2012 (αριθμ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/7743/30.11.2012) έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου του άρθρου 21 του ν. 3023/2002 ζήτησε τη γνωμοδότηση της Αρχής σχετικά με την ανάρτηση στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων

που αναφέρονται στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003, όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει. Ειδικότερα ζήτησε να διευκρινισθεί εάν εξακολουθούν να ισχύουν για τη δημοσίευση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α΄ έως ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 οι όροι και οι προϋποθέσεις που τέθηκαν με τη γνωμοδότηση 7/2011 της Αρχής αλλά και τη γνώμη της επί της υποχρέωσης δημοσίευσης στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των υπόλοιπων υποχρέων προς υποβολή σχετικής δήλωσης, οι οποίοι αναφέρονται στις περιπτώσεις στ΄ έως ιστ΄ της ανωτέρω διάταξης. Η Αρχή, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία μετά τη διατύπωση των απόψεών της αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει επί της προβλεπόμενης στο άρθρο 2 παρ. 3 του ν. 3213/ 2003 δημοσιοποίησης στο διαδίκτυο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου βάσει του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. θ΄ και ιγ΄ του ν. 2472/1997. Το ανωτέρω άρθρο ορίζει ότι «1. Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: ... θ) Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ... ιγ) ... Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας...». Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών, ερμηνευομένων υπό το πρίσμα του άρθρου 28 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, προκύπτει ότι η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής πρέπει να ασκείται εγκαίρως τόσο στο στάδιο καταρτίσεως νομοθετικών ή κανονιστικών ρυθμίσεων όσο και στο σχεδιασμό επιμέρους επεξεργασιών.

2. Για τη δημοσίευση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α΄ έως ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 το άρθρο 2 παρ. 3 του ίδιου νόμου, με βάση το οποίο εκδόθηκε η γνωμοδότηση 7/2011 της Αρχής, όριζε ότι «Η δημοσίευση στον Τύπο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης που υποβάλλουν ετησίως τα πρόσωπα που ορίζονται στο άρθρο 1 παρ. 1 περιπτώσεις α΄ - ε΄ του παρόντος επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι δημοσιεύεται ολόκληρο το κείμενο τους. Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι επιτρεπτή η επιλεκτική δημοσιοποίηση ονομαστικών στοιχείων. Οι ανωτέρω δηλώσεις αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής με μέριμνα του Προέδρου της Επιτροπής του άρθρου 21 του ν. 3023/2002 (Α΄ 146), όπως ισχύει, ο οποίος καθορίζει τη μορφή, τον τύπο, τη χρονική διάρκεια της ανάρτησης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια» (Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 56 παρ.1 του ν. 3979/2011).

Μετά την τροποποίηση της ανωτέρω διάταξης από το άρθρο 3 του ν. 4065/2012, η διατύπωσή της έχει ως εξής: «Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που ορίζονται στο άρθρο 1 παρ. 1 του παρόντος αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής με μέριμνα του Προέδρου της Επιτροπής του άρθρου 21 του ν. 3023/2002 (Α΄ 146), όπως ισχύει, ο οποίος καθορίζει τη μορφή, τον τύπο, τα προς δημοσίευση στοιχεία, τη χρονική διάρκεια της ανάρτησης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Η δημοσίευση στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης που υποβάλλουν τα πρόσωπα που ορίζονται στο άρθρο 1 παρ. 1 επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι δημοσιεύεται ολόκληρο το κείμενο τους. Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι επιτρεπτή η επιλεκτική δημοσιοποίηση ονομαστικών στοιχείων. Κάθε παράβαση της διάταξης αυτής τιμωρείται πέραν της προβλεπόμενης ποινής φυλάκισης από το άρθρο 7 παρ. 2 έξι

(6) μηνών τουλάχιστον και με χρηματική ποινή από 5.000 μέχρι 100.000 ευρώ».

3. Από την παράθεση των δύο μορφών της διάταξης προκύπτει ότι η διατύπωση της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 3 του ν. 3213/2003, μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 3 του ν. 4065/2012, διαφέρει της προϊσχύουσας κατά το ότι με κανονιστική απόφαση του Προέδρου της Επιτροπής του άρθρου 21 του ν. 3023/2002 είναι δυνατόν να προσδιορισθούν και ενδεχομένως να περιορισθούν τα προς «δημοσίευση» στοιχεία από το περιεχόμενο των υποβληθεισών δηλώσεων είτε στο σύνολό των υποχρέων είτε σχετικά με τις κατηγορίες των υπαγομένων στην υποχρεωτική υποβολή δηλώσεων περιουσιακής καταστάσεως κρατικών λειτουργών και υπαλλήλων, ενόψει του ότι στον διαδικτυακό τόπο της Βουλής αναρτώνται πλέον όλες οι δηλώσεις των υπόχρεων κατά το άρθρο 1 παρ. 1 προσώπων. Η μη έκδοση, όμως, μέχρι τούδε κανονιστικής αποφάσεως δεν αποκλείει την κατ' εντολή του αυτού οργάνου (Προέδρου Επιτροπής του άρθρου 21 του ν. 3023/2002) ανάρτηση στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής ολοκλήρου του κειμένου των δηλώσεων των προσώπων των κατηγοριών α' έως και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003, για τα οποία το ενδιαφέρον του κοινού για την τήρηση της αρχής της διαφάνειας των οικονομικών τους πόρων είναι ζωηρότερο. Τούτο διότι από τον νόμο επιβάλλεται επιτακτικώς η «δημοσίευση» των ετησίων δηλώσεων των υποχρέων και κατά τη ρητή πρόβλεψη της αυτής παραγράφου 3 του άρθρου 2 του ν. 3213/2003 «Η δημοσίευση στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης που υποβάλλουν τα πρόσωπα που ορίζονται στο άρθρο 1 παρ. 1 επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι δημοσιεύεται ολόκληρο το κείμενό τους».

4. Κατά το έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου του άρθρου 21 του ν. 3023/2002, όπως αυτό εξειδικεύθηκε μετά από επικοινωνία με τη Διεύθυνση Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών της Βουλής των Ελλήνων, η ανάρτηση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης θα γίνει με την ίδια μέθοδο που έχει περιγραφεί στο σημείο 9 της γνωμοδότησης 7/2011 της Αρχής. Η αλλαγή κατά τη διαδικασία της αρχικής καταχώρισης της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, οπότε και γίνεται χρήση ψηφιοποιημένης εικόνας σε αρχείο με μορφότυπο pdf, αντί της καταχώρισης σε αριθμητικά και αλφαριθμητικά πεδία, δεν διαφοροποιεί τον τρόπο δημοσίευσης των στοιχείων αυτών στο διαδίκτυο και ως εκ τούτου εξακολουθούν να ισχύουν οι σχετικές σκέψεις του σημείου 9 της γνωμοδότησης 7/2011.

5. Κατά τα λοιπά η Αρχή, ως προς την ανάρτηση στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003, εμμένει και αναφέρεται στις σκέψεις της γνωμοδότησης 7/2011.

Ως προς την υποχρέωση και τον τρόπο δημοσίευσης στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των υπόλοιπων υπόχρεων προς υποβολή σχετικής δήλωσης (αναφερόμενοι στις περιπτώσεις στ' έως ιστ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3212/2003) η Αρχή επιφυλάσσεται να γνωμοδοτήσει μετά την υποβολή σε αυτή σχεδίου της προβλεπόμενης στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 του ανωτέρω νόμου σχεδίου αποφάσεως του Προέδρου της Επιτροπής του άρθρου 21 του ν. 3023/2002.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ

Ν. 4055/2012 (ΦΕΚ 51 Α/2012)

«Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής»

-Άρθρο 61, 110 και 112

«Τροποποίηση και συμπλήρωση της νομοθεσίας των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων αρχών».

το 1/3 των υποθέσεων κάθε δικασίμου. Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για την εξέταση των αιτήσεων είναι τα οριζόμενα στην παράγραφο 2, καθώς και ο επείγων χαρακτήρας των υποθέσεων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 61

Τροποποίηση και συμπλήρωση της νομοθεσίας των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων αρχών

1. Η παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (Α΄ 220) αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Η λειτουργία κάθε ανεξάρτητης αρχής ρυθμίζεται από εσωτερικό κανονισμό, ο οποίος εκδίδεται από την ίδια και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο Κανονισμός ακολουθεί τις ρυθμίσεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Παρεκκλίσεις επιτρέπονται μόνο ως προς τη δημοσιότητα των συνεδριάσεων, ανάλογα με τη φύση και αποστολή της κάθε αρχής.

Κατά τη διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων, οι συνεδριάσεις των ανεξάρτητων αρχών είναι μυστικές, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από άλλη διάταξη νόμου ή τον κανονισμό τους. Αν ο κανονισμός δεν προβλέπει δημόσια συνεδρίαση κατά τη διαδικασία επιβολής κυρώσεων, ο έχων δικαιολογημένο ενδιαφέρον μπορεί, με γραπτή αίτησή του, να ζητήσει την έκδοση της απόφασης ύστερα από δημόσια συνεδρίαση, στην οποία παρίστανται, εκτός από τα ενδιαφερόμενα μέρη και τρίτοι. Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει, επί ποινή απαραδέκτου, τους λόγους που στηρίζουν το αίτημα. Η αρχή αποφαινεται επί του αιτήματος, πριν από την έναρξη της διαδικασίας για την οποία ζητείται η δημόσια συνεδρίαση, χωρίς να απαιτείται η τήρηση οποιασδήποτε άλλης προϋπόθεσης ή πρόσκληση των ενδιαφερομένων να ακουστούν. Η απόφαση γνωστοποιείται προφορικά στον αιτούντα και στους ενδιαφερόμενους, εφόσον παρίστανται και καταχωρίζεται στο πρακτικό ή την απόφαση της αρχής.

Η δημόσια συνεδρίαση της αρχής αποκλείεται:

α. αν παραβιάζεται το συμφέρον απονομής της δικαιοσύνης,

β. εφόσον συντρέχουν λόγοι προστασίας: αα) των συμφερόντων των ανηλίκων, ββ) του ιδιωτικού βίου, γγ) της εθνικής άμυνας και ασφάλειας, δδ) της δημόσιας τάξης, εε) του επιχειρηματικού απορρήτου και

γ. όταν, κατά την κρίση της αρχής, η δημόσια συνεδρίαση παρεμποδίζει ουσιαστικά τη διερεύνηση της υπόθεσης.

Εάν ο κανονισμός της αρχής προβλέπει δημόσια συνεδρίαση, η αρχή μπορεί, για τους ανωτέρω λόγους, να συνεδριάσει μυστικά. Αν κατά τη διάρκεια της δημόσιας συνεδρίασης παρακωλύεται η διαδικασία από την παρουσία τρίτων προσώπων ή διαπιστωθεί ότι συντρέχουν οι παραπάνω λόγοι, με απόφαση της αρχής που λαμβάνεται παραχρήμα και καταχωρίζεται στο πρακτικό ή την απόφαση, μπορεί να διακοπεί η δημόσια διαδικασία και να συνεχισθεί με την παρουσία μόνο των ενδιαφερομένων.

Αν πράξη ανεξάρτητης αρχής ακυρώθηκε με απόφαση δικαστηρίου για το λόγο ότι η πράξη δεν ελήφθη σε δημόσια συνεδρίαση, η αρχή επαναλαμβάνει τη διαδικασία σε δημόσια συνεδρίαση, σύμφωνα με τα όσα κρίθηκαν με την ακυρωτική απόφαση, εφόσον στη συγκεκριμένη

περίπτωση δεν συντρέχουν, κατά την αιτιολογημένη κρίση της αρχής, λόγοι οι οποίοι αποκλείουν τη δημόσια συνεδρίαση.»

2. Οι παράγραφοι 2 και 5 του άρθρου 3 του ν. 3051/2002 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών και οι αναπληρωτές τους, όπου προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, επιλέγονται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής των Ελλήνων, σύμφωνα με το άρθρο 101Α του Συντάγματος, μετά από προηγούμενη εισήγηση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής. Η απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής κοινοποιείται αμελλητί στον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό, ο οποίος οφείλει να εκδώσει την πράξη διορισμού εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση.

Η θητεία των μελών είναι εξαετής χωρίς δυνατότητα ανανέωσης.

Ο Πρόεδρος της ανεξάρτητης αρχής ενημερώνει εγγράφως τον Πρόεδρο της Βουλής για τη λήξη της θητείας των μελών τρεις μήνες πριν από την ημερομηνία λήξης της θητείας τους.

Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή έκπτωσης μέλους ανεξάρτητης αρχής διορίζεται νέο μέλος για το υπόλοιπο της θητείας. Στις μονοπρόσωπες αρχές το μέλος διορίζεται για πλήρη θητεία. Η παραίτηση θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή μετά την πάροδο τριών μηνών από την υποβολή της, εφόσον μέχρι την ημερομηνία αυτή δεν έχει εκδοθεί και κοινοποιηθεί η πράξη αποδοχής της παραίτησης.

Η θητεία των μελών των ανεξάρτητων αρχών παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι το διορισμό νέων. Ο χρόνος παράτασης της θητείας δεν μπορεί να υπερβεί σε κάθε περίπτωση τους έξι μήνες. Η ανεξάρτητη αρχή μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί όχι όμως πέρα από ένα εξάμηνο, εάν κάποια από τα μέλη της εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή απολέσουν την ιδιότητα, βάσει της οποίας ορίστηκαν, εφόσον τα λοιπά μέλη επαρκούν για το σχηματισμό απαρτίας.»

«5. Ο Πρόεδρος, ο Αναπληρωτής Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος κάθε ανεξάρτητης αρχής υπηρετούν με καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Με την ειδική νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της οικείας αρχής μπορεί να προβλέπεται πλήρης και αποκλειστική απασχόληση και για άλλα μέλη της αρχής. Κατά τη διάρκεια της θητείας των μελών των ανεξάρτητων αρχών αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε δημοσίου λειτουργήματος, καθώς και η άσκηση καθηκόντων σε οποιαδήποτε θέση του Δημοσίου, σε Ν.Π.Δ.Δ. και νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται ο διορισμός μελών του διδακτικού προσωπικού πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης στις ανεξάρτητες αρχές με καθεστώς μερικής απασχόλησης, χωρίς να αναστέλλεται ολικά ή μερικά η άσκηση των διδακτικών και ερευνητικών τους καθηκόντων.»

3. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 4 του ν. 3051/2002 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Το επιστημονικό και λοιπό προσωπικό κάθε ανεξάρτητης αρχής προσλαμβάνεται στις θέσεις που προβλέπονται στον οργανισμό της και επιλέγεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1 του ν. 3812/2009. Η προκήρυξη εκδίδεται από το ΑΣΕΠ μετά από εισήγηση της οικείας αρχής. Η επιλογή γίνεται σύμφωνα με τα κριτήρια που

καθορίζονται στην προκήρυξη, τηρούνται δε οι αρχές της δημοσιότητας, της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας και της αξιοκρατίας. Στην εξεταστική επιτροπή μετέχουν τουλάχιστον δύο μέλη της οικείας αρχής. Στις περιπτώσεις που προβλέπεται συνέντευξη, αυτή είναι δημόσια. Για την επιλογή του ειδικού επιστημονικού προσωπικού η συνέντευξη είναι υποχρεωτική. Παρέχεται η δυνατότητα να προβλέπεται στην προκήρυξη στάδιο γραπτής δοκιμασίας μετά από εισήγηση της οικείας αρχής προς το ΑΣΕΠ.»

«2. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό που εκτελεί την κύρια αποστολή της ανεξάρτητης αρχής προσλαμβάνεται με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ή έμμισθης εντολής επιφυλασσομένων των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3094/2003 και υπόκειται στη διάταξη του άρθρου 22 παρ. 3 του ν. 4024/2011. Το λοιπό προσωπικό κάθε ανεξάρτητης αρχής υπόκειται στις διατάξεις του ν. 4024/2011. Με την επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων του παρόντος νόμου η υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού τους διέπεται, κατά περίπτωση, από τις διατάξεις:

Α. Του Κώδικα Καταστάσεως Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ν. 3528/2007, Α' 26) και του ν. 4024/2011, όπως εκάστοτε ισχύουν, ως προς το τακτικό προσωπικό, που εφαρμόζονται αναλόγως.

Β. Του Κώδικα Προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. (π.δ. 410/1988, Α' 191) όπως εκάστοτε ισχύει, και του ν. 3801/2009 (Α' 163) ως προς το προσωπικό που απασχολείται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Γ. Του Κώδικα περί Δικηγόρων για τους δικηγόρους που προσλαμβάνονται με σύμβαση έμμισθης εντολής.

Δ. Των ειδικών νόμων και των κανονιστικών πράξεων που ισχύουν για κάθε αρχή.»

«3. Σε κάθε ανεξάρτητη αρχή συνιστώνται υπηρεσιακό συμβούλιο και πειθαρχικό συμβούλιο, τα οποία συγκροτούνται με απόφαση του Προέδρου της.

Στη σύνθεση του υπηρεσιακού συμβουλίου μετέχουν με διετή θητεία: α) Ένα μέλος της οικείας αρχής και ένα μέλος άλλης αρχής ή Βοηθός Συνηγόρου του Πολίτη, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με κλήρωση. Η κλήρωση διεξάγεται σε δημόσια συνεδρίαση από τον Πρόεδρο της Αρχής ή τον Συνήγορο του Πολίτη, ανάλογα με την Αρχή που υπηρετεί ο υπάλληλος. Το ένα μέλος από τα ανωτέρω ορίζεται ως Πρόεδρος του συμβουλίου από τον Πρόεδρο της Αρχής ή τον Συνήγορο του Πολίτη. β) Ο Γενικός Διευθυντής ή ο υπηρεσιακός προϊστάμενος των διοικητικών υπηρεσιών της Αρχής που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους και γ) δύο αιρετοί εκπρόσωποι των υπαλλήλων και οι αναπληρωτές τους κατά τη σειρά εκλογής τους.

Στη σύνθεση του πειθαρχικού συμβουλίου μετέχουν με διετή θητεία: α) ο Αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής ή ο αρχαιότερος Βοηθός Συνηγόρος του Πολίτη, β) δύο πάρεδροι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Οι ανωτέρω ορίζονται με τους αναπληρωτές τους.

Συνιστάται δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο κοινό για όλες τις Αρχές, το οποίο εδρεύει στο ΑΣΕΠ, είναι επταμελές και συγκροτείται από: α) έναν Σύμβουλο της Επικρατείας, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δικαστη-

ρίου, β) δύο μέλη της Αρχής στην οποία υπηρετεί ο πειθαρχικά διωκόμενος υπάλληλος που ορίζονται, με τους αναπληρωτές τους, από τον Πρόεδρο της Αρχής ή τον Συνήγορο του Πολίτη και γ) τέσσερις διοικητικούς προϊσταμένους των άλλων Αρχών με τους αναπληρωτές τους που ορίζονται από τους Προέδρους των Αρχών και τον Συνήγορο του Πολίτη. Το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η θητεία των μελών είναι διετής. Το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο υποστηρίζεται γραμματειακά από το ΑΣΕΠ. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι ισχύουσες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα για τα υπηρεσιακά συμβούλια, τα πειθαρχικά συμβούλια και το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο.»

4. Με προεδρικό διάταγμα που προτείνεται από τον εποπτεύοντα Υπουργό μπορούν να υπαχθούν εν όλω ή εν μέρει στο καθεστώς του παρόντος νόμου και ανεξάρτητες αρχές η σύσταση των οποίων δεν προβλέπεται στο Σύνταγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 62

Αίτηση προτίμησης από τον Υπουργό

Σε δίκες ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, ο Υπουργός, ο οποίος εποπτεύει νομικό πρόσωπο που είναι διάδικο, μπορεί να υποβάλει αίτηση προτίμησης για λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι επιβάλλουν την ταχεία εκδίκαση της υπόθεσης.

Άρθρο 63

Τροποποίηση του ν. 3886/2010

1. Η παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3886/2010 (Α'173) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αποφανθεί αιτιολογημένα, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και, αν την κρίνει βάσιμη, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία, τεκμαίρεται η απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί πάντως να δεχθεί εν όλω ή εν μέρει την προδικαστική προσφυγή και μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας, έως την προτεραιά της συζήτησης της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, στην περίπτωση δε αυτή καταργείται αντιστοίχως η δίκη επί της εν λόγω αίτησης κατά το μέρος για το οποίο έγινε αποδεκτή η προδικαστική προσφυγή του αιτούντος. Η αρχή δύναται επίσης να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία για την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής, η οποία πρέπει να περιέλθει στο δικαστήριο το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την, αρχική ή μετ' αναβολή, δικάσιμο της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων. Η καθυστερημένη περιέλευση του σχετικού εγγράφου δεν υποχρεώνει το δικαστήριο σε αναβολή.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3886/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής, η άσκηση αυτής, καθώς και η προθεσμία και η άσκηση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά.

γ) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Πάτρας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας με έδρα την Πάτρα,

δ) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Λάρισσας και Δυτικής Μακεδονίας με έδρα τη Λάρισα,

ε) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Ναυπλίου και Καλαμάτας με έδρα το Ναύπλιο,

στ) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Κρήτης και Ανατολικής Κρήτης με έδρα το Ηράκλειο,

ζ) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείου Θράκης με έδρα την Κομοτηνή και

η) Σύλλογος Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Ιωαννίνων και Κέρκυρας με έδρα τα Ιωάννινα.

Στους συλλόγους αυτούς είναι υποχρεωτικά μέλη όλοι οι δικαστικοί επιμελητές, που είναι διορισμένοι και υπηρετούν στις περιφέρειες των πρωτοδικείων των αντίστοιχων προς τους συλλόγους αυτούς εφετείων.»

4. Επαναφέρεται σε ισχύ η παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3689/2008 (Α' 164) ως είχε πριν από την τροποποίησή της με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3910/2011 (Α' 11) και καταργείται από τότε που ίσχυσε η περίπτωση β' του άρθρου 35 του ν. 3910/2011 (Α' 11).

5. Στην παράγραφο 5 του ν.δ. 811/1971 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με την επιλογή, πρόσληψη, υπηρεσιακή κατάσταση, με οποιονδήποτε τρόπο μετατροπή ή λύση της εργασιακής σχέσης των υπαλλήλων των Υποθηκοφυλακείων.»

6. Στην υποπερίπτωση α' της περίπτωσης Α' της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν.δ. 1017/1971, όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 10 του άρθρου 7 του ν. 4043/2012, μετά τη φράση «εισαγωγικά της δίκης» προστίθεται η φράση «έγγραφα, προτάσεις ή σημειώματα ή».

ΜΕΡΟΣ Ζ'

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 109

Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) Οι παράγραφοι 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 99 του Ποινικού Κώδικα.

β) Το άρθρο 220 και οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 485 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

γ) Η παράγραφος 3 του άρθρου 32 του ν. 3900/2010.

δ) Ο τίτλος του άρθρου 14 του ν. 3387/2005.

ε) Η παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 2318/1995.

στ) Το άρθρο 11 του ν. 3090/2002.

ζ) Τα άρθρα 8, 9 και 11 του ν. 3068/2002.

η) Η παράγραφος 2 του άρθρου 191 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του ν. 3900/2010 και απαλείφεται η ένδειξη «1».

θ) Η παράγραφος 4 του άρθρου 30 του π.δ. 774/1980 καταργείται.

ι) Η παράγραφος 1 του άρθρου 50 του π.δ. 1225/1981 καταργείται.

ια) Το άρθρο 7 του ν. 2928/2001 και τα άρθρα 20 και 21 του ν. 663/1977.

2. Μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται η περίπτωση θ' του άρθρου

29 του ΚΟΔΚΔΛ, που προστέθηκε με το άρθρο 39 του ν. 3659/2008 και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 57 του ν. 3900/2010.

3. Οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 67 του ν. 3842/2010 «Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις» (Α' 58) καταργούνται από τότε που ίσχυσαν.

Άρθρο 110

Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 2 εφαρμόζονται και για τις συζητηθείσες σε πρώτη συζήτηση αιτήσεις συναινετικών διαζυγίων.

2. Οι υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας των άρθρων 1, 4 και 5 του παρόντος μέχρι της υπαγωγής τους στα ειρηνοδικεία υπάγονται στην αρμοδιότητα του προέδρου πρωτοδικών ή του μονομελούς πρωτοδικείου.

3. Η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας θα τεθεί σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο οποίο θα ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τον τρόπο και τη διαδικασία κατάθεσης των προτάσεων και υποβολής των σχετικών εγγράφων ηλεκτρονικά.

4. Απελάσεις που επιβλήθηκαν με βάση ποινή φυλάκισης μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, παράγουν αποτελέσματα και αποκλείουν την είσοδο των αλλοδαπών που απελάθηκαν για χρονικό διάστημα πέντε ετών από την εκτέλεση της απέλασης. Για τις απελάσεις που επιβλήθηκαν με βάση ποινή κάθειρξης μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, το χρονικό διάστημα ισχύος της απαγόρευσης εισόδου του αλλοδαπού στη χώρα καθορίζεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου του δικαστηρίου που επέβαλε την απέλαση, ύστερα από αίτηση του απελαθέντα που υποβάλλεται κατά τη διαδικασία του άρθρου 74 παρ. 3 του Π.Κ., όπως τροποποιήθηκε με τον παρόντα νόμο.

5. Η εκτέλεση απελάσεων που έχουν επιβληθεί, έως την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού, με βάση ποινή φυλάκισης, αναστέλλεται υποχρεωτικά εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν πραγματοποιηθεί εντός τριάντα ημερών από τότε που διαταχθεί η απόλυση υπό όρους του κρατούμενου αλλοδαπού ή που εκτιθεί πλήρως ή χαριστεί η ποινή του.

Εάν οι ανωτέρω προϋποθέσεις πληρούνται ήδη κατά την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού ή εάν πρόκειται περί αλλοδαπών κρατούμενων των οποίων η ποινή έχει ανασταλεί κατ' άρθρο 99 παρ. 1 του Π.Κ., όπως ίσχυε έως τη θέση σε ισχύ του νόμου αυτού, ή κατ' άρθρο 100 του Π.Κ. ή κατ' άρθρο 100Α του Π.Κ., όπως ίσχυε πριν την κατάργησή του από το άρθρο 34 περίπτωση β' του ν. 3904/2010 (Α' 218) και εφόσον πληρούνται οι θεθέντες από το Δικαστήριο όροι, η αναστολή επέρχεται, εάν δεν εκτελεστεί η απέλαση μέσα σε τριάντα ημέρες από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού.

Η αναστολή διατάσσεται για διάστημα ενός έτους, που μπορεί να παρατείνεται για ίσο χρονικό διάστημα εφόσον εξακολουθεί να είναι ανέφικτη η απέλαση, από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης, υπό τον όρο της εμφάνισης του απολυόμενου μέσα στο πρώτο πενήντημο κάθε μήνα στο αστυνομικό τμήμα διαμονής του. Στους απολυόμενους αλλοδαπούς

μπορεί να επιτραπεί η εργασία υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 37 του ν. 3907/2011 για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή εκτέλεσης της απέλασής τους.

Εάν κατά την αιτιολογημένη γνώμη της αστυνομικής αρχής η απέλαση οποιουδήποτε από τους απολυμένους αλλοδαπούς καταστεί οποτεδήποτε εφικτή, με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης ανακαλείται η χορηγηθείσα αναστολή και διατάσσεται η κράτηση του αλλοδαπού για χρονικό διάστημα το πολύ δεκαπέντε (15) ημερών προς πραγματοποίηση της απέλασης.

6. Υποθέσεις, οι οποίες με τις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται πλέον στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του μονομελούς εφετείου κακουρηγημάτων, εάν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχει γίνει επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εκδικάζονται από το αρμόδιο δικαστήριο στο οποίο έχουν εισαχθεί, ενώ εάν δεν έχει γίνει τέτοια επίδοση καταλαμβάνονται από τις νέες διατάξεις και εκδικάζονται από το μονομελές εφετείο.

7. Υποθέσεις του άρθρου 36 οι οποίες δεν έχουν παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμοδίου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δικαστηρίου με επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εισάγονται αμέσως με πράξη του εισαγγελέα εφετών στο κατά τόπον και σύμφωνα με τις νέες διατάξεις καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο.

8. Υποθέσεις του άρθρου 36 που εκκρεμούν στην ανάκριση ή σε οποιοδήποτε στάδιο και σε οποιονδήποτε βαθμό συνεχίζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις. Οι πράξεις της ποινικής προδικασίας που τελέστηκαν υπό την ισχύ των διατάξεων που τροποποιούνται με το άρθρο 36 διατηρούν το κύρος τους.

9. Υποθέσεις του άρθρου 38 σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και αν βρίσκονται, εκδικάζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, αν δε ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαπιστώσει τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής, με πράξη του θέτει αυτές στο αρχείο.

10. Η ισχύς των άρθρων 41 και 44 αρχίζει τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

11. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι τεχνικές λεπτομέρειες, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα με την εφαρμογή των άρθρων 42, 49 και 74 του παρόντος.

12. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου λήγει η θητεία των μελών των προβλεπόμενων από το Σύνταγμα ανεξάρτητων αρχών, που έχουν επιλεγεί από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής και έχουν υπηρετήσει ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη στην ίδια αρχή συνολικά για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της οκταετίας. Για όσα από τα υπηρετούντα μέλη δεν έχουν συμπληρώσει οκταετία, από την αρχική επιλογή τους, η θητεία τους παρατείνεται μέχρι τη συμπλήρωση της οκταετίας. Η αντικατάσταση των αποχωρούντων κατά τα ανωτέρω μελών πραγματοποιείται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου. Μέχρι την αντικατάσταση παρατείνεται η θητεία των αποχωρούντων.

13. Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφασίζει σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και

τις διατάξεις του ν. 3051/2002, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο. Κατά την πρώτη ανασυγκρότηση κάθε ανεξάρτητης αρχής τα μισά από τα πρωτοεπιλεγόμενα μέλη, πλην του Προέδρου της, ορίζονται δια κληρώσεως για θητεία τριών ετών, εφόσον συντρέχει περίπτωση για τη συμπλήρωση του αριθμού των μελών με τριετή θητεία.

14. Η ισχύς του άρθρου 66 δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις. Από την έναρξη ισχύος του εν λόγω άρθρου καταργούνται: α) οι διατάξεις των παραγράφων 4Α και 5 του άρθρου 1 του ν. 1406/1983 (Α' 182), όπως η παράγραφος 4Α προστέθηκε με το άρθρο 48 παρ. 3 του ν. 3900/2010 (Α' 213) και η παράγραφος 5 προστέθηκε με το άρθρο 51 παρ. 2 του ν. 3659/2008 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 48 παρ. 4 του ν. 3900/2010 και β) κάθε γενική ή ειδική διάταξη, η οποία ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα στα οποία αναφέρεται το παρόν άρθρο.

15. Οι διατάξεις των άρθρων 47 και 67 του παρόντος εφαρμόζονται στις εκκρεμείς υποθέσεις, για τις οποίες δεν έχει ορισθεί δικάσιμος.

16. Οι διατάξεις του άρθρου 68 ισχύουν από 16.9.2012 και εφαρμόζονται στις πράξεις και στις δικαστικές αποφάσεις που θα εκδοθούν από την ημερομηνία αυτή και εφεξής.

17. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 70 εφαρμόζονται επί αιτήσεων που ασκούνται μετά την πάροδο ενός μηνός από τη δημοσίευση της απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 3 του ν. 3900/2010 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

18. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 71 εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς ενώπιον των Τμημάτων υποθέσεις.

19. Οι διατάξεις του άρθρου 79 δεν εφαρμόζονται στις εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον του αρμοδίου Κλιμακίου.

20. Οι διατάξεις των άρθρων 9 και 16 του Α' Μέρους (Πολιτική Δίκη) ισχύουν μετά την πάροδο δύο (2) μηνών από της δημοσίευσής του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

21. Οι διατάξεις των άρθρων 1, 4, 5, 8, 17 και 20 ισχύουν από 16 Σεπτεμβρίου 2012.

22. Η ισχύς του άρθρου 61 αρχίζει τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, πλην των ρυθμίσεων που αναφέρονται στην τριημέρα διαδικασία και τη δημοσιότητα των συνεδριάσεων των αρχών, οι οποίες ισχύουν από τη δημοσίευση του παρόντος.

23. Η διάταξη του άρθρου 94, κατά το μέρος που αναφέρεται στη μη μετάθεση δικαστικού λειτουργού πριν τη συμπλήρωση έτους στον τόπο, όπου τοποθετήθηκε, ισχύει από 16 Σεπτεμβρίου 2012.

24. Εκκρεμείς υποθέσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 8 του άρθρου 51 του ν. 2172/1993, όπως αυτή αντικαθίσταται με την παράγραφο 6 του άρθρου 111 του παρόντος νόμου, σε οποιοδήποτε στάδιο βρίσκονται σε άλλες ανακριτικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές, με την έναρξη ισχύος του νόμου διαβιβάζονται στις εισαγγελίες πρωτοδικών ή εφετών Πειραιώς.

25. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό, που υπηρετεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου στις πέντε συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές και εκπληρώνει την κύρια αποστολή τους, εξακολουθεί να παρέχει τις υπηρεσίες του με την προβλεπόμενη

από την κείμενη νομοθεσία εργασιακή και ασφαλιστική σχέση, υπαγόμενο σε ενιαίο μισθολογικό καθεστώς σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 3 του ν. 4024/2011 (Α' 226). Η ρύθμιση της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3051/2002 (Α' 220), όπως αντικαθίσταται με το άρθρο 61 παρ. 3 του παρόντος εφαρμόζεται για τους εφεξής προσλαμβανόμενους υπαλλήλους.

26. Για εκκρεμείς υποθέσεις του άρθρου 25, ως προς τις οποίες συμπληρώνεται ο χρόνος παραγραφής, την εξάλειψη του αξιοποιούν μπορεί να διαπιστώσει και ο εισαγγελέας εφετών ή πλημμελειοδικών, κατά περίπτωση, και με πράξη του θέτει τη δικογραφία στο αρχείο.

27. Η απόφαση της παραγράφου 5 του άρθρου 108 εκδίδεται, κατά την πρώτη εφαρμογή, εντός τριμήνου από την δημοσίευση του παρόντος. Κατά το διάστημα αυτό δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε μετατροπή ή λύση της εργασιακής σχέσης των υπαλλήλων των Υποθηκοφυλακείων.

Άρθρο 111

Ρυθμίσεις για το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

1. Στο τέλος της παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 2286/1995 (Α' 19) προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για την ανάδειξη προμηθευτών σε πετρελαιοειδή για τις ανάγκες των υπηρεσιών αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αρμόδιος είναι ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο οποίος δύναται να εξουσιοδοτεί προς τούτο τους προϊστάμενους των ως άνω υπηρεσιών.»

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 6 του ν.δ. 3026/1954 (Α' 235) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Μέρος της άσκησης, διάρκειας έως έξι μηνών, μπορεί να γίνει στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή στο πολιτικό και διοικητικό εφετείο ή πρωτοδικείο ή στην αντίστοιχη εισαγγελία ή στο ειρηνοδικείο της έδρας του Δικηγορικού Συλλόγου που είναι εγγεγραμμένος ο ασκούμενος. Ο συνολικός αριθμός, η κατανομή των ασκούμενων δικηγόρων στα δικαστήρια και τις εισαγγελίες, η διαδικασία, ο τρόπος επιλογής, ο καθορισμός της έναρξης, ο ακριβής χρόνος άσκησης, η εξειδίκευση των καθηκόντων που οι ασκούμενοι επιτελούν, ο τρόπος καταβολής της αμοιβής, καθώς και κάθε ζήτημα σχετικά με την άσκηση καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η περαιτέρω κατανομή των ασκούμενων δικηγόρων στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή ανά εφετείο, πρωτοδικείο, εισαγγελία ή ειρηνοδικείο καθορίζονται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή τα όργανα διοίκησης του εφετείου, πρωτοδικείου, της εισαγγελίας ή του ειρηνοδικείου αντίστοιχως, μετά από γνώμη του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Ο ασκούμενος λαμβάνει αμοιβή που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μπορεί να παραταθεί ο χρόνος άσκησης των ασκούμενων δικηγόρων για ένα εξάμηνο ακόμη και για μία μόνο φορά για κάθε ασκούμενο και μόνον για όσες θέσεις δεν καλύφθηκαν κατά το τρέχον εξάμηνο.»

3. Καταργείται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

η Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης και η υφιστάμενη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του άρθρου 49 του ν. 3943/2011 μετονομάζεται σε Γενική Διεύθυνση Οικονομικών - Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η μονάδα αυτή συγκροτείται από τις Διευθύνσεις: α) Διοίκησης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, β) Οικονομικού, γ) Οργάνωσης και Πληροφορικής και δ) Τεχνικής Υπηρεσίας. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του π. δ. 36/2000 (Α' 29) «Οργανισμός του Υπουργείου Δικαιοσύνης», όπως ισχύει.

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 75 του ν. 2812/2000 (Α' 67) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η μετάθεση διενεργείται με πράξη του Υπουργού Δικαιοσύνης, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου δικαστικού (υπηρεσιακού) συμβουλίου. Κατά τους μήνες Απρίλιο και Νοέμβριο κάθε έτους αποστέλλονται από την αρμόδια υπηρεσία στα οικεία υπηρεσιακά συμβούλια τα ερωτήματα μεταθέσεων. Με βάση τα ερωτήματα αυτά, τα υπηρεσιακά συμβούλια επιλαμβάνονται, έως τις 30 Μαΐου και 31 Δεκεμβρίου του ιδίου έτους.

Ερωτήματα των μεταθέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 76 και 79 του Κώδικα αποστέλλονται οπωσδήποτε. Η πράξη μετάθεσης εκδίδεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την περιέλευση της απόφασης στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποστέλλεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, της εισαγγελίας ή της υπηρεσίας, στην οποία υπηρετεί ο δικαστικός υπάλληλος, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την έκδοσή της και επιδίδεται με επιμέλεια του προϊσταμένου της γραμματείας ή της υπηρεσίας χωρίς καθυστέρηση σε αυτόν που μετατίθεται, ο οποίος υποχρεούται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την επίδοση της πράξης να εμφανιστεί στη νέα του θέση.»

5. Οι νέες οργανικές θέσεις συμβολαιογράφων οι οποίες συστάθηκαν με το π.δ. 114/2011 (Α' 250), θα πληρωθούν κατά τα οριζόμενα σε αυτό και με τους διαγωνισμούς των ετών 2012 και 2013 αντίστοιχα.

6. Η παρ. 8 του άρθρου 51 του ν. 2172/1993 αντικαθίσταται ως εξής:

«8.α) Για την ανάκριση των αξιόποινων πράξεων που προβλέπει το ν.δ. 187/1973 «Περί Κώδικος Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου» ή έχουν σχέση με το θαλάσσιο εμπόριο ή τη χρησιμοποίηση ή λειτουργία πλοίου ή την παροχή εργασίας σε αυτό ή τη ναυσιπλοΐα, ο πρόεδρος του συμβουλίου που διευθύνει το δικαστήριο ορίζει κατά πρότίμηση ανακριτικό τμήμα στο οποίο υπηρετεί δικαστής που έχει τα προσόντα της παραγράφου 7.

β) Ποινικά αδικήματα, σχετιζόμενα με ναυτικές διαφορές, κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 51 του παρόντος νόμου, καθώς και συναφείς με αυτά αξιόποινες πράξεις, ανακρίνονται και δικάζονται αποκλειστικά από τις δικαστικές αρχές του Πρωτοδικείου και Εφετείου Πειραιά, η δικαιοδοσία των οποίων εκτείνεται σε ολόκληρο το Νομό Αττικής, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

γ) Για εγκλήματα που διαπραχθήκαν σε ελληνικό πλοίο στο εξωτερικό ή σε ανοιχτή θάλασσα, καθώς επίσης και σε πλοίο με ξένη σημαία, τιμωρούνται όμως στην Ελλάδα, αποκλειστικά αρμόδιες για τη δίωξη, ανάκριση και εκδίκασή τους ορίζονται οι εισαγγελικές και δικαστικές αρχές του Πειραιά.»

7. Το άρθρο 38 του ν. 3772/2009 (Α' 112) αντικαθίσταται ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων η οποία εκδίδεται μετά από πρόταση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να χορηγείται ειδική άδεια σε δικαστές ή υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μέχρι έξι κατ' έτος, οι οποίοι γνωρίζουν μια εκ των επισήμων γλωσσών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να απασχοληθούν για επιμορφωτικούς σκοπούς ή για απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Κατά τη διάρκεια της ειδικής αυτής άδειας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους πέντε μήνες, καταβάλλονται στους δικαστές ή υπαλλήλους αυτούς οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές της οργανικής τους θέσης.»

8. Η παρ. 4 του άρθρου 38 του ν. 2721/1999, όπως αντικαταστήθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 30 του ν. 2915/2001, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματος, ο Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναπληρώνεται, σε κάθε περίπτωση με απόφαση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, από άλλον Επίτροπο και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, από Προϊστάμενο Τμήματος.»

Άρθρο 112

Ρυθμίσεις επι μέρους θεμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

1. Η κυριότητα του κινητού εξοπλισμού της εταιρίας «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» περιέρχεται στο Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την περιέλευση αυτή.

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3898/2010 (Α' 211) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η ως άνω αποζημίωση βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων.»

3. Στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3898/2010 (Α' 211) προστίθεται εδάφιο ως εξής: «η οποία αμοιβή βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων.»

4. Το άρθρο 14 του ν. 3226/2004 (Α' 24) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται η αποζημίωση των δικηγόρων υπηρεσίας, συμβολαιογράφων, δικαστικών επιμελητών και άλλων προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο της παροχής νομικής βοήθειας, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες νόμιμες αμοιβές. Η αμοιβή μπορεί να υπολείπεται των προβλεπόμενων νόμιμων αμοιβών σε περίπτωση αναιρέσης και παράστασης ενώπιον του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, του μικτού ορκωτού εφετείου και του πενταμελούς εφετείου κακουργημάτων. Με όμοια απόφαση καθορίζεται το πλαίσιο και η διαδικασία εκκαθάρισης και είσπραξης της αποζημίωσης.

2. Αρμόδιο όργανο για τη συλλογή των δικαιολογητικών των αιτήσεων των δικαιούχων δικηγόρων και άλλων προσώπων για τη διαβίβασή τους στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι η διοίκηση του αρμόδιου δικαστηρίου.»

5. Η παρ. 8 του άρθρου 4 του ν. 663/1977 (Α' 215), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 37 του ν. 3858/2010 (Α' 102), αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την είσπραξη των σύμφωνα με τις παραγράφους 4 του άρθρου 42, 2 του άρθρου 46, 2 του άρθρου 48 και 1 του άρθρου 322 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και των σύμφωνα με τις παραγράφους 4 του άρθρου 495 και 3 του άρθρου 53 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ποσών των παραβόλων, εκδίδονται ειδικά έντυπα παραβόλων από το Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.), ονομαστικής αξίας ίσης με ποσοστό 60% επί του εκάστοτε οριζόμενου ποσού παραβόλου, καθώς και έντυπο παραβόλου υπέρ Δημοσίου ονομαστικής αξίας ίσης με ποσοστό 40% επί του εκάστοτε οριζόμενου ποσού παραβόλου. Ο τρόπος της προμήθειας των ως άνω παραβόλων, ο τύπος, ο τρόπος χρήσεως, διαθέσεως και διαχειρίσεως αυτών, ο τρόπος της ακυρώσεως και εν γένει κάθε λεπτομέρεια, καθορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ταμείου, εγκρινόμενη με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης των ως άνω παραβόλων υπέρ του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.), εκδίδεται ισόποσο διπλότυπο είσπραξης από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα οποίο καταμερίζεται σε δύο (2) Κ.Α.Ε.»

6. Η περίπτωση γ' του πρώτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 2331/1995 (Α' 173) αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) η υποβοήθηση του νομοπαρασκευαστικού έργου και η αντιμετώπιση κάθε θέματος που αφορά στην εφαρμογή του ενωσιακού και διεθνούς δικαίου αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.»

7. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 2331/1995 (Α' 173) αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τη στελέχωση της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας συνιστώνται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πέντε (5) θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, οι οποίες καλύπτονται ως εξής:

α) Από δικαστικούς λειτουργούς με βαθμό προέδρου πρωτοδικών, εφέτη, εισαγγελέα πρωτοδικών ή αντεισαγγελέα εφετών πολιτικών και ποινικών ή διοικητικών δικαστηρίων ή παρέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίοι γνωρίζουν άριστα την αγγλική γλώσσα και αποσπώνται με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στο Υπουργείο, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Τα καθήκοντα των αποσπώμενων δικαστικών λειτουργών αφορούν αποκλειστικά στους τομείς της εκτέλεσης νομοπαρασκευαστικού έργου και της εκπροσώπησης της χώρας σε διεθνείς οργανισμούς.

β) Από μέλη του διδακτικού προσωπικού νομικών τμημάτων Α.Ε.Ι, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, με βαθμό Επίκουρου ή Αναπληρωτή Καθηγητή και άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας, τα οποία αποσπώνται στο Υπουργείο κατά παρέκκλιση κάθε άλλης σχετικής με τη διαδικασία της απόσπασης διάταξης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Κοσμήτορα της σχολής, στην οποία ανήκουν και σχετική απόφαση του Πρύτανη.

Η απόσπαση των προσώπων που αναφέρονται στις

περιπτώσεις α' και β' στη συνιστώμενη Ειδική Νομική Υπηρεσία γίνεται για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών.»

8. Οι οργανικές θέσεις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ) του κλάδου ελεγκτών της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα μετατρέπονται σε αντίστοιχες θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Οι ήδη υπηρετούντες υποχρεούνται να δηλώσουν εντός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου εάν αποδέχονται να υπηρετήσουν στη θέση αυτή. Οι αποδεχόμενοι να υπηρετήσουν με σχέση ιδιωτικού δικαίου προσμετρούν για τη βαθμολογική και μισθολογική κατάσταση και το χρόνο προηγούμενης σχετικής απασχόλησης σύμφωνα με βεβαίωση του οικείου ασφαλιστικού φορέα. Σε περίπτωση αρνητικής δήλωσης ή παράλειψη υποβολής δήλωσης, εξακολουθούν να υπηρετούν ως μόνιμοι υπάλληλοι σε προσωποπαγείς θέσεις κατηγορίας ΠΕ Ελεγκτών της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Για το διάστημα αυτό, δεν πληρώνονται οι αντίστοιχες κενές στην ανωτέρω Αρχή θέσεις του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της ίδιας Αρχής.

9. Μετά το Κεφάλαιο Θ' του Δεύτερου Μέρους του Πρώτου Τμήματος του ν. 1756/1988 «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών» (Α' 35), όπως ο νόμος αυτός έχει τροποποιηθεί και ισχύει, προστίθεται Κεφάλαιο Ι' με τον τίτλο: «Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου» και τα άρθρα 32 Α, 32 Β, 32 Γ και 32 Δ ως εξής:

«Άρθρο 32 Α

Ανεξάρτητη δικαστική αρχή

Η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι ανεξάρτητη δικαστική αρχή, η οποία δρα ενιαία και αδιαίρετα.

Άρθρο 32 Β

Διάρθρωση της Γενικής Επιτροπείας

1. Επικεφαλής της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως γενικός δημοσιονομικός εισαγγελέας είναι ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποτελείται από: α) Τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας. β) Τον Επίτροπο Επικρατείας. γ) Τρεις (3) Αντεπιτρόπους Επικρατείας. δ) Δύο (2) Παρέδρους. ε) Οκτώ (8) Εισηγητές.

3. Οι ανωτέρω θέσεις Εισηγητών και Παρέδρων συνιστώνται με προεδρικό διάταγμα με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και πάντως μετά την 1.1.2018. Μέχρι τη σύσταση των ανωτέρω θέσεων, οι σχετικές ανάγκες καλύπτονται, με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, με απόσπαση, χρονικής διάρκειας δύο ετών που μπορεί να παραταθεί, ισάριθμων Παρέδρων και Εισηγητών του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Στο βαθμό του Επιτρόπου Επικρατείας προάγεται Αντεπίτροπος Επικρατείας, ο οποίος έχει συμπληρώσει τρία έτη υπηρεσίας στο βαθμό αυτόν και κρίνεται προακτός από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

5. Στο βαθμό του Αντεπιτρόπου Επικρατείας προάγεται Πάρεδρος της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας,

ο οποίος έχει συμπληρώσει τουλάχιστον πέντε έτη υπηρεσίας στο βαθμό αυτόν και κρίνεται προακτός από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι διατάξεις των άρθρων 71 Α του παρόντος νόμου, 79 παρ. 3 του π.δ. 774/1980 (Οργανισμός του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Α' 189) και 58 παρ. 7 του ν. 3160/2003 (Α' 165) εξακολουθούν να ισχύουν, καθώς και η διάταξη του άρθρου 79 παρ. 3 του π.δ. 774/1980.

6. Στο βαθμό του Παρέδρου της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας προάγεται Εισηγητής αυτής, ο οποίος έχει συμπληρώσει επτά χρόνια υπηρεσίας στο βαθμό αυτόν και κρίνεται προακτός από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

7. Ως εισαγωγικός βαθμός στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας προβλέπεται αυτός του Εισηγητή. Σε θέσεις Εισηγητών της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας διορίζονται απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών κατεύθυνσης Διοικητικής Δικαιοσύνης, οι οποίοι έχουν ευδοκίμως διανύσει περίοδο δοκιμαστικής υπηρεσίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν για τους Εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 32 Γ

Αρμοδιότητες

1. Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου:

Α. Ασκει έποπτεία, με την έννοια ότι μπορεί να λαμβάνει γνώση, να παρακολουθεί την πορεία και να δίνει οδηγίες: α) στους Οικονομικούς Επιθεωρητές του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι Οικονομικοί Επιθεωρητές των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης κάθε βαθμού, αναφορικά με υποθέσεις διαχείρισης δημοσίου χρήματος, β) στους Επιθεωρητές Δημόσιας Διοίκησης, αναφορικά με υποθέσεις ελέγχου περιουσιακής κατάστασης δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών.

Β. Ασκει αιτήσεις, για τις οποίες καθιρύεται δικαιοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καταλογισμού εις βάρος των υπαλλήλων εν γένει, που αναφέρονται στο άρθρο 14 του ν. 3213/2003 (Α' 309), όπως ισχύει, με χρηματικό ποσό ίσης αξίας με το περιουσιακό όφελος που απέκτησε ο ίδιος, η σύζυγος ή ανήλικο τέκνο του, εφόσον η απόκτηση του οφέλους αυτού δεν δικαιολογείται.

Γ. Θέτει στο αρχείο αναφορές, αιτήσεις ή καταγγελίες για τις οποίες κρίνει ότι είναι απαράδεκτες ή νόμω ή ουσία αβάσιμες.

2. Ο Επίτροπος Επικρατείας αναπληρώνει τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας. Με πράξη του τελευταίου, ασκεί οποιαδήποτε αρμοδιότητα Αντεπιτρόπου Επικρατείας ή Παρέδρου της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας.

3. Οι Αντεπιτρόποι Επικρατείας: Α. Αναπληρώνουν τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας και τον Επίτροπο Επικρατείας. Β. Μετέχουν σε υπηρεσιακά συμβούλια και επιτροπές του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Οι Πάρεδροι της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας: Α. Αναπληρώνουν τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας. Β. Ελέγχουν, κατόπιν έγγραφης εντολής του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας τη νομιμότητα των διοικητικών πράξεων απονομής σύνταξης ή βοηθημάτων, που συνεχονται με τη σύνταξη, από το Δημόσιο ή από άλλο φορέα, εφόσον οι ανακλύπτουσες από την απονο-

μή σύνταξης ή βοηθήματος διαφορές υπάγονται στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Γ. Επικουρούν τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, τον Επίτροπο Επικρατείας και τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας στο έργο τους.

5. Οι δόκιμοι Εισηγητές και οι Εισηγητές της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας: Α. Επικουρούν τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, τον Επίτροπο Επικρατείας, τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας και τους Παρέδρους της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο έργο τους. Β. Μπορούν να παρίστανται και να

προτείνουν σε υποθέσεις στα Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Γ. Δύνатаι να τους ανατεθεί η αρμοδιότητα της περίπτωσης Β' της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 32 Δ
Διεθνής συνεργασία

Η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας δύναται να συνεργάζεται με ευρωπαϊκές και διεθνείς υπηρεσίες για την καταπολέμηση της διαφθοράς.»

Άρθρο 113
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από την 2α Απριλίου 2012, εκτός των διατάξεων του άρθρου 110, στις οποίες ορίζεται διαφορετικός χρόνος έναρξης ισχύος.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 9 Μαρτίου 2012

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΞΥΝΙΔΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 12 Μαρτίου 2012

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

* 0 1 0 0 0 5 1 1 2 0 3 1 2 0 0 5 2 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΕΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004

ΝΟΜΟΙ

Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ 82 Α /2012)

«Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις»

Άρθρα 168, 169, 170, 171, 172, 173

«Διατάξεις Υπουργείου Δικαιοσύνης για την ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009, κατά το μέρος που αφορά την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών»

Άρθρο 166
Μεταβατικές διατάξεις

1. Αιτήσεις για χορήγηση Ειδικού Σήματος Λειτουργίας τουριστικών καταλυμάτων, για τις οποίες έχουν υποβληθεί πλήρεις φάκελοι στις αρμόδιες Υπηρεσίες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, εκδίδονται σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις.

2. Ειδικά σήματα λειτουργίας τουριστικών καταλυμάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος εντός τουριστικών καταλυμάτων, που έχουν εκδοθεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, εξακολουθούν να ισχύουν και ανανεώνονται μόνο τα δικαιολογητικά που έχουν ημερομηνία λήξης.

3. Κολυμβητικές δεξαμενές, στις οποίες έχει χορηγηθεί άδεια λειτουργίας οκταετούς διάρκειας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3766/2009, αδειοδοτούνται μετά τη λήξη της άδειας λειτουργίας τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 154.

4. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού κάθε τουριστικός λιμένας κατατάσσεται από την αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού στις κατηγορίες του άρθρου 156.

5. Τουριστικοί λιμένες που κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού έχουν χωροθετηθεί σύμφωνα με το άρθρο 35 του ν. 2160/1993, το οποίο καταργείται με τον παρόντα νόμο, όπως και αιτήσεις χωροθέτησης που έχουν υποβληθεί μαζί με τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, διέπονται από την παραπάνω καταργούμενη διάταξη.

6. Για τις μαρίνες, των οποίων τη χρήση και διαχείριση έχει η εταιρεία «Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε.» δεν απαιτείται η διαδικασία υποβολής σχεδίων ούτε ο έλεγχος από την αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση της άδειας λειτουργίας της μαρίνας.

7. Για τους υφιστάμενους και εν λειτουργία, κατά τη ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου, τουριστικούς λιμένες οι οποίοι δεν έχουν λάβει άδεια λειτουργίας, αυτή χορηγείται άνευ ελέγχου από την αρμόδια Υπηρεσία για την έκδοση άδειας λειτουργίας εφόσον ο φορέας διαχείρισης του λιμένα υποβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία αίτηση συνοδευόμενη με τη νόμιμη σύμβαση παραχώρησης δικαιωμάτων εκμετάλλευσης που έχει με τον εκπρόσωπο της Δημόσιας Αρχής (ΕΤΑ, ΟΤΑ, Περιφερειακή Αρχή κ.λπ.), απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων σε ισχύ, καθώς και τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην παράγραφο 10.1 του άρθρου 160 με στοιχεία γ', δ' και ε', ΦΕΚ χωροθέτησης ή, για τους προ του ν. 2160/1993 τουριστικούς λιμένες, αποφάσεις με τις οποίες η δημιουργία και λειτουργία τους έχει νομίμως εγκριθεί. Σε διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης, η αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού εκδίδει την άδεια λειτουργίας τουριστικού λιμένα. Εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου, η άδεια τεκμαίρεται χορηγηθείσα.

8. Οι φορείς διαχείρισης των τουριστικών λιμένων που δημιουργήθηκαν με τις προ της δημοσίευσης του ν. 2160/1993 διατάξεις υποβάλλουν αίτηση αδειοδότησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 7 και υποχρεούνται να συνάψουν εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος σύμβαση με το Ελληνικό Δημόσιο. Παρερχομένης απράκτου της ως άνω προθεσμίας

τυχόν χορηγηθείσα άδεια λειτουργίας ανακαλείται. Η πιο πάνω άδεια λειτουργίας χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού.

9. Άδειες λειτουργίας των εγκαταστάσεων του άρθρου 9 του ν. 3342/2005, καθώς και άδειες ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος εντός αυτών, που έχουν εκδοθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διατηρούνται σε ισχύ. Οι φάκελοι και το αρχείο της Γνωμοδοτικής Επιτροπής του άρθρου 3 του ν. 3342/2005 παραδίδονται εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος στους φορείς, στους οποίους έχουν ανατεθεί, κατά περίπτωση, η διοίκηση και διαχείριση εκάστης εγκατάστασης.

Άρθρο 167
Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

1. Το άρθρο 34 του ν. 3498/2006 (Α' 230) και το άρθρο 1 της υπ' αριθ. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.2.1/1622/19.1.2011 υπουργικής απόφασης (Β' 27) μετά την έναρξη ισχύος των άρθρων 3 έως 7.

2. Το άρθρο 35 του ν. 2160/1993.

3. Η παρ. 4 του άρθρου 36 του ν. 2160/1993.

4. Το άρθρο 37 του ν. 2160/1993.

5. Τα άρθρα 3, 4, 6 και η παράγραφος 4 του άρθρου 27 του ν. 3342/2005.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΕΝΝΟΜΗ
ΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2009/136/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 25ΗΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2009, ΚΑΤΑ ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ
ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2002/58/ΕΚ,
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΣΤΟΝ
ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Άρθρο 168

1. Στο άρθρο 2 του ν. 3471/2006 (Α' 133):

α) το στοιχείο αρ. 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. «δεδομένα θέσης»: τα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία σε δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή από μια υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών και που υποδεικνύουν τη γεωγραφική θέση του τερματικού εξοπλισμού του χρήστη μια διαθέσιμη στο κοινό υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών.»

β) Το στοιχείο αρ. 6 διαγράφεται και τα στοιχεία με αρ. 7 έως 11 αναριθμούνται σε στοιχεία με αρ. 6 έως 10.

γ) Στο στοιχείο με αρ. 8 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στον ορισμό αυτόν, περιλαμβάνονται τα σύντομα μηνύματα κειμένου, μηνύματα πολυμέσων και άλλες παρεμφερείς εφαρμογές.»

δ) Προστίθεται στοιχείο με αρ. 11 ως εξής:

«11. «παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»: η παραβίαση της ασφάλειας που οδηγεί σε τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, μη εξουσιοδοτημένη διάδοση ή προσπέλαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάστηκαν, αποθηκεύτηκαν ή υποβλήθηκαν κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο σε επεξερ-

γασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών.»

Άρθρο 169

Η παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3471/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 17 του παρόντος νόμου έχουν εφαρμογή κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών, στο πλαίσιο της παροχής διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, περιλαμβανομένων αυτών που υποστηρίζουν συσκευές συλλογής δεδομένων και ταυτοποίησης. Για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται στο πλαίσιο μη διαθέσιμων στο κοινό δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εφαρμόζεται ο ν. 2472/1997 (Α' 50), όπως ισχύει.»

Άρθρο 170

Στο άρθρο 4 του ν. 3471/2006, η παράγραφος 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η αποθήκευση πληροφοριών ή η απόκτηση πρόσβασης σε ήδη αποθηκευμένες πληροφορίες στον τερματικό εξοπλισμό συνδρομητή ή χρήστη επιτρέπεται μόνο αν ο συγκεκριμένος συνδρομητής ή χρήστης έχει δώσει τη συγκατάθεσή του μετά από σαφή και εκτενή ενημέρωση κατά την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 2472/1997, όπως ισχύει. Η συγκατάθεση του συνδρομητή ή χρήστη μπορεί να δίδεται μέσω κατάλληλων ρυθμίσεων στο φυλλομετρητή ιστού ή μέσω άλλης εφαρμογής. Τα παραπάνω δεν εμποδίζουν την οποιαδήποτε τεχνικής φύσεως αποθήκευση ή πρόσβαση, αποκλειστικός σκοπός της οποίας είναι η διενέργεια της διαβίβασης μίας επικοινωνίας μέσω δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή η οποία είναι αναγκαία για την παροχή υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, την οποία έχει ζητήσει ρητά ο χρήστης ή ο συνδρομητής. Με πράξη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Α.Π.Δ.Π.Χ.) ορίζονται ειδικότερα οι τρόποι παροχής πληροφοριών και δήλωσης της συγκατάθεσης.»

Άρθρο 171

1. Το άρθρο 5 του ν. 3471/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, περιλαμβανομένων των δεδομένων κίνησης και θέσης, πρέπει να περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο μέτρο για την εξυπηρέτηση των σκοπών της.

2. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον εφόσον:

α) ο συνδρομητής ή ο χρήστης μετά από ενημέρωση για το είδος των δεδομένων, το σκοπό και την έκταση της επεξεργασίας, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών έχει συγκατατεθεί, ή

β) η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης, στην οποία ο συνδρομητής ή ο χρήστης είναι συμβαλλόμενο μέρος, ή για τη λήψη μέτρων κατά το προσυμβατικό στάδιο, μετά από αίτηση του συνδρομητή.

3. Όπου ο παρών νόμος απαιτεί τη συγκατάθεση του συνδρομητή ή χρήστη, η σχετική δήλωση δίδεται εγγρά-

φως ή με ηλεκτρονικά μέσα. Στην τελευταία περίπτωση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας εξασφαλίζει ότι ο συνδρομητής ή χρήστης ενεργεί με πλήρη επίγνωση των συνεπειών που έχει η δήλωσή του η οποία καταγράφεται με ασφαλή τρόπο, είναι ανά πάσα στιγμή προσβάσιμη στον χρήστη ή συνδρομητή και μπορεί οποτεδήποτε να ανακληθεί.

4. Ο σχεδιασμός και η επιλογή των τεχνικών μέσων και των πληροφοριακών συστημάτων, καθώς και ο εξοπλισμός για την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, πρέπει να γίνονται με βασικό κριτήριο την επεξεργασία όσο το δυνατόν λιγότερων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

5. Ο φορέας παροχής διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών οφείλει, στο βαθμό που αυτό είναι τεχνικώς εφικτό και με την επιφύλαξη του ν. 3783/2009 (Α' 136), όπως ισχύει, να καθιστά δυνατή τη χρήση και πληρωμή των υπηρεσιών αυτών ανωνύμως ή με ψευδώνυμο. Σε περίπτωση αμφισβήτησης της τεχνικής δυνατότητας της ανωνυμίας και ψευδώνυμης χρήσης και πληρωμής των υπηρεσιών αυτών, γνωμοδοτεί η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.).»

2. Το άρθρο 6 του ν. 3471/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα δεδομένα κίνησης που αφορούν συνδρομητές και χρήστες, τα οποία υποβάλλονται σε επεξεργασία και αποθηκεύονται από τον φορέα παροχής δημοσίου δικτύου ή και διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με τη λήξη της επικοινωνίας καταστρέφονται ή καθίστανται ανώνυμα, με την επιφύλαξη του ν. 3917/2011 (Α' 22), καθώς και των παραγράφων 2 έως 6 του παρόντος άρθρου.

2. Για τη χρέωση των συνδρομητών και την πληρωμή των διασυνδέσεων, εφόσον είναι αναγκαίο, ο φορέας παροχής δημοσίου δικτύου ή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, επιτρέπεται να επεξεργάζεται τα δεδομένα κίνησης. Ο φορέας παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ενημερώνει τον συνδρομητή σχετικά με τον τύπο των δεδομένων κίνησης που υποβάλλονται σε επεξεργασία, καθώς και σχετικά με τη διάρκεια της επεξεργασίας. Η επεξεργασία αυτή για το σκοπό της χρέωσης και πληρωμής επιτρέπεται για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες από την ημερομηνία της επικοινωνίας, εκτός και αν αμφισβητήθηκε ο λογαριασμός ή δεν εξοφλήθηκε. Στην περίπτωση αυτή η επεξεργασία επιτρέπεται μέχρι την αμετάκλητη επίλυση της διαφοράς. Η διαβίβαση των δεδομένων κίνησης σε άλλο φορέα παροχής δημοσίου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών επιτρέπεται για το σκοπό της χρέωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών, υπό τον όρο ότι ο συνδρομητής ή ο χρήστης ενημερώνεται με τρόπο σαφή και πρόσφορο, εγγράφως ή με ηλεκτρονικά μέσα, κατά την κατάρτιση της σύμβασης ή πριν τη διαβίβαση. Ομοίως, επιτρέπεται η διαβίβαση των αναγκαίων δεδομένων κίνησης και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν στη σύμβαση με αποκλειστικό σκοπό την εισπραξη του λογαριασμού, υπό τον όρο ότι ο συνδρομητής ή ο χρήστης ενημερώνεται με τρόπο σαφή και πρόσφορο, εγγράφως ή με ηλεκτρονικά μέσα, κατά την κατάρτιση της σύμβασης ή πριν τη διαβίβαση.

3. Για την εμπορική προώθηση των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή για την παροχή υπηρεσιών

προστιθέμενης αξίας, ο φορέας παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών δύναται να επεξεργάζεται τα δεδομένα κίνησης στην απαιτούμενη έκταση και για την απαιτούμενη διάρκεια, αντιστοίχως, μόνον εφόσον ο συνδρομητής ή χρήστης έχει προηγουμένως συγκατατεθεί αφού ενημερωθεί σχετικά με τον τύπο των δεδομένων κίνησης που υποβάλλονται σε επεξεργασία, καθώς και σχετικά με τη διάρκεια της επεξεργασίας. Η συγκατάθεση μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε. Αν ανακληθεί και εφόσον τα δεδομένα έχουν εντωμεταξύ ανακοινωθεί σε τρίτους, η ανάκληση ανακοινώνεται σε αυτούς με φροντίδα του φορέα. Ο φορέας παροχής δημοσίου δικτύου ή και διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, απαγορεύεται να εξαρτά την παροχή των υπηρεσιών αυτών προς το συνδρομητή ή το χρήστη από τη συγκατάθεσή του στην επεξεργασία των δεδομένων αυτών, για σκοπούς άλλους από εκείνους που εξυπηρετούν άμεσα την παροχή των υπηρεσιών στις οποίες αφορούν τα άρθρα του παρόντος νόμου.

4. Επιτρέπεται η επεξεργασία δεδομένων που υποδεικνύουν τη γεωγραφική θέση του τερματικού εξοπλισμού του συνδρομητή ή χρήστη δημόσιου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών για την παροχή υπηρεσίας προστιθέμενης αξίας, μόνον εφόσον αυτά καθίστανται ανώνυμα ή με τη ρητή συγκατάθεση του συνδρομητή ή χρήστη, στην απαιτούμενη έκταση και για την απαιτούμενη διάρκεια για την παροχή μίας υπηρεσίας προστιθέμενης αξίας. Ο φορέας παροχής υπηρεσιών ενημερώνει τον χρήστη ή τον συνδρομητή, πριν από τη χορήγηση της συγκατάθεσής του, σχετικά με τον τύπο των δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία, τους σκοπούς και τη διάρκεια της εν λόγω επεξεργασίας, καθώς και σχετικά με το ενδεχόμενο μετάδοσής τους σε τρίτους για το σκοπό παροχής της υπηρεσίας προστιθέμενης αξίας. Η συγκατάθεση μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε. Στον χρήστη ή συνδρομητή πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα, σε κάθε σύνδεση με το δίκτυο ή μετάδοση μίας επικοινωνίας, να αρνείται προσωρινά την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων με απλά μέσα και ατελώς.

5. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση του συνδρομητή ή του χρήστη, η επεξεργασία δεδομένων θέσης από τους φορείς παροχής δημοσίου δικτύου ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών, προκειμένου να παρέχουν στις αρμόδιες για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης αρχές, όπως στις διωκτικές αρχές, στις υπηρεσίες πρώτων βοηθειών και πυρόσβεσης, τις απαραίτητες πληροφορίες για τον εντοπισμό του καλούντος και μόνο για το συγκεκριμένο αυτό σκοπό. Με πράξη της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.), καθορίζονται οι διαδικασίες, ο τρόπος και κάθε άλλη τεχνική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης.

6. Οι παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται όταν η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) ενημερώνεται από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα για τα δεδομένα κίνησης, με σκοπό την επίλυση διαφορών που σχετίζονται ιδίως με τη διασύνδεση ή τη χρέωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.»

Άρθρο 172

1. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Τα στοιχεία επαφής ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αποκτήθηκαν νομίμως, στο πλαίσιο της πώλησης προϊόντων ή υπηρεσιών ή άλλης συναλλαγής, μπορούν να χρησιμοποιούνται για την απευθείας προώθηση παρόμοιων προϊόντων ή υπηρεσιών του προμηθευτή ή για την εξυπηρέτηση παρόμοιων σκοπών, ακόμη και όταν ο αποδέκτης του μηνύματος δεν έχει δώσει εκ των προτέρων τη συγκατάθεσή του, υπό την προϋπόθεση ότι του παρέχεται κατά τρόπο σαφή και ευδιάκριτο η δυνατότητα να αντιτάσσεται, με εύκολο τρόπο και δωρεάν, στη συλλογή και χρησιμοποίηση των ηλεκτρονικών του στοιχείων, και αυτό κατά τη συλλογή των στοιχείων επαφής, καθώς και σε κάθε μήνυμα, σε περίπτωση που ο χρήστης αρχικά δεν είχε διαφωνήσει σε αυτή τη χρήση.

4. Απαγορεύεται η αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, που έχουν σκοπό την άμεση εμπορική προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, όταν δεν αναφέρεται ευδιάκριτα και σαφώς η ταυτότητα του αποστολέα ή του προσώπου προς όφελος του οποίου αποστέλλεται το μήνυμα, καθώς επίσης και μια έγκυρη διεύθυνση στην οποία ο αποδέκτης του μηνύματος μπορεί να ζητεί τον τερματισμό της επικοινωνίας, ή κατά παράβαση του άρθρου 5 του π.δ. 131/2003 (Α' 116), ως ισχύει, ή όταν ενθαρρύνονται οι αποδέκτες να επισκεφθούν ιστοσελίδες που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το παρόν άρθρο.»

2. Μετά την παράγραφο 4 προστίθενται παράγραφοι, 5 και 6, ως εξής:

«5. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, που καθορίζονται με κοινή πράξη της Α.Π.Δ.Π.Χ. και της Α.Δ.Α.Ε., για την αποτροπή της μη ζητηθείσας επικοινωνίας. Από τον φορέα παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που παραβίασε από αμέλεια την υποχρέωση αυτή, καθώς και την υποχρέωση που προβλέπεται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2, οι αποδέκτες μη ζητηθείσας επικοινωνίας, έχουν το δικαίωμα να αξιώσουν αποζημίωση για κάθε περιουσιακή ζημία ή χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη. Για τη χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, εφαρμόζεται αναλογικώς η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου. Ο φορέας παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών δεν υποχρεούται σε αποζημίωση και στη λήψη μέτρων ώστε να μην επαναληφθεί η παραβίαση στο μέλλον εφόσον αποδείξει ότι δεν τον βαρύνει αμέλεια.

6. Εκτός της αποζημίωσης σύμφωνα με το άρθρο 14 του παρόντος νόμου, οι αποδέκτες μη ζητηθείσας επικοινωνίας, καθώς και οι φορείς παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχουν δικαίωμα, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 14 παρ. 3 του παρόντος νόμου, να απαιτήσουν από όποιον παραβιάζει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 έως 4 του παρόντος άρθρου, να μην επαναλάβει την παραβίαση στο μέλλον, με απειλή χρηματικής ποινής.»

3. Η παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 αναριθμείται σε παράγραφο 7.

4. Στο άρθρο 11 του ν. 3471/2006, προστίθεται παράγραφος 8, ως εξής:

«8. Η Α.Π.Δ.Π.Χ. ορίζεται ως αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κανονισμού 2006/2004/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 364, 9.12.2004) στον τομέα της μη ζητηθείσας επικοινωνίας. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η κ.υ.α. Ζ1-827/2006 (Β' 1086, 9.8.2006), όπως ισχύει.»

Άρθρο 173

1. Ο τίτλος του άρθρου 12 του ν. 3471/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ασφάλεια Επεξεργασίας».

2. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3471/2006 προστίθενται παράγραφοι 3 έως 10, ως εξής:

«3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 10 του ν. 2472/1997, όπως ισχύει, με τα μέτρα του παρόντος άρθρου κατ' ελάχιστον:

α) εξασφαλίζεται ότι πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να έχει μόνον εξουσιοδοτημένο προσωπικό για νομίμως εγκεκριμένους σκοπούς,

β) προστατεύονται τα αποθηκευμένα ή διαβιβασθέντα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από τυχαία ή παράνομη καταστροφή, τυχαία απώλεια ή αλλοίωση και από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία, συμπεριλαμβανομένης της αποθήκευσης, πρόσβασης ή αποκάλυψης και

γ) διασφαλίζεται η εφαρμογή πολιτικής ασφάλειας σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συναφείς ειδικές διατάξεις, καθώς και Κανονισμοί Ανεξαρτήτων Αρχών, εξακολουθούν να ισχύουν.

4. Οι αρμόδιες αρχές εκδίδουν συστάσεις σχετικά με βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά το επίπεδο ασφαλείας το οποίο πρέπει να επιτυγχάνεται με τα μέτρα των προηγούμενων παραγράφων.

5. Σε περίπτωση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο φορέας παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών γνωστοποιεί αμελλητί την παραβίαση στην Α.Π.Δ.Π.Χ. και στην Α.Δ.Α.Ε.. Η γνωστοποίηση προς τις αρμόδιες αρχές περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον περιγραφή της φύσης της παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των σημείων επαφής από τα οποία μπορούν να αποκτηθούν περισσότερες πληροφορίες. Περιγράφονται επίσης οι συνέπειες της παραβίασης και τα μέτρα που προτάθηκαν ή λήφθηκαν από τον φορέα για την αντιμετώπιση της παραβίασης.

6. Όταν η παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενδέχεται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή την ιδιωτική ζωή του συνδρομητή ή άλλου ατόμου, ο φορέας ενημερώνει αμελλητί για την παραβίαση αυτή και τον θιγόμενο συνδρομητή ή το θιγόμενο άτομο. Η ενημέρωση του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον περιγραφή της φύσης της παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των σημείων επαφής από τα οποία μπορούν να αποκτηθούν περισσότερες πληροφορίες, καθώς και συστάσεις που δύνανται να περιορίσουν ενδεχόμενα δυσμενή αποτελέσματα της παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

7. Η ενημέρωση του θιγόμενου συνδρομητή ή του θιγόμενου ατόμου για την παραβίαση δεδομένων προσω-

πικού χαρακτήρα δεν είναι αναγκαία, εάν ο φορέας έχει αποδείξει κατά ικανοποιητικό τρόπο στις αρμόδιες αρχές, ότι έχει εφαρμόσει τα κατάλληλα τεχνολογικά μέτρα προστασίας και ότι τα μέτρα αυτά εφαρμόστηκαν για τα δεδομένα που αφορούσε η παραβίαση της ασφάλειας. Αυτά τα τεχνολογικά μέτρα προστασίας πρέπει, κατ' ελάχιστον, να περιλαμβάνουν ασφαλή κρυπτογράφηση των δεδομένων, ώστε να μην είναι δυνατή η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση. Αν ο φορέας δεν έχει προβεί σε ενημέρωση σύμφωνα με την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, οι αρμόδιες αρχές, αφού εξετάσουν τις πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις της παραβίασης, δύνανται να του ζητήσουν να το πράξει.

8. Με κοινή πράξη τους, η Α.Π.Δ.Π.Χ. και η Α.Δ.Α.Ε. δύνανται να εκδίδουν οδηγίες σχετικά με τις περιστάσεις κατά τις οποίες απαιτείται από τον φορέα η γνωστοποίηση των παραβιάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το μορφότυπο της εν λόγω γνωστοποίησης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να γίνεται η γνωστοποίηση αυτή.

9. Οι φορείς που παρέχουν διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών τηρούν αρχείο παραβιάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνει την περιγραφή των σχετικών περιστατικών, τα αποτελέσματά τους και τις διορθωτικές ενέργειες στις οποίες προέβησαν, με στοιχεία επαρκή ώστε να δύνανται οι αρμόδιες αρχές να διαπιστώνουν τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Το εν λόγω αρχείο περιλαμβάνει μόνον τις πληροφορίες που απαιτούνται προς το σκοπό αυτόν.

10. Για τη διαχείριση των παραβιάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, οι αρμόδιες αρχές ενημερώνονται αμοιβαία για τα μέτρα που προτίθενται να λάβουν.»

3. Η παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 3471/2006 αναριθμείται ως παράγραφος 11.

ΜΕΡΟΣ Ζ' ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Άρθρο 174 Σκοπός

Σκοπός των διατάξεων των άρθρων 176 έως και 186 είναι η ανάπτυξη, η οργάνωση και η εποπτεία δραστηριοτήτων και επιχειρηματικότητας μικρής κλίμακας στο πεδίο του Αλιευτικού Τουρισμού, με επιδίωξη τη στήριξη του αλιευτικού εισοδήματος και της τοπικής οικονομίας, στο πλαίσιο εμπλουτισμού και διαφοροποίησης του εγχώριου τουριστικού προϊόντος, καθώς και αύξησης της ελκυστικότητας και της ανταγωνιστικότητάς του.

Άρθρο 175 Ορισμοί

1. Αλιευτικός Τουρισμός είναι ειδική μορφή Τουρισμού Υπαιθρου η οποία συνίσταται στο σύνολο των δραστηριοτήτων παροχής επιχειρηματικά οργανωμένων τουριστικών υπηρεσιών και αγαθών, που συνδέονται με την αλιευτική, σπογγαλιευτική και υδατοκαλλιεργητική παραγωγή, το πολιτιστικό περιβάλλον των αλιευτικών κοινοτήτων, τις αλιευτικές, τις σπογγαλιευτικές και τις υδατοκαλλιεργητικές ασχολίες και τις αντίστοιχες πρακτικές

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2012

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΚΗΦΙΣΙΑΣ 1-3, 115 23 ΑΘΗΝΑ

www.dpa.gr, e-mail: contact@dpa.gr